

Hc 7

NOUL TESTAMENT

AL

251 EYD
AL 552

DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS CHRISTOS.

PUBLICAT DE SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU BRITANIA ȘI
STRĂINĂTATE.

JASSY.
Tipografia H. Goldner, strada Primărișt.
1871.

CARTILE
CĂRTILE NOULUI TESTAMENT.

Matheiū.
Marcu.
Luca.
Ioan.
Faptele apostolilor.
Romanī.
Corinthenī I.
" II.
Galatenī.
Efesenī.
Filippeni.
Colossenī.
Thessaloniceñ I.
" II.
Timotheiū I.
" II.
Tit.
Filemon.
Ebrei.
Iacob.
Petru I.
" II.
Ioan I.
" II.
" III.
Iuda.
Apocalips.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE
MATEHÎU.

CAP. I.

Generațiunea și Nașcerea lui Iisus Christos.

Cartea generațiunii lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul 1
lui Abraam.

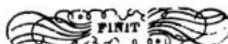
Abraam a născut pre Isaac; ear Isaac a născut pre Iacob; ear 2
Iacob a născut pre Iuda și pre frații lui; Ear Iuda a născut 3
pre Fares și pre Zara din Thamar; ear Fares a născut pre
Esrom; ear Esrom a născut pre Aram; ear Aram a născut 4
pre Aminadab; Ear Aminadab a născut pre Naason; ear Na-
ason a născut pre Salmon; Ear Salmon a născut pre Booz 5
din Rachab; ear Booz a născut pre Obed din Ruth; ear Obed
a născut pre Iesse; Ear Iesse a născut pre David regele; 6

Ear David regele a născut pre Solomon din cea *ce fusese*
femeea lui Urias; Ear Solomon a născut pre Roboam; ear Ro- 7
boam a născut pre Abia; ear Abia a născut pre Asa; Ear 8
Asa a născut pre Iosafat; ear Iosafat a născut pre Ioram; ear
Ioram a născut pre Ozias; Ear Ozias a născut pre Iotham; 9
ear Iotham a născut pre Achaz; ear Achaz a născut pre Eze-
chias; Ear Ezechias a născut pre Manasse; ear Manasse a 10
născut pre Amon; Ear Amon a născut pre Iosia; ear Iosia a 11
născut pre Iechonias și pre frații sei, la timpul strămutării
în Babilon.

Ear după strămutarea în Babilon Iechonias a născut pre 12
Salathiel; ear Salathiel a născut pre Zorohabel; Ear Zoro- 13
babel a născut pre Abiud; ear Abiud a născut pre Eliakim;
ear Eliakim a născut pre Azor; Ear Azor a născut pre Sa- 14
dok; ear Sadok a născut pre Achim; ear Achim a născut pre
Eliud; Ear Eliud a născut pre Eliazar; ear Eliazar a năs- 15
cut pre Matthan; ear Matthan a născut pre Iacob; Ear Ia- 16
col a născut pre Iosef, bărbatul Mariei, din care s'a născut
Iisus, ce se dice Christos.

Deci tóte generațiunile de la Abraam până la David *sunt* 17
patru-spre-zece generațiuni; și de la David până la strămu-
tarea în Babilon *sunt* patru-spre-zece generațiuni; și de la stră-
mutarea în Babilon până la Christos *sunt* patru-spre-zece ge-
nerațiuni.

- și vădând, m'am prosternat și mă închin înaintea picioarelor
 9 gerului, care 'mă arată acestea. Atunci îmi dicea: Feresc-te
 de a face această, căci ești sănătos, și al fraților tei
 profetii, și al celor ce pădesc cuvintele acestei cărți; închină-te
 lui Dumnezeu.
- 10 Și mi dicea: Si nu sigilezi cuvintele profetiei acestei cărți:
 11 căci timpul este aproape. Cel ce este nedrept, și mai fie ne-
 drept; și cel ce este spurcat, și mai fie spurcat; și cel ce este
 12 Ecă vin degrabă; și plata mea cu mine, și daū fie-caruin dupre
 13 fapta lui. Ești sănătos și Omega, începutul și finitul, cel din-
 14 tâi și cel de pe urmă. Fericiti sunt cei ce fac comanda-
 mentele lui, ca și albă drept la arborele vieții, și si între pe-
 15 porții în cetate. Căci afară sunt căni, și fermecătorii, și dis-
 frânații, și ucigașii, și idololatrii, și tot cel ce iubesc și face
 16 minciună. Ești Iisus am trimis pre-angerul meu, ca și mă-
 turisescă voie acestea în biserici. Ești sănătos rădicina și semința
 lui David, steaua cea strălucitoare și de deminată.
- 17 Și Spiritul și miresa dic: Vino. Și cel ce aude și dică: Vino.
 Și cel însetat și vie, și cel ce voiesc și în apa vieții în dar.
- 18 Căci măturisesc la tot cel ce aude cuvintele profetiei
 acestei cărți: De va adăogi cineva la acestea, va adăogi la el
 19 Domnul plăgile cele scrise într'acăstă carte; Și de va scăde
 cineva din cuvintele cărței acestei profetii, va scăde Dumnezeu
 partea lui din cartea vieții, și din cetatea cea sănătă, și din cele
 scrise într'acăstă carte.
- 20 Cel ce măturisesc acestea dice: De sigur vin curând. A-
 21 min. Așa, vino, Domine Iisuse. Harul Domnului nostru Iisus
 Christos fie cu voi toți. Amin.

- 18 Ear nascerea lui Iisus Christos aşa a fost: fiind logodită Maria, mama lui, cu Iosef, mai întâi de a fi ei imprenat, s'a adăft având în pântece din Spiritul Sânt. Dar Iosef, barbatul ei, fiind drept, și nevrând să o vadescă, a vrut să o lasă pre ascuns.
- 19 Si pre când gândia la aceasta, éea ángerul Domnului i s'a arătat în vis, dicénd: Iosef! fiul lui David, nu te teme de n'ți lui pre Maria, femecea ta; căci ce s'a conceput într'insa este din Spiritul Sânt.
- 20 Si ea va naște un fiu, și vei chiama numele lui IISUS; căci el va mărtuii pre poporul său de peccatele lor.
- 21 Ear acestea tóte s'a facut, ca să se împliniseá ceea ce s'a dis de Domnul prin profetul, ce dice: Ecă fecioara va concepe, și va naște un fiu, și vor chiama numele lui Emanuel, ce însemnăză: Cu noi Dumnele.
- 22 Si sculändu-se Iosef din somn, a făcut prenumi i-a ordonat ángerul Domnului, și să-l luat pre femeia sa. Si nu o cunoșcea, până ce a născut pre fiul seu cel întâi-născut, și a chiamat numele lui IISUS.

CAP. II.

Venirea Magilor la Ierusalem. Erod. Iisus Christos in Egip.

- 1 Ear dacă s'a născut Iisus în Bethlehemul Iudeei, în dilele regelui Erod, éea Magii de la răsărit au venit la Ierusalem.
- 2 Dicénd: Unde este născutul rege al Iudeilor? căci noi am văzut steaua lui la răsărit, și am venit să ne închinăm lui. Auzind acestea regele Erod, s'a turburat, și tot Ierusalemul cu deusul.
- 3 Si adunând pre toți archiereii și Cărturarii poporului i-a întrebat pre ei, unde este să se naște Christos. Ear ei i-au dis lui: In Bethlehemul Iudeei; căci aşa s'a scris prin profetul:
- 4 Si tu Bethlehem! térra Iudeei, nici de cum nu esci mai mic între domnií lui Iuda; căci din tine va fi un conducător, care va pasce pre poporul meu Israel.
- 5 Atunci Erod, chiamând pre Magi intr'ascuns, a cercetat cu deamenunțul de la dinși despre timpul, în care s'a arătat steaua. Si trinijêndu-i la Bethlehem, a dis: Mergeti și certați cu deamenunțul despre prunc; și dacă? veți afla, anunțați-mi, ca și eu să merg și me închin lui. Ear ei ascultând pre regele, s'u dus; și éea steaua, pre care o văduseră la răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și s'a oprit asupra locului unde era pruncul.
- 6 Si veđend steaua, s'u bucurat cu bucurie foarte mare. Si intrând în casă, au văzut pruncul cu Maria, mama lui, și prosternându-se s'u închinat lui; și

dischidești-și tesaurele lor, și ați oferit daruri: aur și tunăe
și smirna. Si fiind însărcinată prin vis, ca și nu se întoarce la
Erod, s-a dus în țără lor pe altă cale.

Ear după ce s-a dus, căcăngerul Domnului s-a arătat lui Iosef în vis, dicând: Scăla-te, și ia pruncul și mama lui, și fugi
în Egipt, și renădi acolo până îți voru dică; căci Erod va să
caute pruncul, spre a-l perde. Deci Iosef sculaundu-se, a luat
pruncul și pre mama lui năptea, și s-a dus în Egipt. Si a 15
renas acolo până la moarte lui Erod; ca și se înținăescă ceea
ce s-a dis de Domnul prin profetul, ce dice: Din Egipt am
chiămat pre fiul meu.

Atunci Erod, văzând că s-a batjocorit de cătră Magi s-a 16
măniat forte, și a trimis și se omore toti pruncii cari erau în
Bethlehem și în toate hotarele lui, de doi ani și mai jos, după
timupul, pre carele l'affase de la Magi. Atunci s-a împlinit 17
ceea ce s-a dis prin profetul Ieremia, ce dice: Voce în Rama 18
s-a audit, plângere și tangire și bocet mult, Rachel plângându-
și copiii sei; și ea nu vrea și se măngâie, pentru că nu sunt.

Ear după ce a murit Erod, căcăngerul Domnului s-a ară- 19
tat în vis lui Iosef în Egipt, și i-a dis: Scăla-te, și ia pruncul 20
și pre mama lui, și du-te în țără lui Israel, căci ați murit cei
ce căutați viața pruncului. Atunci s-a scutat și luat pruncul și 21
pre mama lui, și a venit în țără lui Israel. Dar aușind, că Ar- 22
chelaț domnește în Iudeea în locul lui Erod, părintelui seu, s'a
temut și mărgă acolo, car fiind însărcinat prin vis, s-a dus în
părțile Galiliei. Si venind a locuit în orașul ce se numește 23
Nazaret; ca și se înținăescă ceea ce s-a dis prin profet: Nazarian se va chiama.

CAP. III.

*Ioan Botezătorul predică în pustie, boteză pre Iisus Christos
în Iordan.*

In dilele acelea a venit Ioan Botezătorul, și a predicat în 1
împărăția cerurilor. Aceasta este cel predis de profetul Isaia, 2
ce dice: Vocea celui ce strigă în pustie, dicând: Gătiți calea 3
Domnului, drepte faceti cărările lui. Ear acest Ioan avea 4
imbrăcământea lui de peri de cămilă, și cingătore de curea im-
prejurul căpselor lui; car hrana lui era locuste și miere sil-
batică.

Atunci eșia la dinisul Ierusalemu și totă Iudeea și toate im-
prejururile Iordanului; Si se boteză de dinisul în Iordan, 5
mărturisindu-și pecatele lor. Ear văzând pre mulți din Fa- 6
risei și din Sadukei viind la Botezul lui, li-a dis: Puț de vi- 7

peră! cine vă preveni ca să fugiți de mânia ce va să fie;
 8 Deci faceți fructe vrednice de pocăință; Si nu gândiți nici
 deciți în voi înșine: Parinte aveți pre Abraam; căci duc vine,
 că Dumnezeu poate și din pietrele acestea să radice și lui
 10 Abraam. Secură zace deja la radicina arborilor; deci tot
 arborele, care nu face fruct bun, se taie și se aruncă în foc.
 11 Ești ve hotez *nunăi* cu apă spre pocăință; dar cel ce vine
 după mine este mai puternic decât mine, ale cărui încălțăminte
 ești nu sunt vrednică și le purta; acesta ve va hoteza cu
 12 Spirii Său și cu foc. *El are* vânturătoarea sa în mână lui,
 și va curăța aria sa, și va aduna grăul în grămarul seu, dar
 plevele le va arde cu foc nestins.
 13 Atunci a venit Iisus din Galileea la Iordan către Ioan, spre
 14 a se hoteza de dinsul; Dar Ioan îl oprișă, dicând: Eu am
 15 trebunță a me hoteza de tine, și tu vîi la mine! Si respon-
 dînd Iisus i-a dis: Lasă acum, căci aşa nu se cuvine, ca și
 16 implinim totă dreptatea. Atunci l'a hăsat.
 17 Si hotezându-se Iisus, indată a eşit din apă, și éea i s'aș
 dischis cerurile, și a vădut pre Spiritul lui Dumnezeu pogon
 rindu-se ca un porumb și viind preste dinsul. Si éea o voce
 din ceruri, dicând: Acesta este fiul meu cel iubit, în carele
 am bine-voit.

CAP. IV.

Postul și ispitierea lui Iisus. Chiamarea lui Petru, a lui Andreu,
a lui Iacob și a lui Ioan.

1 A tuncii Iisus a fost dus de Spiritul în pustie, cu și se is-
 2 pitese de diabolul. Si după ce a postit patru-deci de
 3 zile și patru-deci de nopți, a flămăndit. Atunci s'a apropiat
 4 de dinsul ispitorul și a dis: De esci tu fiu al lui Dumnezeu,
 5 și ca pietrele acestei si se facă până! Dar respundînd Iisus
 6 a dis: Scris este: Nu numai cu pâno va trai omul, ci cu tot
 7 cuvîntul ce ese priu gura lui Dumnezeu.
 8 Atunci l-a dus diabolul în Sânta Cetate, și l-a pus pe aripa
 9 templului; Si i-a dis lui: De esci tu fiu al lui Dumnezeu, ar-
 10 unca-te jos; căci este scris: Ângerilor sei va ordona despre
 11 tine, și te vor purta pe mâni, ca nu cumva să lovescă de pia-
 12 tră piciorul tenu. Dis-a Iisus lui: Scris este eărăști: Si nu i-
 13 spitesc pre Domnul Dumnezeul tenu.
 14 Apoi l'a dus diabolul într'un munte înalt, și i-a ară-
 15 tat totă impărățile lumei și gloria lor; Si i-a dis: Acestea
 16 totă îți le voi da, dacă te vei prosterne și te vei inchini mie.
 17 Atunci i-a dis Iisus: Lipsesc!, Satano! căci scris este: Domnului
 18 Dumnezeului tenu și te inchini, și numai pre dinsul și adorezi.

Atunci l-a lăsat diabolul, și éca ângerii s'a apropiat și l-a servit. 11
 Auind Iisus, că Ioan s'a pus în inclusore, s'a retras în 12
 Galileea. Și lăsând Nazaretul s'a dus să locuiască în Caper- 13
 naum, un orăz lungă mure, în hotările lui Zabulon și ale lui 14
 Neftali. Ca și se înținăscă ceea ce s'a spus prin profetul 15
 Isaiu, ce dice: Pămîntul lui Zabulon și pămîntul lui Neftali, 16
 pe carea mării de dincolo de Iordan, Galileea pagânilor; Po- 17
 porul cel ce ședea în iutunerec a vădu în lumina mare; și celor 18
 ce ședea în locul și în umbra morții li-a răsărit lumina. De 19
 atunci a început Iisus a predica și a spus: Pocaiți-vă, căci s'a 20
 apropiat imperația cerurilor.

Și Iisus amblără pe lungă marea Galileei a vădu pre doi 18
 frați, pre Simon, ce se numește Petru, și pre Andrei frațele 19
 lui, aruncându-și mreja în mare, căci erau pescari. Și l-a 20
 spus: Urmat-mi, și ve voi face pescuri de omene. Îndată 21
 și-au lasat mrejile, și l-a urmat. Și de acolo mai înainte 22
 mergând, a vădu pre alți doi frați, pre Iacob al lui Zebedeu, 23
 și pre Ioan frațele lui, în corabie cu Zebedeu, părintele lor, repă- 24
 rându-și mrejile lor, și l-a chiămat. Ear ei îndată lăsând 25
 corabia și pre părintele lor l-a urmat.

Și a străbătut Iisus totă Galileea, învățând în sinagogile lor, 26
 și predicând evangelia imperației, și vindecând ori ce boli și 27
 ori ce neputință în popor.

Și a eșit vestea despre dinsul în totă Siria, și aduceau la 28
 dinsul pre toți cei ce se aflau în suferințe, fiind cuprinși de 29
 diferite boli și chinuri, și pre cei demonisați, și pre cei luna- 30
 tici și pre cei paralitici, și el îi vindeca. Și au urmat lui mul- 31
 tume mare de popor din Galileea și din Decapole, și din Ieru- 32
 salem și din dincolo de Iordan.

CAP. V—VII.

Iisus predică pe un munte.

Ear Iisus vălând multimea s'a suit pe un munte, și se- 1
 chideau-și gura, și invita pre dinsul, dicând:

Fericiti sunt cei seraci cu spiritul, că a lor este imperația 3
 cerurilor. Fericiti sunt cei ce plâng, că aceia se vor mân- 4
 găia. Fericiti sunt cei blândi, că aceia vor mosceni pămîntul. 5
 Fericiti sunt cei ce flămândesc și inseteză de dreptate, că a- 6
 ceia se vor sătura. Fericiti sunt cei milostivi, că aceia se vor 7
 mului. Fericiti sunt cei curați cu înțima, că aceia vor vedea 8
 pre Dumnezeu. Fericiti sunt facătorii de pace, că aceia fiți 9
 tați pentru dreptate, că și lor este imperația cerurilor. Fe- 10
 11

rictii veți fi, când pentru mine ve vor injura, și ve vor persecuta, și vor dice ori ce cuvânt râu și vor minti în contra voastră.
12 Bucurati-ve ! și vă veseliți ! pentru că mare este plata voastră în ceruri, căci aşa așa au persecutat pre profetii căi mai năințe de voi.
13 Voi sănăti sareau pământului; eaduacă sareau se va strica, cu ce se va săra? nimic nu mai este bună fără numai și se aruncă afară, și și se calce de omeni. Voi sănăti lumina lumenii mele; cetatea aşezată pe munte nu poate a se ascunde. Niciodată nu se aprinde lumina, și se pună sub obroc, ci în sfecinik. Niciodată luminea tuturor celor ce sunt în casă. Aşa se luminează lumenia voastră năințea omenilor, ca ei și vejdă săptele voastre cele bune, și să glorifice pre Părintele vostru cel din ceruri.
17 Nu gândiți că am venit se disfintez legea scăzută profetiei;
18 nu am venit să disfintez ci și complectez. Căci adever dñe voce: Până ce nu va trece cerul și pământul, nici o iotă scăzută nu cîrtă nu se va perde din lege, pînă ce nu se vor întempla totale. Deci cel ce va disfinta una din aceste comandamente mai mică, și va înveța astfel pre omeni, se va chiără mai mic în imperația cerurilor; dar cel ce va înveța și va face,
20 acela mare se va chiără în imperația cerurilor. Căci dñe voce: De nu va intrece dreptatea voastră cu mult pre necea a Cartarurilor și a Fariseilor, nu veți intra în imperația cerurilor.
21 Ați audit că s'a dis celor de demult: Si nu ucidi; și cine
22 va ucide vinovat va fi judecătei. Dar ești dñe voce, că tot cel ce se mănușă fratele scăzută fără cauza vinovat va fi judecătei; și cine va dice fratele scăzută: Raca, vinovat va fi siuedriului; dar
23 cine va dice: Nebunule, vinovat va fi focului gheenuei. Deci deții vei aduce darul tău la altar, și acolo 'ti vei aduce aminte,
24 te că fratele tău are ceva contra ta; Lăsa acolo darul tău înaintea altularu, și du-te mai întâi de te impacă cu fratele
25 tău, și atunci vino și ofere darul tău. Invocște-te cu adversarul tău curând, pînă esci pecale cu dinsul, ca nu cumva adversarul și te trădea judecătorului, și judecătorul și te trădea
26 servitorului, și și te arunce în inchisore. Adever dñe tie, că nu vei ești de acolo, până când nu vei plăti banul cel mai de pe urmă.
27 Ați audit că s'a dis celor de demult: Si nu comitti adulteriu; Eaduacă cel ce caută la femeie spre
28 a o pofti a comisi deja adulteriu cu dinsa în anima sa. Dacă ochiul tău cel drept își va fi de pedică, scoate-l, și lăpădă de la tine; căci mai de folos își este, ca și pîră unul din membru
30 tăi decât tot corpul tău și se arunce în gheenue. Si dacă min-na ta cea drăptății va fi de pedică, taie-o, și lăpădă de la tine; căci mai de folos își este, ca se pîră unul din membru tei decât tot corpul tău se se arunce în gheenue.

Să mai dis: Cel ce va lăsa pre femeea sa, și dea ei carte 31 de dispărțire. Ear eu dic voue, că tot cel ce va lăsa pre 32 femeea sa, afară din cauza de fornicătunie, o face și comită adulteriu și cel ce va lăsa pre cea lasăsată comite adulteriu.

Erași ati audit că să dis celor de demult: Si nu juri strimb,³³ ci și implinesc Domnului jurământele tale. Ear eu dic voue:³⁴ Nu te jura nici de cum; nici pe ceriu, căci este tronul lui Dumnezeu; Nici pe pămînt, căci este asternutul picioarelor lui;³⁵ nici pe Ierusalem, căci este cetatea marelui rege; Nici pe casă;³⁶ nu te jura, căci nu poti să faci un pir alb său negru. Ci fie cuvîntul vostru: Da, da; Nu, nu; căci ceea ce este mai mult decât aceasta este de la cel reu.

Ati audit că să dis: Ochiu pentru ochiul, și dintre pentru 38 dintre. Ear eu dic voue: Nu vă opuneți celui reu; și de te³⁹ va lovi cineva preste falca cea dreptă, întorce-i și pre ceea-la altă. Si celui ce voiesce să se judece cu tine, și si 'ti ia⁴⁰ mantaua ta lasă-'i și vestimentul. Si cel ce te va sili să mergi o mili⁴¹ la, mergi cu dinsul done. Celui ce cere de la tine, dă-'i;⁴² și nu refuza celui ce voiesce să se imprumute de la tine.

Ati audit că să dis: Si iubesci pre aproapele tēu, și si u-⁴³ risci pre inimicul tēu. Ear eu dic voue: Iubiți pre inimicul vostru, bine-cuvîntați pre cei ce ve blăstemă, faceți bine celor ce ve ursc, și ve rugăți pentru cei ce ve vatămă și ve perse-⁴⁴cută; Ca și îți fi Părintelui vostru celui din ceriuri; căci el⁴⁵ rasare sōrtele sau preste cei rē și preste cei buni, și plouă pres-te cei dreptă și preste cei nedreptă. Căci de iubiți pre cei⁴⁶ ce ve iubesc, ce plată veți ave? aū nu fac și vameșii aceași?⁴⁷ Si de salutății munăi pre frății vostru, ce faceti mai mult? aū nu fac și vaneșii așa? Fiți deci perfecti, precum Părintele⁴⁸ vostru cel din ceriuri este perfect.

Luați aminte si nu faceți milostenia vostrii înaintea ómenilor VI spre a fi vedeți de dinșii; alt-miutrelea nu veți ave plăta de la Părintele vostru cel din ceriuri. Deci când faci milostenie, si nu trămbitezi înaintea ta, precum fac făçarnicii în sinagogi și în uliți, spre a fi lăudăți de ómeni. Adever dic voue, că și iau plata lor. Ear tu, când faci milostenie, si nu scie stângă ta ce face drepta ta; Ca și fie milostenia ta intrăsuns; și Părintele tēu cel ce vede intrăsuns îți va resplăti la arătare.⁴

Si când te rogi, nu fi ca făçarnicii, căci li place și se ró-⁵ ge stând in sinagogi și in unghiuurile stradelor, ca și fie vedeți de ómeni. Adever dic voue, că și iau plata lor. Ear tu când⁶ te rogi, intră in camera ta, și inchidin ușa ta, rögă-te Părin-telui tēu cel int'ascuns; și Parintele tēu cel ce vede iut'ascuns îți va resplăti la arătare. Dar când ve rugați, nu bolborositi⁷

ca păgânii; căci el gândesc, că vor fi anghizi pentru multa lor vorbire. Deci nu ve ascunziți lor, căci scie Părintele vostru de 9 ce aveți trebuință mai înainte de a cere voi de la dinsul. Deși și ve rugați voi. Părintele nostru, carele esci în ceruri, 10 săuțescă-se numele tău. Vie imperiuția ta. Fie vocea ta, precum 11 în ceriu și pe pămînt. Pânea noastră cea de totă dilele dă, 12 nio astă-dă. Si ni eartă datorile noastre, precum și noi er- 13 tam datornicilor nostri. Si nu ne duc în ișpită, ci ne scapa de cel reu. Căci a ta este imperiuția și puterea și gloria în 14 eteru. Amin. Căci de veți era oménilor greșelelor lor, vi va era și și voue Părintele vostru cel ceresa. Dar de nu veți era oménilor greșelelor lor, nici Părintele vostru nu vi va era voue greșelelor vostre.

16 Si când postați, nu fiți ca fațănumici posomorii; căci ei dis- figurăze fețele lor, ca și se arete oménilor că postesc. A- 17 devăr dic voue, că-și iau plata lor. Dar tu, când postesci, 18 unge-ți capul tău și spala fața ta; Ca și nu te arăti oménilor că postesci, ci Părintelui tău celu în ascuns; și Părintele tău cel ce vede într'ascuns îți va resplati la arătare.

19 Nu vi adunați tesăre pe pămînt, unde molia și rugina lo- 20 strică, și unde furii le sapă și le fură. Ci vi adunați tesăre în ceriu, unde nici molia nici rugina nu le strică, și unde furii 21 nu le sapă nici le fură. Căci unde este tesaurul vostru, acolo va 22 fi și ănumita văstră. Luminiatorul corpului este ochiul; deci de 23 va fi ochiul tău curat, tot corpul tău va fi lumenat. Dar de va fi o- chiul tău reu, tot corpul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina care este în tine este întunecere, întunecerul ore căt de mare va fi!

24 Nimene nu poate servi la doț domuin, căci seū pre unul va ură, și pre altul va iubi; seū de unul se va alipi și pre altul va disprețui. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamon. 25 Pentru aceasta eū dic voue: Nu ve îngrijii de viața văstră, ce veți mâncă și ce veți bă; nici de corpul vostru, cu ce ve veți imbrăta. Aū nu viața este mai mare de căt hrana, și corpul 26 decât haina. Căutați la pasările cerului! căci nici semănă nici seceră nici adună în grănarie, și Părintele vostru cel ceresa 27 le nutresce. Aū nu sunteți mai mult decât acestea? Si cine din voi prin grija sa poate și șiadaogă un cot la statura sa. 28 Si de haină ce ve îngrijii? Priviți crinii cîmpului cum cresc, 29 ei nu se osteneșc, nici nu torc; Ear dic voue, ca nici Solomon în 30 totă gloria sa nu s'a imbrăcat ca unul dintr' acestia. Deci da- că Dumnezeu așa imbrăci ierba cîmpului, care este astă-dă, și mâne se aruncă în cuptor, aū nu cu mult mai virtos pre 31 voi, puțin-credincioșilor! Deci nu ve îngrijii, dicend: Ce vom mâncă? seū ce vom bă? seū cu ce ne vom imbrăca? 32 Căci aceste totu le cantă păgânii, și scie Parintele vostru cel

ceresc, că avești trebuință de tōte acestea. Ci căutaș mai 33
intuiții imperația lui Dumnezeu și dreptatea lui; și tōte a-
cestea se vor adânci vone. Drept accea nu vei îngrijii de 34
dina de mâne, căci dina de mâne se va îngrijii de sine. Ajunge
dilecți reutataea ei.

Nu judecați, ca și nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care VII
veți judeca, veți fi judecați; și cu măsura cu care veți mă- 3
sura, vi se va măsura și vone. Și pentru ce vezi pașul ce este 4
în ochiul fratelui tēu, ear birna care este în ochiul tēu
nu-o bagi în sémă? Séră cum dică fratelui tēu: Lasă și scotu 5
pașul din ochiul tēu, și éea birna este în ochiul tēu. Făcar-
nică scôte intăru birna din ochiul tēu, și atunci vei vedea și 6
scoti pașul din ochiul fratelui tēu.

Nu dați cele sănte cănilor, nici aruncăți mărgăritarii vostrii 6
înaintea porcilor, ca nu cunva și căle cu picioarele lor, și
intorcându-se să se sfârsească.

Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi se 7
va deschide. Căci tot cel ce cere ia, și cel ce căută astă, și 8
celui ce bate și se va deschide. Séră care este omul dintr- 9
voi, de la carele va cere fiul lui pâne și îi va da piatră? Séră 10
de va cere pesce îi va da sărpe? Deci dacă voi fiind rei, 11
scăti și dați dări bune copiilor vostrii, cu căt mai mult Părin-
tele vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dinsul.

Deci tōte căt voiți și vi facă omenii, faceți și voi lor ascen- 12
menea; căci aceasta este legea și profetii.

Intrați prin pôrta cea strîntă; că largă este pôrta și lată 13
este călea ce duce spre perdere; și mulți sunt cei ce intră prin-
trînsa; Inse strînta este pôrta, și angustă călea, carea duce 14
la viță, și puțini sunt cei ce o astă.

Pădiți-ve de profetii cei minciinoși, cari vin la voi in vest- 15
minte de oî, dar pe din lăuntru sunt lupi răpitorî. Din fruc- 16
tele lor îi veți cunoșce. Se culeg ore struguri din spinu, séu
smochine din ciulini? Astfelii tot arborele bun face fructe 17
bune, ear arborele putred face fructe rele. Nu pôto arborele 18
bun să facă fructe rele, nici arborele putred să facă fructe bu-
ne. Tot arborele care nu face fructe bune se tae, și se arun- 19
că in foc. Așa dar dupre fructul lor îi veți cunoșce. 20

Nu tot cel ce'mi dice: Dómine! Dómine! va intra in imperația 21
cerurilor; ci acela ce face voia Părintului meu carele este in ce-
riuri. Multă imi vor dice in dina aceea! Dómine! Dómine! nu am 22
profetit in numele tēu? și nu am scos demoi in numele tēu?
și nu am făcut lucruri minunate in numele tēu? Și atunci li 23
voi mărturisi: Nici odată nu v'am cunoscut; depărtați-ve de
la mine, voi cei ce luerăți fără-de-legea!

Deci tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, și le face, il voiū 24

asemena bărbatului înțelept, care și-a zidit casa sa pe platră;
 23 Și a plătit, și au venit riurile, și au suflat vînturile, și au lovit in casa aceea, și nu a căzut; căci era întemeiată pe platră.
 26 Și tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, și nu le face, se va asemenea bărbatului nebun, care și-a zidit casa sa pe nisip.
 27 Și a plătit, și au venit riurile, și au suflat vînturile, și au lovit in casa aceea; și a căzut, și mare era cădereea ei.
 28 Și s'a întâmplat, că după ce a fiut Iisus aceste cuvinte
 29 se mira multimea de invățătura lui; Căci el îi înveța ca cel ce are autoritate, ear nu ca Carturarii.

CAP. VIII.

Iisus vinecă pre un lepros, pre servitorul unui sutaș, pre sócra lui Petru, și doi demonisași Gherghesceni.

- 1 **D**upă ce Iisus s'a pogorit din munte, a urmat lui popor mult.
- 2 Și écea un lepros a venit și se inchina lui, dicénd: Dómne! dacia voiesci, poti și mi curățești. Și tinând Iisus mâna, s'a atins de dinsul, dicénd: Voiesc, fii curățit. Și îndată s'a curățit lepra sa. Și a dis Iisus lui: Vezi și nu spui nimeneui; ci mergi de te arată prețului, și ofere darul, care l-a ordonat Moise, intru marturie lor.
- 5 Ear intrând Iisus in Capernaum, s'a apropiat de dinsul un 6 sutaș, rugându-l. Și dicénd: Dómne! servitorul meu jace in 7 casă paralitic, cumplit chinuindu-se. Și a dis Iisus lui: Ești 8 voiū veni și l'voiu vinecă. Și respundénd sutașul a dis: Dómne! ești nu sănătatea vrednic ca și intre sub acopereméntul meu, 9 ci dì numai un cuvînt, și se va vinecă servitorul meu. Căci și ești sănătatea omului, având sub mine ostaș; și dic aceastua: Du-te, și se duce; și altuia: Vino, și vine; și servitorul 10 rului meu: Fă acésta, și face. Ear Iisus audind *acestea* s'a minunat, și a dis celor ce i' urmau: Adevăr ăic voue, nici in 11 Israel nu am aflat atâtă credință. Și dicoue, că mulți vor veni de la răsărit, și de la apus, și vor sedea cu Abraam și cu Isaac 12 și cu Iacob in imperături cerurilor. Dar fiil imperatief vor fi aruncăți in întunericul cel mai din afară; acolo va fi plângere 13 și schirsnirea dinților. Și a dis Iisus sutașului: Du-te, și precum ai credeut, facă-se t'ie. Și s'a vinecă servitorul lui într'acea ora.
- 14 Apoi viind Iisus in casa lui Petru a vădut pre sócra lui 15 jácând și bolnavă de friguri. Și s'a atins de mâna ei, și o au lăsat frigurile, și s'a sculat și servia lor.
- 16 Ear facéndu-se scără aù adus la dénsul pre mulți demonași, și a scos spiritele cu un cuvînt și a vinecă pre toți bol-

navii; Ca și se împlinăcea ceea ce să dis prin profetul Isaia, 17
carele dice: Acesta a luat neputințile noastre, și a purtat bô-
lele noastre.

Si vîdend Iisus mult popor imprejurul său a ordonat și 18
trăea de ceea parte. Atunci s'a apropiat un Cărturar și a 19
dis lui: Învățătorule! voi urma tăi ori unde vei merge. Dar
Iisus a dis lui: Vulpile aú vizunii, și paserile ceriului cuiburi; 20
dar fiul omului nu are unde să-si plece capul. □

Ear altul din discipulii sei a dis lui: Dómnă! dă-năi voe 21
mai întâi și me duc și immormântez pre părintele meu. Dar 22
Iisus a dis lui: Urmăză mie, și lasă morții să-si immormânteze
mortii lor.

Si intrând în corabie, aú urmat lui discipulii sei; Si éca 23
s'a rădicat un visor mare pe mare, încât se acoperea cora- 24
bia de valuri, eur el dormia. Si viind discipulii lui l-a dis- 25
ceptat, dicândui-i: Dómnă! măntuiesc-ne, căci perim. Si 26
li-a dis: Pentru ce sănătate fricoști, pușcă-credinciosilor! Atunci
seculându-se a certat vînturile și marea, și s'a facut linisca mare.
Ear ómenii se măruă, dicând: Ce fel de om este acesta! că și 27
vînturile și marea l'ascultă.

Când a ajuns de ceea parte în latura Ghergheseilor, 28
l-a intîmpinat doi demonisați esind din morminte, forte cum-
pliți, încât nimenea nu putea să trăea pe cale aceea. Si éca 29
aú strigat, dicând: Ce avem noi cu tine, Iisuse! Fiul lui Dum-
neule? Ai venit aici și ne chinușcă mai 'naiunte de timp?
Si era departe de dinșii o turmă de porci mulți păscând. 30
Ear demonii il rugau, dicând: De ne scotă, dă-năi voe și ne du-
cem în turma de porci. Atunci a dis lor: Duceți-ve. Ear ei 32
esind, s'aú dus în turma de porci, și éca totă turma de porci
s'a precipitat în mare, și a murit în ape. Ear păstorii aú fu-
git, și viind în oraș aú spus tóte, și cele despre demonisați.
Si éca tot orașul a ieșit întru intîmpinarea lui Iisus; și vîdén- 34
dul l'aú rugat, ca și trăea din laturea lor.

CAP. IX.

Iisus vindecă mai multe bôle, invică pre fiua lui Iair.

Ear Iisus intrând în corabie a trecut, și a venit în orașul 1
său. Si éca aú adus la dinsul pre un paralitic, carele jacea 2
în pat; și vîdend Iisus credința lor a dis paraliticului: Îndrăz-
nesc, fiule! értă-ți-se pecatele tale! Si éca unii din Cărtu-
rarî aú dis în sine: Acesta blasfemă! Dar Iisus cunoșcând 3 4
gândurile lor a dis: Pentru ce găduiți rele în ânimele vostre?
Căci ce este mai lesne—a dice: Értă-ți-se pecatele tale, său a 5
dice: Scădă-te și amblă? Ci ca și sciți că Fiul omului are 6
putere pe pămînt a erta pecatele, (atunci a dis paraliticului);

- 7 Scólă-te, rădică-ți patul těn, și du-te la casa ta. Si sculân-
8 du-se s'a dus la casa sa. Ear multimea věděnd acésta se mi-
9 ra, și glorifica pre Dumneșteu, carele a dat o putere ca acésta
10 ómenilor.
 9 Si trecend Iisus de acolo a vědut pre un om ce se numea
11 Matheiu seděnd la vană și a dis lui: Urméză 'mí. Si sculân-
12 du-se 'i-a urmat. Si s'a întemplat, când el sedea la mésă în
13 casă, éca mulți vaseși și pécatosi aù venit și aù sedut cu
14 el și cu discipulii sei. Dar věděnd acésta Fariseui aù dis
15 discipulilor lui: Peatrú ce Invětatorul vostru mánanca cu va-
16 mesj și cu pécatosi? Ear Iisus audind acésta li-a dis: Nu aù
17 trebuință de medic cei sănatosi, ci cei bolnavi. Mergești dar
18 de invětati ce insenueză acésta: Milă voesc, car nu sacrificie;
19 eaci nu am venit si chiām ſa pocaință, pre cei drepti, ci pre cei
20 pécatosi!
 14 Atunci aù venit la dinsul discipului lui Ioan, dicend: Pen-
21 tru ce noi și Fariseui postim mult, dar discipulii těi nu po-
22 tes! Si Iisus li-a dis: Aù dorá pot nuntașii si postescu pe
23 cat timp mirele este cu dinsii? inse vor veni dile când se va
24 luna mirele de la dinsii, si atunci vor posti. Nimeneu nu pune o
25 petecă de pânsă nouă la un vestiment vechiū; căci petecul tra-
26 ge din vestiment, si ruptura se face mai rea. Nici nu pun vin
27 non in foi vechi; altmîntrelea, se sparg foi, si vinul se versă,
28 si foi se perd; ci pun vin nou in foi noi, si amîndoue se
29 conservă.
 18 Pre când el vorbia acéstea cătră dinsii, éca óre-care dregă-
30 tor a venit și i s'a inchimat, dicend: Fiica mea a murit de cu-
31 rěnd; viuo dar, si pune mâna ta preste dinsa, și va invia.
 19 Si sculânđu-se Iisus, 'i-a urmat cu discipulii sei.
 20 Si éca o femeie, avěnd curgerea săngelui de doi-spre-dece
32 ani, viind din-apoi s'a atins de pôla vestimentului scu; Căci
33 dicea in sine: Numař de me voiř atinge de vestimentul lui, me
34 voiř mántui. Dar Iisus intorcendu-se, si věděndu-o, 'i-a dis:
35 Indrâznesc, fiică! credința ta te-a mántuit; si s'a vindecat fe-
36 meea din acea oră.
 23 Si viind Iisus in casa dregătorului si věděnd fluorătorii si
37 multimea galcevind, Li-a dis: Plecați, copila nu a murit, ci
38 dorme. Si 's'i rideau de dinsul. Ear când s'a scos afară mul-
39 timea, a intrat si a apucat-o de mână, si s'a rădicat copila.
 26 Si s'a respândit vestea despre acésta preste tot pâmîntul acela.
 27 Si trecend Iisus de acolo, aù urmat lui doi orbii, strigând
28 si dicend: Fiul lui David! miluesce-ne. Ear după ce a venit
29 in casă, s'a apropiat cătră dinsul orbii, si li-a dis Iisus: Cre-
30 deți că pot si fac eu acésta? Ei 'i-a dis: Da, Dómmel! Atunci
31 s'a atins de ochii lor, dicend; Dupre credința voastră fac-șe

ronef. Și s'aă dischis ochii lor; și a ordonat lor, dicând: 30
Videți nimene și nu scie. Ear ei căsind aă respândit fuma 31
tot pământul acela.
ronef. Și a spus lui Iisus: 32

„...cum tăta orasele și satele, învățând în sine-
lui în tot pământul” (Iacob 1:10).

domnul demonului. 35
Si străbatea Iisus tóte orașele și satele, învățând în sine-
gogile lor și predicând evangelia împărătiei, și vindecând ori-
ce boala și orice nepuñină în popor. 36 Lar veđend el multimea, i s'a 36
făcut milă de dîmînă; pentru că erau lângedî și împrăsciați ca oile
ce nu au păstor. Atunci a dîs discipulilor lui: Secerîșul este 37
mult, dar lucrătorii sunt pucini. Deici rugați pre Domnul se- 38
cerîșului, ca și scotă lucrători la secerîșul scu.

CAP. X. XL

Numele celor doi-spre-dece Apostoli ; Iisus îi trimite, îi înveță și îi mănaște în pricina persecuțiunilor, ce vor se suferă.

Si chiămănd *Iisus* pre cei doi-spre-dece discipuli ai săi, li-a dat putere *asupra* spiritelor necurante, ca și le să-și vindece ori-ce bolă și ori-ce nepuțință.

fa, și si vinece orice boala și ce se nepută. Ear numele celor doi-spre-dece apostoli sunt acestea: Cel d'intâi Simon ce se dice Petru, și Andreiū, fratele lui; Iacob al lui Zebedeiū, și Ioan, fratele lui; Filip și Bartolomeiū; Thomas și Matheiū vameșul; Iacob al lui Alfeu, și Lebbi ce s'a supranumit Thaddeiū; Simon Cananitul, și Iuda Iscariot, care l-a și trădat.

Pre acești doi-spre-dece î-a trimis Iisus, și li-a ordonat, dicând: Si nu mergeți pe calea păgânilor, și si nu intrăți în vre-un oraș Samariten; Ci mai bine mergeți la oile cele perdute ale imprejurimii lui Israel. Si mergând predicăți, dicând: S'a apropiat împărăția cerurilor. Vindecați pre bolnavi, curățați pre leproși, invieți pre morți, scôteți pre demoni; în dar ați luat, în dar dați. Nu căscigați aur, nici argint, nici aramă pentru cîngătorile vostre; Nici traistă în cale, nici doue vestimente, nici încălăruminte, nici toág; căci vrednic este lucrătorul de brața sa.

Si ori în care oraș său sat veți intra, cercetați cine intră - 11
însul este vrednic, și acolo să petrecreți până când veți ești. Si 12
când veți intra în casă, salutați-o. Si de va fi casa aceea 13
vrednică, pacea voastră și vină preste dinșa; dar de nu va fi
vrednică, pacea voastră și se întorcă la voi. Si ori cine nu ve 14
va primi, nici vi va asculta cuvintele vostre, eșind din casă său
din orașul acela scuturăți pulberea de pe picioarele voastre. A - 15

devar dic vone; că va fi mai de suferit pământului Sodomei și al Gomorrei în dima iudecații de căt orașului acelaia.

16 Eea eu te trimis ca o în meșkiloul lupilor; deci fiți întelepti ca șerpi și inocenți ca porumbii. Dar feriti-vă de ómeni; căci vă vor trăda la tribunale, și vă vor biciu în sinagogile lor;

18 Și veți fi duși înaintea guvernatorilor și regilor pentru mine intra mărturie lor și pagânilor. Dar când ve vor trăda, nu ve îngrijjiți cum său ce să vorbiți; căci vi se va da într' acea óră ce să vorbiți; Caci nu voi sunteți cei ce vorbiți, ci Spiritul Părintelui vostru, care vorbesc în voi; Si va trăda frate pre frate la moarte, și părinte pre fiu; și se vor rescula copiii în contra părintilor și î vor omori; Si veți fi urți de toți pentru numeroșii mei; ear cel ce va răbdă pâna în finit acela se va măntui;

23 Și când ve vor alunga din vre un oraș, fugiți în altul; căci adever dic vone, că nu veți fi trecut orașele lui Israel, până ce va veni Fiul omului. Nu este discipul mai presus de învățător, nici serv mai pre sus de stăpânul său. Ajunge discipulului și devină ca învățătorul său, și servitorului ca stăpânul său. Dacă pre stăpânul casei l-ai numit Beelzebul, cu căt mai mult pre casnicii săi. Deci nu ve temeti de dimineață; căci nimic nu este acoperit, care să nu se discopere, nici ascuns, care să nu se cunoască. Ceea ce vi dic în întuneric, spuneți-o la lumină; și ceea ce auditi la urechie predicați de pe case. Si nu ve temeti de cei ce ucid corpul, dar sufletul nu pot să-l ucidă; ci temeti-ve mai bine de cel ce poate să părăsească și sufletul și corpul în gheeuina. Ați döră nu se vînd doue vrăbi pentru un ban, și nici una dintr-insele nu cade pe pământ fară coea Părintelui vostru. Ear căt pentru voi și perii capului vă sunt toți numerați. Pentru aceea nu ve temeti; căci voi sunteți de mai mult pre de căt multe vrăbi. Deci tot cel ce me va mărturisi înaintea ómenilor, și eu voi mărturisi pentru dinsul înaintea Părintelui meu care este în ceruri;

33 Ear cel ce se va lepăda de mine înaintea ómenilor, me voi lepăda și eu de dinsul înaintea Părintelui meu care este în ceruri;

34 Nu gândiți că am venit să aduc pace pe pământ; nu am venit să aduc pace, ci sabie. Căci am venit să disbin pre om de părintele său, și pre fiică de mama sa, și pre noră de sora sa. Si inimicul omului vor fi casnicii lui. Cel ce iubescce pre părinte său pre mamă mai mult de căt pre mine nu este vrednic de mine; și cel ce iubescce pre fiu său fiică mai mult de căt pre mine nu este vrednic de mine. Si cel ce nu ieșea crucea sa, și nu urmăză după mine nu este vrednic de mine.

36 37 Cel ce și-a aflat viața sa o va perde; și cel ce și-a pierdut viața sa pentru mine o va afla. Cel ce ve primeșce, me

primesc pre mine; și cel ce me primesc, primesc pre cel ce m'a trimis pre mine. Cel ce primesc profet în nume de 41 profet va primi plata profetului; și cel ce primesc pre un drept în nume de drept va primi plata dreptului. Și cel ce 42 va adăpa pre unul dintr'acești mică numă cu un pahar de *apă* rece în nume de discipul, adever dic voue, că nu și va perde plata sa.

Si s'a întâmplat, când a finit Iisus de ordinat celor doi-spre- XI

*S*ădece discipulii ai sei, a trecut de acolo, ca și învețe și să predice în orașele lor.

Ear Ioan audind în inchisore de faptele lui Iisus, a trimis 2 pre doi din discipulii sei. Și i-a dîs: Tu esci cel ce vine, 3 să te ascopăm pre altul? Răspunzând Iisus li-a dîs: Du- 4 ceti- și spuneți lui Ioan cele ce auditi și vedeti: Orbi vîd, 5 și schiopi ămplă, leproși se curătesc, surdi aud, morți inviează, și seracilor se predică evangelia; Și fericit este cel ce nu se 6 va scandaliza despre mine.

După ce s'a dus aceia, a început Iisus a vorbi către mul- 7 țime despre Ioan: Ce ati ești în pustie și vedeti? Auu trestie 8 clătită de vînt? Dar ce ati ești și vedeti? Om imbrăcat 9 în vestimente moi? éca cei ce portă *restimile* moi sunt în ca- 10 sele regilor. Dar ce ati ești și vedeti? Profet? Da, dic voue, 11 și mai mult de căt profet. Căci acesta este cel despre care este scris: Eca eû trimit pre ăngerul meu înaintea feței tale, carele va prepara calea ta înaintea ta. Adever dic voue, 12 că intre cei născuți din femei nu s'a rădicat mai mare de căt Ioan Botezătorul; înse cel mai mic în imperația cerurilor este 13 mai mare de căt dinsul. Și din dilele lui Ioan Botezătorului până acum imperația cerurilor se silesce, și silitorii o ră- 14 pesc. Căci toti profetii și legea atu profetit până la Ioan. 15 Si de voi și priușii, acesta este ilie cel ce are și vie. 16 Cel ce are urechi de audit, audă! Dar cu cine voi și asemé- 17 na acesta generațiune! Asemenea este copiilor celor ce sed în piță, și strigă către socii lor. Și dic: V'am fluerat, și nu atî 18 danțat; v'am cântat de jale, și mutat plâns. Căci Ioan a ve- 19 nit mică mâncărind nici bînd, și ei dic: Are demon. A venit fiul omului mâncând și bînd, și ei dic: Eca om mâncător și bîutor de vin, amic al vameșilor și al păcătoșilor. Înse in- 20 telepciuinea s'a justificat de către fiu sei.

Astunci a început Iisus a mustra orașele în cari se făcuse 20 cele mai multe minuni ale sale, pentru că nu s'a u pocăit: - Vai tîe, Chorazine! vai tîe, Bethsaido! căci de s'ar fi făcut în 21 Tir și în Sidon minunile cari s'a făcut între voi, de demult s'ar fi pocăit în sac și în cenușă. Înse eû vă dic, că va fi Tirul 22 și Sidonul mai de suferit în șiuia judecății de căt voue. Și 23

tu, Capernaum! carele te-ai înălțat până la ceriu te voi pogori
până la iad; căci de săr fi săcru în Sodoma minunile ce s'au
24 facut intru tine, ar fi remas până în șina de astă-dăi. Iisus eșu
vă dic, că pământului Sodomei va fi mai de suferit în șina ju-
decații de căt ţie.

25 In acel timp Iisus luând cuvînt a dis: Multumesc ţie, Pă-
rinte! Dόmne al cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea
26 de cei înțelepți și priceputi, și le-ai discoperit pruncilor. Da,
27 Părinte! aşa a fost bună-voință înaintea ta. Tōte 'nu' sunt
trădate de la Părintele meu; și nimeneu nu cunoșce pre Fiul
de căt numai Părintele, și nimeneu nu cunoșce pre Părintele
de căt numai Fiul, și acela căruia voesc Fiul și 'z' discopere.
28 Veniți către mine, toti voi căi osteneți și însărcinați, și eșu vă
29 voiu da repaus. Luati jugul meu preste voi, și ve învețați de
la mine, căci sunt bland și umil cu ânina, și veți asta repaus
30 pentru sufletele voastre. Căci jugul meu este bun, și sarcina
mea este ușoară.

CAP. XII.

*Despre Sămbătă. Vindecarea unui demonisat. Păcatul contra
Sântului Spirit.*

1 In timpul acela s'a dus Iisus sămbăta prin ogore; ear disci-
2 pulii lui aș flămândit, și aș inceput a smulge spice și a
3 le mânca. Dar Fariseii vădend acesta l-a dis: Ecă disci-
4 pulii tei fac aceea ce nu se cade a face sămbăta. Dar el
5 li-a dis: Nu ati ceteit ce a făcut David, când a flămândit el și
6 cei ce erau cu dinsul? Cum a intrat in casa lui Dumedeu,
7 și a mânca pâniile punerii înainte, cari nu se cuvinea lui și
8 le mânuânce nici celor ce erau cu dinsul, ci numai preuților?
9 Séu nu ati ceteit in lege cum că sămbăta preuții in templu cal-
10 că sămbăta, și sunt nevinovați. Dar eșu vi dic, că aici este
11 ceva mai mare de căt templul. Ear de ati fi sciut ce însem-
12 nează acesta: Milă voesc și nu sacrificie, nu ati fi condamnat pre
13 căci fiul omului este Domn și al sămbetei.
14 Și treced de acolo a venit in sinagoga lor. Si éca un
om era acolo, carele avea mâna uscată. Si ei l'-au întrebăt, di-
cend: Se cuvine ore a vindeca sămbăta? ca si'l pótă acusa.
15 Dar el li-a dis: Ce om va fi intre voi, carele ar avé o oae, și
16 dacă ar cădă acesta sămbăta in grópă, nu ar apuca-o și scó-
17 te-o? Dar cu căt mai mult este un om de căt o oae? Deci se
18 cuvine a face bine sămbăta. Atunci a dis omului: Intinde mă-
na ta; și el o-a întins; și a devenit sănătosă ca și cea-l-altă.
19 Apoi Fariseii esind afară așinut consiliu contra lui, cu si'l
pérđă.

Dar Iisus sciind *acăsta* s'a dus de acolo: și i-a urmat 15 multime mare, și el i-a vindecat pre totii. Și a ordonat lor, 16 ca și nu'l facă cunoscut; Ca si se implină ceea ce s'a dîs 17 prin profetul Isaia, ce dice: Ecă servul meu, pre care am a- 18 les; iubitul meu, în care sufletul meu a bine-voit; eu voiță pu- ne spiritul meu preste dinsul, și el va anunța judecată națiuni- 19 nilor. El nu va certa, nici va striga, nici va audii cineva vo- 20 cea lui în uliți. Trestie sdrobită nu va frângi, și muc fumegând 21 nu va stânge, până când nu va scôte judecată spre biruință.
și în numele lui vor spera națiunile.

Atunci aă adus la dinsul pre un demonisat orb și mut; și 22 el l-a vindecat, în căt orbul și mutul vorbia și vedea. Și se 23 miră totă multimea, și dicea: Nu cum-va acesta este Fiul lui David? Dar Fariseil auqind diceau: Acesta nu scôte de- 24 moni decât numai prin Beelzebul, domnul demonilor. Înse 25 Iisus cunoscend gândurile lor li-a dîs: Totă imperația ce se disbină între sine se pustiesce, și tot orașul său casă ce se disbină între sine nu va sta. Și dacă Satana scôte pre Sata- 26 na, s'a disbinat între sine; deci cum va sta imperația lui. Și 27 dacă eu scot demoni prin Beelzebul, prin cine-i scot fiu vo- 28 stri? pentru acăsta ei vi vor fi judecători. Dar dacă eu scot 29 demoni prin Spiritul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi impe- 30 răția lui Dumnezeu. Séu cum pôte cineva să între în casa 31 celui tare, și si prâde vasele lui, de nu va lega întăiu pre cel tare? și atunci va prâda casa lui. Cel ce nu este cu mine este contra mea, și cel ce nu adună cu mine râsipesce. Pen- 32 tru acăsta vi dic: Tot păcatul și blasfema se va erta ómenilor; dar blasfema *contra* Spiritului Sânt nu se va erta ómenilor. Și ori-carele va dice un cuvînt contra Fiului omului, se va 33 erta lui; dar cel ce vorbesce *in contra* Spiritului Sânt, nu-i se va erta, nici în seculul de acum, nici în cel ce va și fie. Ori faceți arborele bun, și fructul lui *va fi* bun; ori faceți arbo- 34 rele putred, și fructul lui *va fi* putred; căci din fruct se cunoscse arborele. Pui de vîperă! cum puteți vorbi cele bune, fiind înșive rei? căci din abundanță ánimei vorbesce gura. Omul cel bun scôte cele bune din tesaurul cel bun al ánimei; ear omul cel rêu din tesaurul cel rêu scôte cele rele. Deci vi dic, că pentru tot cuvîntul deșert care vor vorbi ómenii, vor da semnă de dinsul în diua judecății. Căci din cuvîntele tale te vei justifica, și din cuvîntele tale te vei condamna.

Atunci i-ă respuns unii din Cărturari și din Farisei, di- 38 când: Învățătorule, voim și vedem semn de la tine. Ear el 39 respundând li-a dîs: Generația rea și adulteră caută semn, dar alt semn nu-i se va da decât numai semnul profetului Iona. Căci precum Iona a fost trei dîle și trei nopti în pân- 40

tecele chitulu, aşa va fi Fiul omului trei zile şi trei nopţi în
 41 sinul pământului. Bărbăti din Nineve se vor scula la judecată
 cu generaţiunea acesta, şi o vor condena; căci ei s-au poçat
 la predicarea lui Iona; şi éca aici mai mult de cât Iona.
 42 Regina de la među-di se va scula la judecată cu generaţiunea
 acesta, şi o va condena; căci ea a venit de la marginile pă-
 mentului si anđe înțelepciunea lui Solomon; şi éca aici mai
 mult de cât Solomon.
 43 Când spiritul cel necurat a eşit din om, împlă prin locuri
 44 seci, căutând repaus, şi nu află. Atunci dice: Me voi întor-
 ce în casă mea, de unde am eşit; şi viind, o astă desertoare, mă-
 45 turată şi înfrumusetată. Atunci se duce şi ia cu sine alte săpte
 spirite mai rele decât sine, şi intrând locuiesc acolo, şi se
 fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele decât cele
 d'intâi. Astfel va fi şi cu acesta rea generaţiune.
 46 Încă vorbind el poporului, éca mama lui şi fraţii lui staû
 47 afară, căutând si vorbescă cu dinsul. Atunci ore-care i-a
 48 că cu tine. Dar el respundând a dis celui ce i-a spus:
 49 Cine este mama mea, şi cari sunt fraţii mei? Şi tindându-
 50 să spre discipulii sei a dis: Eca mama mea şi fraţii
 meu! Căci ori-cine va face voea Părintelui meu celui din ceruri,
 acela îmi este frate şi soră şi mamă.

CAP. XIII.

*Parabolele despre semănător, aluat, grăuntele de muştar şi altele.
 Iisus disprezuit în patria sa.*

1 2 **I**n acea zi Iisus eşind din casă şedea lângă mare. Si s'a
 adunat la dinsul o mulțime mare, în cît el a intrat în co-
 3 rabie şi a sedut acolo, si totă mulțimea sta pe țerm. Si li-a
 vorbit multe în parabole, dicând:
 4 Éca a eşit semănătorul şi sémene; Si precând semăna,
 unele aú cădut lângă cale, şi aú venit paserile şi le-aú mân-
 5 cat. Ear altele aú cădut pe locuri petrose, unde nu aveau pă-
 mînt mult, şi indată aú răsărît, pentru-ca nu aveau pămînt
 6 adânc. Dar când a resărit sôrele, s'aú pălit; si pentru-ca
 7 nu aveau rădincină, s'aú uscat. Ear altele aú cădut în spinî,
 8 şi aú crescut spinii şi le-aú înecat. Dar altele aú cădut
 pe pămînt bun, şi aú făcut fruct; unele o sută, ear altele șese-
 9 deci, ear altele trei-deci. Cel ce are urechi de audit, audé.
 10 Si apropiindu-se discipulii i-a dis: Pentru ce li vorbesci în
 11 parabole? Ear el respunzind li-a dis: Pentru că voue s'a dat
 a sci misteriele împăraţii cerurilor, dar acelora nu s'a dat.
 12 Căci cel ce are i se va da, şi-i va prisosi; dar cel ce nu are,
 13 şi ceea ce are se va lua de la dinsul. De aceea li vorbesc

in parabole, pentru că vădend nu văd, și audind nu aud, nici nu înțeleg. Așa se impălinesc cu dinșii profeția lui Isaia, ce 14 dice: Cu audul veți așa, dar nu veți înțelege; și vădend veți vedea, dar nu veți precepe. Căci anima poporului acestuia 15 s'a ingrosat, și urechile lor sunt grele la așa, și ochii lor și-așă inchis; ca nu cum-va si vădă cu ochii, și si audă cu urechile, și si înțelegă cu anima, și si se întorcă, și eșu și-i vindec. Înse fericiti sunt ochii vostrii, că văd; și urechile văstre că aud. 16 Căci adeveră dic voue, că mulți profeti și dreptății au dorit și 17 vădă cele ce vădeți voi, și nu au vădut; și si audă cele ce audă voi, și nu au audit.

Deci ascultați voi parabolă semănatorului. De aude cine- 18 19 va cuvântul imperații și nu'l înțelege, atunci vine cel rău și răpesce ceea ce este semănăt în anima lui. Acesta este cea semănătă lângă cale. Ear cea semănătă pe locuri petroșe, a- 20 21 cesta este cel ce aude cuvântul, și indată 'l primeste cu bucurie; Înse nu are rădincă în sine, ci este numai până la un timp; ear când se face strimtorare său persecuțiune pentru cuvânt, indată se scandalizează. Ear cea semănătă între spină, acesta este 22 23 cel ce aude cuvântul; dar grija lumei acesteia și amăgirea bogăției inecă cuvântul, și se face nefructifer. Ear cea semănată în pămînt bun, acesta este cel ce aude cuvântul și'l înțelege; care și face fruct, și produce unul o sută, altul șese-deci, și altul trei-deci.

Altă parabolă li-a propus, dicând:

Imperația cerurilor este asemenea omului care a semănăt semenătă bună în terina sa; Ear pre când dormiau omeni, a venit inimicul, și a semănăt neghine prin grâu, și s'a dus. Dar 25 când a crescut ierba și a făcut fruct, atunci s'a arătat și neghinele. Atunci au venit servitorii stăpânului casei, și 'l-a 26 27 quis: Domne, nu ai semănăt semenătă bună în terina ta? deci de unde ore neghine? El li-a quis: Un inimic a făcut acesta. Servitorii 'l-a quis: Voiesci dar si mergem și si le plivim? Dar 28 29 el a quis: Nu; ca nu cum-va plivind neghinele și smulgeți și grâul impreună cu dinsele. Lăsați pre amândoue și creșcă 30 impreună până la seceris, și la timpul secerișului voi și dice secerătorilor: Plivii întăiu neghinele, și le legați snopii spre a le arde; dar grâul adunați 'l în grânarul meu.

Altă parabolă li-a propus:

Imperația cerurilor este asemenea grăuntelui de muștar, pre care 'l-a luat un om, și a semănăt în terina sa. Acesta este 31 mai mic decât totă semențele; ear când crescă, este mai mare de căt totă legumele, și se face arbore, încât vin pasările cetei 32 și locuiesc în ramurile lui.

Altă parabolă li-a vorbit el;

Imperația cerurilor este asemenea aluatului, pre care l-a luat o femeie, și l-a ascuns în trei măsuiri de făină, până ce s'a dospit totă.

34 Acestea tōte a vorbit Iisus multimea în parabole; și fără de 35 parbole nu li vorbă; Cu si se împlinescă ceea ce s'a dixit prin profetul, ce dice: Ești voiū dischide gura mea în parbole, voiū spune cele ascunse din începutul lumei.

36 Atunci Iisus lăsând multimea a mers în casă; și s'a apropiat de disul discipuli lui, dicind: Spune-ni noile parabole neghinelor tērinei. Ear el respundând li-a dix:

37 Cel ce a seminat semența cea bună este Fiul omului. Tērina este lumea; semența cea bună sunt fiii imperației; ear neghinele sunt fiu celui rēu; Iumicul care le-a seminat este diabolul; 40 secerișul este finitul lumei; ear secerătorii sunt ăngerii. Deci precum se adună neghinele, și se ard cu foc, astfelii va fi la 41 finitul lumei acesteia. Fiul omului va trimite pre ăngerii sei, și acestia vor aduna din imperația lui tōte scandale și pre 42 ce fac nelegături; Si i vor arunca în cuptorul de foc; acolo 43 va fi plângere și scrișuire dinților. Atunci dreptii vor străluci ca solele în imperația Părintelui lor. Cel ce are urechi de audit, audē.

44 Erăși imperația cerurilor este asemenea cu un tesaur ascuns în tērină, pre carele afăndu-l omul, l-a ascuns; și de bucuria merge, și vine tōte căte are, și cumpără tērina aceea.

45 Erăși imperația cerurilor este asemenea neguțitorului, ce 46 căută mărgăritari buni. Carele, afănd un mărgăritar de pre mare, a mers și a vîndut tōte căte avea, și l-a cumpărat.

47 Erăși imperația cerurilor este asemenea năvodoului, aruncat 48 în mare, care a adunat tot felul de pesci; Carele, după ce s'a implut, il scot la term, și ședind aleg pre cei buni în vase, dar pre 49 cei rei ii aruncă afară. Așa va fi la finitul lumei; vor ești ăngeri, și vor despărți pre cei rei din mediul celor drepti; Si i vor arunca în cuptorul de foc; acolo va fi plângere și scrișuirea dinților.

51 Dis-a lor Iisus: Ati înțeles tōte acestea? El i-au dix: Da, 52 Dómne. Ear el li-a dix: Pentru acésta tot cărturarul, care este bine inițiat în imperația cerurilor este asemenea omului, stăpân al casei, care scoțe din tesaurul seu nove și vechi.

53 Si s'a întemplat, după ce a finit Iisus aceste parabole, a plecat de acolo. Si viind în patria sa, învēta pre dinșii în sinagoga lor, încât se mirau și diceau: De unde are acest om acăstă înțelepciușe și fapte minunate? Aă nu este acesta fiul teslarului? aă nu se numește mama lui Maria? și frații lui, Iacob și Iose și Simon și Iuda? Si surorile lui, aă nu sunt tōte la 57 noi? dar de unde are acesta tōte acestea. Si se scandaliza-

sañ despre dñsul. Ear Iisus li-a ñis: Nu este profet fără onore decât numai în patria sa și în casa sa. Si nu a făcut acolo multe pentru necredința lor.

CAP. XIV.

Istoria morții Ioan Botezătorului. Diverse minuni.

[într' acel timp a audit Erod Tetrarchul fama lui Iisus; 1
Si a ñis servitorilor sei: Acesta este Ioan Botezătorul; 2
el s'a scutat din morþi, și d'aceea se fac minuni printr'insul. 3
Căci Erod prinsese pre Ioan, il legase și l' pusese în inchisoare, 4
pentru Erodiada, femeea lui Filip, frate lui seu. Căci Ioan 5
îi dicea: Nu-þi se cade si albi pre ea. Si voind să-l omore 6
s'a temut de multime, pentru că ei îl aveau ca pre un profet. 7
Ear când se celebra iuda nașterii lui Erod, a jucat fiul Erodiadei înaintea lor, și a plăcut lui Erod. Pentru aceea a promis cu jurămîntul să-i dea orice va cere. Ear ea, dinainte fiind indemnătă de mama sa, a ñis: Da'mă aici în tipsie capul lui Ioan 8
Botezătorului. Si regele s'a intristat; însă din cauza jurămîntului 9
și celor ce ședea la mésă cu el a ordonat să-i se dea. Si trimînd a decapitat pre Ioan în inchisoare. Si s'a 10 11
adus capul lui în tipsie, și s'a dat fetei, și ea 'l-a dus la mama sa. Atunci a venit discipulii lui, și a luat corpul și 'l-a 12
immormîntat; și mergînd a anunþat lui Iisus.

Si auqind Iisus acésta s'a dus de acolo cu corăbia în loc 13
desert deosebi. Si informându-se multimea a urmat lui pe jos
din oraþe.

Si eþind Iisus a vîdut o multime mare, și i s'a făcut milă 14
de ea, și a vindecat pre bolnavii lor.

Ear făcîndu-se séră s'a apropiat cătră dñsul discipului lui, 15
dicînd: Locul este pustiu, și ora a trecut deja; dimite multimea, ca sî se ducă în sate și să cumpere bucate. Dar Iisus 16
li-a ñis: Ei nu trebuie să mérge; dați-þi voi să mânânce. Ear 17
ei 'l-a ñis: Nu avem aici decât cinci pâni și doi pesci. Ear 18
el a ñis: Aduceþi-mi-le aici. Si după ce a ordonat multimei 19
si s'edă pe ierbă, luând cele cinci pâni și cei doi pesci, și căutând 20
la ceriu, le-a bine-cuvîntat, și frângîndu-le a dat discipulilor
pânille, ear discipulii multimei. Si aî mânca toti, și s'a săturat; 21
și aî luat remăștile de fărâmături doue-spre-dece panere
pline. Ear cei ce mâncaseră erau ca la cinci mii de barbaþi
afară de femei și de copii.

Si îndată a indemnăt Iisus pre discipului sei și între în corabie, și si mérge mai 'nainte de el dincolo, pâna ce va dimite multimea. Si după ce dimise multimea, s'a suit pe munte de
osebi și se roge, și făcîndu-se séră era singur acolo. Ear co- 23
ribia era deja în mijlocul mării, invâluindu-se de valuri, căci 24

25 vîntul era contrar. Ear intr'a patra stréjă a noptii Iisus a
 26 mers la dînsii, împlând pe mare. Si vîşendu-l discipuli îm-
 blând pe mare s'a turburat, dicând: Este năluca; si aú strigat
 27 de frică. Dar Iisus îndată li-a vorbit, dicând: Îndrăzniți, eu
 28 sunt! nu ve temeți! Atunci Petru luând cuvîntul, a dis: Dom-
 29 ne, de esci tu, ordonă-mă se viu la tine pe apă. El a dis:
 Vino. Si pogorindu-se Petru din corabie a mers pe apă spre
 30 a veni la Iisus. Înse vîşend vîntul tare s'a temut, si incepând
 31 a se afunda a strigat, dicând: Dómne, măntuesce-me. Si Iisus
 îndată intinând mâna, l-a apucat, si i-a dis: Pucin-credincio-
 32 sule! pentru ce te-ai indoit? Si întrând ei in corabie, a in-
 33 cetat vîntul. Ear cei ce erau in corabie aú venit si i-sau
 inchinat, dicând: Adever Fiul lui Dumnezeu esci.
 34 Ear după ce aú trecut lacul aú venit in pămîntul Ghenezare-
 35 tului. Si cunoscîndu-l oménii locului acestuia aú trimis in
 36 tôte imprejurimile acele, si aú adus la dînsul toþi bolnavii. Si
 l rugau ca numai si se atingă de pôlele vestmîntului lui; si
 căti s'aú atins de dînsul s'aú vindecat.

CAP. XV.

Iisus condamnă tradiþiunea. Hanañeta. Diverse minuni.

1 A tuncii aú venit la Iisus Cărturarii si Fariseii de la Ieru-
 2 salem, si aú dis: Pentru ce discipulii tîi calcă tradiþi-
 3 unea bâtrânilor? căci nu'si spală mânilor, când mănuþcă
 4 pâne. Ear el respundînd li-a dis: Pentru ce si voi calcaþ co-
 5 mandamentul lui Dumnezeu prin tradiþiunea vîstră? Căci Dum-
 6 nezeu a ordonat, dicând: Ônoră pre pârinte si pre mamă; si:
 7 Cel ce va vorbi de rîu pre pârinte seu pre mamă cu mîrte
 8 5 va muri. Dar voi diceþi: Cel ce ar dice pârintelui seu mamei:
 9 Este un dar aceea cu care te-ai puté ajuta de la mine, nu este
 10 dator; si aşa nu va onora pre pârintele seu seu pre mama sa.
 11 Asa aş disþinþat comandamentul lui Dumnezeu prin tradiþiunea
 12 7 voastră. Făçarnicilor, bine a profeþit Isaia despre voi, dicând:
 13 8 Acest popor se apropie de mine cu gura lor, si me onoră cu
 14 9 buzele; inse anima lor este departe de mine. Dar in zadar
 15 m'adóră, învîþând învîþaturi comandamente omenescl.
 16 Si chiâmând la sine pre multîmea li-a dis: Ascultaþ si in-
 17 11 telegeþi: Nu ceea ce intră in gură spurcă pre om, ci ceea
 18 ce ese din gură, aceea spurcă pre om.
 19 Atunci apropiindu-se discipulii lui i-a dis: Scii, că Fariseii
 20 13 s'aú scandalisat, când aú audît acest cuvînt? Ear el respu-
 21 14 dînd a dis: Ori ce plantă, pre care nu a plantat Pârintele meu
 22 15 cel cresc, se va disrădicina. Lăsaþ pre dînsii; ei sunt con-
 23 16 ducători orbî ai orbilor. Si de va conduce orb pre orb, amîndoi
 24 vor căde in grăpă. Atunci Petru respundînd i-a dis: Spune

noue acéstă parabolă. Ear Iisus a dis: Âncă și voi sunteți 16 neprincipuți? Orică nu înțelegești, că tot ce intră în gură 17 merge în pântece și se aruncă în urinar. Înse cele ce es 18 din gură es din ânimă, și acelea spurcă pre om. Căci din â- 19 nimă es cugetări rele, ucideri, adulterii, fornicării, furturi, mărturii minciunioase, blasfeme. Acelea sunt cele ce spurcă pre 20 om; dar a mâna cu mâni nespălate nu spurcă pre om.

Atunci Iisus eşind de acolo s'a dus în părțile Tirului și ale Sî- 21 donului. Si éca o femeie Hananeia, eşind din acele hotare 22 a strigat cătră dinsul, dicând: Miluesc-me, Dómine! Fiul lui David; fica mea se chinuesce rînd de demon. Dar el nu i-a 23 respuns cuvînt. Atunci apropiindu-se discipuliui lui îl rugaă, dicând: Dimite-o pre ea, căci strigă în urma nostră. Ear el 24 respundînd a dis: Eu nu sunt trimis decât numai cătră oile cele perduite ale casei lui Israel. Dar ea viind i s'a închinat, 25 dicând: Dómine, ajută-mă. Ear el respundînd a dis: Nu este 26 bine a lua pânea copiilor și a o arunca căinilor. Ea a dis: 27 Adeverăt, Dómine, cu totoate acestea căinii mânâncă din fărâmătu- 28 rile ce cad din masa stăpânilor lor. Atunci respundînd Iisus 29 i-a dis: O femeie! mare este credința ta; facă-ți-se ţie precum voiesci. Si fica ei s'a vindecat din acea oră.

Si trecînd de acolo Iisus a venit lângă marea Galileei, si 29 suindu-se pe munte a sedut acolo. Si a venit la dinsul mul- 30 țime mare, avînd cu sine scioopi, orbî, muți, ciungî și mulți alți, si au aruncat pre dinsii la picioarele lui Iisus; si el i-a vindecat; Încă se mira multimea, vîdînd pre muți vorbind, pre ciungî 31 sănătoși, pre scioopi amblând și orbî vîdînd; și glorificau pre Dumnezeul lui Israel.

Ear Iisus chihamănd *la sine* discipuliui sei a dis: Milă-mă este 32 de multime, pentru că sunt deja trei dîle de când staă lângă mine, și nu aș ce mânca; și nu voiesc a îl dimite flămânđil, ca nu cumva si slabescă pe cale. Si discipuliui sei i-a dis: De unde 33 si avem in pustie atâtea pâni, încăt si se satură atâta mul- 34 țime! Iisus i-a dis: căte pâni aveți? El aă dis: Septe, și puciini pescișori. Atunci el a ordonat multimei si sădă pe 35 pămînt. Apoi luând pre cele septe pâni și pesci, multu- 36 miind, le-a frâns și le-a dat discipulilor lui, ear discipuliui mul- 37 țimei. Si aă mâncau toți și s'aă saturat; și aă rădicat remă- 38 sitele de fărâmături septe panere pline. Ear cei ce mâncase 39 Magdalului.

Si dimînînd multimea a intrat în corabie, și a trecut în părțile 39 Magdalului.

CAP. XVI.

Iisus refuă de a face rre o minune. Mărturisirea lui Petru. Iisus își predica mōrtea sa.

- 1 A tunci s'au apropiat Fariseii și Sadukei, ispitindu-l, și ce-
2 rēnd de la dinsul și li arete un semn din ceriu, el respunđend lă-a ȏis: Când se face sără, diceți: *Va ji senin,* Ear
3 căci ceriu se roșesc. Si diuinăță: Astă-dă *raji fortună,* căci
4 ceriu este roș și posomorit. Făgănicilor! scîti si deosebiti faga
de căt uumăi semnul profetului Iona. Si lăsându-i s'a dus.
5 Si când ațu trecut discipuli lui de cea parte, uitase și la
6 pâne. Ear Iisus lă-a ȏis: Vedeti, pădiți-ve de aluatul Fariseilor
7 și al Sadukeilor! Dar ei se găndeau în sino'șii, dicând: Nu am
8 luat pâni. Dar Iisus cunoscend acăsta lă-a ȏis: Pucin-credin-
9 cișilor! pentru ce ve găndiți în sine-ve, că nu ați luat pâne?
10 Ancă nu înțelegeți nici ve aduceți aminte de cele cinci pâni
11 ale celor cinci mii, și căte panere ați rădicat? Nicăi de cele
12 șepte pâni ale celor patru mii, și căte panere ați rădicat? Cum
că nu li-a ȏis si se pădăscă de aluatul pâni, ci de învățătura
Fariseilor și al Sadukeilor.
13 Ear Iisus viind în părțile Cesarei lui Filip a întrebat pre-
discipulii sei, dicând: Cine 'm' dic ómenii că sunt eu, Fiul o-
14 mului? El ațu ȏis: Unul dic că ești Ioan Botezătorul; altii
15 Ilie; ear altii Jeremia, său unul din profeți. El lă-a ȏis: Dar
16 voi, cine'm' diceți că sunt? Simion Petru respunđend a ȏis:
17 Tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu. Iisus res-
pondând lă-a ȏis: Fericit ești, Simone, fiul lui Iona! căci trup
18 și sănge nu a descopert te, ci Părintele meu cel din ceruri. Si
eu iti dic, că tu ești Petru, și pe acăstă piatră voiu edifica bis-
19 rica mea; și porțile iadului nu o vor birui. Si 'ti voi da te
cheile imperației cerurilor; și ori ce vei lega pe pămînt va fi
legat în ceruri; și ori ce vei dislega pe pămînt va fi disleget
20 în ceruri. Atunci a ordonat discipulilor sei, ca și nu spue
nimenui că el este Iisus, Christosul.
21 De atunci a inceput Iisus a arăta discipulilor sei, cum că
trebuie el a merge în Ierusalem, și a patini multe de la bătrânu,
și de la archierei și de la Cărturari, și a fi omorit, și a invia
22 a treia ȏi. Atunci Petru luându-l a inceput a'l certa, dicând:
Îndură-te de tine, Dómine! și nu ti se întempe acăsta.
23 Dar el intorcându-se a ȏis lui Petru: Lipsesci, Satano! tu'mi
ești pedică; căci nu cugeti cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci
24 cele ce sunt ale ómenilor. Atunci Iisus a ȏis discipulilor sei:

De volesce cineva să vie după mine, și se lepede de sine, și 25
să și în crucea sa, și să nu urmeze. Căci cine volesce să și
măntuiescă viața sa o va perde; iar cine să și va perde viața sa
pentru mine o va astă. Căci ce folosește omului, de ar do- 26
bândi totă lumea, și ar perde sufletul său? său ce va da omul
schimbă pentru sufletul său? Căci Fiul omului va să vie în 27
gloria Părintelui său cu angajările sale, și atunci va resplăti fie-
cărui dupre faptele lui. Adeveră dicădoue, că sunt unii 28
din cei ce stau aici, caruț nu vor gusta morțe, până ce vor
vedea pre Fiul omului viind în imperația sa.

CAP. XVII.

Transfigurația lui Iisus. El vindează pre un lunatic, și plătescă darea.

După șese zile luat Iisus pre Petru și pre Iacob și pre 1
Ioan, fratele lui, și i-a suiat pe un munte înalt deosebi. 2
și transfigurăt înaintea lor, și față lui a strălucit ca sôrtele, 3
râtat Moise și Ilie vorbind cu dinsul. Atunci Petru luând 4
cuventul a dîs lui Iisus: Domne, bine este să fim noi aici; do- 5
voiescă, și facem aici trei colibă, ție una, lui Moise una, și lui
Ilie una. Anca vorbind el, éca nor luminos i-a umbrat; și éca
vocea din nor, dicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, în 6
care am bine-văzut; pre acesta să ascultați. Si atunci disci-
pulii a căutat cu fețele la pămînt, și s-au spăimîntat forte. Dar 7
Iisus apropiindu-se s-a atins de dinșii, și a dîs: Sculați-ve, și
nu ve temeti. Atunci rădicându-și ochii lor, nu au văzut pre 8
nimeni decât numai pre Iisus.

Pre când ei se pogorâu din munte Iisus i-a ordonat, di- 9
când: Nu spuneți nimenei ce ați văzut, până când Fiul omului
se va scula din morții. Si discipulii lui l-au întrebat, dicând: 10
Dar de ce dic Cărturarii, că Ilie trebuie să vie mai năințe?
Iisus respondând i-a dîs: Ilie intră adeveră va veni mai năințe, 11
și va restabili tot. Eiar dicădoue, că Ilie chiar a venit, și ei 12
nu l-au cunoscut, ci au săcăt lui ori-ei ei au voit. Așa și
Fiul omului va suferi de la dinșii. Atunci așa înțeles disci- 13
pulii, că el i-a vorbit despre Ioan Botezătorul.

Si viind ei la mulțime să apropie către dinsul un om, in- 14
genunchind înaintea lui, și dicând: Domne! miluesc pre fiul 15
meu; căci este lunatic, și suferă rău; căci de multe ori cade
în foc și de multe ori în apă. Si l-am adus la discipulii tăi, 16
dar nu au putut să-l vindece. Iisus respondând a dîs: O ge- 17
nerație necredincioasă și perversă! până când voi fi cu voi?
până când voi suferi pre voi? aduceți-mi-l aici. Si l-a cer- 18
tat Iisus, și a ieșit demonul dintr'insul, și s'a vindecat copilul
dintr'acea oră. Atunci apropiindu-se discipulii către Iisus de- 19

- 20 osebi și-a dis: Pentru ce noi nu am putut să-l scótem? Iisus
l-a dis: Pentru necredința voastră; căci adever dic vone,
de veți ave credință ca un grăunte de muștar, veți dice mun-
telui acestuia: Mută-te de aici acolo, și se va muta; și nimic nu
21 vi va fi imposibil. Dar acest soi nu ești decât numai prin
rugăciune și post.
- 22 Si petrecend ei în Galileea l-a dis Iisus: Fiul omului va fi
23 tradat în mâinile oamenilor; Si l vor omori, dar a treia și
va invia. Si s'a intristat forte.
- 24 Si ajungend el la Capernaum a venit la Petru căi co strâ-
geau tributul, și a dis: Invățătorul vostru nu plătesc tribut?
25 El a dis: Da. Si când a intrat în casă, l-a prevent tribut, Iisus,
dicând: Ce și se pare, Simone? regii pământului, de la cine
26 iau tribut său cens? de la fiul lor său de la cei străini? Dis-a
Petru lui: De la străini. Dis-a Iisus lui: Așa dar sunt liberi
27 fiil. Înse ca și nu scandalism pre dinși, mergi la mare, și
aruncă undita; și pescile, care vei prinde întâi, ia'l, și dischi-
dend gura lui, vei afla un statir; ia acela, și dă'l lor pentru
mine și pentru tine.

CAP. XVIII.

*Inredătura Domnului despre umilință și scandale. Parabola oare răta-
cite. Ertarea injuriilor. Parabola despre un servitor nemilosiv.*

- 1 Intr'acea oră său apropiat discipuli către Iisus, și l-a
2 dis: Oare cine este mai mare în imperația cerurilor? Si
3 chiămând Iisus un prunc, l-a pus în međilocul lor, Si a dis:
4 Adever dic vone: De nu ve veți întorce, și nu veți devini
ca pruncii, nu veți intra în imperația cerurilor. Cine se va
5 umili ca acest prunc, acela este cel mai mare în imperația ce-
riurilor. Si cine va primi pre un prunc ca acesta în numele
6 meu, prinesce pre mine. Ear cine va scandalisa pre unul din-
tr'acești mică cari cred în mine, mai de folos î este, ca și se și
spânđure o piatră de mără la grumazul lui, și și se înnece în
adâncul mării.
- 7 Vă lumei din cauza scandalelor; căci trebuie și vie scan-
8 dale; dar vă de omul acela prin carele vine scandalul. Ear
de te va scandalisa mâna ta, său piciorul tău, taie-le, și arun-
că-le de la tine; și este mai bine să intri în viță schiop său
9 ciung, de căt având amândouă mâinile său amândouă picioarele și
fi aruncat în focul cel etern. Si dacă te va scandalisa o-
chial tău, scote-l pre el și aruncă-l de la tine; și este mai
bine să intri în viță cu un ochiu, decât având amendoi ochii
să fi aruncat în focul gheenuei.
- 10 Fericiti-vă și nu disprețuiti pre vre unul dintr'acești mici;
căci dic vone, că ângerii lor în ceruri văd pururea față Pă-

rintelui meu care este în ceriu. Căci Fiul omului a venit și îl mănușesc ceea ce este percut. Ce vi se pare? când un om are o sută de ol, și s-ar rătăci una dintr'însele, aș nu băsând pre cele nove-deci și noue, merge în munți și cauță pre cea rătăcită. Si de i se va întâmplă și o găsescă, adever dică vine, că se bucură de disua mai mult de căt de cele nove-deci și nouo ce nu s'aș rătăciti. Așa nu este voea Părintelui vostru celul din ceriu, ca si se pierdă unul dintr'acești mici.

Si de va pecutui contra ta fratele tău, mergi, mustră pre din sul între tine și el singur; de te va asculta, aș dobândit pre fratele tău. Dar de nu te va asculta, atunci mai ia imprenă cu tine pre unul său doi, ca prin gura a doi său a trei martori și se întârscă tot cuvîntul. Eas de nu va asculta de dinsăi, spune-l bisericăi; și de nu va asculta nici de biserică, și 'i fie ca ua păgân și vameș. Adever dic voue: Ori ce veți legă pe pămînt vor fi legate și în ceriu; și ori ce veți dislega pe pămînt vor fi dislegate și în ceriu. Easă și dic voue, că dacă doi din voi se vor uni pe pămînt pentru ori-ce lucru ce vor cere, li se va face lor de la Părintele meu care este în ceriu. Căci unde sunt doi său trei aduuați intru numele meu, acolo sunt eu în mijlocul lor.

Atunci apropiindu-se cătră dinsul Petru a dis: Dómine, de căte ori imi va greși fratele meu și 'i voi ertă? aș dóră până de septe ori? Iisus 'i-a dis: Eș nu-'i dic, până de septe ori, ci până de septe-dece de ori căte septe. Pentru acesta împărăția ceriurilor este asemenea unui rege, carele a voit și căru socotela de la servitorii sei. Si începând să céră socotela, aș adus la dinsul pre unul ce datoria dece miș de talanți. Si neavând el cu ce plăti, domnul său a ordonat să vîndă pre el și pre femeea lui și pre copii și tote căte avea; și aşa si se plătescă. Deci prosternîndu-se servitorul acela i s'a inchinat, dicând: Dómine, mai îngăduesce-me, și 'i voi plăti tot. Atunci domnul servitorului aceluia indurându-se, l-a eliberat, și 'i-a ertat și datoria. Dar eșind servitorul acela a aflat pre unul din socii lui, care 'i era dator o sută de lei; și apucându-l să stringea de gât, dicând: Plătesc'mi ce'mi esci dator. Deci cădând sociul acela la picioarele lui îl ruga, dicând: Mai îngăducesc-me, și 'i voi plăti tot. Dar el nu a voit; ci mergeând l-a pus în inchisore, până când va plăti datoria. Socii lui vîșend cele ce s'aș făcut, s'aș întristat forte, și viind aș informat pre domnul lor de tote cele petrecute. Atunci chiără mandu-l domnul lui 'i-a dis: Servitorule scelerat! eș 'i-am ertat totă datoria aceea, pentru că m'ai rugat. Dar tie aș nu se cădea să-'i fie milă de sociul tău precum și mie 'mă-a fost milă de tine? Si mâniându-se domnul lui l-a trădat chi- 34

35 mitorilor, până când va plăti totă datoria lui. Așa și Părintele meu cel ceresc va face voue, de nu veți erta din animă să, care fratele scu greșele sale.

CAP. XIX. XX.

Incrțitura lui Iisus asupra despărteniei. Pericolul bogătelor. Parabolă de lucrările viei tocmai la osebite ore. Cererea filor lui Zebdeu. Iisus rindecă doi orbi.

- 1 Si s'a intemplat când a finit Iisus cuvintele acestea, a trecut din Galileea și a venit în părțile Iudeei dincolo de Iordan. Si a urmat lui multime mare; și el i-a vindecat acolo de 2 Iordan.
- 3 Si aș venit la dinsul Farisei, ispitindul și dicându-i: Ore 4 se cade omului și lase femeea sa pentru ori-care caușă? El 5 respondând li-a dis: Nu aș cîtit, că cel ce i-a făcut din început, 6 i-a făcut bărbat și femeie? Si a dis: Pentru acăsta va lăsa omul pre părinte și pre mamă, și se va lipi de femeea sa, și vor 7 fi amendoi un trup; Încăt nu mai sunt doi, ci un trup. Deçi 8 El i-a dis: Pentru ce dar a ordonat Moise să se dea cartea de despărțire și si o lase? El li-a dis: Moise dupre imprimarea animei voastre v'a invoit si vă lăsați femeile voastre; dar 9 din început nu a fost aşa. Si eșu dic voue: Cel ce va lăsa femeea sa afară de caușa fornicăriunii, și va lăsa alta, comite adulteriu, și cel ce va lăsa pre cea lăsată comite adulteriu.
- 10 'I-a dis discipului lui: Dacă caușa omului cu femeea este 11 aşa, nu este de folos a se insura! Ear el li-a dis: Nu toți cu 12 prind acest cuvînt, ci numai aceia, cărora li s'a dat. Căci sunt eunuchi, cari s'aș născut aşa din mitrele mamei lor; și sunt eunuchi, cari s'aș făcut eunuchi de ómeni; și sunt eunuchi, cari s'aș făcut insuși eunuchi pentru imperația cerurilor. Cel ce 13 pot cuprinde și cuprindel!
- 14 Atunci s'aș adus la dinsul copiil, ca și pue mâinile preste 15 ei, și si se róge; dar discipulii i-a certat pre ei. Ear Iisus a dis: Lăsați pre copii și vie la mine, și nu-i opriți; căci a 16 unora ca acestora este imperația cerurilor. Si 'și a pus mâinile preste ei, și s'a dus de acolo.
- 17 Si éca unul viind la el i-a dis: Învățatorule bune, ce bine 18 si fac, ca și am viață eternă? El i-a dis: Pentru ce me numesc bun? nimene nu este bun, fără numai unul, Dumneșteu; 19 dar de voiesci și între în viață, pădesce comandamentele. El i-a dis: Cari? Ear Iisus a dis: Si nu ucidă; și nu comitti adulteriu; și nu furi; și nu mărturisesci mărturie mincinosă; 20 O-noră pre părintele têu și pre mama ta; și, si iubesci pre a 21 am pădit din tenerețele mele, ce 'mi mai lipsesc? 'I-a dis

Iisus: De voiesc și fi perfect, merg și vine de averile tale, și le dă seracilor, și vei avea tesaur în ceriu; și vino, urmează-mi. Dar teneurul aușind acest cuvânt s'a dus întristat; căci avea multe averi.

Atunci a dis Iisus discipulilor scî: Adever dic voue, că eu anoveo va intra bogatul în imperația cerurilor. Si earăși dic voue: că mai lesne este să trăcă funia prin urechia acului decât bogatul să intre în imperația lui Dumnezeu. Aușind a se cîsta discipulii lui s'au uitat forte, și au dis: Cine dar poate să se mănușescă? Iar Iisus căutând spre dinșii li-a dis: La ó meni este aceasta impossibil, dar la Dumnezeu sunt totă posibile.

Atunci Petru lăudă cuvântul î-a dis: Eca noi am lăsat totă și au urmat și; ore ce ni va fi? Iisus li-a dis: Adever și au urmat cari atî urmat mie, în via renascerel, când Fiul omului va ședea pe tronul gloriei lui, veți ședea și voi pe doue-spre-dece trouuri, judecând pre cele doue-spre-dece seminții ale lui Israel. Si tot cel ce a lăsat case, său frați, său surori, său părinte, său mamă, său femeie, său copii, său țereni, pentru numele meu, va primi însușit, și va mosceni vietă eternă. Dar mulți din cei d'intăi vor fi cei mai din urmă; și cei mai din urmă cei mai d'intăi.

Căci imperația cerurilor este asemenea unui om stăpân a XX casei, care a eșit des-diminică și tocmai lucrători la via sa.

Si învoindu-se cu lucrătorii căte un leu pe di, î-a trimis în via sa. Si eşind la a treia oră și a vădut pre alții stând în piață fără de lucru. Si a dis acelora: Mergeți și voi în vie, și eu vă voi da ce va fi cu drept. Si ei au mers. Earăși eşind la șesea și la noua oră și a facut asemenea. Ear la a un-spre-decea oră eşind, și aflat pre alții stând fără de lucru, și li-a dis: Pentru ce stați aici totă ziua fără de lucru? El î-a dis: Întru că nimene nu ne-a tocmit. El li-a dis: Mergeți și voi în vie, și veți primi ce va fi cu drept. Ear dacă s'a facut sără, a dis domnul viei ingrijitorului său: Chiama pre lucrători, și dă-li plata, începând de la cei de pe urmă până la cei d'intăi. Deci când au venit cei de la a un-spre-decea oră, au primit căte un leu. Dar când au venit cei d'intăi au socotit că vor primi mai mult; înse au primit și ei căte un leu. Ear după ce li-au primit, murmurau contra stăpânului casei, dicând: Acești de pe urmă au lărat numai o oră, și ai a facut pre dinșii asemene cu noi, cari am purtat greutatea și arsura dilei. Ear el a respuns unuia dintr-inșii, și a dis: Amice, eu nu'ți fac nedreptate; au nu te-ai învoit cu mine căte un leu? Iată al tău și merg! eu voiesc și dau și acestuia de pe urmă ca și tie. Au doră nu mi este permis să fac cu ale mele ce voiesc? Au este ochiul tău rău, pentru că eu sunt bun? Așa vor fi cei 16

- de pe urmă întâi, și cei d'intâi mai pe urmă; căci mulți sunt chiamați, dar pucini aleși.
- 17 Și suindu-se Iisus la Ierusalem, a luat de o parte pe cale pre 18 cei doi-spre-dece discipuli și, lă-a dîs: Ecă ne suim la Ierusalem, și Fiul omului se va trăda arhieilor și Cărturarilor, 19 și 'l vor condena la moarte; Și 'l vor trăda păgânilor și batjocoreșcă, și si 'l biciuiescă, și si 'l crucifice; și a treia și va invia.
- 20 Atunci s'a apropiat către dinsul mama filor lui Zebedeiu impreună cu fiii sei, inchinându-se, și cerând ceva de la dinsul. 21 Ear el lă-a dîs: Ce voiesc? Ea lă-a dîs: Promite că vor ședea astăzi doi fi ai mei, unul d'a dréptă ta, și altul d'a stânga ta 22 în imperiația ta. Ear Iisus respundând a dîs: Nu știi ce cerești. Puteti și beți potirul care ești voi și beați, și și ve botezăți 23 cu botezul cu care ești me botez? Ei lă-a dîs: Putem. Și el lă-a dîs: Adever veți be potirul meu, și ve veți boteza cu botezul cu care ești me botez; dar a ședea d'a dréptă mea și d'a stânga mea nu pot ești să da, ci se va da celora pentru cari este pregătit de Părintele meu.
- 24 Și audind cei dece acăsta s'aș indignat asupra clor doi 25 frați. Ear Iisus chiămând pre dinsii a dîs: Scăi, că domnii păgânilor domnesc pre ei, și cei mari stăpânesc pre dinsii. 26 Dar intre voi și nu fie așa: ci cel ce intre voi va voi și fie 27 mai mare și fie voue servitor; Și cel ce intre voi va voi și 28 fie întâi și fie voue serv; Precum și Fiul omului nu a venit 29 a fi servit, ci a servi, și așa să recumpărare pentru mulți.
- 29 30 Și eșind ei din Ierichon lă-a urmat multimea mare. Și éca doi orbi ce ședeați lângă cale, audind că trece Iisus, aș strigat, 31 dicând: Miluesce-ne Dómine, Fiul lui David! Dar multimea a certat pre dinsii, ordonându-lă și tacă; ear el strigați mai 32 tare, dicând: Miluesce-ne, Dómine, Fiul lui David! Și stând 33 Iisus lă-a chiamați, și a dîs: Ce voiești și vî fac? Ei lă-a dîs: Dómine 34 și se dischide ochii noștri. Și facându-se milă lui Iisus, s'a atins de ochii lor; și îndată aș vădut ochii lor, și lă-a urmat.

CAP. XXI, XXII

*Intrarea lui Iisus în Ierusalem. Alungarea vîndečtorilor din templu.
Parabola de doi fi, și de lucrătorii viei. Parabola de nuntă.
Fariseii și Sadukeii caută a prinde pre Iisus.*

- 1 **S**i când s'aș apropiat de Ierusalim și aș venit în Bethfage, la muntele Olivilor, atunci a trimis Iisus doi discipuli, 2 Dicându-li: Mergeți în satul care este înaintea vîstră, și îndată veți aflat o asină legată și un mînz cu dinsa; dislegați-le, și 3 aduceți-le la mine. Și de vî va dice cineva ceva, dicet: Dom-

nulă trebuesc acestea; și îndată el le va trimite. Acestea să-
te său făcut, ca și se împlinăsă ceea ce s'a dîs prin profetul,
ce dice: Spuneți fici Sionului: Ecă regele tău vine la tine,
bland și calare pe asină, și pe un mânz, fiul celei de sub jug.
Discipuli său său dus, și au făcut precum li-a ordonat Iisus.
Au adus asina și măuzul, și au pus d'asupra lor vestmintele lor,
și l-au pus d'asupra lor. Si forte mare multime 'și-ău aster-
nut vestmintele pecale; altii tău ramuri din arbori, și le aş-
terneau pecale. Ear multimea care mergea înainte și care
urma, striga, dicând: Osanna Fiului lui David; bine-cuvântat
este cel ce vine în numele Domnului; Osanna în înălțimi.

Si intrând el în Ierusalim s'a cutremurăt totă cetatea, dicând: 10
Cine este acesta? Ear poporul dicea: Acesta este Iisus, pro- 11
fetul cel din Nazaretul Galileei.

Si intrând Iisus în templul lui Dumnezeu a scos pre toti 12
cei ce vindeau și cumpărau în templu, și a resturnat mesele
schimbătorilor de banii, și scaunele celor ce vindeau porumbi.
Si li-a dîs: Scris este: Casa mea se va chiama casă de rugă- 13
ciune; ear voi o atî făcut pesceră de tălhari. Si au venit la 14
dinsul orbii și schiopi în templu, și el î-a vindecat. Ear când 15
archiereii și cărturarii au vîdut minunile ce a făcut, și pre co-
pii strigând în templu și dicând: Osanna Fiului lui David, său 16
indignat. Si î-ău dîs: Auă ce ălică acestia? Iisus li-a dîs: 17
Da; nu atî ceteit nici odată: Diu gura pruncilor și a celor ce
sug ai pregătit laudă? Si lăsându-î a eșit afară din cetate
la Bethania, și a mas acolo.

Ear a doua dî intorecându-se în cetate, a flămândit. Si vă- 18 19
dînd un smochin lângă cale, a venit la dinsul, dar nu a aflat
nimic într'insul de căt numai frunze, și î-a dîs: De acum și
nu se mai facă fruct din tine în etern. Si îndată s'a uscat
smochinul. Si vîlend acesta discipului său minunat, dicând: 20
Cât de curând s'a uscat smochinul. Si respunând Iisus li-a 21
dîs: Adeveră dic voue, de veți avé credință, și nu ve veți indoî,
nu numai veți face acesta ce s'a făcut smochinului, ci chiar de
veți ălice muntelui acestuia: Rădică-te și te aruncă în mare,
se va face. Si tote căte veți cere prin rugăciune, credînd, 22
veți primi.

Si viind el în templu, său apropiat de dinsul, când el în- 23
văta, archiereii și bătrâni poporului, și diceau: Cu ce autorita-
tate facă tu acestea, și cine-își-a dat autoritatea aceasta? Res- 24
punând Iisus li-a dîs: Si eu vă voi întreba ceva, pre care
de mi veți spune, și eu vă voi spune cu ce autoritate fac a-
cestea. Botezul lui Ioan, de unde a fost? din ceriû, său de 25
ceriû, el ni va ălice: Pentru ce dar nu atî credut lui? Dar de 26

- 27 vom dice: De la ómenii, ne temem de popor; căci toți aú pre
Ioan ca pe un profet. De aceea respundénd lui Iisus ^{i-a} dis: Nu scim. Lí-a dis: Nicí eú nu voiú spune voue cu ce au-
toritate fac acestea.
- 28 Dar ce vi se pare? Un om avea doi fíi, și viind la cel d-
intâiú ^{i-a} dis: Fiule! du-te de lucréză astă-dí in via mea.
29 Dar el respundénd a dis: Nu voiú; ear mai pe urmá caindu-se
30 a mers. Atunci a venit la cel-l-alt, și a dis asemenea. El
respundénd a dis: Eú voiú merge, Dómne; dar nu a mers.
31 Care dintr'acești doi a făcut voea părintelui seu? El ^{i-a} dis:
Cel d'intâiú. Lí-a dis Iisus: Adever dic voue, că vameșii și
meretricile merg mai 'nainte de căt voi in imperația lui Dum-
neðeu. Căci Ioan a venit la voi, in calea dreptatei, dar voi
nu'l-atí cređut; ear vameșii și meretricile 'l-aú cređut, pre când
voi vădend *acestea*, nu v'aži căt mai in urmă, ca s'il credești.
- 33 Ascultați altă parabolă: Era un om stăpân de casă, care a
plântat vie, și o a îngrădit cu gard, și a săpat teasc intr'insa, și
34 a zidit turn, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe. Ear
când s'a apropiat timpul fructelor, a trimis pre servitorii sei
35 la lucrători, ca si ia fructul ei. Dar lucrătorii prindînd pre
servitorii lui, pre unul aú bătut, pre altul aú omorit, ear ^{pre}
36 altul 'l-aú ucis cu petre. Earăși a trimis pre alii servitorii
37 mai mulți de căt cei d'intâiú, și el ^{i-a} făcut asemenea. Mai
pe urmă a trimis la ei pre fiul seu, dicénd: Vor respecta pre
38 fiul meu. Dar când lucrătorii aú văđut pre fiul, aú dis între
sine: Acesta este moscenitorul; veniți s'il omorim, și si ui in-
39 sușim moscenirea lui. Si prindéndu'-l ^{i-a} scoa afară din vie,
40 și 'l-a omorit. Deci când va veni domnul viei, ce va face lu-
41 crătorilor acelora? El ^{i-a} dis: Fiind ei rei, el ⁱ va perde
pre ei cu rêu, și va da via altor lucrători, cari ii vor da fruc-
42 tele in timpul lor. Dis-a lor Iisus: Aú nici odată nu atí ceteș
in scripturi: Piatra pre care o aú deconsiderat ziditorii s'a făcut
capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru, și este minunat
43 in ochii noștri; Pentru acéstă dic voue, se va lúa de la voi
imperația lui Dumneðeu, și se va da unui popor care va face
44 fructele sale. Si cel ce va cădă preste acéstă piatră se va
sfărâma, dar preste care va cădă il va strivi.
- 45 Si auđind archiereii și Fariseii parbolele lui, aú cunoscut
că vorbesce despre dinșii. Si căutați s'il prinđé, dar s'aú te-
mut de popor, pentru că ei il aveau ca pre un profet.
- XXII** Iisus luând cuvîntul a continuat a vorbi cu dinșii in para-
bole, și ^{i-a} dis: Imperația cerurilor este asemenea unui
3 rege, care a făcut nuntă pentru fiul seu, Si a trimis pre ser-
vitorii sei și chiăme pre cei invitați la nuntă; dar ei nu vreaū
4 și vie. Earăși a trimis pre alii servitori, și a dis: Spuneți c-e-

lor invitați: Ecă eū am gătit prânzul meu; juncii mei și cele
îngrășate a le mele s'au Junghiat, și tōte sunt gata; veniți la
nuntă. Dar ei neluând sămă de acăsta s'au dus, unul la tēri-
na sa, altul la neguțatoria sa; Ear cei-l-alți prinđend pre-
servitorii lui i-a batjocorit și i-a omorit. Si auđind rege-
le acăsta s'a măniat, și trimiđend oştirea lui a perduł pre uci-
gașii aceia și a ars orașul lor. Atunci a dis servitorilor sei: 8
Nunta este gata, dar cei invitați nu aū fost vrednici. Deci 9
mergeti la respăntile căilor, și căți veți aſla invitați-i la nuntă.
Si esind servitorii aceia la căi, aū adunat pre toți căți aū 10
aflał, și rei și buni; și s'a implut nunta de óspeți. Si întrând 11
regele si vēd̄ pre óspeți, a vēd̄ut acolo un om care nu era
imbrăcat în vestiment de nuntă; Si i-a dis: Amice, cum ai 12
intrat aici, neavênd vestiment de nuntă? Ear el a remas mut.
Atunci a dis regele servitorilor: Legați-i mânile și picioarele, 13
luati-i, și l'aruncati în întunecul cel mai din afară; acolo
va fi plângere și scrișirea dînțiilor. Căci mulți sunt chiamați, 14
dar puçini aleși.

Atunci mergênd Fariseii s'au sfătuł cum s'il prinđe in cu- 15
vînt; Si aū trimis la dinsul pre discipulii lor împreună cu 16
Erodianii, cari i-a dis: Învētătorule, noi scim că esci sin-
cer, și iuvēti calea lui Dumneđeu in adevăr, și nu-ți pésă de
nimenea; căci tu nu cauți in faça ómenilor. Deci spune-ni, 17
ce'ți se pare? Se cade a da tribut Cesarului séu nu? Dar 18
Iisus cunoșcend reuteata lor, a dis: Pentru ce me ispiți, fă-
cănicilor! Arătați-mi banul tributului. Si ei i-a adus un 19
dinar. El li-a dis: A cuî este acăstă imagine și inscriptiū- 20
nea. Ei i-a dis: Ale Cesarului. Atunci li-a dis: Dați Ce- 21
sarului cele ce sunt ale Cesarului, și lui Dumneđeu cele ce
sunt ale lui Dumneđeu. Si auđind acăsta, s'au mirat, și lă- 22
sândul s'au dus.

Într'aceași dis aū vinit la dinsul Sadukei, cari dic că nu 23
este inviere, și l-aū întrebăt, dicênd: Învētătorule, Moise a 24
dis: De va muri cineva, neavênd copii, fratele lui și la femeea
lui, și si rădice semență fratelui seu. Deci erau la noi șepte 25
frați, și cel d'intâiă insurându-se a murit, și neavênd semență
a lasat pre femeea sa fratelui seu. Asemenea și al doilea și 26
al treilea până la al septetelea. Ear mai pe urmă de toți a 27
murit și femeea. Deci la inviere a căruia diuñr'acești șepte 28
va fi femeea? căci toți o aă avut. Iisus respundênd li-a dis: 29
Vă rătăciți, nesciind scripturile nici puterea lui Dumneđeu.
Căci la inviere nici se însoră nici se mărită, ci sunt ca àngerii 30
lui Dumneđeu in ceriu. Dar despre invierea morților, aū nu 31
ați ceteit ceea ce vi s'a dis de Dumneđeu, dicênd: Eū sunt 32
Dumneđeu lui Abraam, și Dumneđeu lui Isaac, și Dumneđeu

lui Iacob? Dumnețeū nu este Dumnețeū al morților, ci al celor
 lor vii. Si augind poporul acestor s'a uitit de invățătura lui.
 Ear Fariseii augind că a amuțit pre Sadukei său adunat
 împreună. Si unul din ei, legiuitor, l-a întrebat, ișpiindu-l,
 și dicând: Invățătorule, care comandament este cel mai mare
 în lege? Iisus i-a răspuns: Si iubesci pre Domnul, Dumnețeū
 tău, cu totă anima ta, și cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul
 tău. Acesta este cel întâi și mai mare comandament. Ear
 al doilea și asemenea acestuia este: Si iubesci pre aproapele
 tău ca insuți pre sine. Într-aceste două comandamente a-
 tirină totă legea și profetii.

Si fiind adunați Fariseii, i-a întrebat Iisus, Si a răspuns: Ce
 vi se pare de Christos? al cuiu fiu este? El i-a răspuns: Al lui
 David. El li-a răspuns: Dar cum îl numesc David în spirit —
 Domn? dicând: Răspunsă Domnul Domnului meu: Sezi d'ă drăpă-
 ta mea, până ce voi pune pre inimicilă tăie asternut picioarelor
 tale. Deci dacă David îl numescă Domn, cum este el fiu al
 lui? Si nimenea nu putea să îi respundă nici un cuvînt, nici
 a mai îndrăzni cineva dintr-acea deși și l mai întrebe.

CAP. XXIII.

Iisus mustrează făcările Cărturarilor și a Fariseilor.

A tuncă Iisus a vorbit poporului și discipulilor săi, Si a răspuns:
 Cărturari și Farisei sed pe scaunul lui Moise; Deci
 tôte câtă ei vî vor dice și pădiți, pădiți și faceti, dar dupre fap-
 tele lor nu faceți; căci dic, dar nu fac. Căci ei legă sarcini
 grele și cu anevoie de purtat, și le pun pe umerile oamenilor;
 însă nici cu un deget al lor nu vor si le misce. Si ei fac tôte
 lucrurile lor, spre a fi vîdeuți de oameni; ei își fac filacterile lor late
 și și fac mari fimbriile vestimentelor lor; Si iubesc locurile cele
 mai întâi la ospături, și scaunele cele mai întâi în sinagogi.
 Si salutările în pietă, și a fi chiamați de oameni Rabbi, Rabbi.
 Voi însă și tu vî numiș Rabbi; căci unul este invățătorul vo-
 stru, adică Christos; ear voi toți sunteți frați. Si și tu numiș
 pre nimenei pe pămînt părinte; căci unul este părintele vostru, cel
 în ceruri. Nici și tu vî numiș invățători, căci unul este invă-
 țătorul vostru, adică Christos. Ear cel ce este mai mare în-
 tre voi și fie voine servitor. Căci cel ce se înalță se va umili;
 și cel ce se umilesce se va înalța.

Dar vă vîne, Cărturarilor și Fariseilor făcărnici! căci voi
 inchideți imperiul cerurilor înaintea oamenilor; voi nu intrați,
 și pre cei ce vor și intre nu îi lasați. Vă vîne, Cărturarilor
 și Fariseilor făcărnici! căci voi consumați casele vîdeuvelor și
 sub pretext faceți lungi rugăciuni; pentru acăsta veți primi mai
 mare condamnare. Vă vîne, Cărturarilor și Fariseilor făcar-

nici! căci incunjurați marea și uscatul, ca să faceți un proselit, și când s'a făcut, faceți pre el fiu gheenuei indoit mai mult de căt voi. Vai voue, conducătorilor orbil cari diceți: Dacă cineva 16 se jură pe templu, acesta nu este nimic; dar cel ce jură pe aurul templului este dator. Nebunilor și orbilor! căci ce este 17 mai mare—aurul seū templul care sănțescce aurul? Si dacă cineva 18 se jură pe altar, acesta nu este nimic; dar cel ce se jură pe darul ce este d'asupra lui, este dator. Nebunilor și orbilor! 19 ce este mai mare — darul seū altarul care sănțescce darul? Deci cel ce se jură pe altar, se jură pe el și pe tōte cāte sunt 20 d'asupra lui. Si cel ce se jură pe templu, se jură pe el și 21 pe cel ce locuesce într'insul; Si cel ce se jură pe ceriū, se 22 jură pe tronul lui Dumnezeu și pe cel ce séde pe diusul.

Vai voue, Cărturarilor și Fariseilor façarnici! căci voi de- 23 ciuji izma și măriarul și chimenul, dar ați lăsat cele mai im- portante ale legiei—dreptea și mila și fidelitatea; acestea se cădea și le faceți, și acelea și nu le lăsați. Conducătorilor 24 orbil cari strecurăți țințarul și înghiții cămila. Vai voue, 25 Cărturarilor și Fariseilor façarnici! căci voi curății partea cea din afară a paharului și a blidului, dar din intru sunt pline de răpire și de nedreptate. Farisee orbe! curățesce întăi par- 26 tea cea din intru a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea din afară.

Vai voue, Cărturarilor și Fariseilor façarnici! căci voi vă a- 27 semănați mormintelor celor văruite, cari se arăta frumose pe din afară, dar pe din laintru sunt pline de ose de morți și de tōtă necurătenie. Așa și voi, pe din afară vă arătați ómenilor drepti, 28 dar pe din laintru sunt plini de fișărie și de neleguire. Vai 29 voue, Cărturarilor și Fariseilor façarnici! căci voi zidiți mormintele profetilor, și impodobiți gropile dreptilor. Si diceți: De am 30 fi fost în dilele părinților nostri, nu am fi luat parte cu dinsii la săngele profetilor. Drept aceea mărturisii de voi însăși, 31 că sunteți fii ai celor ce au omorit pre profetă. Voi deci 32 împliniți măsura părinților vostru. Serpilor! puț de viperă! 33 cum veți scăpa de judecata gheenuei! Pentru acesta, éea eū 34 trimite la voi profeti și înțelepti și căturari; și pre unu dintr'insii veți ucide, și în veți crucifia; și pre unu dintr'insii veți biciu în sinagogile văstre, și în veți persecuta din oraș în oraș; Ca să vici asupra văstră tot sănglele inocent, care s'a vîrsat pe 35 pămînt, de la săngele dreptului Abel până la săngele Zechariei, fiul Barachiei, pre care ată omorît intre templu și intre altar. Adever dic voue, vor veni tōte acestea preste acăstă 36 generațione.

Ierusalem! Ierusalem! cel ce omori pre profetă, și ucidi 37 cu petre pre cei trimisi la tine; de căte ori am voit să adun

38 39 pre fiu tăi, precum adună găina pușii sef sub aripă, dar nu și vor. Căci duc voință: De acum nu me veți mai vedea, până când veți duci; Bine-cuvântul cel ce vine în numele Domnului.

CAP. XXIV, XXV.

Predicerea de dărâmare templului și a națiunii Iudeilor, și de a două venire a lui Iisus Christos. Iudemare spre priereghiere. Parabolile de deosebită securitate a talanților. Descrierea judecății de a două venire.

- 1 **E**sind Iisus și depărându-se din templu, s'a apropiat către discipulii lui, ca să îi arate zidurile templului;
- 2 Ear Iisus îi-a spus: Vedeți tōte acestea? Adeveră duc voință să nu va rămâne aici nici piatră pe piatră, care nu se va risipi.
- 3 **S**i seșind el pe Muntele Olivilor, discipulii său apropiat deinsul deosebit, și așa spus: Spune nove, când vor fi acestea?
- 4 **S**i care este semnul venirei tale și al finitului lumiei? Si respondești Iisus îi-a spus: Vedeți și nu ve amângescă cineva. Căci mulți vor veni în numele meu, dicând: Ei sunt Christos;
- 5 **V**or amângi pre mulți. Si veți audii de resboae și de vesti de resboane; vedeți și nu ve turburați; căci tōte acestea trebuie să fie, dar încă nu este finitul. Căci se va scula națiunea contra națiunii și regat contra regatului, și vor fi fomești și clumi și cutremuri pe alocurea. Tōte acestea sunt începutul durerilor.
- 6 **A**tunci vă vor trăda la strimtorare, și vă vor omori; și veți fi uriași de tōte națiunile pentru numele meu. Si atunci se vor scandaliza mulți, și se vor trăda unul pre altul, și se vor uriași unul pre altul. Si se vor rădica mulți profeti minciuniști, și
- 7 **V**or amângi pre mulți; Si pentru că fără-de-legea se va înmulți,
- 8 **V**a rēci dragostea multora. Dar cel ce va răbdă până în final,
- 9 **A**cela se va măntui. Si se va predica acăstă Evanghelie a imperiului în totă lumea, spre mărturie la tōte națiunile; și atunci va fi finitul.
- 10 **D**eçi când veți vedea abominătuna pustiiriei, cea predată prin profetul Daniel, stănd în locul cel sănăt (cel ce citește și în telegrăf); Atunci cel ce sunt în Iudeea și fugă în munți.
- 11 **S**i cel ce este pe casă și nu se pogore, și ia cova din casa sa.
- 12 **S**i cel ce este în camp și nu se întoarcă înapoi, și-și ia vestea mințele sale. Ear văi celor îngreunate și celor ce alăpteză într-acele dile! Ci rugați-vă ca și nu fie fuga văstră érva
- 13 **N**ici sămbăta. Căci atunci va fi strimtorare mare, care nu
- 14 **f**ost de la începutul lumiei până acum, nici nu va mai fi. Si de nu s'ar fi scurtat dilele acelea, nu s'ar fi măntuit nici un trup; dar pentru cel aleș se vor scurta dilele acelea.
- 15 **A**tunci de vă va dice cineva: Eca aici este Christos său și

colo, și nu credeti. Căci se vor rădica Christoșii mincinoși, 24
și profeti mincinoși, și vor arăta semne mari și minunuri; în căt
și amungășă, de *ra/ji* posibil, și pre cei aleși. Ecă am pre- 25
dile vone. Decei de vi vor dice: Ecă el este în pustie; și nu 26
ești; ecă în cămări; și nu credeti. Căci precum ește fulgerul 27
de la răsărit, și se arată până la apus, așa va fi și venirea
Fiuului omului. Căci orf-unde este cadavrul, acolo se vor a- 28
lăsi vulturii.

Înse după strimtorarea acelor dile se va întuneca soarele, 29
și luna nu va da lumina sa, și stelele vor cădea din ceriū, și
puterile cerurilor se vor elăgi. Și atunci se va arăta semnul 30
Fiului omului în ceriū, și atunci vor plângere tóte semințile pă-
mântului; și vor vedea pre Fioul omului viind pe norul cerului
cu putere și cu mare glorie. Și va trimite pre ăngerii săi cu 31
mare voce de trâmbiță; și ei vor aduna pre cei aleși și săi cu
din cele patru vînturi, de la o margine a cerurilor până la cea-
lătită margine a lor.

Ear de la smochin vă învățăți parabolă: Când mlădița lui 32
este môle și înfrunțesc, scîșă că *este* aprope veră. Așa și 33
voi, când veți vedea tóte acestea, să scîșă că *este* aprope, lângă
ușă. Adevăr duc vole, că nu va trece acest neam, până când 34
nu se vor face tóte acestea. Ceriul și pământul vor trece, 35
dar cuvintele mele nu vor trece.

Ear de dimineața și de ora aceea nimeni nu scie, nici an- 36
gerii din ceriū, fără numai Părintele meu singur. Ear precum 37
a fost în dilele lui Noe, așa va fi și la venirea Fioului omului.
Căci precum erau în dilele cele mai 'naînte de deluviu: mân- 38
cau și beau, se însurău, și se mărtuiau, până în dimineață în care a
intrat Noe în arcă; Și nu au sciat, până când a venit delu- 39
viul și a luat pre toti: așa va fi și venirea Fioului omului.
Atunci doar vor fi în cămp; unul se va lăsa, și altul se va lăsa; 40
Doue măcenind la moră; una se va lăsa, și alta se va lăsa. 41

Decei priveghiați, căci nu scîșă în care oră va veni Domnul 42
vostru. Dar aceasta să scîșă, că de ar sci stăpânul casei în ca- 43
re străjă vine furul, ar priveghia, și nu ar lăsa și săpe casa
lui. Pentru aceasta și voi—fiți gata; căci în ora în care nu gân- 44
diți va veni Fioul omului. Oare cine este servul cel credincios 45
și înțelept, pre care domnul său l-a pus preste servitorii săi, ca
să li dea hrana la timp? Fericit este servul acela, pre care 46
viind domnul său îl va așa faceaund așa. Adevăr duc vole, că 47
l'va pune preste tóte averile sale. Dar de *ra/ji* un serv reșu, 48
care și va dice în anima sa: Domnul meu intârziă de a veni;
și va începe a bate pre socii săi, și a mânca și a băcu beti- 49
vii. Va veni domnul servului acelui în dimineață în care nu'l 50
ascăptă, și în ora în care nu scie; Si l'va tăia în doue și 51

va pune partea lui cu façarnicii; acolo va fi plângere și scrisirea dinților.

XV A tunci se va asemena împărăția cerurilor cu dece virgini, care luându-și candelete lor au eşit spre întimpinarea mirelui. Si ciuci dintr-insele erau înțelepte, ear cinci erau nebune. Cele nebune luându-și candelete lor, nu au luat oleu cu sine. Dar cele înțelepte au luat oleu în vasele lor cu candele lor. Si întârziandu-se mirele, au dormit tot, și au adormit. Ear la među-nopții s'a făcut strigare: Ecă mirele vine! eşiti spre întimpinarea lui. Atunci s'a sculat tot virginiile acelea, și și au pregătit candelete lor. Ear cele nebune au dis celor înțelepte: Dați-ni din oleul vostru, căci condele noastre se sting. Dar cele înțelepte au respuns, dicând: Nu aşa, nu cumva și nu ni ajungă și noue și voue; ci mai bine mergeți la cei ce vînd, și vi cumpărați. Dar precând au mers să cumpere, a venit mirele; și cele ce erau gata au intrat cu el la nuntă, și s'a închis ușa. Ear mai pe urmă au venit și cele-lalte virgini, și diceau: Dómne! Dómnul dischide noue. Dar el respundând a dis: Adever dic voue; nu vă cunosc. Drept aceea priveghiați; căci nu scîti țiuia nici óra în care va veni Fiul omului.

Căci este ca un om, carele mergând departe a chiămat servitorii sei, și li-a dat avuția sa: Si unuia i-a dat cinci talanți, ear altuia doi, ear altuia unul; fie-cărui dupre puterea lui, și a plecat îndată. Deci mergând cel ce luase cinci talanți a lucrat cu dinșii, și a făcut alți cinci talanți. Asemenea și cel cu doi; a căscigat și acesta alți doi. Dar cel ce luase unul, ducându-se a săpat în pămînt, și a ascuns argintul domnului seu. Ear după mult timp a venit domnul servitorilor acelora, și li-a cerut socotelă. Si viind cel ce a luat cinci talanți, a adus alți cinci talanți, dicând: Dómne! cinci talanți mi-ai dat; éca alți cinci talanți am căstigat cu ei. Dis-a lui domnul seu: Bine, servitorule bun și credincios; intru pucine aî fost credincios, preste multe te voiū pune; intru bucuria domnului têu. Si viind și cel ce a luat doi talanți a dis: Dómne! doi talanți mi-ai dat; éca alți doi talanți am căscigat cu ei. Dis-a lui domnul seu: Bine, servitorule bun și credincios! intru pucine aî fost credincios, preste multe te voiū pune; intră intru bucuria domnului têu. Si viind și cel ce a luat un talant a dis: Dómne! te-am sciut că esci ou aspru, secerând unde nu ai semenat, și adunând de unde nu ai împrăsciat; Si temêndu-me, m'am dus de am ascuns talantul têu în pămînt; éca al têu! Respundând domnul seu i-a dis: Servitorule rêu și leneș! aî sciut că seceră unde nu am semenat, și adună de unde nu am împrăsciat; Se cădea deci

că tu și fi dat argintul meu schimbătorilor, și viind eū așī fi
luat ul meu cu dobândă. Iuati dar de la el talantul, și 'l dați 28
celui ce are deces talanți. Căci tot celui ce are 'i se va da,
și 'i va prisosi; Dar de la cel ce nu are, și ceea ce el are 29
i se va luna de la dinsul. Si pre servitorul cel netrebnic, a 30
runcuțil intru întunericul cel mai din afară; acolo va fi plân-
gere și scrisnirea dintilor.

Când va veni Fiul omului in gloria sa și toți sănții ângerii 31
cu dinsul, atunci va sedea pe tronul gloriei sale. Si se vor a- 32
duna înaintea lui tóte națiunile; și el va dispără pre dinsu-
iul de altul, precum disparte păstorul oile din capre. Si va 33
pune oile d'a drepta lui, ear caprele d'a stinga.

Atunci va dic regele celor d'a drepta lui: Veniti, bine-cu- 34
venității părintelui meu! moscenii imperația cea gătită voie de
la intemeierea lumei; Că am flămăndit, și 'mă-ați dat de am 35
mâncat; am insetat, și 'mă-ați dat de am băut; străin am fost,
și mă-ați primit; Gol, și mă-ați îmbrăcat; bolnav am fost, 36
și mă-ați visitat; în închisore am fost, și ați venit la mine. A- 37
tunci ii vor responde dreptii, dicând: Dóme! când te am vě-
dut flămând, și te-am nutrit; séu insetat, și 'ti-am dat de ai
băut? Séu când te-am vědut străin și te-am primit; séu gol 38
și te-am îmbrăcat? Séu când te-am vědut bolnav, séu în in- 39
chisore și am venit la tine? Si respondește regele li va dice: 40
Adevér dic voie, in căt ați făcut *acestea* unuia dintr'acestii frați
ai mei mai mică, mie ați făcut.

Atunci va dice și celor d'a stînga lui: Duceți-ve de la mine, 41
blestemătoarelor, în focul cel etern, care este gătit diabolului și
ângerilor lui. Că am flămăndit și nu 'mă-ați dat și mănanc; 42
am insetat, și nu 'mă-ați dat și băeu; Străin am fost, și nu- 43
mă-ați primit; gol, și nu mă-ați îmbrăcat; bolnav și in închisore,
și nu mă-ați visitat. Atunci ii vor responde și ei: Dóme, când 44
te-am vědut flămând séu insetat, séu străin, séu gol, séu bol-
nav, séu în închisore, și nu am servit tie? Atunci va responde 45
lor, dicând: Adevér dic voie: În căt nu ați făcut *acestea* unuia
dintr'acestii mai mici, nici mie nu ați făcut. Si vor merge 46
acestia la chin etern; ear dreptii in viéta eternă.

CAP. XXVI.

Iisus iși predice mórtea sa. O femei tórnă mir pe capul seū. Iuda il trădează. El face Pascile. Instituëse săntă cină. Suferințile sale in Gethsemane; Petru se lăpădă de dinsul.

Si după ce a finit Iisus tóte cuvintele acestea, a dis- 1
ci cipulilor sei: Scîti, că după doue dile Pascile vor fi, 2
și Fiul Omului se va trăda spre a fi cruciat.

Atunci s'aă adunat Arhiereii și Cărturarii și bătrâni po- 3

- 4 porului in curtea archeiereului, ce se numia Caiafa. Si at
 5 finut consiliu ca si prindere pro Iisus cu viclesug, si si'l omore,
 5 Dar diceau: Nu in serbatore, ca si nu se face turburare intre
 popor.
- 6 Ear fiind Iisus in Bethania in casa lui Simon leprosol,
 7 Venita la dinsul o femeie avand un vas do alabastru cu mir
 8 de pret mare, si l-a turcat pe capul lui, sedend el. Dar dis-
 9 cipulii vedend acesta s'a indignant, dicend: Pentru ce sa faci
 10 si se dea seracilor. Dar Iisus cunoscend acesta li-a dis: De
 11 ce superari pre femei? caci bun lucru a facut cu mine. Pre
 12 seraci pururea il aveji cu voi; ear pre mine nu me aveji puru-
 13 rea. Caci versand acesta acest mir pe corpul meu, spre in-
 13 groparea mea a facut acesta. Adever dic voce: Ori unde se va
 predica acesta evangelie in tota lumea, dice-se-va si ceea ce a
 facut acesta, spre memoria ei.
- 14 Atunci unul din cei doi-spre-dece, care se numia Iuda Is-
 15 cariot, a mers la Archeier, Si li-a dis: Ce'mi veti da, si
 eui voi trada voce? Si ei i-au oferit trei-deci de arginti.
 16 Si de atunci cauta ocazie ca si'l tradea.
- 17 Ear in diua cea dintaiu a azimelor au venit discipulii la
 Iisus, dicendum: Unde voiesc si gatim tie si mananci Pascile?
 18 Ear el a dis: Mergeți in oraș la cutare, si dicetii: Învățăto-
 rul dice: Timpul meu aprope este, la tine voi face Pascile cu
 19 discipulii mei. Si au facut discipulii precum li-a ordonat Iisus,
 si au gatit Pascile.
- 20 Ear facendum-se seră a sedut la mese cu cei doi-spre-dece;
 21 Si manancand ei, a dis: Adever dic voce, ca unul din voi me va
 22 trada. Ear ei intristandu-se forte au inceput a i dice fie-care
 23 dintr-inshi: Nu cumva eu sunt, Domne? Ear el respundendum a
 dis: Cel ce intinge cu mine mana in blid, acela me va trada.
 24 Fiul omului se duce, precum este scris despre el; dar vai de
 omul acela, prin care Fiul omului se trada! mai bine ar fi fost
 25 omului acelui, de nu s-ar fi nascut. Atunci Iuda, cel ce l-a
 tradat respondendum a dis: Invatatorule! nu cumva sunt eu?
 dis-a lui: Tu ai dis.
- 26 Deci manancand ei, a luat Iisus pâne, si bine-cuvantand, o
 a frant si o a dat discipulilor, si a dis: Luati, manancați; aces-
 27 ta este corpul meu. Si apoi luand potirul a multumit si l-a
 28 dat lor, dicend: Beati dintr acesta toti, caci acesta este san-
 gele meu al nouului testament, care se verusa pentru multi spre
 29 ertarea pecatelor. Si dic voce, ca de acum nu voi mai be
 dintr acest fruct al vietii, pana in diua aceea, cand il voi be
 nou cu voi in imperatia Parintelui meu.
- 30 Si cantand psalmi au esit in Muntele Olivilor. Atunci li-a

dis Iisus: Voi toti vă veți scandaliza despre mine în acăstă 31
năpte; căci scris este: Bate-voiū păstorul, și se vor imprășcia
oile turmei. Dar după ce voiū invia, voiū merge mai nainte 32
de voi în Galileea. Și respundând Petru îi-a dis: Chiar toti, 33
de se vor scandaliza despre tine, ear ești nici odată nu me voiū
scandaliza. Dis-a Iisus lui: Adevăr duc tie, într'acăstă năpte, 34
mai nainte de a cântă cocoșul, de trei ori te vei lepăda de
mine. Dis-a Petru lui: De mi s-ar iutembla și a muri impre- 35
ună cu tine, nu mă voiū lepăda de tine. Asemenea aș dis
ânca și toți discipulii.

Atunci Iisus a venit cu dinsău în locul ce se numesc Geth- 36
semane, și a dis discipulilor: Sedeți aici până voiū merge și
me inchin acolo. Și luând cu sine pre Petru și pre cei doi 37
fiii ai lui Zebedeiu, a început a se instrista și a se amări.
Atunci îi-a dis: Întristat este sufletul meu până la moarte, re- 38
mâneți aici, și priveghiați cu mine. Și mergând puciu mai 39
nainte a cădut cu fața la pămînt rugându-se și dicând: Părintele
meu, de este possibil, trăcă de la mine acest potir; însă nu
precum eu voiesc, ci precum tu voiesc. Și a venit cătră dis- 40
cipulii, și îi-a aflat dormind, și a dis lui Petru: Așa! nu ați pu-
tut o oră priveghia cu mine? Priveghiați și ve rugați, ca 41
să nu cădeți în ispătă; căci spiritul este vegător, dar trupul ne-
putincios. Earăși a două oră mergând s'a rugat, dicând: Pă- 42
rintele meu, de nu pote trece de la mine acest potir, ca să
nu'l beau, fie voea tu. Și viind îi-a aflat earăși dormind, căci 43
ochii lor erau ingreuleați. Și lăsându-i a mers earăși, și s'a 44
rugat a treia oră, dicând aceleași cuvinte. Atunci a venit la 45
discipulii sei, și îi-a dis: Dormiți de acum și ve repausați; éca
s'a apropiat ora, și Fiul omului se va trăda în mâinile pecăto-
șilor. Sculați-vă și mergem; éca s'a apropiat cel ce m'a 46
trădat.

Si âncă el vorbind, éca Iuda, unul din cei doi-spre-dece, a 47
venit, și cu el glotă multă cu sabii și cu fustă, de la archiereii
și de la bătrâni poporului. Ear cel ce'l trădase îi-a dat 48
semn, dicând: Pre care voiū săruta, acela este; prindet'il. Și 49
înătă apropiindu-se de Iisus a dis: Bucură-te, Învățătorule!
și îi-a sărutat. Ear Iisus îi-a dis: Amice! pentru ce aî venit? 50
Atunci apropiindu-se ei aî pus mâinile pre Iisus, și l-aî prinse.
Si éca unul din cei ce erau cu Iisus, întinându-și mâna a 51
scos sabia sa; și lovind pre servitorul archiereului, a tăiat ure-
chia lui. Atunci îi-a dis Iisus: Întorce sabia ta în locul ei; 52
căci toți cei ce apucă sabia vor peri de sabia. Aă 'ti se pa- 53
re că nu pot ruga acum pre Părintele meu, și să 'mi puă
înainte mai mult decât două-spre-dece legiōne de ăangeri? Dar, 54
cum se vor împlini scripturile, cari dic, că aşa trebuie și fie?

55 In aceeași oră a dîs Iisus glotelor: Ca la un fur ați esit cu
56 sabii și cu fustii și me prindeți? În tôte dilele ședeam la voi,
57 învețând în templu, și nu m'ati prins. Înse acestea tôte s'au
făcut, ca si se împlinescă scripturile profetilor. Atunci toți
discipulii lăsându-l au fugit.

57 Dar ei prințând pre Iisus, l-a adus la Caiafa archiereul,
58 unde Cărturari și bâtrâni erau adunați. Ear Petru i urma
de departe până la curtea archiereului; și intrând în intru-
59 dea cu servitorii și văzde finitul. Ear archiereii și bâtrâni, și
60 totă adunarea căutau mărturiă mincinosă contra lui Iisus, ca
61 săl omoră. Si nu au aflat; deși mulți martori mincinosi viind
de față, nu au aflat; ear mai pe urmă viind doă martori min-
62 cinoși. Au dîs: Acesta a dîs: Pot și stric templul lui Dum-
63 nedeu, și in trei zile săl rădic. Si sculându-se archiereul, i
a dîs: Nimic nu respundă? ce este ceea ce mărturisesc acestia
64 contra ta? Dar Iisus tacea. Si respundând archiereul i a
dîs: Te jur pe Dumnezeu cel viu, ca si ni spui, de esci tu
65 Christosul. Fiul lui Dumnezeu. Dîs-a Iisus lui: Tu ai dîs
inse dic voue; De acum vădă pre Fiul omului ședând dă-
66 dréptă puterei și viind pe norii cerului. Atunci Archiereul
si-a rupt vestimentele sale, dicând: El a blasfemat; ce ni mai
67 trebuieasc martori? éca acum ați audit blasfemia lui. Ce vi se
pare? Ei respundând au dîs: Vinovat este de moarte. A-
tuncii au scuipit in fața lui, și l-au pumnit; ear alții l-a păl-
68 muit, dicând: Profetescu-ni Christos, cine este cel ce te-a lovit?
69 Ear Petru ședea afară in curte, și a venit la el o servitore,
70 dicând: Si tu erai cu Iisus Galiléul. Dar el a negat inain-
71 tea tuturor, dicând: Nu sciu ce dici. Si eșind el la pôrtă, l-a
vădut alta, și a dîs celor de acolo: Si acesta era cu Iisus Na-
72 zariénul. Si earăsi a negat cu jurăment: Nu cunosc pre a-
73 cest om. Ear preste puçin apropiindu-se cei ce sta acolo,
au dîs lui Petru: Adeveră și tu esci dintr'însii; căci graful tău
74 te trădă. Atunci a început a se blestema, și a se jura: Nu
75 cunosc pre acest om. Si îndată a cântat cocoșul. Si si-a ad-
dus aminte Petru de cuvintele lui Iisus, ce i-a disese: Mai na-
inte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine.
Si eșind afară a plâns cu amar.

CAP. XXVII.

*Iisus Christos adus înaintea lui Pilat. Iuda se spăngură. Iisus
espus mai multor chinuri cumplite; se crucifică. Minunile
din ora morței sale. Înmormântarea sa.*

1 Ear când s'a făcut diua toți archiereii și bâtrâni poporului
2 au ținut consiliu contra lui Iisus, ca săl omoră. Si legă-
dui l-a dus, și l-a trădat guvernătorului, Pontiū Pilat.

Atunci Iuda, care îl trădase, vădând că s'a condamnat, că- 3
 indu-se într-o cîte trei-deci de arginții arhiecielor și bâtrâni- 4
 nilor. Dicând: Pecătuit-am trădând sânge innocent. Ear ei au 5
 dis: Ce nî pasă? tu vei vedé. Si aruncând arginții în templu 6
 s'a dus de acolo, și mergând s'a spânzurat. Ear arhieciul 7
 luând arginții au dis: Nu se cuvine a pune pre acestia în cor- 8
 vana, pentru că este preț de sânge. Si ținând consiliu au 9
 cumpărât cu ei tărîna olarului, pentru înmormîntarea străini- 10
 lor. Pentru aceea s'a numit tărîna aceea: Tărîna săngelui 11
 până în ziua de astă-dîi. Atunci s'a plinuit ceea ce s'a dis 12
 prin profetul Ieremia, ce dice: Si au luat ecă trei-deci de ar- 13
 ginți, prețul celui prețuit, care s'a prețuit de fiul lui Israel; 14
 Si au dat pre ei pentru tărîna olarului dupre cum mi-a ordo- 15
 nat Domnul.

Ear Iisus sta înaintea guvernătorului, și l' întreba guvernă- 11
 torul, dicând: Tu esci regele Iudeilor? Ear Iisus i-a dis: Tu 12
 dici. Si când se acusa de arhieci și de bâtrâni, nimic nu 13
 respondea. Atunci i-a dis Pilat: Nu audî cîte înărturisesc 14
 contra ta? Si nu i-a respuns la nici un cuvînt; încât se nă- 15
 ra fôrte guvernătorul.

Ear la asemenea serbatore era îndatinat, ca guvernătorul să 16
 elibereze poporului un arestant, pre care'l vroeau ei. Si avea 17
 atunci un arestant vestit, ce se numia Barabba. Deci adu- 18
 néndu-se ei, li-a dis Pilat: Pre care voi și vi eliberez, pre 19
 Barabba, său pre Iisus, ce se dice Christos? Căci el scia că 20
 pentru învidiă l'-au trădat.

Si ședînd el la judecata a trimis la dinsul femeia lui, di- 19
 cînd: Si nu faci nimic dreptului acestuia! căci am suferit mul- 20
 te astă-dîi în vis pentru dinsul.

Dar arhieci și bâtrâni au înduplecăt pre glote, ca să 21
 céră pre Barabba, și să părăsească pre Iisus. Si respunzînd gu- 22
 vernătorul lui a dis: Care dintre-amîndoi voi și vi eliberez? El 23
 aî dis: Pre Barabba. Dis-a lor Pilat: Dar ce voi face lui Iisus 24
 ce se dice Christos? Dis-aî lui toți: Si se crucifice! Ear 25
 guvernătorul a dis: Dar ce reu a făcut? Ear ei mai mult stri- 26
 ga: Si se crucifice! Deci Pilat vădînd că nimic nu folo- 27
 sesce, ci mai multă turburare se face, luând apă, și-a spălat 28
 mâinile înaintea mulțimiei, dicând: Innocent sunt de sângele dreptu- 29
 lui acestuia; voi vezi vedé. Si respunzînd tot poporul a dis: Sângele lui și asupra noastră și asupra filor nostri. A- 30
 tuncei li-a eliberat pre Barabba; ear pre Iisus bătându-l l'-a
 trădat spre crucifiare.

Atunci ostașii guvernătorului, ducînd pre Iisus în pretoriu, 27
 adunat-ău la dinsul totă cohortă. Si disbrăcându-l, l'-au im- 28
 brăcat cu hlamidă roșie. Si înpletind cunună de spină, au 29

- pus pe capul lui, și trestia în drepta lui; și îngenunchind înaintea lui, își bătea joc de el, dicând: Bucură-te, regele Iudeilor!
- 30 Si scuipind asupra lui, au luat trestia, și l-au băteau preste de lăramida, și l-au îmbrăcat în vestimentele sale, și l-au dus și l-au crucificat.
- 31 Si după ce l-au batjocorit, l-au disbrăcat de lăramida, și l-au crucificat.
- 32 Si eşind afară și aflat pre un om Cirinén a nume Simon;
- 33 pre acesta l-au silit să duce crucea lui. Si viind la locul numecat Golgotha, adică locul căpătinei, l-au dat să bea oțet amestecat cu fiere; dar gustând, nu vrea să bea.
- 34 Ear după ce l-au crucificat, au împărțit vestimentele sale, aruncând sorti; ca și se împlinescă ceea ce s'a spus de protecție: Împărțit-ai lorușii vestimentele mele, și pentru chitonul meu așa aruncat sorti. Si se sedând îl pădeașu acolo. Si așa pus d'asupra capului său acuzațiunea lui scrisă: ACESTA ESTE IISUS REGELE IUEILOR. Atunci așa crucificat împreună cu dinisul doi hoți; unul d'a dreptă și altul d'a stânga.
- 35 Ear cei ce treceașă îl insultau, clăind cu capetele lor, 40 Si dicând: Tu, care destrugi templul și în trei zile îl zidesci, mărtuiescă-te însuți! De esci Fiul lui Dumnezeu, pogorește de 41 pe cruce. Asemenea încă și archiereii batjocorindu-l împreună cu Cărturarii și cu bătrâni, diceau: Pre alții a mărtușit, ear pre sine nu poate să se mărtuiescă. De este regele lui Israei, pogoreșe acum de pe cruce, și vom crede într'înșul. A sperat în Dumnezeu; libereze-l acum, de'l voiesce; căci a spus: Fiul al lui Dumnezeu sună. Asemenea și hoții, ce erau crucificați cu el, îl injurați.
- 42 Ear de la ora a șesea s'a făcut întuneric preste tot pămîntul până la ora a nouă. Ear în ora a nouă a strigat Iisus cu voce tare, dicând: Eli, Eli, lama sabachtan? adică: 43 Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce m'ai lăsat? Ear sună din cei ce stațu acolo, audind această, diceau: Pre Ilie strigă asta. Si indată alergând unul dintr'înșii, și luând un burete, l-a implus de oțet, și puindu-l într'o trestie î-a dat de beut.
- 44 Ear cei-l-alți diceau: Lăsa să vedem de va veni Ilie ca să-l mărtuiescă.
- 45 Dar Iisus era să strigând cu voce tare, și-a dat spiritul.
- 46 Si écal perdeaua templului să a rupt în două, de sus până 51 jos; și pămîntul să a cutremurat, și pietrele să a dispiciat; Si mormintele să a dischis; și multe corpușuri ale sănților ce adoră 52 miseră să a sculat; Si eşind din morminte după invieria lui au venit în săntă cetate, și să a arătat multora.
- 53 Dar sutașul și cei ce pădeașu împreună cu el pre Iisus, vădând cutremurul și cele ce să a făcut, să a înfricoșat forte, dicând: Adeverat Fiul al lui Dumnezeu a fost acesta.
- 54 Si erau acolo și multe femei, privind de departe, cari ur-

măseră lui Iisus din Galileea, servindu-îi; Intre cari era Maria Magdalena, și Maria, mama lui Iacob și a lui Iosie, și mama fiilor lui Zebedeu. 56

Ear făcându-se sără a venit un om avut din Arimathia, a 57 nume Iosef, care și el fusese discipul al lui Iisus. Acesta vi- 58 iind la Pilat a cerut corpul lui Iisus. Si Pilat a ordonat 59 să se dea corpul. Atunci luând Iosef corpul, l-a înșăurat în 60 giurgiu curat; Si l-a pus într-un morment nou al seu, pre 61 care'l săpase în piatră; și prăvălind o piatră mare pe ușa 62 mormentului să'a dus. Si era acolo Maria Magdalena și cea-l 63 altă Mariă, ședând în fața mormentului.

Ear a doua dîi, care este după vineri, s'a adunat archiereii 62 și Fariseii la Pilat. Dicând: Domnule, ne-am adus aminte că 63 amăgitorul acela, anca fiind viu, a dîs: După trei dîle mă voi 64 scula. Deci ordonă să se întârsească mormentul până a treia 64 dîi; ca nu cumva viind discipului lui năptea să'l fură, și si dică 65 poporului, că s'a sculat din morți; și va fi rătăcirea cea de a- 66 poi mai rea de căt cea d'intâi. Dis-a lor Pilat: Aveți cusu- 67 todii; mergeți de întărîti, cum scîți. Ear eî mergând aú în- 68 tărît mormentul, sigilând piatră și puind custodiă.

CAP. XXVIII.

Inviere și arătarea lui Iisus Christos. Trimiterea Apostolilor.

Ear Sâmbăta tărdîu, precănd începea aurora celei întâi 1
dile a septămânei, aú venit Maria Magdalena și cea-l 2
altă Mariă, și védă mormentul. Si éca, s'a făcut cutremur 3
mare; căci ángerul Domnului, pogorîndu-se din ceriû, a venit 4
și a prăvălit piatra de pe ușă, și ședea d'asupra ei. Si era 5
aspectul lui ca fulgerul, și îmbrăcămintea lui albă ca zapada. 6
Si de frica lui s'a cutremurat păditorii, și s'a facut ca nisice 7
morti. Ear ángerul luând cuvîntul a dîs femeilor: Nu vă temeti; 8
căci sci că pre Iisus cel crucificat căutați. Nu este aici; căci 9
s'a sculat, precum a dîs. Veniți de vedeți locul unde a jăcut 10
Domnul. Si curând mergând, spuneți discipulilor lui, că s'a 11
sculat din morți; și éca va merge mai năiente de voî în Ga- 12
lelea; acolo îl veți vedé; éca am spus vone. Si depărtându- 13
se curând de la morment cu frică și cu mare bucuriă, aú aler- 14
gat și anunțe discipulilor lui.

Si când mergeau ele și anunțe discipulilor lui, éca Iisus le-a 9
intimpinat, dicând: Bucură-vă! Ear ele apropiindu-se aú cu- 10
prins picioarele lui, și s'a închinat. Atunci li-a dîs Iisus: Nu 11
vă temeti; mergeți de vesti fraților mei, ca să mărgă în Ga- 12
lelea, și acolo mă vor vedé.

Ear mergând ele, éca unii din custodiă viind în oraș a ves- 11
tit archiereilor töte cele ce s'a făcut. Si adunându-se impre- 12

ună cu bătrâni, și înînd consiliu, aă dat argintii mulți ostași.
 13 lor; Dicénd: Spunești: Discipulii lui viind nóptea 'l-aă furat
 14 precând dormiam noi. Și de se va audî acesta la guvernator,
 15 noi îl vom potoli, și vă vom face fără de grija. Ear ei luând
 argintii aă făcut cum i-aă invățat; și s'a respăndit acest cuvînt
 intre ludei până astă-dî.

16 Ear cei un-spre-dece discipuli aă mers in Galilcea, in mun-
 17 tele nude li-a ordonat Iisus. Si vădêndu-l i s'aă închisau;
 18 dar unii s'aă indoito. Si apropiindu-se Iisus li-a vorbit, dicénd:
 19 Datu-mi-s'a totă puterea in cerîu și pe pămînt. Drept aceea
 mergeți și învîțați pre tôte națiunile, botezându-le in numele
 20 Părintelui și al Fiului și al Sântului Spirit. Învîțând pre dinsu
 si pădăscă tôte căte v'am ordonat; și éca eă sunt cu voi in tôte
 dilele până la finitul lumiei. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE

MARCU.

CAP. I.

Ioan Boterătorul. Botezul și ispitirea lui Iisus. Chiămarea lui Petru, a lui Andrei, a lui Iacob și a lui Ioan. Iisus vindecă pre bolnavi, pre demoniași și pre un lepros.

1 Inceputul evangeliu lui Iisus Christos, fiul lui Dumne-
 2 deu. Precum s'a scris in profeți: Éca eă trimis pre áugerul
 meu înaintea feicei tale, care va prepara calea ta înaintea ta;
 3 Vócea celui ce strigă in pustie: Gătiți calea Domnului, drepte
 4 faceți cărările lui. Ioan boteza in pustie, și predica botezul
 5 pocăinței spre ertarea pecatelor. Si mergeau la dinsul totă la-
 turea Iudeei și cei din Ierusalem, și se botezau toti de dinsul
 6 in rîul Iordanului, mărturisindu-și pacatele lor. Si era Ioan
 imbrăcat cu peri de cămilă și avea cingătore de curea impre-
 7 jurul cópselor lui, și mâncă locuste și miere silbatică. Si a
 predicat, dicénd: Vine după mine cel mai tare decât mine,
 căruia nu suntu vrednic, plecându-me să disleg cureua incălță-
 8 mintelor lui. Eă v'am botezat *numai* cu apă, ear acela vă
 boteza cu Spirit Sânt.

9 Si in acele dile a venit Iisus din Nazaretul Galileei, și s'a
 10 botezat de Ioan in Iordan. Si indată eșind din apă a vădut
 ceriurile dischise, și Spiritul ca un porumb pogorindu-se preste
 11 dinsul. Si vóce a venit din ceriuri, dicénd: Tu esci Fiul meu
 cel iubit in care am bine-voit,

Si îndată l-a scos Spiritul în pustie. Si era acolo în pustie 12 13 patru-deci de zile, ispitindu-se de Satana; si era cu sărcele; dar angerii îi serviau.

Si după ce Ioan s'a pus în inchisore, a venit Iisus în Galileea, predicând evangelia imperației lui Dumnezeu. Si dicând: 14 Să împlină timpul, si s'a apropiat împrejumătății lui Dumnezeu; 15 pocăiți-vă, si credetă în evangelie.

Si amblăndu pe marea Galileei și văduță pre Simon și pre Andrei, fratele lui, aruncând mreja în mare; căci erau pescari. Si li-a dis Iisus: Urnați-mă, și vă voi face să fi pescari de omeni. Si îndată lăsaându-și mrejele îi-a urmat. Si de acolo 18 19 mergând pucin mai înainte a văduță pre Iacob al lui Zebdeiu, si pre Ioan, fratele lui, care erau și ei în corabie, reparându-și mrejele. Si îndată îi-a chiamață; si ei lăsând pre părintele lor 20 Zebdeiu în corabie cu nămiții, s'a dus după dinsul.

Si aș intrat în Capernaum; și îndată sămbăta întrând el în sinagogă și învățat. Si s'a uitat totuști de învățătura lui; căci a învățat pre ei ca cel ce are autoritate, e caru ca Cărturarii. Si era în sinagoga lor un om cu spirit necurat, și a strigat, Dicând: 21 Lasă! ce avem noi cu tine, Iisus Nazarene? ai venit să ne perdi? te scuți cine esci — Sântul lui Dumnezeu. Ear Iisus 22 îi-a certat, dicând: Taci, și eşti dintr'insul. Si sdruncinându-l spiritul cel necurat, și strigând cu voce tare, a ieșit dintr'insul. Si s'a uitat totuști, incât se întrebau între sine, dicând: Ce este acăsta? ce este acăstă învățătură nouă? că cu autoritatea ei ordonă și spiritele celor necurate, și asculta. Si îndată s'a respândit fama lui în toate imprejurimile Galileei.

Si îndată esind din sinagogă aș venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacob și cu Ioan. Ear sora lui Simon jă- 29 cea cuprinsă de friguri; și îndată îi-a spus de dinsa. Si 30 viind și apucând-o de mâna o a rădicat; și îndată o a lăsat frigurile; și li servia.

Ear facându-se sără, când apunea soarele, aducea la dinsul 32 pre totuști bolnavii și demonizații. Si tot orașul era adunat la 33 usă. Si el a vindecat pre mulți, cari pătimeau de multe fe- 34 liuri de bôle, și a scos mulți demoni; și nu lăsa pre demoni și vorbescă, pentru că cunoșteau.

Si a doua zi forte de dimineață sculându-se a ieșit, și s'a dus 35 în loc pustiu, și acolo se ruga. Si l-a urmărit Simon și socii 36 lui. Si găsindu-l îi-a dis: Toți te caută. Si el îi-a dis: Si 37 38 mergem în orașele cele mai aproape, ca să predici și acolo; căci spre acăsta am venit. Si predica în sinagogile lor prin totă 39 Galileea, și scotea demoni.

Si a venit la dinsul un lepros rugându-l, și îngenunchind 40 înaintea lui, și dicându-i: Dacă voiesc, pot să me curățesci,

41 Ear făcându-i-se milă lui Iisus, și-a intins mâna, să a atins de
 42 el, și l-a dis: Voieșc, fi cărățit. Si vorbind el îndată a de-
 43 părut de la dinsul lepra, și s'a curățit. Si oprindu-l de o
 44 vorbi de acrasta îndată'l-l dimis. Si l-a dis: Vezi si nu spui
 45 nimic nimenui, ci mergi de te arată preotului, și ofere pentru
 curățirea ta cele ce a ordonat Moise, spre mărturie lor. Ear
 el eşind a început a vorbi multe și a respândi cuvântul; iucăt
 Iisus nu mai putea să intre de față în oraș, ci era afară în lo-
 curi pustii; și veniau la el de pretutindenea.

CAP. II.

Iisus vindecă pre un paralitic; chiama pre pecătoși la pocăință, și apără discipulii sei.

1 Si earăși a intrat în Capernaum după cîteva zile; și s'a
 2 săudit că este în o casă. Si îndată s'a adunat mulți,
 incăt nu mai putea încăpă nici pe lângă ușă, și el li predica,
 3 Si aă venit la dinsul, aducând pre un paralitic, care se purta
 4 de patru. Si neputend ei a se aprobia de el pentru mulțime
 aă disconiperit acoperemēntul casei unde se afla el; și spărgeau-
 5 du'l aă pogorât patul în care jacea paraliticul. Ear Iisus
 vădend credința lor a dis paraliticului: Fiule! értă-ți-se peca-
 6 tele tale. Si erau acolo unii din Cărturari sedând și cugetând
 7 în ânimile lor: Pentru ce acesta vorbesce astfelii de blas-
 femiă? cine pôte erta peccatele decât numai unul Dumnezeu?
 8 Si îndată cunoscând Iisus în spiritul seu, că aceia așa cugetau
 în sine-l și, lă-a dis: De ce cugetați acestea în ânimile voastre?
 9 Ce este mai lesne — a dice paraliticului: Értă-ți-se peccatele?
 10 seu a dice: Scolă-te, rădică-ți patul têu și amblă? Dar ca și
 scișt că Fiul omului are putere pe pămînt a erta peccatele (a
 11 dis paraliticului): Tie dic: Scolă-te și rădică-ți patul têu și
 12 mergi la casa ta. Si îndată s'a sculat, și rădicându-și patul,
 a esit înaintea tuturor, incăt se uimiau toti, și glorificau pre
 Dumnezeu, dicând: Nicî o dată nu am vădut aşa.
 13 Si earăși a esit la mare, și totă mulțimea venia la dinsul,
 14 și el îi învețea. Si trecând a vădut pre Levi al lui Alfeuș se-
 dând la vamă, și l-a dis: Urmăz' mi. Si sculându-se l-a ur-
 15 mat. Si precând sedea el în casa lui, mulți vameșii și pe-
 cătoși sedeaui impreună cu Iisus și cu discipulii sei; căci erau
 16 mulți și urmau. Ear Cărturari și Farisei vădêndu-l, că mă-
 nânca cu vameșii și cu peccatoșii, diceau discipulilor lui: Pentru
 17 ce cu vameșii și cu peccatoșii, mânâncă și bea? Si audind Ii-
 sus lă-a dis: Nu aă trebuință cei sănătoși de medic, ci cei bol-
 navi; nu am venit să chiama pre cei drepti ci pre cei peccatoși
 la pocăință.
 18 Ear discipulii lui Ioan și ai Fariseilor cari postiau să veni-

și-i-ați dis: De ce postesc discipulii lui Ioan și al Fariseilor, car discipulii tăi nu postesc? Dis-ă lor Iisus: Aū döră pot 19 nuntășii și postescă, păuă când este mirele cu dinșii? pe căt timp aū pre mirele cu ei, nu pot și postescă. Dar vor veni 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 259 260 261 262 263 264

Si mergend el sămbăta prin ogore, aū început discipului lui, 23 pre cănd mergeau, a smulge spice. Ear Fariseii ți-ați dis: 24 Vedî ce fac ei sămbăta, lucru ce nu se cuvine. Ear el li-a 25 dis: Aū nici odată nu ați cedit ce a făcut David, cănd a avut lipsă, și a flămândit, el și cei ce erau cu dinsul? Cum a în- 26 trat în casa lui Dumnezeu în timpul archiereului Abiathar, și a măucat pânille punerei înainte, care nu i se cădea și le mă- 27 nânce, decât numai preuților; și a dat și celor ce erau cu el. Si li-a dis: Sămbăta pentru om s'a făcut, ear nu omul pentru sămbăta. Drept aceea Domn este Fiul omului și al săm- 28 betei.

CAP. III.

Iisus rinde că pre un bolnar în ciua sămbătei. Chiămarea celor doș-spredece apostoli. Iisus refuză pre Farisei, și nu cunoște de ai seii decât numai pre cei ce fac voea lui Dumnezeu.

Si earășii a intrat în sinagogă; și era acolo un om, care avea mâna uscată. Si păndeau pre Iisus de va vindeca sămbăta, ca si l pote acusa. Si el a dis omului, care avea mâna uscată: Vino în medjloc! Atunci li-a dis: Se cuvine sămbăta a face bine său a face reu? a scăpa vieță său a ucide? Ear ei taceau. Si căntând spre ei cu mânia, și întristându-se pentru impetuirea animelor lor, a dis omului: Întinde-ți mâna ta. Si o a întins, și a devenit mâna lui earășii sănătosă, ca și cea-l-altă. Si esind Fariseii, indată s'a sfătuin cu Erodianii contra lui, ca si l părăse.

Dar Iisus s'a retrăs cu discipulii sei cătră mare; si ți-ați urmat multime mare din Galileea și din Judeea. Si din Ierusalem, și din Idumaea, și de dincolo de Iordan, și cel din prejurul Tirului și al Sidonului: multime mare, audind căte făcea, a venit la dinsul. Si a dis discipulilor sei si l ascepte o luntre din cauza multimei, ca si nu'l impresore. Căci pre 10 multi a vindecat, incât se imbulzeau spre el, ca si se atinge de dinsul căti aveau chinuri. Si spiritele cele necurate, când il 11

vedeaū, se prosterneau înaintea lui, și strigaū, dicând: Tu eșei
 12 Fiul lui Dumneșteū. Și i-a certat mult și nu'l face cunoscut.
 13 Și s'a suiat în munte, și a chiâmat pre cari a voit, și au venit
 14 la dinsul. Și a orînduit doi-spre-dece, ca și fie cu el, și ca
 15 să trimițe pre dinsui și predice. Și si aibă putere a vindeca
 16 bôlele și a scôte demonii. Și a pus lui Simon numele Petru;
 17 Și pre Iacob al lui Zebedeiū, și pre Ioan, fratele lui Iacob; și
 18 li-a pus numele Boanerges, adică: Fiii tunctului; Și pre
 Andreiū, și pre Filip, și pre Bartolomeiu, și pre Matheiū, și
 pre Thoma, și pre Iacob al lui Alfeu, și pre Taddeiu, și pre
 19 Simon Cananitul; Și pre Iuda Iscariotul, care l-a și trădat.
 20 Și au venit în casă. Și earăși s'a adunat mulțimea, încât nu
 21 puteau ei nici pâne și mâncărnic. Și audind aî lui de acela
 22 aî esit, ca și'l apuce; căci diceau: Este în uimire. Și Car-
 turarii cei ce se pogoriseră din Ierusalem diceau: El are pre-
 23 Beelzebul, și prin domnul demonilor scôte demonii. Și chiâ-
 mându-i li-a vorbit în parabole: Cum pôte Satana și scótă pre-
 24 Satana? Și dacă o imperația se va disbibia în sine, nu pôte
 25 și stea imperația aceea. Și dacă o casă se va disbibia în sine,
 nu pôte și stea casa aceea.
 26 Și dacă Satana s'a sculat însuși contra sa, și s'a disbibat,
 27 nu pôte și stea, ci are finit. Nimeni nu pôte și între în casă
 celui tare și răpescă vasele lui, de nu va lega mai întâi pre-
 28 cel tare, și atunci va prăda casa lui. Adever dic voue: Toate
 29 pecătele se vor erta filor oménilor și ori-cari blasfeme. Dar
 cine va blasfema contra Sântului Spirit, nu i se va erta în e-
 30 tern; ci este vinovat judecății eterne. Pentru că diceau: Spi-
 rit necurat are.
 31 Deci au venit frații lui și mama lui, și stând afară și
 32 trimis la el, chiâmându-l. Și sedea mulțimea împrejurul
 33 său, și îi-a dis: Eca mama ta și frații tăi afară te cău-
 34 tă. Ear el li-a respuns, dicând: Cine este mama mea, său
 35 frații mei? Si căutând la cei ce sedeaū împrejurul său, a
 liu Dumneșteū, acela imi este frate și soră și mamă.

CAP. IV.

Parabola seménătoruluī, a seménelor și a grăuntelui de muștar. Iisus potolesc furătuna.

1 Și earăși a inceput a învêtea lângă mare; și s'a adunat la
 2 dinsul mulțime mare, încât a intrat în corabie, și a se-
 3 dut pe mare; și totă mulțimea sta pe uscat lângă mare. Și
 4 Eca un seménător a esit și semene. Și seménând, unele au că-
 5 dut lângă cale, și au venit paserile cerfului și le-au mânca-

Ear altele aū cădut pe locuri petrōse, unde nu aveau mult pămēnt; și indată au răsărit, pentru că nu aveau pămēnt ⁵ dănc. Dar resărind sōrele, s'aū pălit; și pentru că nu aveau rădiciñi, s'aū uscat. Ear altele aū cădut între spinī, și aū crescut spinii, și le-a înecat, și nu aū făcut fruct. Ear altele aū cădut pe pămēnt bun, și aū facut fruct, înălțându-se și crescend, și aū produs unele trei-deci, și altele șese-deci, ear altele o sută. ⁶ Si li dicea: Cel ce are urechii de audit, audc. ⁷

Ear când a fost singur, ceci ce erau lângă el impreună cu ⁸ cei doi-spre-dece l-aū întrebăt despre parabolă. Si li-a dis: ⁹ Voue s'a dat a sci misteriul imperătiei lui Dumnezeu, dar celor de afară se fac tōte în parbole; Ca privind și privescă, dar ¹⁰ si nu cunoscă; și audind și audă, dar și nu înțelge; ca nu cumva si se întorce, și si li se erte pecatele lor. Si li-a dis: ¹¹ Au nu înțelegeți această parabolă, cum dar veți înțelege tōte parbolele? Semenătorul sămēnă cuvēntul. Si acestia sunt cei ¹² de lângă cale, unde se sămēnă cuvēntul; dar când il aud, indată vine Satana, și ia cuvēntul care este semenat în ânimele lor. Si acestia sunt asemenea cei ce se sămēnă pe locuri petroșe, cari când aud cuvēntul, indată il primesc cu bucurie; Dar nu aū rădiciñi în sine'și, ci sunt numai până la un timp, ¹³ și apoi rădiciñu-se strîntorare său persecuțione pentru cuvēnt, indată se scandalizează. Si acestia sunt cei ce se sămēnă între ¹⁴ spinii, cari aud cuvēntul; Dar grijile lumei acesteia, și amăgirea avuției, și postele celor l-alte intrând, înecă cuvēntul, și se face nefructifer. Si acestia sunt cei semenări pe pămēnt ¹⁵ bun; cari aud cuvēntul, și il primesc, și fac fruct, unii trei-deci, alții șese-deci, și alții o sută.

Si li-a dis: Aū döră se aduce lumină ca și se pue sub o ¹⁶ broc, său sub pat? aū nu ca și se pue în sfecinic? Căci nu ¹⁷ este ceva tăinuit, care și nu se vădescă; nici ascuns decât ca ¹⁸ și vie la arătare. De are cine-va urechii de audit, și audă! ¹⁹ Si li-a dis: Vedeti ce auditi! cu ce măsură măsurati, vi se va ²⁰ măsura; și voue, celor ce aud, vi se va mai adăoge. Căci cel ²¹ ce are, i se va da, car cel ce nu are, chiar cea ce are i se va lua.

Si dicea: Astfel este imperația lui Dumnezeu, ca și când ²² aruncă un om semenă în pămēnt, Si dacă dorme său dacă se ²³ scolă, năptea și diuia semenă resare și crește eum nu scie el. Căci pămēntul produce din sine, întăiu érbă, apoi spic, după ²⁴ aceea grău deplin în spic. Ear când se cóce fructul, indată ²⁵ pune secerea, pentru că a sois secerișul.

Si dicea: Cui vom asemăna imperația lui Dumnezeu, său ²⁶ cu ce parabolă o vom reprezenta? Este ca grăuntele de muștar, ²⁷ care, când se sămēnă în pămēnt, este mai mic decât tōte semințele de pe pămēnt; Dar după ce s'a semenat, crește și ²⁸ 32

se face mai mare decât totă legumele, și produce ramuri mari, incăt pot să locuescă paserile cerului sub umbra lui.
 33 Si ca multe parbole ca acestea li vorbia cuvîntul, precum
 34 puteau să audă. Ear fără de parabolă nu li vorbia; dar cănd
 erau singuri, spăla totă discipulilor săi.
 35 Si în acea zi, facându-se sără, li-a spus: Si trecem de ceea
 36 parte. Si lăsând multimea, l-a luat în corabie, precum era
 37 si erau și alte corabi cu dinsul. Si s'a rădicat visor mare
 de vînt, și valurile năvaliau în corabie, incăt ea se înplodea.
 38 Dar el era la cărmă dormind pe pernă; și disceptându-l i-a
 39 spus: Învățătorile, aș nu și este grija că perim? Si seculându-
 se a certat vîntul, și a spus mării: Tacă, liniscesc-te! Si a în-
 40 cetat vîntul, și s'a făcut linisice mare. Si li-a spus: De ce sun-
 41 te și aș fricoșit? cum! nu aveți credință? Si s'a înfricoșat cu
 frică mare, și diceau unul cătră altul: Ore cine este acesta? că
 și vîntul și marea îl ascultă.

CAP. V.

Iisus vine către un demonisat, și pre o femeie bolnavă; înviește pre fiua lui Iair.

12 Si aș venit dincolo de mare în latura Gadarenilor. Si
 13 eșind el din corabie, îndată l-a întîmpinat un om din
 3 morminte cu spirit necurat. Care avea locuința sa în mor-
 4 minte; și nimeni nu putea să-l lege nici chiar cu lanțuri; Căci
 de multe ori fiind legat cu cătușii și cu lanțuri, el rupea lan-
 5 turile, și sfărâma cătușile, și nimeni nu putea să-l înfrâneze,
 6 strigând și lovindu-se cu pietre. Ear vîdend pre Iisus de de-
 7 parte a alergat, și i-s'a închinat. Si strigând cu voce tare
 a spus: Ce am eu cu tine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui Pre-
 8 Înalta? Te jur pe Dumnezeu, și nu mă chinuesci. Căci îl disese:
 9 Ești, sprite necurat, din om! Si l-a întrebăt: Care'pi este nu-
 10 mele? Si a respuns, dicând: Legeonă imi este numele; căci
 11 suntem mulți. Si l ruga mult, și nu-i trimiște afară din acea
 12 latura. Si era acolo largă munte o turmă mare de porci, pă-
 13 scând. Si l-a rugat toși demonii, dicând: trimite-ne în porci,
 14 ca să intrăm într'înșii. Si îndată Iisus li-a dat vœ. Si eșind
 15 spiritele necurate, aș intrat în porci; și s'a precipitat turma în
 16 mare (erau ca la doue mii); și s'a inecat în mare. Ear cel
 17 ce păscea porci aș fugit, și a vestit în oraș și prin terine,
 18 și aș eșit, ca să vîdă ce s'a petrecut. Si aș venit la Iisus,
 19 și aș vîdut pre cel ce fusese demonisat și avusesc legioane,
 20 sădend și imbrăcat și întreg la minte, și s'a spălămintat. Si
 21 narau lor cel ce vîduse, ce s'a făcut celui demonisat, și cele
 22 despre porci. Si aș inceput a' ruga și esă din latura lor.

Si intrând el în corabie, cel ce fusese demonisat îl ruga, ca să fie cu dinsul. Iusus nu-l-a lasat, ci i-a spus: Mergi în casa ta la ai tăi, și li vestesc ce îți-a făcut Domnul și căt te-a miluit. Si s-a dus, și a inceput a vesti în Decapole ce îți-a făcut Iisus; și toti se minunaț.

Si treceând Iisus în corabie earfări de ceca parte, s'a adunat la el mulțime mare; și el era lângă mare. Si éca a venit unul din mai marii sinagogei cu numele Iair: și vîdîndu-l a căut la picioarele lui; și lrugă mult, dicând: Fiica mea este aproape de moarte; vino, me roagă, și pune-ți mâinile preste dinsa, ca să se vindece, și va trăi. Si a mers Iisus cu dinsul, și îi-a urmat mulțime mare, și l'impreseura.

Ear óre-care femeie, avândurgerea săngelui de doi-spre-dece ani, Si care multe suferise de la mulți medici, și și chelui tuisse tôte cele ce avuse, fără a se folosi, ci i se facea tot mai rău; Audind despre Iisus, a venit între mulțime din-apoi, și s-a atins de vestimentul lui. Căci dicea: Numai de mă voi atinge de vestimentele sale me voi vindeca. Si indată s'a uscat isvorul săngelui ei, și a simțit în corp, că s'a vindecat de chiuil seu. Si indată Iisus cunoșteând în sine și puterea ce a esit din el, intorcându-se către mulțimea a spus: Cine s'a atins de vestimentele mele? Ear discipulii lui îi-a spus: Vezi că mulțimea te impresură, și dici: cine s'a atins de mine? Si căuta imprejur, ca să vîdă pre cea ce a făcut acăsta. Ear fomeea, înfricosindu-se și tremurând, sciuind ce s'a întemplat cu ea, a venit și a căutat înaintea lui, și îi-a spus tot adevărul. Ear el i-a spus: Fiică, credința ta te-a însănătoșat; mergi în pace și fi liberă de chinul tenu.

Încă vorbind el, aș venit unii de la mai marele sinagogei, dicând: Fiica ta a murit; pentru ce mai superi pre învățătorul? Ear Iisus indată ce a audiat cuvîntul, ce se vorbia, a spus mai marelui sinagogei: Nu te teme; crede numai! Si nu a lasat pre nici unul să îi urmeze, decât numai pre Petru și pre Iacob, și pre Ioan, fratele lui Iacob. Si a venit în casa mai marelui sinagogei, și a privit sgomotul și pre cei ce plângăau și se väitau mult. Si intrând în-a spus: De ce vîd turburi și plângeți? copila nu a murit, ci dörme. Si și rideau de dinsul. Ear el scoțând afară pre toți, a luat pre părintele și pre mama copilei, și pre cei ce erau cu el, și a intrat unde jacea copila. Si apucând pre copila de mână, i-a spus: Talitha cumi! adică: Copilă (îți dic) scôle-te! Si indată s'a sculat copila și âmpla, căci era de doi-pre-șase ani. Si s'a uimit cu uimire mare. Si l-a ordonat numenii să nu scie acăsta, și a spus să-i dea și mânance.

CAP VI.

Iisus decon siderat in patria sa; el trimite discipulii se i in Iudeea; se socote a fi Ioan Botezatorul inviat; satur cu cinci pani si doi perci pre cinci mii de omeni: ambla pe mare, si vine decat pre multi bolnari.

- 1 **S**i a ieșit de acolo, și a venit in patria sa; și l-a urmat discipulii sei. Si fiind sambătă, a inceput a învăța în sinagogă, și mulți audindu-l se mirau, dicând: De unde este acest om acesta? Si ce feliu de înțelepciune i s-a dat? incă 3 și minuni ca acestea si se face prin mâinile lui? Au nu este acesta teslarul, fiul Mariei, și fratele lui Iacob, și al lui Iose, și al lui Iuda, și al lui Simon? Si au nu sunt surorile lui aici la 4 noi? Si se scandaliza despre dinsul. Ear Iisus li-a dis: Nu este profet fără onore, decât in patria sa, și intre rudele sale, 5 și in casa sa. Si acolo nu putea și facă nici o minune, decât numai puindu-și mâinile sale preste pucini bolnavi și-a vindecat 6 Si se mira de necredința lor. Si ambla prin satele cele din prejur, învățând.
- 7 **S**i chiamaț pre cei doi-spre-dece, și a inceput a-i trimite căte doi, și li-a dat putere *asupra* spiritelor celor necurante. 8 Si li-a ordonat și nu ia nimic pe cale, decât numai toęg; nici 9 traistă, nici pâne, nici bani in cingătore; Ci numai și fie în 10 călății cu sandali; și și nu se imbrace cu doue vestimente. Si li-a dis: Ori unde veți intra in casă, acolo petreceti pâna ce 11 veți ești de acolo. Si ori căți nu vă vor primi, nici vă vor asculta, eșind de acolo, scuturăți pulberea de sub picioare. 12 le văstre, spre mărturie *contra* lor. Adever dic voue: Va fi mai ușor Sodomei și Gomorrei in diua judecătei decât orașului a 13 celuia. Si eșind predicați, ca și se pocăescă; Si scoateți pre mulți demoni, și ungeați cu oleu pre mulți bolnavi, și lăsădați.
- 14 **S**i a audit despre dinsul regele Erod (căci numele lui se făcuse cunoscut); și dicea: Ioan Botezatorul s'a sculat din morții, și pentru acesta lucrăză puterile intrănsul. Alții diceau: Este 16 Ilie; ear alții diceau: Este profet, său ca unul din profeti. Ear Erod audind a dis: Acesta este Ioan, pre care eu l-am decăpat; el s'a sculat din morții. Căci acest Erod trimisând a prins pre Ioan, și l-a legat in închisore, pentru Erodiada, se 18 meea lui Filip, fratele său; căci o luase de femeie. Căci Ioan dicea: Nu ți se cade și aibă pre femeea fratelui tău. Ear 19 Erodiada îl pădea, și vrea să l omore, dar nu putea. Căci Erod respecta pre Ioan, sciindu-l om drept și sănt, și l'ocrotia: 21 și ascultându-l, făcea multe, și l'asculta bucuros. Dar viind o 22 di opurtună, când Erod făcea ospet la ținuta nascerei sale nobililor sei, și căpitanilor, și celor mai mari ai Galilee; Si întrând fiica Erodiadei, și dândând, și plăcând lui Erod și celor

ce ședeaū la mésă cu dinsul, a dis regele fetei: Cere de la mine ori-ce voiesci, și ţi voiū da. Si s'a jurat ei: Ori-ce vei 23 cere do la mine iſti voiū da, până la jumătate din imperația mea. Ear eșind a dis mamei sale: Ce si cer? Ear aceea a dis: Ca- 24 pul lui Ioan Botezătorul. Si indată întrând cu grăbire la 25 regele a cerut, dicend: Voiu ca șiūn dai acum in tipsie capul lui Ioan, Botezătorului. Si s'a intristat regele forte; dar din 26 cauza jurăméntului și pentru cei ce ședeaū impreună cu dinsul nu a voit să-i refuse. Si indată trimițend regele pre unul din 27 guarda sa, a ordonat si aducō capul lui; ear el mergēnd 'l-a decapitat in inchisore; Si a adus capul lui in tipsie, și l-a dat 28 fetei, și fata 'l-a dat mamei sale. Si audind discipuli lui aū 29 venit, și aū rădicat corpul lui, și l-a pus in mormént.

Si s'aū adunat apostolii la Iisus, și 'l-aū vestit tóte căte aū 30 facut și căte aū învētăt. Si el li-a dis: Veniți voi singuri de- 31 osebi in loc pustiū, și vă repausați pucin; căci eraū mulți cari veniaū și se duceaū, și nu aveau timp nici sî mânânce. Si 32 s'aū dus in loc pustiū deosebi cu corabia.

Si 'l-a vădut mulțimea mergēnd, și mulți 'l-aū cunoscut, și 33 alergău acolo pe jos din tóte orașele, și aū venit mai 'nainte de căt ei, și s'aū adunat la dinsul. Si eșind Iisus a vădut mul- 34 time mare, și i s'a facut milă de ei, pentru-că eraū ca oile ce nu aū păstor; și a inceput a'l învēta multe.

Si fiind óra deja înaintită, s'aū apropiat la dinsul discipuliui 35 lui, dicend: Locul este pustiū, și óra deja înaintită; Dimi- 36 te-'i, ca mergēnd in orașele cele din'prejur și in sate sî'shi cum- 37 pere pâni; căci nu aū ce sî mânânce. Ear el respundēnd li-a dis: Dați-li voi sî mânânce. Si 'l-aū dis: Aū doră vom mer- 38 ge și vom cumpără pâni de doue sute de lei, și li vom da sî mânânce? Ear el li-a dis: Căte pâni aveți? mergeți de ve- 39 deți. Si când aū aflat, aū dis: Cinci, și doi pesci. Si li-a 40 ordonat si așede pre toți cete cete pe érbă verde. Si aū 41 sedut rônduri rônduri, căte o sută, și căte cinci-deci. Si lu- 42 and cele cinci pâni și cei doi pesci, căutând la ceriū, a bine- 43 cuvenit, și a frânt pânilile, și le-a dat discipulilor sei și le pue 44 înaintea lor, și cei doi pesci 'l-a împărtit la toți. Si aū mân- 45 cat toți, și s'aū saturat. Si aū luat doue-spre-dece panere 46 pline de fărâmături și din pesci. Si cei ce mâncașera eraū 47 ca la cinci miil de bârbați.

Si indată a constrins pre discipuliui sei și între in corabie, 48 și sî mérge mai 'nainte de el de ceea parte la Bethsaida, până ce va dimite mulțimea. Si după ce 'l-a dimis, s'a dus in mun- 49 te, ca si se róge.

Si făcēndu-se séra era corabia in medilocul mărei, și el sin- 47 gur pe uscat. Si 'l-a vădut, că se chinuiaū vislind; căci 48

vîntul li era contrarid; ear intr'a patra strajă a noptil a venit
 49 la dinșii, âmplând pe mare, și vrea să trăce pe lângă el. Ear
 el vîdendu-l âmplând pe mare, li s'a părut că este nălucă. Ear
 50 a strigat. Căci toti l-a vîdut, și s'a turburat. Si indată
 a vorbit cu dinșii, și li-a dis: Îndrăsuții, ești sunți; nu vă temeti.
 51 Si s'a suiat la dinșii în corabie, și a inceput vîntul; și ci se umili-
 52 ră forte între sine, și se minunară. Căci nu aș intelese cea
 ce se răcuse cu pânile, pentru că anima lor era învertoasă.
 53 Si trecând, aș venit în laturea Ghenesaretului, și aș statut
 54 55 la term. Si cînd ei din corabie, indată l-a cunoscut; și
 alergând prin tot imprejurimile acelea a început a aduce pre-
 56 bolnavi acolo unde anghia că era el. Si ori-unde intra în
 sate său în orașe său în cătune, puneau în pieșă pre cei bol-
 navi, și l rugau ca măcar de pôlele vestinimelor lui să se a-
 tingă; și căji se atingeau de el se însanătoșau.

CAP. VII.

Iisus mustă pre Farisei și pre Cărturari; condamnă tradițiunea lor; vindică pre o pagând demonisată, și pre un surdo-mut.

1 Atunci s'a adunat la dinșii Farisei și unit din Cărturari,
 2 cari veniseră de la Ierusalem. Si vîșind pre unii din discipulii lui
 mânând pâne cu mâinile spurate, adică nespălate, i-a mustat
 3 Căci Farisei și toti Iudei, de nu și spală mâinile de multe ori, nu
 4 mânâncă, ținând tradițiunea bătrânilor. Si dacă vin din tir,
 de nu se spală, nu mânâncă; și altele multe sună cari au primit a
 le pădi, precum spălarea paharelor și a ulciorilor și a căldăriilor și a
 5 paturilor. Atunci l-a întrebat Farisei și Cărturari: Pentru ce
 nu amblă discipulii tăi dupre tradițiunea bătrânilor, ci mânâncă
 6 că pâne cu mâinile nespălate? El respundând li-a dis: Bine
 a profetit Isaia despre voi făcărilor, precum este scris: Po-
 porul acesta cu buzele me onora, ear anima lor departe este
 7 de la mine. Si în qadar me adoră, învîțând învîțătură co-
 8 mandamente omenesci. Căci lăsând comandamentul lui Dum-
 neșteu, țineți tradițiunea omenilor: spălarea ulciorilor și a pa-
 9 harelor, și alte asemenea ca acestea multe faceți. Si li și-
 cea: Bine! lepădați comandamentul lui Dumneșteu, ca să țineți
 10 tradițiunea voastră. Căci Moise a dis: Onora pre părintele tău
 și pre mama ta; și: Cel ce va injura pre părintele seu, seu pre
 11 mama sa, cu moarte și morcă. Eas voi diceți: De va dice nu
 om părintelui seu, seu mamei sale: Corban, adică dar este cera
 12 cu ce te-ai fi putut ajuta de la mine. Apoi nu l mai lăsali
 și mai facă ce-va pentru parintele seu, său pentru mama sa;
 13 Disfăinând astfelii cuvântul lui Dumneșteu prin tradițiunea
 voastră, care aș trădat; și asemenea ca acestea multe faceți.
 14 Si chiămând la sine pre totă mulțimea li-a dis: Ascultați-mă

totușii și înțelegești. Nimic nu este din afară de om, ce intrând 15 într'insul pôte să spurce; ci cele ce es dintr'insul, acele sunt cele ce spurcă pre om. De are cine-va urechile de audit, audă. 16

Si după ce a intrat în casă de dinaintea poporului, l-a 17 întrebăt discipului lui despre parabolă. Si l-a dîs: Sînteti și 18 voi așa de neprîcipeți? Añu nu înțelegești, că tot ce intră în om de din afară nu pôte să spurce? Pentru că nu intră în om 19 ma lui, ci în pântecele, și ese în urină, curățind tòte bucatele. 20 Si dicea: Ceea ce ese din om, aceea spurcă pre ouu; Căci din 21 lăuntru, din ânina omenilor, es cugetări rele, adulterii, forniciatii, ucideri; Furturi, lăcomii, vicleșug, înselăciuni, desfrânaři, invidii, blasfemii, trufie, nebunie. Tòte aceste rele 22 es din intru, și spurcă pre om. 23

Si sculăndu-se de acolo, s'a dus în laturea Tirului și a Sidonului; și intrând în casă, voia ca nimeni să nu scie; însă nu a putut fi ascuns. Căci o femeie, a căreia fiică avea spirit 25 necurat, așind despore dînsul, a venit și a cădut la picioarele lui. Si femeea era Ellină, de națiune Siro-finiciană; și l-a ruga, ca să scoată demonul din fiica ei. Ear Iisus l-a dîs: Lusă 27 si se sature mai întâi copilii; căci nu este bine a lúa pânea copiilor, și a o arunca căinilor. Ear eu respundând l-a dîs: 28 Adeverat, Dómine; totuši și căni sub mésă mânâncă din fară-mâturile copiilor. Si l-a dîs: Pentru acest cuvînt mergă; a 29 esit demonul din fiica ta. Si mergând la casa sa, a aflat 30 demonul esit, și pre fiica jâcînd în pat.

Si ecarăși esind din laturea Tirului și a Sidonuluă, a venit 31 la mareea Galileei, în međiolul laturei Decapoliei. Si aă a-32 dus la dînsul pre un surd, ce vorbia cu anevoie; și l-a rugat să-și pue mâna preste dînsul. Si luându-l din multimea deo- 33 sebi, a pus degetele sale în urechiele lui, și scuipind, s'a atins de limba lui; Apoi căutând la ceriuă a suspinat, și l-a dîs: 34 Effatha, adică: Dischide-te. Si indată i s'a dischis au- 35 dul, și l's'a dislegat legătura limbăi, și vorbia bine. Si l-a 36 ordonat să nu spue nimeniu; însă pe căt el li ordona, ei mai mult vestiau. Si se nămănu preste mésură, dicând: Tòte le-a făcut 37 bine: și pre surdi l-a făcut de and și pre muți de vorbesc.

CAP. VIII, IX.

A doua înmulțire a pâniilor. Iisus lăpădă cererea fariseilor de a li face minuni. Mustră pre discipulii sei; vindecă pre un orb, vorbește de persoana sa și de suferințile sale; mustră pre ai sei și i indemnă să se lepede de sine. Transfigurația sa; rindecă pre un mut demonisat, și și preface morte și invierea sa.

In acele dîle, fiind multime forte mare, și neavînd ce mâncă, a chiamał Iisus pre discipulii sei, și l-a dîs: Milă 'mî 1 este de multime, pentru că sunt trei dîle de când ascăptă lângă 2

3 mine, și nu aă ce mâncă. Si de I voiă dimite flămândii la
 casele lor, vor slăbi pe cale; căci unu dintr'insii aă venit de
 4 departe. Si I-aă respuns discipulii lui: De unde va pute ci-
 5 ne-va si sature cu pâne pre acestia aici in pustie? Si I-aă
 6 intrebat: Căte pâni aveți? Ei aă dis: Septe. Si a ordonat
 multimei se sălă pe pămînt; și luând cele septete pâni și mul-
 7 țumind, a frânt și a dat discipulilor, ca si le pue înaintea lor;
 8 și le-aă pus înaintea multimei. Si aveaă și pucini pescisorii;
 mâncaț, și s'aă saturat; și aă luat remăști de farămături
 9 și septete panere. Si cei ce mâncașera erau ca la patru mil; și
 i-a dimis.
 10 Si indată intrândi in corabie cu discipulii sei, a venit in păr-
 11 tile Dalmănuței. Si aă eșit Farisei, și aă inceput a se între-
 ba cu dinsul, cerînd de la dinsul semn din ceriū, ispitindu-l.
 12 Si suspinând in spiritul scu aă dis: Pentru ce generațiuine a-
 cestă cere semn? adevăr dic voue; Nu se va da generațiuinei
 13 acesteia semn. Si lăsându-I întrat earăși in corabie, și a
 trecut de ceea parte.
 14 Si discipulii uitaseră si ia pâne, și nu aveaă cu dinsii in co-
 15 rabie mai mult de căt o pâne. Si i-a preventit, dicînd: Ve-
 deți, pădiți-vă de aluatul Fariseilor și de aluatul lui Erod!
 16 Si convorbiau între sine, dicînd: Pentru-că nu avem pâne.
 17 Ear Iisus cunoscînd, li-aă dis: Pentru ce vorbiți intre sine-vă,
 că nu aveți pâne? âncă nu înțelegeți nici pricpeți? âncă
 18 învertoșată aveți ânima vostă? Ochi avînd nu vedeti?
 19 și urechii avînd nu auditi? și nu vi aduceți aminte? Când
 am frânt cele cinci pâni la cele cinci mil, căte panere pline de
 20 firămături atî rádicat? Dis-aă lui: Doue-spre-dece. Si când
 cele septete la cele patru mil, căte panere pline de firămături
 21 atî rádicat? Ear ei aă dis: Septe. Si li-aă dis: Dar cum âncă
 nu înțelegeți?
 22 Si a venit la Bethsaida; și I-aă adus un orb, și I-aă rugat
 23 si se atingă de dinsul. Si apucând pre orb de mâna I-aă
 scos afară din sat; și scuițind pe ochii lui, și puindu-și mă-
 24 nile sale presto dinsul, I-a intrebat de vede ce-va. Si căutând
 25 dicea: Văd ómenii ca arborii ámplând. După acesta earăși
 și-a pus mâinile pe ochii lui, și I-aă făcut de a vădut; și s'aă
 26 îndreptat, și a vădut lămurit pre totă. Si I-aă trimis la casa sa,
 dicînd: Nici în sat si întri, nici si spui cuiu-va in sat.
 27 Si a eșit Iisus și discipulii lui in satele de lângă Cesarea
 lui Filip; și po cale a intrebat pre discipulii sei, dicîndu-li:
 28 Cine dic ómenii că sunt eü? Ear ei aă respuns: Ioan Bote-
 29 zătorul; altii: Ilie; ear altii: Unul din profetii. El li-aă dis:
 Dar voi, cine diceți că sunt eü? Si respundînd Petru I-aă dis:

Tu esci Christosul. Si li-a ordonat, ca si nu spue nimenui 30
despre dinsul.

Si a inceput a-i inveta, ca trebue si sufere multe Fiiul o- 31
mului, si a fi reprobata de batrani si de archierei si de Cărtu-
rari, si a fi omorit, si dupa trei zile a invia. Si de fata vor- 32
bia acest cuvent; si apucandu-l Petru incepu a-l certa. Ear 33
el intorcandu-se, si cautand spre discipulii sei, a certat pre Pe-
tru, dicend: Lipsesci, Satano! caci nu cungeti cele ce sunt ale
lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale omenilor.

Si chiaramd la sine multimea impreuna cu discipulii sei, li-a 34
dis: Ori cine voiesc si vie dupa mine, si se lepede de sine, si
si iea crucea sa, si simi urmeze. Caci cel ce va voi si si 35
mantuescă vieta sa o va perde; inse cel ce va perde vieta sa
pentru mine si pentru evangelie, acela o va mantui. Caci ce 36
folosi omul, de ar casciga lumea tota, si si va perde sufle-
tul seu? Seu ce va da omul schimb pentru sufletul seu? 37
Deci cel ce se va rușina de mine si de cuvintele mele intr'a- 38
cest neam adulter si pecatos, de acela si Fiul omului se va ru-
șina, cand va veni in gloria Părintelui seu cu sanii angeri.

Si el li dicea: Adever dic voue, ca sunt unii din cei ce IX
stau aici, cari nu vor gusta morțe, pana cand nu vor vedea
imperatia lui Dumnezeu viind in putere.

Si dupa şese zile a luat Iisus pre Petru si pre Iacob si pre 2
Ioan, si i-a suit in munte inalt deosebi singuri, si s'a transfigurat 3
inaintea lor. Si vestimentele lui deviniră stralucite, forte 4
albe ca zapada, in ce chip năbitorul pe pămînt nu poate si nălbescă. Si li s'a arătat Ilie impreună cu Moise, si vorbiau cu 5
Iisus. Si respundend Petru a dis lui Iisus: Invătătorule, bine este noua a fi aici! si facem trei colibă: tie una, lui Moise una, si lui Ilie una. Ca nu scia ce si vorbesca, caci erau înfricoșati. Si s'a făcut nor, unbrindu'i; si a venit vîoce din nor, 6
dicend: Acesta este Fiul meu cel iubit; pre acesta ascultați. 7
Si fară de veste cautand ei imprejur, nu au mai văzut pre ni- 8
meni decât pre Iisus singur cu dinșii.

Ear pogorindu-se ei din munte, li-a ordonat, si nu spue ni- 9
menui cele ce au văzut, pana cand Fiul omului va invia din
morti. Si au ținut cuvantul intre sine, intrebând unul pre al- 10
tul ce este aceea—a invia din morti. Si l-au intrebat, dicend: 11
Petru ce dic Cărturarii, ca Ilie trebue si vie mai 'nainte? Ear el respundend li-a dis: Ilie viind mai 'nainte va restabili 12
tote; si, cum este scris de Fiul omului, ca si suferă multe si
si tie disprețuit. Dar dic voue, ca Ilie a venit deja, (si i-a 13
făcut căte au voit), precum este scris despre el.

Si viind la discipulii sei a văzut multime mare imprejurul 14
lor, si Cărturarii intrebându-se cu dinșii. Si îndată tot po- 15

16 porul vădendu-l s'a uitat, și alergând îl-a salutat. *Si el a
 17 întrebat pre Carturari: Ce vă întrebăți cu dinșii?* *Si el a
 18 răspuns deundă unul din mulțimea a dîs: Învățătorule, am adus la tine
 19 pre fiul meu care are spirit mut; Si ori unde il apucă, il
 20 zdrobesc, și spumeasă, și scrinesce cu dinții sei, și se usuce;
 21 Ear el răspunzând îl-a dîs: Generațiuue necredicioșal pâna când
 22 voi și eu voi? pâna când voi suferi pre voi? aduceți-l la
 23 mine. *Si l-a adus la dinșul; și vădendu-l, indată îl-a sdrun-
 24 cinat demonul, și cădend la pămînt se tăvâlia spumând. *Si a
 25 întrebat pre părintele lui: Cât timp este de când i s'a făcut
 26 acesta?* El a dîs: Din copilărie. *Si de multe ori îl-a aruncat
 27 în foc și în apă, ca să îl pierde; ci dacă poți ceva, mărtușesc-ne,
 28 și ajută-ne.* Ear Iisus îl-a dîs: Dacă poți crede, totă *sunt*
 29 posibile celul ce crede. *Si indată părintele copilului strigând
 30 cu lacrimi a dîs: Cred, Domne, ajută necredinței mele. Ear
 31 vădend Iisus, că năvălesce poporul, a ordonat spiritului celu
 32 necurat, dicându-l: Spirit mut și surd, eșu își ordon: Eșu din-
 33 trușul, și de acum să nu mai intri în el. *Si strigând, și mult
 34 sdruncinându-l, a eşit; și el s'a făcut ca un mort; incât mulți
 35 diceau, că a murit. Dar Iisus apucându-l de mâna, îl-a ră-
 36 dicat; și s'a sculat.*
 37 *Si intrând el în casă, îl-a întrebat discipulii lui deosebi:*
 38 *Pentru ce noi nu am putut să îl scoatem?* El îl-a dîs: Acest
 39 soiul cu nimic nu poate ești decât prin rugăciune și prin post.
 40 *Si de acolo eşind, mergeau prin Galileea, și el nu vrea ca
 41 să fie întâi, acesta să fie mai pe urmă de toți, și serv tuturor.*
 42 *Si luând un copil, îl-a pus în mijlocul lor; apoi luându-l în
 43 brațele lui, îl-a dîs: Cel ce va primi pre unul dintr'acești
 44 copii în numele meu, primește pre mine; și cel ce primește pre
 45 mine, nu primește pre mine, ci pre cel ce m'a trimis.*
 46 *Atunci Ioan luând cuvântul îl-a dîs: Învățătorule, am văzut
 47 pre óre-cine intru numele tóu scoténd demoni, și el nu ni ur-
 48 méză; și l-am oprit, pentru că nu ni urméză. Dar Iisus a dîs:
 49 Nu'l oprîși; căci nimenei nu este care va face minuni în numele
 50 meu, și si pótă lesne a me vorbi de rêu. Căci cel ce nu este
 51 contra nóstări este pentru noi. *Si ori-cine vi va da de beut*****

un pahar de apă în numele meu, pentru că suntești și lui Christos, adevăr die voue, nu și va perde plata sa.

Si ori-cine va scandaliza pre unul dintr' *acești* mici, cari cred 42
în mine, mai bine ar fi lui, dacă i s-ar lega o piatră de mără
de grumazul scău, și s-ar arunca în mare. Si de te scandalisiu 43
mâna ta, tăie-o; mai bine și este ciung și intri în viță, decât
două mâni având și intri în gheenna, în focul nestins; Unde 44
viermele lor nu mōre, și focul nu se stinge. Si de te scanda- 45
lisă piciorul tău, tăie-l; mai bine și este schiop și intri în viță,
decât două piciorile având și fii aruncat în gheenna, în focul
nestins. Unde viermele lor nu mōre, și focul nu se stinge. 46
Si de te scandalisa ochiul tău, scote-l; mai bine și este cu un 47
ochiu și intri în imperația lui Dumnezeu, decât doși ochii având
și fii aruncat în focul gheennei. Unde viermele lor nu mōre, 48
și focul nu se stinge. Căci fie-care cu foc se va săra; și totă 49
sacrificia cu sare se va săra.

Bună este sareea; dar facându-se sareea nesărată, cu ce o veți 50
dregă? Areți sare în voi, și fiți în pace unul cu altul.

CAP. X.

*Inrețatura lui Iisus supra dispărteniei. El bine-cnrente pre prunci,
vorbesce de pericul acuței, predice suferințile sale și mōrtea sa;
muștră pre fiu lui Zebedei, și vendeacă pre orbul Bartimeiū.*

Si scalându-se de acolu a venit în hotarele Iudei, dincolo 1
de Iordan; și erași sănă adunat glōtele la dinsul, și pre-
cum avea datină, erași și invēta.

Si apropiindu-se Farisei, l-a intrebat: Oře este permis 2
bărbatului și lase femeea? Ispitindu-l. El respundând li-a 3
dis: Ce vă ordonat Moise. El aă dis: Moise a permis și scrie 4
carte de dispărtenie, și și o lase. Si respundând Iisus, li-a dis: 5
Dupa impetrirea âninel vostre vă scris acest comandament.
Dar de la incepul creației și-a facut Dumnezeu bărbat și fe- 6
mec. Pentru acésta va lăsa omul pre părintele seu, și pre 7
mama sa, și se va lipi de femeea sa; Si amendoi vor fi un 8
trup; de aceea nu mai sunt doi, ci un trup. Deci ce a im- 9
preunat Dumnezeu, și nu disparț omul.

Si în casă erași l-a intrebat discipulii lui de acésta. 10
Si li-a dis: Ori-cine și va lăsa femeea sa, și va lăsa alta, comi- 11
te adulterii contra ei. Si femeea de și va lăsa barbatul, și se 12
va mărita după altul, comite adulteriu.

Si aduceau prunci la dinsul, ca și se atingă de ei; ear dis- 13
cipulii muștră pre cei ce î aduceau. Dar Iisus vădend acésta, 14
s'a indignat, și li-a dis: Lăsați prunci și vie la mine, și nu-i
opriți; căci a umora ca acestora este imperația lui Dumnezeu.
Adevăr die voue: Ori-cine nu va primi imperația lui Dumnezeu 15

16 ca un prunc, nu va intra într'insa. Si luându-ți in brațe, și-a
 pus mănila preste ei, și i-a bine-cuvântat.
 17 Si eşind el in cale, alergând ore-care și îngemunchind în-
 intea lui, îl întreba: Învățătorul bune, ce si fac, ca să moșee-
 18 nesc viță eternă? Iisus î-a dis: L'entr'u ce 'ni dici bun?
 19 nimenei nu este bun, de căt numai unul, Dumnezeu. Coman-
 damentele sei: Si nu comiș adulteriu; si nu ucidi; si nu fură;
 20 si nu mărturisesci marturie minciinăsă; si nu răpesci; onoră pre-
 21 părintele tenu și pre mama ta. El respundând, î-a dis: Înve-
 22 tătorule, tôte acestea le-am pădit din teneretele mele. Atunci
 Iisus căutând spre el i-a iubit, și î-a dis: Añcă una și lipsesc;
 23 mergi, vinde-ți cate aî, și le dă seracilor, și vei avea tesaur în
 24 ceriu; și vino, ia crucea, și urmăzi-mi. Ear el supărându-se
 de acest cuvînt, s'a dus întristat; căci avea avuții multe.
 25 Si căutând Iisus împrejur a dis discipulilor sei: Căt de a-
 nevoie vor intra în imperația lui Dumnezeu coi ce au avuții!
 26 Dar discipului se uimău de cuvintele lui. Dar Iisus căruși res-
 27 punând, li-a dis: Fiilor! căt de anevoie este să intre în impe-
 28 răția lui Dumnezeu cei ce se incred în avuții! Mai lesne este
 29 ca funia să tréce prin urechia acului, de căt avutul să intre în
 30 imperația lui Dumnezeu. Ear ei mai mult se uimău, dicând
 31 unul cătră altul: Si cine pote să se mănușcă? Ear căutând
 Iisus la dinșii, î-a dis: La ómeni este impossibil, dar nu la
 Dumnezeu; căci la Dumnezeu sunt tôte possibile.
 32 Atunci Petru a inceput a-i dice: Eca noi am lăsat tóte, și
 33 am urmat tie. Si respondând Iisus, î-a dis: Adever dic voue,
 34 nimenei nu este care să-i lăsat casă, său frăță, său suroră, său
 35 părinte, său mamă, său femeie, său copii, său ţerine, pentru ni-
 36 ne și pentru evanghelie, Care nu va primi iusutite acum în a-
 37 cest timp: case, și frață, și surori, și mame, și copii, și ţerine,
 38 cu persecuționi; și în lumea cea viitoră viță eternă. Dar mulți
 dintre cei antău vor fi pe urmă; și dintre cei de pe urmă intău.
 39 Si erau pe cale, suindu-se la Ierusalem, și mergea Iisus
 înaintea lor; ear ei se spământau, și urmându-ți li era frică.
 40 Si luând earăși pre cei doi-spre-dece, a inceput a li vorbi des-
 41 pre cele ce erau și i se intempele; Dicând: Eca ne sună la
 42 Ierusalem, și Fiul omului se va trăda archiereilor și cătu-
 43 rilor, și'l vor condamna la mörte, și'l vor trăda păgânilor. Si
 44 vor batjocori, și'l vor bicui, și'l vor scuipă, și'l vor omori; și
 45 treia să li va învia.
 46 Apoi aă venit la el Iacob și Ioan, fiii lui Zebedei, dicând:
 47 Învățătorule, voim ca să ni facă ce vom cere. Ear el li-a dis:
 48 Ce voiti ca să vi fac? Ei î-aă dis: Dă-ni ca să sedem, unul
 49 d'a dreptă ta, și altul d'a stânga ta, in gloria ta. Dis-a lor
 Iisus: Nu scăi ce cereți; puteți și beți potirul care eă beu?

și și vă botezați cu botezul cu care me botez? El ă-i-a dis: 39
 Putem. Dis-a lor Iisus: Potrul, pre care ești beu, cu adevărat il vezi bă; și cu botezul, cu care ești mă botez, vă vezi boteza; însă a sădă dă drăptă și dă stînga mea nu pot să dau; ci se 40
 ră da celor pentru cari s'a gătit.

Si auind acrîsta cei dece, așteptând a se îndigna asupra 41
 lui Iacob și lui Ioan. Dar Iisus clăimându-ă la sine, li-a dis: 42
 Scîti, că cei ce se socotesc domni ai națiunilor le domnesc;
 și cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi și nu fie 43
 astă; ci cel ce voiesc să fie mare între voi, să fie voie serv;
 și cel ce din voi voiesc să fie întâi, să fie tuturor serv. Căci 44 45
 și Fiul omului nu a venit să fie servit, ci să servească, și să și
 dea viață sa rescumpărare pentru mulții.

Si așteptând la Ierichon; și eșind el din Ierichon cu discipuli lui și cu popor mult, orbul Bartimeu, fiul lui Timeiu,
 sedea lângă calea cersind: Si auind că este Iisus Nazareu, 47
 a început să striga, și a dice: Iisuse, fiul lui David, miluesce- 48
 mă! Săl certău mulții ca să tacă; înse el cu mult mai virtos
 striga: Fiul lui David, miluesce-mă! Si stănd Iisus a dis săl 49
 chiamă. Si a chiamat pre orbul, dicându-ă: Îndražnescă! scă-
 lă, el te chiamă. Ear el, lepădându-ă și vestimentul său, s'a scu- 50
 lat, și a venit la Iisus. Si respondând Iisus ă-a dis: Ce vo- 51
 iesc, și să fac? Orbul ă-a dis: Învețătorule! ca să văd. Ear 52
 Iisus ă-a dis: Mergi, credința ta te-a măntuit; și indată a vă-
 dut, și a urmat lui Iisus în cale.

CAP. XI.

Intrarea lui Iisus în Ierusalem. Smochinul blestemat. Vîndetoriile alungaști din templu. Tăria credinței și a rugăciunii.

Si apropiindu-se de Ierusalem, în Bethfage și Bethania, cătră 1
 Muntele Olivilor, a trimis doi din discipulii săi; Si li-a 2
 dis: Mergeți în satul care este înaintea văstră; și indată intrând 3
 într'insul, veți afla un minz legat, pe care nici un om nu a ședut; dislegându-l, aduceți-l. Si de vîa va dice cine-va; Pentru ce faceți acesta? diceți, că Domnului trebuie să se 4
 il va trimite aici. Si aș mers, și aș aflat minzul legat lângă 5
 ușă, afară la răspântie; și ă-i-a dis legat. Dar ore-cari din 6
 cei ce sta acolo li-a dis: Ce faceți de dislegați minzul? Ear ei li-a dis, precum li ordonase Iisus; și ă-i-a lăsat. 7
 Si aș adus minzul la Iisus, și ă-i-a pus vestimentele lor pe el; și a ședut pe dinsul. Si mulții așterneau vestimentele lor pe 8
 cale; ear alții tacea ramuri din arbori și le așterneau pe cale. Si cel ce mergeau înainte, și cei ce urmau, strigați, dicând: 9
 Osuanal bine-cuvîntat și cel ce vine în numele Domnului;

- 10 Bine-cuvântată și imperația părintelui nostru David, carea vine
in numele Domnului; Osanna în înălțimă.
- 11 Si a intrat Iisus în Ierusalem și în templu; și după ce a văzut
totele, fiind ora înaintată, a ieșit la Bethania cu cei doi-spre-dece,
12 13 Si a doua și eșind el din Bethania, a flămândit; Si văzând
un smochin de departe având frunze, a venit, că dorește să afle
ce-va într'insul; dar viind la el nu a aflat nimic decât numai
14 frunze; căci încă nu era timpul smochinelor. Si Iisus luând
cuvântul i-a spus: De acum înainte nimeni și nu mai mânânce
fruct din tine în etern. Si audăru discipolii lui.
- 15 Si au venit la Ierusalem; și întrând Iisus în templu a în-
ceput a scoate pre cei ce vineau și cumpărău în templu, și a
resturcat mesele schimbătorilor de banii, și scamele celor ce
16 vindeați porumbi; Si nu lăsa și pôrte cine-va vas prin tem-
17 plu. Si învetea, dicând: Aiu nu este scris: Casa mea se va
18 schimba casă de rugăciune pentru tôte națiunile? voi înse o ati
și căutați cum s'il pierde; căci se temeați și arhierei,
19 tot poporul se mira de învățătura lui. Si făcându-se săra a
ieșit afară din oraș.
- 20 Si a doua și treceând a văzut smochinul uscat din rădăcină.
21 Si aducându-și aminte Petru, i-a spus: Învățătorule, vezi smo-
22 chinul, pre care l-a blestemat, s'a uscat. Si respundând Iisus,
23 li-a spus: Aveți credință în Dumneșteu. Căci, adeveră dic voie,
că ori-cine va dice muntele acestuia: Rădică-te, și te aruncă
în mare; și nu se va indoii în âmna sa, ci va crede că cele ce
24 va dice vor fi: ii va fi ori-ce va dice. Pentru acesta dic voie:
că tôte căte cereți, rugându-vă, credeți că veți primi, și se va
25 face voie. Si când stați de vă rugați, ertăți ori-ce aveți con-
tra cui-va; ca și Părintele vostru cel din ceruri și vi erte
26 greșelele văstre. Înse dacă voi nu veți erta, nici Părintele
vostru cel din ceruri nu vă va erta greșelele văstre.
- 27 Si așa venit căraș la Ierusalem; și amblând el în templu,
28 așa venit la dinsul arhierei și carturarii și bâtrânilor; Si i-a spus:
Cu ce autoritate fac acestea? și cine i-a dat acestaș au-
29 toritate, ca să faci acestea? Ear Iisus respundând li-a spus:
Iureba-voi și cū pre voi un cuvânt, și si mă respundeți; și
30 voi spune și eu voie cu ce autoritate fac acestea. Botezul
31 lui Ioan, din ceriu a fost, séu de la ómeni? respundeți-mi. Si
ei vorbiau între sine, dicând: de vom spune: din ceriu, va spune:
32 Pentru ce nu așa credut lui? Ear de vom spune: de la ómeni,
se temeați de popor; căci totușu socotiau pre Ioan, că în adever
33 a fost profet. Si respundând așa spus lui Iisus: Nu scim. Si
respundând Iisus a spus lor: Nică nu voi spune voie cu ce
autoritate fac acestea.
-

CAP. XII.

Parabola lucrătorilor viei: piatra decon siderată de ziditorii; tributul Cesarului; cărtă Saduceilor despre înviere; despre comandamentul cel mai mare; Christos fiu și domn al lui David; văduva care pune pucinii bani în corbană.

Si a inceput a li vorbi in parabole: Uu om a plantat vie, 1
 și a zidit turn, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe. Si 2
 la timp a trimis un servitor la lucrători, ca si ia de la dinșii din 3
 fructul viei. Înse ei apucându-l, 'l-aū bătut, și 'l-aū retrimitis 4
 desert. Earăși a trimis cătră dinșii pre alt servitor; și pre acela, 5
 aruncând cu pietre în el, 'l-aū rânit capul, și 'l-aū retrimitis insultat. 6
 Earăși a trimis pre altul; și pre acela 'l-aū omorit; și mulți alții, 7
 pre unii bătându-l, și pre alții onorindu-l. Deci având încă un 8
 fiu, iubit al seū, a trimis și pre acela mai pe urmă la ei, di- 9
 cînd: Vor respecta pre fiul meu. Înse lucrătorii aceia aū dis- 10
 între sine: Acesta este moscenitorul: veniți și 'l ucidem, și 11
 moscenirea va fi a noastră. Si apucându-l, 'l-aū omorit, și 12
 'l-aū scos afară din vie. Deci ce va face stăpânul viei? veni- 13
 va, și va perde pre acei lucrători, și va da viața altora. Aū 14
 nu atî cetit această scriptură: Piatra, pre care aū decon siderat-o 15
 ziditorii, a devenit capul unghiuilui; Domnul a făcut acest lu- 16
 cru, și este minunat în ochii nostri?

Si căutați și 'l prinđe; dar se temeaū de popor; căci aū 12
 cunoscut că a dis parabola in contra lor; și lăsându-l s'aū dus.

Apoi aū trimis cătră dinsul pre unii din Farisei și din Ero- 13
 diani, ca și'l prinđe in cuvînt. Ear ei viind 'l-aū dis: Invě- 14
 tătorule, scim că esci sincer și nu 'ti pășă de nimeni; căci 15
 nu cauți în față omenilor, ci înveță calea lui Dumnezeu in a- 16
 devér: Se cade a da tribut Cesarului, seū nu? Si dăm, seū și 17
 nu dăm? Dar el sciind făcărnicia lor li-a dis: Pentru ce mē 18
 ispitili? aduceți-mi un dinar, ca si 'l văd. Ear ei 'l-aū adus. 19
 Si li-a dis: A cui este acéstă imagine și inscripțione? Ei 'l-aū 20
 dis: Ale Cesarului. Si respundînd Iisus li-a dis: Dați Cesa- 21
 rului cele ce sunt ale Cesarului; și lui Dumnezeu cele ce 22
 sunt ale lui Dumnezeu. Si s'aū mirat de dinsul.

Si aū venit la dinsul Saducei, cari dic că nu este înviere, 23
 și 'l-aū întrebăt, dicînd: Învățătorule, Moise nă-a scris; De 24
 vă iauri fratele cui-va, și 'i va remâne femeea sa, și nu va lă- 25
 sa copil, si ia fratele seū pre femeea lui, și si rădice semenă 26
 fratelui seū. Deci aū fost septe frați; și cel d'iuțăiū a luat 27
 femeie, și murind nu a lăsat semenă. Si al doilea a luat-o, 28
 și a murit; și nici acela nu a lăsat semenă; și al treilea ase- 29
 menea. Si a luat-o tus-septe, și nu aū lăsat semenă; mai 30
 pe urmă de toți a murit și femeea. Deci la înviere, când vor 31

invia, al căruia dintr'înșii va fi femeea? căci tus-septe
 24 de femeee. Și respunând Iisus li-a dis: Vă răticiti, pentru că
 25 nu scăi scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. Căci când
 vor invia din morți, nici se vor insura, nici se vor mărăti; ci
 26 vor fi ca ăngerii în ceriuri. Dar despre morți, că se vor scu-
 la, aă nu ați cetit în cartea lui Moise, cum îi-a vorbit Dum-
 nezeu în rug, dicând: Ești sănăt Dumnezeul lui Abraam, și Dumne-
 27 deul lui Isaac, și Dumnezeul lui Iacob. El nu este Dumnezeu al
 morților, ci Dumnezeu al viilor; deci voi mult vă răticiti.
 28 Și apropiindu-se unul din Cărturari, carele îi audise discu-
 tând, pricepând că îi-a respuns bine, îl-a întrebat: Care co-
 29 mandament este cel mai întâi din tóte. Ear Iisus îi-a re-
 punz: Cel mai întâi de tóte comandamentele este: Audi,
 30 Israele, Domnul, Dumnezeul nostru, unul este Domn. Audi,
 și iubesc pre Domnul, Dumnezeul tóu din tótâ ânima ta, și
 din tot sufletul tóu, și din tot cugetul tóu, și din totă puterea
 31 ta; acesta este cel mai întâi comandament. Ear al doilea, ase-
 menea acelvia este acesta: Si iubesc pre apropoalele tóu ca in-
 su'ți pre tine. Alt mai mare comandament decât acesta nu este.
 32 Și îi-a dis Cărturarul: Bine, învățătorule! adevărat aî dis: căci
 33 unul este Dumnezeu, și nu este altul afară de dinsul; Și al
 iubi din tótâ ânima, și din tot cugetul, și din tot sufletul, și
 din tótâ puterea; și a iubi pre apropoalele ca insu'și pre sine este
 34 mai mult decât tóte olocaustele și sacrificiile. Ear Iisus vă-
 dând că a respuns cu înțelepciune, îi-a dis: Nu esci departe
 de imperația lui Dumnezeu. Și nimeni nu mai îndrăznia să îl
 întrebe mai mult.

35 Și Iisus învățând în templu a luat cuvântul dicând: Cum
 36 dic Cărturarii, că Christos este fiu al lui David? Căci însu'șii
 David a dis prin Spiritul Sânt: Dis-a Domnul Domnului meu:
 37 Ședi d'ă dréptă mea, până ce voi pune pre inimicilor tói așter-
 nut picioarelor tale. Deci însu'șii David îl numesce Domn;
 de unde dar este el fiu al lui? Și poporul îl ascultă bucuros.
 38 Și li vorbia învățătura sa: Pădiți-ve de Cărturari, cărora li
 39 place a imbla în vestimente lungi, și iubesc salutări în piete, și
 scaunele cele mai de sus în sinagogi, și locurile cele mai întâi
 40 la ospețe; Cari consumă casele văduvelor, și cu pretext fac
 lungi rugăciuni; acesteia vor primi mai mare condamnare.

41 Și ședând Iisus în fața corbanei, privia cum aruncă popo-
 42 rul bani în corbană; și mulți avuți aruncau multe. Și vînd
 43 o văduvă seracă a aruncat doi fileri, ce fac cinci bani. Și chi-
 mând pre discipuli sei li-a dis: Adevăr dic voue, că acăstă văduvă
 seracă a aruncat mai mult, decât toți cei ce aă aruncat în cor-
 44 bană. Căci toți din abundanța lor aă aruncat; dar acăstă din
 lipsa sa a aruncat tóte căte a avut, adică tot avutul seu.

CAP. XIII.

Predicerea dărmăreșii templului și a Ierusalemu. Semnele înaintea acestei intemplieri și a vinței a doua a lui Isus Christos.

Indemnare la priveghiere.

Si esind el din templu, i-a dis unul din discipulii sei: În-
1
respondând Iisus i-a dis: Vezi ce feliu de piatră și ce feliu de zidiri! Si 2
nă piatră pe piatră, care nu se va risipi.
Si ședând el pe Muntele Olivilor în fața templului, l-aū in-
3
trebat deosebi Petru și Iacob și Ioan și Andreiū: Spune noue,
4
când vor fi acestea? și priu care semn se va recunoșce, că se
vor indeplini acestea? Ear Iisus respondându-l a început
5
a dice: Căutați și nu vă amâgescă cine-va. Căci mulți
6
vor veni în numele meu, dicând: Eū sunt Christos; și vor a-
măgi pre mulți. Ear când veți audi de resboae și de vesti
7
de resboae, să nu vă spăimătați; căci trebuie să fie acestea; înse
8
ână nu este finitul. Căci se va scula națiune contra națiuniei,
și regat contra regatului; și vor fi cutremuri pe alocurea, și
vor fi fomei și turbără.

Acestea sunt incepul durerilor. Deci pădiți-vă; căci 9
vă vor trăda la tribunale; și veți fi bătuți în sinagogi; și veți
fi duși înaintea guvernătorilor și regilor pentru mine, spre mă-
ruriă lor. Si mai întâi trebuie să se predice evangelia între 10
tote națiunile. Ear când vă vor duce, și vă vor trăda, și nu 11
vă îngrijită mai nainte ce veți vorbi, nici să meditați; ci ori-ce
vi se va da într'acea óră, aceea să vorbiți; căci nu voi süntepți
12
cei ce vorbiți, ci Spiritul Sânt. Si va trăda frate pre frate
spre mörte, și părinte pre fiu; și se vor scula copii contra pă-
rinților, și vor lăsa și omore. Si veți fi uriați de toți pentru 13
numele meu; ear cel ce va răbda până în finit, acela se va
mărtui.

Ear când veți vedé abominațiunea pustiurei, cea prefigă de 14
profetul Daniel, stănd unde nu se cade (cel ce cetesce și in-
telégé), atunci cei ce sunt în Iudeea și fugă la munți; Si cel 15
ce este pe casă și nu se pogore în casă, nici să între să ia ce-
va din casa sa; Si cel ce este în câmp și nu se întorcă înă- 16
poi să ia vestimentul seu. Ear va î de cele ingreunate, și de 17
cele ce vor alapta în dilele acelea. Si rugăti-vă, ca și nu 18
fie fuga voastră érna. Căci va fi în dilele acelea strimtorare, 19
asemene căreia nu a fost de la incepul creațiunei până a-
cum, și nici va mai fi. Si de nu ar fi scurcat Dumnezeu di- 20
lele acelea, nu ar scăpa ori-ce corp; înse pentru aleșii lui
va scurta dilele acelea. Atunci de vi va dice cineva: Ecă aici 21
este Christos! séu, écă acolo! nu credeți. Căci se vor scula 22
Christoși mincinosi, și profeti mincinosi, și vor arăta semne și

minună, incât și ămăgescă, de ar n̄i possibil, și pre cei aleși.
 23 Ear voi pădiți-vă; că mai nainte v'am spus tōte.
 24 In dilele acelea, după strîmtoarea aceea, sōrele se va în-
 25 tunea, și luna nu și va da lucorea sa; Si stelele cerului
 26 vor cădă, și puterile cele din ceriuri se vor clăti. Si atunci
 27 vor vedé pre Fiul omului viind pe nori cu mare putere și glo-
 aleși și sei de la cele patru vînturi, de la marginea pământului
 până la marginea cerului.
 28 Ear de smochin vă învețăți parabolă: Când mlădia lui
 29 este mole, și înfrunțesc, sciți că este aprope vîra. Așa și
 voi, când veți vedé acestea facîndu-se, și sciți că este aprope,
 30 lângă ușă. Adever dic voue, că nu va trece neamul acesta,
 31 până când nu se vor întembla tōte acestea. Cerul și pămîn-
 tul vor trece; însă cuvintele mele nu vor trece.
 32 Ear de ghua aceea și de óra aceea nimeni nu scie, nici an-
 gerii cari sunt în ceriu, nici Fiul, ci numai Părintele.
 33 Pădiți-vă, priveghiați și vă rugați; căci nu sciți când va fi
 34 acel timp. Căci este ca și cînd un om, ducîndu-se departe,
 și lăsându-și casa sa, dă putere servitorilor sei, și fiecărula
 35 lucrul seu, și ordonă portarului și privegheteze. Deci prive-
 ghiat; căci nu sciți când va veni stăpânul casel, sera seu la
 36 miejoul noptii, seu la cântălu cocoșilor, seu deminetea. Ca nu
 37 viind fără de veste, și vă afle dormind. Ear cele ce dic voue,
 dic tuturor: Priveghiați.

CAP XIV.

*O femeie tîrnă mir pe capul lui Iisus; el serbăză pascile; predice trăda-
 rea lui Iuda: instituiesc săntă cină; suferințile sale în Gethsemane;
 el se duce înaintea archiereului. Petru se lăpădă de dinsul.*

1 **D**upă doue dile erau pascile și azimile; și archiereii și Cartu-
 2 rari căutați cum și prințed cu vicleșug, și și omore. Dar
 diceau: Nu în serbătore, ca să nu fie turburare în popor.
 3 Si fiind el în Bethania în casa lui Simon leprosol, și se-
 4 dînd el, a venit o femeie avînd un vas de alabastru cu mir de
 nard adeverat, de mult preț, și facînd spărtură în vas, l-a turnat pe
 5 capul lui. Si erau unii, cari s'așă indignat între sine, și diceau:
 6 Pentru ce se făcu acăstă risipă de mir? Căci se putea vinde
 7 acesta drept mai mult de cît trei sute de lei, și să se dea se-
 8 racilor. Si murmurau contra ei. Ear Iisus a dis: Lăsați-o;
 9 pentru ce o superați? ea a făcut lucru bun cătră mine. Căci
 pre seraci pururea î-aveți cu voi, și când vreți, puteți a li face
 bine; dar pre mine nu mă aveți pururea. Acăsta a făcut ce
 a putut; a venit mai nainte de a uns corpul meu, spre ingro-
 pare. Adever dic voue: Ori-unde se va predica acăstă evan-

gelii în totă lumea se va spune și ceea ce a făcut ea, spre memoria ei.

Și Iuda Iscariot, unul din cei doi-spre-dece, a mers la arhierei, ca să îl trădeze lor. Ear ei auând acăsta său bucurat, 11 și-i au promis să-i dea banii. Și el cântă cum l-ar trăda mai la bun timp.

Ear în diua cea d'intâi a azimilor, când sacrificau pascile, 12 să dis către dinsul discipului sei: Unde voiesci și mergem să găsim ca și mănuanci pascile? Și a trimis doi din discipuli 13. săi, și li-a dis: Mergeți în oraș, și vă va întâmpina un om, purtând o căuă cu apă; urmați-l. Și orf-unde va intra, șiceți 14 stăpânului casei: Învățătorul dice: Unde este locul, în care și mănuanci pascile cu discipulii mei? Și el vi va arăta un foisor 15 mare, asternut și gătit; acolo gătiți pentru noi. Și eșind 16 discipului lui, așa venit în oraș, și aș aflat precum li disese;

și a gătit pascile.

Si facându-se seră, a venit cu cei doi-spre-dece. Si se-17 18 deud ei și mănuând, a dis Iisus: Adevăr dic voue: Unul din voi, deud și mănuancă cu mine, mă va trăda. Ear ei aș inceput să se întrista, și a-i dice unul căte unul: Nu cumva sunt eu? și altul: Nu cumva sunt eu? Ear el respunzând li-a dis: Este unul 20 din doi-spre-dece, care intinge cu mine în blid. Fiul omului 21 în adevăr merge, precum este scris despre dinsul; dar văd de omul acela prin care Fiul omului se trădă! mai bine ar fi fost acelui om, de nu s'ar fi nașscut.

Si mănuând ei, a luat Iisus pâne, și bine-cuventând-o a frânt, 22 și li-a dat, și a dis: Luanți, mănucați; acesta este corpul meu. Si luană poturil, și mulțumind, li-a dat; și aș băut totuși dintr'însul. 23 Si li-a dis: Acesta este sângele meu al nouului testament, care 24 se versă pentru mulți. Adevăr dic voue: De acum nu voiă 25 mai bă din fructul vieții, până în diua aceea, când îl voiă bă noă în imperația lui Dumnezeu.

Si ciuntând psalmii aș eșit în Muntele Olivilor. Si li-a dis 26 27 Iisus: Totuși vă veți scandaliza despre mine în acăstă noptie; căci este scris: Lovi-voiă păstorul, și se vor risipi oile. Dar după ce 28 voiă iuvia, voiă merge mai năințe de voi în Galileea. Ear 29 Petru ță-a dis: Deși totuși se vor scandaliza, ear eu nu mă voiă scandaliza. Si ță-a dis Iisus: Adevăr dic tie, că astă-dăi, în noaptea 30 acăstă, mai năințe de a cânta cocoșul de doue ori, te vei lepăda de mine de trei ori. Ear el cu mult mai virtos asigura: 31 De va trebui și mor cu tine, nu me voiă lepăda de tine. Asemenea asigură și totuși.

Si aș venit în locul, care se numesce Gethsemane; și el a 32 dis discipulilor sei: Sedeți aici, până mă voiă rugă. Si a luat 33 cu sine pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, și a inceput a se

34 uim și a se amări. Si li-a dis: Întristat până la moarte este
 35 sufletul meu; remânești aici și priveghiați. Si mergând pucin
 36 mai nainte a cădut la pămînt și se ruga, ca de este posibil,
 37 și trăcă de la dinsul acea órá. Si dicea: Abba, Părinte! tóte
 38 ișii sunt posibile; treci de la mine acest potir; inse nu după cum vo-
 39 ișesc eu, ci după cum voiesci tu. Si a venit și 'i-a găsit dormind,
 40 și a din lui Petru: Simone! dormi? nu putuși și priveghesi o órá?
 41 Priveghiați și vă rugați, ca și nu intrați în ispita. Spiritul este
 42 veghiător, dar trupul neputincios. Si earăși mergând s'a ru-
 43 dormind (căci ochii lor erau ingreulati), și nu sciau ce să rea-
 44 șă vă repausați; destul este, a venit óra; éca se trădă Fiul o-
 45 mulu în mâinile pecătoșilor. Sculați-vă și mergem; éca cel
 46 ce m'a trădat s'a apropiat.
 47 Si indată, áncă vorbind el, a venit Iuda, unul din cei dol-
 48 spre-dece, și cu el glotă multă, cu sabii și cu fusti, de la ar-
 49 chierei și cărturari și bâtrâni. Si cel ce 'l-a trădat li dedu-
 50 se semn, dicând: Pre care il voi săruta, acela este; prindetil
 51 și 'l duceți sub pagă. Si viind, indată s'a apropiat de el, și
 52 l-a dis: Învățătorule! Învățătorule! și 'l-a sărurat. Ear ei
 53 și-a pus mâinile pe el, și 'l-a prinse.
 54 Ear unul din cei ce sta lângă el, scotând sabia, a lovit pre
 55 servitorul archiereului, și 'i-a tăiat urechia lui. Si responzând
 56 Iisus li-a dis: Ca la un talhar ați eşit cu sabii și cu fusti, si
 57 mă prindetil? In tóte dilele am fost la voă in templu, invă-
 58 tând, și nu m'ati prinse; inse trebuie să se implinească scripturele.
 59 Si lăsandu-l toți, aă fugit. Ear óre-care ténér urma lui, im-
 60 brăcat cu giulgii pe corpul gol; și 'l-a prinse ténerei; Ear el
 61 lăsand giulgii a fugit de la ei gol.
 62 Si aă dus pre Iisus la archiereu, și s'aă adunat la dinsul
 63 toți archierei și bâtrâni și cărturarii. Ear Petru 'i urma de
 64 departe, până în intru in curtea archiereului; și sedea impre-
 65 ună cu servitorii și se incăldia la foc. Ear archierei și totă
 66 adunarea căuta mărturie contra lui Iisus și omore, dar nu
 67 află. Căci mulți mărturisau mărturie mincinosă contra lui,
 68 ear mărturiele lor nu erau asemenea. Si unii sculându-se, și
 69 mărturisit mărturie mincinosă contra lui, dicând: Noi 'l-am au-
 70 dit dicând: Eu voi strica acest templu făcut de mâni, și in
 71 trei dile voi zidi altul nefăcut de mâni. Si nici aşa nu era
 72 mărturia lor asemenea. Si sculându-se archiereul in mijloc
 73 a întrebăt pre Iisus, dicând: Nimic nu responzi? ce mărturi-
 74 sesc acestia contra ta? Ear el tăcea, și nimic nu respundea.
 75 Earăși 'l-a întrebăt archiereul, și 'i-a dis: Aă tu esci Christo-
 76 sul, Fiul celui bine-cuvântat? Ear Iisus a dis: Eu sunt; și

veți vedé pre Fiul omului ședénd d'a drépta putere, și viind pe norii cerului. Ear archiereul rupêndu-și vestmintele sale 63 a dis: Ce ni mai trebuesc mărturii? Atî audit blasfemia; ce vi se pare? Ear ei toti l-a condamnat ca vinovat mortui. Si 64 a inceput unii a'l scuipi, și a'l acoperi fața lui, și a'l pumni, și a'l dice: Profetesci-ni. Si servii il pâlmuiau. 65 Si find Petru jos în curte, a venit nna din servitôrele ar- 66 chiereului. Si vîdend pre Petru incăldindu-se, și căutând la 67 el a dis: Si tu erai cu Iisus Nazarianul. Ear el a negat, di- 68 când: Nu sciu nici înțeleg ce vorbesci. Si a eşit afară în pro- 69 patul; și a cântat cocoșul. Ear servitora earăși vîdendu-la in- 70 ceput a dice celor ce sta acolo: Acesta este dintr'însii. Ear el earăși a negat. Si preste pucin earăși cei ce sta acolo 71 aü dis lui Petru: Adeverat tu esci dintr'însii; căci esci Gal- 72 lian, și graful tău sămănă. Ear el a inceput a se blestema 73 și a se jura, dicând: Nu cunosc pre acest om, de care vorbiti. 74 Si a doua órá a cântat cocoșul. Si 'ș'-a adus aminte Petru 75 de cuvîntul care 'i-a dis Iisus: Mai 'nainte de a cânta cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori. Si gândin- 76 du-se la acesta, a inceput a plângé.

CAP. XV.

Iisus înaintea lui Pilat. Barabba eliberat. Condemnarea lui Iisus Christos. Morteia și inmormântarea sa.

Si indata deminată ținând consiliu archiereii cu bâtrânil și 1
cu cărturarii și cu tot sinedriul, și legând pre Iisus, l-a dus, 2
și l-a trădat lui Pilat. Si l-a întrebat Pilat: Tu esci rege- 3
le Iudeilor? El respundând i-a dis: Tu dici. Si l acusaă ar- 4
chiereii de multe. Ear Pilat earăși l-a întrebat, dicând: Ni- 5
mic nu respundi? Vezi căte mărturisesc contra ta. Ear Iisus 6
nu a respuns nimic; incăt se mira Pilat.

Ear la serbătoarea li elibera căte un arrestant, pre care ei il ce- 6
reau. Si era *unul* ce se numia Barabba, prins cu socii seă, și 7
care într'o rescălbă făcuse un omor. Si strigând multimea, a 8
inceput a cere și-i facă, precum li făcea pururea. Ear Pilat 9
li-a respuns, dicând: Voiți ca și li eliberez pre regele Iudei- 10 11
lor? Căci seia că l-a trădat archiereii pentru învidie. Ear
archiereii aü înduplecăt pre popor, că mai bine și li elibereze
pre Barabba. Pilat respundând earăși li-a dis: Dar ce voiți 12
ca și fac *acestuia* pre care'l diceți rege al Iudeilor? Ear ei 13
earăși aü strigat: Crucifiă-l. Ear Pilat li-a dis: Dar ce rêu a 14
făcut? Ear ei mai mult strigău: Crucifiă-l. Deci Pilat vrînd 15
și satisfacă glóta, li-a eliberat pre Barabba; și bătând pre Iisus
l-a trădat și se crucifie.

Ear ostașii l-a adus in intru curții, ce se dice pretoriu; 16

17 și au adunat totă cohorta. Si l-a imbrăcat in purpură, și im-
18 plinind cunună de spini î-a pus pe cap. Si a inceput al
19 saluta: Bucură-te, Rege al Iudeilor; Si l loviau preste cap
cu trestie, și l scuipiau, și plecându-și genuinchiele i se inchinău.
20 Si după ce l-a batjocorit, l-a disbrăcat de purpură, și l-au
imbrăcat în vestimentele sale, și l-a dus ca să se crucifice.
21 Si așa silit pre ore-care, Simon, Cirinean, părintele lui Ale-
sandru și a lui Ruf, care viind din terină trecea pe acolo, ca
22 să ducă crucea lui. Si l-a adus la locul Golgotha, ce în-
23 semnăză: Locul căpătinei. Si l-a dat să bea vin anestecat
24 cu smirnă; dar el nu a luat. Si crucificându-l, așa impărțit
25 vestimentele lui, aruncând sorti pe dinsele cîne ce să iec. Si
26 era a treia óra, și l-a crucificat. Si era inscripþiunea acuzaþii
27 unei lui scrisă d-asupra: REGLELE IUDEILOR. Si înpreună
cu dinsul așa crucificat doi hoþi; unul d'a drépta, și altul d'a
28 stânga lui. Si s'ampliuin scriptura, care dice: Si s'a soco-
29 tit cu cei fără-de-lege. Si cei ce treceau îl batjocoriau, clă-
30 zidesc în trei dile, Mărtuiesc-te însu-þi, și te pogori și l
31 cruce! Asemenea și archiereil cu cărturarii bătându-și joc,
diceau unul către altul: Pre altui a măntuit; ear pre sine nu
32 poate să se măntuiescă. Christos regele lui Israel pogoré-se acum
de pe cruce, ca să vedem și să credem. Si cei ce erau cruci-
fiati cu el îl insultau.
33 Ear în a seara s'a facut intuneric preste tot pămîntul, pă-
34 nă la a nouă órá. Ear în óra a nouă a strigat Iisus cu vóce
tare, dicând: Eloi, Eloi, lama sabachtani? ce însemnăză: Dum-
35 neþeul meu, Dumneþeul meu, pentru ce m'ai lasat? Ear unii
din cei ce sta acolo, audind, diceau: Eca el chiama pre Iie.
36 Si alergând unul, și implind un burete cu oþet, și puindu-l
într-o trestie, îl da de bunt, dicând: Lăsaþi să vedem aú va veni
Elie și l pogore.
37 38 Ear Iisus strigând cu vóce tare a espirat. Si perdeþu tem-
39 plului să a rupt în doue de sus până jos. Si vechind sutaþul
cel ce sta în faþa lui, că aþa strigând a espirat, a ȣis: Adeve-
40 rat, omul acesta fiu al lui Dumneþeul a fost. Si erau acolo și
femei, privind de departe; între cari era Maria Magdalena, și
Maria mama lui Iacob celui mic, și a lui Iose, și Salome;
41 (Cari și când era el în Galileea, îi urmău și îi serviau); și al-
tele multe cari se suiseră cu el în Ierusalem.
42 Si facându-se deja séră, fiind-că era vineri, care este diua
43 precedentă sămbetei; A venit Iosef din Arimathia, consi-
iliar însemnat, care și el accepta imperaþia lui Dumneþeul, și în-
44 drăznind a intrat la Pilat, și a cerut corpu lui Iisus. Ear
Pilat s'a mirat, de a murit deja; și chiâmând pre sutaþ, l-a

intrebăt de a murit de mult. Si înțelegând de la sutașul, a 45
dăruit lui Iosef corpul. Si cumpărând giulgiu, și pogorindu-l, 46
l-a înșurărat cu giulgiu, și l-a pus în morment, care era să-
pat în piatră; și a prăvălit o piatră pe ușa mormentului. Ear 47
Maria Magdalena și Maria a lui Iosef priviau unde îl pun.
Maria Magdalena și Maria a lui Iosef priviau unde îl pun.

CAP. XVI.

Invierea lui Iisus. El se crătuște la mulți discipuli. Înălțarea lui Iisus.

S și trecând sămbătă, Maria Magdalena, și Maria lui Iacob, 1
și Salome au cumpărat miresme, ca să mărgesc și'l ungă. Si 2
fără de demineță în intâia *di* a septămânei au venit la mor-
ment, răsărind soarele. Si diceau una către alta: Cine nu va 3
prăvăli piatra de pe ușa mormentului? Si căutând au vedut 4
piatra prăvălită; căci era fără mare. Si intrând în morment 5
au vedut pre un ténér ședénd d'a dréptu, îmbrăcat în vestiment
alb; și s'au spăimântat. Ear el li-a dis: Nu vă spăimântați; 6
căutați pre Iisus Nazarianul cel crucificat; s'a sculat; nu este 7
aici; éea locul unde l-a pus. Ci mergeți de spuneți discipu-
lilor lui și lui Petru, că va merge mai nainte de voi în Galil-
eeea; acolo îl veți vedé, precum el v'a dis. Si eșind curând 8
au fugit de la morment; căci erau cuprinse de cutremur și de
spaimă; și nimenei nimic nu au spus; căci se temeau.

Ear după ce a inviat Iisus demineță în intâia *di* a septă- 9
mânei, s'a arătat mai întâiu Mariei Magdalenei, din care sco-
sese șepte demoni. Aceea mergând a vestit celor ce fusese 10
cu el, cari se tânguau și plangeau. Si aceia, auând că este 11
vîu și a fost văduț de dinsă, nu l-au crezut.

După aceea s'a arătat într'ală chip la doi dintr'inșii pe cale, 12
când mergeau la térina. Si aceia mergând a spus celor-l-alti; 13
și nici pre aceia nu au crezut.

După aceea s'a arătat celor un-spre-dece, când sedeau la 14
mésă; și i-a mustrat pentru necredința lor și învîrtoșarea ânimei
lor, fiind că nu au crezut celor ce l-au văduț după ce a inviat.

Si li-a dis: Mergeți în totă lumea, și predicați evangelia la 15
totă creațura. Cel ce va crede și se va boteza se va mântui; 16
ear cel ce nu va crede se va condenma. Si celor ce vor cre- 17
de vor urma aceste semne: In numele meu vor scôte demoni; 18
în limbi noue vor vorbi; Serpi vor lua; și de vor bă ce-va
de mórte, nu-i va vătăma; și vor pune mâinile preste bolnavi,
și li va fi bine.

Deci Domnul, după ce a vorbit cu dinsăi, s'a înălțat la ce- 19
riu, și a ședut d'a dréptă lui Dumnezeu. Ear ei eșind, au 20
predicat pretutindenea, Domnul împreună lucrând, și adeverind
cuvîntul prin semnele ce urmau. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE
LUCA.

CAP. I.

Un ânger anunță Zachariei nascerea lui Ioan Botezătorul, și Mariei pre cea a lui Isus. Cântarea Mariei; nascerea lui Ioan; cântarea Zachariei.

1 Fiind că mulți au întreprins a compune istoria lucrurilor pe
2 trecute între noi, Precum ni-a trădat-o cei ce au fost
3 de la început marturi oculari, și ministri ai Cuvântului; Mi-am
4 propus și eu, urmărind cu deamenuntul tóte de la înce-
put, să scrie în urmare, pré-escelente Theofile, Ca și fi con-
vins despre cele ce te-ai invetă.
5 Fost-a în dilele lui Erod, regele Iudeei, un preut a nume
Zacharia, din clasa lui Abia; și femeea lui din fiele lui Aron,
6 și numele ei era Elisabeta. Si erau amândoi drepti înaintea
lui Dumnezeu, și amândoi în tot comandamentele și asedemini-
7 ale Domnului fără prihană. Dar nu aveau copil; căci Elisa-
beta era stérpă, și amândoi înaintiști în etate.
8 Si pre când preuția înaintea lui Dumnezeu în sirul clasei
9 sale. Si dupre datina servirei preuției, l-a cădut sorțul si tă-
10 măieze, intrând în templul Domnului. Si pre când totă mulțimea
11 poporului era afară, rugându-se în timpul tămăierii, I s'a ară-
12 tat ângerul Domnului, stând d'a drépta altarului tămăierii. Si
13 vădendu-⁻l Zacharia s'a turburat, și frică a cădut preste din
14 sul. Ear ângerul a dis cătră dinsul: Nu te teme, Zacharia!
căci s'a audit rugăciunea ta, și femeea ta Elisabeta își va naș-
15 ce un fiu, și vei chiama numele lui Ioan. Si vei ave bucua-
rie și veselie; și mulți se vor bucura de nascerea lui. Căci
16 va fi mare înaintea lui Dumnezeu, și nu va bă nici vin nici
băutură imbătător; și se va împlé de Spirit Sânt încă din mă-
17 tra mamei sale. Si pre mulți din fiu îi Israel va întorce la
18 Domnul, Dumnezeul lor. Si el va merge înaintea lui în Spir-
ritul și în puterea lui Ilie, și întorcă ânimele părintilor spre
copii, și pre cei neascultători spre înțelepciunea dreptilor; și
gătescă popor pregătit Domnului. Si a dis Zacharia cătră
ânger: In ce voi cunoșce acesta? căci eu sunt bătrân și fe-

mesa mea înaintă în estate. Si respundând ângerul î-a dis: 19
 Ești sănătatea lui Dumnezeu, și sunt trimis a vorbi către tine, și a anunța teacăta. Si éca vei fi 20
 mut, neputind vorbi, până în diua aceea în care vor fi acese-
 te; Pentru că nu aș crede cuvințelor mele, cari se vor împlini
 în timpul lor.

Si acceptă poporul pre Zacharia, și se miră că întârzierea în 21
 templu. Si esind el, nu putea să li vorbească; și a cunoscut 22
 el, că a văzut vedenie în templu; și li făcea semn, și a re-
 mas mut.

Si când s'așvântă serviciului lui, s'a dus la casa 23
 sa. Ear după acele dile a conceput Elisabeta, femeea lui, și 24
 s'a ascuns cinci luni, dicând: Așa mă-a făcut Domnul în di- 25
 lele în care a căutat să rădice oprobrul meu dintr-oameni.

Ear în o sesaea lună a fost trimis ângerul Gabriel de la 26
 Dumnezeu în orașul Galileei, al căruia nume era Nazaret, La 27
 o fecioră logodită cu bărbat, al căruia nume era Iosef, din ca- 28
 sa lui David; și numele fecioarei era Mariam. Si intrând ân- 29
 gerul la dinsa, a dis: Bucură-te celăi înălțări; Domnul este 30
 cu tine; bine-cuvîntăesci tu între femei. Ear ea văzându-l 31
 s'a turburat de cuvîntul lui, și cugeta în sine, ce felu de salu- 32
 re să fie acăsta. Si î-a dis ângerul: Nu te teme, Mariam; căci 33
 ai aflat har la Dumnezeu; Si éca vei concepe, și vei naște 34
 fiu, și vei chiama numele lui Iisus. Acesta va fi mare, și Fiul 35
 al celui Prințul se va chiama, și î-a va da Domnul Dumnezeu 36
 tronul lui David, părintelui lui; Si va domni preste casa lui 37
 Iacob în etern, și imperiul lui nu va avea finit. Atunci a dis 38
 Mariam către ânger: Cum va fi acăsta, de vreme ce nu cunosc 39
 bărbat? Si respundând ângerul î-a dis: Spiritul Sânt se va 40
 pogori prete tine, și puterea celui Prințul te va umbri; pen- 41
 tru acăsta și Sântul, ce se va naște din tine, se va chiama Fiul 42
 al lui Dumnezeu. Si éca Elisabeta, rudenia ta, și aceea a 43
 conceput fiu la bătrânețele ei; și acăsta ce se chiama stér- 44
 pă este în o sesaea lună. Căci la Dumnezeu nimic nu este 45
 impossibil. Si a dis Mariam: Éca servă Domnului, fie mie du- 46
 pre cuvîntul teu. Si s'a dus ângerul de la dinsa.

Si sculându-se Mariam în acele dile, a mers degrabă la munte, 47
 în un oraș numit Iuda; Si a intrat în casa Zachariei, și a salu- 48
 tat pre Elisabeta. Si când a audit Elisabeta salutarea Mariei, 49
 a săltat pruncul în mitra ei; și Elisabeta s'a împlut de Spirit 50
 Sânt; Si a strigat cu voce tare, și a dis: Bine-cuvîntăesci 51
 tu între femei, și bine-cuvîntăesci fructul mitrei tale. Si de 52
 unde imi este acăsta, ca și vie mama Domnului meu la mine? 53
 Căci éca, cum s'a audit vocea salutării tale în urechile mele, 54
 a săltat pruncul în mitra mea de bucurie. Si fericită este ceea 55

- ce a credut, că va fi împlinirea celor și de ei de la Domnul.
- 46 Si a dîs Mariam: Măresce suflete al meu pre Domnul,
- 47 Si s'a bucurat spiritul meu de Dumnezeu măntuitorul meu;
- 48 Că a căutat spre starea cea umilită a servel sale; Căci éea de acum mă vor ferici tóte generațiunile;
- 49 Că mi-a făcut lucruri mari cel puternic,
Si săut este numele lui;
- 50 Si mila lui din generațione în generațione spre cei ce se tem de el;
- 51 Facut-a târzie cu brațul seu; Răsipit-a pre cei măndri în cugetul animelor lor;
- 52 Pogorit-a pre cei puternici de pe scaune, Si a înălțat pre cei umiliți;
- 53 Pre cei flămândi î-a împlinit de bunătăți, Si pre cei avuți î-a dimis deserți;
- 54 Ajutat-a pre Israel, servul seu, Amintindu-și de îndurarea sa;
- 55 Precum a promis părinților nostri, Luî Abraam și semenitei lui, în etern.
- 56 Si a remas Mariam cu dînsa ca la trei lună, si s'a intors la casa sa.
- 57 Ear Elisabetei i s'a împlinit timpul să nască, și a născut fiu.
- 58 Si aă audit vicinii și rudeniile ei, că a mărit Domnul mila sa cu dînsa; și se bucuraă împreună cu ea.
- 59 Si în ziua a opta aă venit să circumcidă pruncul; și îl puneau 60 numele, dupre numele părintelui seu, Zacharia. Dar hând cu-61 vîntul mama lui a dîs: Nu așa; ci se va chiama Ioan. Si aă dîs cătră dînsa: Nimeni nu este în rudenia ta, care se chiamă 62 cu acest nume. Si aă făcut semn părintelui seu ce nume să 63 dea. Si cerînd el o tablă a scris, dicînd: Ioan este numele 64 lui. Si s'a mirat toti. Si i s'a dischis gura lui îndată, și i s'a 65 dislegat limba lui, și vorbia, lăudând pre Dumnezeu. Si a cuperbiu frică pre toti vicinii lor, și s'a respândit tóte aceste cu-66 vînte în tot pămîntul Iudeei de pe lângă munte. Si toti cei ce aă audit cugetau în anima lor, dicînd: Ce va deveni acest prunc! Si mâna Domnului era cu dînsul.
- 67 Si Zacharia, părintele lui s'a împlinit de Spirit Sânt și a profetit, dicînd:
- 68 Bine-cuvîntat pie Domnul, Dumnezeul lui Israel,
Că a cercetat și a rescumpărat poporul seu;
- 69 Si uî-a rădicat corn de măntuire,
In casa lui David, servul seu;
- 70 Precum a vorbit priu gura sănților profeti ai sei,
Celor din vechime;
- 71 Măntuire de înimicu nostri,

Și din mâna tuturor celor ce ne urisc ; 72
 Și face îndurare cu părinții nostri,
 Și și aducă aminte de ușădementul seū cel sănt ; 73
 De jurămēntul ce a făcut lui Abraam, părintele nostru ; 74
 Că ni va da, scăpându-ne
 Din mâna inimicilor nostri,
 Și servim fără frică , 75
 În sănătie și în dreptate înaintea lui,
 În totă dilele vieței noastre. 76
 Și tu, pruncule !
 Profet celui Pré-inalt te vei chiăma,
 Căci vei merge înaintea feței Domnului, și gătesc calea lui. 77
 Ca și dai cunoștință măntuirei poporului seū,
 În ertarea pecatelor lor ;
 Prin îndurarea din animă a Dumnezeului nostru ; 78
 Prin care ne-a cercetat resărătul cel din înălțimi ;
 Si lumineze celor ce ședeaū în întuneric și în umbra morții, 79
 Si îndrepteze picioarele noastre în calea păcii.
 Ear pruncul crescea, și se întăria în spirit; și a fost în pus- 80
 tie până în șiu arătărei lui cătră Israel.

CAP. II.

Nascerea lui Iisus. Duceră lau in templu. Cântarea lui Simeon.
Iisus in etate de doi-spre-dece ani stă in templu cu învățații.

În dilele acelea a esit edict de la Cesarul August, și se în- 1
 scrie totă lumea. (Acăstă inscriere s'a făcut mai întâi, când 2
 Cireneu era guvernătorul Siriei.) Și mergeau toți și se în- 3
 scrie, fie-care în orașul seū. Și s'a suit și Iosef din Galileea, 4
 din orașul Nazaret, la Iudeea, în orașul lui David, care se 5
 chiamă Bethlehem; (fiind că el era din casa și din semeniția
 lui David;) Și se înscrise cu Mariam, promisa lui femee, fiind
 îngreunată.

Și când erau ei acolo, s'aū împlinit dilele ca să nască ea. 6
 Și a născut pre fiul seū cel întâi-născut, și l-a înfașat, și l-a 7
 culcat în esle, pentru că ei nu aveau loc în ospetăria.

Și erau păstorii în acea lăture, petrecând pe câmp, și pă- 8
 șind năoptea împrejurul turmei lor. Și éca, ángerul Domnului 9
 a stătut înaintea lor, și gloria Domnului a strălucit împrejurul lor; și s'aū înfricoșat cu frică mare. Și li-a dis ángerul: Nu 10
 vă temeți; căci éca vă anunț bucurie mare, care va fi la tot
 poporul. Căci astă-dî vi s'a născut măntuitor, care este Chris- 11
 tos Domnul, în orașul lui David. Și acesta vă va fi semn: Vezi 12
 așa un prunc înfașat, culcat în esle. Și indată împreună cu 13
 ángerul multime deoste cerescă lăuda pre Dumnezeu, și dicea:
 Glorie lui Dumnezeu în înălțimi, și pace pe pămînt, și bună 14

15 voință intre ómenii. Si când s'au dus ángerii de la dinsău la
 ceriu, aú dis păstorii unii cáră altii: Si mergem dar pâna la
 Bethlehem, și si vedem ceea ce s'a întemplat, despre care Dom-
 16 nul n-a facut cunoscut. Si aú venit degrabă, și aú aflat pre-
 17 Mariam și pre Iosef, și pruncul în esle. Si vădându-i aú facut
 18 cunoscut cuvântul ce li se vorbise despre acest prunc. Si toți
 19 cei ce aú auzit, s'au mirat de cele ce li s'a dis de păstori. Ear-
 Mariam pădia tóte acelea cuvinte, meditându-le în ánima sa.
 20 Si s'au întors păstorii, glorificând și lăudând pre Dumnezeu
 pentru tóte cele ce aú audit și si aú văzut, precum li s'a vorbit.
 21 Si implinindu-se opt dile pentru circumciderea pruncului,
 s'a chiámat numele lui IISUS, care s'a numit de ánger mai
 înainte de a se concepe în mitră.
 22 Si implinindu-se dilele curătării lor dupre legea lui Moise,
 23 l-aú adus la Ierusalem, spre a'l prezenta Domnului. (Precum
 este scris în legea Domnului: Tótă partea bărbătescă ce dis-
 24 chide mitra, se va chiáma sănt Domnului); Si si ofere sacrificiu,
 dupre ceea ce s'a dis în legea Domnului, o pârache de
 25 turtelele, séu doi pui de porumb. Si éca, era un om în Ieru-
 salem, a nume Simeon; și acel om era drept și temetor de
 Dumnezeu, acceptând mânăgierea lui Israel; și Spiritul Sânt
 26 era prește dinsul. Si el era însinuat de la Spiritul Sânt, că
 nu va vedé mórtea, pâna ce va vedé pre Christosul Domnului.
 27 Si a venit în Spirit la templu; și când părintii aú adus în lă-
 untru pre pruncul Iisus, și face pentru el dupre datina legală;
 28 Atunci l-a lat în brațile sale, și a bine-cuvântat pre Dumne-
 deu, și a dis:
 29 Stăpâne, acum dimișii pre servul têu
 In pace, dupre cuvântul têu;
 30 Căci ochii mei văduri mânăuirea ta,
 31 Care aí gâtit înaintea feței tuturor popórelor;
 32 Lumină pentru discoperire națiunilor,
 și gloria poporului têu Israel.
 33 Si Iosef și mama lui se mirau de cele ce se diceauă despre
 34 dinsul. Si i-a bine-cuvântat Simeon, și a dis cáră Mariam
 mama lui: Éca, acesta este pus spre cădere și scularea mul-
 35 tora în Israel, și spre semn contra căruia se va vorbi; (Da,
 prin însuși sufletul têu va trece sabie), ca și discopere cugetările
 din multe ánimi.
 36 Si era Anna, profetă, fiia lui Fanuel, din seménția lui Asser;
 acéstă trăise cu bărbat septe ani de la fecioeria sa, și era acum
 37 înaintată în etate, Si văduvă ca la opt-deci și patru de ani,
 care nu se depărtă de la templu, ci servia lui Dumnezeu cu
 38 posturi și cu rugăciuni diua și năptea. Si aceea viind într'a-
 cea óră lăuda pre Domnul, și vorbia despre dinsul tuturor ce-
 lor ce acceptau mânăuirea în Ierusalem.

Si după ce aș finit totă dupre legea Domnului, s'aș intors 39
în Galileea, în orașul lor Nazaret. Ear pruncul crescea, și se 40
intără în spirit, împlindu-se de înțelepciune; și harul lui Dum-
neșteu era preste dinșul.

Si se duceau părintii sei în fie-care an la Ierusalem la ser- 41
batorea pasilor. Si când el a fost de doi-spre-dece amă, su- 42
iudu-se ei la Ierusalem dupre datina serbatorei. Si finind di- 43
lele, când s'aș intors ei, a remas pruncul Iisus în Ierusalem;
înse nu aș sciat Iosef și mama lui. Si socotind că este el cu 44
cei-l-alti asociați aș venit cale de o di, și l-aș căutat între 45
rudei și cunoșcuții lor. Si neaflându-l s'aș intors la Ieru-
salem, căutându-l.

Si după trei zile l-aș aflat în templu, ședând în mijlo- 46
cul învățătilor, ascultându-i și întrebându-i. Si se mirau toți 47
cei cel aușiau de priceperea și de respunsurile lui. Si vădén- 48
du-l s'aș uitat; și a di cătră el mama lui: Fiile, de ce n-ai
făcut ușa? éca, părintele tău și eu, îngrijiti fiind, te căutam.
Si a di cătră dinsăi: Pentru ce mă căutați? aș nu atâ scuat, 49
că mi se cade și fiu în cele ce sunt ale părintelui meu? Dar 50
el nu aș înțelea graiul, care li-a vorbit. Si s'a pogorât cu din-
săi, și a venit la Nazaret, și se supunia lor; și mama lui pădia
tote aceste cuvinte în ânima sa.

Si Iisus crescea în înțelepciune, și în estate, și în favore 'na- 52
intea lui Dumneșteu și a ómenilor.

CAP. III.

Predicarea lui Ioan Botezătorul. Botezul lui Iisus Christos și generația sa.

Ear în anul al cincii-spre-decelea al imperației Cesarului Ti- 1
berie, Pontiū Pilat fiind guvernatorul Iudeei, și Erod fiind
tetrarch în Galileea, și Filip, fratele lui, tetrarch în Itureea și 2
în latura Trachoniei; și Lisanie, tetrarch în Abilene; In di-
lele arhiereilor Anna și Caiafa a fost cuvântul lui Dumneșteu
cătră Ioan, fiul Zachariei, în pustie.

Si el a venit în tote imprejurimile Iordanului, predicând 3
botezul pocăinței, spre ertarea pecatelor. Precum este scris 4
în carteau cuvintelor profetului Isaia, care dice: Vócea celui ce
strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cárările 5
lui; Tótă valea se va implé, și tot muntele și délul se va
înjosii; și cele strimbe se vor face drepte, și cele aspre că
netede. Si va vedé tot corpul mantuirea lui Dumneșteu. 6
Atunci dicea mulțimei celor ce vineau și se boteze de la el: 7
Pui de vîperă! cine v'a prevenit și fugiți de mânia ce va și fie?
Deci faceți fructe vrednice de pocăință, și nu începeți a dice 8
în voi insă-vă: Părinte avem pre Abraam; căci dic voue, că

póte Dumnezeu și din pietrele acestea și rădice fi lui Abraam.
 9 Și deja jace secura la rădicina arborilor; deci tot arborele,
 care nu face fruct bun, se taie, și se aruncă în foc.

10 11 Și întreba poporul, dicând: Dar ce să facem? El re-
 spunând îi-a ăis: Cel ce are doue vestimente, și dea celui ce
 nu are nici-unul; și cel ce are bucate și facă asemenea.
 12 tunci așa venit și vamești și se boteze, și i-a ăis: Învăța-
 13 rule, ce să facem. El a ăis cătră dinșii: Nu luați nimic mai
 14 mult de căt vă este orinduit. Și îl întrebau și ostași, dicând:
 15 Și noi ce să facem? El li-a ăis: Nu asupriți pre nimeni, nici
 nu acuzați falș *pre nimeni*; și vă mulțumiți cu lefele văstre.
 16 Ear poporul acceptând, și cugetând toti în ânimele lor de
 17 Ioan, nu cum-va să fie el Christos, A respuns Ioan și a ăis
 tuturor: Ești vă boteză cu apă; dar vine cel mai tare de căt mi-
 ne, căruia ești nu sunt vrednic a-ți dislegă cureua incălțămo-
 18 telor lui; acesta vă va boteza cu Spiritul Sânt și cu foc; A
 aduna grâul în grânarul seu; ear plevele le va arde cu foc
 19 nestins. Și multe altele predica poporului, îndemnându-l
 20 Ear Erod tetrarchul mustrat fiind de el pentru Erodiada,
 femeea fratelui seu, și pentru tôte retele cari a făcut Erod,
 adăogat și acesta preste tôte, de a inchis pre Ioan în închi-
 sorie.

21 După ce s'a botezat tot poporul, și Iisus botezându-se, și
 22 rugându-se, s'a dischis ceriul. Și s'a pogorât Spiritul Sânt în
 chip trupesc ca un porumb preste dinșul, și s'a aușit voce din
 ceriul, dicând: Tu esci Fiul meu cel iubit; în tine am bine-
 voit.

23 Și Iisus incepuse a fi ca de trei-deci de ani, fiind (precum
 24 se socotia) fiul lui Iosef, al lui Eli, Al lui Mathat, al lui Le-
 25 vi, al lui Melchi, al lui Ianna, al lui Iosef, Al lui Mattathia,
 26 al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagge, Al lui
 Maath, al lui Mattathia, al lui Semei, al lui Iosef al lui Iuda
 27 Al lui Ioanna, al lui Rhesa, al lui Zorobabel, al lui Salathiel
 28 al lui Neri, Al lui Melchi, al lui Addi, al lui Cosam, al lui
 29 Elmودام, al lui Er, Al lui Iose, al lui Eliezer, al lui Iorim,
 30 al lui Mathat, al lui Levi, Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui
 31 Iosef, al lui Ionan, al lui Eliakim, Al lui Melea, al lui Me-
 32 nan, al lui Mattatha, al lui Nathan, al lui David, Al lui Iesse,
 33 al lui Obed, al lui Booz, al lui Salmon, al lui Naasson, Al
 lui Aminadab, al lui Aram, al lui Esrom, al lui Fares, al lui
 34 Iuda, Al lui Iacob, al lui Isaac, al lui Abraam, al lui Thara, al
 35 lui Nahor, Al lui Saruch, al lui Ragav, al lui Falec, al lui
 36 Eber, al lui Sala, Al lui Cainan, al lui Arfacsad, al lui Sem,
 37 al lui Noe, al lui Lamech, Al lui Mathusela, al lui Enoch,

al lui Iared, al lui Malaleel, al lui Cainan, Al lui Enos, al 38
lui Seth, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

Iisus îspiti de diabolul; alungat din Nazaret; vindecă în Capernaum pre mări mulți bolnavi și demonisați.

Ear Iisus plin de Spirit Sânt s'a intors de la Iordan, și 1
du-se de diabolul. Si nimic nu a mâncat în acele dile; și 2
finindu-se ele, mai pe urmă a flămândit. Si 'i-a dis diabolul: 3
De esci tu fiu al lui Dumnezeu, di pietrei acesteia si se facă 4
pâne. Si 'i-a respuns Iisus, dicând: Scris este: Nu numai cu 5
pâne va trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu. Si suin- 6
du-l diabolul intr'un munte inalt, 'i-a arătat tôte regatele lu- 7
mei într'un moment. Si 'i-a dis diabolul: Tie voiă da 8
puterea această tôtă, și gloria lor, căci ini este dată; și ori- 9
cărula voiesc o daă. Deci tu, de te vei inchina înaintea mea, 10
vor fi tôte ale tale. Si respundând Iisus 'i-a dis: Lipsesci, 11
Satano! căci scris este: Domnului, Dumnezeului têu si te in- 12
chini, și numai pre el si adori. Si 'i-a adus la Ierusalem, și 13
'i-a pus pe aripa templului, și 'i-a dis: De esci tu Fiul al lui 14
Dumnezeu, aruncă-te jos de aici; Căci scris este: Ordona-va 15
âugerilor sei despre tine, si te pădescă. Si pe mâni te vor 16
purta, ca si nu lovescă de piatră piciorul têu. Si respundând 17
Iisus 'i-a dis: S'a dis: Si nu ispitesci pre Domnul, Dum- 18
nezel têu. Si finind diabolul tôtă ispita, s'a depărtat de la 19
dinsul pe un timp.

Si s'a intors Iisus în puterea Spiritului la Galileea, și a 20
eșit vestea despre dinsul în tôte imprejurimile. Si el înveța 21
în sinagogile lor, fiind lăudat de toți.

Si a venit la Nazaret, unde era crescut, și a intrat dupre 22
datina sa în diua sămbătei în sinagogă, și s'a sculat și cetescă. 23
Si i s'a dat carteza profetului Isaia. Si dischideând cartea, a 24
aflat locul unde era scris: Spiritul Domnului este preste mine, 25
pentru care m'a uns a predica evangelia seracilor; m'a tri- 26
mis a vindeca pre cei frânsi cu ânima, a anunța scapare cap- 27
tivilor, și vedere oribilor, și a pune în libertate pre cei apăsați; 28
A anunța anul favorabil al Domnului. Si inchideând cartea 29
a dat servitorului, și a seădut. Si ochii tuturor celor din sina- 30
goga erau așintiți spre el. Si a inceput a dice cătră dinsii: 31
Astă-dî s'a împlinit această scripture în urechile vostre. Si 32
toți il mărturisau, și se mirau de cuvintele harului, cari eșiau 33
din gura lui. Si diceau: Aiu nu este acesta fiul lui Iosef? 34
Si el a dis cătră ei: Cu adeverat îmi veți dice acest proverb: 35
Medice, vindecă-te însuți; căte am audit că s'a făcut în Ca-

24 pernaum, fă și aici în patria ta. Și a dis: Adever dic *vouă*,
 25 Nică un profet nu este primit în patria sa. Ear în adever dic
vouă, că multe văduve erau în Israel în țările lui Iisus, când s'a
 închiarat cerul trei ani și șese luni, făcându-se fomete mare
 26 preste totă teră; Dar cătră nici una dintr-acelea nu a fost
 trimis Iisus, de căt numai la o femeie văduvă din Sarepta Sidon,
 27 nului. Și mulți leproși erau în Israel în țările profetului Eli-
 sei; dar nici unul dintr-însii nu s'a curățit, ci Neaman, Sirianul.
 28 Și toti cei din Sinagogă audind acestea, s'a implut de mă-
 29 nie; Și sculându-se, l-a scos afară din oraș, și l-a dus pâ-
 nă în vîrful muntelui, pe care era zidit orașul lor, ca și a.
 30 runce jos. Înse el trecând prin mediuloc lor s'a dus.
 31 Și s'a pogorât la Capernaum, un oraș al Galileei, și în
 32 sămbăta. Și se uimiau de învățătura lui; căci cuvântul lui
 33 era cu putere. Și în sinagogă era un om, care avea spirit de
 34 demon necurat, și a strigat cu voce tare, Dicând: Lăsa, ce
 avem noi cu tine, Iisus Nazariane? ai venit si ne perdi? te
 35 sci cine esci — Sântul lui Dumneșteu. Și l-a certat Iisus, dî-
 cînd: Taci, și esă dintr'insul. Și aruncându-l demonul în medi-
 36 loc, a ieșit dintr'insul, nevătămându-l de loc. Și s'a făcut
 spaimă preste toti, și convorbiau între sine, dicând: Ce felu de
 37 lor celor necurate, și es. Și se respădălia vestea despre din-
 sul în tot locul d'imprejur.
 38 Și sculându-se din sinagogă a intrat în casa lui Simon.
 Ear sócra lui Simon era tare cuprinsă de friguri, și l-a ru-
 39 gat pentru dinsa. Și stând lângă ea a certat frigurile, și o
 40 lăsat; și îndată sculându-se li servia.
 41 Și apuind săroale toți căt aveau pre bolnavi de diferite boli:
 a adus la dinsul; ear el puindu-și mâinile pe fie-care din ei și
 42 vindecat. Și eșiau și demoni din mulți, strigând și dicând:
 Tu esci Christos, Fiul lui Dumneșteu. Ear certându-i, nu lă-
 sa și vorbescă; căci il sciau că este Christos.
 43 42 Ear făcându-se dinuă, eșind s'a dus în loc pustiu, și popo-
 rul îl căuta, și a venit până la dinsul, și lăinea, ca și nu se
 44 ducă de la dinsii. Ear el li-a dis: Ești trebue să predici impe-
 răția lui Dumneșteu și în alte orașe; căci spre acesta sunt tri-
 mis. Și predica în sinagoga Galilee.

CAP. V.

Chișmarea lui Petru, a lui Iacob și a lui Ioan. Vindecarea unui
 lepros, și a unui paralitic. Iisus justifică urmarea sa și a disci-
 pulilor cătră Farisei.

1 **S**i cînd îl imbulzia poporul și audă cuvântul lui Dumne-
 2 ţdeu, și el sta lângă lacul Ghenesaretului: A vîndut două co-

rabii stănd lângă lac; ear pescarii esind dintr'însele, spălau mrejele. Si intrând într'una din corabi, care era a lui Simon, la rugat si o depărteze pucin de la pămînt. Si sejînd, în- vîta poporul din corabie.

Ear cînd a înceat a vorbi, a dis cătră Simon: Depărtéză-o la adânc, și aruncați mrejele voastre spre pescuire. Si res- punđend Simon i-a dis: Învîțătorule, ne-am ostenit totă năp- tea, și nimic nu am prins; înse dupre cuvîntul tău voiă arun- ca mreja. Si făcînd acăsta, aă prins multime mare de pesci, în cât se rupea mreja lor. Si aă făcut semn sociilor din cea- lătă corabie, ca si vie si li ajute. Si aă venit, și aă împlut amîndouă corabile, în cât se afundaă ele. Ear Simon Pe- tru vîdînd acăsta, a cădut la genunchile lui Iisus, dicînd: Ești de la mine, căci om pecătos sînt, Dómnă! Căci il cuprin- sese spaimă, și pre toți cei ce erau cu dinsul, pentru pescuirea ce făcuse. Asemenea și pre Iacob și pre Ioan, fiil lui Zebe- deu, cari erau socii lui Simon. Si aă dis Iisus cătră Simon: Nu te teme; de acum vei prinde omeni. Si scoțînd corabilele lor la pămînt, și lăsând tôte, i-aă urmat.

Si cînd era el in unul din orașe, éca un om plin de lepră, vîdînd pre Iisus, a cădut cu faça la pămînt, și l-a rugat, dicînd: Dómnă, de voiescă, potă si me curătesci. Si tinđînd 13 mâna sa atins de dinsul, dicînd: Voiesc, fil curătă! Si înda- tă l-aă părăsit lepra sa. Si el i-a ordonat și si nu spue nime- nu; ci mergi, și te arată preutului, și ofere pentru curătirea ta, precum a ordonat Moise, spre mărturiă lor. Ear vestea des- pre dinsul se respîndă din ce in ce mai mult; și si se aduna multime mare si audă, și si se vine de dinsul de bôlele lor. Ear el se ducea in pustie, și se rугa.

Si intr'una din dile, precînd învîță, sedeaă Farisei și în- vîțătorii de lege, cari veniseră din tôte orașele Galilee, și ale Lu- deei și din Ierusalem; și puterea Domnului lucra, spre vinde- carea lor. Si éca ôre-cari bărbăti purtau in pat pre un om, care era paralitic; și căutaă si'l ducă in intru, și si'l pue înaintea lui. Dar neaflând pe unde si'l ducă in intru, pentru multime, suindu-se pe acoperemînt, l-aă coborit printre cără- miți cu patul in medjiloc înaintea lui Iisus. Si vîdînd cre- dință lor i-a dis: Omule, értă-ji-se păcatele tale. Si aă in- ceput Cărturarii și Farisei a convorbi între sine, dicînd: Cine este acesta ce vorbesce blasfeme? Cine pote si erte pă- catele de cât numai Dumneadeu. Ear Iisus cunoscînd gându- rile lor, respondînd li-a dis: Ce gândiști in ânimile vostre? Ce este mai lesne — a dice: Értă-ți-se păcatele tale, séu a di- ce: Scăla și ămbă? Înse ca si sciți că Fiul omului are pu- tere pe pămînt a erta păcatele (a dis paraliticului) îi dic:

25 Soâlă, și luând patul tău mergi la casă ta! Si îndată sculădu-se înaiutea lor, a luat patul pe care jacea, și s'a dus la casa sa, glorificând pre Dumnezeu. Si spațmă a cuprins pre totii, și glorificând pre Dumnezeu, și s'a ușplut de frică, dicând: Lucruri minunate am văzut astăzi.

27 Si după acestea a eșit, și a văzut un vameș, anume Levi, sedând la vama, și l-a dis: Urmăză-mi. Si lăsând totă s'a sculat, și l-a urmat. Si l-a făcut Levi ospeț mare în casa sa; și era multime mare de vameși și de alții, cari sedea în la meseșă; și murmurau Cărturarii lor și Fariseii către discipulii lui, dicând: Pentru ce mâncați și beiți cu vameșii și cu pește? Si respundând Iisus li-a dis: Nu ați trebunță de medicină sănătoșii, ci cei bolnavi. Nu am venit și chiiam pre ei drepti, ci pre cei peccatoși la pocăință.

33 Ear el l-a dis: Pentru ce discipulii lui Ioan postesc a deosebi, și fac rugăciuni, asemenea și ai Fariseilor; dar ai tei mânăncă și beau? El li-a dis: Ați dărâa puteți face și posătăcănușii, pe căt timp mirele este cu dinușii? Dar vor veni dile, când se va lua mirele de la dinușii, și atunci vor posătăcănușii intr'acele dile. Si dicea și parabolă către dinușii: Nimene nu pune petec de vestiment nou la *vestiment* vechiū; alt-mintrelea și pre cel nou rupe, și petecul cel nou nu se potrivește cu cel vechiū. Si nimene nu pune vin nou în foi vechi; alt-mintrelea va sparge vinul cel nou foii, și el se va vîrsa, și foii se vor pierde. Ci vinul nou trebuie pus în foi noi, și amendoane se vor conserva. Si nimenea, carele bea *vin* vechiū, voiește îndată nou; căci dice: Cel vechiū este mai bun.

CAP. VI.

Iisus justifică pre discipului său, cărि smulg spice în diua sămbătei; vinecă pre un om cu o mâna uscată; alege pre cei doi-spre-dece apostoli.

1 Si în sămbăta ce se numesce adoua-intâiū, trecea el prin ogore; și discipulii lui sungeau spice, și mâncau, frecându-le 2 cu mâinile. Ear ore-cari din Farisei li-a dis: Pentru ce faceti ce nu se cade a face sămbăta? Respundând Iisus li-a dis: 3 Nu ați cunoscut ce a făcut David, când a flămândit el și cei ce 4 erau cu dinisul; Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și a luat pâniile punerei-inainte, și a mâncau, și a dat și celor ce erau cu el; cari nu se cădea și le mânânce, ci numai preuți? 5 Si li dicea: Domn este Fiul omului și al sămbătei. 6 Si în altă sămbăta a intrat în sinagogă, și înveța; și era 7 acolo un om, a căruia mâna cea dréptă era uscată. Si l-pândeau Cărturarii și Fariseii, de'l va vinecă sămbăta, ca și afie 8 acuzaționea contra lui. Ear el scia gândurile lor, și a dis o-

mului, care avea mâna uscată: Scólă-te și stă în medilloc. Ear el scându-se a stătut. Atunci Iisus li-a dîs: Vă voi să intreba: Co se cuvine sămbăta — a face bine său a face rău? a scâpa viotă său a perde-o? 9 Si căutând spre toți a dîs o- mului: Intendo-ți mâna ta; și el a făcut aşa; și a devenit mâna lui sănătosă ca și cea-l-altă. Ear ei s-au implet de furie 11 până la nobunie; și vorblău unul către altul, ce ar fi de făcut lui Iisus.

Si în acele dile el a eșit la munte și se róge, și a petrecut totă noaptea în rugăciune către Dumnezeu. Si făcându-se dină, a chiamat la sine pre discipuli săi; și a ales dintr'insil doi-spre-dece, pre cari i-a numit și apostoli: Pre Simon (pre care l-a numit Petru), și pre Andrei, fratele lui; pre Iacob, și pre Ioan; pre Filip și pre Bartolomeiu; Pre Mathei și pre Thoma; pre Iacob al lui Alfeiu și pre Simion, ce se chiamă Zelot; Pre Iuda al lui Iacob și pre Iuda Iscariot, care s'a făcut și trădător. Si pogorîndu-se cu dinușii a stătut în loc săs, și multimea discipulilor lui, și mult popor din totă Iudeea și din Ierusalem și de pe lângă termul Tirului și al Sidonului cari veniseră și l'asculte, și si se vindece de bolele lor; Si 18 cei ce se chinuțuiau de spirite necurate; și se vindecau. Si tot 19 poporul căută și se atinge de el; căci eșia dintr'insul putere, și vindeca pre toti.

Si el rădicându-și ochii săi spre discipuli lui, dicea: Fericiti sunteți, seracilor; că a voastră este imperația lui Dumnezeu. Fericiti sunteți cari flămândiți acum; că vă veți sătura. 21 Fericiti sunteți cari plângeti acum; că veți rîde.

Fericiti sunteți când ómenii vă vor urî, și când vă vor alunga, și vă vor insulta, și vor scôte numele vostru ca rău, pentru Fiul omului. Bucurăti-vă într'acea di, și saltați; că éca plăta voastră mare este în ceruri; căci într'acest chip faceau părinții lor profetilor. Înse vă voi, bogătilor! căci v'ati luat deja măngâierca voastră. Vă voi voue celor ce sunteți sătu! căci veți flămândi. Vă voi voue celor ce rideți acum! căci veți plânge, și vă veți tângui. Vă voi, când vă vor dice bine toți ómenii! căci într'acest chip faceau părinții lor profetilor celor minaciuoși.

Ci voue celor ce audîți, vă dic: Iubiți pre inimicii vostrii, faceți bine celor ce vă urisc, Bine-cuvîntați pre cei ce vă blestemă, și vă rugați pentru cei ce vă asupresc. Celui ce te bate preste o falcă, întorce-ți și cea-l-altă; și celui ce-ți ia mantauoa nu 'l opri a'ți lua și vestmîntul. Fie-căruia ce cere de la tine, dă-ți; și de la cel ce-ți ia ale tale nu cere înapoi. Si precum voi ca și vi facă ómenii, asemenea lui faceti și voi. Înse de iubiți pre cei ce vă iubesc, ce har

33 aveți? căci și pecătoșii iubesc pre cei cari îi iubesc. *Și de fa-*
 34 *cetăți bine celor ce vi fac bine, ce har aveți?* căci și pecătoșii
 35 *fac aceeași.* *Și de dată împrumut colori,* de la cari sperați
 36 *a lua, ce har aveți?* căci și pecătoșii dați împrumut pecătoșii
 37 lor, și ia întocma. *Ci iubiți pre iimicii vostrii, și faceti bine,*
 38 *și dați împrumut, nimic sperând;* și va fi plata voastră mare;
 39 *și veți fi fi ai celui Préminalt;* căci el este bun către cei ne-
 40 *mărturitori și rei.* Deci fiți milostivi, precum Părintele vo-
 41 *deci este milostiv.* Nu judicați, și nu veți fi judecați; nu con-
 42 *demnați, și nu veți fi condamnați;* ertăți, și vi se va erta;
 43 *Dați, și vi se va da:* măsură bună, indesată, și scuturată, și vă-
 44 *sându-se, vor da în sinul vostru.* Căci cu același măsură cu ca-
 45 *re măsură, vi se va măsura.*

46 *Si li-a dis parabolă: Aū dóră póté si conducē orb pre orb?*
 47 *aū nu vor cädé améndoī in grópă?* Nu este discipul mai pe
 48 *sus de invéțatorul seū;* ear tot cel perfect va fi ca invéță-
 torul seū.

49 *Si pentru ce vëdî paſul ce este in ochiul fratelui tēū, ear*
 50 *birna care este in ochiul tēū nu-o bagî in sémă?* Séu cum
 51 *poți dice fratelui tēū: Frate, lasă si scot paſul care este in o-*chii* tēū, insu-ți nevédend birna care este in ochiul tēū? Fă-
 52 *carnice!* scote intăiu birna din ochiul tēū, și atunci vei vedé
 53 *si scoți paſul care este in ochiul fratelui tēū.* Căci nu este
 54 *arbore bun care si facē fruct rēu,* nici arbore putred care si
 55 *facē fruct bun.* Căci tot arborele se cunóisce din fructul seū.
 56 *Nu se adună smochine din spini,* nici nu se culeg struguri din
 57 *rug.* Omul cel bun scote cele bune din tesaurul cel rēu al ânimei sale
 58 *scôte cele rele;* căci din abundanța ânimei vorbesc gura lui.
 59 *Si pentru ce mē chiămați Dómne, Dómne;* și nu faceti cele
 60 *ce dic?* Tot cel ce vine către mine și aude cuvintele mele
 61 *și le face, vi voiū arăta cui este asemenea:* Asemenea este
 62 *unuī om ce'si zidesc casă,* care a săpat adânc, și a pus te-
 63 *meliă pe piatră;* și făcêndu-se inundare de apă, a lovit riul in
 64 *acea casă,* dar nu o a putut clăti; căci era intemeliată pe pia-
 65 *tră.* Ear cel ce a audît, și nu a făcut, este asemenea unui om,
 66 *care 'să-a zidit casa pe pămînt fără temeliă,* in care a lovit
 67 *riul, și indată a cădut, și mare a fost ruina casei acelea.**

CAP. VII.

*Iisus vindecă pre servitorul unui sutaș; înviéză pre fiul u-
 nei văduve; respunde trimișilor lui Ioan Botezătorul, și ér-
 tă pre femeea cea pecătăsoă.*

1 *Si finind tóte cuvintele sale in audul poporului, a intrat in*
 2 *Capernaum. Ear servitorul unui sutaș, care ii era prețios, era*

bolnav de mōrte. Si audind de Iisus, a trimis la dinsul bă- 3
trăuit Iudeilor, rugându-l ca să vie să vindece pre servitorul
lui. Ear ci viind cătră Iisus, îl rugău cu dinadinsul, dicând, 4
că vrednic este acela căruia se va face acăsta; Căci iubesc 5
pustinea nōstră, și nă-a zidit sinagoga. Si Iisus mergea cu 6
dinsul.

Si neînd elânca de departe de casă, a trimis sutașul amică la 7
dinsul, dicându-i: Dómne, nu te osteni; căci nu sunt vrednic,
ca să intră sub acoperemētul meu. Pentru aceea nici pre mi-
ne nu m'am socotit a fi vrednic a veni la tine; ci să un cu-
vēnt, și se va vindeca servitorul meu. Căci și eu sunt om 8
sub autoritate, având sub mine ostaș; și dic acestuia: Mergi,
și merge; și altuia: Vino, și vine; și servitorului meu: Fă a-
căsta, și face. Ear Iisus audind acestea s'a minunat de el; 9
și intorcându-se, a dis poporului ce-i urma: Dic voue, nici în
Israel nu am aflat atâtă credință. Si intorcându-se trimisii 10
a casă, aă aflat pre servitorul cel bolnav sănătos.

Si a doua-dì mergea într'un oraș ce se chiăma Nain; și 11
cu dinsul mergeau mulți din discipuli lui și mult popor. Ear 12
apropiindu-se cătră pôrta orașului, éca scoteau pre un mort,
năoul-născut al mamei sale, și aceea era văduvă; și mult po-
por din oraș era cu dinsa. Si vădēndu-o Domnul, i s'a făcut 13
milă de ea, și l-a dis: Nu plânge. Si apropiindu-se s'a atins 14
de pat; ear cei ce'l duceaă aă stătut. Si el a dis: Ténărule,
iți dic: Scolă-te! Si mortul a ședut drept, și a început a 15
vorbi. Si l-a dat mamei sale. Si a cuprins frică pre toți; și 16
glorificaă pre Dumneadeu, dicând: S'a sculat profet mare între
noi, și Dumneadeu a cercetat pre poporul seu. Si s'a respân- 17
dit acest cuvēnt despre el prin totă Iudeea și prin totă latu-
rea d'imprejur.

Si aă vestit lui Ioan discipuli lui de tōte acestea. Si 18 19
chiămănd Ioan pre doi din discipuli sei, i-a trimis cătră Iisus,
dicând: Tu esci cel ce are să vie, său și acceptă pre altul?
Si viind cătră el bărbătii aceia, aă dis: Ioan Botezătorul ne-a 20
trimis cătră tine, și intrebăm: Tu esci cel ce vine, său și as-
ceptă pre altul? Si într'acea óră a vindecat pre mulți de 21
bole, și de chinuri, și de spiritele rele, și a dat vedere multor
orbii. Si respundând Iisus li-a dis: Mergeți de narați lui Ioan 22
cele ce ați vădut și ați audiat; cum că orbii văd, schiopii ăm-
blă, leproșii se curătesc, surdii aud, morții inviează, și seracilor
se predică evangelia. Si fericit este cel ce nu se va scanda- 23
lisa despre mine.

Ear ducându-se trimisii lui Ioan, a început Iisus a vorbi 24
cătră popor despre Ioan: Ce ați eșit în pustie și priviți? Aă
trestie clătită de vînt? Dar ce ați eșit și priviți? Aă un om 25

imbrăcat în vestimente moi? Ecă cel ce sunt frumos imbrăcați și petrec în desfășurare, sunt în casele regilor. Dar ce atî se joacă și priviți? Au profet? adeveră dică voie, și mai mult de căt
 26 și priviți? Au profet? adeveră dică voie, și mai mult de căt
 27 profet. Aceasta este de care s'a scris: Ecă, ești trimis Angerul
 28 meu înaintea feciei tale, care va găti calea ta înaintea ta. Căci
 29 dică voie: Între cei născuți din femei nu este mai mare pro-
 fet de căt Ioan Botezătorul, ear cel mai mic în imperația lui
 Dumnezeu este mai mare de căt el.
 30 Si tot poporul și vameșii audindu-l au îndreptățit pre Dum-
 nește, botezându-se cu botezul lui Ioan. Ear Farisei și ju-
 risti au lepădat de la sine consiliul lui Dumnezeu, nebotezan-
 du-se de la dinsul.
 31 Ear Domnul a dis: Cu cine dar voi compara pre omeneș-
 32 acestei generații? și cu cine sunt asemenea? Asemenea
 sunt cu copiii ce sed în pieță și strigă unii către alții, dicând:
 V'am fluerat și nu atî danțat; v'am cântat de jale, și nu atî
 33 plâns. Căci Ioan Botezătorul a venit nici pâne mâncând,
 34 nici vin bând; și dicăt: Are demon. Fiul omului a venit
 35 vin, amic vameșilor și pecătoșilor. Dar înțelepciunea s'a jus-
 tificat de către toți fișei.
 36 Si l rugă ore-care din Farisei, ca să mânânce cu el. Si in-
 trând în casa Fariseului a ședut la măsă.
 37 Si écă o femeie din oraș, care era pecătosă, înțelegând că
 se de la măsă în casa Fariseului, aducând un vas de alabastru
 38 cu mir. Si stând la picioarele lui din-apoi plângând, a ince-
 put a uda picioarele lui cu lacrimi, și le stergea cu perii capu-
 39 lui seu; și săruta picioarele lui, și le ungea cu mir. Ear vă-
 dând Fariseul care l chiamașe, a vorbit în sine, dicând: Ace-
 sta, de ar fi profet, ar sci cine și ce feliu de femeie este ceea-
 ce se atinge de el, căci este pecătosă.
 40 Atunci luând cuvîntul Iisus i-a dis: Simone, am ore-ce
 41 și ţi dic. El a dis: Învățătorule, dă. Un creditor avea doi
 datornici; unul era dator cu cinci sute de lei, ear cel-alt cu
 42 cinci-deci. Si neavând ei cu ce plăti, pre amândoia a gra-
 fiat. Deci spune-mi, care dintrinși il va iubi mai mult. Si
 43 mon respundând a dis: Socotesc că ucela care a fost mai mult
 44 grațiat. Ear el i-a dis: Prețări ai judicat. Si intorcându-se
 către femeie a dis lui Simon: Vezi acostă femeie? Am intrat
 in casa ta: apă pe picioarele mele nu ai dat; dar acesta cu la-
 crimi mi-a udat picioarele mele, și le-a sters cu pérul capului
 45 seu. Sărutare nu mi-ai dat: ear acesta, de când am intrat,
 46 nu a făcut de a'mi săruta picioarele mele. Cu oleu nu ai
 uns capul meu: ear acesta cu mir mi-a uns picioarele mele.
 47 Pentru aceea dic ţie: Ertă-se pecatele ei cele multe, căci

iubit mult; ear cu^r se értă pucin, iubesce pucin. Si a dîs 48
el: Ertă-ti-se pécatele tale. Si au inceput cei ce sedea la 49
mésa cu el a dice intre sine'sti: Cine este acesta care értă pé-
catele? Si a dîs cătă femee: Credința ta te-a măntuit? mergi 50
in pace.

CAP. VIII.

*Parabola despre semănătorul. Iisus potolesce o furtună; vindeca pre
demonizat și pre o femeie bolnavă; și învielizează pre fiua lui Iair.
Înțelege că lămația prin orase și prin sate, predicând*

După acestea el ambla prin orașe și prin sate, preducând
si vestind evangelia împărătei lui Dumnele; și cei doi-
spre-dece erau cu dinsul. Si nisice femei, care erau vindecate
de spiritule rele, și de bôle: Maria ce se chiama Magdalena, din
care eisere septete demoni; Si Ioanna, femeea lui Husa, îngră-
jitorul lui Erod; și Susanna și altele multe, cari il servau din
ararea lor.

arearea lor.
Si adunandu-se mult popor, venind la dinsul din totă ora-
șele, a quis în parabolă: A eșit semănătorul și semene se-
mânta sa; și semenând, unele au cădut lângă cale, și s'au căl-
cat, și paserile cerurilor le-au mâncaț. Si altele au căput
pe piață; și când au resărăit, s'au uscat, pentru că nu aveau
suc. Si altele au cădut între spinii; și crescând spinii le-au
înecat. Ear altele au cădut pe pămînt bun, și resărind, au
făcut fruct insușit. Acestea dicând, a strigat: Cel ce are urechi
de audit, audă.

de audit, audie. Si l-au întrebat discipului lui, dicând: Ce însemnăză acesta? 9
parabolă? El a răspuns: Vouă este dat a sci misteriele imperației 10
lui Dumnezeu; dar celor-l-alți în parabole; ca vădând și nu
vejde, și audind și nu înțeleg. Parabola este aceasta: Semene- 11
ta este cuvântul lui Dumnezeu. Cei de lângă cale sunt cei 12
ce aud; apoi vine diabolul și ia cuvântul din anima lor, ca nu
cumva credând și se mantuiescă. Cei de pe plătră sunt cei 13
cari, când aud, primesc cuvântul cu bucurie; dar acestia nu au
rădincă, ci cred până la un timp, și în timp de îspita se lé-
păda. Ear cele ce au căutat în spin sănătatea sunt aceștia, cari, după 14
ce au audit, îmbland după griji, după averi, și disfătările vietii,
se înecă, și nu fac fruct. Ear cele de pe pămînt bun sunt 15
aceștia, cari cu animă bună și sinceră audind cuvântul, il țin,
și fac fruct în răbdare.

Nimene aprindând lumina nu o acopere cu vas, său nu o pună sub pat; ci o pună în sfecnic, ca cei ce intră să vădă lumină. Căci nimic nu este ascuns, care să nu se arăte; nici acoperit, care să nu se facă cunoscut, și să nu vie la arătare. Deci vedeați cum auditi; căci cel ce are, își va da; și cel ce nu are, și ceea ce își pare că are, își va lăsa.

19 Atunci aș venit la dinsul mama și fratei lui, și nu puteau
 20 să se întâlnească cu dinsul pentru multime. Și l-a spus cineva,
 21 dicând: Mama ta și fratei tăi stați afară, vrând să te vede. Ear
 el respondând li-a dis: Mama mea și frații mei sunt aceștia,
 cari aud cuvîntul lui Dumnezeu și l fac.
 22 Și într-o diu dile a intrat în corabie cu discipolii lui;
 23 și li-a ȣis: Si trece dincolo de lac. Și aș plecat. Ear plu-
 24 tind ei, a dormit; și s-a rădicat visor de vînt în lac; și corabia se
 25 impela de apă; și erau în pericol. Și apropiindu-se l-au discipulat,
 dicând: Învîțatorule, Învîțatorule, ne perdem! Atunci sculându-se
 a certat vîntul și visorul apei; și aș incat, și s'a făcut linisice.
 26 Și a ȣis lor: Unde este credința voastră. Ear ei spălînță și
 27 ordonă și vînturilor și apei, și l ascultă.
 28 Și aș venit în latura Gadarenilor, care este dincolo de
 29 Galileea. Și eșind el la uscat, l-a întîmpinat oarecare om
 din oraș, care avea de mulți ani demoni, și nu se imbrăca în
 vestiment, nici nu mănea în cre-o casă, ci prin morminte. Ear
 vîdend pre Iisus și strigând, a căzut înaintea lui, și a ȣis cu
 vîoce tare: Ce am eu cu tine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celu
 30 Pré-inalt; te rog, nu me chinui. (Căci ordona spiritului celu
 necurat să iese din acel om. Căci de multe ori îl apucase; și
 31 de să se pădă, și se lega cu lanțuri și cu cătuși, el sfărâma
 legăturile și se gonita de demon în pustie.) Și l-a întrebat
 Iisus; dicând: cum te chiamă? El a ȣis: Legeonă; pentru că
 32 intraseră demoni mulți într'insul. Și l rugau, ca să nu li or-
 done să mărgesc în adânc.
 33 Ear era acolo o turmă de porci mulți ce se păsceau în
 34 munte, și l rugau, ca să li dea voe să intre într'insul. Și li-a
 dat voe. Atunci aș eșit demonii din om, și aș intrat în porci;
 35 și s'a precipitat turma în lac, și s'a inecat. Ear păstorul vî-
 36 dînd ce se făcuse, aș fugit, și aș spus în oraș și în tîrnie.
 37 Atunci aș eșit să văd ce s'a făcut; și aș venit la Iisus, și
 38 aș aflat pre omul, din care eșiseră demonii, ședînd la picio-
 39 rele lui Iisus, imbrăcat și întreg la minte; și s'a temut. Și
 40 cei ce veșuseră li-aș spus cum s'a vindecat cel demonisat.
 37 Atunci tot poporul laturiei Gadarenilor l-a rugat, si se ducă
 de la dinsăi; căci erau cuprinși de frică mare; ear el intrând
 38 în corabie s'a întors. Ear bărbatul, din care eșiseră demonii,
 39 il ruga, ca să fie cu dinsul; însă Iisus l-a dimis, dicând: În-
 40 törce-te în casa ta, și spune căte ȣi-a făcut Dumnezeu. Și
 s'a dus, vestind prin tot orașul căte ȣi-a făcut Iisus.
 40 Și când s'a întors Iisus, l-a primit poporul; căci toti îl as-
 41 cepta. Și éca a venit un om, al căruia nume era Iair, și a-
 cesta era mai marele sinagogei; și cădînd la picioarele lui Iisus,

Il rugă ca să intre în casa lui. Căci avea o fiică una-născută, ca de doi-spre-dece ani, și aceea era să moară. Ear mergeând el îl impresura multimea.
 Si o femeie, avândurgerea săngelui de doi-spre-dece ani, căreia cheltuise totuște aterea să la medici, și nici de la unul nu a putut să se vindece; Apropindu-se dinapoia, s'a atins de 44 gola vestimentului lui; și îndată a statuturgerea săngelui ei. Si a dis Iisus: Cine s'a atins de mine? Ear negând toți, a dis 45 Petru și cel ce erau cu el: Învățatorule, multimea te imbulzește și te împresură, și dici: Cine s'a atins de mine? Ear Iisus a 46 dis: S'a atins de mine ore-cine; căci am pricoput puterea care a egit din mine. Ear femeea, vîdând că nu a remas ascunsă, 47 a venit tremurând; și călărind înaintea lui î-a spus înaintea a tot poporul, pentru care cauza s'a atins de el, și cum s'a vindecat iudata. Ear el î-a dis: Îndrăznesce, fiică, credința ta 48 te-a vindecat; mergi în pace.
 Anca vorbind el vine ore-care de la mai marele sinagoge, 49 dicându-i: Fiica ta este deja moartă, nu supera pre Învățatorul. Ear Iisus auzind, î-a respuns, dicând: Nu te teme; crede numai, și se va mărtui. Ear el intrând în casă, pre nimeni nu 51 a lăsat să intre, de căt pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, și pre parintele și pre mama copilei. Si plângeau toți, și se 52 tăguiau de dinsa; ear el a dis: Nu plângeți; nu a murit, ci dorme. Si și rideau de dinsul, sciind că a murit. Ear el 53 54 scoțând pre toți afară, și apucându-o de mâna a strigat, dicând: Copilă, scolă-te. Si s'a întorspirul ei, și a inviat în-dată; și el a ordonat să îl dea să mânânce. Si s'a uimit părintii ei; ear el îi-a ordonat să nu spue nimenei ceea ce se făcuse.

CAP. IX.

Iisus trimite pre apostolii săi să predice și să vindece; el satură cinci mii de oameni cu cinci pâni, vorbesc de suferințile sale și de lepădarea de sine. Transfiguriunea sa; el vindecă pre un demonisat, și mostră zelul nesocotit al lui Iacob și al lui Ioan.

A tunci chiămând pre cei doi-spre-dece discipuli, îi-a dat putere și autoritate preste toții demonii, și a vindeca bôlele. Si îi-a trimis să predice imperația lui Dumnezeu, și să vindece pre cei bolnavi. Si li-a dis: Nimic să nu luați pe cale: nici toeg, nici traistă, nici pâne, nici argint; nici să aveți căte doue vestimente. Si în orice casă veți intra, acolo să petreceti, și de acolo să ieși. Si ori căți nu vă vor primi, eșind din acel oraș scuturăți și pulberea de pe picioarele voastre, spre mărturie contra lor. Si eșind, ămblaui prin sate, predicând evangelia, și vindecând pretutindenea.

1
2
3
4
5
6

- 7 Ear tetrarchul Erod a audit tóte cele ce se faceau de el; și nu se pricepea, pentru că unul dicea, că Ioan s'a sculat din mortii. Ear altii, că Ilie s'a arătat; ear altii, că un profet din cei de demult a inviat. Si a dis Erod: Pre Ioan cùl-l-am decapitat; dar acesta cine este, de care aud unele ca acestea? Si căuta săl védé.
- 10 Si întorcéndu-se apostolii, l-a narat tóte căte aù facut și luându-î, s'a dus deosebi în loc pustiù lângă orașul ce se chiamă Bethsaida. Ear poporul astănd *acesta* l-a urmat; și primindu-î, li vorbia de imperația lui Dumnezeu, și vinea pre cei ce aveau trebuintă de vindecare.
- 11 Ear diua incepênd a se pleca, viind cel doi-spre-dece l-a dis: Dimite multimea, ca mergênd în satele și în orașele cele d'imprejur, și găduéscă, și si și affle bucate; căci aici suntem în loc pustiù. Ear el li-a dis: Dați-li voi și mânânce. Ear ei aù dis: Nu avem mai mult de căt cinci pâni și doi pesci; ear ei căt si ne ducem și si cumpărăm bucate pentru tot poporul a 14 cesta. Căci erau ca la cinci mii de bărbăti. Si a dis disci- 15 pulilor sei: Puneti-i cete căte cinci-deci. Si aù facut așa, și aù aşedat pre toși. Atunci luând cele cinci pâni și cel doi pesci, și căutând la ceriû, le-a bine-cuvântat, și le-a frânt, și 17 le-a dat discipulilor si le pue înaintea poporului. Si aù mân- cat și s'a saturat toti, și aù luat ceea ce prisosise lor dou- spre-dece panere de fărâmături.
- 18 Si find el singur rugându-se, și numai discipului sei cu din- 19 sul, l-a întrebat, dicînd: Cine m'î dic omenei că sunt? El respundînd aù dis: Ioan Botezătorul; ear altii, Ilie; ear alii, 20 că un profet din cei de demult a inviat. Li-a dis: Dar voi, cine m'î dicești că sunt? Petru respundînd a dis: Christos lui 21 Dumnezeu. Ear el oprindu-î l-a ordonat să nu spue acesta 22 nimenui; Dicînd: Fiul omului trebuie a suferi multe, și a fi reprobat de bâtrâni, și de archierei și de cărturari, și a fi omorit, și a învia a treia di.
- 23 Si vorbia cătră toși: Ori-cine voiesce să vie după mine, și se lepede de sine, și si și la crucea sa în tóte dilele, și si m'î urmeze. Căci cel ce voiesce să scape viața sa o va perde; ear cel ce și va perde viața sa pentru mine, acesta o va scăpa. 25 Căci ce folosesce omului, de va dobândi totă lumea, ear insuși se va perde, său se va pagubi? Căci cel ce se va rușina de mine și de cuvintele mele, de acesta se va rușina Fiul omului, când va veni în gloria sa, și a Părintelui, și a sănătilor angeri. 27 Ear în adevăr dic voue, sunt unii din cei ce stău aici, cari nu vor gusta morțe, până când vor vedé imperația lui Dumnezeu.
- 28 Si ca la opt dile după aceste cuvinte a luat pre Petru și 29 pre Ioan și pre Iacob, și s'a suiat în munte și se rôge. Si rû-

gându-se, s'a schimbat chipul feței lui, și imbrăcămiutea lui s'a
 făcă altă și strălucind. Si éca, vorbiau cu dinsul doi băr- 30
 bati, cari erau Moise și Ilie; Cari arătându-se în gloriă, vor-
 biuă de eșirea lui, care era și o împlinescă în Ierusalem. Ear 32
 Petru și cel cu dinsul erau ingreiați de somn; și disceptându-
 se aù védut gloria lui, și pre cei doi bărbați stând împreună 33
 cu dinsul. Si depărtându-se ei de la dinsul, a dis Petru cătră 33
 Iisus: Învățatorule, bine ni este a fi aici, și si facem trei colibî;
 și unei una, și lui Moise una, și lui Ilie una; nesciind ce vorbia. 34
 Ear acestea vorbind el, s'a făcut nor și i-a umbrit; și s'aù spăi- 34
 neat când aù intrat în nor. Si s'a audiat voce din nor, di- 35
 cind: Acesta este Fiul meu cel iubit, ascultați-l. Si după ce 36
 s'a audit vocea, s'a aflat Iisus singur. Si ei aù tacut, și nime-
 s'a audit vocea; și spus în acele dîle nimic diu cele ce văduseră.
 Ear a doua-dî, pogorindu-se ei din munte, l-a întimpinat po- 37

pe mult. Si éca un bărbat din multime a strigat, dicénd: 38
 Învățatorule, te rog, caută spre fiul meu; căci este unicul meu.
 Si éca spirit il apucă, și de odată strigă și l struncină cu 39
 spumă, și sfârânuându-l, abia se duce de la dinsul. Si m'am 40
 rugat de discipulii tîi s'il scotă; dar nu aù putut. Ear Iisus 41
 respunzînd a dis: O neam necredincios și pervers, până când
 röu î cu voi, și voi și suferi pre voi? Adu pre fiul têu aici.
 Si anăcă apropiindu-se el l-a trăntit demonul, și l-a struncinat. 42
 Ear Iisus a certat pre spiritul cel necurat, și a vindecat co-
 pilul, și l-a dat părintelui seu. Si se uimiau toți de mă- 43
 rinea lui Dumnezeu.

Si mirându-se toți de tóte cari a făcut Iisus, a dis discipu- 44
 lilor sei: Punetă aceste cuvinte în urechile vostre; căci Fiul
 omului se va trăda în mâinile ómenilor. Ear ei nu înțelegeau 45
 acest cuvînt, și era ascuns de dinsuș, ca și nu l pricépă; și se
 temeau s'il întrebe de acest cuvînt.

Si s'a născut dispută între ei care dintr'însi ar fi mai 46
 mare. Ear Iisus, scind gândul ânimei lor, a luat un prunc, 47
 și l-a pus lângă sine. Si li-a dis: Cel ce va primi acest 48
 prunc în numele meu, primește pre mine; și cel ce va primi
 mic între voi toți, acesta va fi mare.

Ear Ioan luând cuvîntul a dis: Învățatorule, noi am vădut 49
 pre un óre-care scotînd demoni în numele têu; și l-am oprit,
 pentru că nu urmăză cu noi. Dis-a Iisus lui: Nu'l oprîți; căci 50
 cel ce nu este contra nôstră este pentru noi.

Si când s'aù plinuit dilele înălțării lui, el s'a determinat 51
 să meargă la Ierusalem. Si a trimis vestitorii înaintea sa; și 52
 mergînd aù intrat într'un oraș al Samaritenilor și l gătescă.
 Dar nu l-aù primit, pentru că faça lui era îndreptată cătră 53

54 Ierusalem. Si vădend discipulii lui, Incob și Ioan, au știută Dómnne, voiescă ca și dicem și se pogore foc din ceriu, și 55 si i' mistuiește, precum și Ilie a făcut? Ear Iisus intorcându-se, se ț-a certat, și a dis: Nu știi ai căruia spirit sănătei voie, 56 Căci Fiul omului nu a venit și părdele suflare de omene, ci și le scape. Si atunci mers într'un alt sat.

57 Si mergând ei pe cale, a dis ore-care lui: Dómnne, iști voi urma ori-unde vei merge. Dis-a Iisus lui; Vulpile au vizionat, și paserile cerului cuiburi; ear Fiul omului nu are unde să și plece capul. Si a dis cătră altul: Urmează-mi. Ear el a dis: Dómnne, dă-mi voe întâi și merg și îngrop pre parohi mortii lor; ear tu mergi de vestește imperația lui Dumnezeu. 60 61 Si a dis și altul: Dómnne, iști voi urma; dar întâi dă-mi voe și mă regulez cu cei din casa mea. Ear Iisus i-a dis: Simeone puindu-și mâna lui pe plug, și căutând înapoi, nu este propriu pentru imperația lui Dumnezeu.

CAP. X.

Iisus trimite șepte-deci de discipuli și predice evangelia. Întârcerea și invocarea curia lor. Parabola Samaritanului. Iisus în casa Marthei și Mariei.

1 După acestea a orînduit Domnul și pre alți șepte-deci, și i-a trimis căte doi înaintea sa în orașul și locul, unde trea el 2 și vie. Si dicea cătră dinșii:

Secerisul este mare, ear lucrătorii sunt pucini; deci rugăți pre Domnul secerisulu, ca și scoțe lucrătorii la secerisul său. 3 4 Mergăți; éca, eù vă trimiteți cămăii în mijlocul lupilor. Si nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte; și pre nimeni 5 nu salutați pe cale. Si în ori-ce casă veți intra, întâi dîceti: 6 Pace casei acesteia. Si de va fi acolo fiul păcel, se va re-pausa preste dinșul pacea voastră; ear de nu, se va întorce la 7 voi. Si într'aceiași casă rămânetă, mânăcând și bînd cele ce aie; căci lucrătorul este vrednic de plata sa. Si nu vă mutați din 8 casă în casă. Si în ori-ce oraș veți intra, și vă vor primi, 9 mâncări cele ce vor pune înaintea voastră. Si vindecați bolnavii cari sunt într'insul, și dîceti-li: S'a apropiat spre voi im-10 părăția lui Dumnezeu. Dar în ori-ce oraș veți intra, și nu vă 11 vor primi, esind la ulițile sale, dîceti: Si pulberea ce s'a li-12 pit de noi din orașul vostru, o scuturăm spre voi; însă aceea 13 și sciți, că s'a apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu. Dică voue, că mai ușor va fi Sodomei în acea zi, decât acelui oraș. 14 Vai tîe, Horazine! vai tîe, Bethsaido! căci de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon lucrurile minunate, cari s'a făcut în voi, de de-

15 mult s'ar fi pocăit, ședînd în sac și în cenușă. Însă mai ușor va fi Tirului și Sidonului la judecată, decât voue. Si tu,

pernaume! care te-ai înălțat până la ceriū, până la iad te vei pogori. Cel ce ascultă pre voi, ascultă pre mine; și cel ce de-¹⁶ consideră pre voi deconSIDERĂ pre mine; eur cel ce deconSIDERĂ pre mine, deconSIDERĂ pre cel ce m' trimis.

Si s'au intors cei șepte-deci cu bucurie, dicând: Domne, și 17 demonii ni se supun în numele tău. El li-a dis: Am vădut 18 pre Satana cădând din ceriū ca un fulger. Eca, eu vi dău 19 putere și căleat preste serpi, și preste scorpii și preste totă puterea inimicului; și nimic nu vă va vătăma. Iuse nu vă bu-²⁰ curați peintru acăsta, că spiritele vi se supun; ci vă bucurăți mai virtos, că numele vostră s'au scris in ceriuri.

Intr'acea oră s'a bucurat Iusus in spirit, și a dis: Multumesc 21 pă, Părinte, Domne al ceriului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei inteltepți și priceputi, și le-ai discoperit pruncilor; adévarăt, Părinte; căci aşa a fost bună-voința inaintea ta.

Tôte imi sunt trădate de la Părintele meu; și nimeui nu scie 22 cine este Fiul, decât numai Părintele; și cine este Părintele, decât numai Fiul, și căruia voiesce Fiul săl' discopere.

Si intorcându-se cătră discipuli deosebi a dis: Fericiti sunt 23 ochii cari văd cele ce vedeți voi; Căci dic voue, că mulți pro-²⁴ fei și regi au voit să vădeze cele ce vedeți voi, și nu au văzut; și și auđele cele ce auditi, și nu au ađi.

Si éca un jurist s'a sculat, ispitindu-l, și dicând: Învățăto-²⁵ rule, ce si fac si moscenesc viță eternă? El i-a dis: Ce este 26 scris in lege? cum ceteșci? El respundând a dis: Si iubesci 27 pre Domnul Dumneșteul tău din totă anima ta, și din tot su-²⁸ detul tău, și din totă puterea ta, și din tot cugetul tău; și pre aproapele tău ca iusnți pre tine. Si i-a dis: Drept aî respuns; 29 acestă fă, și vei trăi. Ear el, vrând si se justifice, a dis lui 30 Iusus: Si care este aproapele meu?

Ear Iusus respundând a dis: Un om se ducea din Ierusalem 31 la Ierichou, și a cădut între tălahari, cari disbrăcându-l și ră-³²indu-l s'au dus, lăsându-l abia viu. Si din întemplare se ducea un preut pe acea cale; și văzându-l a trecut pe alăturea. Asemenea și un Levit viind la acel loc, și văzându-l a trecut pe alăturea. Ear un Samaritean mergând pe cale, a venit la el, și văzându-l, i s'a făcut milă. Si apropiindu-se, a legat ranele lui, l-a dus la o casă de ospătă, și a purtat grija de el. Si a doua zi plecând, scoțând doி lei a dat gazdăi, și i-a dis: Portă grija de dinsul; și ori-ce vei mai cheltui, eu, când mă voi întoarce, voi să da tăie inapoi. Deci care dintr'acei trei și 36 se pare a fi aproapele celui ce căduse între tălahari? El a dis: 37 Cel ce a făcut milă cu dinsul. Atunci i-a dis Iusus: Mergi de-³⁸ fă și tu asemenea.

38 Si ducându-se el, el a intrat într'un sat; ear o femeie anume
 39 Martha l-a primit în casa sa. Si aceea avea o sora, ce se chiamă
 Maria, care și sedând la picioarele lui Iisus asculta cuvintele lui.
 40 Ear Martha era distrașă de multă servire, și viind la dinsul a
 41 dis: Domne, ați nu îl păsa, că sora mea singura m'a lăsat și ser-
 42 Martho, te îngrijesc și te turburi de multe. Si respundând Iisus, "A
 cru trebuesce; ear Maria și-a ales partea cea bună, care nu se
 va lăsa de la dinsul."

CAP. XI.

Iisus înrătuiește pre discipulii săi cum trebuie să se roagă: rinde că pre un demonisat, și refuză pre Fărisiei cără insușesc acăstă minune lui Beelzebul. Îi mostră pentru moravurile reale și săcărânia lor.

- 1 Si când el era într'un loc, rugându-se, după ce a incetat,
 2 și a dis unul din discipulii lui către dinsul: Domne, înve-
 3 pă-ne si ne rugăm, precum și Ioan a învățat pre discipulii săi
 4 și li-a dis: Când vă rugați, diceți: Părintele nostru, carele ești
 5 în ceruri, Sântescă-se numele tău. Vie imperația ta. Facă-se
 6 voea ta, precum în ceru, și pe pămînt. Pânea noastră cea de
 7 totă dilele dă-ni-o astă-di. Si ni ertă păcatele noastre, precum
 8 și noi ertăm tuturor celor ce ni sunt datori. Si nu ne duce
 9 în iștipă, ci ne scapă de cel reu.
- 5 Si li-a dis: dacă cineva dintre voi ar avea un amic, și ar veni
 6 la dinsul la mieșul nopții, și îl-ar dice: Amice, dă-mi impru-
 7 am ce pune înaintea lui; Si acela din cale un amic la mine, și nu
 8 săternut cu mine; nu pot să mi se scol să îl dau. Dic voue: Mă-
 9 char de nu se va scula și dea pentru că este amicul său, dar
 10 pentru stăruința lui se va scula și dea căte îl trebuie. Si îl
 11 voue: Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi
 12 se va deschide. Căci tot cel ce cere, ia; și cel ce cauță,
 13 afă; și celui ce bate i se va deschide.
- 11 De va cere fiul pâne de la unul dintre voi care este părinte,
 12 ați dărăți va da piatră? sau de va cere pesce, ați dărăți va da
 13 șerpe în loc de pesce? Său de va cere ouă, ați dărăți va da scor-
 14 pie? Deci dacă voi, fiind rei, sciți și dați daruri bune copi-
 15 lor vestri: cu căt mai mult Părintele vostru cel din ceriu va
 16 da Spirit Sânt celor ce cer de la dinsul?
- 14 Si scotea un demon, și acela era mut. Si după ce a eşit
 15 demonul, a vorbit mutul; și s-a mirat multimea. Ear ore-care
 16 dintr'înșii diceau: El scoțe demonii prin Beelzebul, domnul de
 17 monilor. Alții îspitindu-l cereau de la dinsul semn din ceriu
 18 Ear el sciind gândurile lor, îl-a dis: Totă imperația ce se dă

bină între sine, se pustiesc; și casă care este contra sa cade. Dar că chiar Satană s'a disbinat între sine, cum va sta imperația lui? Prețntru-vă dicteți, că cū scot demoni prin Beelzebul. Ear 18 de căcă cu scot demoni prin Beelzebul, prin cine și scot fiu vostri? Prețntru acăsta ei vi vor fi judeicatori. Ear dacă cū scot 20 demoni prin degetul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. Când cel tare înarmat păleşesc curtea 21 sa, este în pace avearea lui. Dar când vine un mai tare de 22 căt el, și l biruesc, ia tōte armele lui, în cari se încredea, și împarte prăjile lui. Cel ce nu este cu mine este contra mea, 23 și cel ce nu adună cu mine risipesc.

Când spiritul cel necurat este din om, amblă acesta prin 24 locuri seci, căutându-și repaus; dar neîland, dice: Mă voi 25 intorce în casa mea, de unde am eşit. Si viind, o astă mătu- 26 rată și înfrumuseată. Atunci merge și mai la alte septe spirite de pe urmă ale omului acelaia mai rele decât cele d'intâia.

Vorbind el acestea, o femeie rădicându-și vóce din popor 27 i-a dis: Fericită este mitra care te-a purtat, și titile cari ai supt. Ear el a dis: Da, fericită sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dum- 28 neșeu și lăudesc.

Ear adunându-se glótele, a inceput a dice: Acăstă gene- 29 rațiune este rea; cere semn; și semn nu i se va da, decât numai semnul profetului Iona. Căci precum Iona a fost semn 30 pentru Nincvii, aşa va fi și Fiul omului pentru generaționea aceasta. Regina de la mădă-di se va scula la judecată cu băr- 31 bații acestei generaționi, și lă va condemna; căci a venit de la marginile pământului și anume înțelepciunea lui Solomon; și éca mai mult decât Solomon aici. Bărbății de la Nineve se vor 32 scula la judecată cu acăstă generațion, și o vor condemna; căci ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și éca mai mult de- 33 căt Iona aici.

Nimene aprindând lumină o pune în loc ascuns, nici sub o- 33 broc, ci în sfecinic, ca cei ce intră și văd lumina. Lumină- 34 torul corpului este ochiul; deci de este ochiul tău curat, tot corpul tău este luminat; dar de este rău, și tot corpul tău ra- 35 și intunecat. Drept accea caută, ca lumina care este în tine si nu fie intunecere. Deci dacă corpul tău este tot luminat, ne- 36 având vre o parte intunecosă, tot va fi luminat, ca și când lu- 37 minătorul te-ar lumina cu strălucirea lui.

Ear vorbind el, il ruga un Fariseu și prânzescă la el; și 37 intrând a seduț la măsă. Ear Fariseul vădând, că nu s'a spa- 38 lat întâi, mai nainte de prânz, s'a mirat. Dar Domnul i-a 39 dis: Acum voi Fariseii curăță și partea cea din afară a paharului și a blidului; dar cea din întrul vostru este plină de răpire

40 și de reutate. Nobunilor! aă nu cel ce a făcut cea din-afără
 41 a făcut și cen din-intru? Înse dați milostenie din cele ce
 42 aveți; și éca tóte vi sunt curate. Dar vă voue, Fariseilor,
 căci deciuți izma și rata și tóte legumole, dar neglijiați drept-
 taten și drugosten lui Dumneșeu; acestea se căde și le faceti,
 43 și acelea si nu le lăsați. Vă voue, Fariseilor! căci iubiiști scan-
 44 nele cele mai de sus în sinagogi, și salutările în pieți. Vă
 voulă, Cărturarilor și Fariseilor façarnici! căci sunteți ca mor-
 mintele ce nu se văd, și omenei ce ambla d'asupra lor nu le scăz.
 45 Atunci respundând unul din juristi, î-a dis: Iuvătorule,
 46 acestea dicând, și pre noi injuri. El a dis: Vă și voue ju-
 ristilor! căci înșarcinăți pre omenei cu sarcini cu auevoi de
 purtat, ear voi nici cu un deget al vostru nu vă atingeți de
 47 sarcini. Vă voulă! căci zidiți mormintele profetilor, pre cari
 48 părinții vostru î-a ucis. Deci mărturisiti că conveinuti la fap-
 tele părinților vostru; căci aceea î-a ucis, ear voi zidiți mor-
 49 mintele lor. Pentru acesta și înțelepeciunea lui Dumneșeu a
 50 dis: Trimită-vou cătră ei profesii și apostoli; și pre unii din
 tr'înși vor ucide și î vor persecuta; Ca și se céră de la a-
 51 meierea lumiei: De la sângele lui Abel până la sângele Za-
 chariei, care s'a omorit între altar și între templu; adever dic-
 52 voue: Se va cere de la acest neam. Vă voulă, juristilor! pen-
 ce vreau să intre î-ații oprit.
 53 Și dicându-li el acestea, aă inceput Cărturarii și Fariseii a
 se mânia tare, și a-l ademini și li vorbescă despre mai multe;
 54 Pândindu-l, și căutând și scoté ceva din gura lui, ca și-l
 potă acusa.

CAP. XII.

*Iisus învăță pre discipulii sei a se pădi de fațări și de lăcomie.
 Că nu trebuie să se teme decât numai de Dumneșeu. Blasfeme contra Sântului Spirit. Privigherea. Impăcarea cu adversari.*

- 1 **S**i fiind adunate mai multe mii de popor, incât se călcău
 2 unii pre alții, a inceput a dice discipulilor sei: Mai in-
 3 tăiu pădiți-vă de aluatul Fariseilor, care este fațăria. Căci
 nimic nu este acoperit, care nu se va discoperi, nici ascuns,
 4 care nu se va cunoșce. Deci ori-ce veți dice la intuneric se
 va audi la lumină; și ceea ce veți vorbi la urechie în cămări
 se va anunța d'asupra caselor.
- 4 Ear dic voue amicilor mei: Nu vă temeți de cei ce ucid
 6 corpul, și după aceea nu mai aă nimic de făcut. Ci vi voi
 arăta de cine să vă temeți: Temeți-vă de cel ce are putere, după
 ce a ucis, și arunce în gheenna; adever dic voue: Temeți-vă

de acela. Aă nu se vănd cinci vrăbiș drept doi bani? și nici 6 una dintr'însele nu este uităță înaintea lui Dumnezeu. Înse 7 și perii capului vostru toți sunt numerăți. Deci nu vă temeți; căci voi sănăteți de mai mult preț decât multe vrăbiș.

Si dñe voue: Tot cel ce mă va mărturisi înaintea oménilor, 8 și Fiul omului va mărturisi pentru diusul înaintea îngerilor lui Dumnezeu. Ear cel ce se va lepăda de mine înaintea îngerilor menilor va fi lepădat înaintea îngerilor lui Dumnezeu. 9 Si tot 10 cel ce va dice cuvânt contra Fiului omului, i se va ertă; ear celu' ce va blasfema contra Sântului Spirit nu i se va ertă. Ear când vă vor aduce la sinagogă, si la magistraturi și auto- 11 rități, nu vă ingrijîști cum și ce veți responde, său ce veți dice; căci Spiritul Sant vă va învăța într'acca oră ce vi se cuvine 12 a dice.

Si i-a dis ôre-care din multime: Învățatorule, di frateľu meu 13 ca și împărățu cu mine moscenirea. Ear el i-a dis: Omule, 14 cine m'a pus judecător său împărățitor preste voi? Si li-a dis: 15 Vedeți și vă feriți de lăcomie; căci viața cui-va nu consistă în abundanța averei sale.

Si a dis lor parabolă: Unui om bogat i-a rodit tîrina. 16 Si acesta cugetă în sine, dicând: Ce voi face? fiindcă nu am 17 unde aduna fructele mele. Si a dis: Acăsta voi face: Voi 18 strica grănairele mele, și te voi zidi mai mari; și acolo voi stringe tôte fructele mele și bunurile mele; Si voi dice su- 19 fletului meu: Suflete, ai multe bunuri strinse spre mulți ani; repausă-te, mânăncă, bea, și veselesc-te. Dar Dumnezeu i-a 20 dis: Nebune, într'acăstă năopte va fi cerut de la tine sufletul têu; atunci cele ce ai gătit, ale cui vor fi? Așa este cel ce strin- 21 ge lui și tesaur, dar nu este bogat în Dumnezeu.

Si a dis discipulilor sei: Pentru aceasta vă dic: Nu vă ingri- 22 juji de viața voastră, ce veți mâncă; nici de corp, cu ce vă veți imbrăca. Viața mai mult este decât hrana, și corpul de- 23 cât vestimentul. Căutați la corbi; căci nu sămănă nici seceră; 24 nu au cămări nici grănaire; și Dumnezeu îi nutresce; cu căt mai buni sănăteți voi decât paserile? Si cine dintre voi prin 25 grija sa pote să adaogă statuiei sale un cot? Deci dacă nu 26 puteți face nici ce este mai mic, de ce mai ingrijîș de cele-lalte? Priviți crini, cum cresc; nu se ostenesc, nici torc; ear 27 dic voue, că nici Solomon în totă gloria sa nu s'a imbrăcat ca unul dintr'acestia. Deci dacă Dumnezeu aşa imbrăcă érba, 28 care este astă-dăi în câmp, și mâne se aruncă în cuptor, cu căt mai mult pre voi, pucin-credincioșilor?

Si nu întrebăți dar ce veți mâncă, său ce veți bă, nici nu vă 29 luptați cu gândul. Căci tôte acestea le căută giuntele lumei aces- 30 tela; ear Părintele vostru scie că vă trebuesc acestea. Înse 31

căutați imperația lui Dumnezeu; și acestea totă vi se vor a-
 32 da ogoe. Nu te teme, turmă mică; căci a bine-voit Părintele
 33 vostru și vi dea imperația. Vîndeți averea voastră și dați mi-
 lostenie; faceți-vi punți, cari nu se învechiesc, tesaur în cerință,
 care nu se impucinăză, unde furul nu se apropiă, nici molia nu
 34 strică. Căci unde este tesaurul vostru, acolo va fi și ani-

ma voastră.
 35 36 Si fie cîpsele vostre inciuse și făcile aprinse; Si voi in-
 și-vă asemenea cu șomerii, cari ascăptă pre domnul lor, când
 se va întorce de la nuntă; ca viind și bătând îndată să dis-
 37 chidă. Fericiti sunt servitorii aceia, pre cari viind domnul
 ii va afla privighind; adever dic voue, că se va incinge, și va
 38 pune și sedă la măsa, și viind li va servi. Si de vei la
 a două strajă, săd de la venire la a treia strajă, și i va afla așa,
 39 fericiti sunt servitorii aceia. Dar acesta și scîti, că de ar scî-
 stăpânul casei în care óra vine furul, ar privighie, și nu ar lăsa
 40 săi sape casa lui. Deci și voi fiți gata; căci în óra în care nu

gândiți Fiul omului va veni.
 41 Ear Petru l-a dis: Domne, cătră noi dici acăstă parabolă,
 42 său și cătră toþi? Domnul a dis: Cine este óre ingrijitorul
 cel credincios și înțelept, pre care îl va pune domnul său preste
 43 servitorul săi, și îl dea la timp porțiunea lor? Fericit este a-
 44 cel servitor, pre care viind domnul său îl va aflare aþa făcând. A-
 45 devér dic voue, că l va pune preste totă averile sale. Dar de
 va dice acel servitor în anima sa: Domnul meu întârdă să veni,
 46 și va începe a bate pre servitorii și pre servitóre, și a mânca și
 47 a b   și a se îmbăta. Va veni domnul servitorului acelaia în
 diuia în care nu ascăptă, și în óra în care nu scie, și l va dis-
 48 pica, și i va pune partea lui cu necredinciosul. Si servitorul,
 cel ce a scutit voea domnului său, și nu a gătit, nici a făcut
 dupre voea lui, se va bate mult. Dar cel ce nu a scutit, și
 a făcut cele vrednice de bătăi, se va bate pucin. Căci ori-că-
 ruia să dat mult, mult se va cere de la dinsul; și căruia i să
 incredintat mult, mai mult vor cere de la dinsul.

49 Foc am venit și arunc pe păm  nt, și ce volesc dacă să și
 50 aprins! Ear cu botez am și mă botez; și cum mă strimto-
 51 rez p  n   ce se va îndeplini! Au vi se pare, că am venit și
 52 dău pace pe păm  nt? Nu, dic voue; ci disbinare. Căci de a-
 cum înainte cinci intră casă vor fi disbinăzi, trei contra a doi,
 53 și doi contra a trei. Se va disbindă părinte în contra fiului,
 și fiul în contra părintelui; mama în contra fiiei, și fiia în
 contra mamei; sócra contra noră-sa, și nora contra s  c  -sa.

54 Si dicea și poporului: Când vedete norul rădicându-se de
 55 la apus, îndată diceți: Vine pl  i   mare; și este aþa. Si când
 56 vedete australul sunând, diceți: Va și fie arșiță, și se face. Fă-

carnicilor! faça cerlului și a pământului sciși a cerca, dar acest timp, cum nu' cercăți? Da, pentru ce nu judecați și de la sine ceea ce este drept? 57 Când mergi cu adversul tău la magistrat, silește-te pe cale 58 a to disface de el; ca nu cumva si te tragă la judecător, și judecătorul si te trădează servitorului; și scrivitorul si te arunce în iudecătorie. Pie tăie; Nu vei ești de acolo până ce nu vei 59 plati și banul cel mai de pe urmă.

CAP. XIII.

Iisus cu ocaziunea Galilianilor ucizi călamă la pocăință. Parabola smochinului uscat. Iisus rinde că o femeie bolnavă în diua sămbătei. Parabola grăunetului de muștar. Indemnare a intră pe portă cea strânsă. Predicere de dărâmarea Ierusalimului.

In acel timp erau de față unii, cari îi-a spus despre Galiliani, al căror sânge îl-a amestecat Pilat cu sacrificiile lor. 1 Si respundând Iisus lui-dîs: Ați vi se pare, că Galiliani 2 acestia așa fost mai păcătoși decât toți Galiliani, pentru că așa suferit acestea? Nu, dic vous; ci de nu vă veți pocăi, toți vă 3 veți pierde așa. 4 Său aci opt-spre-dece, preste cari a cădut turnul în Siloam, și îi-a omorit, vi se pare, că acestia așa fost mai păcătoși decât toți omenii, cari locuiau în Ierusalem? Nu, 5 dic vous; ci de nu vă veți pocăi, toți vă veți pierde așa.

Si vorbia acăstă parabolă: Ore-cine avea un smochin plantat în viața lui, și a venit căutând fruct într'insul, și nu a aflat. Atunci a dîs cătă vier: Eca, trei ani sunt de când viu căutând 7 fruct în acest smochin, și nu aflu; tăie-l; de ce zădărnicesc pământul? El respundând îi-a dîs: Dómne, lasă-l și într'acest 8 an, până ce îl voi săpa împrejur, și voi pune gămoi. 9 Si de va face fruct, bine; ear de nu, după aceea îl vei tăie.

Si înveță în una din sinagoge sămbăta. 10 Si éca, era o femee, care avea spiritul neputinței de opt-spre-dece ani, și era girbovă, și nu putea să se rădice în sus nici de cum; Ear li- 11 sus văzduh-o, a căi-am, și îi-a dîs: Femeie, esci liberă de boloata. 12 Si și-a pus mâinile pe dinsa, și îndată s'a îndreptat, 13 și glorifica pre Dunneleț.

Ear mai marele sinagoge mânându-se, pentru că o vinde- 14 case Iisus sămbăta, a respuns și a dîs poporului: Sesă dile sunt în cari se cade a lucra; deci într'acestea viind vă vindecați, dar nu în diua sămbătei. Atunci Domnul îi-a respuns, și a 15 dîs: Făcărițe! fie-care din voă sămbăta așa nu și dislégé boul său asinul de la esle, și îl duce de l'adapă? Dăr acăsta, care 16 este fiică a lui Abraam, și pre care o a legat Satana de opt-spre-dece ani, așa nu se cădea a se dislega de acăstă legătură în diua sămbătei? 17 Si acestea dicând, se rușinau toți adver-

sarii lui; și tot poporul se bucura de tōc cele minunate ce se faceau de dinsul.

18 Atunci dicea: Cuî este asemenea imperația lui Dumnezeu? 19 și cu ce o voiă asemenea? Asemenea este grăuntelui de mustar, pre care luându-l un om l-a aruncat în grădina sa; și a crescut, și s'a făcut arbore mare, și pascările cerului au locuit în ramurile lui.

20 Earași a dis: Cu ce voiă asemenea imperația lui Dumnezeu? 21 Asemenea este alnatului, care luându-l o femeie, l-a ascuns în trei măsuiri de faună, până ce s'a dospit totă.

22 Si ambla prin orașe și prin sate, învechind și călătorind la Ierusalem.

23 Ear óre-care i-a dis: Dómine, aă pucini sunt cei ce se mână? 24 tuesc? Ear el li-a dis: Stăruști a intra prin portă cea strâmtă, 25 căci mulți, dic voue, vor căuta și intre, și nu vor pute. Când se va fi sculat stâlpul casei, și va fi închis ușa, și voi vezi începe a sta afară și a bate în ușă, dicând: Dómine, Dómine, dis-

26 sunteți! Atunci vezi începe a dice: Am mâncat și am băut înaintea ta, și tu ai învețat în ulțile noastre. Dar el va dice: Dic voue: Nu vă cunosc de unde sunteți; depărtați-vă de la mine toti lucrătorii nedreptății. Acolo va fi plângere și scrișirea dinților, când vezi vedé pre Abraam, și pre Isaac, și pre Iacob, și pre toti profetii în imperația lui Dumnezeu, ear pre 29 voi însă-ve scoși afară. Da, vor veni de la răsărit, și de la apus, și de la medă-nopțe, și de la medă-di, și vor sedé la 30 măsă în imperația lui Dumnezeu. Si éca sunt cei mai din urmă, cari vor fi întăiu; și sunt întăiu, cari vor fi cei mai din urmă.

31 Întracea di s'aă apropiat óre-cari Farisei, dicându-î: Ești 32 și te du de aici: căci Erod va si te omore. Ear li-a dis: Mergeți de spuneți vulpei aceleia: Éca ești scot demoni și fac 33 vindecări astă-dî și mâne, și a treia di mă voiă sfârși. Înse mi se cade a merge astă-dî și mâne și in cea-l-altă di; căci nu 34 este possibil si se pierde profet afară din Ierusalem. Ierusaleme, Ierusaleme! cel ce omori profetii, și ucidi cu pietre pre cei trimiși la tine; de căte ori am vrut si adun pre filii tēi, 35 cum adună găina pușii sei sub aripă, dar nu ati voit. Éca, vi se lasă casa văstră pustiă; căci în adevăr dic voue: Nu mă vezi vedé, până va veni timpul când vezi dice: Bine-cuvântat este cel ce vine in numele Domnului.

CAP. XIV.

Iisus vine de pre un idropic în diua sămbătă; el recommendă umilitate și suferea de bine. Parabola despre cina cea mare. Lepădarea de sine.

Întrând Iisus în casa ore-cărula din mai marii Fariseilor, ca și nănânce pâne sămbătă, acestia îl pândau. Si éca un om bolnav de idropică era înaintea lui. Si Iisus luând cuvîntul a vorbit cătră jurist și cătră Farisei, dicând: Ore se cade sămbătă a vindeci? Ear ei au tacut. Si apucându-l l-a vindecat, și l-a demis. Si respundându-li a dis: Al căruia dintre voi asin său boiu, de va căde în puț, aș nu îndată îl va scôte în diua sămbătă? Si nu aș putut săi respundă la acestea. Si dicea parabolă cătră cei invitați, observând cum își alegeau șederile mai sus, dicându-li: Când vei fi invitat de cineva la nuntă, nu ședea la locul cel mai de sus; ca nu cumva și fie invitat de dinusul altul mai cinstit de căt tine; Si viind cel ce a invitat pre tine și pre acela, își va dice: Dă acestuia locul; și atunci vei începe cu rușine a lua pe rînd locul cel mai de jos. Ci când vei fi invitat, mergi de ședi la locul cel mai de jos; pentru ca, când va veni cel ce te-a invitat, și tu dică: Amice, sue-te mai sus; atunci vei ave onore înaintea celor ce vor ședē impreună cu tine. Căci tot cel ce se înalță pre sine se va umili; și cel ce se umilesce se va înalța. Si dicea și celuși ce lăchiașase: Când faci prânz său cină, nu invita pre amicii tēi, nici frații tēi, nici rudele tale, nici vecini bogăți, ca nu cumva și ei să te invite pre tine, și și ti se facă resplătire. Ci când faci ospeț, invită seraci, nevoești, schiopi, și orbii. Si fericit vei fi; căci ei nu pot săi întorce; ci și te va întorce la invierea dreptilor. Si audind acestea unul din cei ce ședea la mésă cu el a dis: Fericit este cel ce va prânzi în imperația lui Dumnezeu. El lă-a dis: Un om a făcut cina mare, și a invitat pre mulți; Si a trimis pre servitorul său în ora cincii și dică celor invitați: Veniți, căci tōte sunt deja gata. Si aș inceput toți de o-dată a se scusa. Cel dințaiu lă-a dis: Am cumpărat terina, și am nevoie să es și să o văd; te rog să mă eră. Altul a dis: Am cumpărat cinci părechi de boi, și merg să lă cerc; te rog să mă eră. Si altul a dis: Mi-am luat femeie, și pentru acesta nu pot veni. Deci întorcându-se acel servitor, a spus domnului său acestea. Atunci mâniându-se stăpânul casei, a dis servitorului său: Ești curînd la piețile și stradale orașului, și adu aici seraci și nevoești, și schiopi și orbii. Si a dis servitorul: Domne, s'a făcut cum aï ordonat, și âncă mai este loc. Si a dis domnul cătră servitor: Ești la drumuri și la găduri, și lă silesce să intre, ca să se implete casa mea. Căci dic

voue: Nică unul din acei bărbați ce erau invitați nu va gusta din cina mea.

25 **Si** mergea cu dinsul popor mult; și el întorcându-se l-a
26 **dis:** Când cine-va vine cătră mine, și nu uresco pre pără-
tele seu și pre manuă, și pre femeie, și pro copii, și pre frații,
27 și pre surori, și chiar vieta sa, nu'mi pote fi discipul. **Si** cel
28 fi discipul. Căci cine dintre voi vrînd să zidescă un turn, au
nu întâi se pună și calculeze chelciuăla, de are cu ce si fi.
29 nescă. Ca nu cum-va puind temelia, și neputind fini, toti cei
30 ce'l vor vedé si începă al lui în rîs. **Dicênd:** Acest om a
31 inceput a zidi, dar nu a putut fini. **Séu** care rege, mergând
spre a purta resboiu în contra altu'rege, aū nu se pune mai
intâi si se sfatuescă, de va puté cu dece mi și intimpine pre
32 cel ce vine contra lui cu doue-deci de mil? Ear de nu, anca
33 fiind acesta departe, trimînd solice, se rögă de pace. Aşa
dar fie-care d'intre voi, care nu se lépădă de tôte averile sale
nu'mi pote fi discipul.

34 **Bună este** sarea; inse dacă sarea se va strica, cu ce se va
35 drege? Nică în pămînt nici în gunoiu nu este trebnică; ci se
aruncă afară. **Cel** ce are urechi de audit, audē.

CAP. XV.

Iisus justifică conduită sa cu păcătoșii prin parabolele despre oale, drahme și fiul risipitoru.

1 **A**tunci s'aú apriopiat de dinsul toti vameșii și păcătoșii, ca
2 si'l asculte. **Si** murmuraă Farisei și Cărturari, și.
3 cênd: Acesta primește pre păcătoș, și mânâncă cu dînsii. **Si**
li-a vorbit această parabolă, dicênd:

4 Care om dintre voi avênd o sută de oi, și perdiend una
dintr'incele, aū nu lasă pre cele noue-deci și noue în pustie, și
5 merge după cea perdută, până când o astă? **Si** afăndu-o, o
6 pune pe umerile sale, bucurându-se. **Si** viind a casă, chiama
amicii și vecinii, dicêndu-li: Bucurați-vă cu mine, că am găsit
7 oaea cea rătăcită. **Dic** voue, că aşa va fi bucurie în ceru de
un păcătos ce se pocăesce, mai mult decât de noue-deci și
noue de drepti, cărora nu li trebuie pocăință.

8 **Séu** care femeie, avênd dece drahme, dc pierde o drahmă, aū
nu aprinde lumină, și mătură casa, și caută cu dinadinsul, până
9 o astă. **Si** afăndu-o, chiama amicale și vecinele, dicênd: Bu-
curați-vă cu mine, că am găsit drahma care o am perdit.
10 Aşa, dic voue, se face bucurie înaintea ângerilor lui Dumneșteu
de un păcătos ce se pocăesce.

11 12 **Si** a dis: Un om avea doi fi; **Si** a dis cel mai ténér dim
ei părintelui *seu*; Părinte, dă'mi partea de avere ce *mi* se

cade. Si l-a împărțit aveera. Si după pucine dile, adunând 13 totușii cel mai ténér, s'a dus într'o teră departe, și acolo a risipit aveera sa, vietuind în desfrânat. Si chieftuind 14 el totușii sănătatea sa, și el a început a suferi de lipsă. Si mergând s'a lipit de unul din cetătenii 15 terrei aceia; și l-a trimis la terinele sale să pască porcii. Si 16 dorea să sănește pântecele sănătatea de roșcovale ce mâncau porci; însă nimene nu i-a dat. Si viindu-și în sine a dîs: Căți argați 17 al părintelui meu au prisosință de pâne, ear eu peru de fome! Mă voi scula și mă voi duce la părintele meu, și lă voi dîce: 18 Părinte, păcăuit-am contra ceriuilui și înaintea ta; Si nu mai 19 sunt vrednic a mă chiama fiul tău; să-mă ca pre unul din ar- gătii tăi. Si seculându-se a venit la părintele sănătatea. Ear anca 20 fiind departe, l-a văzut părintele sănătatea, și i s-a făcut milă; și alergând a căzut pe grumazul lui, și l-a sărutat. Si l-a dîs 21 fiul: Părinte, păcăuit-am contra ceriuilui și înaintea ta, și nu mai sunt vrednic a mă chiama fiul tău. Si a dîs părintele 22 cătră servitorii săi: Aduceți îmbrăcămintea cea mai bună, și lă îmbrăcați pre el, și dați inel în mâna lui, și încălțăminte în picioarele lui. Si aduceți vițelul cel mai îngrăsat, și lă junghiați; 23 și si măucăm și si ne veselim. Căci acest fiu al meu mort 24 era, și a inviat; perduț era, și s'a aflat. Si așa început a se veseli. Dar fiul lui cel mai mare era la terină; și viind și 25 apropiindu-se de casă a audit musică și jocuri; Si chiămând 26 pre unul din servitori, l-a întrebat ce sunt acestea? El l-a 27 dîs: Fratele tău a venit, și părintele tău a junghiat vițelul cel îngrăsat, pentru că l-a primit sănătos. Ear el s'a măniat, și 28 nu vrea să intre. De aceea părintele lui eșind il ruga. Dar 29 el respundând a dîs părintelui sănătatea: Ecă de atâtia anu își ser- vesc, și nici o-dată nu am călcăt comandamentul tău, și nici o-dată nu 'mi-a dat măchar un ed, ca să mă vezelesc cu a- micii mei. Însă când veni acest fiu al tău, care a consumat 30 aveera ta cu mereticile, și junghiașii vițelul cel îngrăsat. Ear 31 el l-a dîs: Fiile, tu esci cu mine în tot timpul, și totușii a le mele sunt să le tale; Se cădea a ne veseli și a ne bucura; căci 32 acest frate al tău mort era, și a inviat; perduț era, și s'a aflat.

CAP. XVI.

Parabola despre îngrijitorul necredincios. Nimene nu poate servi la doi domini. Parabola despre bogatul și despre Lazar.

Si dacea și discipulilor săi: Era un om bogat, care avea 1 un îngrijitor; și acesta a fost părăsit la el că risipescă aveera lui. Deci chiămându-l l-a dîs: Ce aud despre tine? dă 2 socotără de îngrijitoria ta; căci nu mai poți fi îngrijitor. Ear 3 îngrijitorul a dîs în sine: Ce voi face? căci domnul meu ia de

4 la mine ingrijitoria; a săpa nu pot, a cere îmă este rușine. Scid
 ce voi face, ca, dacă voi fi scos din ingrijitoria, și mă primăescă
 5 în casele lor. Si chitămand pre fie-care din datornicii dom-
 nului său, a dîs celui întâi: Cu cât esci dator domnului meu?
 6 El a dîs: Cu o sută de măsuri de oleu. Si i-a dîs: La-ți in-
 7 scrisul, și ședî curênd, și scrie cinci deci. Atunci a dîs altuia:
 Dar tu, cu cât esci dator? El a dîs: Cu o sută de măsuri de
 8 grâu. Si i-a dîs: La-ți inscrisul, și scrie opt deci. Si a lăudat
 domnul pre ingrijitorul nedrept, pentru că a făcut înțeleptesce,
 căci fiil lumiei acesteia sunt mai înțelepti decât fiil luminei în
 generaționea lor.

9 Si dîc voue: Faceți-vi amici din mamonul nedreptăței; ca,
 daca veți fi în lipsă, și vă primăescă în corturile cele eterne;
 10 Cel ce este credincios în pucine, este credincios și în multe;
 11 si cel ce este nedrept în pucine, este nedrept și în multe. Deci
 dacă nu atî fost credincios în mamonul cel nedrept, cine vi
 12 va încredința cele adeverate? Si dacă nu atî fost credincios
 13 în cel străin, cine vi va da ce este al vostru? Nici un ser-
 vitor nu poate servi la doi domini; căci său pre unul va uria și
 pre altul va iubi; său de unul se va alipi și pre altul va dis-
 prețui. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamon.

14 Si audiau tóte acestea și Fariseii, cari erau iubitori de ar-
 15 gint, și și rideau de dinsul. Si li-a dîs: Voi sunteți cei ce
 vă faceți drepti înaintea ómenilor; însă Dumnezeu cunoște
 animile vostre; și cea ce este între ómeni prețios, abomina-
 16 tiune este înaintea lui Dumnezeu. Legea și profetii erau până
 la Ioan; din acest timp se predică imperatia lui Dumnezeu, și
 17 fie-care se silesce spre aceea. Si mai lesne este și trece ce-
 18 rul și pămîntul, decât și cađe o cîrtă din lege. Tot cel ce și
 lasă femeea sa și ia alta comite adulteriu; și tot cel ce ia pre
 cea lăsată de bărbat comite adulteriu.

19 Era un om bogat, ce se imbrăca în purpură și în mătăsa,
 20 veselindu-se în strălucire în tóte dilele; Si era un serac, a-
 nume Lazar, care era aruncat înaintea ușei lui plin de bube;
 21 Si dorîa și se sature din fărâmăturile, cari cădeau din măsa
 22 bogatului, și câni și viind lingeau bubele lui. Si a murit seracul,
 și s'a dus de ângerî în sinul lui Abraam; și a murit și bogatul,
 23 și s'a ingropat. Si în iad rădicându-și ochii săi, fiind în chi-
 nuiri, vede pre Abraam de departe, și pre Lazar în sinul său.
 24 Si el strigând a dîs: Părinte Abraame, miluesce-mă, și trimite
 pre Lazar, și să intinge vîrful degetului său în apă, ca să îmi
 25 răcorescă limba; căci mă chinuesc în acăstă văpae. Înse A-
 braam a dîs: Fiile, adu-ți aminte, că tu ai primit cele bune
 a le tale în viața ta, și Lazar aseminea cele rele; dar acum
 26 el se măngăe, și tu te chinuesci. Si pe lângă tóte acestea

lătre noi și între voi este un mare abis, încât cei ce vor să
trăieșă de aici cătră voi nu pot; nici cei de acolo nu pot să
trăieșă la noi. Atunci a dis: Te rog dar, părinte, ca să lă
mări în casa părintelui meu; Căci am cinci frați; cărora și 28
lă mărturisescă despre această, ca nu cumva să fie și ei la a-
cest loc de chin. I-a dis Abraam: Ați pre Moisi și pre profetii; 29
să i asculte. Ear el a dis: Nu, părinte Abraame; ci de va 30
merge la dinșii cineva din morți, se vor pocăi. Si i-a dis: 31
Dacă nu ascultă de Moise și de profetii, măchar de ar și invia
cineva din morți, nu vor crede.

CAP. XVII.

*Iisus vorbesce despre scandale, despre erărea greselilor, și despre
puterea credinței; el vindecă dece leproși; vorbesce despre întemeierea
imperatiției lui Dumnezeu, și despre venirea Fiului omului.*

A tunecă a dis discipulilor sei: Este imposibil să nu vie 1
scandale; dar vă de omul acela, prin carele vin. Mai 2
de folos îar fi, ca să i se spăndește o piatră de mără de gru-
mazul lui, și să se arunce în mare, decât să scandalisă pre u-
nul dintr'acești mici. Păditi-vă: De îi va gresi fratele tău, 3
cărtă-l; și de se va pocăi, értă-l. Si măchar de șepte ori 4
în îi va gresi, și de șepte ori în îi se va intorțe la tine
dicând: Mă cănesc; și îi erăt. 5

Si aii dis apostolii cătră Domnul: Adaoge-ni credință. Ear 6
Domnul a dis: De atî ave credință ca un grăunte de muștar, atî
dice dudului acestuia: Disrădicinéză-te și te planteză în mare,
și v'ar asculta.

Ear cine dintre voi, dacă ar avé serv arând, său păscend 7
vite, î-ar dice îndată, după ce a venit de la câmp: Du-te și
te pună la măsă? Ați nu mai vîrtos îi va dice: Gătesce-mă 8
cina, și incingêndu-te servesce-mă, până voiă mâncă și voiă bă-
eă; și după aceea vei mâncă și vei bă și tu? Ați döră va 9
multumi servului aceluia, pentru că a făcut cele ce i s'a ordonat? Nu, mi se pare. Așa și voi, când veți fi făcut tôte cele 10
ce vi s'a ordonat, dicetei: Sûntem servi netrebnici; făcurăm ce
am fost datori a face.

Ear mergênd el la Ierusalem a trecut prin Samaria și Ga- 11
ilee. Si intrând într'un sat, l-aî intîmpinat dece bărbați 12
leproși, cari au statut de departe; Si acela au rădicat vóce, 13
dicând: Iisuse, Învățătorule, miluesce-ne. Si vădêndu-îi lă-a 14
dis: Mergeți și vă arătați preușilor. Si s'a întemplat precând
mergeau, său curățit. Ear unul dintr'însu vădênd că s'a vin- 15
decat, s'a intors, glorificând pre Dumnezeu cu vóce tare; Si a 16
călăt cu fața la picioarele lui, multumindu-îi; și acela era Sa-
maritean. Iisus luând cuvântul a dis: Ați nu dece s'a curățit? 17

18 dar cei nove unde sună? Nu sănă aflat și se întorce decât numai acest străin. *Și i-a spus:*
 19 gloria lui Dumnezeu decât numai acest străin. *Și i-a spus:*
 20 *Scăla-te și mergi; credința ta te-a măntuit.* *Și i-a spus:*
 21 *Si fiind întrebă de Farisei, când va veni imperatia lui Dumnezeu nu vine
 nețed, îi-a respuns și a spus: Imperatia lui Dumnezeu nu vine
 nețed cu ochii. Nică vor dice: Eca aici! său éca acolo! căci
 éca imperatia lui Dumnezeu este deza intre voi.*

22 *Si a spus discipulilor: Vor veni zilele, când veți dori și vedeti
 23 una din zilele Fiului omului, și nu veți vedea. Si vi vor dica:
 24 Eca aici! său éca acolo! nu mergeți, nică nu urmăriți. Căci
 precum fulgerul, fulgerând din o parte a cerului luminăză până
 25 la altă; așa va fi și Fiul omului în ziua sa. Dar mai întâi
 trebuie să suferi multe și să fi reprobat de acesta generație.*

26 *Si precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și în zilele Fi-
 27 iului omului: Mâncău, beau, se insurău, se măritau, până la
 28 dur pre toți. Asemenea și precum a fost în zilele lui Lot:
 29 mâncău, beu, cumpărău, vindeau, sădău, zidău; Dar în ziua
 in care a esit Lot din Sodoma, a plătit foc și puciösă din ceru,
 30 și a perdit pre toți. Astfel îi va fi în ziua in care Fiul o-
 31 mului se va arăta. Intr'acea și cel ce va fi d'asupra casei și
 vasele lui în casă, și nu se pogore și le ia; și cel din camp,
 32 asemenea și nu se întorce înapoi. Aduceți-vă aminte de fe-
 33 meea lui Lot. Cel ce va căuta și scape viața sa o va perde,
 34 și cel ce o va perde o va conserva. Dic vouă: Intr'acea
 năpte vor fi doîntr'un pat: unul se va lăsa, și altul se va lăsa.
 35 Doue vor măciuna împreună: una se va lăsa, și alta se va lăsa.
 36 37 Doi vor fi în camp: unul se va lăsa, și altul se va lăsa. *Si*
*respundând îi-a spus: Unde Domine? El îi-a spus: Unde este tru-
 pul, acolo se vor aduna vulturii.**

CAP. XVIII.

*Parabolele despre judecătorul nedrept și despre Fariseu și vameș.
 Iisus bine-cuvântă pre-pruncă. Pericolul bogăților. Iisus își pre-
 dice suferințile sale, și vindecă pre un orb.*

1 *Si li dicea parabolă cu acest scop, că se cade a se ruga*
 2 *tot-de-una, și a nu se discuragea; Dicând: Intr'un oraș era un judecător, care nu se temea de Dumnezeu, nică nu
 3 i păsea de om. Si era o văduvă într'acele oraș, și venia la
 4 dinsul, dicând: Scapă-mă de inimicul meu. Si nu vrea mult
 timp; ear după aceea a spus în sine: De și nu mă tem de Dum-
 5 nezeu, nică nu mă păsa de om, Dar fiind că acesta văduvă
 mă superă, o voiu scăpa, ca și nu mă chinuiesc viind neconvenit.
 6 7 Si a spus Domnul: Audiți ce dice judecătorul cel nedrept. Si
 Dumnezeu așa nu va face scăpare aleșilor sei, cari strigă către*

diosul diua și năptea, de și în delung răbdă pre *adversarii lor?*
 Vie voue, cî 'l va scăpa curînd. Înse cînd va veni Fiul o- 8
 mul, ore va astu credință pe pămînt?
 Ear cătră ore-curi ce se incredeau în sine, că sunt drepti, 9
 și disprețușă pre cel-l-alti, diccea acăstă parabolă: Doi ó- 10
 meni s'au suit în templu, ca și se róge; unul Fariseu și altul
 vameș. Fariseul stănd se rugă în sine așa: Dumneudeule, 11
 îi multumesc, că nu sunt ca cel-l-alti ómeni, răpitori, nedrepti,
 adulteri, séu și ca acest vameș; Postesc de doue ori în sep- 12
 tamănu; daū deciuîlă din tôte cîte căscig. Dar vameșul, 13
 stănd de departe, nu vroea nici ochii să rădice spre ceriû, ci și
 bătea peptul seu, dicénd: Dumneudeule, fi milostiv mie păcăto- 14
 sului. Dic voue, acesta s'a dus la casa sa mai îndreptat de
 căt acela; căci tot cel ce se înalță însuși se va umili; dar cel
 ce se umilește se va înalța.
 Si aduceaă la el și prunci, ca și se atingă de ei; înse disci- 15
 pulii vîlend i-a certat. Ear Iisus chiămându-î *la sine* a 16
 dis: Lăsați pre prunci și vie la mine, și nu i opriți; căci a u-
 vor asemene este imperația lui Dumneudeu. Adevăr dic voue: 17
 Cel ce nu va primi imperația lui Dumneudeu ca un copil nu va
 intra într-oasa.

Si l-a intrebat un dregător, dicénd: Învățătorule bune, ce 18
 si fac și moscenesc viêtă eternă? Iisus i-a dis: Pentru ce 19
 mă numesc bun? nimene nu este bun, fără numai unul, Dum-
 neudeu. Comandamentele scii: Si nu comiți adulteriu; și nu 20
 ucidi; și nu furi; și nu mărturisesci mărturie minciinósă; Onoră
 pre părintele têu și pre mama ta. Acela a dis: Tôte acestea 21
 le-am pădit din teneretele mele. Iisus audind acestea i-a dis: 22
 Încă una își lipsesce; vine tot ce ai, și împarte seracilor; și
 vei avé tesaur în ceriû; și vino, urmăză-mă. Dar el audind 23
 acestea s'a intristat; căci era forte avut.

Si vîlendu-î Iisus, că s'a intristat, a dis: Cât de anevoie 24
 vor intra în imperația lui Dumneudeu cei ce au avuții. Căci 25
 mai lesne este să trécă funia prin urechia aculului, decât bogatul
 și între în imperația lui Dumneudeu. Ear ei audind acestea a 26
 dis: Cine dar poate să se mantuiescă? El a dis: Cele ce sunt 27
 imposibile la ómeni sunt posibile la Dumneudeu.

Atunci a dis Petru: Eca noi am lăsat tôte, și i-am urmat. 28
 El li-a dis: Adevăr dic voue; Nimene nu este care să-i-a lăsat 29
 casă, séu părinti, séu frați, séu femei, séu copii pentru impe-
 ráția lui Dumneudeu. Care să nu ia immulțite în acest timp, 30
 și în lumea cea viitoră viêtă eternă.

Atunci luând cu sine pre cei doi-spre-dece, a dis: Eca ne 31
 sunu la Ierusalem, și se vor împlini tôte cele scrise prin pro-
 feti despre Fiul omului. Căci se va trăda păgânilor, și va fi 32

33 batjocorit, și va fi insultat și va fi scuipit. *Și bieciindu-l, il vor omori; și a treia-dì va invia. Înse ei nimic nu au înțeles din acestea; și era ascuns cuvîntul acesta pentru diușii, fiind că nu înțelegeau cele dise.*

35 *Și apropiindu-se el de Ierichon, ședea un orb lângă cale, cersind;* *Și audind mulțimea trecând, a întrebat ce este a-*
 36 *mergeau înainte îl certău, ordonându-i să tacă;* *Ear a strigat, dicând: Iisus, Fiul lui David, miluesce-mă.* *Atunci a strigat, dicând: Iisus, Fiul lui David, miluesce-mă.* *Ear a strigat, dicând: Iisus, Fiul lui David, miluesce-mă.* *Si stănd 40 mai vîrtoș striga;* *Fiile al lui David, miluesce-mă.* *Si stănd 41 sul 'l-a întrebat, Dicând: Ce voiesci să 'ti fac? El a răspuns:* *42 Domne, să vîd earășii.* *Si Iisus 'l-a răspuns: Vede; credința ta te-a 43 măntuit.* *Si indată a vîdut, și 'l urma, glorificând predelele; și tot poporul vîdend, a lăudat pre Dumnezeu.*

CAP. XIX.

Iisus chiama pre Zaccheu. Parabola celor dece mnaile. Intrarea lui Iisus în Ierusalem, căruia 'i predice dărămarea; el alungă din templu pre celi ce'l pângăriau.

1 2 **S**i intrând, trecea Iisus prin Ierichon. *Și éca un om a nume Zaccheu, care era mai marele vameșilor, și bogat, 3 Căuta să vîdă pre Iisus cine este; dar nu putea pentru multe, pentru că era mic de statură.* *Și alergând înainte s'a 5 suiat într-un dud săl vîdă, căci era să trăce pe acolo.* *Și viind Iisus la acel loc căuta, și l-a vîdut, și a răspuns cătră diușul: Zacchee, grăbesce de te pogoră; căci astă-dîi trebuie să petrec în 6 casa ta.* *Și grăbindu-se să a pogorit, și l-a primit bucuros.* 7 *Și toți cari vedeau acesta murmurau, dicând: A intrat la un 8 om păcătos să găsduéască.* *Ear Zaccheu stănd a răspunzând Domnul: Éca, Domne, jumătate din avereala mea o dau serătilor, și de am înșelat pre cineva cu ceva, intorc împătrat.* 9 *Dis-a Iisus lui: Astă-dîi s'a făcut măntuire casei acesteia, că și 10 acesta este fiu al lui Abraam.* *Căci fiul omului a venit să caute și să măntuéască aceea ce este perdit.*

11 *Si ascultând ei acestea, el a adăogit o parabolă, pentru că era aprópe de Ierusalem, și pentru că li se părea că indată va 12 să se arete imperația lui Dumnezeu.* *Deci a răspuns:*

Un om nobil s'a dus într-o țără departe, și să ia regat, și 13 să se întoarcă. *Și chiämând dece servitori ai săi, li-a dat dece mnaile 14 și li-a răspuns: Neguțătorii pâna voi să veni. Dar cetățenii lui îl ură, și au trimis solie după el dicând: Nu voim pre acesta să 15 domnească preste noi.* *Dar luând regatul, s'a întors, și a răspuns:* *Si se chiämă la dînsul pre servitorii aceia, căroror li dedese arăsi se afle ce fie-care a căscigat.* *Atunci a venit cel 16 dintul, ca să afle ce fie-care a căscigat.*

dintăin. șicénd: Dómnue, munua ta a adus dece mnaale. I-a 17
 dis: Bine, servule buno; pentru că ai fost credincios preste pucin, și
 aibi putere preste dece cetăți. Si a venit cel al doilea, șicénd: 18
 Dómnue, munua ta a adus cinci mnaale. Si a dis acestuia: 19
 Si tu fil preste cinci cetăți. Si altul a venit, șicénd: Dómnue, 20
 cea munua ta, care o am ținut legată în basina; Căci n-am 21
 temut de tine, pentru că esci om aspru; îi ce nu ai pus, și
 seceri ce nu ai semenat. Si i-a dis: Diu gura ta te voi ju- 22
 dica, servule rêu. Ai scut că ești sănăt ou aspru, luând ce nu
 am pus, și secerând ce nu am semenat. Deci pentru ce nu ai 23
 dat argintul meu schimbătorilor, și ești viind, aș fi luat al meu
 cu dobândă. Si celor ce sta înainte a dis: Luate de la el 24
 munua, și o dați celui ce are dece mnaale. (El i-a dis: Dómnue, 25
 acela are deza dece mnaale). Căci dic voue, că tot celui ce 26
 are, i se va da; ear de la cel ce nu are, și ceca ce are, i se
 va luna. Înse pre inimică mei aceia, cari nu au voit si dom- 27
 nesc preste dinși, aduceți-i aici, și i sfăiați înaintea mea.
 Si acestea șicénd, mergea înainte, suindu-se la Ierusalem. 28

Ear apropiindu-se de Bethfage și Bethania, cătră muntele 29
 ce se chiamă al Olivilor, a trimis pre doi din discipulii sei,
 șicénd: Mergeți în satul care este înaintea vóstră, în care intrând 30
 veți afă un minz legat, pe care nici un om nici o dată nu a șeput;
 dislegați-l, și l aduceți. Si de vă va întreba cineva; Pentru ce 31
 il dislegați? ii veți dice aşa: Pentru că Domnului trebuesce.

Si mergénd cei trimiși, au aflat precum el li disese. Si 32 33
 dislegând ei minzul, i-a dis stăpânii lui; Pentru ce dislegați
 minzul? El i-a dis: Domnului trebuesce. Si l-a adus la 34 35
 minzul; și aruncându-și vestimentele lor pe minz, au pus pre
 lisus d-asupra. Si mergénd el, așterneau vestimentele lor pe 36
 cale. Si apropiindu-se el la pôlele muntelui Olivilor, a în- 37
 ceput totă multimea discipulilor, bucurându-se, a läuda pre
 Dumneleū cu vóce tare, pentru tóte cele minunate cari văduseră;
 Șicénd: Bine cuvîntul n're regele, cel ce vine în numele Dom- 38
 nului; pace in ceriū și gloria in înălțimă. Si óre-cari Farisei 39
 d'intre multime ă-i-a dis: Învățătorule, certă-ți discipulii tēi.
 Înse el respundénd a dis: Dic voue, că de vor tăcē acestia 40
 pietrele vor striga.

Ear apropiindu-se, a vădut cetatea și a plâns de dinșa, 41
 Șicénd; De aî fi cunoscut și tu, măchar în acéstă di a ta, 42
 cele ce sănăt spre pacea ta! Dar acum s'a ascuns de la ochii
 tēi. Căci vor veni dile asupra ta, când inimică tēi vor face 43
 un val împrejurul tēu, și te vor împresura, și te vor îmbulzi de
 tóte părțile; Si te vor face intocmai cu pămîntul, și pre fiu 44
 tēi în tine; și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră; pentru că
 nu ai cunoscut timpul cercetării tale.

45 Si intrând în templu a început a scăde pre cei ce vindeau
46 intrinsul, și pre cei ce cumpărău; Dicându-li: Scris este: Casa
mea casă de rugăciune este; dar voi o ati facut pesceră tal.
harilor.

47 Si învăța în templu în tōte dilele. Ear archiereii și Cărturarii
48 rarii și bătrâni poporului căutați și l pierde. Dar nu puteau
afă ce si i facă, pentru că tot poporul se ținea de el, ascu-

CAP. XX.

Autoritatea lui Iisus Christos. Parabola lucrătorilor rici. Tributul datorit Cesarului. Christos fiul și Domnul lui David.

1 Si intr'una din dilele acelea învețând el poporul în templu
2 și predicând evangelia, aă venit archiereii și Cărturarii
3 cu bătrâni; Si aă vorbit cătră el, dicând: Spune-ni, cu ce
4 autoritate faci acestea? séu cine este care'ți-a dat acéstă au-
5 toritate? El respundénd li-a dis: Vă voiă întreba și eu de
6 un cuvânt, și respondeți-mi. Botezul lui Ioan, din ceriu a
7 fost, séu de la omeni? Ear ei convorbiau între sine, dicând:
8 Ear de vom dice: De la omeni; tot poporul ne va ucide cu
9 spuns, că nu știu de unde. Si Iisus li-a dis: Nică eă nu vi-
voiă spune cu ce autoritate fac acestea.
10 Atunci a început a dice cătră popor acéstă parabolă: Un
11 om a plantat vie, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe
12 mult timp. Si la timp a trimis un servitor cătră lucrători,
13 ca să i dea din fructul viei; dar lucrătorii bătându-l și au retrin-
14 mis deșert. Earăși a mai trimis alt servitor; dar ei bătând
15 și pre acela, și insultându-l și au retrimitis deșert. Earăși a tri-
16 mis și al treilea; ear ei rănind și pre acela l-au scos afară.
17 Atunci a dis domnul viei: Ce voiă face? voiă trimite pre fiul
18 meu cel iubit; döră vădendu-l il vor respecta. Ear lucrătorii
19 scoțându-l afară din vie, l-au omorât. Deci ce li va face
domnul viei? Va veni, și va perde pre acești lucrători, și va
da viaea altora.
20 Ear ei audind acéstă aă dis: Ferescă Dumneșteu! Ear el
căutând spre ei a dis: Dar ce este acéstă ce este scris: Piatra
pre care o aă decon siderat ziditorii, acéstă s'a facut capul un-
ghiului? Cel ce va căde pe acea piatră se va sfărâma; ear
preste care va căde il va strivi. Intracea oră căutați archie-
rei și Cărturarii, ca să și pue mânila pe el; inse s'a temut de
popor; căci înțeleseră că a dis acéstă parabolă contra lor.

Si pândindu-y aș trimis iscōde, cari se prefacea a fi drepti, 20
 ca și l-prindē în cuvēnt, și si l-potē trāda puterei și auto-
 ritatei guvernătorului. Si l-aū intrebat, dicēnd: Învētătorule, 21
 scim că vorbesci și învēti drept, și nu cauți la față, ci învēti
 calea lui Dumnezeu-i în adever: Ni se cade a da tribut Ce- 22
 sarului său nu? Ear el pricepēnd violenia lor li-a-dis: Pentru 23
 ce mē spitiți? Arătați-mi un dinar. A cui imagine și inscrip- 24
 tione are? El respundēnd aū dis: Ale Cesarului. El li-a dis: 25
 Dați dar Cesarului cele ce sunt ale Cesarului, și lui Dumnezeu
 cele ce sunt ale lui Dumnezeu. Si nu l-aū putut prinde în 26
 cuvēnt inaintea poporului; și minunându-se de respusul lui
 să tacut.

Atunci apropiindu-se unii din Sadukei, cari dic că nu este 27
 inviere, l-aū intrebat, dicēnd: Învētătorule, Moise nă-a scris: 28
 De va muri fratele cui-va avēnd femeea, și acesta va muri fără
 copii, și ia fratele său pre femeea lui, și și rădice semență fra- 29
 tehiu său. Deci aū fost septe frați; și cel d'intăiu luând fe-
 mee a murit fără copii. Si a luat al doilea pre femeea aceea, 30
 și acela a murit fără copii. Si al treilea o a luat, și asemenea 31
 de tot a murit și femeea. Deci la inviere a căruia c'intrinșii 33
 va fi femeea? căci tus-șepte o aū avut de femeie. Si respundēnd 34
 Iisus li-a dis: Fiul lumei acesteia se insoră și se mărită; Înse 35
 cei vredniici de lumea aceea și de invierea cea din morți nici se
 insoră nici se mărită; Nici vor mai pute muri; căci sunt a- 36
 semenea ăngerilor, și sunt fiu ai lui Dumnezeu, fiind fiu ai in-
 vierei. Dar cum că vor invia morții a arătat și Moise la rug, 37
 când numesce pre Domnul Dumnezeul lui Abraam și Dumne-
 zeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacob. Dar el nu este Dum- 38
 nezeu al morților, ci al viilor, căci toți sunt vii înaintea lui.
 Atunci unii din Cărturari respundēnd aū dis: Învētătorule, bine 39
 ai vorbit. Si de atunci nu mai îndrăsneau și l-mai intrebe 40
 nimic.

Si li-a dis: Cum dic, că Christos este fiul lui David? Si 41 42
 însuși David dice in cartea Psalmilor: Dis-a Domnul Domnului
 meu; Sedă d'a drépta mea, Până voiū pune pre inimicu tēi 43
 așternut piciorilor tale. Deci dacă David îl chiamă Domn, cum 44
 dar este fiu al lui?

Atunci a dis discipulilor sei in audiu a tot poporului: Pă- 45 46
 dij-vě de Cărturari, cărora li place a âmpla in vestminte lungi,
 și iubesc salutările in pieți, și scaunele cele mai de sus in si-
 nagogi, și sederele cele mai intăiu la ospețe; Cari consumă 47
 casele văduvelor, și sub pretext fac lungi rugăciuni; acestia vor
 lua mai mare condemnare.

CAP. XXI.

*Darul văduvei serace. Iisus predice persecuțiunea
discipolii se și dărâmarea Ierusalemului. Îndemnare spre a pre-
ghia și a se ruga.*

- 1 Si căutând a vădut pre cei bogăți aruncând darurile lor în
2 Scorbană. Si a vădut și pre o văduvă seracă aruncând acolo
3 doi bani. Si a ăs: Adeveră dic voue, că acăstă văduvă seracă
4 a aruncat mai mult decât totă. Căci totă această din abundanță
lor au aruncat la darurile lui Dumnezeu; înse acăstă din lipsă
sa a aruncat totă avereasă, care o a avut.
- 5 Si unii dicând despre templu, că este impodobit cu pietre
6 frumose și cu daruri sacre, el a ăs: Căt pentru acestea cari
vedești, vor veni dile in cari nu va remâne piatră pe piatră,
7 care nu se va risipi. Si l-au întrebat, dicând: Învățătorule,
dar când vor fi acestea? si ce semn va fi, când se vor întembla
8 acestea? El a ăs: Vedești si nu vă amăgiți; căci mulți vor
veni in numele meu, dicând: Eū sunt Christos; si s'a apropiat
9 timpul; dar si nu mergești după ei. Si când veți audii de res-
boae și de disordini, si nu vă spăimîntați; căci acestea trebuie
10 si alibi loc întăju; dar nu este îndată finitul. Atunci li dicea:
Se va scula națiune contra națiunei, si regat contra regatului;
11 Si vor fi cutremură mari pe alocuri, si fômete și ciumi și spa-
me, și semne mari vor fi din ceriu.
- 12 Ear mai înainte de tôte acestea vor pune mâinile lor preste
vol, si vă vor persecuta, trădându-vă la sinagogi și în inchisori,
13 14 Si vi se va întembla și mărturisită. Deci puneti in ânimele
ducându-vă înaintea regilor și guvernătorilor pentru numele meu.
15 vostre, si nu meditați ce veți responde. Căci eū vi voi da
gură și înțelepciune, contra căria nu vor pute vorbi nici a se o-
16 pone toți adversarii vostrui. Si veți fi trădati și de părinți, și de
frați, și de rude, și de amici; și pre unii dintre voi vor omori.
17 18 Si veți fi uriași de toți pentru numele meu. Înse nici un pîr-
19 din capul vostru nu va peri. Intru răbdarea voastră căscigați
sufletele vostre.
- 20 Ear când veți vedé Ierusalemul incunjurându-se de armate,
21 atunci si știți, că s'a apropiat pustiirea lui. Atunci cei ce
sunt in Iudeea si fug la munti; cei ce sunt in mediul Ieru-
salemului si ése, si cei ce sunt in tărîne si nu intre într'insul.
22 Căci acestea sunt dilele resbunărei, ca si se împlinescă tôte
23 cele scrise. Ear văi de cele ce sunt îngreunate, și de cele ce
alăpteză intr'acele dile! căci va fi nevoie mare in tără și mă-
24 nie asupra acestui popor. Si vor căde de ascuțitul sabiei, și
cat de Ginte, până se vor împlini timpurile Gintelor.
- 25 Si vor fi semne in soare, și in lună, și in stele; și pe pâ-

măcun strimtorare popoarelor cu nedumerire; mugind marea de sgu-
duri valurilor: Mai murind oménii de frică și de acceptarea 26
celor ce vor să fie pe pămînt; căci puterile cerurilor se vor
clăti. Si atunci vor vedé pre Fiul omului viind pre norii cu 27
putere și cu gloria mare. Deci începând acestea a se face, 28
căutați în sus, și rădicați capetele vostre; căci se apropie re-
scumperarea voastră.

Si li-a dis parabolă: Vedeți smochinul și toti arborii; 29
Când deja înfrundesc, vădând cunoștești de la sine, că deja este 30
apropé véra. Așa și voi, când veți vedé acestea făcându-se, 31
și scăzi, că este aprope imperația lui Dumnezeu. Adever dic 32
voue: Nu va trece acest neam, până când nu se vor face tôte
acestea. Cerul și pămîntul vor trece, inse cuvintele mele nu 33
vor trece.

Dar luate aminte de voi însă-vă, ca și nu se îngruzeze 34
răstine cu satiul măncărei și cu betița, și cu grijile lumei, și fără
de veste și vie acea di asupra vostre. Căci ca o cursă va 35
veni preste toti cei ce locuesc pe fața a tot pămîntului. Deci 36
privighiați și vă rugați în tot timpul, ca și fiți vredniței a scăpa
de tôte cele ce așa și se întempele, și a sta înaintea Fiului o-
mului.

Si înveță dina in templu; ear năoptea eșind petrecea in 37
muntele ce se chiamă al Olivilor. Si tot poporul vinea de de- 38
mănăștă la dinsul in templu, ca și l' asculte.

CAP. XXII.

Iuda se învoiesc și trădea pre Iisus. Pascile. Instituirea sănătății. Suferințile lui Iisus în Gethsemane; el este dus înaintea arhieului; Petru se lepădă de dinsul; el este dus înaintea consiliului Iudeilor.

Si se aprobia serbatoreia azimelor, care se chiamă pascile. 1
Si căutați archierei și Cărturarii, cum li-l-ar omori; căci 2
se temea de popor.

Ear Satana a intrat in Iuda, ce se chiamă Iscariot, care era 3
din numérul celor doi-spre-dece. Si mergând a vorbit cu ar- 4
chierei și cu căpitanii, cum li-l-ar trăda. Si s'aú bucurat, 5
și s'aú învoit si i dea banii. Si el s'a făgăduit, și căuta timp 6
oportunitatea in absența poporului.

Si a venit dina azimelor, in care se cădea și se sacrifice 7
pascile. Si a trimis pre Petru și pre Ioan, dicând: Mergeți 8
de ni gătiți pascile, ca și mânăcam. Ei i-a dis: Unde voi esci 9
ca și gătim? El li-a dis: Eca intrând voi in oraș vă va in- 10
timpina un om ducând o cană cu apă: urmați-i in casa unde
va intra. Si si diceți stăpânumului casei: Învățătorul dice tie: 11
Unde este locul, unde să mânânc pascile cu discipuli meii? Si 12
8*

- 13 el vă va arăta un foisor mare, aşternut; acolo gătiți. *Si mer-*
 gend așa aflat precum el li disese; și așa gătit puseile. *Si mer-*
- 14 *Si când a venit ora, a sedut la măsă, și cei doi-spre-dece*
 discipuli cu el. *Si li-a dis: Cu dorință am dorit și mânânc*
 15 *cu voi aceste pasci mai nainte de patima mea.* Căci dic voue:
 De acum nu voi mai mâncă dintr'acestea. *Si luând potirul și mul-*
 16 *voue: Nu voi mai bădi fructul viei, până când va veni*
imperația lui Dumnezeu.
- 17 *Si luând pânea și multumind, o a frânt, și o a dat lor, și*
 cînd: Acesta este corpul meu, care se dă pentru voi; *acesta*
 18 *faceți spre memoria mea. Asemenea și potirul după ce au*
 cinat, dicînd: Acest potir este noul testament în sângele meu,
 care se verăștă pentru voi.
- 19 *Înse éca mâna trădătorului meu este cu mine pe măsă.*
 20 *Si Fiul omului merge, precum este otărît; dar vai de omul a-*
 cela, prin care se trădă. *Si așa început a se întreba intre sine,*
care dintr'însă ar fi cel ce vre si facă acăsta.
- 21 *Si s'a născut dispută intre dinșii, care dintre ei s'ar părăsi*
 22 *mai mare. Dar el li-a dis: Regii națiunilor le domnesc, și cei*
 23 *ce le stăpânesc se clăimă făcători de bine. Înse voi și nu și*
asa; ci cel ce este mai mare intre voi, și fie ca cel mai mic;
 24 *și cel ce este mai întâiu ca servitorul. Căci cine este mai mare,*
cel ce se săde la măsă, seă cel ce servește? așa nu este cel ce
se săde la măsă? ear ești sunt in medjiloul vostru ca cel ce ser-
 25 *vesce. Voi sunteți acei ce ati remas cu mine in ispitele mele.*
 26 *Si ești vî orîndușc imperația, precum mi-a orînduit Părintele*
 27 *meu. Ca și mâncați și și beți la măsa mea in imperația mea,*
și și sedeți pe scaune, judicând cele doue-spre-dece seminții a
le lui Israel.
- 28 *Si a dis Domnul: Simone, Simone, éca, Satana v'a cerut, ca*
 29 *si re cărnă ca grăul. Dar ești m'am rugat pentru tine, ca si*
 30 *nu pără credința ta, și tu, când te vei întorce, întăresc pre*
 31 *fratii tăi. El i-a dis: Domne, sunt gata a merge cu tine și*
 32 *in inchisore și la moarte. Ear el a dis: Dic tăie, Petre, nu va*
 33 *cânta astă-di cocoșul, mai nainte până ce de trei ori te vei*
 34 *lepăda că nu mă scăi.*
- 35 *Si li-a dis: Când v'am trimis fără de pungă, și fără de tra-*
 36 *istă, și fără de încălțăminte, așa ati avut lipsă de ce-va? Ei aș-*
 37 *dis: De nimic. Atunci li-a dis: Dar acum cel ce are pungă*
și o ia, asemenea și traista; ear cel ce nu are sabie, și și vînă-
vestimentul seă, și și cumpere. Căci dic voue: că ană și a-
cesta ce este scris trebuie să se împlinescă cu mine, care dice:
Si cu cei fără-de-lege să socotit; căci cele despre mine aș fi

nit. El nu dis: Dómne, écă aici doue sabii. Si el li-a dis: 38
 destul este.
 Si esind a mers dupre datina sa in Muntele Olivilor; si l-a 39
 urmat si discipulii lui. Si sosind la loc, li-a dis: Rugati-vé, 40
 ca si nu intrati in ispită. Si el s'a depărtat de dinșii ca 41
 la o aruncătură de pătră, si ingenunchind se ruga, Dicând: 42
 Părinte, do voiesci, si trăce de la mine acest potir; inse nu
 voea mea, ci a ta si se facă. Si i s'a arătat ánger din ceriu, 43
 intărindu-l. Si fiind in agonie mai cu dinadinsul se ruga; 44
 si s'a făcut sudorea lui ca picăturile de sângere picând la pă-
 ment. Si sculându-se de la rugăciune, si viind la discipuli? 45
 lui, l-a aflat dormind de intristare. Si l-a dis: Ce dormiti? 46
 sculați-vé si v rugați, ca si nu intrati in ispită.

Ear ancă vorbind el éca venia multime, si cel ce se chiáma 47
 Iuda, unul din cei doi-spre-dece, mergea inaintea lor, si s'a a-
 propiat de Iisus si'l sărute. Ear Iisus l-a dis: Iudo, cu să- 48
 rutare trădezi pre Fiul omului. Ear cei ce erau lângă el, vé, 49
 unul diuintr'insii a lovit pre servitorul archiereului, si l-a tăiat
 urechea cea dréptă. Ear Iisus luând cuvîntul a dis: Lăsați 51
 până aici. Si atingêndu-se de urechea lui l-a vindecat. A- 52
 tunici a dis Iisus archiereilor si căpitaniilor templului, si bâtrâ-
 nilor, cari veniseră la dinsul: Ati eşit ca la un tâlhar cu sabii
 si cu fusii? In toate dilele fiind eú cu voi in templu nu ati 53
 intius mâinile contra mea; inse acesta este óra vóstră si stăpi-
 nirea intuuerecului. Atunci prindêndu-l l-a adus, si l-a dus 54
 in casa archiereului.

Ear Petru urma de departe. Si făcând ei foc in medi- 55
 locul curții, si ședând impreună, ședea si Petru intre ei.
 Atunci vădêndu-l o servitore ședând la foc, si căutând la 56
 el, a dis; Si acesta era cu el. Dar el s'a lepădat de 57
 dinsul, dicând: Femee, nu'l cunosc. Si după pucin altul vé, 58
 fădu-l a dis: Si tu esci dintr'insii. Dar Petru a dis: Omule,
 nu sunt. Si trecând ca o órá, altul susținea, dicând: In a- 59
 devér si acesta a fost cu dinsul, căci este Galilian. Dar Petru a
 dis: Omule, nu sciú ce dici. Si indată ancă vorbind el a 60
 căutat cocoșul. Si intorcându-se Domnul a căutat spre Petru; 61
 si Petru 'si-a adus aminte de cuvîntul Domnului, cum ii disese:
 Mai 'nainte de a canta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine.
 Si esind Petru a plâns eu amar. 62

Ear ómeuii cei ce țineau pre Iisus il batjocoriau, bătându-l. 63
 Si acoperindu-l il loviau preste façă, si l intrebau, dicând: Pro- 64
 feșces cine este cel ce te-a lovitur? Si multe alte injurií di- 65
 ceau contra lui.

Si făcându-se diuă, s'a adunat bâtrâni poporului, si ar- 66

chieriei și cărturării, și l-a dus la adunarea lor, dicând:
 67 Oare tu eşti Christosul? spune-ni. El îi-a răspuns: De vî în voia
 68 spune, nu vă cred; Și de vă voi întreba, nu îmi voi
 69 răspunde, nici nu mă văd elibera. Dar de acum în secolul
 70 iul omului dă dreptă puterii lui Dumnezeu. Atunci îi spuse Fi-
 71 diu: Dar tu eşti Fiul lui Dumnezeu? El îi-a răspuns: Voi spune și
 72 că sunt. Atunci diceau: Ce nu mai trebuie să mărturisesc; căci
 noi însăneam auditi din gura lui.

CAP. XXIII.

Iisus înaintea lui Pilat și a lui Erod; el se condamnă și se crucifică.
 Morteala sa și Mormântul său.

1 2 **S**i sculându-se totă mulțimea lor, l-a dus la Pilat. Și
 3 a inceput să-l acuse, dicând: Pre acesta l-am aflat re-
 4 vrătind poporul, și oprind a da tribut Cesarului, dicând că el
 5 este Christos rege. Ear Pilat l-a întrebat, dicând: Tu eşti
 6 regele Iudeilor? El răspundând l-a răspuns: Tu eşti
 7 către archierei și către popor: Nici o vină nu aflu în acest om,
 8 Ear ei stăruiau, dicând: El înțărătă poporul, învețând preste-
 9 rătă Judeea, incepând din Galileea până aici. Ear Pilat au-
 10 șind de Galileea, a întrebat, dacă omul este Galilian? Și in-
 11 telegând că este din jurisdicția lui Erod, l-a trimis la Erod,
 12 fiind și el în Ierusalim intr'acele dile.
 13 Ear Erod văzând pre Iisus să aibă bucurat fără, căci doria de
 14 demult și lăudă, pentru că audia multe de el; și spera să văde
 15 vre-un semn să-l facăndu-se de el. Și l-a întrebat cu multe cu-
 16 rintă, dacă el namic nu l-a răspuns. Ear archiereii și cărtu-
 17 rarii sta, tare acuzașându-l. Ear Erod cu ostasii sei disprezui-
 18 indu-l și batjocorindu-l, l-a imbrăcat într'un vestiment stralucit,
 19 și l-a trimis earăși la Pilat. Și într'aceeași zi Pilat și Erod
 20 s-au făcut amici; căci mai naintea erau în inimicitate între dinșii.
 21 Ear Pilat chișinând pre archierei și pre cei mai mari și
 22 pre popor, Li-a răspuns: Mi-aș adus pre acest om, ca un re-
 23 vrătitor de popor, și éca ești înaintea vostrei întrebându-l, nici
 24 o vină nu am aflat într'acest om, despre acele de care l acu-
 25 sați; Și nici Erod; căci v'am trimis la el; și éca namic vred-
 26 nic de moarte nu este făcut de dinșii. Deci pedepsindu-l il
 27 voiu elibera. (Căci avea trebuință să li elibere pre un arestat
 28 la serbatore). Și a strigat totă mulțimea, dicând: Ia pre a-
 29 cesta, și ni eliberăză pre Barabba; (Care era aruncat în
 30 închisorile pentru a rescăpa și pentru a ucide ce se făcuse în o-
 31 raș). Deci Pilat voință să eliberăză pre Iisus, a vorbit earăși
 32 către dinșii. Dar ei strigați, dicând: Crucifiă-l, crucifiă-l.
 33 El a treia oră a răspuns către ei: Dar ce reu a făcut acesta? nici
 34 o vină de moarte nu am aflat într'insul; deci pedepsindu-l il

roia elibera. Dar ei stăruiau cu vóce tare, cerénd si 'l crucifíze. Si vocile lor si ale archiereilor aú prevalat. Deçi Pi-
lat a hotărít, ca si se facă cererea lor. Atunci li-a eliberat
pre cel aruncat în închisóre pentru rescóla si ucidere, pre care
il cereau ei; dar pre Iisus 'l-a trădat dupre voea lor.

Si pe când il duseau, prindénd pre un Simon Cirinean, ce
reunia din terina, a pus pe el crucea, ca si o ducé după Iisus.
Si urmá multime mare de popor si de femei, cari se vântau
si se tânguau pentru dinsul. Dar Iisus intorcéndu-se către
ele li-a spus: Fiicele Ierusalémului, nu mă plângeti pre mine, ci vă
plângeti pre voi însivé si pre copiii vostrí. Căci éca, vin díle 29
in cari vor dice: Fericite sunt cele sterpe, si mitrele cari nu au
násut, si titile cari nu au alăptat. Atunci vor incepe a dice 30
muntiilor: Cădeți preste noi; si déluriilor: Acoperiți-ne. Căci 31
de fac acestea cu lemnul cel verde, ce se va face cu cel uscat.

Si aduceau impreună cu el si pre alți doi, făcătorii de rele,
spre a-l crucifica. Si viind la locul ce se chiamă al căpătinii,
acolo l-a crucifiat, si pre făcătorii de rele: unul d'a drépta
si altul d'a stânga. Ear Iisus dicea: Părinte, értă-li, căci nu 34
sciu ce fac. Si împărtind vestimínd lui au aruncat sorti. Si
poporul sta privind. Si cei mai mari impreună cu dinsul isi 35
faceau ris de dinsul, dicénd: Pre alții a măntuit; măntuésca-se
pre sine, de este Christosul, alesul lui Dumneadeu. Si 'si bă- 36
teau joc de dinsul si ostasii, apropiindu-se de el, si aducéndu-'i
ojet. Si dicénd: De esci tu regele Iudeilor, măntuesc-te 37
pre sine! Si era si inscripțione scrisă d'asupra lui cu litere 38
elline si latine si evreesci: ACESTA ESTE REGELE IU-
DEILOR.

Si unul din făcătorii de rele cel crucifiaș il batjocoria, di- 39
când: De esci tu Christosul, măntuesc-te pre sine! si pre noi.
Dar cel-a-alt respundénd il certa, dicénd: Ore nu te temi tu de 40
Dumneadeu, pre când esci intr'acești condamnare. Si noi su- 41
ferim dupre dreptate; căci noi primul celo cuvenite faptelor
noastre; ince acesta nici un rêu nu a facut. Si dicea lui Iisus: 42
Pomenescu-mă, Domne, când vei veni in imperația ta. Dis-a 43
Iisus lui: Adevér dic tie: Astă-dî vei fi cu mine in paradis.

Si era la a sesa oră, si s'a făcut intuneric preste tot pă- 44
ménul pânu la a noua oră. Si s'a intunecat sórele, si s'a 45
rupt perdeua templului prin mediloc. Si strigând Iisus cu 46
vóce tare a dis: Părinte, in mâniile tale incredințez spiritul
meu; si acestea dicénd 'si-a dat spiritul.

Si sutașul vădend ce se făcuse, glorifica pre Dumneadeu, di- 47
când: In adevér, drept a fost acest om. Si tot poporul ce se 48
adunase la acea priveliște, vădend cele ce se făcuseră, bătân-
du-'si pepturile lor, se intorceau. Ear toți cunoscutii lui, si 49

femeile, cari și urmau din Galileen sta de departe, privind acestea.

50 Si éca un bărbat, nume Iosef din Arimathaea, oraș al Indei, 51 ilor, consilier, bărbat bun și drept; Care nu a consumat la 52 sfatul și sapia lor, care și acceptă imperatia lui Dumnezeu; A 53 cesta viind la Pilat a cerut corpul lui Iisus. Si pogorindu-l l'a infăsurat în giulgiu, și l-a pus în morment ce era săpat 54 în piatră, în care nimeneu fusese încă pus. Si era dimineață vineri, și sămbăta se apropiă.

55 Dar și femeile, cari veniseră cu dinsul din Galileea, său urmă mat, și privind mormentul și cum s'a pus corpul lui. Si înțorceau-se să gătească și miruri; și sămbăta său repăsat dupre comandament.

CAP. XXIV

Invierea lui Iisus. El se arată discipulilor săi. Înălțarea sa la cerul.

1 Ear în intâia zi a septămânelor, forte de demânăță să venit 2 nele ore cari împreună cu ele. Si au aflat piatra restaurată de 3 pe morment. Si intrând nu au aflat corpul Domnului Iisus. 4 Si mirându-se ele de acestea, éca doi bărbați în vestimente stră 5 lucite sta înaintea lor. Si înfricoșindu-se ele și plecându-și 6 fețele la pămînt, diceau cătră ele: Pentru ce căutați pre cel viu între cei morți? Nu este aici, ci s'a scusat; aduceți-vă 7 minte cum el v'a vorbit, încă fiind în Galileea, Dicând: Fiul omului trebuie să se trădea în mâinile oamenilor păcătoși, și si se 8 crucifice, și a treia zi să invieze. Si și-au adus aminte de cuvintele lui.

9 Si întorcându-se de la morment, să narăt totă acestea celor un-spre-dece, și tuturor celor-l-alți. Si erau Maria Magdalena, și Ioanna, și Maria lui Iacob și cele-lalte cu dinsele, 11 cari diceau acestea cătră apostoli. Si li s'a părut cuvintele lor ca cuvinte desérte, și nu le credeau. Ear Petru sculându-se a alergat la morment, și plecându-se a văzut giulgiurile jăcând singure; și s'a dus de acolo, mirându-se în sine de cele ce se făcuseră.

13 Si éca doi dintre ei mergeau într-acceași zi la un sat, numit Emmaus, care era departe de Ierusalem ca la șase-deci de stadii. 14 15 Si ei vorbiau între sine de tot ce se întâmplaseră. Si vorbind ei și discutând, insuși Iisus apropiindu-se mergea cu 16 17 dinșii. Dar ochii lor se țineau, ca si nu-l cunoscă. Si li-a 18 dis: Ce felii de vorbe sunăt acestea, cu cari convorbiti pe cale, și sunteți triști? Si respundând unul dintr-inșii, al căruia nume era Kleopa, i-a dis: Ore tu singur esci așa strâin

io Ierusalem, incăt nu scîf cele ce s'aă făcut într'insul in aceste dîle? Si lă-a dîs: Cari? El i-aă dîs: Cele despre Iisus Na- 19
zarianul, care era profet puternic in lucru și in cuvînt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul; Si cum l-aă trădat archie- 20
rei și mai marîi nostri a fi condamnat la mîrte, și l-aă cru-
cidat. Dar noi speram, că acela este cel ce avea si rescum- 21
pere pre Israel; ci cu tóte acestea este astă-dî a treia dî de
când s'aă făcut acestea. Da, și nisice femei d'intr'ale nôstre 22
ne-ău spăimîntat, cari aă fost forte de demânătă la mormînt;
Si neafănd corpul lui aă venit, dicînd că văduseră și vedere 23
de angeri, cari diceau că el este viu. Si s'aă dus unii dintre noi 24
la mormînt, și aă atât așa, precum aă dîs și femeile; dar pre-
el nu lău vădut. Atunci el lă-a dîs: O neprîceputîlor și tărâlă 25
la ânima a crede tóte cîte aă vorbit profetîl! Aă nu trebuia 26
Christos a suferi acestea, și a întră in gloria sa? Si incepînd 27
de la Moise, și continuând prin toți profetii, li esplica tóte scrip-
turile cele despre sine. Si s'aă apropiat de satul la care mer- 28
geau; și el se făcea a merge mai departe. Dar el l-aă in- 29
demnăt, dicînd: Rămîai cu noi, căci este cătră seră și s'a ple-
cat diua. Si a intrat și rămăe cu dînsii. Si ședînd el cu ei, 30
a luat pâne și a bine-cuvîntat, și frângând li-a dat. Atunci 31
li s'aă dischis ochii lor, și l-aă cunoscut; și el s'a făcut nevă-
dit de dînsii. Si diceau unul cătră altul: Aă nu era ânima 32
nôstră arînd in noi, când ni vorbla pe cale, și când ni es-
plica scripturile?

Si sculându-se intr'acea óră s'aă intors la Ierusalem, și aă 33
aflat adunăt pre cei un-spre-dece și pre cei ce erau cu dînsii; 34
Cari dicesu: S'a sculat Domnul in adever, și s'a arătat lui Si- 35
mon. Si ei naraă cele ce se făcuseră pe cale, și cum s'a cu-
noscut de dînsii in frângerea pânnii.

Si vorbind el acestea insuși Iisus a stătut in medilocul lor, 36
și lă-a dîs: Pace voue. Ear eă spăimîntandu-se și înfricoșân- 37
du-se, li se părea că văd un spirit. Dar el lă-a dîs: Pentru 38
ce sunteți turburați? și pentru ce se sue gânduri in ânimele 39
vôstre? Vedeți mâinile și picioarele mele, că insuși eu sunt; 40
picăti-mă, și vedeți; căci spiritul nu are carne și óse, precum
vedeți că eu am. Si acestea dicînd li-a arătat mâinile și pi- 41
cioarele. Si anăcă necreîlend ei de bucurie, și mirându-se, li 42
dicea: Aveți aici ceva de mâncare? Ear el i-aă dat o parte 43
de pesce frîpt, și dintr'un fagur de miere. Si luându-le a 44
mîncat înaintea lor.

Si lă-a dîs: Acestea sunt cuvîntele cari v'am vorbit, anăcă 44
fiind cu voi, că trebuie a se împlini tóte cele scrise despre mine
in legea lui Moise și in profeti și in psalmi. Atunci lă-a dis- 45
chis mintea lor, ca si înțelégă scripturile. Si lă-a dîs: Așa este 46

scris, și aşa trebuia să sufere Christos, și să invieze din morți
 47 a treia din; Si ca și se predice în numele lui pocăință și eră.
 48 rea peccatorilor la tôte nașunile, începând de la Ierusalem. Ear
 voi sănătefi martorii acestora. Si eca eu vi trimît acea ce pă-
 49 rintele meu vă promis; Ear voi sedeați în cetatea Ierusală-
 mului, până ce vă vești imbrăca cu putere de sus.
 50 Si ducându-ți afară până la Bethania, și rădicându-și mă-
 51 nile sale, T-a bine-cuvîntat. Si s-a întemplat pre când i-a
 bine-cuvîntat, s-a depărtat de la dinșii, și se înâlța la ceriu-
 52 Ear ei inchinându-se lui, s'a intors la Ierusalem cu bucurie
 53 mare; Si erau tot-dea-una în templu, laudând și bine-cuvînt-
 tând pro Dumneșteu. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE

IOAN.

CAP. I.

*Iisus Christos este cuvîntul lui Dumneșteu întrupat. Ioan Boteră-
 torul îl mărturisesc; el se face cunoscut lui Andrei, lui Petru,
 lui Filip și lui Nathanael.*

1 La început era cuvîntul, și cuvîntul era la Dumneșteu, și
 2 cuvîntul era Dumneșteu. Aceasta era întru început la
 3 Dumneșteu. Tôte prinținsul s'a făcut; și fără de dinșul ni-
 4 mic nu s'a făcut ce s'a făcut. Intr'insul era viêtă, și viêtă era
 5 lumina omenilor. Si lumina luminăză în întuneric, și întune-
 recul nu o a cuprins.
 6 Fost-a un om trimis de la Dumneșteu, al căruia nume era
 7 Ioan. Aceasta a venit spre mărturie, ca să mărturisescă de lu-
 8 mină, ca să crede toți prin el. Nu era acela lumina, ci *fu
 trimis* să mărturisescă despre lumină.
 9 Era lumina cea adeverată, care lumiuează pre tot omul ce
 10 vine în lume. În lume era, și lumea prinținsul s'a făcut, și
 11 lumea nu l-a cunoscut. Într'ale sale a venit, și aș sef nu l-a
 12 primit. Dar căci l-a primit, acelora li-a dat drept să se facă
 13 și aș lui Dumneșteu, adică celor ce cred în numele lui. Cari
 nu sunt născuți din sânge, nici din postă trupescă, nici din postă
 14 bărbătescă, ci de la Dumneșteu. Si cuvîntul s'a făcut trup,
 și s'a sălașluit între noi, (și am vădut gloria lui, gloria ca a
 unui-născut de la Părintele) plin de har și de adevăr,

Ioan mărturisă despre dinsul, și striga, dicând: Acesta era 15
despre care am șis: Cel ce vine după mine, mai nainte de
mine a fost; că mai mare de căt mine era. Și din plinitatea 16
lui noi toti am primit, și har preste har. Căci legea prin Moise 17
s'a dat; iar harul și adevărul prin Iisus Christos a venit. Ni- 18
mene nici odată nu a vădut pre Dumnezeu; cel ulu-născut
Fiul, care este în sinul Părintelui, acela 'l-a spus.

Și aceasta este mărturia lui Ioan, când a trimis Iudeii preuți 19
și Leviri din Ierusalem, și întrebe: Cine esci? Și a mărtu- 20
risit, și nu a tăgăduit, ci a mărturisit: Nu sunt eu Christosul.
Și 'l-a întrebat: Ce dar? Esci Ilie? Și a șis: Nu sunt. Esci 21
profetul? și a respuns: Nu. Atunci 'l-a șis: Cine esci? ca 22
și dăm respuns celor ce ne-a trimis. Ce dici despre tine 23
însuți? El a șis: Eū sunt vocea celui ce strigă în pustie: In-
dreptățile Domnului, precum a șis profetul Isaia. Și tri- 24
nișii erau din Farisei. Și 'l-a întrebat, și 'l-a șis: Pentru 25
ce dar boteză, dacă nu esci Christosul, nici Ilie nici profetul?
Li-a respuns Ioan, dicând: Eū botez cu apă; iar în mediu locul 26
rostru săt' acela, pre care nu 'l cunoșteți; Acela este carele vine 27
după mine și carele a fost mai nainte de mine, căruia nu sunt
vrednic și 'i disleg curenă incălțămintei lui. Acestea s'a fă- 28
cut în Bethabara dincolo de Iordan, unde Ioan boteza.

A doua șis care vede Ioan pre Iisus viind către dinsul, și dice: 29
Ecă Mielul lui Dumnezeu, care rădică păcatul lumei. Acesta 30
este despre care am șis: După mine vine un bărbat, care mai
nainte de mine a fost; căci era mai mare decât mine. Și 31
că nu 'l sciam; ci ca să fie cunoscut în Israel, pentru aceasta
am venit botezând cu apă. Și a mărturisit Ioan dicând: Am 32
vădut Spiritul ca un porumb pogorindu-se din ceriū, și a re-
mas preste dinsul; Și nu 'l sciam; ci cel ce m'a trimis și 33
botez cu apă, acela mi-a șis: Preste care vei vedé Spiritul po-
gorindu-se, și remâind preste dinsul, acela este care boteză cu
Spirit Sunt. Și am vădut și am mărturisit, că acesta este Fiul 34
lui Dumnezeu.

A doua șis care arăsi sta Ioan, și doi din discipulii scăi; Și 35 36
căutând la Iisus, care ămplă, dice: Ecă Mielul lui Dumnezeu!
Și 'l-a audit cei doi discipuli vorbind, și au urmat lui Iisus. 37
Eär Iisus intorcându-se, și vădându-'i după dinsul li-a șis: Ce 38
căutați? El 'l-a șis: Rabbi, adică, Învățătorule, unde locuiescă?
El li-a șis: Veniți de vedeții. Au venit și au vădut unde lo- 39
cuescă, și au remas la el în acea șis; căci era pe la ora dece.
Unul din cei doi, care audiseră de la Ioan și 'l urmăseră, era 40
Andrei fratele lui Simon Petru. Acesta a aflat săntău pre 41
Simon, fratele seu, și 'l-a șis: Noi am aflat pre Mesia, adică
pre Christos. Și 'l-a adus la Iisus. Și căutând la el Iisus, a 42

dis: Tu ești Simon, fiul lui Iona; tu te vei chiăma Kefa, a. dică Petru.

- 43 A doua și a vrut Iisus să mérge în Galileea, și a aflat pre
 44 Filip, și I-a dis: Urmăză-mi. Dar Filip era din Bethsaïda, o.
 45 rasul lui Andrei și al lui Petru. Filip a aflat pre Nathanael,
 46 în lege, și profetii: pre Iisus Nazareanul, fiul lui Iosef. Dis-a
 47 Nathanael lui; din Nazaret pote fi ceva bun? Filip dice lui:
 48 Vino, și vezi. Văduț-a Iisus pre Nathanael viind către dinsul,
 49 și a dis despre el: Ecă în adevăr Israelit, în care nu este vî-
 50 Iisus, și i-a dis: Mai nainte de a te chiăma Filip, fiind tu sub
 51 smochin, te-am vădut. Respus-a Nathanael și i-a dis: Rabbi,
 52 tu ești Fiul lui Dumnezeu; tu ești regele lui Israel. Res-
 53 puns-a Iisus și i-a dis: Pentru că i-am dis, că te-am vădut
 54 sub smochin, credi? mai mari decât acestea vei văde. Si carăi
 55 i-a dis: Adevăr, adevăr dic voue: de acum veți văde cerul
 56 dischidești-se și pre angheri lui Dumnezeu suindu-se și pogo-
 57 rindu-se preste Fiul omului.

CAP. II.

Iisus prefăce apa în vin la nuntă din Cana: el alungă din templu pre cei ce vindeau, și predice invierea sa.

- 1 A treia și s'a făcut nuntă în Cana Galileei; și mama lui
 2 Iisus era acolo. Și aș fost invitați la nuntă și Iisus și
 3 discipulii lui. Și lipsind vinul, dice mama lui Iisus către din-
 4 sul: Nu aș vin. Dice ei Iisus: Femee, ce am eu cu tine?
 5 óra mea áncă nu a venit. Dice mama lui servitorilor: Ori-ce
 6 vî va dice, faceți. Și erau acolo șese vase de piatră, puse
 7 dupre curătenia Iudeilor, cari cuprindea căte doue sau trei
 8 pâna sus. Și dice lor: Scóteți acum, și duceți nunulul. Și aș
 9 dus. Și după ce a gustat architriclinul apa ce se făcuse vin, și nu
 10 scia de unde este, (dar servitorii, cari scosaseră apa, sciau), a
 11 chiămat architriclinul pre mire. Și i-dice: Tot omul pune întâi vi-
 12 nul cel bun; și după ce s'aș imbătă, atunci pre cel mai prost;
 13 car tu aș ţinut vinul cel bun pâna acum. Acest început de
 14 minună l-a făcut Iisus în Cana Galileei, și i-a arătat gloria
 15 lui; și aș credeut într'insul discipulii lui.
 12 După acesta s'a pogorit la Capernaum, el și mama lui, și
 13 frații lui, și discipulii lui; și nu aș remas acolo multe dile.
 14 Și erau aprópe pascile Iudeilor, și s'a suit Iisus la Ierusalem,
 15 și pre schimbătorii de bani ședend. Și facând biciu de fum,
 16 pre toți i-a scos afară din templu, și oile și boii; și a versat

bani schimbătorilor, returnând mesele; Si a dis celor ce 16
vindeau porumb: Luati acestea de aici, nu faceati casa Părin-
telui meu casă de neguțător. Ear discipulii lui 'și-a adus 17
aminte că este scris: Zelul casei tale m'a consumat.

Atunci înăuntru cuvântul Iudeii 'i-a dis: Ce semn ui arăti, că 18
faci acestea. A respuns Iisus și li-a dis: Stricăți acest tem- 19
plu, și în trei zile il voi rădica. Atunci aă dis Iudeii: In 20
patru-deci și șese de ani s'a rădicat acest templu, și tu il vei
rădica în trei zile? Ear el vorbia despre templul corporului 21
seh. Pentru acesta când s'a sculat din morți, 'și-a adus a- 22
minte discipulului lui, că li dicea acesta; și aă crezut scripturei
și cuvântul care disese Iisus.

Ear fiind el in Ierusalém la serbatorea Paschilor, aă crezut 23
multi in numele lui, vădăr semnele lui ce făcea. Ear Iisus 24
nu se incredea lor, fiindcă cunoscea pre toți; Si nu avea 25
trebuință ca să mărturisescă cineva despre om; căci el scia ce
era in om.

CAP. III.

*Iisus vorbesce cu Nicodem despre renascere și măntuire. Ioan Bote-
zatorul îl mărturisescă din nou.*

Era un om din Farisei, a nume Nicodem, dregător al Iu- 1
deilor. Acesta a venit la Iisus năptea, și 'i-a dis: Rabbi, 2
scim că ai venit de la Dumnezeu invățător; căci nimine nu poate
face aceste semne, cari tu faci, de nu va fi Dumnezeu cu dinsul.

Respondând Iisus 'i-a dis: Adever, dic tăie: De nu se va 3
nasce cine-va de sus, nu va pute si vădăr imperația lui Dumnezeu.

'i-a dis Nicodem: Cum poate omul si se nască fiind betrân? 4
Aă doră poate a doua oară si între in mitra mamei sale, si si
se nasc?

Respons-a Iisus: Adever, adever dic tăie: De nu se va nasce 5
cine-va din apă și din spirit, nu va pute si între in imperația 6
lui Dumnezeu. Ce este născut din trup trup este, și ce este 7
născut din Spirit spirit este. Nu te mira, că 'i-am dis: Vi 8
se cade a vă nasce de sus. Vîntul suful unde voiesce, și audi
sunetul lui, dar nu scii de unde vine, și unde merge; aşa este
tot cel născut din Spirit.

Respons-a Nicodem, și 'i-a dis: Cum pot si fie acestea? 9

Respons-a Iisus, și 'i-a dis: Tu esci invățător al lui Israel, 10
si nu scii acestea! Adever, adever dic tăie: Noi vorbim ce scim, 11
si mărturism ce am vădet; dar voi nu primiți mărturia noastră.
Dacă v'am spus cele pămîntesci, și nu credeți, cum veți crede, 12
de vi voi spune cele ceresci? Si nimene nu s'a suiat in ceriu, 13
decât numai cel ce s'a pogorit din ceriu, *adică* Fiul omului,
care este in ceriu. Si precum Moise a înălțat serpele in pustie, 14

15 aşa trebuie a se înălța Fiul omului; Ca tot cel ce crede în
 16 el să nu se piere, ci și aibă viață eternă. Căci aşa a iubit
 Dumneșteu lumea, încât a dat pre Fiul său cel unul-născut, ca
 17 tot cel ce crede în el să nu se pierde, ci și aibă viață eternă.
 18 Căci nu a trimis Dumneșteu pre Fiul său în lume, ca să con-
 crede în el nu se condamnă; dar cel ce nu crede este deja
 condamnat, pentru că nu a credut în numele unui-născut Fiului
 19 al lui Dumneșteu. Ear acesta este condamnarea, că lumina a
 venit în lume, și omenii au iubit întunericul mai mult decât lu-
 20 mina, pentru că faptele lor erau rele. Căci tot cel ce face
 rele, urește lumina, și nu vine la lumină, ca să nu se vă-
 21 descă faptele lui. Ear cel ce face adeverul vine la lumină,
 ca să se arate lucrurile lui, că sunt lucrative cu Dumneșteu.
 22 După acestea a venit Iisus cu discipuli lui în latura Iu-
 23 deei; și acolo petreceau cu ei și boteza. Si boteza și Ioan în
 Enon, aproape de Salem, pentru că erau acolo ape multe; și
 24 veniau, și se botezau. Căci Ioan încă nu era pus în inchisore.
 25 Atunci s-a născut dispută între discipulii lui Ioan și între
 26 Iudei despre curațenie. Si au venit cătră Ioan, și i-au spus:
 Rabbi, cel ce era cu tine dincolo de Iordan, despre care tu ai
 mărturisit, éca, el botéză, și tu merg la diusul.
 27 Respondând Ioan a spus: Nimic nu pôte lua omul, de nu îl va
 28 fi dat din ceriu. Voi însă-vă imi dați mărturie, că am spus:
 29 Nu sunt eu Christosul, ci sunt trimis înaintea acestuia. Cel ce
 are mirésă mire este; ear amicul mirelui, care stă și îascultă,
 se bucură forte de vîcoea mirelui: deci acesta bucurie a mea
 30 s'a plinuit. Acela trebuie să creșcă, ear eu și mi micsorez.
 31 Cel ce vine de sus este deasupra tuturor; cel ce este din pă-
 mînt este pămîntesc, și vorbesce cele pămîntesci; cel ce vine
 32 din ceriu este d'asupra tuturor. Si ce a vădut și a audit a-
 33 ceea mărturisesc; dar nu primește nimene mărturia lui. Cel ce
 primește mărturia lui a adeverit, că Dumneșteu este adeverat.
 34 Căci pre care l-a trimis Dumneșteu vorbesce cuvintele lui Dum-
 35 neșteu; căci Dumneșteu nu dă Spiritul cu măsură. Părintele
 36 iubesc pre Fiul, și a trădat tóte în mâna lui. Cel ce crede
 în Fiul are viață eternă; ear cel ce nu ascultă pre Fiul nu
 va vedea viață, ci mânia lui Dumneșteu rămâne preste el.

CAP. IV.

*Convorbirea lui Iisus cu Samariteana. Mai mulți cred într'insul.
 El vine deasupra tuturor și boteză mai mulți discipuli decât Ioan,*

1 *D*eci înțelegând Domnul, că au audit Fariseii, că Iisus face
 2 *s*i botéză mai mulți discipuli decât Ioan, (Măchar că
 3 *i*nsuși Iisus nu boteza, ci discipulii lui), A lăsat Iudeea, și

s'a dus *earăși* la Galileea. Ear el trebuia să trăește prin Samaria. Atunci a venit într'un oraș al Samariei, ce se numea Sichar, aproape de locul care a dat Iacob fiului său Iosef. Ear acolo era puțul lui Iacob. Deci Iisus fiind ostenit de călătorie, se dinea așa la puț, și era ca la a șesea oră.

Venită o femeie din Samaria și scăde apă; dice ei Iisus: Dă-mi și beu. (Căci discipolii săi se duceseră în oraș și cum-pere braună). Atunci i-a dat femeiae Samariteană: Cum tu, fiind Iudeu, ceri de la mine să beai, care sunt femeie Samari-teană? căci Iudeii nu au a face cu Samarienii.

Repusă Iisus și i-a dat: De a fi scut darul lui Dumnezeu, și cine este cel ce îți dă apă viață? Disă-lui femeiae: Domnule, nici gălăță aî, și puțul este adinc; de unde dar aî apă cea vie? Aû döră esci mai mare decât părintele nostru Iacob, care nă-a dat puțul, și a băut dintr'insul insuși, și copiile lui, și dobitocele lui? Repusă Iisus și i-a dat: Tot cel ce se be din acesta apă va înseta earăși. Dar cel ce va be din apă care e și voiu da nu va înseta în etern; ci apă care e și voiu da se va face într'insul isvor de apă isbucnitorie în viață eternă. — Disă-lui femeiae: Domnule, dă-mi acesta apă, ca să nu însetez, nici să nu viu aci și scot.

Disă-lui Iisus: Mergi, și numă pre bărbatul tău, și vino aci. Repusă femeiae și a dat: Nu am bărbat. Disă-lui Iisus: Bine ai dat: Nu am bărbat; Căci cinci bărbăți ai avut; și pre care ai acum năști este bărbat; adeverat aî dis acesta. Disă-lui femeiae: Domnule, văd că tu esci profet. Părintii nostri s'au închinat în acest munte, și voi știe că în Ierusalem este locul unde se cuvinte a se închină. Disă-lui Iisus: Femeie, crede în mine, va veni timpul, când nici în acest munte, nici în Ierusalem *numai* vă veți închină Părintelui. Voî vă închină căruia nu știi; noi ne închinăm căruia scim; căci măntuirea este din ludei. Înse vine timpul, și acum este, când închinătorii căi adeverăți se vor închină Părintelui în spirit și în adever; căci Părintele căută pre unii ca acestia să își se închine. Dumnezeu este spirit; și cel ce i se închină trebuie să se închine în spirit și în adever. Disă-lui femeiae: Știu că vine Mesia, care se numește Christos; când va veni acela ni va spune tot.

Disă-lui Iisus: Ești sănătate, cela ce vorbesce cu tine. Atunci aî venit discipolii, și se mirau că el vorbia cu femeiae; înse uimene nu i-a dat: Ce cauți? său ce vorbesci cu dinsa? Ear lăsaudu-și femeiae vasul său de apă, a mers în oraș, și a dat șmeilor: Veniți de vedeții un om, care mă-a spus tot calea 29 am făcut; nu cumva acesta este Christosul? Atunci aî eşit 30 din oraș, și veniau la dinsul.

31 Ear între acestea il rugău discipulii, dicând: Rabbi, mânăuca;
 32 Ear el i-a dîs: Ești am de a mânca mânacare, de care voi nu
 33 știți. Deci discipulii vorbiau între sine: Nu cumva î-i-a adus
 34 cine-va și mânânce? I-a dîs Iisus: Mânacarea mea este, și
 35 fac voea celui ce m'a trimis, și să fiuesc lucrul lui. Au nu dî-
 36 cete, că anăcă patru lunî sunt, și vine secerișul? Eca, dîc voue:
 37 Rădicați ochii vostrî, și priviți ogorele; căci sunt deja albe spre
 38 seceriș. Si cel ce seceră în plată, și adună fruct spre viață
 39 eternă; ca și cel ce semenă, și cel ce seceră și se bucură împreună,
 40 căci într'acesta este cuvîntul adeverat: Altul este cel ce semenă,
 41 și altul cel ce seceră. Ești v'am trimis și seceriș unde nu v'ati
 42 ostenit; altii s'au ostenit, și voi ați intrat în ostenela lor.
 43 Ear mulți din Samaritenii acelui oraș aș credut într'insul
 44 pentru cuvîntul femeiei, care mărturisiră: El 'mă-a spus totă cale
 45 am făcut. Deci viind la dinsul Samaritenii, il rugău ca și re-
 46 măe la dînsii; și a remas acolo doue dile. Si mult mai multi
 47 aș credut pentru cuvîntul lui; Si diceau femeii: Nu mai cre-
 48 dem numai pentru vorba ta; căci iușine am auzit, și scim că
 49 acesta este Christosul, Mântuitorul lumei.
 50 Ear după doue dile eșind de acolo, a mers în Galileea.
 51 Căci iușu Iisus a mărturisit, că profet nu are onore în patria
 52 sa. Atunci viind el în Galileea, 'l-a primit Galileenii, pentru
 53 că aș fost vîdut totă cale a făcut în Ierusalem la serbatore;
 54 căci și ei fuseseră la serbatore. Si a venit Iisus earăși în Ca-
 55 na Galileei, unde a făcut apa vin.

Si eră în Capernaum un om nobil, al căruia fiu era bolnav;
 56 Acesta audind că a venit Iisus din Iudeea în Galileea, a men-
 57 la el; și 'l rugă, ca și vinë și se vindece pre fiul seu; căci era
 58 și móré. Ear Iisus î-i-a dîs: De nu veți vedé semne și minuni,
 59 nu veți crede. Omul cel nobil î-i-a dîs: Dómine, vino mai na-
 60 inte până a nu muri fiul meu. Dîs-a Iisus lui: Du-te, fiul tău
 61 trăesce. Si a credut omul cuvîntul care î-i-a dîs Iisus, și s'a
 62 dus. Si éca ducându-se el, servitorii lui 'l-a intîmpinat, și
 63 'l-a spus, dicând: Fiul tău trăesce! Atunci și întreba de ora
 64 în care î-i-a fost mai bine. Si î-i-a dîs: Eră în ora a sesera 'l-a
 65 lăsat frigurile. Atunci a cunoscut părintele, că era acea óra, în
 66 care î-i-a dîs Iisus: Fiul tău trăesce; și a credut, el și totă casa lui.
 67 Acesta este earăși al doilea semn ce a făcut Iisus, după ce
 68 a venit din Iudeea în Galileea.

CAP. V.

*Iisus vindecă pre un om paralitic în ziua Sămbătăi. Persuasiunea
 lui de către Iudei. Cuvenitul lui Iisus la această ocazie.*

1 **D**upă acestea era serbatoreea Iudeilor, și s'a suiat Iisus la
 2 Ierusalem. Ear în Ierusalem este scăldătoreea oilor, care

se chiamă ovreesce Bethesda, având cinci porțe. Într'aceia 3
 jacea multime mare de bolnavi; orbă, schiopă, uscați, acceptând
 mișcarea apei. Căci ărgeș se pogoria la un timp în scăldă- 4
 tor, și turbura apa; și cel ce intra întâi după turburarea a-
 pei, se facea sănătos, ori de ce băla era ținut. Deci era a- 5
 colo un om, ce era bolnav de trei-șeci și opt de ani. Pre a- 6
 cesta văzduhul-l Iisus jăcând, și cunoșcând, că era deja de mult
 timp în această stare, ță-a dis: Voiesci și fiu sănătos? Responsa- 7
 lui bolnavul: Domnule, eu nu am pre nimene, și me bage în
 scăldător, când se turbură apa; deci până când merg eu, altul
 se pogori înaintea mea. Pisă Iisus lui: Scăla-te, ia-ți patul 8
 tău, și ămplă. Si indată omul s'a făcut sănătos: și șă a luat 9
 patul seu, și ămplă; și era într'acea di sămbăta.

Deçi Iudeii diceau celui vindecat: Este sămbătă; nu ță se 10
 cade și ămpătul. El li-a respuns: Cel ce m'a făcut sănătos, 11
 acela ță-mă dis: Ia-ți patul tău și ămplă. Atunci l-a intre- 12
 bat: Cine este acel om, ce ță-mă dis: Ia-ți patul tău și ămplă? 13
 Ear cel vindecat nu scia cine este; căci Iisus se dedese la o
 parte, fiind multime intr'acel loc. După aceea l-a aflat Iisus 14
 în templu, și ță-a dis: Ecă, te-ai făcut sănătos; de acum si nu
 mai păcătesc, ca si nu ță-se întempele ceva mai rău. Atunci a mers 15
 omul, și a spus Iudeilor, că Iisus este cel ce l-a făcut sănă- 16
 tos. De aceea urmăria Iudeii pre Iisus, și căutați si'l omore, 17
 pentru că facea acestea sămbăta.

Ear Iisus li-a respuns: Părintele meu lucrăză până acum, 17
 și eu lucrez. Pentru acesta mai virtos căutați Judei și l-o 18
 moare, pentru că nu numai călca sămbăta, ci și dicea că Dum-
 neau este Părinte al seū, făcându-se întqcmăi cu Dumneau.

Atunci a respuns Iisus și li-a dis: Adevăr, adevăr dic voue: 19
 Fiul nu poate să facă de la sine nimic, de nu vede pre Părin-
 tele făcând; căci cele ce face el, acelea și Fiul face asemenea.
 Căci Părintele iubesc pre Fiul, și ță aratăt totă cele ce el face; 20
 și ță va arăta mai mari lucruri decât acestea, ca voi să vă mi-
 rați. Căci precum Părintele scolă pre morți, și ță invieză; aşa 21
 și Fiul invieză pre cari voiesc. Căci Părintele nu judecă pre 22
 nimene, ci a dat totă judecata Fiului; Ca toți să onoreze pre 23
 Fiul, precum onoră pre Părintele. Cel ce nu onoră pre Fiul,
 nu onoră pre Părintele, care l-a trimis. Adevăr, adevăr dic 24
 voue: Cel ce ascultă cuvintele mele, și crede celui ce m'a tri-
 mis, are viță eternă, și nu va veni la condamnare; ci a trecut
 din morte la viață. Adevăr, adevăr dic voue: Vine ora, și a- 25
 cum este, când morții vor audii vorocea Fiului lui Dumneau, și
 cari vor audii vor trăi. Căci precum Părintele are viță în sine, 26
 aşa a dat și Fiului să aibă viță în sine. Si ță dat autorita- 27
 tate să facă și judecată, pentru că este Fiul omului. Nu vă 28

mirați de acăsta; căci vine ora, în care toți cei din morminte vor audii vocea lui; Si vor eşti, cei ce au făcut cele bune, spre invierea vieței, car cei ce au făcut cele reale spre invierea con-

29 30 demnărei. Ești de la mine însuți nu pot să fac nimic; precum aud judic, și judecata mea este dreptă; pentru că nu cauă voea mea, ci voea Părintelui celui ce m'a trimis. De mărturisesc 31 32 ești despre mine, mărturia mea nu este adeverată. Altul este cel ce mărturisesc despre mine, și sciu, că mărturia ce fa-

33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 ce despre mine este adeverată. Voii ați trimis către Ioan, și el a mărturisit adeverul. Ear ești nu iau mărturie de la om; ci acestea dic, ca și vă măntuji. Acela era lumișu care ardea și lumina, și voi ați voit să vă veseliți un timp în lumina lui. Ear ești am mărturie mai mare decât a lui Ioan; căci lucrurile fac, mărturisesc despre mine, că Părintele m'a trimis. Si Pă-

rintel, care m'a trimis, a mărturisit despre mine. Nică văzut, și lușu nu ați audit vre-o-dată, nică chipul lui nu ați văzut. Si cu-vântul lui nu l-ați remânend între voi; căci pre care el a trimis, acestuia nu credeți. Cercăți scripturile; căci vi se pare a avea într-insele viață eternă; și acelea sunt cele ce mărturi-

sesc despre mine. Si nu voiați să veniți la mine, ca să aveți viață. Ești nu primesc onore de la omeni. Înse vă cunosc, că nu aveți dragoste lui Dumnezeu cu voi. Ești am venit în numele Părintelui meu, și nu mă primiști; de vă veni altul în numele meu, pre acela veți primi. Cum puteți voi să credeți, cări primiști onore unul de la altul, și nu căutați onorea cea de la unul Dumnezeu. Si nu gândiți, că ești vă voi acusa la Părintele; este cel ce vă acușă, adică Moise, în care voi vă incredeți. Căci de ați fi credut lui Moise, ați fi credut și mie; căci el a scris despre mine. Ear dacă nu credeți scripturilor lui, cum veți crede cuvintelor mele?

CAP. VI.

Lisus satură cinci miș de ȿomeni cu cinci pâni; el îmbăla pe apă. El este pânea adeverată, care s'a pogorit din ceriu.

1 **D**upă acestea s'a dus Lisus dincolo de marea Galileei, care
2 este a Tiberiadei. Si îi urma mulțime mare, pentru că
3 vedeaă semnele lui, cari făcea la bolnavi. Ear Lisus s'a suit
4 în munte, și a sedut acolo cu discipulii sei. Si erau aproape Pas-
5 cile, serbătore a Iudeilor. Deci rădicându-și Lisus ochii, și
6 vădend că mult popor vine la dinsul, dice lui Filip: De unde
7 vom cumpăra pâni, ca să mânânce acestia? Ear acesta dicea,
8 îspitindu-l, căci el însuși scia ce vrea să facă. Răspuns-a Fi-
lip lui: De doue sute de lei pâni nu li va ajunge, ca fie-care
dintr-inșil să ia căte pucin. Unul din discipulii lui, Andrei,

fratele lui Simon Petru, i-a dis: Este un copil aici, care are 9
cinci pâni de orz, și doi pesci; înse ce sunt acestea la atâția? 10
Să-i dis Iisus: Faceți pre omeni și sădă; și era érhă multă în-
tracel loc; deci nu se dădu bărbătii cu numărul ca la cinci mii.
Ear Iisus luând pâniile, și mulțumind, a împărțit discipulilor, 11
car discipului celor ce ședeaū; asemenea și diu pesci căt au ce-
rut ei. Ear saturându-se ei, el a dis discipulilor sei: Adu- 12
nași fărămăturiile ce au prisosit, ca si nu se piérde ceva. Deci 13
nu adumat, și au înplut doue-spre-dece panure de fărămături
nu cinci pâni de orz, carii au remas de la cei ce au mâncaat.
din cinci pâni de orz, care a făcut Iisus, diceau: A- 14

Ear omenii vădend semnul, care a făcut Iisus, diceau: A- 14
esta este în adevăr profetul cel ce va si vie în lume. Deci 15
Iisus șciind, că vor si vie, și si 'l apuce si 'l facă rege, s'a dus
earăși în munte el singur.

Si făcându-se scăra, s'a pogorit discipului lui la mare. Si 16 17
intrând în corabie, mergeau dincolo de mare la Capernaum.
Si éca s'a făcut deja intuneric, și nu venise la ei Iisus. Si 18
mareea s'a rădicat, vînt tare susțind. Deci viind ei ca la doue- 19
gaci și cinci său trei-deci de stadii, vîd pre Iisus amblând pe
mare, și apropiindu-se de corabie; și s'a uînfricoșat. Ear el 20
li-a dis: Eù sunt, nu vă temeți. Deci vrea si 'l ia în corabie; 21
și indată a sosit corabia la pămîntul la care ei mergeau.

A doua zi poporul care sta dincolo de mare, vădend că nu 22
era acolo alta corabie, decât numai una în care intraseră dis-
cipulii lui, și că Iisus nu a intrat în corabie împreună cu dis-
cipulii sei, ci că discipului lui s'a dus singuri; (Ear alte co- 23
rabilii au venit de la Tiberiada, aproape de locul unde au mân-
cat pânea, mulțumind Domnul); Deci vădend, dic, poporul, că 24
Iisus nu este acolo, nici discipului lui, au intrat și ei în corăbiu,
și au venit la Capernaum, căutând pre Iisus.

Si afăndu-l dincolo de mare i-a dis: Rabbi, când ai ve- 25
nit aici? Si-a respuns Iisus, și a dis: Adevăr, adevăr dic 26
voue: Mă cauțați, nu pentru că ați vădut semne, ci pentru că 27
ați mâncaț diu pâni, și v'âși săturat. Lucraști, nu pentru mân-
carea cea peritore, ci pentru mâncaarea care ramane spre viață
eternă, care vă va da-o. Fiul omului; căci pre acesta 'l-a adeve-
rit Dumneșteu Părintele. Atunci i-a dis: Ce vom face, ca 28
si facem lucrurile lui Dumneșteu? Respus-a Iisus și li-a dis: 29
Acesta este lucrul lui Dumneșteu, ca si credeți în acela pre
care el a trimis. Drept aceea i-a dis: Dar ce semu faci tu, 30
ca si vedem, și si credem in tine? ce lucrezi? Părinții nos- 31
tri au mâncaț mamă in pustie, precum este scris: Pâne din
ceriu li-a dat si mânânce.

Deci li-a dis Iisus: Adevăr, adevăr dic voue: Nu Moise v'a dat pâ- 32
nea din ceriu; ci Părintele meu vîdă pânea cea adevărată din ceriu.

33 Căci pânea lui Dumnezeu este ceea ce se pogoră din ceriu și dă viață
 34 lumei. Atunci i-ați spus: Domne, dă-ni această pâne tot-dea-una.
 35 Era Iisus lî-a spus: Ești sănătatea vieții; cel ce vine către mine
 nu va flămândi, și cel ce crede în mine nu va înseta nici odată.
 36 37 Înse v'auți spus, că m'ați văzut, și nu credetă. Tot ce mi dă
 Părintele va veni la mine, și pre cel ce vine la mine, nu l'voi
 38 scote afară. Căci m'am pogorât din ceriu, nu ca să fac voea
 39 mea, ci voea celui ce m'a trimis. Și acesta este voea Părin-
 telui care m'a trimis, ca din tot ce mi-a dat, să nu perdi
 40 mic, ci să l'inviezi în diua cea de pe urmă. Și acesta este
 voea celui ce m'a trimis, ca tot cine vede pre Fiul și crede în
 el să aibă viață eternă; și eu il voi invia în diua cea de
 pe urmă.
 41 Deci murmurau Iudeii contra lui, pentru că a spus: Ești sănătatea
 42 pânea ce s'a pogorât din ceriu; Și diceau: Auu nu este acesta
 Iisus, Fiul lui Iosef, al căruia părinte și mamă cunoscem? dar
 43 cum dice el: M'am pogorât din ceriu? Deci a respuns Iisus
 44 și lî-a spus: Nu murmurăți între voi. Nimene nu poate să fie
 către mine, de nu l'va trage Părintele ce m'a trimis; și eu il
 45 voi invia în diua cea de pe urmă. În profeti este scris: Și
 vor fi toți învețați de Dumnezeu. Deci tot cel ce aude și se
 46 înveță de la Părintele vine către mine. Nu că a văzut cine-
 va pre Părintele, decât numai cel ce este de la Dumnezeu, a-
 47 cela a văzut pre Părintele. Adever, adever dic voie: Cel ce
 48 crede în mine are viață eternă; Ești sănătatea vieții. Pă-
 50 rintilă vostră ați mâncat manna în pustiă, și ați murit. Acesta
 este pânea care se pogorât din ceriu, ca să mâncă cineva din
 51 trăinsa, și să nu moră. Ești sănătatea cea vie, care s'a po-
 gorât din ceriu; de va mâncă cineva din această pâne va trăi
 în etern, și pânea care eu voi da, corpul meu este, pre care
 îl dau pentru viață lumei.
 52 Deci Iudeii disputau între sine, dicând: Cum poate acesta
 53 și 'și dea noile corpuș *seu* și l'mâncă? Atunci lî-a spus Ii-
 sus: Adever, adever dic voie: De nu veți mâncă corpul Fiului
 lui omului, și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață în voi.
 54 Cel ce mâncă corpul meu și bea sângele meu are viață eter-
 55 nă; și eu il voi invia în diua cea de pe urmă. Căci corpul
 meu este adeverat mâncare, și sângele meu este adeverat bău-
 56 tură. Cel ce mâncă corpul meu și bea sângele meu, ramâne
 57 în mine, și eu în el. Precum m'a trimis Părintele cel viu, și
 eu vine prin Părintele; așa și cel ce mă mâncă va trăi prin
 58 mine. Acesta este pânea care s'a pogorât din ceriu; nu pre-
 cum părinții vostră ați mâncat manna, și ați murit; cel ce va
 59 mâncă pânea acăstă va trăi în etern. Acestea a spus în sin-
 gogă învețând în Capernaum.

Deci mulți din discipuli lui auând *acestea*, aș dîs: Greu 60 este acest cuvînt; cine pôte să l'auđe? Ear Iisus scind în 61 sine, că discipului lui murmurău despre acestea, lî-a dîs: Acés- 62 ta vî scandalisă? Dar de vîții vedeau pre Fiul omului suin- du-se unde era mai inainte? Spiritul este, care face viu; cor- 63 pul nu foloșesc nimic; cuvintele cari eū vî vorbesc sunt spirit 64 și viță. Înse sunt unii din voi, cari nu cred. Căci Iisus scia din inceput, cari sunt cei ce nu cred, și care este cel ce era 65 și l'atrădea. Si dicea: Pentru acésta v'am dîs, că nimene nu pôte să vie la mine, de nu i' va fi dat de la Părintele meu. 66 Dintre acel *temp* mulți din discipuli lui s'a întors înapoia, și nu mai 67 dărâ și voi voită și vî duceți? Atunci i-a respuns Simon 68 Petru: Domne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieției eterne. Si noi credem și cunoscem, că tu esci Christosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu. Respus-a Iisus lor: Aū nu v'am ales pre voi doi-spre-dece? Si unul din voi este diabol. De 71 Iuda Iscariot al lui Simon vorbia, căci acela era și l'atrădea, fiind unul din cei doi-spre-dece.

CAP. VII.

Iisus se duce într-ascuns la serbarea corturilor; el dispută cu Iudei și asupra persoanei și învețăturăi sale.

După acestea ămpla Iisus în Galileea; căci nu voia să ămble in Iudeea, pentru că Iudeii căuta și l'omore. 1

Si era aproape serbatoreea Iudeilor, infigerea corturilor. Deci 2 3 i-a dîs frații sei: Treci de aici, și mergi în Iudea, ca și discipulii tăi să vîdă lucrurile ce faci. Căci nimene face ceva în ascuns, când caută iusus și se facă cunoscut. De faci acestea, arătă-te lumiei. Căci nici frații sei nu credea într-însul. A 5 6 tunci lî-a dîs Iisus: Timpul meu încă nu a venit; ear timpul vostru este gata tot-dea-una. Nu pote lumea să vî ureșcă, ear pre mine mă urăsc, pentru că eū mărturisesc de dinsa, că lucrurile ei sunt rele. Voî sujni-vî la acésta serbatore; eū încă nu mă sui la acésta serbatore; căci timpul meu încă nu s'a împlinit. Si acestea dicându-li, a remas in Galileea. Ear su 9 10 indu-se frații lui, atunci și el s'a suit la serbatore, nu de față, ci cam pe ascuns.

Atunci Iudeii il căuta la serbatore, și diceau: Unde este 11 acela? Si murmur mult era între popor despre dînsul; căci 12 unii diceau: Bun este; alții diceau: Nu, ci amăgesce poporul. Iuse nimene nu vorbia de față de dînsul pentru frica Iudeilor. 13

Ear fiind la jumătatea serbatorei, s'a suit Iisus in templu, și 14 invăță. Si se mirau Iudeii, dicând: Cum scie acesta carte, 15 nefind invățat. Respus-a lor Iisus, și a dîs: A mea invăță. 16

17 tură nu este a mea, ci a celui ce m'a trimis. De voiesc ci
 neva și facă voea lui, va cunoșce din acăstă învățătură, ore es-
 18 te de la Dumnezeu, său ore ești vorbesc de la mine. Cel ce
 vorbesc de la sine, căută onoreea sa; ear cel ce căuta onoreea
 celui ce l-a trimis, acesta este adeverat, și nedreptate nu este
 19 într'insul. Așa nu Moise v'a dat legea? și nimene din voi nu
 20 ține legea. De ce căutați și mi omorî? Răspuns-a poporul
 21 și a dis: Demon aș! cine căută să te omore? Răspundând li-
 sus Ii-a dis: Un lucru am făcut, și toti vă mirați dspresă aceasta.
 22 Deci Moise v'a dat circumcisună; (nu că este de la Moise, ci
 23 de la părintii); și sămbăta circumcidet pre om. Dacă omul
 primește circumcisună sămbăta, ca și nu se strice legea lui
 Moise, vă mâniați pre mine, pentru că am făcut om întreg să-
 24 nătos sămbăta? Nu judecați dupre față, ci judecați drăptă-
 jucătă.
 25 Atunci ălceaă unii din Ierusalemiteanii: Așa nu este acesta,
 26 pre care l căuta și l omore? Dar éea el vorbesc de față,
 și nimic nu î dic; nu cum-va aș cunoșcut în adevăr dregătorii,
 27 că acesta este în adevăr Christosul? Înse noi scim pre aces-
 ta de unde este; ear când va veni Christos, nimene nu scie
 de unde este.
 28 Atunci striga Iisus în templu, învățând și dicând: Si pre
 mine sciți, și de unde sunt sciți; și nu am venit de la mine insuși,
 ci cel ce m'a trimis este adeverat, pre care voi nu l cunoșteți;
 29 Ear ești il cunoșc; căci de la dinsul său, și acela m'a trimis.
 30 Atunci il căutați și l prinde; dar nimene nu î-a pus mâinile
 31 pe dinsul, fiindcă ora lui âncă nu venise. Si mulți din po-
 por aș creștini într'insul, și ălceaă: Când va veni Christos, aș
 döră va face mai multe semne decât acestea, cari a făcut acesta?
 32 Aș aștept Fariseii pre popor murmurând acestea despre din-
 33 sul, și Fariseii și archiereii aș trimis servitorii și l prinde. Atunci Ii-a dis Iisus: Âncă puțin timp sunt cu voi, și atunci
 34 merg la cel ce m'a trimis. Mă veți căuta, și nu mă veți adă;
 35 și unde sunt ești, voi nu puteți veni. Atunci aș dis Iudeii
 între sine: Unde va să mărgărește acesta, că noi nu l vom ușa?
 nu cum-va va să mărgărește la cei împrășciați printre păgâni, și să
 36 învește pre păgâni? Ce este cuvântul acesta care a dis: Mă
 veți căuta, și nu mă veți ușa, și unde sunt ești, voi nu puteți
 veni?
 37 Ear în diua cea de pe urmă, cea mare a serbatorei, a stă-
 tut Iisus, și a strigat, ălcedând: De însetă cineva, și vie la mi-
 38 ne și să bea. Cel ce crede în mine, precum a dis scriptura,
 39 din pântecele lui vor curge riuri de apă vie. (Ear acăsta a
 dis el despre Spiritul, pre care era și l primescă cel ce cred
 într'insul; căci Spirit Său âncă nu era, pentru că Iisus âncă

nu se glorificase.) Deci mulți din popor audind acest cuvânt 40
diceau: Acesta este în adevăr profetul. Alții diceau: Acesta 41
este Christosul. Ear alții diceau: Aă dóră va sî vie Christos din
Galileea? Aă nu a dis scriptura, că va veni Christos din se- 42
mînta lui David, și din cetatea Bethlehem, unde a fost David?
Deci s'a făcut disputare între popor despre dinsul. Ear unu⁴³ 44
dintr'insul vreaū si l'prinđe; dar nimene nu 'ș-a pus mâinile pe
dinsul.

Deci aă venit servitorii cătră archierei și cătră Farisei, și 45
acestia li-aă dis: De ce nu l-aă adus? Respus-aă servito- 46
rii: Nici odată nu a vorbit om așa ca acest om. Atunci li-aă 47
respus Fariseii: Aă dóră și voi v'ăți amăgit? Aă dóră a 48
creștui intr'insul cineva din drăgătorii séu din Farisei? Înse 49
acest popor, care nu scie legea, este blestemat. Dis-a lor Ni- 50
codem, (care venise la dinsul nótpea, fiind unul dintr'insil),
Aă dóră legea nóstă judică pre om, de nu va audi de la el 51
mai 'nainte, și va cunoșce ce face? Respus-aă și i-aă dis: 52
Aă dóră și tu esci din Galileea? Cercă și veđi; căci din Gali-
leea nu s'a sculat profet. Si a mers fie-care la casa sa. 53

CAP. VIII.

Iisus értă pre femeea cea păcătosă. El se silesce a convinge pre Iudei de generaționea sa, și de chinămarea sa dumnejescă.

Ear Iisus s'a dus în Muntele Olivilor. Si forte de demă- 1 2
dinsul, și ședînd el îi înveța. Si aă adus la dinsul Cărturarii 3
și Fariseii pre o femeie prinsă în adulteriu; și puindu-o în 4
medîloc, I-aă dis: Învățătorule, pre acéstă femeie o am prins 5
asupra faptului, comînd adulteriu. Deci Moise în lege nă-a 6
ordonat, ca si se ucidă cu pietre unele ca acestea; dar tu ce
dici? Acésta diceau, ispitindu-l; ca si aibă cu ce a 'l acusa. 7
Ear Iisus plecându-se jos, scria cu degetul pe pămînt. Si
continuând ei a 'l întreba, s'a rădicat, și li-a dis: Cel ce este
fără de păcat între voi, acela întăiu si arunce piatra asupra ei.
Si earăși plecându-se jos, scria pe pămînt. Ear ei audind, 8 9
si illustră fiind de conștiință, eștiă unul după altul, începînd
de la cei mai bătrâni până la cei mai de jos; si a remas Iisus
singur, si femeea stând în medîloc. Si rădicându-se Iisus, si 10
nevîdînd pre nimene decât numai pre femei, i-a dis: Femei,
unde 'ă sunt acușătorii tăi? aă nimene nu te-a condamnat?
Ear ea a dis: Nimene, Dóme. Dis-a Iisus ei: Nici eū nu te 11
condemn; du-te, si de acum si nu mai păcătescă.

Atunci earăși li-a vorbit Iisus, dicînd: Eă sunt lumina lu- 12
mei; cel ce 'mi urmăză nu va ámpla în intunere, ci va avé
lumina vieței. Deci i-aă dis Fariseii: Tu mărturisesci despre 13

14 tine insușii; mărturia ta nu este adevărata. Respunṣ-a Iisus
 și l-a dîs: De și eū mărturisesc despre mine insuși, ^{toruși}
 mărturia mea este adevărata; căci scu de unde am venit, și
 15 unde merg; ear voi nu scîti de unde viu și unde merg. Voi
 16 judicați dupre corp, eū nu judic pre nimene. Si de voiu și
 judica eū, judicata mea este dréptă; căci nu sunt singur, ci eu,
 17 și Părintele ce m'a trimis. Si în legea vostă este scris, că
 18 mărturia a doi omeni este adevărata. Eū sunt unul ce mă-
 turisesc despre mine insuși; și mărturisesc despre mine
 19 Părintele ce m'a trimis. Atunci îl diceau: Unde este Părintele
 tău? Respunṣ-a Iisus: Voi nu scîti nici pre mine, nici pre Pă-
 rintele mei; de mății sci pre mine atăi sci și pre Părintele mei.
 20 Aceste cuvinte a vorbit Iisus în vîstierie, învîțând în templu;
 inse nimene nu l-a prins; căci âncă nu venise ora lui.
 21 Atunci earășii l-a dîs Iisus: Eū merg, și mă veți căuta, și veți
 22 muri în păcatul vostru; unde merg eū, voi nu puteți veni. A-
 tunci diceau Iudeii: Aū doră va și se omore insuși, că dice:
 23 Unde merg eū, voi nu puteți veni? Si l-a dîs: Voi sunteți
 de jos, eū sunt de sus; voi sunteți din lumea acăsta, eū nu sunt
 24 din lumea acăsta. Deci v'am dîs, că veți muri în păcatele
 vostre; căci de nu veți crede, că eū sunt, veți muri în păcatele
 25 vostre. Atunci îl-a dîs: Tu, cine esci? Dîs-a lor Iisus: Ceea
 26 ce am dîs voue de la inceput. Multe am a vorbi și a judica
 despre voi; dar cel ce m'a trimis este adevărata; și eū vorbesc
 27 lumei cele ce am audit de la dinsul. Ear el nu aū înțeles,
 că li vorbia despre Părintele.
 28 Atunci l-a dîs Iisus: Când veți înălța pre Fiul omului, a-
 tunci veți cunoșce, că eū sunt; și că nu fac nimic de la mine
 insuși; ci precum m'a invîțat Părintele meu, acestea vorbesc.
 29 Si cel ce m'a trimis este cu mine; Părintele nu m'a lăsat sin-
 gur; căci eū fac tot-dea-una cele cei sunt plăcute.
 30 31 Acestea vorbind el, mulți aū credut într'insul. Atunci di-
 cea Iisus acelor Iudei ce creduseră într'insul: Dacă remanești
 32 în cuvântul meu, atunci sunteți discipuli ai mei în adevăr; Si
 33 veți cunoșce adevărul, și adevărul vă va face liberi. Res-
 punṣ-a lui: Noi suntem semență a lui Abraam, și nimeniu nu
 am fost servî nici o-dată; cum dici tu *dar*: veți fi liberi?
 34 Respunṣ-a Iisus lor: Adevăr, adevăr dic voue: Tot cel ce face
 35 păcatul, servul păcatului este. Ear servul nu reまane în casă
 36 pururea; dar Fiul reまane pururea. Deci dacă vă va face
 37 liberi Fiul, veți fi liberi în adevăr. Sciu că sunteți semență
 a lui Abraam; dar căutați și mă omoriți, pentru-ca cuvântul
 38 meu nu încape în voi. Eū vorbesc ceea ce am vîdut la Pă-
 rintele meu; și voi faceți ceea ce atăi vîdut la părintele vostru.
 39 Respunṣ-a și îl-a dîs: Abraam este părintele nostru. Dîs-a lor

Iisus: De ată fi fi și lui Abraam, ată face faptele lui Abraam. Ear acum căutați și mă omoriți pre miue, omul carele v'am 40 vorbit adeverul, care am audit de la Dumnezeu; acesta nu a facut Abraam. Voi faceți faptele părintelui vostru. Atunci î-aă 41 dis: Noi nu suntem născuți din fornicațune, un părinte avem, pre Dumnezeu.

Dis-a lor Iisus: De era Dumnezeu părintele vostru, m'ată fi 42 iubit pre mine; căci eū am eșit, și am venit de la Dumnezeu; nu am venit de la mine însumi, ci acela m'a trimis. Peintru 43 ce nu înțelegeti graful meu? pentru că nu puteți să audiți cu-vîntul meu. Voi sunteți de la părintele *vostru* diabolul, și 44 poftele părintelui vostru voiți a face. Acela a fost ucidător de omenii de la inceput, și nu a remas în adever, pentru că nu este adever într'insul. Când vorbescă minciună, vorbescă dintr'ale sale; căci minciinos este și părinte al minciunei. Ear mie nu 'mă credeți, 45 pentru că vorbesc adeverul. Cine dintre voi mă înfruntă de pe casă? Ear dacă vorbesc adeverul, de ce nu 'mă credeți? Cel 47 este de la Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu; pentru acesta voi nu ascultați, pentru că nu sunteți de la Dumnezeu.

Atunci aă respuns Iudei, și î-aă dis: Oare nu dicem bine, 48 că esci Samaritean și ai demon? Respus-a Iisus: Nu am de 49 mon, ci onor pre Părintele meu, și voi mă disonorăți. Ear eū 50 nu caut onoarea mea; este cel ce caută și judecă. Adever, a 51 devăr dic voue: De va pădi cineva cuvântul meu, nu va vedé mórtea in etern. Atunci î-aă dis Iudei: Acum cunoșcurăm 52 că ai demon; Abraam a murit, și profetii; și tu dici: De va pădi cineva cuvântul meu, nu va gusta mórtea in etern. Aă 53 döră tu esci mai mare decât părintele nostru Abraam, care a murit? și decât profetii, cari aă murit? cine te faci tu pre tine? Respus-a Iisus: De mă onor însumi, onoarea mea nimic nu 54 este; este Părintele meu, care mă onoră, despre care voiă dică, că este Dumnezeul vostru. Dar nu 'l cunoșceti; ear eū 55 il sciū; și de voiă dice, că nu 'l sciū, voiă fi asemenea voue minciinos; înse il sciū, și pădesc cuvântul lui. Abraam, părin- 56 tele vostru a fost bucuros și vădă qiuia mea; a vădut, și s'a bucurat.

Atunci î-aă dis Iudei: Cinci-deci de ani âncă nu aă, și aă 57 vădut pre Abraam? Dis-a lor Iisus: Adever, adever dic voue: 58 Mai 'nainte de a fi Abraam eū sunt. Atunci aă rădicat pietre 59 și arunce asupra lui; ear Iisus s'a ascuns, și a eșit din templu, mergând prin medilocul lor, și aşa a trecut.

CAP. IX. X.

Vindecarea unuř orb din nascere. Iisus declară că este păstorul cel bun; că ſi va da viařa pentru oile sale. El arătă la luerurile sale, spre a dovedi dumneceirea ſa.

- 1 2 **S**i trecând a vădut pre un om orb din nascere. Si l-aú ſintrebăt discipului lui, dicând: Rabbi, cine a păcăntuit, a-3 cesta ſeú părinții lui, de ſa născut orb? Respunſ-a Iisus: Nici acestu nu a păcăntuit, nici părinții lui; ci ca ſi ſe arete-4 lucrurile lui Dumnezeuintr'insul. Eú trebue ſi lucrez lucru-riile celuſ ce m'a trimis, până este iuă; vine noptea, când ni-5 mene nu pote lucra. Până când ſunt in lume, ſunt lumina-6 lumei. Acestea dicând, a ſcuþpat jos, și a făcut tină din ſcul-7 pat, și a uns ochii orbului cu tină; Si l-a diſ: Mergi, de te ſpală in ſcăldătorea Siloamului, (adică Trimis). Deci ſa dus, și ſa ſpălat, și a venit vădând.
- 8 Ear vecimii, și cei ce'l văduseră mai 'nainte, că era orb, 9 diceau: Aú nu este acesta cel ce ſedea și cerșitoria. Unii diceau: Acesta este; ear alți: Séménă cu el; ear acela dice: 10 Eú ſunt. Deci ii diceau: Cum îi ſău diſchis ochii? Respunſ-a 11 acela și a diſ: Un om, ce ſe numeſce Iisus, a făcut tină, muluſ, și te ſpală; și mergénd și ſpălându-mě, am vădut. 12 Atunci l-aú diſ: Unde este acela? Diſ-a: Nu ſciu.
- 13 14 Il aduc la Farisei pre cel ce óre-când a fost orb. Si e- 15 ra sămbătă, când Iisus a făcut tină, și l-a diſchis ochii lui. 16 Atunci earăși l-aú intrebăt și Fariseii, cum a primit vedere. Diſ-a el: Tină a pus pe ochii mei, și m'am ſpălat, și văd. 17 Deci qiceau óre-cari din Farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu; căci nu pădesce sămbătă. Alți diceau: Cum pote om pă- 18 cătos ſi face ſemne ca acestea? Si era diſbinare între ei. Diſ-aú orbului earăſi: Tu, ce dici despre insul, că a diſchis ochii 19 tăi? El a diſ: Este profet. Ear Iudei nu au credut despre diuſul, că a fost orb, și a primit vedere, până ce au chiămat 20 pre părinții acestuia ce a primit vedere. Si l-aú intrebăt, dicând: Acesta este fiul vostru, care voi dici, că ſa născut 21 orb? cum dar acum vede? Respunſ-aú lor părinții lui, și au 22 diſ: Scim că acesta este fiul nostru, și că ſa născut orb; Dar cum acum vede, nu ſcim; ſeú cine l-a diſchis ochii lui nu ſcim; el este in etate, intrebăti-l; el va vorbi pentru ſineſi. 23 Aceſtea a diſ părinții lui, pentru-ca ſe temeaú de Iudei; căcă-deja ſău înțeles Iudei, că de l va mărturisi cineva a fi Chris- 24 tos, ſi fie ſcos din ſinagogă. Pentru aceea au diſ părinții lui: El este in etate, intrebăti-l.
- Atunci au chiămat a doua óra pre omul care fuſeſe orb, și l-aú diſ: Dă gloria lui Dumnezeu; noi ſcim, că acest om este

păcătos. Ear acela a respuns și a dis: De este păcătos, nu 25
sciu; una sciu: că am fost orb, și acum văd. Atunci î-a 26
dis eurăș: Ce îți-a făcut? cum îți-a dischis ochii? Respons-a 27
lor: V-am dis deja, și nu atî audit; pentru ce earăși voiță și a-
uști? aū döră și voiță și vă faceți discipuli aī lui? Atunci 28
l-aū injurat și l-aū dis: Tu ești discipul al acelui; ear noi
suntem discipuli aī lui Moise. Scim că cu Moise a vorbit 29
Dumnedeu; ear pre acesta nu scim de unde este. Respons-a 30
omul, și li-a dis: Într-acesta este minunea, că voi nu scîti de
unde este, și el a dischis ochii mei. Ear scim, că Dumneleu 31
nu ascultă pre păcătos; ci de se închină cineva lui Dumneleu
și face roea lui, pre acesta îl asculta. Din etern nu s'a audit, 32
că și fi dischis cineva ochii vre-unui orb din nascere. De nu 33
ar fi acesta de la Dumneleu, nu ar puté face nimic. Respons- 34
aū și l-aū dis: În păcate tu te-ai născut cu totul, si tu ne
inveți pre noi! și l-aū scos afară.

Audit-a Iisus, că l-aū scos afară; și afăndu-l, î-a dis: 35
Credi în Fiul lui Dumneleu? Respons-a acela și a dis: Cine 36
este, Domne, ca să cred într'insul? Dis-a Iisus lui: L-ai vă- 37
dit, și cel ce vorbesce cu tine, acela este. Ear el a dis: Cred, 38
Domne; și i s'a închinat. Si a dis Iisus: Spre judicată am 39
venit într-acesta lume, ca cei ce nu văd și văd, și cei ce văd
si fie orbi.

Si aū audit acestea unii din Farisei, cari erau cu dinsul, 40
și l-aū dis: Aū döră și noi suntem orbi? Dis-a lor Iisus: 41
De atî fi orbi, nu atî avé păcat; ear acum diceți; Vedem; pen-
tru acesta rămâne păcatul vostru.

A devér, adevăr dic voue: Cel ce nu intră prin ușă în sta- X
bul oilor, ci sare pe aiurea, acela este fur și hoț. Ear 2
cel ce intră prin ușă este păstorul oilor. Aceluia i dischide 3
portarul; și oile ascultă vócea lui, și oile sale le chiamă pe
nume, și le scôte. Si când scôte oile sale, merge înaintea 4
lor, și oile i urmăză; căci cunosc vócea lui. Ear unu străin 5
nu i urmăză, ci fug de la dinsul; căci nu cunosc vócea străinilor. Acăstă parabolă li-a dis Iisus; ear ei nu aū înțeles ce 6
erau acelea ce li vorbia.

Atunci earăși li-a dis Iisus: Adevăr, adevăr dic voue: Eu 7
sunt ușa oilor. Toți căi aū venit mai nainte de mine sunt 8
furi și hoț; dar nu î-aū ascultat oile. Eu sunt ușa; prin 9
mine de va intra cineva, se va măntui, și va intra, și va ești,
și va alla păsune. Furul nu vine decât numai să fure, și să 10
juughie, și să piérde; eu am venit, ca să aibă vietă și cu priso-
sintă. Eu sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun își pune 11
vieță sa pentru oī. Dar năimital și care nu este păstor, că- 12
rula nu sunt oile ale lui, vede lupul viind, și lasă oile, și fugă;

13 și lupul le răpesce, și risipesc oile. Năimital fugă, pentru că
 14 este năimăt și nu are grija de oī. Eū sunt păstorul cel bun,
 15 și cunosc pre ale mele, și sunt cunoscut de ale mele. Precum
 Părintele mă cunoșce, și eū cunosc pre Părintele; și 'm' puiu
 16 viață mea pentru oī. Si alte oī am, cari nu sunt din casă
 acesta; și pre acelea trebuie să le aduc, și vor audî vócea mea;
 17 și va fi o turmă și un păstor. Pentru acăsta mă iubesc Pă-
 rintele meu, pentru că eu îmi puiu viață mea, ca earăși și o
 18 iaū. Nimene nu o ia de la mine, ci eū o puiu insumi. Am
 putere și o puiu, și am putere earăși și o iaū. Acest man-
 dat am primit de la Părintele meu.
 19 Deci earăși s'a făcut disperare între Iudei din cauza acestor
 20 cuvinte. Si șiceau mulți dintr-înșii: Are demon, și este ne-
 21 bun; de ce il ascultați? Alții șiceau: Aceste cuvinte nu sunt
 de demonisat; poate demou și dischide ochii orbilor?
 22 Si se celebra atunci serbatoreea înnoirei în Ierusalem, și era
 23 érnă. Si amblană Iisus în templu, în porticul lui Solomon,
 24 'L'-aū incunjurat Iudeii, și 'i'-aū șis: Până când ne ūi în
 25 indoială? De esci tu Christosul, spune-ni de față. Respons-a-
 lor Iisus: Eū v'am șis, și nu credeți; lucrurile cari eū fac în
 26 numele Părintelui meu, acelea mărturisesc despre mine. Înse-
 voî nu credeți, pentru că nu sunteți din oile mele, precum v'am
 27 șis. Oile mele ascultă vócea mea, și eū le cunosc, și ele îmi
 28 urmăză. Si li dău viață érnă, și nu se vor perde în etern;
 29 și nimene nu le va răpi din mâna mea. Părintele meu, care
 mi le-a dat, este mai mare decât toti; și nimene nu le poate
 30 răpi din mâna Părintelui meu. Eu și Părintele suntem una.
 31 Atunci Iudeii earăși au rădicat pietre ca și arunce asupra lui.
 32 Respons-a lor Iisus: Multe lucruri bune v'am arătat de la Părintele
 meu; pentru care lucru din acestea aruncăți cu pietre asupra mea?
 33 Respons-a lui Iudei: Pentru lucru bun nu aruncăm cu pietre
 asupra ta, ci pentru blasfemă, și pentru că tu, fiind om, te faci
 34 însuții Dumnezei. Respons-a lor Iisus: Aū nu este scris în
 35 legea vóstă: Eū am șis, deî sunteți? Dacă pre aceia 'i'-a nu-
 mit deî, cătră cari a fost cuvântul lui Dumnezeu, (și nu se poate
 36 strica scripture); Pre acela ce Părintele a sănăt, și 'i'-a tri-
 mis în lume, voi șicea că blasfemă, pentru că a șis, că este
 37 fiu al lui Dumnezeu? De nu fac lucrurile Părintelui meu,
 38 și nu 'm' credeți. Dar de fac, dacă nu credeți în mine, cre-
 deți lucrurilor; ca și înțelegeți și și credeți, că Părintele este
 în mine, și eū în el.
 39 Deci căutați earăși și 'l prinđă; ear el a scăpat din mâna
 40 lor; Si a mers earăși dincolo de Iordan, în locul unde Ioan
 41 boteza întăiu, și a remas acolo. Si mulți veniau la dinșul,
 și șiceau: Ioan nici un semn nu a făcut; ear tôte căte a șis

*Ioan despre acesta erau adeverate. Si mulți aū credut acolo 42
într'insul.*

CAP. XI.

Iisus înveză pre Lazar. Iudeii căută si 'l prindă.
Si era bolnav un om, nume Lazar, din Bethania, satul 1
Mariei și al Marthei surorii ei. (Era acea Marie ce a 2
uns pre Domnul cu mir, și a sters picioarele lui cu pîrul *capului* 3
ei, al cără frate Lazar era bolnav). Deci aū trimis surorile
cătră el, dicând: Dómne, éca acela pre care iubesci este
bolnav.

Ear Iisus audind a dis: Acéstă bólă nu este spre mórtă, ci 4
spre gloria lui Dumnezeu, ca si se glorifice printr'insa Fiul lui
Dumnezeu. Si iubia Iisus pre Martha, și pre sora ei, și pre 5
Lazar. Deci audind că este bolnav, a remas doue dîle in lo- 6
cul in care era. Si apoi a dis discipulilor: Si mergem earăsi 7
in Iudeea. Pis-ău lui discipulii: Rabbi, acum te căutaū Indeii 8
site ucidé cu pietre, si earăsi mergi acolo? Rspuns-a Iisus: 9
Aú nu sunt doue-spre-dece ore in di? De va ámpla cineva diua,
nu se va poteci, pentru-că vede luma lumei acestiea. Ear 10
de va ámpla cineva nótpea se va poteci, pentru-că nu are lu-
mină. Acestea vorbind, apoi li-a dis: Lazar amicul nostru a 11
adormit; inse merg ca si 'l discept. Atunci aū dis discipulii 12
lui: Dómne, de a adormit, și va fi bine. Inse Iisus vorbia 13
despre mórtea lui; ear lor li se părea că vorbesce despre dor-
mirea somnului. Atunci li-a dis Iisus de façă: Lazar a murit; 14
Si mé bucur pentru voi, că nu am fost acolo, ca si credeți; 15
inse si mergem la el. Deci a dis Thoma, care se numesce 16
gémén, condiscipulilor sei: Si mergem și noi, ca si murim cu el.

Atunci viind Iisus a aflat, că era de patru dîle deja in mor- 17
mînt. Si era Bethania aprope de Ierusalem, ca la cinci-spre 18
dece stadii. Si mulți din Iudei veniseră la Martha și la Ma- 19
ria, si le mângea pentru fratele lor. Atunci Martha audind 20
că vine Iisus a esit spre întimpinarea lui; ear Martha sedea
in casă. Atunci a dis Martha cătră Iisus: Dómne, de aî fi 21
fost aici, fratele meu nu ar fi murit; Dar și acum scîu, că ori- 22
căte vei cere de la Dumnezeu îți va da Dumnezeu. Pis-a el 23
Iisus: Fratele têu va invia. Pis-a Martha lui: Scîu că va invia 24
la inviere in diua cea de pe urmă. Pis-a el Iisus: Eù sunt 25
invierea și viața; cel ce crede in mine, de va și muri, va trăi;
Si tot cel ce trăesce și crede in mine nu va muri in etern; 26
Credi acesta? Pis-a lui; Da, Dómne; cred, că tu esci Chris- 27
tosul, Fiul lui Dumnezeu, cel ce aî venit in lume.

Si acestea dicând, s'a dus și a chiâmat pre Maria sora sa 28
într'ascuns, dicând: Invățatorul a venit, și te chiama. Aceea, 29

30 cum a audit, s'a sculat iute, și a mers la dinsul. Înse Iisus
 încă nu venise în sat, ci era în locul unde l-a întâmpinat Mar-
 tha. Ear Iudeii, cari erau cu dinsa în casă și o mangâiau, vî-
 dînd pre Maria, că s'a sculat iute și a eșit, l-a urmat, dicând:
 32 Merge la morment, ca să plângă acolo. Atunci Maria viind un-
 de era Iisus, și vîdîndu-l, a căutat la picioarele lui, dicându-i:
 33 Dómine, de aî fi fost aici, fratele meu nu ar fi murit. Deci
 Iisus, când o a vîdut plângeand, și pre Iudeii, cari veniseră cu
 34 dinsa plângeand, a suspinat în spirit, și s'a turburat; Si a di-
 35 Unde l-ași pus? Dis-a lui: Dómine, vino, și vedi. Si a di-
 36 mat Iisus. Atunci diceau Iudeii: Eca, cum îl iubia! Ear
 37 unii dintr'însii și au dis: Aă nu putea acesta, care a dischis
 38 ochii orbului, și facă ca și acesta să nu moră? Atunci Iisus
 suspinând în sine, a mers la morment. Era pesceră, și piatră
 39 era preste dinsa. Dis-a Iisus: Rădicăți piatra. Dis-a lui Mar-
 tha, sora mortului: Dómine, pute deja: căci este mort de patru
 40 dîle. Dis-a ei Iisus: Aă nu 'ti-am spus că, de vei crede, vei
 41 vedea gloria lui Dumnezeu? Si aă rădicat piatra de unde
 jacea mortul. Ear Iisus 'și-a rădicat ochii sei în sus, și a dis:
 42 Părinte, iți mulțumesc, că m'ai ascultat. Si sciam, că tot-dea-
 una mă ascultă; anse pentru poporul care stă imprejur am vor-
 43 bit; ca și crădă, că tu m'ai trimis. Si acestea dicând, a stri-
 44 gat cu vîcă tare: Lazare, vino afară! Si a eșit cel mort infâ-
 surat la mâna și la picioare cu fașă, și față lui era legată cu
 măhramă. Dis-a lor Iisus: Dislegați-l și lăsați si mérge!
 45 Atunci mulți din Iudeii, cari veniseră la Maria, și aă vîdut
 46 cele ce a făcut Iisus, aă credut într'insul. Ear ore-cari din
 ei aă mers la Farisei, și li-a spus cele ce a făcut Iisus.
 47 Atunci archierei și Fariseei aă adunat consiliu, și diceau:
 48 Ce facem noi? căci acest om face multe semne; De l vom
 lăsa așa, toți vor crede într'insul; și vor veni Români, și vor
 49 lua și locul și națiunea nôstră. Ear unul dintr'însii, anume
 Caiafa, fiind archiereu în anul acela, li-a dis: Voi nu scîti ni-
 50 mic; Niții cugetați, că ni este de folos, ca și moră un om
 51 pentru popor, și ca și nu se piérdă națiunea întregă. Ear
 acăsta nu o a dis de la sine; ci, fiind archiereu în anul acela,
 52 a profetit că era și moră Iisus pentru popor; Si nu numai
 pentru poporul acesta, ci și ca și adune într'una fiu lui Dumne-
 deu cel împrășciați.
 53 54 Si dintr'acea di s'aă sfătuit, ca și l omore. Deci Iisus nu
 mai ămbla de față între Iudei, ci s'a dus de acolo într'un loc
 aproape de pustie, într'un oraș, ce se chiamă Efraim; și acolo
 petreceea cu discipulii sei.
 55 Si erau aprópe pascile Iudeilor; și s'aă sunit mulți din terra
 56 la Ierusalem mai nainte de pasă, și se curățească. Atunci

căutău pre Iisus, și stănd în templu con vorbiu între sine: Ce vi se pare? că nu va veni la serbatore? Ear archiereii și 57 Fariseii dedeseră ordin, ca, de va sci cineva unde este, și de-nunțe, ca și 'l prinđe.

CAP. XII.

Maria unge picioarele lui Iisus; el intră în Ierusalem; își predice mormânta sa, și face a se simți trebuință de a crede într'insul.

Ear cu șese dile mai nainte de pasci a venit Iisus la Bethania, unde era Lazar cel ce fusese mort, pre care 'l-a inviat din morții. Si 'l-a făcut acolo cină, și Martha servia; ear Lazar era unul din cei ce ședeaú la mésă impreună cu dinsul.

Atunci Maria luând o litră cu mir de nard adevărăt, de preț mare, a uns picioarele lui Iisus, și a sters picioarele lui cu pirul seu; ear casa s'a implut de miroslu mirului. Atunci ședea unul din discipuli lui, Iuda Iscariot al lui Simon, care era cea vîndeá: De ce nu s'a vîndut acest mir drept trei sute de lei, și si se fi dat seracilor? Ear acesta a dis, nu pentru că era ingrijit pentru seraci, ci pentru că era fur, și avea punga, și purta ce se punea într'iusa. Atunci a dis Iisus: Lasă-o; spre 7 diu ingropări mele a pădit acesta. Căci pre seraci pururea 'l-aveți cu voi; ear pre mine nu m'avetă pururea.

Deci mulțime mare din Iudei sciind că este acolo, a venit, nu numai pentru Iisus, ci ca și vîdă și pre Lazar, pre care 'l-a scusat din morții. Ear archiereii s'aștăuit, ca și omore și pre Lazar; Căci din cauza sa mulți din Iudei mergeau, și credeau în Iisus.

Ear a doua ședea multime mare care venise la serbatore, auzind că vine Iisus la Ierusalem, A luat ramuri de finic, și a 13 ședea spre intimpinarea lui, și striga: Osanna, bine cuvântat fie regele lui Israel care vine în numele Domnului. Si astănd Iisus un asin, a ședut pe el, precum este scris: Nu te teme, 15 fiica Sionului; éca regele tău vine la tine, ședând pe mînul asinei. Ear pre acestea nu le-așteptă înțeleas discipulii lui mai 'na- 16 iute; iuse după ce s'a glorificat Iisus, atunci 'și-a adus aminte că acestea erau scrise despre el, și că acestea 'l-a făcut.

Deci mărturisia poporul, care era cu el când a strigat pre Lazar din morment, și 'l-a scusat din morții. Pentru aceea 'l-a și intimpinat poporul, căci a audat că el a făcut acăstă minune. Deci aș dis Fariseii între sine; Vedeți, că nimic nu folosi? 19 éca lumea merge după dinsul.

Si erau ore-cari Ellini din cei ce se suiseră și se închine la serbatore. Deci acestia s'aștău apropiat la Filip, care era din Bethsaida Galileei, și 'l-a rugat, dicând: Domnule, voim să vedem pre Iisus. Venit-a Filip și a spus lui Andreiu, și ea-

- 23 răși Andrei și Filip au spus lui Iisus. Ear Iisus li-a res.
 24 puns, dicând: A venit ora, ca și se glorifice Fiul omului. A-
 dever, adever dic voie: Grăuntele de grâu, cădând pe pămînt,
 de nu va muri, el ramâne singur; ear de va muri, aduce mult
 fruct. Cel ce și iubesc viața sa o va pierde; și cel ce și
 uresc viața sa în acștă lume o va conserva pentru viața cea e-
 ternă. De 'mî servesc cineva, și 'mî urmeze; și unde voi fi
 onora Părintele meu.
- 27 Acum sufletul meu s'a turburat; și ce voi și dice? Părinte,
 mantuiesc-mă de ora aceasta; înse pentru aceasta am venit la ora
 aceasta. Părinte, glorifică numele tău. Atunci a venit voce din
 ceriu, dicând: Și 'l-am glorificat, și earăși 'l voi glorifica. Ear
 poporul, care sta, și aușlia, dicea: Tunet se făcu. Alții diceau:
 30 Anger vorbi lui. Responsu-a Iisus și a dis: Această voce nu s'a
 făcut pentru mine, ci pentru voi. Acum este judecata acestei
 32 lumi; acum se va alunga stăpânitorul acestei lumî. Și eu, de
 33 mă voi înalța de la pămînt, voi trage la mine pre toți. Ear
 aceasta dicea, însemnând cu ce morțe era și moră.
- 34 Responsu-a lui poporul: Noi am audit din lege, că Christos
 remâne în etern; și tu cum dici: Fiul omului trebuie și se înalte?
 35 cine este acesta Fiul omului? Atunci Iisus li-a dis: Încă pu-
 cin timp este lumina cu voi. Amblați până când aveți lumina,
 ca și nu vă cuprindă întunericul; căci cel ce ambălu în intu-
 36 nerec nu scie unde merge. Până când aveți lumina, credeti
 in lumină, ca și fiți fi ai luminei. Acestea a vorbit Iisus, și
 mergând s'a ascuns de dinsăi.
- 37 Ear de și făcea atâtea semne înaintea lor, tot nu credea
 38 într'insul; Ca și se împlinescă cuvîntul profetului Isaia, pre-
 care 'l-a dis: Dómne, cine a credu vestirea nôstră? și brațul
 39 Domnului, cui s'a discoperit? Pentru aceasta nu puteau și crede,
 40 căci earăși a dis Isaia: El a orbit ochii lor, și a impetrît ânima
 lor; ca și nu vădă cu ochii lor, nici să înțeleagă cu ânima, și să
 41 se întorcă, ca și 'i vindec. Acestea a dis Isaia, când a vădut
 42 gloria lui, și a vorbit despre dinsul. Înse și din dregători
 mulți au credu într'insul; dar din cauza Fariseilor nu 'l măr-
 43 turisau, ca și nu fie scoș din sinagogă. Căci el au iubit o-
 norea oménilor mai mult decât onorea lui Dumneșteu.
- 44 Ear Iisus a strigat și a dis: Cel ce crede in mine, nu crede
 45 in mine, ci in acela ce m'a trimis. Și cel ce mă vede pre mine,
 46 vede pre cel ce m'a trimis. Eu am venit lumină in lume, ca
 47 tot cel ce crede in mine, și nu ramâne in întuneric. Și de a-
 ude cineva cuvintele mele, și nu crede, eu nu 'l judic; căci nu
 48 am venit să judic lumea, ci să mantuiesc lumea. Cel ce se lă-
 pădă de mine, și nu primesc cuvintele mele, are pre cel ce 'l

judică; cuvîntul care am vorbit, acela îl va judica în diua cea de pe urmă. Căci eû nu am vorbit de la mine însuñi; ci Pă- 49
rintele ce m'a trimis, acela 'mî-a dat ordine ce să dic și ce să vorbesc. Si sciû că ordinea lui este viêtă eternă; deci cele 50
ce vorbesc eû, precum a dis Părintele, aşa vorbesc.

CAP. XIII—XVI.

Iisus spală picioarele discipulilor săi, și îi îndemnă la umilință; el predice, că Iuda îl va trăda, și că Petru se va lepăda de dinsul. El arată discipulilor săi persecuțiunile ce îi ascăptă; promite ajutorul Sântului Spirit, și îi îndemnă a se ruga în numele său.

Ear mai 'nainte de serbătorea pascilor, sciind Iisus, că 'i-a venit óra, ca să tréce dintr'acéstă lume cătră Părintele, Iubind pre ai sei pre cei din lume, 'i-a iubit până în finit. Si fiindu-se cina, când diabolul deja pusese în ânima lui Iuda Iscariot al lui Simon, și'l trădea; Sciind Iisus că Părintele 'i-a dat tóte în mâni, și că a eşit de la Dumnezeu, și merge la Dumnezeu; S'a scutat de la cină, și 'i-a pus vestmintele; și luând stergar, s'a incins. După aceea a turnat apă în spălătore, și a inceput a spăla picioarele discipulilor, și a le sterge cu stergarul cu care era incins. Atunci a venit la Simon Petru, și 'i-a dis acesta: Dómne, aû tu vei să mă speli picioarele? Respunsa Iisus, și 'i-a dis: Ceea ce fac eû, tu nu scii acum; dar vei cunoșce după acestea. Dis-a Petru lui: Nu vei spăla picioarele mele nici odată. Respus-a Iisus lui: De nu te voi spăla, nu ai parte cu mine. Dis-a Simon Petru lui: Dómne, nu numai picioarele mele, ci și mâinile și capul. Dis-a Iisus lui: Cel spălat nu are trebuință a'și spăla decât numai picioarele; fiind-că este curat tot; și voi suntești curați, dar nu toți. Căci el scia pre cel ce era și'l trădea; pentru aceea a dis: Nu toți suntești curați.

Deci după ce a spălat picioarele lor, și 'i-a luat vestmintele sale, ședînd căraș, li-a dis: Înțelegești ce v'am făcut? Voî mă 13 chîamăți Învîțătorul și Domnul; și bine dicești, căci sunt. Deci 14 dacă eû, Domnul și Învîțătorul vostru, v'am spălat picioarele văspre; suntești dator și voi a spăla unul altuia picioarele. Căci 15 v'am dat esenplu, ca să faceți precum eû am făcut voue. Adever, adever dic voue: Servul nu este nici mare decât domnul seû, nici cel trimis nici mare decât cel ce 'l-a trimis. De sciî 17 acestea, fericiști suntești de le veți face. Nu despre voi toți vorbesc; sciû pre cari 'i-am ales; ci ca să se împlină scripture: Cel ce mânâncă cu mine pâne a rădicat contra mea călcăul seû. Acum vi dic mai 'nainte de a se face, ca când se va face, și credești că eû sunt. Adever, adever dic voue: Cel ce 20

primeșce pre care eū voiū trimite, primeșce pre mine; ear cel
 ce primeșce pre mine primeșce pre cel ce m'a trimis. 21 Acestea dicând Iisus, s'a turburat în spirit, și a vorbit lămurit;
 Adevér, adevér dic voue: Că unul din voi va să mă trăde. 22 Atunci discipolii căutați unul la altul, neînțelegend despre cine
 vorbesce. Ear unul din discipolii lui pre care l' iubia Iisus,
 era culcat pe sinul lui. Deci Simon Petru a făcut semn a-
 cestuiu să intrebe, cine ar fi de care vorbesce. și acela ră-
 dămându-se pe peștul lui Iisus î-a dis: Dómine, cine este? 26 Respons-a Iisus: Acela este, căruia eū întingend bucătica o voiū
 da. și întingend bucătica o a dat lui Iuda Iscariotul al lui
 27 Simon. și după ce a luat bucătica, a intrat într'insul Satana.
 28 Atunci î-a dis Iisus: Ce ai să fici fă mai iute. Epr acesta
 nimene din cel ce ședeaū la mésă nu a înțeles pentru ce î-a
 29 dis-o. Căci unii socotiaū, fiind că Iuda avea punga, căl' dice
 Iisus: Cumpără cele ce ni trebuieesc la serbatore; său ca si dea
 ceva serșilor. 30 Atunci el, după ce a luat bucătica, îndată a eșit; și era dejă
 31 nótpe. Deci eșind el, a dis Iisus: Acum s'a glorificat Fiul
 32 omului, și Dumneșteu s'a glorificat prin el. Dacă Dumneșteu
 s'a glorificat prin el, il va glorifica Dumneșteu în sine, și în-
 33 dată il va glorifica. Copiilor, âncă puçin sunt cu voi; mē veți
 căuta; și precum am dis Iudeilor: Unde eū merg voi nu puteți
 34 veni; aşa acum dic voue. Comandament nouă dău voué: Ca
 sî vă iubiti unul pre altul; precum eū v'am iubit, ca și voi si
 35 vă iubiti unul pre altul. Într'acesta vor cunoșce toți, că sunteți
 discipoli nî mei, de veți avé dragoste între voi. 36 Dis-a Simon Petru lui: Dómine, unde mergi? respons-a Iisus
 lui: Unde merg eū, nu'mi poți urma acum, ear mai pe urmă
 37 imi vei urma. Dis-a Petru lui: Dómine, de ce nu'ți pot urma
 38 acum? viéta mea imi voiū pune pentru tine. Respons-a Iisus
 lui: Viéta ta o vei pune pentru mine? Adevér, adevér îți dic: Nu
 va cântă cocoșul, până ce de trei ori te vei lepăda de mine.
XIV **S**i nu se turbure ánima vostră; credetă în Dumneșteu, cre-
 2 deță și în mine. În casa Părintelui meu sunt multe
 locașuri; ear de nu, aș fi dis voue. Eū merg și vă gătesc loc.
 3 Si de merg și vă gătesc loc, earăși voiū veni, și vă voiū lua la
 4 mine; ca unde sunt eū, acolo și fiți și voi. Si unde merg eū
 5 sciți, și calea sciți. Dis-a Thoma lui: Dómine, nu scim unde
 6 mergi; și cum putem să scim calea? Dis-a Iisus lui: Eū sunt
 calea, adevérul și viéta; nimene nu vine la Părintele, decât nu
 7 mai prin mine. De m'aș fi cunoscut pre mine, atî fi cunoscut
 și pre Părintele meu; și de acum il cunoscetă, și l-aș vădut.
 8 Dis-a Filip lui: Dómine, arată-ni pre Părintele, și ne ajunge.
 9 Dis-a Iisus lui: Atăta timp sunt cu voi, și nu m'ai cunoscut, Fi-

lips? cel ce m'a vădut pre mine a vădut pre Părintele; și cum dici: Arată-ni pre Părintele? Aș nu credi, că ești în Părintele, 10 și Părintele în mine este? cuvintele, cari ești vi vorbesc, nu le vorbesc de la mine; ear Părintele cel ce locuiesc în mine, a- 11 cea face lucrurile. Credetă mie, că ești în Părintele, și Părin-
tele în mine este; ear de nu, credetă mie pentru înseși lucrurile. 12 Adever, adever dic voue: Cel ce crede în mine, și acela va face 13 lucrurile, cari ești fac, da, va face mai mari decât acestea; căci ești merg la Părintele meu. Si ori-ce veți cere în numele meu, 14
aceea voi face; ca și se glorifice Părintele în Fiul. Ori-ce 15
veți cere în numele meu, ești voi face.

De mă iubiti, pădiți comandamentele mele. Si ești voi ru- 15 16 ga pre Părintele, și alt Mângăitor va da voue, ca și remăie cu voi în etern: Spiritul adeverulul, pre care lumea nu'l pote 17 primi, pentru că nu 'l vede, nici nu 'l cunoște; ear voi îl cu- 18 nosceti; căci petrece cu voi, și va fi în voi. Nu vă voi lăsa 19 orfani; voi veni la voi. Anca pucin, și lumea nu mă va mai 20 vedé; ear voi mă veți vedé; fiind că ești trăesc și voi veți trăi. Intracea di veți cunoște voi, că ești sănăt in Părintele meu, și 21 voi în mine, și ești în voi. Cel ce are comandamentele mele 22 și le pădesce, acela este care mă iubesc, și cel ce mă iubesc 23 va fi iubit de Părintele meu, și ești îl voi iubi, și mă voi face cunoscut lui.

Pis-a cătră dinsul Iuda, (nu Iscariot): Dómine, de unde vine, 22 că nouă vei să te arăți, și nu lumei? Resups-a Iisus și î-a 23 dis: De mă iubesc cineva, va pădi cuvântul meu; și Părintele meu îl va iubi, și vom veni la el, și vom face locaș la dinsul. Cel ce nu mă iubesc, nu pădesce cuvintele mele; și cuvântul 24 care auditi nu este al meu, ci al Părintelui ce m'a trimis. A- 25 cesta vi dic, anca fiind la voi. Ear Mângăitorul, Spiritul cel 26 Sânt, pre care 'l va trimite Părintele în numele meu, acela vă 27 va învăță totă, și vă aduce aminte totă cele ce am vorbit voue. Pace las voue, pacea mea dău voue; nu precum lumea dă, ești 28 dău voue; și nu se turbure ânima voastră, nici să se înfricoșeze. Ati audit că v'am dis: Ești merg, și viu earăzi la voi. De m'a 29 iubi, v'a fi bucurat, că am dis: Merg la Părintele; căci Pă- 30 riutele meu mai mare decât mine este. Si acum v'am dis mai 31 'nainte până a nu se întempla, ca, când se va întembla, și cre- 32 dești. Nu voi mai vorbi multe cu voi; căci vine stăpânitorul 33 acestei lumi, dar nu are nimic în mine. Înse să cunoșcă lu- 34 mea, că iubesc pre Părintele, și că așa fac precum 'mă-a ordo- 35 nat Părintele. Sculați-vă și mergem de aici.

Ești sănăt viaea cea adeverată, și vierul este Părintele meu. XV
Tată viță din mine, care nu face fruct, o scote; și tată care 2 face fruct o curătesce, ca să facă mai mult fruct. Voi 3

sântetești deja curaști în privința cuvântului, care v'ami vorbit
 4 Remânești în mine, și ești în voi. Precum viața nu poate să facă
 fruct din sine, de nu va remâne în vie, așa nici voi, de nu veți
 5 remâne în mine. Ești sănătatea, voi viațele. Cel ce remâne în
 mine și ești într-o insulă, acela aduce mult fruct; căci fără de mine
 6 nu puteți face nimic. De nu remâne cineva în mine, se scotă
 afară ca viața și se usucă; și o adună, și o aruncă în foc, și
 7 arde. De remânești în mine și cuvintele mele remână în voi,
 8 ori ce veți vrăbi, veți cere, și vi se va face. Într-acesta se glorifică Părintele meu, ca să aducești mult fruct, și ca și fiți dis-
 cipuli săi mei.
 9 Precum me a iubit Părintele pre mine, așa ești v'ami iubit pre voi;
 10 remânești în dragostea mea. De veți pădi comandamentele
 11 mele, veți remâne în dragostea mea, precum ești am pădit co-
 mandamentele Părintelui meu, și remâni în dragostea lui. A-
 curia voastră să fie plină.
 12 Aceasta este comandamentul meu, ca să vă iubiți unul pre altul,
 13 precum ești vam iubit pre voi. Mai mare dragoste decât aceasta
 nimenei nu are, ca și să pue cineva viața sa pentru amicii sei.
 14 15 Voi sănătești amicii mei, de facetă căte ești vi ordon. De acum
 nu vă mai duci servii; căci servul nu scie ce face Domnul său;
 ci v'ami dis amici; căci tōte căte am audiat de la Părintele meu
 16 am arătat și voue. Nu vă mărturisesc pre mine; ci ești v'ami ales
 pre voi; și v'ami orinduit, ca să mergeți, și să aduceți fruct, și
 ca să renăști fructul vostru; ca ori ce veți cere de la Părintele
 17 în numele meu, și vi dea. Acestea vi ordon, ca să vă iubiți
 unul pre altul.
 18 De vă uresce lumea, sciți că m'a urit pre mine mai nainte
 19 decât pre voi. De atunci fi din lume, lumea ar iubi pre al său;
 ear pentru că nu sănătești din lume, ci ești v'ami ales din lume,
 20 pentru aceasta vă uresce lumea. Aducești-vă aminte de cuvântul,
 care v'ami dis: Servul nu este mai mare decât domnul său.
 De mău persecutat pre mine, vă vor persecuta și pre voi; de aș
 21 pădit cuvântul meu, vor pădi și al vostru. Înse tōte acestea să
 vor face pentru numele meu, pentru că ei nu știu pre cel ce
 22 m'a trimis. De nu aș fi venit, și nu li-ai fi vorbit, nu ar avea
 23 păcat; ear acum nu aș pretesta pentru păcatul lor. Cel ce
 24 mă uresce, uresce și pre Părintele meu. De nu aș fi făcut
 lucruri între ei, cari nimenei altul nu a făcut, nu ar avea păcat;
 ear acum aș și vădut, și mău urit și pre mine, și pre Părin-
 25 tele meu. Înse așa se va împlini cuvântul cel scris în legea
 lor: Mău urit fără caușă.
 26 Ear când va veni Mângăitorul, pre care ești voi trimis de
 la Părintele, adică Spiritul adevărului, care purcede de la Pă-

rintele, acela va mărturisi despre mine. Încă și voi veți măr- 27
turisi, fiind că sunteți cu mine de la început.
Acestea v'am vorbit, ca să nu vă scandalisați. Ei vă vor XVI 2

A scôte din sinagogi; și vine timpul, ca tot cel ce vă va u-
cide, să i se pare că face un serviciu lui Dumnezeu. Si aces- 3
tei vă vor face, pentru că nu ați cunoscut prelărintele, nici
pre mine. Înse acestea v'am vorbit, ca dacă va veni timpul, 4
și vi aduceți aminte de ele, că eu v'am spus. Si acestea nu v'am
spus de la început, pentru că erau cu voi. Ear acum merg 5
la cel ce m'a trimis; și nimene din voi nu mă întrebă: Unde
mergi? Ci pentru că v'am vorbit acestea, intristarea a im- 6
plut ânina voastră.

Înse eu vă dic adeverul: Vă este de folos, ca să mă duc; 7
căci de nu mă voi duce, Mângăitorul nu va veni la voi; ear
de mă voi duce, il voi trimit la voi. Si viind acela, va 8
mustra lumea de păcat, și de dreptate și de judecată: De pă- 9
cat, pentru că nu cred în mine; De dreptate pentru că merg 10
la Părintele meu, și nu mă mai vedeți; De judecată, pentru- 11
că stăpânitorul acestei lume s'a judecat.

Încă multe am și vă dic, înse nu puteți a le purta acum. 12
Ear când va veni acela, Spiritul adeverului, vă va conduce la 13
tot adeverul; căci el nu va vorbi de la sine; ci căte va auși va
vorbi, și vă va vesti cele viitore. Acela mă va glorifica; căci 14
va lua dintral meu, și va vesti voue. Tote căte are Părintele 15
sunt ale mele; pentru acesta am și, că va lua dintral meu, și
va vesti voue.

Pucin, și nu mă veți vedea; și earășii pucin, și mă veți vedea, 16
că merg la Părintele meu. Atunci unu din discipulii lui aș aș 17
dis între sine: Ce este acesta ce ne dice: Pucin, și nu mă veți
vedea; și earășii pucin, și mă veți vedea; și: Merg la Părintele
meu? Deci diceau: Ce este acesta ce dice: Pucin? nu scim 18
ce vorbesce. Ear cunoșcând Iisus, că vreau să îl întreb, lă-a 19
dis: De acesta vă întrebăți între voi, că am și: Pucin, și nu
mă veți vedea, și earășii pucin și mă veți vedea? Adever, ade- 20
ver dic voue: Voi veți plângă și vă veți întângui; ear lumea se
va bucura; și voi vă veți întrista, înse întristarea voastră se va
preface în bucurie. Femeea, când nasce, are întristare, pen- 21
tru că a sosit ora ei; ear dacă nasce copilul, nu și mai aduce
aminte de dureri pentru bucurie, că s'a născut om în lume. Deci și voi aveți întristare acum; înse earășii ve voi duce 22
va bucura ânina voastră, și bucuria voastră nimene nu o va lăua
de la voi. Si întraceați și nu mă veți întreba nimic. Adever, 23
adever dic voue: Oră ce veți cere de la Părintele în numele meu
vă va da. Până acum nu ați cerut nimic în numele meu; ce- 24
reți, și veți lăua, ca bucuria voastră să fie deplină,

25 Acestea v'am dis in parbole; înse va veni óra, când nu vî
voiú mal vorbi în parbole, ci vî voiú vesti lămurit despre
26 Părintele. Întracea di veți cere în numele meu, și nu vî dic,
27 că eū voiú ruga pre Părintele pentru voi; Ca insușî Părin-
tele vî iubesce, pentru că m'ațî iubit, și ațî credut, că am eșit
28 de la Dumnezeu. Eșit-am de la Părintele, și am venit în lă-
me; earășî las lumea, și merg la Părintele.
29 Pis-aú lui discipuli: Ecă, acum vorbesci lămurit, și nu vor-
30 besci în parabolă. Acum cunoscem, că scîi tóte, și nu vî tre-
bue, ca si te întrebu cineva; prin acesta credem, că ai eșit de
31 32 la Dumnezeu. Respons-a lor Iisus: Acum credeți? Ecă, vi-
ne óra, și acum a sosit, ca si vî risipiți fie-care la ale sale, și
33 mine. Acestea v'am vorbit, ca în mine si aveți pace. În lume
strîmtoare veți avé; înse îndrăsnîști; eū am biruit lumea.

CAP. XVII.

Rugăciunea lui Iisus.

1 Acestea vorbind Iisus 'si-a rădicat ochii sei la ceriú, și a
dis: Părinte, a venit óra; glorifică pre Fiul têu, ca și
2 Fiul têu si te glorifice; Precum 'i-aî dat putere preste tot
3 corpul, ca și dea viêtă eternă tuturor celor ce 'i-aî dat. Si a-
cesta este viêtă cea eternă, ca si te cunoscă pre tine, pre unul
4 adevărastul Dumnezeu, și pre Iisus Christos, pre care ai trimis.
5 Eū te-am glorificat pe pămînt; am finit lucrul, care 'mi-aî dat
5 și'l fac. Si acum, Părinte, glorifică-mă tu la tine insușî cu
gloria care am avut la tine, mai 'nainte de a fi lumea.
6 Eū am arătat numele têu ómenilor, pre cari 'mi-aî dat din
lume; aî tîei erau, și mi 'i-aî dat; și aû pădit cuvîntul têu.
7 Acum aû cunoscut, că tóte căte 'mi-aî dat sunt de la tine.
8 Căci cuvintele, cari 'mi-aî dat, le-am dat lor; și ei le-aû primit,
și aû cunoscut în adevăr, că am eșit de la tine, și aû credut,
9 că tu m'aî trimis. Pentru acestia mă rog, nu pentru lume mă
10 rog; ci pentru acestia, pre cari 'mi-aî dat, căci sunt aî tîei. Si tóte
ale mele sunt ale tale, și ale tale sunt ale mele; și m'am glo-
11 rificat într'insîi; Si eû nu mai sunt în lume; ear acestia sunt
in lume, și eû viu la tine. Părinte sănte, pădesce-î in numele
12 têu, pre cari 'mi-aî dat, ca si fie una precum și noi. Când e-
ram cu ei in lume, eû ii pădiam in numele têu; pre cari 'mi-aî
dat, 'i-am pădit, și nimene dintr'insîi nu s'a pierdut, decât nu
13 mai fiuî perdării; ca si se împlinescă scripture. Ear acum
viu la tine, și acestea vorbesc în lume, ca si aibă bucuria mea
deplină intru ei.
14 Eû lî-am dat cuvîntul têu; și lumea 'i-a urit, pentru că ei nu
15 sunt din lume, precum eû nu sunt din lume. Nu mă rog,

ca și iul din lume, ci ca și pădesci de cel reu. El nu 16
 sunt din lume, precum nici eu nu sunt din lume. Sântesc-i 17
 în adevărul tău; cuvîntul tău este adevăr. Precum m'ai tri- 18
 mis în lume, aşa și eu î-am trimis pre ei în lume. Și pentru 19
 dinșii eu mă sănțesc, ca și ei și fie sănții intr'adevăr. Și nu 20
 numai pentru acestia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede în 21
 mine prin cuvîntul lor; Ca toți și fie una, precum tu Părinte 22
 în mine și eu în tine, ca și acestia și fie una în noi; ca și cré- 23
 dă lumea, că tu m'ai trimis. Încă și gloria, care 'măi dat, 24
 am dat-o lor; ca și fie una, precum noi suntem una. Eu în- 25
 tru ei, și tu în mine, ca ei și fie perfecti intr'una, și ca și cu- 26
 noșcă lumea, că tu m'ai trimis, și îl-am iubit pre ei, precum m'ai 27
 iubit pre mine.

Părinte, voiesc ca acei, pre cari 'măi dat, unde sunt eu și 28
 fie și ei cu mine, ca și vîdă gloria mea, care tu 'măi dat; căci 29
 tu m'ai iubit mai'nainte de intemeierea lumei. Părinte drepte, 30
 lumea nu te-a cunoscut, ear eu te-am cunoscut, și acestia așă 31
 cunoscut, că tu m'ai trimis. Și îl-am făcut cunoscut numele 32
 tău, și 'voi face cunoscut, ca dragostea, cu care m'ai iubit, 33
 și fie intr'însii, și eu intru ei.

CAP. XVIII.

Iisus se prinde și se duce la Anna și la Caiafa. Petru se lepădă de dînsul. Iisus înaintea lui Pilat.

A cesta vorbind Iisus, a eșit cu discipulișii sei dincolo de 1
 părîul Kedron, unde era o grădină, în care a intrat cu 2
 discipulișii lui. Și scia și Iuda, cel ce îl-a trădat, locul; căci 3
 de multe ori se aduna Iisus acolo cu discipulișii sei. Atunci 4
 Iuda luând cohortă și servitorii de la archierei și de la Farisei, 5
 a venit acolo cu felinare și cu făclii, și cu arme.

Car Iisus sciind tot ce erau și vie usupra lui, eșind îl-a dis: 6
 Pre cine căutați? Respons-a lui: Pre Iisus Nazarîianul. Dis-a 7
 lor Iisus: Eșu sunt. Și era și Iuda cel ce îl trăda cu dinșii. Deci 8
 după ce îl-a dis: Eșu sunt, s'aș intors înapoi, și aș căduț jos. 9
 Și earăși îl-a întrebăt: Pre cine căutați? El aș dis: Pre Iisus 10
 Nazarîianul. Respons-a Iisus: V'am spus, că eu sunt; deci de 11
 mă căutați, lăsați pre acestia să se ducă. Ca și se împlinăscă 12
 cuvîntul, ce el a dis: Pre cari îl-am dat mie, nu am perdit din- 13
 tr'însii nici pre unul.

Atunci Simon Petru, avînd sabie, a scos-o, și a lovit pre 14
 servitorul archiereului, și îl-a tăiat urechea lui cea dreptă. Nu- 15
 mele servitorului era Malch. Atunci a dis Iisus lui Petru: 16
 Bagă sabia ta în tăcă; potirul care 'mă-a dat Părintele, aș nu 17
 'voi bă?

Atunci cohortă și căpitanul și servitorii Iudeilor au prins 18

13 pre Iisus, și l-a legat; Si l-au dus mai întâi la Anna; și că
 14 era soțul Caiafii, care era archiereu în anul acela. Si era Ca-
 iafa cel ce a sfătuit pre Iudei, că este de folos și moră un om
 pentru popor.
 15 Ear Simon Petru urma lui Iisus, și cela-l-alt discipul; acel
 discipul era cunoscut archierului, și a intrat împreună cu Iisus
 16 în curtea archiereului. Ear Petru a stătut la ușă afară. Atunci
 a eșit cela-l-alt discipul, care era cunoscut archierului, și a
 17 vorbit cu portăreașa, și a dus în intru pre Petru. Atunci ser-
 vitore portăreașa a dis lui Petru: Nu cumva și tu ești din disci-
 18 pulii acestui om? El dicea: Nu sunt. Si sta servii și servi-
 torii, cari făcuseră foc, căci era frig, și se încăldiau; și Petru
 19 Într'acestea archiereul a întrebat pre Iisus de discipulii
 20 lui și de învățătura lui. Respus-a Iisus lui: Eu am vorbit
 lumii de față; eu tot-dea-una am învățat în sinagogă și în tem-
 plu, unde toți Iudeii se adună; și într-ascuns nu am vorbit ni-
 21 mic. Ce mă întrebă? întrăbă pre cei ce au audiu, ce li-am
 22 vorbit; éca, această sciul cele ce am vorbit eu. Si acestea di-
 cend el, unul din servitorii ce sta înainte a pălmuit pre Iisus,
 23 dicend: Așa respundî archiereului? Respus-a Iisus lui: De am
 vorbit rêu, mărturisesc de rêu; ear de am vorbit bine, pentru
 24 ce mă bată? Ear Anna l-a trimis legat la Caiafa archiereul.
 25 Ear Simon Petru sta și se încăldia. Deci dîseră lui: Nu
 cumva și tu ești din discipulii lui? Ear el a negat, dicend: Nu
 26 sunt. Dar unul din servitorii archiereului, fiind rudenie a
 celui ce i-a tăiat Petru urechea, a dis: Aū nu te-am văzut eu
 27 în grădină cu dinsul? Atunci Petru earăși a negat; și îndată
 a cântat cocoșul.
 28 Atunci aduc pre Iisus de la Caiasa în pretoriu, și era de-
 minetă; dar ei nu au intrat în pretoriu, ca să nu se spurce,
 29 fiind că aveau și mânânce pascile. Drept aceea Pilat a eșit
 30 la ei, și a dis: Care acuzațiune aduceți contra acestui om? Re-
 spuns-a și i-a dis: De nu ar fi fost acesta făcător de rele, nu
 31 l-am fi trădat încă. Atunci Pilat li-a dis: Luati-l voi, și ju-
 dicați-l dupre legea voastră. Deci i-a dis Iudei: Nu ni este
 32 permis să omorim pre nimene. Ca să se împlinescă cuvântul
 lui Iisus, carele a dis, însemnând cu ce moarte era și moare.
 33 Atunci Pilat earăși a intrat în pretoriu, și a chiamați pre
 34 Iisus, și i-a dis: Tu ești regele Iudeilor? Respus-a Iisus lui:
 35 De la tine dici acesta, său i-a spus altii despre mine? Re-
 spuns-a Pilat: Aū dóră sunt Iudeu? Poporul tău și archiereii
 36 te-a trădat mie; ce ai făcut? Respus-a Iisus: Impărăția mea ar fi din-
 mea nu este dintr'acesta lume; dacă imperația mea ar fi din-
 tr'acesta lume, apoi servii mei s-ar lupta, ca să nu mă fi tră-
 tr'acesta lume,

dat Iudeilor; ear acum împărăția mea nu este de aici. Deci 37
 7-a dis Pilat: Aū rege esci tu? Respus-a Iisus: Tu dic; căci
 rege sunt eu. Spre acesta m'am născut, și spre acesta am ve-
 nit în lume, ca și mărturisesc adevărul. Tot cel ce este din a-
 devăr ascultă vorcea mea. Dis-a Pilat lui: Ce este adevărul? 38
 Si acesta dicând, eărăși a eşit la Iudei, și li-a dis: Eu nu
 atu nici o vină într'insul. Dar aveți datină, ca și vi eli- 39
 berez pre unul la pasci; deci voiți și vi eliberez pre regele Iu-
 deilor? Atunci toți eărăși aū strigat, dicând: Nu pre acesta, 40
 ci pre Barabba. Ear Barabba era ho-

CAP. XIX.

Iisus biciuit, încununat de spină, și crucisiat. Morteza și immormântarea sa.

A tuncī luând Pilat pre Iisus 7-a biciuit. Si ostașii im- 1 2
 plețind cunună de spină aū pus pe capul lui, și 'l-a
 îmbrăcat in vestiment de purpură, și diceau: Bucură-te, Regele
 Iudeilor! Si 'l pălmuiua. Atunci Pilat eărăși a eşit afară și 3 4
 li-a dis: Eca, il aduc voue afară, ca si cunoșcești că nu afu nici
 o vină într'insul. Atunci Iisus a eşit afară purtând cununa de 5
 spină și vestimentul de purpură. Si Pilat li-a dis: Eca omul! 6
 Ear archiereii și servitorii vădendu-l aū strigat, dicând: Crucifi-
 fi-l, crucifi-l. Dis-a lor Pilat: Luati-'l voi, și 'l crucifiati; 7
 căci eu nu afu nici o vină într'insul. Respus-aū Iudeii lui:
 Aven lege, și dupre legea noastră i se cuvine și mōrē, pentru-
 că s'a făcut insuși Fiul al lui Dumnezeu.

Deci Pilat auind acest cuvēnt, mai mult s'a temut. Si ea- 8 9
 răși intrând in pretoriu a dis lui Iisus: De unde esci tu? Ear
 Iisus nu 'l-a respuns. Atunci Pilat 7-a dis: Mie nu 'mă vorbesc? 10
 aū nu scii, că am putere și te crucifi, și am putere să te eli-
 berez? Respus-a Iisus: Nu aī avé nici o putere asupra mea, 11
 de nu 'ți-ar fi fost dat de sus; de aceea cel ce m'a trădat ţie,
 mai mare păcat are.

Din acel *temp* căuta Pilat să 'l elibereze; ear Iudei strigaū, 12
 dicând: De vei elibera pre acesta, nu esci amic Cesarului; tot
 cel ce se face insuși rege se revoltă contra Cesarului. Ear 13
 Pilat auind acest cuvēnt, a scos afară pre Iisus, și a sedut pe
 scaun de judicatā, in locul ce se chiamă Lithostrotion, ear e-
 vreesce Gabbatha. Si era diua cea precedentă pascilor, și 14
 óra ca la a sesaea, și a dis Iudeilor: Eca regele vostru! Ear 15
 ei aū strigat: Ia-'l, ia-'l, crucifi-'l! Dis-a lor Pilat: Si crucific
 pre regele vostru? Respus-aū archiereii: Nu avem rege decât
 numai pre Cesarul. Deci 'l-a trădat lor la crucifiare. Si aū luat 16
 pre Iisus, și 7-a dus.

Si ducându-'și crucea sa a eşit la locul ce se chiamă al Că- 17

- 18 pătinei, care se dice evreesce Golgotha; Aici l-a^r crucificat și impreună cu el alți doi, de o parte și de alta, și în megleloc pre Iisus.
- 19 Ear Pilat a scris titlu, și l-a pus pe cruce. Si era scris: Iudei a^r cetit acest titlu; căci locul unde s'a crucificat Iisus era aprópe de oraș, și era scris evreesce, ellinescă și latinescă.
- 20 IISUS NAZARIANUL REGELE Iudeilor. Deci mulți din Iudei a^r venit să vadă Iisus.
- 21 Atunci archiereii Iudeilor a^r dis lui Pilat: Nu scrie: Regele Iudeilor; ci că el a dis: Eu sunt Regele Iudeilor. Respusu^r Pilat: Ceea ce am scris, am scris.
- 22 Ear ostașii, când a^r crucificat pre Iisus, a^r luat vestimentele lui, și l-a^r făcut patru părți, fie-cărui ostaș parte; a^r luat și chitonul. Si chitonul era necusut, iesut de sus preste tot; Deci a^r dis între dinșii: Si nu l sfâșiu^r, ci si aruncă sorti pentru dinsul, al căruia va fi; ca si se împlinăscă scripture, ce dice: Împărtit-a^r vestimentele mele loruși, și pentru chitonul meu a^r aruncat sorti. Acestea a^r făcut ostașii.
- 23 Ear lângă crucea lui Iisus sta mama lui, și sora mamei lui,
- 24 Maria a lui Cleopa, și Maria Magdalena. Si Iisus vădend pre mama sa, și pre discipului stând, pre care iubia, a^r dis mamei sale: Femei, éca fiul tēu! Apoi a^r dis discipulului: Eca mama ta! Si dintr'acea oră a^r luat-o discipulul intr'ale sale.
- 25 Ear după ceea, sciind Iisus, că tōte s'a finit, ca si se împlinăscă scripture, a^r dis: Mi l sete. Si era acolo un vas plin de oțet; ear ei împlind un burete de oțet, și puindu-l în issop,
- 26 l-a^r adus la gura lui. Deci Iisus, când a luat oțetul, a^r dis: S'a finit; și plecându-și capul, și-a dat spiritul.
- 27 Ear Iudeii, ca si nu remăre pe cruce corporile sămbăta, fiind că era vinere, (căci diua sămbătei aceleia era mare) a^r rugat pre
- 28 Pilat si li se sdrobescă fluerile și si se rădice. Deci a^r venit ostașii, și a^r sdrobit fluerile celu^r d'intaiu, și celui-l-alt ce
- 29 s'a crucificat cu el. Ear viind la Iisus, și vădend că murise
- 30 deja, nu l-a^r sdrobit fluerile; Ci unul din ostași a impuns cu
- 31 suita cōsta lui, și îndată a esit sânge și apă.
- 32 Si cel ce a vedut a mărturisit, și mărturia lui este adevărată; și acela scie, că dicea devărare, ca și voi și credetă. Căci
- 33 acestea s'a făcut, ca si se împlinăscă scripture: Os nu se va
- 34 sdobi dintr'insul. Si earăși altă scripture dice: Vor văde pre
- 35 care l-a^r impuns.
- 36 Ear după acestea Iosef din Arimathea, fiind și el discipul al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, a rugat pre Pilat, ca si ia corpul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Deci a venit
- 37 și a luat corpul lui Iisus. A venit și Nicodem, cel ce mai nainte venise la Iisus nōptea, aducând amestecătură de smirnătura, ca o sută de litre. Atunci a^r luat corpul lui
- 38 Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, a rugat pre Pilat, ca si ia corpul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Deci a venit
- 39 și a luat corpul lui Iisus. A venit și Nicodem, cel ce mai nainte venise la Iisus nōptea, aducând amestecătură de smirnătura, ca o sută de litre. Atunci a^r luat corpul lui
- 40 nă și de aloe, ca o sută de litre.

Iisus, și l-a înășurat în giulgiuri cu miresme, precum este datina Iudeilor a îngropa. Ear în locul unde s-a cruciat era 41 grădină, și în grădină morment noă, în care nimene nici o doată nu a fost pus. Deci acolo așeasă pre Iisus, pentru că 42 era vinerea Iudeilor, și aproape mormentul.

CAP. XX.

*Invierea lui Iisus Christos. El se arată discipulilor sei.
Necredința Thomei.*

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

In diminea dintâi a septămânei de demință, anca fiind în tunerec, a venit Maria Magdalena la morment; și a vădut piatra luată de la morment. Atunci ea a alergat, și a venit la Simon Petru, și la celalalt discipul pre care îl iubia Iisus, și li-a dis: Așa luat pre Domnul din morment, și nu scim unde l-așeasă. Deci a eșit Petru și celalalt discipul, și veneau la morment. Ear amândoi alergau împreună, și celalalt discipul a alergat înainte mai curând de căt Petru, și a venit mai întâi la morment. Si plecându-se, a vădut giulgiurile jăcând, dar nu a intrat. Atunci a venit și Simon Petru urmându-l, și a intrat în morment, și a vădut giulgiurile jăcând; Si până, care a fost pe capul lui, nu jăcând cu giulgiurile, ci deosebi învălătuțită într'un loc. Atunci a intrat și celalalt discipul, care venise întâi la morment, și a vădut, și a crezut. Căci anca nu sciau scriptura, că el trebuia să se scole din moarte. Atunci discipulii său dus earăși la așeasă.

Ear Maria sta afară la morment plângând; și plângând să aplecat și a căutat în morment; Si a vădut doi ăngeri în vestimente albe, ședând unul de cătră cap, și altul de cătră picioare, unde jucuse corpul lui Iisus. Si l-a dis aceia: Femeie, de ce plângi? Dis-a lor: Așa luat pre Domnul meu, și nu sciu unde l-așeasă. Si acestea dicând, să intorsă inapoia, și a vădut pre Iisus stând; și nu scia, că este Iisus. Dis-a ei Iisus: Femeie, de ce plângi? pre cine cauti? Ear ei părându-i-se, că este grădinarul, și-a dis: Domnule, de l-așeasă tu, spune-mi unde l-așeasă, și eu îl voi să luu. Dis-a ei Iisus: Marie! Ea intorcându-se, și-a dis: Rabbuni, ce se dice, Învățătorule. Dis-a ei Iisus: Nu te atinge de mine, căci anca nu m-am suiat la Părintele meu; ci mergă la frații mei și li spune: Mă suia la Părintele meu, și Părintele vostru, și la Dumnezeul meu, și Dumnezeul vostru. A venit Maria Magdalena, vestind discipulilor, că a vădut pre Domnul, și că a dis ei acestea.

Apoi într'acea seră, adică în diminea întâia a septămânei, când usile erau inchise, fiind discipulii adunați, pentru frica Iudeilor, venit-a Iisus, și a statut în mediloc, și li-a dis: Pace și acesta dicând, li-a arătat mâinile și coșta sa; atunci

20

21 s'aă bucurat discipulii, vădând pre Domnul. Ear Iisus earășii-a dis: Pace voue: precum m'a trimis Părintele, așa ești trimis mit pre voi. Si acesta dicând, a suflat asupra lor, și li-a dis: 22 Luată Spirit Sânt; Cărora veți era pe cecatele, li se vor era; și cărora le veți ținea, vor fi ținute.
 23 Ear Thoma, unul din cei doi-spre-dece, care se dice gămân, nu era cu dinsăi, când a venit Iisus. Deci cei-l-alti discipuli
 24 Țău dis: Vădărâm pre Domnul. Ear el li-a dis: De nu voi ține în mână lui semnul cuelor, și de nu voi pune degetul meu în semnul cuelor, și de nu voi pune mâna mea în cîsta lui, nu voi crede.
 25 Si după opt zile earășii erau în lăuntru discipulii lui, și Thoma cu dinsăi; venită Iisus, fiind usile încuete, și a stătut în mediul loc, și a dis: Pace voue. Atunci a dis lui Thoma: Adăugați incocă degetul tău, și veți mânde mele; și adă mână ta, și o
 26 pună în cîsta mea; și nu fi necredincios, ci credincios. Si a
 27 respuns Thoma, și Țău dis: Domnul meu și Dumnezeul meu! Dis-a Iisus lui: Thoma, peintrucă m'ai vădut, aș credut; fericiți sunți cei ce nu aă vădut, și aă credut.
 28 Si multe alte semne a făcut Iisus înaintea discipulilor sei,
 29 cari nu sunt scrise în această carte. Ear acestea s'aă scris, ca
 si credești, că Iisus este Christosul, Fiul lui Dumnezeu; și credând si aveți viață în numele lui.

CAP. XXI.

Iisus se arată din nou discipulilor sei. El predice lui Petru ceea ce l'asceptă, și l'intrăbă de trei ori de l'ubesce.

1 **D**upă acesta Iisus earășii s'a arătat discipulilor sei, la mareea Tiberiadei; și așa s'a arătat. Erau împreună Simon Petru și Thoma, ce se dice gămân, și Nathanael din Cana
 2 Galileei, și fiului Zebedeiu, și alti doi discipuli ai lui. Dis-a lor
 3 Simon Petru: Măduc să prind pesce. Dis-aă lui ei: Mergem și noi cu tine. Si aă eșit, și s'aă suiat în corabie îndată; și în acea noapte nu aă prins nimic.
 4 Ear făcându-se deminetă, a stătut Iisus la term; dar disci-
 5 pulii nu știau că este Iisus. Atunci Iisus li-a dis: Copiilor, nu cumva aveți ceva de mâncare? Respus-aă lui: Nu. Ear el
 li-a dis: Aruncați mreja despre drépta corăbiei, și veți afa.
 6 Deci aă aruncat, și nu mai puteau să o tragă de multimea
 7 pescilor. Atunci discipulul acela, pre care l'rubia Iisus, a dis
 lui Petru: Domnul este. Ear Simon Petru aușind că este Domnul.
 8 s'a incins cu fótă, (căci era gol), și s'a aruncat în mare. Ear
 cei-l-alti discipuli aă venit cu luntrea, (căci nu erau departe
 de pămînt, ci ca la doue sute de coti), trăgând mreja cu pesci.
 9 Deci eșind la pămînt, aă vădut jăratec și pesce pus d'asupra,

și pâine. Ți-a lor Iisus: Aduceți din pescări cari ați prins a- 10
cum. S'a suiat Simon Petru, și a tras mreja la uscat, plină 11
de pescări mari, o sută cinci-deci și trei; și de și erau atâtă,
nu s'a rupt mreja. Ți-a lor Iisus: Veniți de prânză! Și ni- 12
mene din discipuli nu ceteza și l'intrebe: Cine esci? scind
că este Domnul. Și a venit Iisus, și a luat pânea, și li-a dat, 13
și pescile asemenea. Cu acăsta a treia órá s'a arătat Iisus 14
discipulilor sei, după ce s'a sculat din morți.

La când aú prânzit, a dîs Iisus lui Simon Petru: Simone 15
al lui Iona, mě iubesci mai mult decât acestia? Ți-a lui: Da,
Dómine, scii, că te iubesc. Ți-a lui: Pasce miei mei. Ți-a 16
lui eurăsi a doua órá: Simone al lui Iona, mě iubesci? Re-
spuns-a lui: Da, Dómine, scii că te iubesc. Ți-a lui: Pasce oile mele.
Ți-a lui a treia órá: Simone al lui Iona, mě iubesci? Și s'a in- 17
tristat Petru pentru că ți-a dîs a treia órá, mě iubesci? și ți-a dîs:
Dómine, tóte scii; scii, că eú te iubesc. Ți-a Iisus lui: Pasce
oile mele. Adever, adever dic tie: Când erai mai ténér, te in- 18
cingeați insușii, și ămpla unde vreal; ear după ce vei imbătrâni, vei
intinde mâinile tale, și altul te va incinge, și te va duce unde
nu voiesci. Ear acăsta a dîs, însemnând cu ce móerte va glo- 19
rifica pre Dumneșteu. Și acăsta vorbind, ți-a dîs: Urmăză-mi.

Ear Petru intorcându-se, a védut pre discipulul pre care iu- 20
bia Iisus urmând; care s'a și rădămat la cină pe pieptul lui,
și a dîs: Dómine, cine este cel ce te trădă? Vădendu-l Petru, 21
a dîs lui Iisus: Dómine, dar acestuia, ce i se va întembla? Ți-a 22
dîs Iisus: De voiū vré, ca și remăe acesta pâna voiū veni, ce'ți
este? tu urmăză-mi. Deci s'a respândit acest cuvînt între frați, 23
că acest discipul nu va muri; înse Iisus nu ți-a dîs, Că nu va
muri; ci: De voiū vré, ca și remăe acesta pâna voiū veni, ce'ți este?

Acesta este discipulul care mărturisescă despre acestea; și a 24
scris acestea, și scim, că mărturia lui este adeverată. Și sunt 25
și multe altele, căte a făcut Iisus, cari, de s'ar fi scris căte una,
mi se pare, că nici în lumea acăsta nu ar încăpă cărtile ce s'ar
fi scris. Amin.

FAPTELE APOSTOLILOR.

CAP. I.

Înălțarea lui Iisus Christos. Mathia ales apostol în locul lui Iuda.

- 1 Prin trătatul d'intâi te-am informat, o Theofile, despre tot ce a făcut și a învețat Iisus de la început, într-o ordine apostolilor, pre cări a ales; Cărora s'a și arătat său după patima sa, dându-li *despre aceasta* multe probe în cursere de patru-deci de dile, și vorbiindu-lui despre imperația lui Dumnezeu. *Și adunându-i imprejurul său,* l-a ordonat să nu se despărțeze de la Ierusalem, ci să accepte acolo făgăduința Părintelei lui, care, *dise el,* atăi audit de la mine. Căci Ioan a botezat cu apă, ear voi vă veți boteza cu Spirit Sânt după pucine dile.
- 2 Deci fiind adunați l-au întrebat, dicând: Dómine, aù intră-ti cest timp vei și restabileșci imperația lui Israel? Ear el li-a răspuns: Nu vi se cucvine a sci timpii său anotimpii, cari le-a servit Părintele în a sa putere. Ci veți primi putere, viind Spiritul Sânt preste voi, și mă veți fi marturi în Ierusalem, și în totă Judeea și Samaria, și până la marginile pămîntului.
- 3 *Și acestea vorbind, s'a înălțat la privirea lor și nor l-a luat de la ochii lor.* *Și căutând ei cu privire ațintită la ceriu pre când el se suia, éca doi bărbați în vestimente albe aù stătuit înaintea lor;* Cari aù și răspuns: Bărbați Galiliani, de ce stați cu privire ațintită la ceriu? Acest Iisus, care s'a înălțat de la voi la ceriu, va reveni aşa, precum l-ați văzut mergând la ceriu.
- 4 Atunci s'au intors apostolii în Ierusalem de la muntele ce se chiamă Al Olivilor, care este aprope de Ierusalem, o vale de sămbătă. *Și intrând, s'au suit în foisor unde locuiau;* adică Petru, și Iacob, și Ioan, și Andrei, Filip și Thoma, Bartolomei și Mathei, Iacob al lui Alfeu, și Simon Zelotes, și Iuda fratele lui Iacob. Acestia totuși stăruiau cu un cuget în rugăciune, și în cerere, cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus, și cu frații lui.
- 5 *Și într'acele dile sculându-se Petru în mijlocul discipulilor, a răspuns:* (era multime de nume împreună ca la o sută și douăzeci;) Bărbați, frații, se cădea a se împlini scriptura aceasta, care a răspuns mai nainte Spiritul Sânt prin gura lui David despre Iuda, care a fost conducător celor ce au prius pre Iisus. Căci el era numerat împreună cu noi, și luase parte în serviciul acesta. Deci acesta și-a căscigat terină din plata nedreptăței,

și cădând la pămînt, a plesnit prin mediloc, și s'a vîrsat tôte
măruntale lui. Și s'a facut acăsta cunoscut la toți cei ce 19
locuiau în Ierusalem, incât s'ă chiâmat acea tîrină în limba lor
Acheldama, adică Tîrina săngelui. Căci scris este în Cartea 20
Psalmilor: Facă-se curtea lui pustie, ca și nu fie cine și locu-
lașă într'insă, și dregătoria lui și o ia altul. Deci dintr'acești 21
bărbați cari se adunau cu noi în tot timpul, în care Domnul Ii-
sus a petrecut între noi. Începând de la botezul lui Ioan, până 22
în diua, în care s'a înălțat de la noi, trebuie să fie orinduit u-
nul, spre a fi cu noi martur invierii lui.
" Și au pus pre doi: pre Iosef, ce se chiama Barsaba, care 23
s'a și numit Just; și pre Mathia. Și rugându-se aș dis: Tu Dóm- 24
ne, care scii ânimele tuturor, arată pre care dintr'acești doi aî
ales; Ca să ia parte în serviciul și apostolia acăsta, din care 25
a cădut Iuda, ca să mérge în locul lui. Și aș dat sorti; și a
cădut sörtea pe Mathia; și s'a numérat cu cei un-spre-dece
apostoli.

CAP. II.

*Pogorarea Spiritului Sânt; predicarea lui Petru, și venirea la credință
a trei mii de suslete. Unirea și pietatea celor d'intăi Crestini.*

Ear osind diua cincidecimî, erau toți cu un cuget la un 1
loc. Și fără de veste s'a facut sunet din ceriu, ca de 2
un vînt ce vine cu visor, și a implut totă casa unde ședeau. 3
Și li s'a arătat limbî împărțite ca de foc; și a ședut pre fie- 4
care dintre ei. Și s'a implut toți de Spirit Sânt, și aș ince-
put a vorbi într'alte limbî, precum li da Spiritul a vorbi. 5
Si petreceau în Ierusalem Iudei, bărbați pioși dintre totă 6
națiunea ce este sub ceriu. Deci făcându-se sunetul acela,
s'a adunat multimea, și s'a turburat, că lăudia fie-care vorbind 7
în limba sa. Ear toți se uimiau și se minunau, dicând unul
câtă altul: Ați toți acestia ce vorbesc nu sunt Galiliani? Cum 8
dar audim fie-care în limba noastră, în care ne-am născut? Par- 9
tii și Medii și Elamitii, și locuitorii Mesopotamiei, ai Iudeei și 10
ai Capadochiei, ai Pontului și ai Asiei; Ai Frigiei, și ai Pam-
filiei, ai Egiptului și ai părților Libiei cele de lângă Cirena,
și străinii din Roma, atât Iudei cât și proseliți; Crittenii și A- 11
rabii, și audim vorbind în limbele noastre măririle ale lui Dum-
neșeu. Și toți se uimiau și nu se înțelegeau, dicând unul 12
câtă altul: Ce va să fie acăsta? Ear alii batjocorind diceau: 13
Sunt plini de must.

Ear Petru sculându-se cu cei un-spre-dece, și-a rădicat vó- 14
cea lui, și li-a dis: Bărbați din Iudeea, și toți cari petrecesc în Ie-
rusalem, acăsta și vi fie sciută, și ascultați cuvintele mele. Căci 15
acăstia nu sunt beți, precum vi se pare, fiind că este a treia

- 16 óră din dì. Ci acésta este ceea ce s'a dis prin profetul Iosel:
 17 Sì se va întembla în dilele cele de pe urmă, dice Dumnezeu:
 voiù turna din Spiritul meu preste tot corpul; și fiili vostrí și
 fiile vòstre vor profeti, și ténéril vostrí vor vedé visiuni, și bê-
 18 trâni vostrí vor visa visuri. Âncă și preste servii mei și preste
 servele mele voiù turna într'acele dile din Spiritul meu, și preste
 19 profeti. Sì voiù arăta minuni în ceriu sus, și semne pe pămînt
 20 jos: sănge și foc și fumegare de fum; Sórele se va preface
 inintuerec, și luna în sănge, mai nainte de a veni diua Dom-
 21 nului cea mare și însemnată. Sì va fi, că tot cel ce va chiă-
 ma numele Domnului se va măntui.
- 22 Bărbați Israeliți, ascultați cuvintele aceste; Iisus Nazarianul,
 bărbat adeverit de la Dumnezeu între voi cu puteri și cu mi-
 nuní și cu semne, cari a făcut Dumnezeu print'insul în medi-
 23 locul vostru, precum și voi sciți; Pre acesta, fiind trădat du-
 pre sfatul otărít, și dupre prescincia lui Dumnezeu, luându-l și
 24 prin mâinile celor fără-de-lege crucificându-l, l-ați omorât. Pre
 care Dumnezeu l-a inviat, dislegând durerile morții, fiind că nu
 25 era posibil ca sî fie el ținut de dinsa. Căci David dice des-
 pre dinsul: Vădut-am pre Domnul înaintea mea pururea; căci
 26 este d'a drépta mea, ca sî nu mă clătesc. Pentru acésta s'a
 veselit ânima mea, și s'a bucurat limba mea, chiar și cor-
 27 pul meu se va repausa în speranță; Căci nu vei lăsa sufletul
 meu în infern, nici vei permite ca cel cuvios al têu să védă stri-
 28 căciune. Tu mă-ai făcut cunoscut căile vieței; tu mă vei im-
 plé de veselie cu fața ta.
- 29 Bărbați, frați, și mă fie permis a vorbi liber cătră voi des-
 pre patriarchul David, că a și murit și s'a îngropat; și mor-
 30 mîntul lui este între noi până într'acésta dì. Deci fiind pro-
 fet, și sciind că i s'a jurat Dumnezeu cu jurămînt, că din fruc-
 tul cōpselor lui dupre corp va rădica pre Christos, și sădă pe
 31 tronul lui; Mai nainte vădînd acésta, a vorbit de invierea lui
 Christos, că sufletul seu nu s'a lăsat în infern, nici corpul lui
 32 a vădut stricăciune. Pre acest Iisus l-a inviat Dumnezeu, că-
 33 ruia noi toți suntem marturî. Deci înălțându-se prin drépta
 lui Dumnezeu, și luând de la Părintele Spiritul Sânt cel promis,
 34 a turnat aceea ce voi vedeti și auditi. Căci David nu s'a suit
 in ceriu, ci dice însuși: Dis-a Domnul Domnului meu: Ședî d'a
 35 drépta mea, Până ce voiù pune pre inimicîi tăi asternut picioarelor
 36 tale. Deci și scie cu siguranță tôtă casa lui Israel, că Dum-
 nezeu a făcut pre acest Iisus, pre care voi l-ați crucificat, și
 Domn și Christos.
- 37 Eas e auçind acésta, s'aù pătruns la ânimă, și aù dis cătră
 Petru, și cătră cei-l-alti apostoli: Bărbați, frați, ce și facem?
 38 Atunci Petru li-a dis: Pocăiți-vă, și și se boteze fie-care din-

tre voi în numele lui Iisus Christos, spre ertarea păcatelor, și
veți primi darul Sântului Spirit. Căci a văstră este făgădu- 39
intă și a fililor vostră, și a tuturor celor de departe, ori pe
câtă va căma Domnul Dumnezeul nostru. Si cu multe alte 40
cuvinte mărturisă și îndemna, dicând; Mântuiește de acest
seam pervers.

Atunci cei ce bucuros au primit cuvântul lui său botezat; 41
și său adăogit intr'acea q̄ ca la trei miile de suflete. Si stă- 42
ruiau în învecinătura apostolilor, și în împărășire, și în frângere-
rea pânzilor, și în rugăciuni. Si a cădut frică preste tot su- 43
detul, și se făceau multe minuni și semne prin apostoli. Si toși 44
cei ce au credut erau împreună, și aveau tōte în comun; Si și vin- 45
deau moșiiile și averile lor, și împărășia tuturor, dupre cum fie-
care avea trebuință. Si în tōte dilele stăruind cu un cuget în 46
templu, și frângând pâne prin case, primiau mâncarea cu bucu-
rie și simplitatea ânimei; Lăudând pre Dumnezeu, și având 47
har la tot poporul. Ear Domnul adăogia la biserică în tōte di-
lele pre cei ce se măntuau.

CAP. III.

Petru vindecă pre un schiop; chiamă pre Iudei la pocăință și la credință.

Ear Petru și Ioan împreună s'aștăvicit în templu în óra ru- 1
găciunei, adică a nouă. Si era un om schiop din mi- 2
tra mamei sale, care se purta, și care l puneau în tōte dilele
înaintea ușei templului, carea se căama Frumosă, și cérē milo-
ostenie de la cei ce intrău în templu. Acesta vădend pre 3
Petru și pre Ioan vrând s̄ între în templu, cerea milostenie.
Ear Petru și Ioan uitându-se la dînsul așa dis: Caută la noi. 4
Ear el așintia la dînsii, asceptând a primi ceva de la ei. Ear 5 6
Petru a dis: Argint și aur nu am; ear ce am, aceea iști dau: În
numele lui Iisus Christos Nazarianul, scolă și ămplă. Si apu- 7
când-l de măna cea dréptă l-a rădicat, și indată i s'aștăvici
rit talpele și incheieturile; Si sărind a statut, și ămplă, și a 8
intrat cu dînsii în templu, ămplănd, și sărind, și lăudând pre
Dumnezeu. Si l-a vădut tot poporul ămplănd și lăudând pre 9
Dumnezeu. Si l cunoscură, că acesta era cel ce sedea pentru 10
milostenie la ușa cea Frumosă a templului; și s'aștăvici de
mirare și de uimire pentru ceea ce i s'a facut.

Si înăndu-se schiopul cel vindecat de Petru și de Ioan, a 11
alergat la dînsii tot poporul uimit în porticul, ce se căama al
lui Solomon.

Ear Petru vădend acăsta, a luat cuvântul cătră popor: Băr- 12
bați Israeliți, de ce vă minunați de acăsta? séu de ce vă uitați
la noi, ca cum cu a noastră putere séu pietate am fi făcut pre

13 acesta și amble? Dumnezeul lui Abram, și ului Isaac, și al lui Iacob, Dumnezeul părinților nostri a glorificat pro copilul său Iisus, pre care l-ați trădat, și v-ați lepadat de dinus înaintea lui Pilat, judecând el și eliberarea. Ear voi v-ați lepadat de cel Sânt și Drept, și atunci cerut a vi se dărui un bărbat ucigaș.

14 Ear pre începătorul vieței l-ați omorât, pre care Dumnezeu l-a scutat din morții; căruia noi suntem marturi. Și numele lui prin credința în numele lui a întărât pre acesta, pre care l-a dești și l-cunoștești; da, credința ce avem în el l-a dat întregimea aceasta înaintea vîstră a tuturor.

15 17 Si acum, fraților, scu că din nescință o ati făcut, ca și dregătorii vostrui. Ci Dumnezeu, cele ce mai înainte a vestit prin gura tuturor profetilor lui, că va suferi Christos, le-am cinatele vîstre, și ca și vie timp de resuflare de la fața Domnului; și si retrimit pre Iisus Christos, care vi este mai înainte predicator; Pre care cerul trebuie să l-primeșcă, până la timpii restatornicirei tuturor, despre cari a vorbit Dumnezeu prin gura tuturor sănților și profeti din vechime.

18 22 Căci Moise a dîs cătră părinți: Profet va rădica vouă Dumnezeul vostru d'ntre frații vostrui, ca pre mine; pre el și l-a ascultați în totă oră câte vîi va dice. Și va fi, că tot sufletul care nu va asculta de acel profet, se va extermina din popor. Da, toti profetii de la Samuel înainte, și cei ce l-au urmat, căci au vorbit, au prevestit acele dile. Voi sunteți și ai profetilor și ai așeđemântului, care a făcut Dumnezeu cu părinții nostri, dicând lui Abram: Și în semînța ta se vor bine-cuvînta totă semînțile pămîntului. Vouă intăiu, Dumnezeu, înviind pre copilul său Iisus, l-a trimis a vă bine-cuvînta, întorcându-vă fie-care de la violența vîstră.

19 26

CAP. IV. V.

Persecuția apostolilor; unirea și iubirea credincioșilor. Morteau lui Anania și a Sapfirei; minunile apostolilor; ei sunt aruncați în închisore; un anger îi eliberază; ei se bucură de suferințile lor.

Si vorbind ei cătră popor, aū venit la dinșii preuții și căpătanul templului și Sadukei; Supărându-se, că înveță pre popor, și vestiau întru Iisus invierea cea din morți. „I-aū prins pre dinșii, și i-aū pus sub padă până a doua zi, căcăi era deja séră. Ear mulți din cel ce aū audit cuvântul să credut; și era numărul bărbătailor ca la cincii mii.

Ear a doua zi s'aū adunat dregătorii, și bătrâni, și cărturari în Ierusalem; Si Anna archiereul, și Caiafa, și Ioan, și Alessandru, și cătă erau din neamul archieresc; Si puindu-i în mediloc, i-aū întrebat: Cu ce putere, seū in ce nume ați fă-

cut voi acăsta? Atunci Petru, împlându-se de Spirit Sânt, lă-a 8
dîs: Dregători ai poporului, și bâtrâni ai lui Israel, De vreme ce 9
noi astă-di sănunem cercetați pentru o facere de bine cătră un
om bolnav, prin carea s'a măutuit; Si fie cunoscut voine tuturoi și 10
la tot poporul lui Israel, că în numele lui Iisus Christos Nazaria-
nul, pre care voi l-aș crucificat, pre care Dumnezeu l-a sculat din
mortii, prin acela stă acesta aici înaintea vostră sănătos. Acăsta 11
este piatra care s'a decon siderat de cătră voi ziditorii, care s'a
făcut capul ungheștilui. Nici nu este mântuire în nimene altul; 12
căci nici nu este alt nume sub ceriu dat între ómeni, in care
trebuie si ne măntuim.

Ear vădend îndrăznea lui Petru și a lui Ioan, și sciind că 13
sunt ómeni neînvățăți și de rând, se mirau; și i cunoșcură că
fuseser cu Iisus. Si vădend pre omul cel vindecat stând cu ei, 14
nu aveai nimic a dice in contra. Ear ordonându-li si ésă a- 15
fară din siuedriu, se sfatuau între sine, Dicând: Ce vom face 16
ómenilor acestora? căci cum că s'a făcut printrinșii seara ve-
derat, este cunoscut tuturor celor ce locuesc in Ierusalem, și noi
nu putem nega. Înse ca și nu se respândescă mai mult între 17
popor, și amenințăm aspru, ca și nu mai vorbescă într'acest
nume nimueni. Si chiamându-i lă-aoprit, ca nici de cum și 18
nu mai vorbescă nici si învețe în numele lui Iisus.

Ear Petru și Ioan respundând lă-a dîs: De este drept înă- 19
intea lui Dumnezeu a asculta pre voi mai mult decât pre Dum-
nezeu, judicați voi. Căci nu putem si nu vorbim despre cele 20
ce am văzut și am audit. Ear ei amenințându-i i-a dimis, 21
nimic afând cum i-ar pedepsi, din cauza poporului; căci toti
glorificau pre Dumnezeu pentru ceea ce s'a făcut. Căci acel 22
om era mai mult decât de patru-deci de ani, in care se făcuse
semnul acela al vindecării.

Ear dimișii fiind, aă venit la aă sei, și lă-a spus căte 23
aă dîs archiereii și bâtrâni. Ear ei audind, toti impreună aă 24
rădicat vóce cătră Dumnezeu, și a dîs: Dómne, tu Dumnezeule,
cel ce al făcut ceriul, și pământul, și marea, și toate cele d'in-
tr'însele; Care aă dîs prin gura lui David, servul têu: Pentru 25
ce s'aă infuriat națiunile, și popoarele aă cugetat cele deșerte?
Sculatu-s'aă regii pământului și dregătorii s'aă adunat impreună, 26
contra Domnului și contra Unsului lui. Căci in adever con- 27
tra săntului copil al têu Iisus, pre care tu l-aă uns, s'aă adunat
Erod și Pontiu Pilat, cu păgânii și cu poporul lui Israel; Ca 28
si facă căte mâna ta și consiliul têu mai 'nainte a otărit si fie.
Si acum, Dómne, cantă spre amenințările lor, și dă servilor têi 29
ca si vorbescă cuvântul têu cu totă îndrăznea; Întîndend mă- 30
na ta spre vindecare, și ca și se facă semne și minuni prin nu-
mele săntului copil al têu Iisus.

- 31 Si rugându-se ei, s'a clătit locul unde erau adunați; și s'au implet toți de Spirit Sânt, și vorbiau cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăznelă.
- 32 Ear mulțimea celor ce aș credut avea o ânăma și un suflet; și nici unul nu dicea de avereia lui, că este a sa; ci li erau totă comune. Si cu mare putere daū apostoli mărturie de iuriere Domnului Iisus, și mare har era preste ei toți. Si nu era nimene între ei lipsit; căci toți cari aveau țérine seu case, vîndendu-le aduceau prețurile celor vîndute; Si le puneau la picioarele apostolilor, și se împărția fie-cărui dupre cum el avea trebuință. Ear Iose, supranumit de apostoli Barnabă, adică Fiul măngăierii, Levit, și de națiune Ciprian, Având țérină, a vîndut-o, și aducând prețul, l-a pus la picioarele apostolilor.
- V Ear un om anume Anania, împreună cu Sapfira femeea sa, și-a vîndut țérina; Si a reținut o parte din preți, scind și femeea lui; și aducând o parte, a pus-o la picioarele apostolilor. Ear Petru a dis: Anania, de ce a implet Satana ânăma, și mintă Spiritului Sânt, și si reții parte din prețul țérinei? Nevîndută fiind, aș nu era a ta? și vîndută fiind, aș nu era în a ta stăpânire? de ce aș pus acest lucru în ânăma ta? nu ai mintăt omenilor, ci lui Dumnezeu. Ear Anania, audind cuvintele acestea, cădend și-a dat sufletul; și a venit frică mare preste toți cei ce audiau acestea. Si sculându-se cei mai tineri, l-au infășurat, și scoțându-l l-au îngropat.
- 7 Si trecând ca trei ore, femeea lui, nescind ceea ce se înșe la templase, a intrat. Ear Petru l-a dis: Spune-mi, de atâi vîndut țérina drept atâtă? Ea a dis: Da, drept atâtă. Atunci Petru l-a dis: Cum de vății înțeles între voi a ispiți Spiritul lui Dumnezeu? éca picioarele celor ce aș îngropat pre bărbatul tău sunt lângă ușă, și te vor scôte pre tine. Atunci îndată a cădut la picioarele lui și și-a dat sufletul; și întrând tinerii auflat-o moartă, și scoțându-o, aș îngropat-o lângă bărbatul ei. Si a venit frică mare preste totă biserică, și preste toți cei ce audiau acestea.
- 12 Ear prin mâinile apostolilor se făcea multe semne și minuni între popor; (și erau toți cu un cuget în porticul lui Solomon.) Ear din cei-l-alti nimene nu cuteza și se lipescă de ei; înse porul și lăuda forte. Si mai mult se adăogiau cari credeau în Domnul, mulțime de bărbați și de femei); Încât scoateau pre cei bolnavi pe uliți, și îi puneau pe paturi și pe crivaturi, ca viind Petru măchar umbra lui să umbreze pre vre-unul din ei. Si se aduna în Ierusalem și mulțimea din orașele d'imprejur, aducând pre cei bolnavi, și pre cei chinuiți de spiritele cele necurate; și se vindecau toți.

Atunci sculându-se archiereul și toți cei ce erau cu dinsul,¹⁷ (care era secta Sadukeilor) s'au împlut de învidie;¹⁸ Si 'și-a¹⁹ pus mâinile lor pe apostoli, și 'i-a²⁰ pus în închisoreea comună.²¹ Ear îngerul Domului năptea a dischis ușile închisorei, și sco-

teadu-'i a dis: Mergeți, și stănd în templu vorbiți poporului²² tōte curintele vietei acesteia. Si auind *acesta*, aū intrat de deminēță in templu, și învēțau. Ear viind archiereul și cei ce erau cu el, aū adunat sinedriul și pre toți bătrânilii fiilor lui Israel, și aū trimis la închisore si'l aducē. Ear servitorii mergēnd,²³ nu 'i-a²⁴ aflat in închisore; și intorcēndu-se, aū spus,²⁵ Dicēnd:²⁶ Luchisoreea o am găsit incuiată cu totă siguranță, și pre pădiori stănd înaintea ușilor; ear dischidēnd, in intru nu am aflat pre nimene. Ear archiereul și căpitanul templului auind aceste curinte, nu se dumeriau de dinsii ce ar fi acesta. Ear viind ore-²⁷ care li-a vestit, dicēnd: Ecă bărbătii pre cari 'i-at²⁸ pus in închisore stău in templu și învēță pre popor.

Atunci mergēnd căpitanul cu servitorii 'i-a adus, *dar* nu cu sila; căci se temeau de popor, ca sî nu'i ucide cu pietre. Si 27 aducēndu-'i, 'i-a²⁹ pus in sinedriu; și 'i-a³⁰ întrebăt archiereul, Dicēnd: Aū nu v'am oprit aspru, ca sî nu învēțați într'acest nu-³¹ me? și ecă, at³² împlut Ierusalemul cu învēțătura văstră, și veți si aduceți asupra noastră săngele acestui om.

Atunci Petru și *cei-l-alii* apostoli respundēnd aū dis: Trebuie a asculta pre Dumneșeu mai mult de căt pre ómeni. Dum-³⁰ neșeu părintilor nostri a sculat pre Iisus, pre care voi 'l-at³¹ omorit, spăndurându-'l pe lemn. Pre acesta 'l-a înălțat Dumne-³¹ deu cu drépta sa, a jî Down și Mântuitor, ca sî șdea pocăință lui Israel și ertare păcatelor. Si noi ii suntem marturi de lu-³² crurile acestea, precum și Spiritul Sânt, pre care 'l-a dat Dumneșeu celor ce 'l ascultă.

Ear eī auind *acesta*, se infuriară, și se sfătuiau si 'i omore.³³ Atunci sculându-se un Fariseu in sinedriu, a nume Gamaliel,³⁴ învēțător de lege, onorat la tot poporul, a ordonat ca si dea pre apostoli puciu timp afară. Si li-a dis: Bărbăti Israeliți, lua-³⁵ și-vă de sémă in privirea acestor ómeni ce veți si faceți; Căci 36 mai 'nainte de aceste dile s'a sculat Theuda, dicēnd că el este cineva mare; lângă care s'a lipit un numér de bărbăti ca la patru-sute; care s'a omorit, și toți căt³⁷ il ascultaū s'aū imprăsciat, și s'aū făcut in nimic. După acesta s'a sculat Iuda Galileul in dilele inscrierei, și a tras popor mult după dinsul; și acela a murit, și toți căt³⁸ il ascultaū s'aū imprăsciat. Si acum dic 38 voie: Feriti-vă de acesti ómeni, și'l lăsați; căci acest plan, séu acest lucru, de va fi de la ómeni, se va nimici; Dar 39 de este de la Dumneșeu, nu'l veți pute resturna; feriti-vă *dar*, ca nu cumva si vă aflați și luptători contra lui Dumneșeu.

40 Si aă consimțit; și chiămând pre apostoli și biciuindu-^{v.} l-aă
 41 oprit și nu vorbescă în numele lui Iisus; și 'l-aă dimis. Deçi
 ei se deceaă de dinaintea sinedriului, bucurându-se că s'aă socotit
 42 demni și fi defăimați pentru numele lui. Si totă diaua în tem-
 plu și prin case nu incetaă a învăță și a predica pre Christos.

CAP. VI, VII.

Alegerea a septă diaconi. Stefan este acusat de blasfemia. Înaintea sinedriului; el este ucis cu pietre, și moare rugându-se pentru ucigașii sei.

- 1 Si într'acele dile, înmulțindu-se discipuli, s'aă născut murmur
 din partea Ellinilor contra Evreilor, pentru că văduvele
 lor se treceau cu vedereia în împărțirea cea de tote dilele.
 2 Atunci cei doi-spre-dece chiămând pre multimea discipulilor,
 aă dîs: Nu este convenabil, ca lăsând cuvântul lui Dumnezeu
 3 și servim meselor. Drept aceea, fraților, căutați d'inter voi
 șepte bărbați probați, plini de Spirit Sânt și de înțelepciune,
 4 pre cari s'i orinduim la acest serviciu. Ear noi vom sta rău
 5 în rugăciune și în serviciul cuvântului. Si a plăcut cuvântul
 acesta înaintea a totă multimea; și aă ales pre Stefan, bărbat
 plin de credință și de Spirit Sânt, și pre Filip, și pre Prochor,
 și pre Nicanor, și pre Timon, și pre Parmena, și pre Nicolae
 6 proselitul din Antiochia. Pre acestia 'l-aă pus înaintea aposto-
 7 lilor, cari rugându-se 'șl-aă pus mânile preste dinsăi.
 8 Ear Stefan, plin *fiind* de credință și de putere, făcea minuni
 9 și semne mari în popor. Atunci s'aă sculat unii din sinagoga
 ce se dicea a Libertenilor, și a Cirinenilor, și a Alessandrenilor,
 și a celor de la Cilicia și de la Asia, disputând cu Stefan.
 10 Si nu puteau resista înțelepciunei și spiritului, cu care vorbia.
 11 Atunci aă pus pre nisice bărbați, cari diceau: 'L-am audiat vor-
 bind cuvinte de blasfemie contra lui Moise și a lui Dumnezeu.
 12 Si aă intărită pre popor și pre bătrâni, și pre cărturari, și nă-
 13 văldin asupra lui, 'l-aă răpit, și 'l-aă adus la sinedriu. Si aă
 pus marturi mincinoși, cari diceau: Accest om nu incetează a vorbi
 14 cuvinte de blasfemie contra acestui loc sănt și a legel. Căci
 'l-am audiat dicând, că acest Iisus Nazarianul va dărâma acest
 15 loc, și va schimba datinele, cari nă-a dat Moise. Si căutând
 spre el toți cei ce sedeaă în sinedriu, aă vădut față lui ca o
 față de ânger.

VII 2 Atunci a dis archiereul: Ore așă sunt acestea? Ear el
 dicea: Bărbați, frați, și părinti, ascultați: Dumnezeul
 gloriei s'a arătat părintelui nostru Abraam, când era in Meso-

potamia, mai înainte de a locui el în Charran; Și l-a dîs; Ești 3
din țerra ta, și din rudenia ta, și vino în țerra, care ești voiu arăta. Atunci eşind din țerra Chaldeilor a locuit în Charran, 4
și de acolo, după ce a murit părintele lui, l-a mutat în țerra aceasta, în care voi acum locuști. Înse nu l-a dat proprietatea 5
iutorinsă, nici un pas de picior; dar a promis călătorește-o spre posesiune lui, și semenețelui după dinsul, el încă neavând copil. 6
Ear Dumnezeu vorbă așa: Că semeneța lui va fi strâină patru-sute de ani. Dar națiunea căreia va servi, o voi judeca 7
ești, a dîs Dumnezeu, și după acestea vor ești, și mă vor servi într-acest loc. Și l-a dat așeșdemântul circumcisiei; și aşa 8
a născut pre Isaac, și l-a circumcis în diua a opta; și Isaac a născut pre Iacob, și Iacob pre cel doi-spre-dece patriarhi. 9

Ear patriarhii invidiând pre Iosef l-a vîndut pentru Egipt; 10
dar Dumnezeu era cu dinsul; Și l-a scos din totă stritorările lui, și l-a dat har și înțelepciune înaintea lui Faraon, regele Egiptului, și l-a pus guvernător preste Egipt și preste totă casa lui. Și a venit fomele preste totă țerra Egiptului și a lui Canaan, și stritorare mare; și nu aflată nutriment părinților nostri. Ear Iacob audind că este grău în Egipt, a trimis pre părinții nostri întări. Și într'al doilea rând a fost recunoscut Iosef 13
de frații sei; și s'a facut cunoscut lui Faraon neamul lui Iosef. Atunci Iosef trimitește, a chiamat la sine pre părintele seū Iacob, 14
și totă rudenia lui, la șapte-deci și cinci de suflete. Deci s'a 15
pogorit Iacob în Egipt, și a murit, el și părinții nostri. Și s'a 16
mutat în Sichem, și s'a pus în mormântul, care a cumpărat Abraam cu preț de argint de la fiul lui Emor al lui Sichem.

Ear apropiindu-se timpul pentru *împlinirea* promisiunelui, pen- 17
tru care s'a jurat Dumnezeu lui Abraam, a crescut poporul, și s'a înmulțit în Egipt; Până ce s'a scusat alt rege, care nu 18
scia pre Iosef. Aceasta purtându-se cu violenie contra popo- 19
rului nostru, a maltratat pre părinții nostri, ordonându-l și le-
pede pruncii lor, ca și nu vieze.

În acest timp s'a născut Moise, care era plăcut lui Dumne- 20
deu, și s'a nutrit trei luni în casa părintelui seū. Ear fiind el 21
espus, l-a luat fiul lui Faraon, și l-a crescut ca fiu al seū. Și s'a instruit Moise în totă înțelepciunea Egiptenilor; și era 22
puternic în cuvinte și în fapte. Ear împlinindu-se patru-deci 23
de ani, s'a suiat în anima lui, ca și cerceteze pre frații sei, fiul lui Israel; Și vădând pre unul *d'intrînzii* suferind nedreptate, 24
Egiptean. Căci gândia, că și pricepe frații lui, cum că Dumne- 25
deu prin mâna lui li va da mântuire; înse el nu așteles. Și a doua 26
di el s'a arătat lor, când se certau, și l-a indemnuat

spre pace, dicând: Bărbați, voi sănțeți frați; de ce faceti ne-
 27 dreptate unul altui? Ear cel ce facea nedreptatea aproapelui,
 'l-a respins, dicând: Cine te-a pus domn și judecător preste noi?
 28 Ați vîlesci tu și mă omorî precum ai omorit eri pre Egipteanul?
 29 La acest cuvînt a fugit Moise, și a petrecut *ca străin în terra*
 Madiam, unde a născut doi fiu.
 30 Ear împlinindu-se patru-deci de ani, i s'a arătat în pustia
 31 muntelui Sina îngerul Domnului în para focului din rug. Ear
 Moise vîdend, s'a minunat de vedenie; și apropiindu-se el și
 32 observe, 'i-a venit vîcea Domnului, *Dicând: Ești sunt Dumnezeul*
 părinților tăi, Dumnezeul lui Abraam, și Dumnezeul lui
 Isaac, și Dumnezeul lui Iacob. Si tremurând Moise nu cu-
 33 teza și caute. Atunci Domnul 'i-a dîs: Dislégă încălțămintea
 34 picioarelor tale, căci locul în care stai sănăt este. Vîdut-am a-
 suprirea poporului meu celu din Egipt; și suspinul lor am audit,
 și m'am pogorit și' scot. Si acum vino, te voi trimite în Egipt.
 35 Pre acest Moise, de care s'a lepădat dicând: Cine te-a
 pus domn și judecător? pre acesta 'l-a trimis Dumnezeul *a și*
 Domn și liberător prin mâna îngerului celui ce i s'a arătat în
 36 *rug.* Acesta 'i-a scos, făcând minună și semne în terra Egipt-
 37 tului și la Marea Roșie, și în pustie, patru-deci de ani. Acesta
 este Moise cel ce a dîs fililor lui Israel: Profet ca mine vi-
 va rădica Domnul Dumnezeul vostru dintr-o frații vestri; de el
 38 si ascultăți. Acesta este cel ce a fost în adunare în pustie
 cu îngerul, care 'i vorbia în muntele Sina, și cu părinții nos-
 39 tri, carele a și primit cuvinte vii, spre a ni le da; Pre care
 nu au vrut părinții nostri să'l asculte, ci 'l-a respins, și cu ă-
 40 nima lor s'a intors în Egipt; *Dicând lui Aaron: Fă-ni de ei,*
 cari vor merge înaintea noastră; căci acest Moise, care ne-a scos
 41 din terra Egiptului, nu scim ce i s'a întîmplat. Da, au făcut
 vițel într'acele dile, și au oferit sacrificiu idolului, și se vesel-
 42 lău de lucrurile mâinilor lor. Atunci s'a intors Dumnezeu, și
 'i-a trădat și servescă oștirei cerului, precum este scris în car-
 teau profetilor: Casa lui Israel! ați döră 'mî-ați oferit vite jungliale
 43 și sacrificii patru-deci de ani în pustie? Da, atî rádicat cor-
 tul lui Moloch, și steaua deului vostru Remfam; chipuri, cari le-ați
 făcut, ca și vă închinăți lor; și eu vă voi strămuta dincolo de
 Babilon.
 44 Părinții nostri aveau cortul mărturiei în pustie, precum a
 orînduit cel ce vorbia lui Moise, ca să'l facă dupre chipul care
 45 a vîdut. Pre acesta luându-l părinții nostri, 'l-a adus cu
 Iosua în terra pagânilor, pre cari 'i-a alungat Dumnezeu din-
 46 intea părinților nostri, până în dilele lui David; Care a adat
 har înaintea lui Dumnezeu, și a cerut să afle locaș pentru Dum-
 48 nezelui lui Iacob. Dar Solomon 'i-a zidit casă. Înse cel Prê-

nu locuesce in temple făcute de mâni, precum dice pro-fetul: Cerîul îmi este tronul, și pămîntul asternut picioarelor mele; ce casă îmi vești zidi, dice Domnul, său care este locul meu de repaus? Aû nu mâna mea a făcut tôte acestea? 50

Voi ceci tari la cerbice, și necircumcisă la animă și la urechi, 51 tot-dea-una vă opuneți Spiritului Sânt; precum părinții vostră, 52 așa și voi. Pre care din profeti nu au persecutat părinții vostră? și au omorit pre cei ce au predis venirea celui Drept, căruia acum voi văți făcut trădători și ucideitori; Cari 53 ati primit legea prin ordine de ângeră, și nu o ati pădit.

Si atind eî acestea s'aî infuriat, și scrișcau cu dinții con-tra lui. Ear el, plin fiind de Spirit Sânt, uitându-se la cerîu, 55 a vădut gloria lui Dumnezeu și pre Iisus stând deadrépta lui Dumnezeu. Si a dis: Eca văd cerurile dischise, și pre Fiul omului stând deadrépta lui Dumnezeu. Atunci ei strigând cu 57 voce tare, și-a astupat urechile lor, și au năvălit asupra lui toți cu un cuget; Si scoșându-l afară din cetate, îl ucideau 58 cu pietre; și marturii și-a pus vestimentele lor la picioarele unui ténér, ce se chiama Saul. Așa aruncau cu pietre asupra 59 lui Stefan, carele se ruga și dicea: Dómne Iisuse, primește spiritul meu. Si ingenunchind, a strigat cu voce tare: Dómane, 60 nu li imputa acest peccat. Si acesta dicând, a adormit.

CAP. VIII.

Saul persecută pre cei credincioși. Venirea la credință a Samaritanilor, a lui Simon și a eunuchului Etiopian.

Ear Saul consumă la uciderea lui. Si s'a născut într'acel 1
temp persecuțione mare contra bisericicei cei din Ierusalem, 2
și toți s'aî imprăscițiat prin părțile Iudeei și ale Samariei, afară 3
de apostoli. Ear bărbăti pioșii au îngropat pre Stefan, și au fă-cutplângere mare pentru dinsul. Ear Saul devasta biserică, 4
mergând prin case; și trăgând bărbăti și femei îi trăda la în-chisore. Deci ei imprăsciându-se trecură din loc in loc pre-dicând cuvîntul.

Ear Filip pogorîndu-se in orașul Samariei, predica lor pre Christos. Si poporul lua aminte cu un cuget la cele ce se vorbiau de Filip, atind și vedînd semnule cari le făcea. Căci spirite necurate, strigând cu voce tare, eșiau din mulți cari le aveau; și mulți paralitici și schiopi s'aî vindecat. Si era bu-curia mare într'acel oraș.

Dar un bărbat, anume Simon, era mai naînte in oraș, fer-mecând, și amâgind pre poporul Samariei, dicând cum că el ar fi ce-va mare. La acesta luaă aminte toți de la mic până 10 la mare, dicând: Acesta este puterea lui Dumnezeu cea mare. Si luaă aminte la el, pentru că de mult timp îi-a fost amăgit 11

12 de farmece. Dar când a căredut lui Filip predicând de im-
perația lui Dumnezeu, și de numele lui Iisus Christos, s'aă bo-
perată bărbăti și femei. Încă și acel Simon a căredut, și bote-
marii ce se făceaū, se mira.

13 Ear apostoli, cari erau în Ierusalem, auqind că a primit Sa-
maria cuvântul lui Dumnezeu, li-aă trimis pre Petru și pre Ioan;
14 Cari pogorindu-se, s'nă rugăt pentru ei, și primăscă Spirit Sânt;
15 (Căci încă nici preste unul dintre ei nu se pogorise, ci erau
16 numai botezăti în numele Domnului Iisus.) Atunci puneaū
mânile preste ei, și primiaū Spirit Sânt.

17 Si vădend Simon, că prin punerea mânilor apostolilor se
18 impărția Spirit Sânt, li-aă oferit banii. Dicênd: Dați și mie
acestă putere, ca ori pre care voiă pune mânile și primăscă
Spirit Sânt. Ear Petru i-aă dîs: Argintul tău pără cu tine!
20 Că aș socotit că darul lui Dumnezeu și căscigă cu banii! Tu
nu aș parte, nici sortă într'acest cuvânt; căci anima ta nu este
22 dréptă înaintea lui Dumnezeu. Pocăsesc-te drept aceea de
reputația ta acestă, și te rögă lui Dumnezeu, döră și s'ar erta
23 cugetul ânimei tale. Căci văd că esci încă în amăraciunea
24 fierel, și în lanțurile nedreptăței. Ear Simon respundând a
dîs: Rugăt-vă voi pentru mine cătră Domnul, ca nimic dintr'-
cestea cari ați dîs să nu vie asupra mea.

25 Deci ei mărturisind și vorbiud cuvântul Domnului, s'aă în-
tors la Ierusalem, și aă predicat evangelia în multe sate de ale
Samaritenilor.

26 Si ăngerul Domnului a vorbit cătră Filip, dicênd: Scăla-te,
și mergi spre medă-di, la calea ce pogoră din Ierusalem în Gaza,
27 ce este pustie. Si sculându-se a mers; și éca un bărbat E-
thiopean, eunuch, cu mare putere sub Candacia, regina Ethio-
pienilor, care avea privighere preste tóte tesaurile ei, și a fost
28 venit la Ierusalem să se inchine; Întorcându-se și sedând în
29 trăsura sa cetia pre profetul Isaia. Ear Spiritul a dîs lui
30 Filip; Apropie-te, și te lipesc de acestă trăsură. Si alergând
Filip, l-aă audit cetind pre profetul Isaia, și i-aă dîs: Ore înțe-
31 legi cele ce cetesci? Ear el a dîs: Cum voiă puté, de nu mă
va conduce cineva? Si aă rugat pre Filip de s'a suit și a seădut
32 cu el. Locul scripturei, care cetia era acesta: El s'a adus ca
o oae spre junglire, și ca un miel mut înaintea tundjatorului,
33 așa nu s'ă dischidea gura sa; In injosirea lui s'a luat judicata
lui; și cine va spune neamul lui? căci viéta lui se ia de pe
34 pămînt. Si luând cuvântul eunuchul a dîs lui Filip: Te rog,
despre cine dice profetul acesta? despre sine, său despre
35 cineva? Atunci Filip, dischidând gura sa, și începând de la
scriptura acesta, i-aă predicat pre Iisus.

Si mergând el pe cale aș venit la o apă; și a dîs eunu- 36
 chul: Eca, aici este apă; ce mă opresce a mă boteza? Ear Filip 37
 a dîs: De credî din totă anima ta, se pôte. El respundând a
 dîs: Cred că Iisus Christos este Fiul lui Dumneșteu. Si a or- 38
 donat și stea trâsura, și s'a pogorit amîndoi în apă, și Filip
 și eunuchul; și l-a botezat. Ear esind el din apă, Spiritul 39
 Domnului a răpit pre Filip, și nu l-a mai vîdut eunuchul; și
 mergea în calea sa bucurându-se. Ear Filip s'a aflat în Azot; 40
 și trecând prin orașe predica acolo, până a venit la Cesarea.

CAP. IX.

Venirea la credință a lui Saul. Petru vindecă pre un paralitic și inviză pre Tabitha.

Ear Saul, respirând amenințare și ucidere contra discipu- 1
 lilor Domnului, a mers la archiereu; Si a cerut de la 2
 el cărti spre Damasc la sinagogă, ca, de va asta pre vre unii,
 el să fie din calea acesta, să îl aducă, și pre bărbați și pre fe-
 mei, legați la Ierusalem. Si când mergea, fiind aproape de Da- 3
 masc, fară de veste a strălucit împrejurul lui lumină din ceriū.
 Si cădând pe pămînt, a audit vîcă dicîndu-îi: Saule, Saule, de 4
 ce mă persecuți? Ear el a dîs: Cine escă, Dómne? Dîs-a Dom- 5
 nul; Ești Iisus, pre care tu persecuți; greu îți este a 6
 lovi cu piciorul contra boldurilor. Atunci tremurând și spăl-
 mîntat a dîs: Dómne, ce voiescă să fac? Si Domnul i-a dîs: 7
 Scolă-te, și intră în oraș, și îți se va spune ce trebuie să faci.
 Ear bărbații, cari mergeau pe cale cu el, sta uimîți, audind 8
 vîcă, dar pre nimene vîdend. Si s'a sculat Saul de la pă- 9
 mînt, și dischideîndu-și ochii sei, nu vedea pre nimene; și du-
 cîndu-l de mâini l-au băgat în Damasc. Si trei zile nu a
 vîdut, nici a mâncat nici a băut.

Ear în Damasc era un discipul, anume Anania; acestuia a dîs 10
 Domnul în visiune: Anania. Ear el a dîs: Eca aici sunt, Dómne.
 Ear Domnul i-a dîs: Scolă și mergi pe strada ce se chiamă 11
 Dréptă, și caută în casa lui Iuda pre unul numit Saul Tarsean;
 căci éca se rög; Si a vîdut în visiune pre un bărbat numit 12
 Anania întrînd, și puindu-și mâna pe el, ca earășii să vîdă.
 Atunci Anania a respuns: Dómne, am audit de la mulți despre 13
 acest bărbat căte rele a făcut sănătilor tēi în Ierusalem. Încă 14
 și aici are autoritate de la archierei, și lege pre toți cari chia-
 mă numele tēu. Ear Domnul i-a dîs: Mergi, căci acesta imi 15
 este vas ales, și pôrte numele meu înaintea păgânilor și a re-
 gilor și a filor lui Israel. Căci eu îi voi arăta căte trebuie 16
 el să suferă pentru numele meu.

Si a mers Anania și a intrat în casă; și puindu-și mânilo 17
 pe el a dîs: Frate Saule, Domnul Iisus, care îi s'a arătat pe

- calea pe care veniaș, m'a trimis, ca șiți primesci vederea, și si te
 18 impli de Spirit Sânt. Si indată cădut de pe ochii lui ca nisec
 19 soldă, și a vădut indată, și sculindu-se, s'a botezat. Atunci
 luând mâncare s'a întărit.
- 20 Ear Saul a fost căteva dile cu discipulii cari erau in Da-
 masc. Si indată a predicat pre Christos in sinagogi, că acesta
 21 este Fiul lui Dumnezeu. Ear toti cari l'au sănătatea se mirau,
 și diceau: Aū nu este acesta cel ce a cutropit in Ierusalem pre-
 cei ce invoca numele acesta, și aici venise pentru aceea, ca
 22 să ducă legături la archierei? Ear Saul se întăria de ce în ce
 mai mult; și confusa pre Iudeiil ce locuiau in Damasc, dove-
 23 dind că acesta este Christos. Si imprimindu-se multe dile,
 24 s'a sfătuță Iudeiil săl omore. Ear complotul lor s'a facut cu-
 noscut lui Saul. Si ei pădiuă porțile dinua și năptea, ca săl
 25 omore. Atunci discipulii luându-l năptea, l-aă coborit preste-
 zid intr'o coșniță.
- 26 Si mergând Saul la Ierusalem, se încerca să se lipescă de
 discipuli; dar toti se temeau de el, necredând că este discipul.
 27 Ear Barnaba luându-l, l-a dus la apostoli, și li-a spus cum a
 vădut pre Domnul pe cale, și că l-a vorbit, și cum cu îndrăz-
 28 nelă a predicat in Damasc in numele lui Iisus. Așa intra și
 29 eșa cu dinsii in Ierusalem; Si cu îndrăznelă vorbia in numele
 Domnului Iisus; și vorbia și disputa cu Ellinistii; ear ei cău-
 30 taă săl omore. Dar astănd acăsta frații, l-aă dus in Cesarea,
 și l-aă trimis in Tars.
- 31 Atunci bisericile aveau pace prin totă Iudeea și Galileea
 și Samaria, și se edificau; și amblând in frica Domnului și in
 măngăerea Spiritului Sânt, se immulțiau.
- 32 Si Petru trecând pe la toți, a venit și la sănătii ce locuiau
 33 in Lidda; Si a aflat acolo pre un om anume Enea, de opt
 34 ani jăcând in pat, care era paralitic. Si l-a quis Petru: Enea,
 te vindecă Iisus Christos; scolă-te și 'ti așterne. Si indată s'a
 35 sculat. Si l-aă vădut toți cei ce locuiau in Lidda și in Saron,
 cari s'aă și intors la Domnul.
- 36 Ear in Ioppe era o discipulă a nume Tabitha, adică Ca-
 prioră; acăsta era plină de fapte bune și de milostenii ce facea.
 37 Si într'acele dile bolnavindu-se ea, a murit, și scăldându-o,
 38 aă pus-o in foisor. Si fiind că Lidda era aproape de Ioppe,
 discipulii audind că Petru este într'insa, aă trimis pre doi băr-
 39 bați la dinsul, rugându-l să nu pregețe a veni la ei. Atunci
 Petru sculându-se a mers cu dinsii. Si când a venit, l-aă dus
 in foisor; și aă stătut înaintea lui totă văduvele plângând, și
 arătând vestinimile și îmbrăcămintele căte făcea Capriora, când
 40 era cu dinsele. Ear Petru scoțând afară pre toți, ingenu-
 chind să rugat; și intorcându-se cătră trup, a quis: Tabitha, scolă-

Ear ca și-a dischis ochii sei; și vădend pre Petru a sedut.
 Si dându-ți mâna, a rădicat-o, și chiărând pre sănți și pre vă-
 duve, a trădat-o vie. Si s'a făcut cunoscut acesta prin totă
 loppe; și mulți aș credut în Domnul. Si el a remas multe
 zile în Ioppe la un Simon curelar.

CAP. X.

*Venirea la credință a lui Cornelie și a altor păgăni prin predicarea
 lui Petru.*

Ear în Cesarea era un bărbat anume Cornelie, sutaș din 1
 cohorte ce se chiama Italică: Pios și temetor de 2
 Dumnezeu cu totă casa lui, și făcând milostenii multe po- 3
 porului, și rugându-se lui Dumnezeu tot-dea-una. Acela a vă-
 dut în visiune lămurit, pe la ora a nouă din zi, pre ăngerul 4
 Domnului intrând cătră el, și dicându-ți: Cornelie. Ear el ui-
 tându-se la dinsul, și înfricoșându-se, a dis: Ce este, Dómne? 5
 Si i-a dis: Rugăciunile tale și milosteniile tale s'aștuit spre
 aducere aminte înaintea lui Dumnezeu. Si acum trimite băr- 6
 bații la Ioppe, și chiama pre un Simon, ce se numesce Petru. 7
 Acesta găzduiesce la un Simon curelar, a căruia casă este largă
 mare; acesta își va spune ce trebuie tu să faci. Si când s'a
 dus ăngerul, care vorbia cu Cornelie, chiămând pre doi din ser- 8
 vitorii sei, și pre un sutaș pios din cei ce îi serviau, Si po-
 vestindu-li totă, i-a trimis la Ioppe.

Ear a două zi, mergând ei pe cale și apropiindu-se de oraș, s'a stătut Petru în casa de sus și se răgă, pe la ora a sesese. 9
 Si forte flămândind, vrea să guste; și pregătind aceia, a cădut 10
 într'o uimire; Si a vădut cerul dischis, și pogorindu-se preste 11
 el un vas ca o pânză mare, legat de patru colțuri, și lăsându-se 12
 jos pe pămînt. In care erau totă patrupedele pămîntului, și 13
 fierele și terețorele, și paserile ceriuilui. Si a venit vócea cătră 14
 el: Scăla-te, Petre, junghie și mânancă. Ear Petru a dis: Nici 15
 decum, Dómne; căci nici o-dată nu am mâncaț tot ce este spu- 16
 cat său necurat. Si vócea earăși a două óră vorbia cătră el: Cele ce 17
 Dumnezeu a curățit, tu nu le numi spurcate. Si a- 18
 cesta s'a făcut de trei ori; și earăși s'a rădicat vasul la ceriu.

Ear pre când Petru nu se dumeria ce ar însemna visiunea, 19
 care a vădut, éca bărbății cei trimiși de la Cornelie întrebând
 de casa lui Simon, aștătut înaintea portii. Si strigând, în- 20
 treba de găzduiesce aicea Simon ce se numesce Petru. Ear 21
 Petru cugetând asupra visiunei, i-a dis Spiritul: Éca trei băr-
 bații te caută. Deci scăla-te și te pogoră, mergi cu ei, nimic
 indoindu-te; căci ești i-am trimis. Atunci Petru pogorindu-se
 cătră bărbății cei trimiși de la Cornelie cătră el, a dis:
 Éca, ești sunț pre care căutați; pentru care causă ați venit?

22 El i-aă dis: Cornelie sutașul, bărbat drept și temetor de Dumnezeu, și probat de tótă națiunea Iudeilor, a fost indemnăt de Dumnezeu sănt, și te chiăme la casa lui, și si audē cuvinte de la tine. Atunci el chiămându-i în intru, i-a ospetat.

23 Ear a doua di Petru a eșit cu el, și unii din frații cei din Ioppe au mers cu dinsul. Si in cea-l-altă di au intrat in Cesarea. Ear Cornelie, care acceptă pre dinsui, chiämase deja impreună rudeniile sale și amicile cei iubiți. Si când era si intre Petru, l-a întimpat Cornelie, și cădend la picioarele lui, i s'a inchinat. Ear Petru l-a rădicat, dicând: Scăla; și eu însuși sunt om. Si vorbind cu el, a intrat, și a aflat pre mulți cari se adunaseră.

24 Si aă dis lor: Voi scîti cum că nu este permis unui bărbat Iudeu si se lipescă séu si se apropie cătră un străin; dar Dumnezeu 'mă-a arătat, ca si nu dic pre nici un om spurcat séu ne-

25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43

sale și amicile cei iubiți. Si când era si intre Petru, l-a întimpat Cornelie: Din diua a patra până într'acéstă órá postiam; și intr'a nouă órá mă rugam in casa mea, și éca un bărbat a stătut iu-

30 tare. Deci vă întreb, pentru ce cauă măi chiämă? Pis-a Cornelie: Din diua a patra până într'acéstă órá postiam; și intr'a nouă órá mă rugam in casa mea, și éca un bărbat a stătut iu-

31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43

teala mea in vestiment strălucitor; Si aă dis: Cornelie, rugă-

ciunea ta și s'a audit, și milostenile tale s'aă amintit înaintea lui Dumnezeu. Deci trimite la Ioppe, și chiămă pre Simon, ce se numesce Petru; acesta găzduisce in casa lui Simon cu relarul lângă mare; care viind va vorbi cu tine. Deci indată am trimis la tine; și tu bine ai făcut, că ai venit. Acum dar noi toti stăm înaintea lui Dumnezeu, și ascultăm tote căte iți sunt mandate de la Dumnezeu.

Atunci Petru dischidește gura sa, aă dis: In adever precep,

că Dumnezeu nu este căutător la față; Ci in tótă națiunea cel ce se teme de el și face dreptate este primit lui. Acesta este cuvîntul, care l-a trimis Dumnezeu fiilor lui Israel, predicând pace prin Iisus Christos; (acesta este Domn al tuturor).

Voi scîti lucrurile ce s'aă intemplat prin tótă Iudeea, incepând din Galileea, după botezul care l-a predicat Ioan; Cum Dumnezeu a uns pre Iisus Nazarianul cu Spiritul Sânt și cu putere;

care a ămpliat bine-făcând, și vindecând pre toți cei asupriți de diabolul; căci Dumnezeu era cu dinsul. Si noi suntem marturi tuturor lucrurilor ce a făcut și in térra Iudeilor și in Ierusalem;

pre care l-aă omorit, spândurându-l pe lemn. Pre acesta l-a inviat Dumnezeu a treia di, și l-a făcut să fie arătat; Nu la tot poporul, ci noue marturilor celor mai năiente aleși de la Dumnezeu, cari am măncat și am băut impreună cu el, după ce a inviat din mort. Si nă-a ordonat să predicăm poporului, și să mărturisim, că el este cel otărît de la Dumnezeu și judecătorul viilor și al morților. De acesta mărturisesc toți profetii, că prin numeroele lui tot cel ce va crede într'insul va lua ertare păcatelor.

Încă vorbind Petru aceste cuvinte, a cădut Spiritul Sânt 44 preste toti cei ce au diau cuvîntul. Si s'a uimit credincioșii 45 cel circumciș, căi veniseră cu Petru, că și preste gînte s'a vîr- sat darul Spiritului Sânt. Căci îi au diau vorbind în limbi și 46 glorificând pre Dumnezeu. Atunci a luat cuvîntul Petru: Aü 47 dörâ pôte cineva opri apa, ca si nu se boteze acestia, cari aü primit Spiritul Sânt, ca si noi? Si li-a ordonat si se boteze 48 in numele Domnului. Atunci l-a rugat si petrecă la dinșii că- teva dile.

CAP. XI.

Petru liniscesce pre Iudeii pentru petrecerea sa la gînte. Barnaba și Saul predică in Antiochia.

Ear apostoli și frații, cari erau in Iudeea, audiau, că și 1
Gîntele aü primit cuvîntul lui Dumnezeu. Si suindu-se 2
Petrul la Ierusalem se certau cu el cel circumciș, Dicend: Tu 3
ai intrat la bărbați necircumciși, și ai mâncat cu ei. 4
Ear Petru a început al spune tóte cele ce se întîmplaseră pe 5
rond, dicend: Eü eram in orașul Ioppe rugându-mă, și am rîndu-
rîndu-mă într-o vizuire minței visiune: Un vas pogorindu-se ca o
pânză mare in patru colțuri, lăsandu-se jos din ceriu; și a venit 6
până la mine; La care căutând luam séma, și am vîdut pa-
trupedele pămîntului, și ferele, și tîrteorele, și paserile ceriului; 7
Si am audit vîoce dicendu-mi: Scolă-te Petre, jungie și mă-
născă. Ear eü am dis: Nici decum, Dómne; căci tot ce este 8
spurcat séu necurat nici o-dată nu a intrat in gura mea. Ear 9
vîcea 'mî-a respuns al doilea rond din ceriu: Cele ce Dum-
nezeu a curățit, tu nu le numi spurcate. Si acesta s'a făcut 10
de trei ori; și earăși s'a rădicat tóte la ceriu. Si éca, indată 11
trei ómeni veniseră la casa in care eram, trimiși de la Cesarea
la mine. Si 'mî-a dis Spiritul săi merg cu ei, nimic indoindu- 12
mă. Ear acesti se săpătă și venit cu mine, și am intrat in casa
bărbatului. Si mî-a vestit cum a vîdut pre ânger in casa lui, 13
stând, și dicendu-îi: Trimite bărbați la Ioppe, și chiama pre 14
Simon, ce se numesce Petru; Care 'ti va vorbi cuvinte prin 15
cari te vei măntui, tu și totă casa ta. Si incepînd eü a vorbi, 16
a cădut Spirit Sânt preste el, ca și preste noi la început. A-
tunc mi-am adus aminte de cuvîntul Domnului, cum a dis: Ioan 17
a botezat cu apă, ear voi vî veți boteza cu Spirit Sânt. Deci
dacă Dumnezeu li-a dat asemenea dar ca și noue, pentru că aü
credu in Domnul Iisus Christos, cine erau eü, ca si pot opri
pre Dumnezeu. Si audind ei acestea, s'a astemperat, și glori- 18
ficau pre Dumnezeu, dicend: Deci și gîntelor a dat Dumnezeu
pocăință spre viêtă.

Intr'acestea cel ce s'a imprășciat la persecuțiunea, ce s'a 19

născut din cauza lui Stefan, aștăzi trecut până la Iinicia și la Cipru și la Antiochia, nimenei vorbind cuvântul decât numai lumenii deilor. Ear unii dintr-înșii erau bărbați din Cipru și din Cirene, cari întrând în Antiochia, vorbiau cătră Eliniști, predicând cînd pre Domnul Iisus. Si era mâna Domnului cu ei; și nu mereu mare credînd s'aș intors la Domnul. Atunci șestea despre acestea a venit în urechile bisericiei cei din Ierusalem; și au trimis pre Barnaba și mérge până la Antiochia; Care mergînd și vîdînd harul lui Dumnezeu să bucurat, și îndemna pre toti ca cu ânămă otărîa și stăruescă în Domnul. Căci era bărbat bun, și plin de Spirit Sânt și de credință; și s'a adăogit mult popor la Domnul.

25 26 Atunci a mers Barnaba la Tars, și caute pre Saul. Si a flându-l, l-a adus la Antiochia. Si a petrecut acolo un an întreg, adunându-se în biserică, și învîțînd popor mult. Si s'a numit discipuli Chrestini mai întâi în Antiochia.

27 Ear într-acele dile s'a pogorit profesî din Ierusalem la Antiochia. Si sculându-se unul dintr-înșii anume Agab, însemnat prin Spiritul, că va și fie fômete mare în totă lumea; care să și întemplat în dilele lui Claudiu Cesarul. Ear discipuli, fiindcă dupre avereia lui, așa determinat a trimite ajutor fraților ce locuiau în Iudeea. Ceea ce aș și facut, trimînd la cel bătrânî prin mâna lui Barnaba și a lui Saul.

CAP. XII.

Iacob fratele lui Ioan este ucis. Petru pus în închisore; un ănger îl eliberă. Morteala lui Erod.

1 Într'acel timp regele Erod a pus mânila, și maltrateze pre unii din biserică. Si a ucis pre Iacob fratele lui Ioan cu sabia. Si vîdînd că place Iudeilor, a adaos a prinde și pre Petru; (Si erau dilele azimilor;) Pre care și prindîndu-l l-a pus în închisore, trădându-l la patru străji de câte patru ostași, și l-a pădescă, vrînd după pasci și l scoté la popor. Deci Petru se pădă în închisore; ear rugăciune se facea neîncetat de la biserică cătră Dumnezeu pentru dînsul.

6 Si vrînd și l scoté Erod, într'acea năpte Petru dormia între doi ostași, legat cu doue lanțuri; și păditorii înaintea ușei pădui închisore. Si éca ăngerul Domnului a stătut acolo, și lumină a strălucit în închisore, și lovind în cîstă pre Petru, l-a disceptat dicînd: Scăla-te curînd! Si aș cădut lanțurile din mânila lui. Si l-a dis ăngerul: Încinge-te, și te incalță cu încalțămintele tale. Si a făcut aşa. Si l-a dis: Îmbrăca-te în vestimentul tîu, și urmăză-mi. Si eșind îi urma; și nu scia că este adevărat aceea ce se facea prin ănger; ci i se

părea că vede visiune. Si trecând straja cea d'intâia și cea 10
 a doua, și venit la pôrta cea de fer, ce duce în oraș, care
 îl s'a dischis de sine-șî; și eşind, și trecut o stradă, și indată
 s'a dus ângerul de la el. Si Petru viindu-șî în sine, a dis: 11
 Acum scîu cu adevérat, că a trimis Domnul pre ângerul seû,
 și n'a scos din mâna lui Erod, și din totă acceptarea poporului
 Iudeilor. Si luând a mînte, a venit la casa Mariei mamei lui 12
 Ioan, ce se chiama Marcu, unde erau mulți adunați, rugându-se.
 Si bătând Petru în ușa porței, a mers o servitóre și asculte, 13
 anume Rode. Si cunoscând vîcea lui Petru, de bucurie nu a 14
 dischis ușa, ci alergând în intru, a spus că Petru stă înaintea
 porței. Ear ei și dis cătră dinsa: Esci nebun; ear ea stă- 15
 ruia, că este aşa. Ear ei diceau: Este ângerul lui. Ear Petru 16
 continua bătând. Si dischideau-i, l-a uîndut și s'a uîmit.
 Ear el făcendu-li cu mâna să tacă, li-a povestit în ce chip Dom- 17
 nul l-a scos din închisore. Si a dis: Spunești acestea lui Iacob
 și fratilor. Si eşind, s'a dus într'alt loc.

Si făcendu-se diuň, nu pucină turburare era între ostași, ore 18
 ce și se fi făcut Petru. Ear Erod căutându-l, și neafându-l 19
 a cercetat pre păditorii, și a ordonat să i omore. Si pogorindu-se
 de la Iudeea la Cesarea, petreceea *acolo*.

Si era Erod intărât contra celor din Tir și din Sidon; ear 20
 toți d'impreună veniseră la el, și plecând pre Blast, care era
 cămarașul regelui, cereau pace, pentru că terra lor se nutria
 din terra regelui. Ear într'o zi otărâtă Erod imbrăcându-se 21
 în vestiment regal, și ședînd pe tron, cuvînta cătră dinșii. Ear 22
 popor striga: Vîcea dumnedeescă și nu omenescă este! Si 23
 indată l-a lovit ângerul Domnului, pentru că nu a dat lui Dum-
 nea gloria, și mâncat fiind de viermi a murit.

Si cuvîntul lui Dumneleu crescea și se îmmulția. Ear 24 25
 Barnaba și Saul împlinind serviciul, s'a uîntors de la Ierusalem,
 luând cu dinșii pre Ioan, ce se chiama Marcu.

CAP. XIII.

Barnaba și Pavel trimișii și predice evangelia. Elima orbit. Necredința Iudeilor. Pavel predică gîntelor.

Dar la biserică cea din Antiochia erau óre-cari profeți și 1
 învîțători: Barnaba și Simeon ce se chiama Niger, și Lu-
 cie Cireneanul, și Manain, care era crescut împreună cu tetrar-
 chul Erod, și Saul. Si împlinind ei serviciul Domnului și pos- 2
 tind, a dis Spiritul Sânt: Osebiti-mî pre Barnaba și pre Saul spre
 Ierusalim, la care i-am chiamat. Atunci postind și rugându-se, 3
 și puindu-șî mânilile, i-au dimis.

Deci acestia, trimișii fiind de Spiritul Sânt, s'a uîmputit în 4
 Selevcia; și de acolo au plutit la Cipru. Si viind la Salamina, 5

predicaū cuvēntul lui Dumnedeū in sinagogile Iudeilor; și aveau
 6 și pre Ioan ajutător. Si străbătēnd insula pānă la Paf, aū a-
 flat pre un fermecător, profet mincinos, Iudeū, al căruia nume
 7 era Bar-iisus; Care era cu guvernătorul Sergiu Pavel, bărbat
 8 udé cuvēntul lui Dumnedeū. Dar Elima, fermecătorul, (căci
 așa însemnăz numele lui,) li se opunea, căutând si întorcē pre
 9 guvernătorul de la credință. Ear Saul, cel ce *se dice* și Pavel,
 10 implēndu-se de Spirit Sānt, și atintind la dinsul, A dis: O
 plinie de totă viclenia și de totă înșelăciunea, fiul diabolului,
 11 inimic a totă dreptatea, nu vei inceta de a perverti cāile Dom-
 nului cele drepte? Si acum éca mâna Domnului este preste
 tine, și vei fi orb, nevēdend sōrele pānă la un timp. Si îndată
 12 a cădut preste el cēță și intunerec; și ămplănd imprejur clauta
 conductori. Atunci proconsulul vēdend ceea ce s'a făcut, a
 creduț, mirându-se de învētătura Domnului.
 13 Ear Pavel și cei ce erau cu dinsul, pornind de la Paf, aū
 venit la Perga Pamfiliel; ear Ioan dispărțindu-se de dinsul, s'a
 intors la Ierusalem.
 14 Ear ei trecēnd din Perga, aū venit la Antiochia Pisidei;
 15 și intrând in sinagogă in diua sămbătei, aū ședut. Si după
 cetirea legei și a profetilor, aū trimis mal marii sinagogei la ei,
 dicēndu-li: Bărbăti frați, de aveți cuvēnt de mangâiere cātră
 16 popor, vorbiți. Atunci Pavel sculându-se, și facēndu-li cu mâna,
 a dis: Bărbăti Israeliți și cei ce vē temeții de Dumnedeū, as-
 17 cultați. Dumnedeul acestui popor al lui Israel a ales pre pă-
 riții nostri, și a înaltat pre popor, care era strāin in terra E-
 18 giptului, și cu braț înalt i-a scos dintr'însa. Si ca la timp de
 19 patru-deci de ani a răbdat nărvururile lor in pustie; Si per-
 dēnd septe națiuni in terra lui Canaan, lă-a dat terra lor spre
 20 moscenire. Si după acestea in curgere aprope de patru sute
 cinci-deci de ani lă-a dat judecători, pānă la profetul Samuel.
 21 Si după aceea aū cerut rege; și lă-a dat Dumnedeū pre Saul
 fiul lui Kis, bărbat din semenția lui Beniamin, ca la patru deci
 22 de ani. Si înlăturându-l, lă-a rădicat pre David și li fie rege;
 despre care a și mărturisit, dicēnd: Am aflat pre David al lui
 Iesse, bărbat dupre ânima mea, care va face totē voile mele.
 23 Din semenția acestuia Dumnedeū dupre făgăduință a rădicat lui
 24 Israel Măntuitor, pre Iisus; După ce Ioan a predicat înaintea
 25 venirei lui botezul pocăinței la tot poporul lui Israel. Ear
 împlinindu-și Ioan misiunea, dicea: Cine mă socotiți că sunt?
 nu sunt eu; ci éca vine după mine, căruia nu sunt vrednic a î
 dislega încălțaminta piciorelor.
 26 Bărbăti frați, fiil neamului lui Abraam, și cei ce intre voi vē
 temeții de Dumnedeū, voue s'a trimis cuvēntul măntuitorul aces-

teia. Căci cei ce locuesc în Ierusalem și dregătorii lor, ne- 27
 cunoscându-l, nici înțelegând vocile profetilor cari se cetesc în
 totă sămbăta, le-au împlinit, condamnându-l. Si măcar că 28
 nici o vină de morțe nu au avut într'insul, au cerut de la Pilat
 și l'omore. Si după ce au împlinit tōte ce erau scrise despre 29
 el, pogorindu-l de pe lemn, l'-au pus în mormânt. Ear Dum- 30
 nedeu l'-a scutat din morți. Si el s'a arătat în multe dile ce- 31
 lor ce s'aștăsuit cu dinsul din Galileea la Ierusalem, cari sunt
 marturii sei cătră popor. Si noi vestim voue *despre* promisi- 32
 unea cea făcută părintilor: Că Dumneșteu a împlinit aceea 33
 noue filior acelora, înviind pre Iisus; precum este scris și în
 psalmul al doilea: Tu esci Fiul meu, eu astă-dî te-am născut. 34
 Ear cum că l'-a scutat din morți, fară a s'i mai intorce spre 35
 stricăciune, aşa a dis: Voiu dă voue promisiunile sănute ale lui
 David, cele sigure. Drept aceea și într'alt loc dice: Nu vei lăsa 36
 pre cel Sân al tēu și vădă stricăciune. Căci David, servind
 generaționei sale dupre voința lui Dumneșteu, a adormit, și s'a
 adăogit la părinții sei, și a vădut stricăciune. Ear *acela*, pre 37
 care Dumneșteu l'-a inviat, nu a vădut stricăciune.

Deci și fie cunoscut voue, bărbăți frați, că prin acesta vi se 38
 anunță ertarea păcatelor; Si prin acesta tot cel ce crede se 39
 îndrepteză de la tōte acele, de la cari nu ati putut a vă îndrepta
 prin legea lui Moise. Deci pădiți-vă, ca și nu vie asupra vós- 40
 tră ceea ce s'a dis prin profeti: Vedete, voi disprețitor! și 41
 vă mirați și vă perdeți; căci ești lucrez lucru în dilele vostre,
 lucruri căruia nu veți crede, de l' vă spune cineva.

Ear eșind Iudeii din sinagogă, l'-au rugat gînte, ca și li vor- 42
 bescă aceste cuvinte în sămbăta următoare. Si împrăsciân 43
 du-se sinagoga, mulți din Iudei și din proseliții au urmat lui
 Pavel și lui Barnaba; cari vorbindu-li, nă îndemna să remăie în
 harul lui Dumneșteu. Ear în cea-l-altă sămbăta mai tot orașul 44
 s'a adunat și audē cuvîntul lui Dumneșteu. Si vădend Iudeii 45
 pre multime, s'aștăimplut de invidie, și vorbiau contra celor
 disce de Pavel, opunându-se și blasfemând. Ear Pavel și Bar- 46
 naba îndrăzind așa dis: Era de trebuință a se vorbi cuvîntul
 lui Dumneșteu voue mai întâi; dar de vreme ce'l lepădați, și 47
 vă judicați pre voi nevrednică de viața cea eternă, éca ne în-
 törcește la gînte. Căci aşa ni-a ordonat Domnul, dicând: Te-am 48
 pus spre lumină națiunilor, ca să fi spre mantuire până la mar-
 ginile pămîntului.

Ear gînte auând acesta se bucurău, și glorificau cuvîntul 48
 Domnului; și au credut cătă erau otărîti spre viață eternă.
 Si se respădîau cuvîntul lui Domnului prin totă terra. Ear 49 50
 Iudeii au întăritat pre femeile pirose și însemnate, și pre cei
 de frunte ai orașului, și au rădicat persecuțione contra lui

51 Pavel și a lui Barnaba, și i-a scos din părțile Iudeilor, ești scuturând pulberea picioarelor lor asupra lor, așa venit în Iudea. Ear discipuli se impleau de bucurie și de Spirit Său.

CAP. XIV.

*Petrecerea lui Pavel și a lui Barnaba în Iconia, în Listra și în Derbe.
Întorcerea lor la Antiochia.*

1 Si fiind în Iconia așa intrat împreună în sinagoga Iudeilor, și a vorbit așa, încât a cădut multime mare din Iudei, 2 și din Ellini. Ear Iudeii cei necredincioși așa întărită și au amărit sufletele giințelor contra fraților. Deçi aș petrecut mult timp, și aș vorbit cu îndrăznelă, incredându-se în Domoului, care proba cuvântul harului seū, facând priu mânuile lor senină și 4 minuni. Ear mulțimea orașului s'a disbinat, unii fiind cu ludei, ear alții cu apostolii. Si încercându-se giințele și ludeii 6 cu dregătorii lor, ca să îi maltrateze și să îi ucidă cu pietre; Aflând ei de acesta, aș fugit la orașele Licaoniei, Listra și Derbe, 7 și în imprefurările lor; Si acolo predicau evangelia.

8 Si un bărbat în Listra neputincios la picioare ședea, care era schiop din mitra mamei sale, și nici odată nu șambllase; 9 Aceasta asculta pre Pavel vorbind, carele uitându-se la el, și 10 văzând că are credință a se vindeca. A dispus cu voce tare: 11 Scăldă drept pe picioarele tale! Si a sărit și șambllă. Ear poporul văzând ceea ce a făcut Pavel, aș rădicat vócea lor, Licaonescă dicând: Pei asemănându-se ómenilor, s'a pogorit că 12 tră noi. Si număru pre Barnaba Joe, ear pre Pavel Mercurie, 13 pentru că era cuvântător mai mare. Atunci preutul lui Joe care avea templu înaintea orașului lor, aducând tauri și cununi 14 înaintea porțiilor, vrea să li ofere sacrificii cu glótele. Ear apostolii, Barnaba și Pavel audind acesta, și-a rupt vestimentele 15 lor, și a sărit între mulțime strigând, Si dicând: Bărbăți, de ce faceți acestea? Suntem și noi ómeni de aceleași pasiuni ca voi, cari predicăm voue, ca să vă întorceți de la aceste deșerte spre Dumnezeul cel viu, carele a făcut ceriul și pămîntul, marea 16 și totă cele ce sunt într'însele; Carele în timpi trecuți a lăsat 17 totă națiunile și șambllă în căile lor; Deși nu s'a lăsat pre sine fără mărturiă, bine făcând, dându-ni din ceriu ploii și timpi fructiferi, bine-cuvântându-ne cu hrană, și împlind animile noastre 18 tre de veselie. Si acestea dicând, abia aș oprit pre popor, ca să nu sacrifice lor.

19 Si de la Antiochia și Iconia aș venit Iudei, cari înduplecând pre popor, loviau cu pietre pre Pavel, și l-aș tras afară din oraș, gândind că a murit. Ear încunjurându-l discipulii, el s'a sculat și a intrat în oraș, și a doua zi a esit împreună cu Barnaba la Derbe.

Si predicând oî evangelia în acel oraș, și învețând pre mulți, 21
 s'au intors la Lîstra și la Icônia și la Antiochia, Întârind su- 22
 ftele discipulilor, și indemnându-i și remăne în credință, și ară-
 tându-li cum că prin multe strimtorări trebuie să intrăm în im- 23
 perația lui Dumnezeu. Si rugându-se cu posturi, aù orinduit 24
 presiberti pe la biserici, și l'-au incredințat Domnului, in care 25
 aù creut. Si trecând prin Pisidia aù venit la Pamfilia. Si de a- 26
 predicând cuvîntul în Perga, s'au pogorit în Attalia. Si de a- 27
 colo aù plutit la Antiochia, de unde erau recomandați harului
 lui Dumnezeu, spre lucru, care l'-au implituit.
 Si viind și adunând biserica, aù narat căte a făcut Dum- 27
 nezeu cu ei, și cum că a dischis gîntelor ușa credinței. Si aù 28
 petrecut acolo cu discipulii mult timp.

CAP. XV.

Otărarea apostolilor asupra ținerei ceremoniilor legei în privința gîn-
 telor. Pavel și Barnaba se dispart.

1
 Într'accestea ôre-cari pogorindu-se din Iudeea învețău pre
 frați, dicînd: De nu vă veți circumcidere dupre datina lui 2
 Moise, nu vă puteți mântui. Deci făcîndu-se resistență și dis-
 putăjune nu pucină din partea lui Pavel și a lui Barnaba con- 3
 tra acelora, aù otărît și se ducă Pavel și Barnaba și ôre-cari
 alții dintre ei la apostoli și la bâtrâni în Ierusalem, în privirea
 acestei întrebări. Deci ei fiind trimiși de biserică, aù trecut 4
 prin Fiinicia și Samaria, narând de întorcerea gîntelor; și fă-
 ceau bucurie mare tuturor fraților. Si viind la Ierusalem, aù 5
 fost primiți de biserică și de apostoli, și de bâtrâni, și aù na-
 rat căto a făcut Dumnezeu cu dinșii; Adăogind că s'au scu-
 lat ôre-cari din secta Fariseilor cari creduseră, dicînd, că tre-
 bue a'i circumcidere și a li ordona și pădescă legea lui Moise.

Deci s'au adunat apostolii și bâtrâni și cerceteze acest lucru. 6
 Si făcîndu-se multă disputare, s'a scutat Petru, și l'-a dit: Bâr- 7
 baș, fraț, voî sciți că de la început Dumnezeu a ales între noi, ca prin gura mea să audă gîntele cuvîntul evangeliu, și să 8
 credă. Si cunoșteorul de ânimi, Dumnezeu, l'-a mărturisit, dându-li 9
 Spiritul cel Sânt, ca și noue. Si nici o diferență nu a făcut 10
 între noi și între ei, curățind și ânimile lor cu credință. Acum
 dar de ce ișpiți pre Dumnezeu, a pune jug preste cerbicea 11
 discipulilor, care nici părinții nostri, nici noi nu l'-am putut
 purta? Ci credem că și noi ne vom mântui ca aceia, numai
 prin harul Domnului nostru Iisus Christos.

Atunci totă adunarea a tăcut, și asculta pre Barnaba și pre 12
 Pavel, narând căte semne și minuni a făcut Dumnezeu între
 gînte printre însii.

13 Ear tăcând ei, a luat cuvântul Iacob, dicând: Bărbați, frați,
 14 ascultați-mă: Simon a narat, cum Dumneșteu întâi a cer-
 cetat pre ginte, ca și ia dintr-un popor *numit dupre nume*
 15 mele lui. Si cu acesta se potrivesc cuvintele profetilor, pre-
 16 cum este scris: După acestea mă voi întorce, și voi reedifica
 cortul lui David cel căzut; și voi rezidi cele dărămate ale lui,
 17 și'l voi rădica: Ca și caute cel-l-alți din omeni pre Domnul,
 și tóte națiunile, cari sunt numite dupre numele meu; dice Dom-
 18 nul cel ce face tóte acestea. Cunoscute din etern sunt lui
 19 Dumneșteu tóte lucrurile lui. Pentru aceea eū judic a nu fi
 20 supărăți cei ce din ginte se intorc la Dumneșteu; Ci trebuie
 să li se scrie, ca și se ferescă de pângăriturile idolilor, și de dis-
 21 frânare, și de *animale* sugrumate și de sânghe. Căci Moise
 are, âncă din dilele cele de demult, pre cei ce l'predică în tóte
 orașele, cetindu-se în sinagogă în totă sămbăta.
 22 Atunci apostolii și bătrâni cu totă adunarea aū decis, ca a-
 legând bărbați dintre ei, și trimițe la Antiochia cu Pavel și
 23 Barnaba: pre Iuda ce se chiamă Barsaba, și pre Sila, bătrâni
 bași fruntași între frați. Si aū scris, și aū trimis prin mâinile
 24 lor acestea: Apostolii și bătrâni și frați către frați cei dintr-
 25 ginte, ce sunt în Antiochia și în Siria și în Cilicia: De vreme
 ce noi am audit, că ore-carri dintre voi eșind vău turburăt cu
 26 cuvintele lor, și aū resturnat sufletele vostre, dicând, că trebuie
 27 să vă circumcideti, și să pădiți legea, ceea ce noi nu li-am or-
 28 donat; Adunați fiind cu un cuget, am decis ca, alegând băr-
 29 bați, și i trimitem la voi împreună cu iubiții nostri Barnaba și
 Pavel: Omenei cari și-a spus vieta lor pentru numele Dom-
 30 nului nostru Iisus Christos. Drept aceea am trimis pre Iuda
 și pre Sila, cari și ei vă vor spune acestea și cu cuvântul. Căci
 31 Spiritul Sânt și noi am decis, să nu se mai pue preste voi nici
 o sarcină decât acestea necesară: Ca să vă feriți de cele
 32 sacrificata idolilor, și de sânghe, și de *animale* sugrumate, și de
 33 disfrânare; de cari de vă veți pădi, veți face bine. Fiți sănătoși.
 34 Deci acestia dimînându-se, aū venit la Antiochia; și adunând
 35 multimea credincioșilor aū trădat epistola; Si cetindu-o, s'a
 36 bucurat pentru măngăiere; Si Iuda și Sila, fiind și ei profeti,
 37 aū indemnăt pre frați cu multe cuvinte, și i-aū întărit. Si
 38 remăind acolo căt-va timp, s'aū dimis cu pace de la frați către
 apostoli. Ear Sila s'a decis să remăne acolo. Ear Pavel și
 Barnaba aū remas în Antiochia, învățând și predicând împreună
 cu mulți alți cuvântul Domnului.
 36 Ear după căte-va dile a dîs Pavel către Barnaba: Întorcându-ne, să cercetăm pre frați nostri prin tóte orașele, in cari
 37 am predicat cuvântul Domnului, și vedem cum petrec. Si Bar-
 38 naba se determină să ia și pre Ioan, supra-numit Marcu. Ear

Pavel nu a găsit de cuvîntă săl la cu dinșii, pentru că se dispartise de el din Pamfilia, și nu mersese cu dinșii la lucru. Drept aceea s'a născut certă între dinșii, încât el s'a dispărțit 39 unul de altul; și Barnaba luând pre Marcu a plutit în Cipru. Ear Pavel alegând pre Sila, s'a dus, incredințându-se harului 40 lui Dumnezeu de către frați. Si trecea prin Siria și Cilicia, 41 intărind bisericile.

CAP. XVI.

Pavel ia cu sine pre Timotheiu. Domnul îl chiamă in Macedonia. Petrecerea sa in Filippi.

A tunci a venit el la Derbe și la Listra; și éca era acolo un 1 discipul anume Timotheiu, fiu unei femei Iudeă credin- 2 ciouse, ear de pârinte Ellin; Care avea mărturie bună de la 3 frații din Listra și Iconia. Pre acesta a voit Pavel și mérge 4 impreună cu el; deci luându-l, l-a circumcis din cauza Iudei- 5 lor ce erau în acele locuri, căci toți sciau că pârintele lui era Ellin. Si cum treceaū prin orașe, trădaū credințoșilor ordi- 6 nile cele otările de apostoli și de bătrâni cei din Ierusalem, 7 ca și le urmeze. Deci bisericile se întăriaū în credință, și 8 sporiua la numer în tôte dilele.

Ear ei trecend prin Frigia și prin laturea Galatiei, au fost 9 opriri de Sântul Spirit a vorbi cuvîntul în Asia; Si viind 10 la Misia, se încercă a merge la Bithinia; dar nu i-a lăsat 11 Spiritul. Deci trecend prin Misia, s'a pogorit la Troada. 12 Si s'a arătat lui Pavel nótâpa vedenie: Un bărbat Macedonian 13 sta rugându-l, și dicând: Treci în Macedonia și ne ajută. Ear 14 când a vîdut vedenia, îndată am cercat și eșim în Macedonia, 15 socotind că ne chiamă Domnul și li predicăm evangelia.

Drept aceea pornind de la Troada, am mers drept la Sa- 11 motracia, și a doua și la Neapoli; Si de acolo la Filippi, care 12 este orașul cel întâi al părții acesteia a Macedoniei, și coloniă; și 13 intr'acel oraș am petrecut căte-vă dile. Si în ziua sămbetei am 14 eșit afară din oraș, lângă rîu, unde era întărit a se face ru- 15 găciune; și sejînd, vorbiam către femeile ce se adunaseră. Si o femeie, anume Lidia, neguțătoresă de purpură, din orașul Thiatirilor, temetóre de Dumnezeu, asculta; căreia Domnul i-a dischis ânima, ca să ţă aminte la cele ce se vorbiau de Pavel. Si botezându-se ea și casa ei, s'a rugat, dicând: De mă soco- 16 tiști și credințoșă Domnului, intrați în casa mea și remăneți aici. Si ne-a induplicat.

Ear mergînd noi la rugăciune, ne-a întîmpinat o fată, care avea 17 spirit pithonic, și care aducea cästig mult stăpânilor ei, vrăjind. Acesta urmând lui Pavel și noue striga, dicând: Acești ómeni sunt servii lui Dumnezeu celui Pre-inalt, cari ni vestesc calea

18 măntuirei. Si acesta făcea în multe dile. Ear supărându-se Pavel, și intorcându-se, a dîs spiritului: Eu îți ordon în numele lui Iisus Christos, să ești dintr'insa. Si a eșit în acea órá.
 19 Si vădend stăpânii ei, că s'a perdu speranța căstigului lor, prindând pre Pavel și pre Sila, i-a tărit în tirg la dregețori,
 20 Si ducându-i la magistrații, aú dîs: Acești ómeni, fiind ludei,
 21 turbură orașul nostru, Si învăță datine, cari nu ni este permis
 22 a le primi, nici a le face, fiind noi Români. Si multimea s'a ră-
 23 dicat în tumult contra lor; și magistrații, rupându-și vestimenta-
 24 in iuhișore, ordonând păditorului iuhișorei să-i pădeșcă cu sa-
 25 soreea cea din intru, și a băgat picioarele lor în butuc.
 25 Ear la miejdul noptii Pavel și Sila rugându-se aú cântat cân-
 26 tece de laudă lui Dumnezeu, încât îi audiau *căi-l-alți* arestații.
 27 Si fără de veste s'a făcut cutremur mare, încât s'a clătit te-
 28 melile iuhișorei; și indată s'a dischis totă usile, și lanțurile
 29 tuturor s'a dislegat. Si discepându-se păditorul iuhișorei,
 30 și vădend dischise usile iuhișorei, scoțând sabia, vrea si se o-
 31 cu voce tare, dicând: Nemic rêu nu'ți face, căci toți suntem
 32 aici. Atunci el cerând luminare, a sărit în intru, și tremurând
 33 se prosternea înaintea lui Pavel și a lui Sila; Si scoțându-i
 34 afară a dîs: Domnilor, ce trebuie să fac, ca să mă măntuesc?
 35 Ear ei aú dîs: Crede în Domnul Iisus Christos, și te vei mă-
 36 tui, tu și casa ta. Si i-a vorbit cuvîntul Domnului, lui și
 37 tuturor celor din casa lui. Si luându-i într'acea órá a noptii,
 38 li-a spălat ranele, și s'a botezat el și toți ai lui indată. Si
 39 ducându-i în casa sa, li-a pus mésă; și s'a bucurat cu tota
 40 casa sa, că a cređut în Dumnezeu.
 35 Si făcându-se șiuă, aú trimis magistrații pre servitor, di-
 36 cend: Dimite pre acei ómeni. Si a spus păditorul iuhișorei
 37 aceste cuvinte lui Pavel: Magistrații aú trimis și fizii cliberați;
 38 acum dar ești, și mergeți în pace. Ear Pavel li-a dîs: El
 39 ne-aú bătut înaintea tuturor fără de judecată, măcar că sun-
 40 ascuns; nu aşa; ci sî vie ei și ne scotă. Si aú vestit servi-
 41 torii aceste cuvinte magistraților; și acestia s'aú temut, audind
 42 că suntem Români. Si viind li s'aú rugat; și scoțându-i și poftiau
 43 că suntem Români. Si eșind din iuhișore aú intrat în Lidia; și
 44 vădend pre frați și măngălându-i, s'aú dus.

CAP. XVII.

Petrecerea lui Pavel in Thessalonic, in Berea și in Athena.

Si trecând prin Amfipoli și Apollonia, aș venit la Thessalonica, unde era sinagogă a Iudeilor. Ear Pavel, dupre scripturi, a intrat la ei, și în trei sămbete a disputat cu ei din și si invieze din morți, și că acest Iisus pre care cū vî vestesc este Christos. Si unii dintr'insăi aș credut, și s'aș însoțit cu Pavel și cu Sila, și multime mare din Ellini pioși, și din femei insemnate nu pucine.

Ear Iudeii, cari nu credeaū, împlêndu-se de învidiu, și luând cu sine pre nisice omenei rei din cei proști, și făcând glotă, aú intărât orașul; și năvâlind asupra casei lui Iason, căutaū și scote la popor. Dar neafându-ți, trăgeau pre Iason și pre unii din frajă la mai mari orașului, strigând; Acestia cari au turburat totă lumea aú venit și aici; Iason î-a găzduiut pre ei. Acestia totuști făptuesc contra ordinilor Cesarului, dicând că este alt rege, Iisus. Si aú turburat pre popor și pre mai mari orașului, cari audiau acestea. Si luând garanție de la Iason și de la cei-l-alti, î-a dimis.

Si frajii indată noaptea aú trimis pre Pavel și pre Sila la Berea; cari mergând, aú intrat în sinagoga Iudeilor. Acestia erau mai nobili decât cei din Thessalonic, primind cuvântul forte bucuroși, și în tote dilele cercând scripturile, de săuțt acestea aşa. Deci mulți dintr'insăi aú credut, și din Ellini însemnatăi, și femei și bărbăti, nu pucini. Ear afând Iudeii cei din Thessalonic, că și in Berea s'a predicat de Pavel cuvântul lui Dumnezeu, aú venit și acolo, atâtând pre popor. Si indată aú trimis frajii pre Pavel și mérge la mare. Ear Sila și Timotheiu acceptau acolo. Ear cei ce însoțiau pre Pavel, îl-aú dus până la Athena, și luând ordine către Sila și Timotheiu, ca căt mai curând s'i vie la el, s'aú dus.

Ear acceptându-ți Pavel in Athena, se irita într'insul spiteritul lui, vădând cetatea plină de idoli. Drept aceea disputa in sinagogă cu Iudeii și cu proseliții, și în tîrg în tote dilele cu cei ce se întîlnuia. Atunci ore-cari filosofi din Epicurei și din Stoici disputau cu el; și unii diceau: Ore ce ar voi acest birfitor și dică? ear alții: Se pare că este vestitor de dei străini; pentru că li predica pre Iisus și invierea. Si prindându-l îl-aú dus la Arcopag, dicând: Ore putem sci ce este acăstă învechitură nouă despre care tu vorbesc? Căci tu bagi în urechile noastre nisice lucruri străine; drept aceea voim și scim ce ar fi acestea. (Căci toti Athenienii și străini nouveniți nu se occupau de nimic alta, decât de a vorbi séu a audi ceva nou).

- 22 Atunci Pavel stănd in međiolocul Areopagului a dis: Bărbați și privind obiectele de adorațiune ale vostre, am aflat și un alt tar pe care este înscris: NECUNOSCUTULUI DUMNEDECĂ.
 23 Athenei, in tóte vě věd, că țineți mult la deit. Căci trecând
 și objectele de adorațiune ale vostre, am aflat și un alt
 tar pe care este înscris: NECUNOSCUTULUI DUMNEDECĂ.
 24 Deci pre care voi il adorați necunoscându-l, pre acesta eū vîl
 vestesc. Dumedeju care a făcut lumea și tóte cele ce sunt
 intr'insa, acesta fiind Domnul cerului și al pământului, nu lo-
 cuesce in temple făcute de mâni; Nică de mâni omenesci se
 servesc, ca cum având trebuință de ceva, de vreme ce el dă tutu-
 mul omenesc, și locuiescă pe totă fața pământului, determinând
 25 ror vietă și suflare și tóte; Si a făcut dintr'un sângă tot nea-
 26 27 timpii otărî și marginile locuinței lor; Ca să caute pre Dom-
 nul, ca döră l-ar simți, și l-ar afla, măcar că nu este departe
 28 de fie-care din noi. Căci intr'insul viețuim și ne mișcăm și
 29 sîntem; precum óre-cari din poeții vostrî aă dis: Căci și neam al
 lui sîntem. Deci de vreme ce suntem neam al lui Dumnezeu,
 rului său argintului său pietrei, care este cioplitură a mește-
 30 trecendu-l Dumnezeu cu vederea, acum ordonă tuturor óme-
 31 nilor pretutindenea să se pocăescă; Pentru că el a otărît o șină,
 in care va să judge lumea in dreptate, prin bărbatul pre care
 l-a orindut, dând tuturor siguranță despre acesta prin invierea
 lui din morți.
 32 Ear audind de invierea morților, unii iși băteaă joc; ear alii
 33 aă dis: Sî te audim earăsi despre acesta. Așa Pavel a eșit
 34 din međiolocul lor. Ear óre-cari bărbați lipindu-se de el aă
 creduț; între cari era și Dionisie Areopagitul, și o femeie a nu-
 me Damaris, și alții cu dinșii.

CAP. XVIII.

Pavel remâne in Corinth un an și jumătate; cercetăză in urmă mai multe bisericăi. Apolos.

- 1 **D**upă acestea eșind Pavel din Athena, a venit la Corinth.
 2 Si afănd pre óre-care Iudeu anume Akila, de neam din Pont, care de curênd venise de la Italia, și pre Priskilla fe-
 meeia lui, (pentru că Claudius ordonase să ēse toti Iudeii din
 3 Roma) a venit la ei. Si fiind el de aceeași meserie, a remas la din-
 4 și și a lucrat; căci erau de meserie făcători de corturi. Si vorbia
 in sinagogă in tóte sămbetele, și convingea și pre Iudei și pre
 5 Ellini. Ear sosind de la Macedonia Sila și Timotheiu, Pavel
 era cuprins de spirit, mărturisind Iudeilor că Iisus este Christos.
 6 Ear opunéndu-se ei și hulind, scuturându-și vestimentele li-a
 dis: Sângele vostru și asupra capului vostru; eū sunt curat; de
 7 acum mă voi duce la ginte. Si mutându-se de acolo, a re-

nit la casa óre-cárui om anume Iust, temëtor de Dumnedeu,
a căruia casă era lângă sinagogă. Ear Crisp, mai marele si- 8
nagogei, a credu în Domnul, cu totă casa lui; și mulți din
Corinthen audind, credeau și se botezau. Atunci Domnul nòp- 9
tea în visiune a dîs lui Pavel: Nu te teme, ci vorbesce și nu
tâcea; Căci eu sunt cu tine, și nimene nu se va încerca a'ă 10
face rău; căci am popor mult în acéstă cetate. Si a ședut 11
acolo un an și sese luni, învățând între ei cuvîntul lui Dumnedeu.
Si Gallion fiind proconsul în Achaia, s'a rădicat Iudeii cu 12
un cuget contra lui Pavel, și l-a dus la tribunal. Picend: 13

Acesta înduplecă pre ómeni și se închine lui Dumnedeu contra 14
legei. Si vrînd Pavel - sî'ă dischide gura, a dîs Gallion cătră 14
Iudei: De ari fi fost vre-o nedreptate său vre-o faptă rea, o
ludeilor, dupre reson v'ăși fi suferit; Ear fiind că este între- 15
bare despre cuvînt, și despre nume, și despre legea voastră, veți
căuta voi; căci eū nu voi fi judecător acestora. Si ă-a go- 16
nit de la tribunal. Atunci toți Ellini apucând pre Sosthen, 17
mai marele sinagogei, îl bătea înaintea tribunalului, și lui Gal-
lion nu i păsa nimic de acestea.

Ear Pavel după ce a mai remas âncă multe dile, dispărțin- 18
du-se de la frați, și plutit la Siria, și împreună cu el Priskilla
și Akila, tundêndu-șî capul în Chencreas; pentru că făgăduise. 19
Si viind la Efes ă-a lăsat acolo; ear el intrând în sinagogă, 19
disputa cu Iudeii. Si rugându-l ei ca să remăne la dinșii mai 20
mult timp, nu a voit; Ci s'a dispărțit de la ei, dicend: Eū 21
trebuie neapărat să fac serbatorea viitoră în Ierusalem; dar ea-
răși mă voi intórce la voi, de va voi Dumnedeu. Si a plutit 22
de la Efes. Si desbărcând în Cesarea, s'a suit la Ierusalem, 22
și salutând biserică de acolo, s'a pogorit la Antiochia. Si pe- 23
trecând acolo cătva timp, s'a dus, trecând de rînd prin laturea
Galatiei și a Frigiei, întărind pre toți discipuli.

Intr'acestea un Iudeu anume Apollos, Alessandrian de neam, 24
bărbat eloent și puternic în scripturi, a venit la Efes. Acesta 25
era învățat în calea Domnului; și fiind ferbinte la spirit, vorbia
și învăța cu dinadinsul cele despre Domnul, deși scia numai 26
botezul lui Ioan. Acesta a început a vorbi cu îndrăznelă în
sinagogă; și audindu-l Akila și Priskilla, l-a luat la sine, și 27
mai lămurit ă-a explicat calea lui Dumnedeu. Si vrînd el să
trecă în Achaia, frații aă seris, îndemnând pre discipuli să lă-
măscă; care venind a ajutat mult celor ce prin har creduseră;
Căci el înfruntase și în public pre Iudei, arătându-li din scrip- 28
turi că Iisus este Christosul.

CAP. XIX.

Predicarea lui Pavel în Efes. Rescăluă pornita contra lui.

- 1 **L**ăr când era Apollos in Corinth, Pavel trecând prin păr.
 2 file cele de sus, a venit la Efes; și astănd pre ōre-cari
 3 discipuli, Lî-a dîs: Primit-ati Spirit Sânt după ce ati credut?
 4 Ear ei î-a dîs: Încă nici nu am audit de este Spirit Sânt.
 5 Și i-a întrebat: Dar cu ce botez văti botezat? Dîs-ău ei: Cu
 6 pocăinței, dicând poporului, ca și credește in cel ce vine după
 7 dînsul, adică in Christos Iisus. Și aușind acăsta, s-au botezat
 8 in numele Domnului Iisus. Și puindu-și Pavel mâinile preste
 9 ei, a venit Spiritul Sânt preste dînsui; și vorbiuă in limbi și
 10 profețiau. Și erau toți bărbați ca la doi-spre-dece.
 11 Și el intrând in sinagogă, cu îndrăznelă vorbia trei luni,
 12 disputând spre a'i convinge in cele de imperația lui Dumnezeu.
 13 Ear de vreme ce unii se impetrău și nu ascultau, vorbind reu
 14 de acăstă cale înaintea mulțimiei, Pavel depărtandu-se de la ei,
 15 a osobit pre discipuli; și a convorbit in totele dilele in scola
 16 unui Tiran. Și acesta s'a făcut in doi ani, încât toți cei ce
 17 locuiau in Asia aú audit cuvântul Domnului Iisus, atât Iudei
 18 căt și Ellini. Și făcea Dumnezeu minuni însemnate prin mă
 19 séu basmale, ce se atinsese rău de corpul seu, și se depărtau de
 20 la ei boala, și spiritele cele rele eșiau dintr'insui.
 21 Atunci ōre-cari din esorcistii iudeesci, cari cutrierau, s'au
 22 incercat a chiama preste cei ce aveau spiritele cele rele nu
 23 mele Domnului Iisus, dicând: Vă jurăm cu Iisus, pre care Pavel
 24 predica. Și erau șepte fii ai unui Sheva, archiereu iudeu,
 25 cari faceau acăsta. Și respundând spiritul cel reu, a dîs: Pre
 26 Iisus cunosc, și pre Pavel cunosc; dar voi cine sunteți? Și
 27 sărind asupra lor omul in care era spiritul cel reu, și biruin
 28 du-ți, i-a maltratat, încât aú fugit dintr'acea casă gol și rănit.
 29 Și acesta s'a făcut cunoscut la toți Iudeii și Ellini ce locuiau
 30 in Efes; și a cădut frică preste toți aceia, și se glorifica nu
 31 mele Domnului Iisus. Și mulți din cei ce creduseră veniau, mă
 32 turisind și vestind ce aú făcut. Multă și din cei ce făcuseră
 33 vrăjitorie, aducând cărțile, le ardeau înaintea tuturor; și soco
 34 tină prețurile lor, aú aflat cinci-deci de miile de arginti. Așa
 35 de puternic crescea și se întăria cuvântul Domnului.
 36 Ear finindu-se acestea, și-a propus Pavel, ca trecând prin
 37 Macedonia și Achaia, să mărgă la Ierusalem, dicând: După ce
 38 voi fi acolo, trebuie și văd și Roma. Și trimițând la Mace
 39 donia doi din ajutătorii sei, pre Timotheiu și pre Erast, el sun
 40 gur a remas in Asia cătva timp.
 41 Ear într'acel timp s'a născut nu pucină turburare despre

căcea Domnului. Căci óre-care argintar, anume Demetrie, fă-
cea pentru Diana temple de argint, și da mult cástig meșteri-
lor; Deci adunându-și pre acestia și pre lucrătorii lor a dis: 24
Bărbaților, scîti că dintr'acest lucru este cástigul nostru; luse 25
vedeli și audiți, că nu numai în Efes, ci mai în totă Asia,
acest Pavel a înduplecăt și a abătut mult popor, dicéud, că nu
sunt dumunei dei ce se fac de mâni; Si nu numai acéstă 27
meserie a nôstră este în pericol a se nimici; ci și templul
marei deite Diana se va disputui, și se va surpa majestatea ei,
pre care totă Asia și lumea o adoréză.

Auind acesta și impléndu-se de mânie aú strigat, dicéud: 28
Mare este Diana Efesenilor! Si s'a implut totă cetatea de tur- 29
burare; și s'a pornit toți cu un cuget la teatru, răpiind cu sine
pre socii lui Pavel, pre Gaiu și pre Aristarch Macedoneni. 30
Ear Pavel vrénd si între în popor nu l-a lăsat discipulii. 31
Âncă și unii din mai marii Asiei, fiindu-i amici, aú trimis la 32
dinsul, rugându-l și nu se ducă la teatru. Într'acestea unii 33
strigau una, ear alții alta; căci adunarea era în turburare, și
cei mai mulți nu sciau pentru ce se adunaseră. Atunci aú 34
făcut pre Alessandru și ése din popor, propunéndu-l Iudei. Ear
Alessandru făcend cu mâna, vrea și vorbescă cătră popor. Ear 35
cunoscénd că este ludeu, toți cu o vóce, care ținu ca vre-o doue
óre, strigau: Mare este Diana Efesenilor.

Inse cancelarul a potolit pre popor, dicéud: Bărbați Efesenii, 35
care om nu scie că cetatea Efesenilor este inchinătóră a marei deite
Diana și a iconei căpătă de la Ioe. Deci fiind acestea fără 36
contradicere, vi se cuvinte și vă astemperăți, și și nu faceți nimic
cu pripelă. Căci ată adus pre acesti bărbați, cari nu sunt nici 37
furi de cele sânte uici blasfemători de deita vostă. Deci dacă 38
Demetrie și meșterii ce sunt cu el aú ceva contra cuiva, dile
de judecată se țin, și proconsuli sunt; pîrescă-se unul pre altul.
Ear dacă aveți alt ceva de cerut, se va decide în adunare le- 39
gală. Căci suntem în pericol a fi pîrîti pentru rescôla de as- 40
tă-di, fiind că nici o causă nu este, dupre care am puté si dăm
sémă pentru acéstă turburare. Si acesta dicéud, a dimis a- 41
dunarea.

CAP. XX.

Pavel se duce in Macedonia. Invierea lui Evtich. Pavel trece la Milet, unde salută la dispărțire pre bûtrânnii bisericicei din Efes.

Ear după ce a incetat tumultul, Pavel chămând la sine 1
pre discipulii, și luându-și diua bună de la dinzi, a esit și 2
mérge in Macedonia. Si trecend prin părțile acelea, și în- 3
demnându-i cu cuvinte multe, a venit in Grecia; Si a remas
acolo trei luni. Ear pândindu-l Iudei când era si se sue in

4 Siria, și-a propus să se întoarcă prin Macedonia. Își mergeașă cu el până la Asia Sopatru Bereanul; și din Thessalonicei Aristarch și Secund, și Gaiu Derbeanul și Timotheiu; iar din 5 Asia Tichic și Trofim. Aceștia mergând înainte ne-au ascuns 6 Tată în Troada. Ești noi după dilele azimilor am plutit de la Filippi, și în cinci dile am venit la ei în Troada, unde am remas șepte dile.
 7 Ear la întâia di a septămânei, fiind adunată discipulii și frângă pâne, Pavel având a purcede a doua di, convorbirea cu dinușii; 8 și să-a prelungit cuvântul până la mijlocul noptii. Si erau 9 multe luminări în foișorul unde erau adunați. Si sedând un șenăr a nume Evtich la ferestră, fiind cuprins de somn greu, și vorbind Pavel mult timp, biruit de somn a cădut jos din rândul 10 al treilea, și l-a rădicat mort. Ear Pavel pogorindu-se, a cădut preste el, și îmbrățoșindu-l a dîs: Nu vă turburați; căci 11 sufletul lui este într'insul. Atunci suindu-se, și frângând pâne, și mânând și vorbind în-de-ajuns până la diuă, apoi a poruncit.
 12 Ear pre tânăr l-a adus viu, și s'a u măngăiat nu pucin.
 13 Ear noi mai înainte mergând cu corabia am plutit la Assos, având a lăua de acolo pre Pavel; căci aşa era orinduit, vrând 14 el și mărgă pe jos. Si întinindu-se el cu noi la Assos, l-am 15 luat și am venit la Mitilena. Si de acolo plutind, a doua di am sosit în fața Chiului, ear în cea-l-altă di am ajuns la Samos; 16 și rămas în Trogiliu, a doua di am venit la Milet. Căci Pavel se decisese să trăceă alătura Efesul, ca să nu î se întempe să întărdeje în Asia; căci se grăbia, de ar putea, să fie în Ierusalem în diua Cincidecimei.
 17 Si din Milet trimisend la Efes a chiămat pre bătrâni biserici. Si viind ei la el, lă-a dîs: Voî scîti cum am fost cu voi în tot timpul, din diua cea dintâia în care am intrat în Asia; 18 Servind Domnului cu totă umilință, și cu multe lacrimi și ispite, 19 cari mi s'a u întemplat prin pândirile Iudeilor; Si că nu am ascuns de la voi nimic dintre cele de folos, predicându-vi evanđelia, și învețându-vă în public și prin case; Predicând și Iudeilor și Elinilor pocăința către Dumnezeu, și credința în 20 Domnul nostru Iisus Christos. Si acum éca e u împins de spirit merg la Ierusalem, nesciind cele ce mi se vor întembla a- 21 colo; Decât numai că Spiritul cel Sânt mărturisesc în toate 22 orașele, dicând că lanțuri și strimtorări mă ascăptă. Înse nu mă ocup de aceasta, nică vieta mea nu mă socotesc mai prețioasă, decât a fini mersul meu cu bucurie, și serviciul ce am luat de la Domnul Iisus, a mărturisi evanghelia harului lui Dumnezeu.
 23 Si acum éca sciu că nu veți mai vedea fața mea voi toți, printre 24 cari am petrecut predicând imperația lui Dumnezeu. Pentru aceea vă mărturisesc în diua de astă-di, că curat sunt eu de

sângele tuturor. Căci nu m'am ferit de a vî vesti voue tot 27 consiliul lui Dumnezeu. Drept aceea luă aminte de voi și 28 de tîta turma, în care Spiritul Sânt v'a pus episcopî, și păstorî biserica lui Dumnezeu, care a căstigat-o cu sângele seu. Căci 29 se în acesta, că după plecarea mea vor intra între voi lupi grei, cari nu vor cruța turma; Si diintre voi chiar se vor scula băr- 30 batî vorbind cele perverse, ca și tragă pre discipuli după dinșii. Petru aceea priveghiați, aducându-vî aminte, că trei ani năoptea 31 și diua nu am incetat cu lacrimi de a sfatui pre fie-care din voi. Si acum, fraților, vă încredințez lui Dumnezeu, și cuvîntului 32 harului seu, care poate a vă edifica și a vă da moscenire între toți cei sănăti. Argiutul seu aurul său vestimentul nici a unuitu nu 33 am poftit. Voi înșî-vă sciți, că aceste mâni a u lucrat pentru 34 trebuințele mele și ale sociilor mei. În tîte v'am arătat, cum 35 că lucrând se cade și ajutați celor slabî, aducându-vî aminte de cuvîntul Domnului Iisus, că el a dis: Mai fericit este a da decât a lua.

Si acestea dicând, plecându-și genuchiele sale, s'a rugat 36 cu ei toți; Si a plâns toți mult, și cădând pe grumazul lui 37 Pavel il sărăuă; Amârindu-se cu deosebire pentru cuvîntul ce li disese, că nu vor mai vedé faça lui. Si lescortau la corabie.

CAP. XXI—XXIII.

Agab. Pavel vine la Ierusalem. Iudei îl maltratează. Vorbirea lui Pavel către Iudei; acestia cer morțea lui; el este pus în inchisore; Pavel se apără înaintând sineadriului Iudeilor. Unii Iudei voiesc și l omore. Guvernătorul îl trimite la Cesarea.

Ear dispărțindu-ne cu greu de dinșii și îmbărcându-ne, 1
am venit drept la Cos, și a doua di la Rhodos, și de 2
acolo la Patara. Si afănd o corabie trecând la Finicia, suin- 3
du-ne într'insa am plutit. Si ivindu-se Cipru, și lăsându-l în 4
stânga, plutiam la Siria, și ne-am debarcat în Tir; căci acolo era si fie discărcată corabia de povoră. Si afănd discipuli am remas acolo șepte dile; acestia diceau lui Pavel prin Spir- 5
tul, ca si nu se sue la Ierusalem. Ear după ce a trecut a- 6
ceste dile, am plecat și mergem, escortați fiind de toți cu femei și cu copii, până afară din oraș; unde plecând genuchiele pe 7
teren, ne-am rugat. Si luându-ni diua bună unii de la alții, ne-am 8
suțiu corabie; ear aceia s'a întors a casă.

Ear finind noî călătoria pe apă de la Tir, am venit la Pto- 9
lemaida, și salutând pre frați am remas o di la ei. Ear a doua 10
di eșindnoi cari eram cu Pavel, am venit în Cesarea; și intrând în casa lui Filip evangelist, care era din cel șepte, am remas la el; Si acesta avea patru fîie fecioare, cari profetiau. Si pe- 8
trecând noi acolo multe dile, a venit din Iudeea un profet a-

- 11 nume Agab. Acesta viind cătră noi, și luând braul lui Pavel, și legându-și mâinile și picioarele, a dîs: Așa vorbesc spiritul său: Astfel vor lega Iudeii în Ierusalem pre bârbatul al cărui ruia este acest brau, și l vor trăda în mâinile gîntelor.
- 12 Dînd acestea, îl rugam noi și cei de loc de acolo, ca și nu se 13 suie el la Ierusalem. Înse Pavel a respuns: Ce faceți, de geții și mîni întristăți ânima? căci eu sunt gata nu numai a fi legat, ci și a muri în Ierusalem pentru numele Domnului Iisus.
- 14 Așa nepudorând noi al înduplaea, am incetat, dicând: Voea domnului și fie.
- 15 16 După cîteva dîle gâtindu-ne, ne suiam la Ierusalem. Si impreună cu noi a uî venit și unii discipuli de la Cesarea, ducându-ne la ore-care Mnason Ciprian, discipul vechiului, la care și găzduiam.
- 17 18 Si sosind noi în Ierusalem, frații ne-a uî primi bucurios. Ear a doua dîl a intrat Pavel împreună cu noi la Iacob; și toti bărbații s'a uî adunat acolo. Si salutându-î, spunea căte una pe rînd cele ce a făcut Dumnezeu între gînte prin serviciul lui. Si ei au uînd glorificau pre Domnul, și l-a uî dîs: Veđi, frate, căte miriade de Iudei sunt, cari a uî credut, și toti sunt 21 zeloși pentru lege. Si sunt informații despre tine, că înveță pre toti Iudeii cei d'ntre gînte, si se lepede de Moise, dicând ca si nu și circumcidă pre copiii lor, nici si amble dupre datine.
- 22 Ce dar este? Neapărăt se va aduna mulțime, căci vor au și că aî venit. Deci fă acesta, care iți dicem: Sunt la noi patru bărbați, cari a uî făgăduință asupra-l. Pre acestia luându-î, curățesc-te împreună cu ei, și cheltuesc pentru ei, ca și și rază capul; aşa vor cunoșce toti, că din cele de cari a uî fost informații despre tine nimic nu este adeverat, ci că tu continui a pădi legea. Ear în privința gîntelor cari a uî credut noi am scris, otărind, că ei nimic si nu pădescă de acest fel, decât numai, ca si se ferescă de cele sacrificante idolilor, și de sânge, și de cele sugrumate, și de disfrânare.
- 26 Atunci Pavel luând pre bărbați și a doua dîl curățindu-se cu ei, a intrat în templu, și anunță că va împlini dîlele curățeniei, până ce se va aduce sacrificii pentru fie-care dintr'u însî.
- 27 Dar mai finindu-se acele șepte dîle, Iudeii cei din Asia vîdîndu-l în templu, a uîntărit tot poporul, și a uî pus mâinile pe el, strigând: Bărbați Israeliti, ajutați! Acesta este omul care înveță pre toti în tot locul contra poporului și a legelui și a locului acestuia; anca și Ellini a introdus în templu, și a spurcat acest sănt loc. (Căci vîduseră pre Trofim Efeseanul în cetate cu el, pre care socoteau că l-a introdus Pavel în templu). Si se mișca totă cetatea, și a alergat împreună poporul; și prindând pre Pavel îl trăgeau afară din templu; și îndată s'a uî închis ușile.

Si căutând ei și l omore, a venit veste la căpitanul cohortei, cum că s'a turburat tot Ierusalemul; Care îndată luând ostășii și sutășii, a alergat cătră ei; ear ei vădend pre căpitanul apropiindu-se, l-a apucat, și a ordonat săl lege cu doue lanțuri; și întreba cine este și ce a făcut. Si unii strigați u-na, altii alta între mulțime; și neputând să înțeleagă adevărul pentru gilcivă, a ordonat săl ducă la citadelă. Si ajungând la trepte, a trebuit să fie purtat de ostășii pentru violența poporului. Căci mulțimea poporului mergea după el, strigând: Ia-l. 31
 Si vrând săl bagă în citadelă, Pavel a dîs căpitanului: 32
 Îmi este permis a dice ceva cătră tine? El a dîs: Scii Egiptenesc? Ore nu esci tu Egipteanul, cel ce mai 'nainte de dilele 33
 acestea te-ai resculat, și ai scos în pustie pre cei patru mil de brigandă? Ear Pavel a dîs: Eū sūnt om Judeu Tarsean din 34
 Cilicia, cetățean al unei cetăți care nu este neinsemnată; și te rog, dămă voe și vorbesc cătră popor. Si dându-i voe, Pa- 40
 vel stând pe trepte a făcut cu mâna poporului. Deci făcân- 41
 du-se mare tacere, a vorbit în limba ebreescă, dicând:
Bărbați, frați și părinți, aușiți acum cuvîntul meu de a- XXII
 părare cătră voi. (Si auăind, că li vorbesce în limba ebreescă, au făcut mai mare tacere.) Si el a dîs: Eū sūnt băr- 2
 bat Judeu, născut în Tarsul Ciliciei, și crescut în acéstă cetate 3
 la picioarele lui Gamaliel, învețat cu exactitate în legea părin- 4
 tescă, fiind zelos cătră Dumnezeu, precum voi toți sunteți as- 5
 tă-di; Si am persecutat acéstă doctrină până la moarte, legând 6
 și trădând la închisore și bărbați și femei. Precum și archie- 7
 reul și totă bâtrânamea pote mărturisi de mine, de la carele 8
 luând și epistole cătră frați, mergeam la Damasc, ca și pre cei 9
 ce erau acolo să i aduc legăți în Ierusalem, ca și se pedepsescă. 10
 Si mergând eu și apropiindu-mă de Damasc, intr' amedă-di fără 11
 de veste a strălucit din ceriu lumenă mare imprejurul meu. 12
 Si am cădut la pămînt, și am audiat vócea dicându-mi: Saule, 13
 Saule, de ce mă persecuți? Ear eu am respuns: Cine esci, 14
 Dômne? și a dîs cătră mine: Eū sūnt Iisus Nazarianul, pre care 15
 tu persecuți. Ear cei ce erau cu mine au vădut lumina, și 16
 s'aui înfricoșat; dar vócea celui ce'mi vorbia nu auă audit-o. 17
 Si am dîs: Ce voi face, Dômne? Ear Domnul a dîs cătră mine: 18
 Scolă-te și mergi în Damasc, și acolo și se va vorbi despre 19
 toate cele ce și s'aui orînduit să le faci. Si fiind că nu puteam 20
 vedé de strălucirea luminei aceleia, condus fiind de mâna de 21
 cătră cel ce erau cu mine am venit în Damasc. Ear óre-care 22
 Anania, bărbat pios dupre lege, probat de toți Judeii ce lo- 23
 cuiau acolo, Viind la mine, și stând înainte, mi-a dîs: Frate 24
 Saul, vedi earășii. Si intr'acea óră am căutat la el. Ear el a 25

dis: Dumnezeul părinților nostri te-a ales, ca să cunoșci voea
 15 lui, și să vedei pre cel Drept, și să audă vorc din gura lui. Căci
 vei fi marturul lui cătră toți omenii de cele ce ai vădut și ai
 16 audit. Si acum ce întărđii? scolă-te, și botéză-te, și spala
 17 pecatele tale, chiămând numele Domnului. Si s'a intemplat
 când m'am intors la Ierusalame și mă rugam în templu, m'am
 18 aflat în uimire; Si l-am vădut dicându-mi: Grăbesce, și eşti
 curēnd din Ierusalame; căci nu vor primi mărturia ta despre
 19 mine. Si am dis: Dōmne, ești sciū că eu am pus în închisore
 20 și am bătut în sinagogă pre cei ce credeau în tine; Si când se
 vîrsa săngele lui Stefan marturului tău, eram și eu de față, și
 21 am consimțit la omorarea lui, păind vestimentele celor ce l-o
 la gînte.
 22 Si l-aă ascultat până la acest cuvînt, dar atunci aă rădicat
 vorcea lor, dicând: Ia-l de pe pămînt pre unul ca acesta, căci
 23 nu se cade ca el și trăescă. Si strigând ei și rupend vesti-
 24 mintele, și aruncând pulbere în aer; A ordonat căpitanul săl
 25 ducă în fortareță, dicând ca el și se cerceteze cu bătăi; spre a se
 26 cunoscă, pentru care caușă strigaă așa contra lui. Ear pre cănd
 il legău cu curele, și dis Pavel cătră sutașul cel ce sta de față:
 Ore vi este permis a bate om Roman, și fără de judecată?
 27 Si audind sutașul, a mers de a spus căpitanului, dicând: Căută
 28 ce vei să faci; căci acest om este Roman. Atunci viind că-
 pitanul i-a dis: Spune-mi, de esci tu Roman. Ear el a dis:
 Da. Si a respuns căpitanul: Cu mulți bani am dobândit ce-
 tăjenia aceasta. Ear Pavel a dis: Ești chiar sunt născut intră a-
 29 cesta. Atunci îndată s'aă depărtat de la el cei ce vreau săl
 bată; și căpitanul s'aă infricoșat după ce a înțeles că este Ro-
 man, și pentru că il legase.
 30 Si a doua-di vrēnd si cunoscă adeverul, pentru ce este acusat
 de Iudei, l-a eliberat din lanțuri, și a ordonat să vie archierei
 și tot sinedriul lor, și aducând pre Pavel, l-a pus în medjiloul lor.

XXIII Ear Pavel privind la sinedriu, a dis: Bărbați, frați, eu cu
 totă buna conștiință am vietuit înaintea lui Dumnezeu.
 2 până într'acesta di. Ear archiereul Anania a ordonat celor
 3 ce l-aă sta înainte, și l-baté preste gură. Atunci Pavel i-a dis:
 Te va bate Dumnezeu, părete văruit; căci ședi și mă judeci
 4 dupre lege, și ordoni și mă baté contra legei? Ear cei ce sta
 înainte aă dis: Dar tu insultă pre archiereul lui Dumnezeu?
 5 Ear Pavel a dis: Nu am sciut, fraților, că este archiereu; căci
 este scris: Pre mai marele poporului tău și nu'l vorbești de reu
 6 Ear cunoscând Pavel, că o parte sunt Saddukei, ear ală
 Farisel, a strigat în sinedriu: Bărbați, frați, eu sunt Fariseu, fiu de
 Fariseu; pentru credința în invierea morților eu sunt tras înju-

dicătă. Ear vorbind el acăsta, s'a făcut cărtă între Farisei și intre Saddukei, și s'a dispărțit adunarea. Căci Saddukeii dic, că nu este iuviere, nici ânger, nici Spirit; ear Farisei le mărturisesc amândoue. Si s'a născut strigare mare; și sculându-se cărturari din partea Fariseilor, se certau, dicând: Nicăi un rēu nu afăm într'acest om; ear de 'i-a vorbit spirit său ânger, și nu ne opunem lui Dumnezeu. Si născendu-se gicăvă mare, și temendum-se căpitanul ca și nu fie sfășiat Pavel de dinsăi, a ordonat ostașilor si vie, și s'il răpescă din mediul lor, și s'il ducă în forteretă. Ear în năoptea următoare stându-i Domnul înainte, 'i-a dis: Îndrăznesce, Pavel! căci precum ai mărturisit de mine în Ierusalem, aşa și se cade și mă mărturisesc și în Roma.

Ear făcându-se diuă, s'a adunat unii Iudei, și s'a anatematisat, dicând, că nici vor mâncă nici vor bă, până nu vor omor pre Pavel. Si erau mai mulți de patru-deci cei ce făcuseră acest jurămēnt. Aceștia mergând la achirei și la bătrânlă, aū dis: Cu anamata ne-am anamatisat, că nimic nu vom gusta, până nu vom omori pre Pavel. Acum dar voi imprenă cu sinedriul faceți cunoscut căpitanului, ca mâne s'il pogore la voi, ca cum atăi vré și cercați mai cu amăruntul despre el; ear noi, mai 'nainte de a se apropie el, suntem gata s'il omorim.

Si audind fiul surorii lui Pavel de complot, mergând a intrat în forteretă, și a spus lui Pavel. Atunci Pavel chiāmând la sine pre unul din sutași, a dis: Du pre acest ténér la căpitanul; căci are ceva săi spue. Deci acela luându-l, 'i-a dus la căpitanul, și 'i-a dis: Pavel arestatul, chiāmându-mă la sine, s'a rugat și aduc pre acest ténér la tine, căci are ceva săi spue. Ear căpitanul luându-l de mâna, și ducându-se la o parte, 'i-a intrebat: Ce este aceea ce ai săi spui? El a dis: Iudeii s'u sfătuit si te rōge, ca mâne să aduci pre Pavel la sinedriu, ca cum ar vré ceva mai cu amăruntul si întrebe despre dinsul. Deci tu si nu i ascultă; căci il pândesc bărbăti mai mulți de patru-deci, cari s'a anamatisat, ca nici si mânânce, nici si bea, până nu'l vor omori; și acum sunt gata, asceptând făgăduință de la tine. Deci căpitanul a dimis pre ténérul, oprindu-i și nu spue nimeneu, că 'i-a arătat acestea.

Ear chiāmând pre doi din sutași, a dis: Gătiți doue sute de ostași, și doue sute de lânceri, și septă-deci de călăreți, și mărgă până la Cesarea, la a treia óră din năopte. Si aduceți dobitoce, ca si pue pre Pavel, spre a'l duce la Felics guvernătorul. Si a scris o epistolă de cuprinsul acesta: Claudiu Li-sia lui Felics pré-puternicului guvernător, salutare. Acest bărbat era prins de Iudei, și era și fie omorit de dinsăi; atunci am venit eu cu óste, și 'l-am scăpat, înțelegând că este Roman.

28 Si vrénd si înțeleg caușa pentru care il acușă, 'l-am pogorit la
 29 sinedriul lor. Si 'l-am aflat acusat in cestiușe de legea lor.
 30 ear neavénd nici o vină vrednică de moarte séu de lanturi. Si
 vestindu-mi-se, cum că Iudeii pândesc pre acest bărbat, de in-
 cea 'l-am trimis la tine; ordonând și acușătorilor si spue cele
 31 Atunci ostasii luând pre Pavel, dupre cum li se ordonase,
 32 'l-au adus nótpea la Antipatrida. Ear a doua și, lăsând pre
 33 călăreți și mérge cu el, s'aú intors in forteretă. Acestia in-
 trând in Cesarea, și trădând guvernătorului epistola, a pus și
 34 pre Pavel înaintea lui. Si cetindu-o guvernătorul, a întrebăt
 35 pre Pavel din cari părți este; și astănd că este de la Cilicia. A
 dis: Te voiú audi pre tine, când și acușătorii téi vor veni. Si
 a ordonat ca el si fie pădit in palatul lui Erod.

CAP. XXIV.

Acușațiunea și apărarea lui Pavel. Pavel înaintea guvernătorului Felice.

- 1 Ear după cinci dile s'a pogorit arhieoreul Anania cu bă-
 2 trâni și cu un orator anume Tertil, cari au informat pre-
 3 guvernător contra lui Pavel. Si chiamaț fiind el, Tertil a in-
 4 ceput a'l acusa, dicând: Că multă pace am căstigat prin tine,
 5 prin a ta prevedere. Noi, pré-puternice Felice, o recunoș-
 6 tem in tot timpul, și in tot locul, cu totă mulțumita. Înse ca
 7 dulgență. Căci am aflat pre omul acesta pestilențios, și ată-
 8 jând rescólă intre toți Iudeii ce sunt in totă lumea, și care este
 9 mai marele sectei Nazarienilor; Care a și încercat a spurca
 10 templul; pre care 'l-am și prins, și am vrut s'il judicăm dupre
 11 legea noastră. Dar căpitanul Lisie viind, cu mare silă 'l-a luat
 12 din mâinile noastre; Ordonaț acușătorilor lui să vie la tine;
 13 de la care, insuși cercetând, vei pute să cunoșci adeverul tutu-
 14 ror acestora, de cari noi il acușăm. Si aú consimțit și Iudeii,
 15 dicând cum că acestea sunt așa.
- 10 Atunci Pavel, după ce guvernătorul 'l-a făcut semn și vor-
 bescă, a respuns: Sciindu-te, că de mulți ani esci judecător a-
 11 cestei națiuni, mai cu placere respond pentru sine'mi. Căci tu
 poți cunoșce, că nu sunt mai mult decât doue-spre-dece dile,
 12 de când m'am suit și mă inchin in Ierusalem; Si nici in tem-
 plu nu m'aú aflat disputând cu cineva, nici atăjând pre popor
 13 la rescólă nici in sinagogă nici in oraș; Nici pot dovedi a-
 14 cesta de care acum mă acușă. Înse acesta mărturisesc tăie,
 că dupre doctrina pre care e și dic eres, așa servesc Dumnezeu-
 lui părinților mei, credând tóte cele scrise in lege și in profeti;
 15 Avénd această speranță in Dumnezeu, carea și insuși acestia să

că va și fie înviere a morților, și dreptilor și nedreptilor. De aceea 16
ești mă deprind, și am tot-de-a-una o conștiință nevinovată cătră
Dumnezeu și cătră omenei. Ear după multă ană am venit să fac 17
milostenie la națiunea mea, și sacrificii. *Ocupându-mă cu a-* 18
cestea, unii Iudei din Asia mău aflat curățindu-mă în templu,
nici cu glotă nici cu glicéva. Aceia trebuia să fie de față 19
înaintea ta, și să nu acuse, de așa ceva contra mea. *Său a-* 20
cestia singuri să spue, de așa aflat ceva nelegiuț în mine, stănd
ești înaintea sinedrinului; Decât numai în privință acestei unei 21
voci, cu care am strigat, stănd între ei: Pentru învierea morților
ești mă judic astă-dă de voi.

Ear Felics audind acestea, și sciind mai cu esactitate des- 22
pre această cale, lăsa mănat, dicând: Când va veni căpitanul
Lisie, voi să otără asupra celor relative la voi. Si a ordonat su- 23
tașului să pădescă pre Pavel, și să lăneșă în ore-care libertate,
și pre nimenei să nu oprescă dintrările lui de a servi, său a
veni la el.

Ear după câteva dile viind Felics cu Drusilla femeea lui, 24
carea era Iudeică, a chișmat pre Pavel, și lăua aușit despre cre-
dința ceea în Christos. Si vorbind el despre dreptate, în- 25
frâname și judecata ce va să fie, cutremurându-se Felics a dis:
Pentru astă dată mergi; și când voiă află timp, te voi să mă chișă. 26
ma. Anca și speră, că i se vor da banii de la Pavel, ca să lă- 27
eliberez; pentru aceea și mai adeseori chișmându-l vorbia cu el.

Ear implinindu-se doi ani, a venit Porciu Fest în locul lui 28
Felics; ear Felics vrând să facă placere Iudeilor, a lăsat pre
Pavel legat.

CAP. XXV, XXVI.

*Pavel se apără înaintea lui Fest, și apelăză la Cesarul. El se apără
înaintea regelui Agrippa.*

Decă Fest intrând în provinția, după trei dile s'a suiat de 1
la Cesarea la Jerusalem. Atunci archiereul și cei mai 2
însemnați ai Iudeilor lăua informat contra lui Pavel, și lă-
rugău; Cerând grăția loruși contra lui Pavel, ca să lătrime 3
la Ierusalem. (Ear ei făcuseră complot, să lătrime pe drum.) Dar 4
Fest a respuns, că Pavel este sub padă în Cesarea, și că el 5
degrabă nu mărgărește acolo. Decă, a dis el, cei dintre voi cari
pot, să se pogore împreună, și să acuse pre acest bărbat, de
așa ceva contra lui.

Si petrecând la ei nu mai mult decăt dece dile, s'a pogo- 6
rit în Cesarea; și a doua-di sădând în tribunal, a ordonat să
se aducă Pavel. Si viind el, așă statut împrejurul lui Iudei, 7
cari veniseră din Ierusalem, multe și grele acuzații aducând con-
tra lui Pavel, cari nu le puteau dovedi. Ear Pavel apărându- 8

se a respuns: Nicăi contra legei Iudeilor, nici contra templului,
 9 nici contra Cesarului nu am greșit ceva. Ear Fest vrînd si
 facă placere Iudeilor, respundând a dis lui Pavel: Voiesc și te
 10 suți la Ierusalem, și să te judeci acolo pentru acestea înaintea
 lui, unde trebuie să mă judec; Iudeilor nici o nedreptate nu am
 11 făcut, precum și tu mai bine cunosci. Căci de am făcut ne-
 dreptate, și de am lucrat ceva vrednic de mărte, nu mă feresc
 de mărte; dar dacă nimic nu este adeverat din cele cu cari ei
 12 Cesarul. Atunci Fest conferind cu consiliul, a respuns: Ai a-
 pelat la Cesarul? la Cesarul vei merge.
 13 Ear după căteva dile regele Agrippa și Bernica s'au pogo-
 14 rit in Cesarea, și salute pre Fest. Si petrecând dile multe
 acolo, Fest a informat pre rege despre Pavel, dicând: Este un
 15 bărbat lăsat legat de Felics; Despre care, fiind eū în Ieru-
 salem, m'aū informat archierii și bâtrâni Iudeilor, cerând con-
 16 demnarea lui. Dar lă-am respuns: Nu este datină la Romani,
 de față pre pîrișii lui, și și și ia loc de respuns pentru acu-
 17 sarea sa. Deci ei adunându-se aici, nu am făcut amânare, ci
 a două di sedînd în tribunal am ordonat și se aducă bărbatul.
 18 Contra căruia sculându-se pîrișii, nici o vină aducea dîntă-
 19 celea cari eū presupuneam; Ci numai nisice întrebări despre
 a lor superstiții aveau contra lui, și despre un lîsus ôre-care
 20 mort, pre care dicea Pavel că este viu. Si nedumerindu-mă
 eū in cestiunea acesta, l-am întrebat de voiesce și mîrgă la
 21 Ierusalem, și acolo și se judecă despre acestea. Ear Pavel a-
 pelând și fie păstrat pentru judecata împaratului, am ordonat
 22 și fie pădit până ce îl voi trimite la Cesarul. Ear Agrippa
 a dis lui Fest: Așă voi și eū și aud pre acel om. Ear el a dis:
 Mâne îl vei audă.
 23 Deci a două di viind Agrippa și Bernica cu mare pompă,
 și intrând in auditoriu cu căpitanii cei mai mari și cu cei mai
 24 însemnați ai cetăței, a ordonat Fest, și s'a adus Pavel. Si a
 dis Fest; Rege Agrippa, și totu bărbății cei ce sunteti cu noi,
 vedetă pre acesta, despre care totă multimea Iudeilor mi s'a
 rugat și in Ierusalem și aici, strigând că el nu trebuie să mai
 25 trăiescă. Ear eū cunoscând că el nimic vrednic de mărte nu
 a făcut, și el însuși apelând la Cesarul, am decis să il trimitem
 26 Dar nu am nimic sigur a scrie despre el domnitorului meu.
 Pentru aceea l-am adus înaintea voastră, și mai cu seamă înain-
 tea ta, rege Agrippa, ca, făcându-se cercetare, să am ce scrie.
 27 Căci mi se pare absurd să trimitem un arestat, fără a însemna
 acușările aduse contra lui.

A tuncă Agrippa a dîs lui Pavel: Ti se dă voe si vorbescă XXVI
 A pentru tine insuști. Ear Pavel întîndînd mâna, a respuns:
 Mă socotesc fericit, rege Agrippa, că astăzi pot respondere 2
 pentru mine înaintea ta despre tote cele de cari mă pîrîsc Iudeii;
 Mai cu sămă fiind-că te cunosc, că scîi tote datinile și 3
 întrebările Iudeilor; de aceea te rog, ca și mă ascultă cu indul-
 gență. Viéta mea din tînerețe, care din început a fost între 4
 națiunea mea în Ierusalem, o scîu toți Iudeii; Cari mă cu-
 noscău mai dinainte, (de vor vré si mărturisescă,) că dupre 5
 secta cea mai essactă a legei nôstre am trăit ca Fariseu. Si 6
 acum stău judicându-mă pentru că mă incred în făgăduința care 7
 a dat-o Dumnezeu părinților nostri; La împlinirea căreia cele
 doue-spre-dece seminții ale nôstre, neincedat diua și nöptea ser-
 vind lui Dumnezeu, speră și ajungă. Pentru această speranță, 8
 rege Agrippa, sunt acusat de Iudei. — Ce? lucru incredibil se
 pare voue, că Dumnezeu înviéză pre morți? Si eû am gân- 9
 dit, că trebuia și fac multe contra numelui lui Iisus Nazareanul.
 Ceea ce am și facut in Ierusalem; căci luând autoritate de la ar- 10
 chierei, am inchis în inchișore pre mulți din sănți; și când e-
 rau și se omore ei, am dat votul meu contra lor. Si in tote 11
 sinagogile de multe-ori muncindu-i, și sillam și hulescă; și forte
 infurându-mă contra lor, și persecutam până și prin orașele
 cele din afară. Ocupându-mă cu aceste am mers la Damasc 12
 cu autoritate și cu ordin de la archierei; Si la amedă-di, rege, 13
 am vîdut pe cale lumină din ceriū, mai strălucitoré decât so-
 rele, strălucind imprejurul meu și a celor ce mergeau cu mine.
 Ear noi toți cădînd la pămînt, am auzit eû vóce dicend cătră 14
 mine, și vorbind în limba ebreescă: Saule, Saule, de ce mă per-
 secuti? greu îți este a lovi cu piciorul contra boldurilor. Ear 15
 eû am dîs: Cine escă, Dómne? Ear el a dîs: Eû sunt Iisus pre
 care tu persecuti; Ci te scolă, și stăi pe picioarele tale! căci 16
 spre aceasta m'am arătat ţie, ca și te orînduesc serv și martur
 a celor ce ai vîdut, și a celor pentru cari mă voiă arăta ţie;
 Scopîndu-te din acest popor și de la gînte, la cari acum te tri- 17
 mit; Si dischidă ochii lor, ca și se intorcă de la intunerică la 18
 lumină, și de la puterea Sătanei la Dumnezeu, ca ei și ia er-
 tare păcatelor și moscenire între cei sănți prin credința cea
 în mine.

Pentru aceea, rege Agrippa, nu am fost neascultător vede- 19
 niei ceresci; Ci am mărturisit întâiul celor din Damasc, și in 20
 Ierusalem, și prin totă terra Indeei, și atunci gîntelor, ca și se
 pocăiescă, și si se intorcă la Dumnezeu, făcînd lucruri vrednice
 de pocăintă. Pentru acestea Iudei prindîndu-mă in templu, 21
 s'incercă și mă omore. Înse dobândind ajutor de la Dum- 22
 nezeu, stău până întracăstă și mărturisind la mic și la mare,

- nimic vorbind afară de cele ce și profetii și Moise său profetii,
 23 că vor să fie: Că va suferi Christos, și că el va fi întâiul, care
 se va scula din morți, și va avea lumină poporului acestuia și
 gintelor.
- 24 Ear el acestea dicând, Fest cu tare vóce a dîs: Pavele, ai
 25 nebun; cartea cea multă te aduce spre nebunie. Dar el a
 26 devărul și ale mintei sănătose; Căci regele scie de acestea,
 27 cără care și cu îndrăznelă vorbesc; nu cred că îi va fi ceva din
 28 rege Agrippa, pre profeti? sciū că credi. Ear Agrippa a dîs:
 29 cără Pavel: Cât pe ce să mă înduplică a deveni Chrestin. Dîs-a
 Pavel: Aș dori de la Dumnezeu, ca și în pucin și în mult nu
 numai tu, ci și toți cei ce mă aud astăzi, și fiți astfel precum
 și eu sunt, afară de lanțurile acestea.
- 30 Si acestea dicând el, s'a sculat regele, și guvernatorul,
 31 Bernica, și cel ce sedeau cu ei; Si depărtându-se vorbia unul
 cără altul, dicând: Acest om nu face nimic vrednic de moarte
 32 său de lanțuri. Ear Agrippa a dîs lui Fest: Acest om se poate
 elibera, de nu ar fi apelat la Cesarul.

CAP. XXVII, XXVIII.

Plutirea lui Pavel și spargerea corăbiei. Petrecerea lui în insula Melita; venirea sa la Roma.

- 1 Ear otărindu-se ca și mergem noi în Italia, său trădat
 2 Pavel și ore-cari alți arestați unui sută, anume Iulie,
 din cohorta Augustă. Si întrând într-o corabie de la Adramit,
 având a pluti pe lângă termurile Asiei, am pornit, fiind cu noi
 3 Aristarch Macedonean din Thessalonic. Si a doua zi am venit
 în Sidon; și trătând uman Iulie pre Pavel, i-a dat voe și mărgă
 4 pe la amici și fie ingrijit. Si de acolo pornind, am plutit pe
 5 lângă Cipru, pentru că vînturile erau contrară. Si trecând
 6 marea Ciliciei și a Pamfiliei, am venit la Mira Liciei. Si acolo
 7 afănd sutășul o corabie din Alessandria plutind la Italia, ne-a
 8 înbărcat într'insa. Si în multe zile plutind încet, și abia so-
 sind lângă Cnid, nelăsându-ne vîntul, am plutit pe lângă Creta
 9 față de Salymona. Si de abia trecând, am venit la un loc ce
 se chiama: Limanuri bune, de care era aprópe orașul Lasea.
 10 Ear mult timp trecând, și fiind plutirea pericolosă, pentru că
 11 și postul trecuse deja, n'indemna Pavel, Dicându-li: Bărbăti,
 văd că acăstă plutire va să fie cu necaz și cu multă pagubă
 nu numai a povării și a corăbiei, ci și a vietei noastre. Ear
 12 sutășul asculta mai mult pre cărmaciū și pre căpitanul corăbiei,
 de căt cele ce vorbia Pavel. Si nefind limanul bun de ernat,
 cei mai mulți sfătuiau să se ducă de acolo, ca, dacă se va

putea, și ajungă la Finica, și erneze, care este liman al Creței,
jacând despre sud-vest și despre nord-vest.

Și suflând vîntul de sud, părându-li că vor isbuti în pro-
punerea lor, așă rădicat *ancora*, și așă plutit pe lângă marginile
Creței. Ear nu după mult timp s'a rădicat contra insulei un 14
vîtoros, ce se chiamă Evroclidon. Așă răpită fiind cora-
bia, și neputând resista, nu purtă, lăsându-ne dupre vînt. Și 16
treceând pe lângă o insulă ce se chiamă Clauda, abia am putut
prinde luntrea. Și trăgându-o, marinarii întrebuiuță totă mij-
locile, incingând corabia cu frâmbii; și temându-se să nu cađe
preste un scruntar, așă lăsat pânzele, și așă se purtau. Și forțe 18
învăluindu-ne, a două și așă aruncat povora din corabie în mare.
Și a treia și noi cu mâinile noastre am lepădat totă lucrurile 19
corăbiei. Dar neărătându-se nici sôrtele nici stelele mai multe 20
dile, și vîtor nu pucin fiind contra nostră, s'a luat totă speranța
de a ne mândri.

Ear după ce nu așă mâncau mult timp, Pavel stând în međi-
locul lor a dis: Bărbați, se cădea și mă ascultați, și și nu ple-
cați de la Creta, ca și fi fost scutiți de acest necas și pagubă.
Și acum vă indemn să îndrăzniți; căci nu se va pierde nici un 22
sufer dintre voi, ci numai corabia; Căci "mă-a statut înainte 23
într'acéstă nótpe" ăngerul lui Dumnezeu, al căruia sunt ești, și
căruiu servesc. Dicând: Nu te teme, Pavel, tu trebuie să stai 24
înaintea Ceserului; și éca "vă-a dăruit Dumnezeu pre toți cei
ce plutesc cu tine. Drept aceea, bărbați, fiți îndrăzneți; căci 25
cred lui Dumnezeu, că așă va fi precum mi s'a vorbit. Înse 26
într'o insulă ore-care este să cădem noi.

Ear când a sosit nótpea a patru-spre-decea, învăluindu-ne 27
în marea Adriatică, pe la mijedul nopții, li părea marinilor,
că se apropie de un pămînt; Și pogorînd măsura, așă afat 28
stânjini doue-deci; și trecând pucin de acolo, și earăși măsu-
rand, așă afat stânjini cinci-spre-dece. Atunci temându-se că 29
nu cum-va să cădem în locuri pietroase, aruncând patru ancóre de-
spre cîrma corăbiei, acceptău a veni diua.

Ear marinarii căutând să fugă din corabie, și eliberând lun- 30
treia în mare, sub pretest că cum ar vrea să arunce ancore
despre partea d'inainte, Dis-a Pavel sutașulu și ostașilor: De 31
nu vor remânoace asta în corabie, voi nu vă veți pute mândri.
Atunci ostașii tăinand funiile luntrei, așă lăsat-o să căde. 32

Ear când era să se facă diua, Pavel rugă *pre toți* să mă- 33
nânce bucate, dicând: Patru-spre-dece dile sunt astă-di, de când
nu ați mâncau, acceptând și nimic gustând; Pentru aceea vă 34
rog să măncăți; căci asta este de nevoie pentru conservarea
vostă; căci nici unuia din voi păr din cap nu va căde. Și a- 35
cestea dicând, și luând pâne, a mulțumit lui Dumnezeu înaintea

36 tuturor, și frângând, a început a mânca. Atunci incurăgindu-
 37 se cu totii aș luat și ei de aș mânca. Si eram in corabie
 38 preste tot doue sute și șepte-deci și șese de suflete. Si să-
 turându-se de bucate, aș ușurat corabia, aruncând grăul in mare.
 39 Si făcându-se șiuă, nu cunosceați pământul, ear vedea de
 departe un sin ce avea termuri, la care se sfătuiau, de ar fi
 40 cu putință, si scotă corabia. Si rădicând ancorele, s'aș lăsat pe
 mare; in același timp aș slăbit funile cirmelor, și rădicând
 pânza cea mică dupre vîntul care suflă, trăgea spre termuri.
 41 Si cădând într'un loc dintre doue mări, s'a insip corabia; și
 partea de dînaainte s'a implânat și sta neclătit; ear parteasă
 42 napoi se rupea de puterea valurilor. Ear ostașii sfătuiră si
 43 omore pre arestați, ca și nu scape cineva in not. Dar sutagul
 vrînd si scape pre Pavel, i-a oprit de la cugetul lor; și a or-
 donat, ca cei ce vor putea și înote, si se arunce in apă mai in-
 44 tăiu, și si esé la pământ. Ear cei-l-alti, unii pe scânduri, alții
 pe sfărâmături din corabie.

Astfelii aș scăpat toți la uscat.

XXVIII Si când aș scăpat, atunci aș cunoscut că insula se chiama
 2 Melita. Ear barbarii aș făcut nu pucină milă cu noi;
 căci făcând foc, ne-aș primit pre toți, din cauza plôei și a fri-
 gului ce era.

3 Si strângând Pavel multe găteje, și puindu-le pe foc, a esit
 4 o viperă din căldură, și s'a apucat de mâna lui. Si vîdend
 barbarii fera spândurând de mâna lui, diceau unul cătră altul:
 De sigur acest om este ucigaș, pre care scăpând din mare;
 5 dreptatea nu 'l-a lăsat și trăiescă. Înse el scuturând fera in
 6 foc, nicî un rêu nu a suferit. Ear ei acceptau și se umfie el,
 séu și cadé de odată mort; dar acceptând ei mult, și vîdend
 că nu i se făcuse nicî un rêu, schimbând gândul, diceau că
 este deu.

7 Si imprejurul aceluia loc erau moșile maș marelui insulei, a
 nume Poplie; care primindu-ne, ne-a ospetat cu buna-voință
 8 trei dile. Si jacea părintele lui Poplie suferind de friguri și
 de disenteria; la acesta întrând Pavel, și rugându-se, și puindu-și
 9 mânila pe el, 'l-a vindecat. Acestea făcându-se, și cei-l-alti
 10 cari aveau bôle in insulă, veniau și se vindecau. Aceastia cu
 multă onore ne-aș onorat, si pornind noi, năș adus cele de
 trebuință.

11 După trei luni ne-am pornit cu o corabie Alessandriana
 12 ce ernase in insulă, căreia semnul era Castor și Pollucs. Si
 13 sosind in Siracusa, am remas acolo trei dile. Si de acolo în-
 cunjurând, am venit in Regiū; și preste o di suflând vînt de
 14 sud, a doua di am venit la Potioli; Aici astănd frați, ei ne-aș
 rugat și petrecem la ei șepte dile; apoi am venit la Roma.

Ear frații aușind cele despre noi, aă esit de acolo spre întim- 15
pinarea noastră, până la forul lui Appie și la Trei Taverne; pre-
cari vădendu-i Pavel, și mulțumind lui Dumnezeu, a luat in-
drăznelă.

Ear viind noi la Roma, sutașul a trădat pre cei arestați că- 16
pitanalul ostei; ear lui Pavel i s'a dat voe si petrecă deosebit,
cu sutașul cel cel pădia. Ear după trei zile a chiămat Pavel 17
pre mai marii Iudeilor; și adunându-se ei, li-a dis: Bărbați,
frați, eu nimic facând contra poporului, seū datinelor părințesci,
am fost legat in Ierusalem și trădat in mâinile Romanilor;
Cari judecându-mă voiau si me elibereze, fiind că nici o vină 18
de moarte nu era in mine; Ear opunându-se Iudei, am fost 19
silit a apela la Cesarul; nu că așă avé in ceva a acusa pre na-
tjinea mea. Pentru acesta caușă v'am chiămat, si vă văd și 20
si vorbesc cu voi; căci pentru speranța lui Israel sunt legat cu
acest lanț. Ear ei i-aă dis: Noi nici cărău am luat din Iudei 21
despre tine, nici viind cine-va din frați nă-a spus, seū a vorbit
ceva rău despre tine. Dar ne rugăm si aușind de la tine pă- 22
rerea ce aă; căci de secta acesta scim că in tot locul i se dice
de rău.

Si orinduindu-i di, aă venit mulți la dinsul unde gazduia; 23
cărora mărturisind, li spunea de împărăția lui Dumnezeu, dove-
dindu-li cele despre Iisus din legea lui Moise și din profetii, de
demâna pănă séra. Si unii credeaū cele ce se diceau, ear 24
alții nu credeaū. Si împărechindu-se intre dinsii, s'aă dus, 25
dicând Pavel un cuvînt: Bine a vorbit Spiritul Sânt prin pro-
fetul Isaia cătră părinții nostri, Dicând: Mergi la acest po- 26
por, și di: Aușind veți audi, și nu veți înțelege; și privind veți
privi, și nu veți vedé; Căci ânima acestui popor s'a ingrosat, 27
și urechile lor sunt grele de aușit, și ochii lor și-aă inchis; ca
nu cumva si vădă cu ochii, și si aușdă cu urechile, și si înte-
légă cu ânima, și si se întorce și eă și-vindec. Drept aceea 28
si vi fie cunoscut, că mantuirea lui Dumnezeu s'a trimis gin-
telor, și ei o vor asculta. Si acestea el dicând, aă esit Iudei, 29
având multă disputație intre dinsii.

Ear Pavel a petrecut doi ani deplini in casa sa închiriată, 30
si primia pre toți cari veniau la dinsul; Predicând împărăția 31
lui Dumnezeu, și învețând cele despre Domnul Iisus Christos
cu totă îndrăznelă, și fără oprělă.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL cătră ROMANI.

CAP. I.

Necessitatea evangeliiei probată prin starcea morală a gîntelor.

- 1 Pavel servul lui Iisus Christos, chăamat *a jî apostol*, consa-
2 crat spre evangelia lui Dumnezeu, (Carea mai nainte
3 a făgăduit-o priu profetii seî in sântele scripturi,) Despre Fiul
seu Iisus Christos, Domnul nostru, care dupre corp s'a născut
4 din semența lui David; Ear dupre spiritul sănătenei s'a de-
clarat cu putere Fiului al lui Dumnezeu prin invierea din morți;
5 Prin care am primit harul și apostolia, spre a aduce tóte na-
6 ţunile la ascultarea credinței, pentru numele lui; Între cari
7 suntete și voi, chăamați ai lui Iisus Christos; *Voue tuturor*,
celor din Roma, iubiți ai lui Dumnezeu, și chăamați *a jî sănătatea*.
Har *jî* voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de
la Domnul Iisus Christos.
- 8 Mai întâi mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus Christos
despre voi toți, că credința voastră se vestește în totă lumea.
9 Căci Dumnezeu, căruia servești cu spiritul meu în evangelia Fiul-
lui seu, îmi este martur, cum că neîncetă fac amintire de voi.
10 Tot-dea-una în rugăciunile mele rugându-mă, ca de măști in-
11 lesni vre-o-dată, voind Dumnezeu, să viu la voi; Căci doresc
să vă văd, ca să vă comunic dar spiritual spre întărirea voastră;
12 Adică, ca să mă măngăiu împreună cu voi prin credința cea
mutuală a voastră și a mea.
- 13 Deci voi și sciți, fraților, că de multe ori mă-am propus
să viu la voi, ca să am fruct și intre voi, precum și intre ce-
14 le-l-alte ginte; dar am fost oprit până acum. Ești sunt dator
15 și Ellinilor și Neellinilor, și inteleptilor și neînteleptilor. Așa
dar încăt atîrnă de mine, sunt gata a predica evangelia și voue
celor din Roma.
- 16 Căci nu mă rușinsez de evangelia lui Christos; că este pu-
tereala lui Dumnezeu spre mantuirea a tot celu ce crede: a lu-
17 deului mai întâi, și a Ellinului. Căci într'insa se discopere
dreptatea lui Dumnezeu din credință spre credință; precum este
scris: Dreptul va trăi prin credință.
- 18 Căci mânia lui Dumnezeu se discopere din ceriu asupra a
potă impietatea și nedreptatea ómenilor, cari silnicesc aderă.

rul cu nedreptate. Căci ceea ce se poate cunoșce din ale lui 19
 Dumnețeū este visibil într-înșii; căci Dumnețeū îi-a arătat.
 Căci cele nevisibile ale lui, adică eterna lui putere și dumne- 20
 deirea, se văd lămurit de la creaarea lumii, înțeleghându-se din
 apăruri; încă e sunt fără de respuns; De oare ce cunoșcend 21
 pre Dumnețeū, nu îl-a glorificat ca pre Dumnețeū, nici îl-a
 mulțumit; ci s'a facut vană în părările lor, și s'a întunecat âni- 22
 mu lor cu neîntelegeră. Dicându-se că sunt înțeleptă, atunci 23
 devenit nebuni; și au schimbat gloria nestricăiosului Dum- 24
 nețeū în imaginea omului stricăios, și a paserilor și a patru-
 pedelor și a teretorilor. Pentru aceea îl-a trădat Dumnețeū 25
 în poftele animilor lor spre necurăția, ca și disonoreze corporu- 26
 rile lor in sine; Acei cari au schimbat adeverul lui Dumne- 27
 dău în minciună; și au adorat și au servit creaturei mai mult
 decât Creatorului, care este bine-cuvântat in etern. Amin.
 Pentru aceea îl-a trădat Dumnețeū la pofta înjositorie; căci și 28
 femeile lor și-au schimbat usul natural in cel ce este contra
 naturii. Asemenei și bărbații părăsind usul natural femeiesc, 29
 s'a aprins în poftele lor unul spre altul; bărbați cu bărbați
 comitând rușinea, au primit in sine resplătirea, ce li se cădea,
 pentru retăcirea lor. Si fiind-că nu au voit a avea pre Dum- 30
 nețeū in cunoștință, îl-a trădat Dumnețeū in minte reprobata,
 spre a face cele ce nu se cade; Plini fiind de totă nedrepta- 31
 tatea, de disfrânare, de nelegiuire, de lăcomie, de reutate; plini
 de invidie, de ucidere, de sfadă, de vicleșug, de viță, șoptitorii;
 Calomniatori, uritori de Dumnețeū, vătămători, iugânfați, tru- 32
 făși, născocitori de rele, neascultători de părintii; Neînțele-
 gători, călcători de invioiele, fără dragoste naturală, neîmpăcați,
 nemilostivi; Cari sciind dreptatea lui Dumnețeū, că cei ce fac
 unele ca acestea sunt vrednici de mōrte, nu numai fac a-
 cesta, ci âncă se bucură de cei ce le fac.

CAP. II, III.

Iudeii sunt vinovați ca și gintelile, și păcatuiesc contra lui Dumnețeū
 și a legii lui. Omul se îndreptă prin credință, ear nu prin fapte.

Pentru aceea esci fără de respuns, O omule, veri-cine ai 1
 fi, carele judici; căci in ce judici pre altul, însuți te con- 2
 demni; căci tu, carele judici, faci aceleași. Ear noi scim, că 3
 judecata lui Dumnețeū cste dupre adever contra celor ce fac
 unele ca acestea. Si oare socotesci acesta, O omule, cel ce 4
 judici pre cei ce fac unele ca acestea, și tu însuți faci aceleași,
 că vei scăpa de judecata lui Dumnețeū? Séu aū tu disprețuesci 5
 bogăția bunătăței lui, și a ingăduinței și a indelungei lui răbdări,
 neconsiderând, că bunătatea lui Dumnețeū te aduce la pocăință?
 Ci dupre anima ta cea impetrată și nepocăită, îți adună mânie

pentru diua măniei și a discoperirei dreptei judicării a lui Dumnezeu;
 6 7 Care va resplăti fie-cărui dupre faptele lui: Celor
 ce prin răbdare în fapte bune cauță gloria și onore și immor-
 titate—viță eternă; Ear celor prigoniitori, caru nu se supun
 8 adeverului, ci se supun nedreptății—mănie și urgie. Necaz și
 strimtorare preste tot sufletul omului ce lucreză rău: al Iudeu-
 10 lui mai întâi, și al Ellinului; Dar gloria și onore și pace
 11 tot celu ce face binele: Iudeului mai întâi, și Ellinului. La
 12 Dumnezeu nu este căutare în față. Căci căți au păcatuit
 fără lege, se vor și pierde fără lege; și căți au păcatuit sub lege,
 13 vor fi judecați dupre lege; (Căci nu auditorii legei sunt drepti
 14 înaintea lui Dumnezeu, ci făcătorii legei se vor îndrepta. Căci
 când gîntece nu au lege fac din fire cele ale legei, aceia ne-
 15 având lege, ei singuri își sunt lege; Cari arată că cererile le-
 gel sunt scrise în ânimile lor, fiindcă conștiințele lor li dău
 16 In diua când va judica Dumnezeu cele ascunse ale oménilor
 prin Iisus Christos, dupre evangelia mea.
 17 Éca, tu te numesci Iudeu și te razamî pe lege, și te laudă
 18 în Dumnezeu, Si cunoșci voea lui, și apreciezi cele utile, fiind
 19 învățat din lege; Si te incredi a fi conducător orbilor, lumina
 20 celor din întuneric; Îndreptător celor fără de minte; învăță-
 tor pruncilor, având formă scînteie și a adeverului în lege. Deci
 tu, carele înveți pre altul, pre tine nu te înveți? tu, carele pre-
 22 dici: si nu fure, furi? Tu, carele dici: si nu comite adul-
 teriu, comite adulteriu? Tu, carele abominez idoli, furi cele
 23 sante? Tu, carele te laudă cu legea, prin călcarea legei dis-
 24 onori pre Dumnezeu? Căci numele lui Dumnezeu se blasfemă
 între gînte prin voi, cum dice scriptura.
 25 Căci circumcisuniua folosesce, dacă faci legea; ear dacă esci
 călcător de lege, a ta circumcisione s'a făcut necircumcisione.
 26 Drept aceea de va pădi necircumcisioniua prescrierea legei, aú
 27 nu se va socoti necircumcisioniua *sa* in loc de circumcisione? Si
 necircumcisioniua cea naturală, dacă împlinesce legea, aú nu te
 va condemna pre tine, care având scriptura și circumcisioniua
 28 esci călcător de lege. Căci nu cel din afară este Iudeu, nici
 29 cea din afară, in corp, este circumcisione; Ci acela este Iudeu cel din intru, și circumcisione este cea a ânimei, in spirit,
 ear nu in literă: a căruia laudă nu este de la omeni, ci de la
 Dumnezeu.

III **C**are deci este prerogativa Iudeului? séu care este folosul cir-
 2 cumcisioniuei? Este mare din tóte punctele de vedere;
 mai întâi, că lor s'aú incredințat cuvintele lui Dumnezeu.
 3 Căci ce este, dacă unii nu aú credut? nu cumva necredința lor
 4 va nimici fidelitatea lui Dumnezeu? Nicăi de cum; ear fie

Dumnețeū adevărăt, și tot omul mincinos; precum este scris: Ca și te îndreptez în cuvintele tale, și si biruesci când vei judica. 5

Dacă nedreptatea nôstră pune în evidență dreptatea lui Dumnețeū, ce vom ȣice? aū dóră nedrept este Dumnețeū, care se judecă Dumnețeū lumea? Si carăgi, dacă adevărul lui Dumnețeū prin minciuna mea a prisosat mă mult spre gloria lui: de ce dar și eū mă mai judic ca un păcătos? Si de ce și nu facem cele reale, ca și vie cele bune? precum suntem calomniati, dicind unui că vorbim așa; a căroră condamnare este dréptă. 8

Ce deci? suntem noi mă bună decât gîntele? Nu, nici de cum; 9
căci mai nainte am dovedit, că toți, și Iudei și Ellini, sunt sub păcat; Precum este scris: Nu este drept nici unul; Nu 10 11 este cel ce înțelege, nu este cel ce caută pre Dumnețeū; Toți 12 s'au abătut, s'au făcut împreună netrebniți; nu este cel ce face binele, până la unul; Gîtlejul lor este grăpă dischisă; cu limbile lor violență; venin de aspidă este sub buzele lor; Gura lor este plină de blestem și de amărăciune; Grabnice sunt 15 pictioarelor lor a versă sânge; Sfărâmare și miserie este în căile lor; Si calea păcei nu aū cunoscut. Nu este frica lui Dum- 17 18 nețeū înaintea ochilor lor.

Ear scim, că cele ce dice legea, le dice celor ce sunt sub lege; 19 ca totă gura si se astupe, și si fie vinovată totă lumea înaintea lui Dumnețeū. Drept aceea prin fapte de ale legei nu se va 20 îndrepta nici-un corp înaintea lui; căci prin lege este cunoștința păcatului.

Ear acum afară de lege dreptatea lui Dumnețeū s'a arătat, fi- 21 ind mărturisită de lege și de profeti; Adică dreptatea lui Dum- 22 nețeū, care vine prin credință în Iisus Christos la toți și preste toți cei ce cred; căci nu este osebire; Căci toți aū păcatuit, 23 și se lipsesc de gloria lui Dumnețeū; Îndreptați fiind în dar 24 cu harul lui prin rescumpărarea lui Christos Iisus; Pre care 25 l-a orînduit Dumnețeū *a fi sacrificiu* de împăcare prin credință în sângele lui, spre arătarea dreptăței sale, pentru lăsarea păcatelor de mai nainte făcute dupre îngăduirea lui Dumnețeū. Spre arătarea dreptăței lui în timpul de acum, ca el și fie drept, 26 și îndreptător celui ce crede în Iisus.

Deci unde este fala? S'a eschis. Prin care lege? a faptele? Nu; ci prin legea credinței. Socotim deci că prin cre- 27 dință se îndreptă omul, fără fapte de ale legei. Aū dóră 28 Dumnețeū este numai al Iudeilor? aū nu este și al gîntelor? Da, și al gîntelor. Căci unul este Dumnețeū, care va îndrepta 30 pre cei circumciși prin credință și pre cei necircumciși earăși prin credință. Deci aū dóră disființăm legea prin credință? Nici de 31 cum, ci întărim legea.

CAP. IV.

Indreptarea prin credință se doredese prin exemplul lui Abraam.

- 1 **D**ecî ce vom ădice că Abraam părintele nostru este astăzi
 pre corp?
- 2 Căci de sâa îndreptat Abraam prin fapte, are laudă, înse nu
 la Dumnezeu. Căci ce dice scriptura? Abraam a credut lui
 Dumnezeu, și i s'a socotit spre dreptate. Dar celuī ce lucrăză,
 plata nu i se socotesce ca har, ci ca datorie; Ear celuī ce
 nu lucrăză, ci crede în cel ce îndrepteză pre cel impios, i se
 socotesce credința lui spre dreptate.
- 3 Precum și David vorbesc despre fericirea omului, căruia
 Dumnezeu îi socotesce dreptate fără fapte; *Dicend:* Fericiti
 sînt cei cărora s'au ertat fără-de-legile, și cărora s'au acoperit
 păcatele; *Fericit este omul, căruia Domnul nu i va socoti*
- 4 Deci acăstă fericire este numai pentru circumcisii, său și pen-
 tru necircumcisii? căci ădicem că s'a socotit lui Abraam credința
 spre dreptate. Dar cum i s'a socotit? circumcis fiind său ne-
 circumcis? Nu circumcis fiind, ci necircumcis; Apoi a primit
 semnul circumcisiei, pecetea dreptăței credinței ce avea fiind
 necircumcis, ca și fie el părinte tuturor celor ce cred, necircumcisii
 fiind, ca și se socotescă și lor dreptate; *Si ca și fie și părinte*
 12 celor circumcisii, cari nu numai sunt circumcisii, ci și amblă în
 urmele credinței care părintele nostru Abraam avea, necircum-
 cis fiind.
- 5 Căci făgăduința, ca el și fie moscenitorul lumii, nu era dată
 lui Abraam său semînței sale prin lege, ci prin dreptatea cre-
 dinței. Căci de sunt cei din lege moscenitori, în deșert s'a
 făcut credință, și s'a disfășurat făgăduința. Căci legea lucrăză
 mânie; căci unde nu este lege, acolo nici nu este călcare de lege.
- 6 De aceea din credință suntem moscenitori, ca și fie prin har,
 și pentru ca și fie sigură făgăduința la totă semînță; nu un-
 mai celor cu legea, ci și celor cu credința lui Abraam, care
 17 este părinte nouă tuturor; (Precum este scris: Te-am pus pă-
 rinte al multor națiuni;) înaintea lui Dumnezeu, căruia a cre-
 dut, și care înviieză pre morți, și chiama cele ce nu sunt, ca
 18 cum ar fi. Care peste acceptare a credut în speranță, că va
 fi părinte al multor națiuni, dupre cum i s'a dis: Așa va fi se-
 si mînă ta. Si nefiind slab în credință, nu s'a uitat la corpul
 său cel omorit, mai de o sută de ani fiind, nici la sterpicinnea
 20 mitrei Sarei. In făgăduința lui Dumnezeu nu s'a indoit prin
 ncredință, ci fu tare în credință, dând glorie lui Dumnezeu;
- 21 Si încredințat fiind, că ceea ce i s'a făgăduit pote El și și face.
22 Pentru aceea i s'a socotit spre dreptate.

Ear nu numai pentru dinsul s'a scris, că i s'a considerat; Ci și 23 24
pentru noi, cărora ni se va considera, de credem într'acela ce a
sculat din morți pre Iisus Domnul nostru; Care s'a trădat 25
pentru păcatele noastre, și s'a sculat pentru îndreptarea noastră.

CAP. V.

*Fructul îndreptăței prin credință. Asemănarea și deosebirea între
Iisus Christos și Adam.*

Dacă îndreptați fiind prin credință, aveam pace cu Dumne- 1
dju și apropiere prin credință la acest har în care stăm, și ne 2
lăudăm în speranță gloriei lui Dumnețiu. Pe lângă acesta 3
ne lăudăm și de necasuri, sciind că necasul lucrăză răbdare; 4 5
Ear răbdarea esperință, ear esperința speranță; Ear spe-
rația nu rușinéză; pentru că dragostea lui Dumnețeu s'a vîr-
sat în animile noastre prin Spiritul Sânt, care ni s'a dat.

Căci încă fiind noi neputincioși a murit Christos la timp 6
pentru impioși. Căci pentru un drept abia va muri cineva; 7
înse pentru un bun pote și îndrăzni cineva a muri. Dar Dumnețeu 8
arată dragostea sa spre noi, că încă fiind noi păcătoși, Chris-
tos a murit pentru noi. Cu mult mai virtos dar acum, fiind 9
îndreptați prin sângele lui, ne vom mântui printreinsul de mânie.
Căci dacă fiind noi inimică ne-am împăcat cu Dumnețeu prin 10
morteia Fiului seū, cu mult mai virtos fiind împăcați ne vom
mântui prin viață lui.

Pe lângă acesta ne și lăudăm întru Dumnețeu, prin Domnul 11
nostru Iisus Christos, prin care acum am primit împăcarea.

Pentru aceea precum printr'un om a intrat păcatul în lume, 12
și prin păcat mórtea; și aşa mórtea a trecut la toți ómenii,
pentru că toți au păcatuit; Căci până la lege păcatul era 13
în lume; dar păcat nu se socotesc nefind lege; Cu toate a- 14
cestea a domnit mórtea de la Adam până la Moise și preste
cei ce nu au păcatuit dupre asemănarea călcărei lui Adam,
care este tip al celui ce era și vinē. Dar nu precum abate- 15
rea, aşa și darul; căci de a u murit prin abaterea unuia cei
mulți, cu mult mai virtos harul lui Dumnețeu și darul prin
harul unu om Iisus Christos a prisosit la mulți. Nici nu 16
este darul ca abaterea comisă prin unul; căci judecata spre con-
demnare a fost pentru o abatere, ear darul este spre îndrep-
tare de multe abateri. Căci dacă prin abaterea unuia mór- 17
tea a domnit prin acest unul; cu mult mai virtos cei ce au
primit prisosința harului și a darului dreptăței vor domni în viață
prin unul, Iisus Christos. Deci precum prin abaterea unuia 18
preste toti ómenii a venit condamnarea, aşa prin dreptatea u-
nuia preste toti ómenii a venit îndreptarea spre viață. Căci pre- 19

20 cum prin neascultarea unui om multă aă devenit păcătoșă, și prin ascultarea unui multă vor deveni dreptă. Ear legea a intrat ca si se immulțescă abaterea; înse unde s'a immulțit păcatul, acolo a prea-prisot harul; Ca precum a domnit păcatul spre mōrte, aă și harul și stăpăneșcă prin dreptate spre viéă eternă, prin Iisus Christos Domnul nostru.

CAP. VI.

Indreptarea prin credință nu dă dreptul de a păcătui, ci din cun-

- 1 **C**e vom dice dar? Vom remăne în păcat, ca si se immul-
- 2 Nici de cum! Noi, cari am murit păcatului, cum âncă si
3 mai trăim într'insul? Aă nu cunosceti că acei ce ne-am botezat
4 in Iisus Christos ne-am botezat in mōrtea lui? Deci ne-am
îngropat împreună cu el prin botez in mōrte; ca precum s'a
scusat Christos din morți prin gloria Părintelui, aă și noi si
5 ămplăm în innoirea vieței. Căci dacă ne-am plantat împre-
ună cu el in asemănarea mōrtei lui, ne vom planta și in ase-
6 mănarea învierei lui; Acesta sciind, că omul nostru cel vechiu
s'a cruciat împreună cu dinsul, ca si se nimicescă corpul pă-
7 catului, ca si nu mai servim păcatului. Căci cel ce a murit
8 păcatului este îndreptat de păcat. Ear de am murit împreună
9 cu Christos, credem că vom și via împreună cu dinsul; Sciind,
că Christos, scusat fiind din morți, nu mai mōre; mōrtea nu mai
10 are putere asupra lui. Căci că a murit el, a murit păcatului
11 odată; ear că viéă, viéă lui Dumnezeu. Aă și voi socoti-
ti-vă pre voi și fi morți păcatului, dar vii lui Dumnezeu in
Christos Iisus Domnul nostru.
- 12 Deci si nu domnescă păcatul in corpul vostru cel muritor, ca
13 si'l ascultați in postele lui; Nici nu oferiți membrii vestri pă-
catului ca arme de nedreptate; ci presentați-vă lui Dumnezeu
ca nisce vii din morți, ear membrii vestri lui Dumnezeu ca ar-
14 me de dreptate. Căci păcatul nu vă va domni; căci nu sun-
teți sub legă, ci sub har.
- 15 Ce dar? vom păcătui, că nu suntem sub lege, ci sub har?
16 nici de cum. Aă nu sciți, că dacă vă faceți cui-va sclav, spre
a'l asculta, servi sunteți accluia pre care ascultați, séu păcatu-
17 lui spre mōrte, séu ascultărei spre dreptate? Înse mulțumită
lui Dumnezeu, că deși ați fost servi păcatului, v'ați supus din
18 animă chipului învățăturei căruia v'ați dedat. Acum eliberân-
19 du-vă de păcat, ați devenit servi ai dreptăței. Omenesc vor-
besc pentru slăbiciunea trupului vostru; precum dar v'ați făcut
membrii vestri servi ai necurăției și ai fără-de-legei spre fa-
ră-de-lege; aă acum faceți membrii vestri servi ai dreptăței

spre sănțenie. Căci când erați servî ai păcatului, erați fără 20
dreptate. Dar ce fruct aveați atunci de la acelea, de cari 21
acum vă rușinați? căci finitul acelora este mórtea. Ear acum 22
eliberați fiind de păcat și deveniți servî ai lui Dumnezeu, a-
veți fructul vostru spre sănțenie, ear finitul vietă eternă. Căci 23
plata păcatului este mórtea; ear darul lui Dumnezeu este vietă
eternă prin Christos Iisus Domnul nostru.

CAP. VII.

*Scutirea de lege. Supunerea la Christos. Sânțenia legei. Lupta
trupului contra spiritului.*

A ū nu scîti, frațiilor, (căci celor ce scîu legea vorbesc,) cum 1
A că legea are putere asupra unui om în cât timp trăesce? 2
Căci femeea care are bărbat este legată prin lege de bărbat, 2
cât trăesce; ear de môle bărbatul, este liberă de la legea care 3
o léjă cu bărbatul ei. Drept aceea de va fi cu alt bărbat, 3
trăind bărbatul ei, se va chiăma adulteră; ear de va muri bă- 4
batul ei, este liberă de lege, încăt nu este adulteră fiind cu 4
alt bărbat. Pentru aceea, frații mei, și voi ați murit legei 5
prin corpul lui Christos; ca și fiți voi ai altuia, ai celuī ce a 5
inviat din morți, ca și facem fruct lui Dumnezeu. Căci când 5
trăiam trupesc, patimile păcatelor cele vederete de lege erau 6
lucrătore în membruī nostri, și producē fruct morței. Ear a- 6
cum suntem scutiți de lege, morți fiind aceleia în care eram 6
înținuți; ca și servim lui Dumnezeu cu spirit înnoit, ear nu in- 6
litera cea vechiă.

Ce vom dice dar? A ū dóră legea este păcat? Nică de cum. 7
Din contra nu am cunoscut păcatul, decât numai priu lege; 7
căci nu aș fi scut poftă, de nu ar fi dis legea: Si nu poftesci. 8
Dar păcatul luând ocasiune prin comandament, a lucrat in 8
mine tot felul de poftă. Căci fără lege păcatul era mort. Si 9
óre-când fiind fără lege, trăiam; ear viind comandamentul, pă- 9
catul a inviat, ear eū am murit. Si comandamentul, care era 10
spre viață, mi-a fost spre mórte. Căci păcatul luând ocasiune 11
prin comandament, m'a amăgit, și prin el m'a omorît. Drept 12
aceea legea este săntă, și comandamentul sănt și drept și bun.

Deci óre ceea ce era bun mi s'a făcut mórte? Nică de cum. 13
Ci păcatul, ca și se arete păcat, mi-a lucrat mórte prin ceea 13
ce era bun; ca păcatul prin comandament și devină preste 14
měsură păcatos. Căci scim, că legea este spirituală; ear eū 14
sunt trupesc, vîndut sub păcat. Căci ceea ce fac, nu scîu, 15
pentru-că nu fac aceea ce voiesc; ci ceea ce urăsc, aceea fac. 15
Ear de fac acesta, care nu voiesc, recunosc lega că este bună. 16
Deci nu eū sunt cel ce fac aceea, ci păcatul care locuesce in 17
mine. Căci sciû că in mine, adică in trupul meu, nu locu- 18

esce ce este bun; căci a voi se află în mine, car a face binele
 19 nu aflu. Căci binele care voiesc nu fac; ci rîul care nu voiesc,
 20 acela fac. Ear de fac aceia ce nu voiesc, nu fac eu a-
 21 cesta, ci păcatul care locuesce în mine. Deci eu aflu legea,
 22 că voind eu a face binele, rîul se află la mine. Căci mă ve-
 23 selesc în legea lui Dumnezeu dupre omul cel din intru. Dar
 vîd altă lege în membrii mei, luptându-se contra legei măriei
 mele, și făcându-mă serv legiei păcatului, care este iu membrii
 24 mei. Ticălos om sînt eu! cine mă va elibera din acest corp
 25 de moarte? Mulțumesc lui Dumnezeu prin Iisus Christos Dom-
 nul nostru. Așa dar cu mintea mea servesc legei lui Dumne-
 deu, ear cu corpul legiei păcatului.

CAP. VIII.

Despre spiritul libertăței; despre suferință, și despre măngâierea Creștinului.

1 **D**rept aceea nu este acum uici o condamnare celor ce sunt
 2 spirit. Căci legea spiritului vietei în Christos Iisus, m'a dupre
 3 berat de legea păcatului și a morții. Căci ceea ce era im-
 possibil în lege, pentru că era slabă prin trup, a făcut Dumne-
 4 deu, trimisând pre Fiul său în asemănarea trupului păcatos
 și pentru păcat, condamnând păcatul în trup; Ca dreptatea
 legei și se împlinescă întru noi, cari amblă nu dupre trup,
 5 ci dupre spirit. Căci cei ce sunt dupre trup cugetă cele ale
 6 trupului; ear cei ce sunt dupre spirit cele ale spiritului. Căci
 cugetarea trupescă este moarte; ear cugetarea spirituală este viață
 7 și pace. Căci cugetarea trupescă este inimică către Dumne-
 deu; căci nu se supune legei lui Dumnezeu, și uici nu poate.
 8 Deci cei ce trăiesc trupesc nu pot și placă lui Dumnezeu.
 9 Ear voi nu trăiți trupesc, ci spiritual minte, dacă spiritul
 lui Dumnezeu locuesce în voi. Ear de nu are cineva spiritul lui
 10 Christos, acela nu este al lui. Ear de este Christos în voi,
 trupul este mort în privința păcatului, dar spiritul este viu în
 11 privința dreptăței. Ear de locuesce în voi spiritul celui ce a
 sculat pre Iisus din morții: acela ce a sculat pre Christos din
 morții, va viu-face și copurile vostre cele muritor, pentru Spi-
 ritul lui ce locuesce în voi.
 12 Drept aceea, fraților, suntem datori, nu trupului, ca și trăim
 13 trupesc; Căci de trăiți trupesc, veți mori; ear de veți o-
 14 mori prin Spirit faptele trupului, veți trăi. Căci căci sunt con-
 dusi de Spiritul lui Dumnezeu, aceștia sunt fi ai lui Dumnezeu.
 15 Căci nu ați primit earăși spiritul servitutiei spre temere; ci ați
 16 primit spiritul infierăi, prin care strigăm: Abba, Părinte. În-
 susi spiritul mărturisesc impreună cu spiritul nostru, că sun-

team fîi al lui Dumnezeu. Ear de săntem fîi, sântem și mos- 17
cenitori, adică moscenitori al lui Dumnezeu, și commoscenitori
al lui Christos; dacă suferim împreună, ca și ne și glorificăm
împreună cu dinsul.

Căci socotesc, că nu sunt vrednice suferințile timpului de 18
acum de a se compara cu gloria care va să se discopere în noi.
Căci creațura ascăptă cu nerăbdare discoperirea filior lui Dum- 19
nezeu. Căci creațura s'a supus deșertăciunei, (nu de voi, ci 20
pentru cel ce o a supus,) în speranță. Că și însași creațura 21
se va elibera din servitutea stricăciunii spre libertatea gloriiosă
a filior lui Dumnezeu. Căci scim, că totă creațura suspină 22
și chinuesce împreună cu noi până acum. Pe lângă aceasta și 23
noi înșine, cari avem primitiile Spiritului, suspinăm și noi, ascăp-
tând înfierea, adică recumpărarea corpului nostru. Căci prin 24
speranță ne mantuim, înse speranță, care se vede, nu este
speranță; căci ceea ce vede cineva, pentru ce o și speră?
Dar dacă speram ceea ce nu vedem, atunci o ascăptăm cu 25
răbdare.

Asemenea și Spiritul ne ajută în neputințile noastre; căci nu 26
scim a ne rugă precum se cade; înse însuși Spiritul intervine
pentru noi cu suspinuri ce nu se pot spune. Ear cel ce cîrcă 27
ânniale scie ce este cugetul Spiritului; căci acesta intervine
pentru sănși dupre roea lui Dumnezeu.

Sî scim, că celor ce iubesc pre Dumnezeu tóte li se lucrăză 28
spre bine; acelora adică cari sunt chiamați dupre orinduirea
lui Dumnezeu. Căci pre cari mai 'nainte 'i-a cunoscut, mai 29
'nainte 'i-a și hotărît și fie conformi chipului Fiului seū, ca și
fie el întăiu-născut între mulți frați. Ear pre cari mai 'na- 30
inte 'i-a hotărît, pre acestia 'i-a și chiamaț; și pre cari 'i-a chiă-
mat, pre acestia 'i-a și îndreptat; ear pre cari 'i-a îndreptat,
pre acestia 'i-a și glorificat.

Deci ce vom dice la acestea? De este Dumnezeu pentru noi, 31
cine va fi contra noastră? Cel ce nu a crutat pre Fiul seū, 32
ci 'l-a trădat pentru noi toți, cum nu ni va dărui împreună
cu el și tóte? Cine va acusa pre aleșii lui Dumnezeu? Ore 33
Dumnezeu, cel ce 'i indrepteză? Cine va condamna? Ore 34
Christos, cel ce a murit, mai mult âncă cel ce a inviat, care
si sede d'a drépta lui Dumnezeu, și mijlocesce pentru noi?
Cine ne va dispărți de la dragostea lui Christos? Ore necasul, 35
seū strimtorarea, seū persecuținea, seū fomeata, seū golătatea,
seū pericolul, seū sabia? Precum este scris: Pentru tine sun- 36
tem omorîștă tóta diua; ne-am socotit ca oî de junghiere. Ba 37
în tóte acestea suntem mai mult decât biruitorî prin cel ce ne-a
iubit. Căci suntem incredințat, că nici mórtea, nici viéta, nici 38
ângeril, nici stăpânirile, nici puterile, nici cele de acum, nici

39 cele viitóre, Nicí înăltimesa, nicí adincimea, nicí orí-ce fáp-
tură alta nu ne va púte dispárþi de la drngostea lui Dumneþeu,
care este în Christos Iisus Domnul nostru.

CAP. IX.

Alegerea nu atîrnă de avantajele esterioare, ci de mila lui Dumneþeu.

- 1 E ū dic adeverul în Christos și nu mint, dându-mi consci-
2 șă inþa mea mărturie în Spiritul Sânt, Că am mare in-
3 tristare și neîncetată durere în ânima mea. Căci aþi fi do-
4 rit eþi însuþi a fi blestemat de la Christos pentru fraþii mei,
5 rudele mele dupre corp; Cari sunt Israeliþi; a căroră este
6 infierea și gloria și aşeþdămintele, și legislaþia, și cultul, și pro-
7 misiunile; Aï căroră sunt părintiþi, și din cari a venit Christos
8 dupre corp, care este preste tóte, Dumneþeu bine-cuvântat in
9 etern. Amin.
10 Nu se pótă ca cuvântul lui Dumneþeu să fie disfînat. Căci nu
11 toþi sunt Israel, cari sunt din Israel; Nicí nu sunt toþi ni,
12 pentru că sunt seménþa lui Abraam; ci: În Isaac și se va numi se-
13 ménþa; Adică nu cei ce sunt copii dupre corp, nu acestia sunt
14 fiþi ai lui Dumneþeu; ci fiþi promisiunei se socotesc în seménþă.
15 Căci acesta este cuvântul promisiunei: Într'acest timp voiþu veni,
16 și Sara va aveþ fiu. Pe lângă acesta, și Rebecca, conceþend
17 din unul, din Isaac părintele nostru; (Căci copii áncă ne-
18 fiind născuþi, nici fácend ceva bine seuþ rêu, ca și remâne orin-
19 duirea lui Dumneþeu dupre alegere); Nu pentru fapte, ci
20 din voea celuþ ce chiamă, i s'a dis: Cel mai mare va servi ce-
21 lui mai mic; Precum este scris: Pre Iacob am iubit, ear pre
22 Esau am urit.
23 Ce vom dice dar? Aü dóră este nedreptate la Dumneþeu?
24 Nicí de cum. Căci dice lui Moise: Voiþu milui pre care voiesc
25 a milui, și mě voiþu îndura de care voiesc a mě îndura. Aþa
26 dar nu este nicí a celuþ ce voiesce, nicí a celuþ ce alérgă, ci a
27 lui Dumneþeu celuþ ce miluesce. Căci scriptura dice lui Fa-
28 raon: Chiar pentru acésta te-am rădicat, ca și arât în tine pu-
29 terea mea, și ca și se vestescă numele meu în tot pămîntul.
30 Deci pre care voiesce, miluesce; și pre care volesce, impetresce.
31 Îmí veþ dice dar: Ce mě mai înfruntă? Căci cine se opune voei
32 lui? O omule! cine esci tu care respundi lui Dumneþeu? Aü
33 dóră va dicë făptura celuþ ce o a făcut: De ce m'ai făcut aþa?
34 Aü nu are putere olarul preste lut, ca dintr'aceeaþi frâmintă-
35 tură și faceþ un vas de onore, ear altul de disonore? Ear dacă
36 Dumneþeu vrénd siþi arete mânia, și siþi discopere puterea
37 sa, a suferit cu multă râbdare vase ale mâniei gâtite spre
38 peire; Si ca siþi arate bogăþia gloriei sale spre vase ale

milel, cari le-a gătit de mai 'nainte spre glorie; *Adică pre noi, pre 24
cari ne-a și chiāmat, nu numai din Iudei, ci și din giintă.*

Precum dice și Osee: *Voiū chiāmat popor al meū pre cel ce 25
nu este poporul meū, și iubită pre ceea ce nu era iubită. Si 26
va fi, că în locul unde li s'a dis: Voi nu sănțești poporul meū,
acolo se vor chiāma și ai lui Dumnezeu celui viu. Ear Isaia
strigă despre Israel: De va fi numărul fililor lui Israel ca nă- 27
sipul mărei, remășița se va măntui. Căci Domnul va fini lu- 28
crul, și 'va scurta cu dreptate; da, lucru scurt va face Dom-
nul pe pământ. Si precum a dis mai 'nainte Isaia: De nu 29
ni-ar fi lăsat Domnul Sabaoth semănă, ca Sodoma ne-am fi fă-
cut, și cu Gomorr ne-am fi asemănat.*

Ce vom șice dar? Că giințele cari nu ămplău după dreptate, 30
ău ajuns dreptatea, inse dreptatea care este prin credință; Ear 31
Israel, ămplând după legea dreptăței, nu a ajuns la legea dreptăței.
Pentru ce? Pentru că nu o căntă prin credință, ci prin 32
faptele legei. Căci s'aș impiedecat de piatra de impiedecare; 33
precum este scris: Eca puiu în Sion piatră de impiedecare, și
stâncă de sdruncinare; și tot cel ce va crede în el, nu se va
rușina.

CAP. X.

Îndreptarea prin credință comparată cu dreptatea prin lege.

Fratilor, dorința ânimei mele și rugăciunea mea cătră Dum- 1
neșteu pentru Israel este, și se măntuiescă. Căci măr- 2
turisesc lor, că aă zel pentru Dumnezeu, inse nu dupre cuno-
scință. Căci nescind dreptatea lui Dumnezeu, și căutând si'si 3
stabilesc dreptatea lor, nu s'aș supus dreptăței lui Dumnezeu.
Căci Christos este finitul legei spre îndreptarea tot celui ce crede. 4

Căci Moise descrie dreptatea care este din lege, că omul 5
care face acelea va trăi printre insele. Ear dreptatea cea din 6
credință ușă dice: Si nu șici în ânima ta: Cine se va sui în 7
ceriu? (adică și pogore pre Christos;) Séu: Cine se va pogori 8
în adincime? (adică și rădice pre Christos din morți). Dar ce
dice *scriptura*? Aproximativ este de tine cuvântul, în gura ta și în 9
ânima ta; adică cuvântul credinței care predicăm. Că de vei
mărturisi cu gura ta pre Domnul Iisus, și vei crede în ânima 10
ta, că Dumnezeu l-a sculat din morți, te vei măntui. Căci 10
cu ânima se crede spre dreptate, ear cu gura se mărturisesc
spre măntuire. Căci dice *scriptura*: Tot cel ce crede într-in- 11
sul nu se va rușina.

Nu este deosebire între Iudeu și între Ellin; căci același 12
este Domn al tuturor, care avut este cătră toți cei ce'l chiāmă.
Căci ori-cine va chiāma numele Domnului se va măntui. 13

Cum dar vor chiāma pre acela, în care nu aă credut? și 14

cum vor crede in acela de care nu au audit? și cum vor audi
 15 fară de predicator? Si cum vor predica, de nu se vor tră-
 mite? precum este scris: Căt sunt de frumose pictoarele celor
 16 înse nu totuști au ascultat evangelia; căci Isaia dice: Dómine!
 17 cine a creșut vestirea noastră? Așa dar vine credință din aud.
 18 ear audul prin cuvântul lui Dumnezeu. Înse ești dic: Aū doră-
 19 lor, și cuvintele lor la marginile lumii. Earăși ești întreb:
 Aū nu a cunoscut Israel? Întăiu Moise dice: Ești vă voi intă-
 20 rita spre jalusie prin un popor ce nu este al meu, și prin na-
 21 ţine neînțelegătorie voiu irita pre voi. Ear Isaia îndrăznește
 și dice: Sunt aflat de cei ce nu mă caută, m'am făcut cunoș-
 diua am intins mâinile mele către un popor nesupus și contrarui.

CAP. XI.

Iudeii nu sunt lepădați toți și nici pentru tot-dea-una.

- 1 **D**rept aceea întreb: Aū doră a lepădat Dumnezeu pre po-
 porul seu? Nici de cum. Căci și ești sunt Israelit, din se-
 2 mîntea lui Abraam, din tribul lui Beniamin. Nu a lepădat
 Dumnezeu pre poporul seu, pre care l-a cunoscut mai înainte.
 Aū nu știi ce dice scriptura despre Ilie? cum a vorbit lui Dum-
 3 nezeu contra lui Israel; Dicând: Dómine, pre profetii tăi au
 omorit, și altarele tale au surpat, și ești am remas singur, și
 4 cauți sufletul meu. Dar ce i-a respuns Dumnezeu? Mi-am
 rezervat șepte mii de bărbați, cari nu știi-a plecat genunchiul
 5 înaintea lui Baal. Așa dar și într' acest timp este remășiță du-
 6 pre alegerea harului. Si de este dupre har, atunci nu mai
 este dupre fapte; altmintrelea harul nu mai este har. Ear de
 este dupre fapte, atunci nu mai este har; altmintrelea fapta nu
 mai este faptă.
 7 Ce vom dice dar? Israel nu a căstigat ceea ce căuta; ear
 8 cei alești au căstigat, și cei-l-alții s-au impetrir; (Precum este
 scris: Dumnezeu îl-a dat spirit de adormire, ochi ca și nu vede,
 9 și urechi ca și nu audă,) până în ziua de astă-dăi. Si David
 dice: Si se facă masa lor spre cursă și spre lat și spre pedică,
 10 și spre resplătire lor; Si se intunecă ochii lor ca și nu vede,
 și spinarea lor de tot și o gîrbovescă.
 11 Drept aceea întreb: Aū doră să potecnit, încât să cadă?
 Nici de cum; ci mai vîrtos prin potecnirea lor măntuire a venit
 12 dintelor, ca și întărîte spre jalusie. Si dacă potecnirea lor
 este bogăția lumii, și diminuția lor bogăția dintelor: cu căt mai
 13 mult plinitudinea lor? Căci voiu dintelor vorbesc; încât sunt
 14 ești apostolul dintelor, laud dregătoria mea; Ca doră aș pro-

roca la jalusie pre cei de neamul meu, și si măntuesc pre vre-unii dintr'insui. Căci de este lepădarea lor impăcarea lumiei, 15 ce alt va fi reprimere lor decât viață din morți?

Căci de sunt primițile sânte, este și frâmintătura; și de este 16 radicina săntă sunt și ramurile. Ear de s'afrânt unele din 17 ramuri, tu însă fiind oliv silbatic, te-ai altuit în ele, și te-ai făcut părtaș rădîcinei și sucului olivilui; Nu te lauda asu- 18 pra ramurilor. Ear de te laudă, nu portă tu rădîcina, ci rădi- 19 cina pre tine. Veî dice: Ramurile s'afrânt, ca și mă altu- 20 esc eu. Bine; pentru necredință s'afrânt ele, și tu stai prin credință. Nu te înălță cu mintea, ci teme-te. Căci dacă Dumne- 21 deu nu a crățat ramurile cele fresci, nici pre tine nu te va crăța.

Vedi dar bunătatea și aspirmea lui Dumneșteu! spre cel ce 22 a căut aspirme; ear spre tine bunătate, de vei remână in bunătate; altmîntrelea și tu te vei tăia. Si aceia, de nu vor 23 remână in necredință, earași se vor altui; căci pôte Dumneșteu earași a-i altui. Căci dacă tu te-ai tăiat pînă olivil cel na- 24 turalimînt silbatic, și afară de natură te-ai altuit în oliv bun; cu căt mai mult acestia, cari sunt ramuri firesci, se vor altui intr'al lor oliv?

Căci eu nu voișesc, fraților, ca voi și nu scîti acest misteriu, ca și 25 nu fiți înțelepti în sine-vă, că impetrière din parte s'a făcut lui Israel, pâna ce va intra numărul deplin al gîntelor. Si aşa 26 tot Israelul se va măntui; precum este scris: Veni-va din Sion Măntuitorul, și va întorce impietatea de la Iacob. Căci acesta 27 este așezémentul meu cu dinși când voiă lăa păcatele lor. A- 28 devîr sunt in privința evangeliei inimică pentru voi; dar in pri- 29 vința alegerei iubită pentru părinți. Căci darurile și chîamarea 30 lui Dumneșteu sunt nerevocabili. Căci precum și voi ore-când 31 nu atî cređut in Dumneșteu, ear acum atî aflat milă prin ne- 32 ascultarea acestora: Așa și acestia acum nu au ascultat, ca prin mila vostă și se milueșcă și ei. Căci Dumneșteu a in- 33 chis pre toți in necredință, ca și milueșcă pre toți.

O adincimea bogăției și a înțelepcioniști și a sciinției lui Dum- 33 neșteu! căt sunt de nepătrunse judecățile lui, și neurmărite căile lui! Căci cine a cunoscut gândul Domnului? séu cine i s'a 34 făcut consilier? Séu cine l-a dat mai 'najinte, ca și i se redcea? 35 Căci dintr'insul, și printre insul, și pentru dinsul sunt tóte; ace- 36 luia și glorie in etern. Amin.

CAP. XII.

Despre adorarea lui Dumneșteu ratională, și despre regulele vieței Creștine.

Vă rog dar, fraților, prin îndurările lui Dumneșteu, ca și 1 oferî corporile vostre sacrificiū viu, sănt, bine-plăcut

2 Iul Dumnezeu, ce este serviciul vostru cel rational. Si si nu
vă conformați cu această lume; ci prefaceți-vă prin înnoirea min-
ței văstre, ca și cărcați care este voea lui Dumnezeu cea bună
și plăcută și deplină.

3 Căci eu dic prin harul ce mi s'a dat fiecărula din voi
a nu cugeta *in sine* mai mult decât se cuvine a cugeta; ci și cu-
getați modest, precum Dumnezeu a împărțit fiecărula măsura
4 credinței. Căci precum într'un corp avem mulți membri,
5 membri nu au toti o funcție; Așa voi, fiind mulți, suntem
6 un corp în Christos, iar fiecare unul altuia membri. Deci a-
7 profesie, și profesion dupre măsura credinței; Ori diaconie și
8 căutăm de diaconie; ori cel ce învăță, de învățătură; Ori cel
ce îndemnă, de îndemnare; cel ce împarte, și împarte cu sim-
plitate, cel ce stă înainte, și iște cu sîrguță; cel ce miluesce,
sî o facă cu bună-voință.

9 Dragostea și fie nefăcănică. Urind rîul, lipiți-vă de ce este
10 bun. Cu dragoste frățescă iubiți unul pre altul; cu onore in-
11 timpieni unul pre altul; Nu nici lenesi în afaceri, ci ferbinte
12 în spirit, servind Domnului; Bucurându-vă în speranță; râb-
13 dând în necas; stăruind în rugăciune; Luând parte în tre-
14 buințele sănătorilor; urmărind ospitalitatea. Bine-cuvântați pre cei
15 ce vă persecută; bine-cuvântați, și nu blestemati. Bucurăți-
16 vă cu cei ce se bucură, și plângeți cu cei ce plâng. Fii cu
același cuget unul cătră altul. Nu cugetați cele înalte, ci ăm-
blați cu cei umiliți. Nu fiți înțelepți în sine-vă.

17 Nu resplătiți nimenei rîu pentru rîu. Îngrijiți-vă de cele
18 bune înaintea tuturor omenilor. De este posibil, căt atârnă
19 de la voi, aveți pace cu toți omenii. Iubișilor, nu vă resbu-
nați însivă, ci mai bine dați loc mâniei; căci este scris: Resbu-
20 narea este a mea; eu voi resplăti, dice Domnul. Drept aceea,
de flămăndesce inimicul tău, nutresce-l; de inseteză, dă-i de
băut; căci aceasta făcând vei grămadă cărbuni de foc pe capul
21 lui. Nu te birui de rîu, ci biruesce rîul cu binele.

CAP. XIII.

Despre datoria cătră autorități, cătră aprópele, și cătră sine însuși.

1 Tot susfletul și se supue autoritatilor celor mai înalte. Căci
nu este autoritate decât numai de la Dumnezeu: auto-
2 toritatile cari esistă sunt orînduite de Dumnezeu. Pentru a-
ceea cel ce se opune autoritatelor se opune ordinului lui Dum-
3 nezeu; și cei ce se opun își vor trage condamnare. Căci dre-
gătorii nu sunt frică faptelor celor bune, ci celor rele. Deci
volesci și nu îți fie frică de autoritate? fă binele, și vei ave-
4 laudă de la dînsa. Căci ea își este servitóre a lui Dumnezeu

spre bine. Ear de facă rēu, teme-te; căci nu pōrtă sabia in zadar; ci este servitor al lui Dumnezeu, resbunător spre pedepsă celui ce face rēul. Pentru aceea trebuie și vē supunetă, nu numai pentru urgie, ci și pentru conștiință. Căci pentru a cesta plăti și dări; și ei sunt servitori ai lui Dumnezeu, stăruind într-acăsta tot-dea-una. Dați deci tuturor ceea ce se cuvine; celui cu darea, dare; celui cu imposițul, imposit; celui cu frica, frică; celui cu onoare, onore.

Nimeniu cu nimic nu fiți datori, decât numai cu a iubi u-nul pre altul; căci cel ce iubesc pre altul a împlinit legea. Căci aceea: Si nu comitti adulteriu; Si nu ucidi; Si nu furi; Si nu mărturisesci mărturie mincinosă; Si nu poftesci; și oricare alt comandament, se cuprinde într-acest cuvînt, adică, Si iubesci pre apropelulei; ca însoții pre tine. Dragostea nu lucră reu apropelui; de aceea dragostea este deplinirea legei.

Si acăsta faceți, sciind timpul, că acum este óra a ne scula din somn; fiind-că acum este măntuirea noastră mai aproape decât când am creduț. Năptea a trecut, diua s'a apropiat; și lepă-dăm dar lucrurile intunericului, și și ne imbrăcăm în armele luminei. Si amblăam cu cuvință ca în timp de diuă; nu in ospete și in beții; nu in fornicătune și in disfrânări; nu in certă și invidiă. Ci vē imbrăcați în Domnul nostru Iisus Christos, și nu ingrijiti de corp, spre a împlini poftele lui.

CAP. XIV.

Despre susținerea celor slabî in credință, și despre libertatea care întâresce.

Pre cel slab in credință, primiți-l, dar nu dupre deose-birea cugetărilor. Căci unul crede că pôte mâanca tóte, ear cel slab mânâncă legume. Cel ce mânâncă și nu dispărășește pre cel ce nu mânâncă; și cel ce nu mânâncă și nu judece pre cel ce mânâncă; căci Dumnezeu l-a primit. Tu cine esci, care judici pre servitorul altuia? domnului său stă său cade. Si va sta; căci pôte Dumnezeu a'l face și stea.

Unul deosebesce o ăi de alta; altul socotește tóte dilele a-semenea. Fie-care si se convinge în mintea sa. Cel ce consideră diua, Domnului o consideră; și cel ce nu consideră diua, Domnului nu o consideră. Cel ce mânâncă, Domnului mânâncă; căci mulțumesce lui Dumnezeu; și cel ce nu mânâncă, Domnului nu mânâncă, și mulțumesce lui Dumnezeu. Căci nimeni din noi nu trăesc pentru sine și nimene nu moare pentru sine. De trăim, Domnului trăim; și de murim, Domnului murim; deci său de trăim său de murim, ai Domnului suntem. Căci pentru acăsta Christos și a murit și a inviat, și a trăit, ca și fie Domn și preste cei morți și preste cei vii.

10 Dar tu, de ce judecă pre fratele tău? său de ce disprețuiesc pre
 11 fratele tău? Toti vom sta înaintea judecătoriei lui Christos. Căci pro
 este scris: Viu sunt, dice Domnul, mie nu se va pleca tot ge-
 12 nunchiul, și totă limba se va mărturisi lui Dumnezeu. Așa
 dar fie-care din noi își va da semă de sine înaintea lui Dumnezeu.
 13 Deci și nu mai judecă unul pre altul; ci același mai bine
 14 și judecă, ca și nu punetești pedică său scandal fratelui. Scăsu-
 și sunt incredințat în Domnul Iisus, că nimic nu este spus
 prin sine; înse celu ce i se pare a fi ceva spuscat, acelaia spu-
 15 spuscat. Ear de se supără fratele tău pentru bucate, căcă nu
 ambi dupre dragoste. Nu perde cu bucatele tale pre acela, pen-
 16 tru care Christos a murit. Să nu se vorbescă de rău lucrul
 17 vostru cel bun. Căci imperația lui Dumnezeu nu este mân-
 care și băutură; ci dreptate și pace și bucurie în Spiritul Sânt.
 18 Căci cel ce întrăcestea servescu lui Christos este bine-plăcut lui
 Dumnezeu și aprobat de omenei.
 19 Deci și urmă cele ce sunt ale păcii, și cele ce sunt spre
 20 edificarea unuia către altul. Pentru mâncare nu strica lucrul
 lui Dumnezeu. Tote sunt curate, înse este un rău pentru omul
 21 cel ce mâncă spre scandal. Bine este a nu mâncă carne,
 nici a bea vin, nici accez prin care fratele tău se jignesc, său se
 22 scandalisă său sufere. Ați tu credință? în sine însuți și o altă
 23 ceea ce aprobeză! Ear cel ce se îndoescă, când mâncă,
 se condamnă; pentru că nu mâncă în credință; căci tot ce nu
 este din credință este păcat.

CAP. XV.

*Despre datoria de a răbdă pre cei slabă dupre exemplul lui Christos
 și al lui Pavel.*

1 Deci noi cei tarzi suntem datori și purtăm neputințile ce-
 2 lor slabă, și și nu ni plăcem noi înșine. Fie-care din
 3 noi și facă spre plăcere aprópelui în bine spre edificare. Căci
 și Christos nu a făcut spre plăcerea sa; ci, precum este scris:
 Înjurările celor ce te înjură pre tine, au cădut preste mine.
 4 Căci căte s'a scris mai nainte, s'a scris spre învățătura nos-
 tră, ca prin răbdare și măngăierea scripturilor și avem spe-
 5 ranță. Ear Dumnezeul răbdărei și al măngăierei și vi dă-
 ruescă și fiți de același gând între voi dupre Iisus Christos;
 6 Ca toți cu un cuget și cu o gură și glorificați pre Dumnezeu,
 7 și Părintele Domnului nostru Iisus Christos. Așa dar pri-
 miți unii pre altii, precum și Christos a primit pre voi, spre
 gloria lui Dumnezeu.
 8 Dar eu dic, că Iisus Christos a fost servitor al circumci-
 siuniei pentru adevărul lui Dumnezeu, ca și întărescă făgădu-

ințile date părinților; Si ca și glorifice și gîntele pre Dum- 9
nedei pentru mila sa; precum este scris: Pentru acăsta mă voi ū
mărturisii tie între popore, și voi ū cântă numelui tău. Si ea- 10
răși dice: Veseliș-ve, națiunilor, cu poporul lui. Si carăși: 11
Lăudați pre Domnul, tōte națiunile, lăudați-l tōte poporele. 12
Si carăși Isaia dice: Va fi rădicina lui Iessc, și cel ce se va scula 13
și domneșcă preste popore, intr'acela vor spera națiunile. Ear 13
Dumneadeul sperauței și vă imple de totă bucuria și pacea în cre-
dintă, ca și prisositi în speranță prin puterea Spiritului Sânt.

Sunt încredințat despre voi, frații mei, că sunteți plini de 14
bunătate, plini de totă sciință, putând și a vă sfătuī unui pre
alții. Cu tōte acestea, fraților, v'am scris mai liber pe une-locuri, 15
ca și vi aduc aminte de harul care mi s'a dat de la Dumneadeu, 16
Ca și fiu servitor al lui Iisus Christos între gînte, și preut al
evangeliei lui Dumneadeu, ca profora gîntelor și fie bine-primită,
sântă prin Spiritul Sânt. Drept aceea am laudă in Christos 17
Iisus in cele ce sunt ale lui Dumneadeu. Căci mă-am permis 18
a vă vorbi numai despre cele ce a lucrat Christos prin mine,
spre a aduce pre gînte la ascultare, prin cuvînt și prin faptă,
Prin puterea semințelor și a minunilor, prin puterea Spiritului 19
lui Dumneadeu, incă din Ierusalem și împrejur până la Illiric
am respăndit evangeliu lui Christos; Sirgindu-mă a predica 20
evangelia așa, nu unde se numise deja Christos, ca și nu zidesc
pe temelie străină; Ci precum este scris: Cărora nu s'a vestit 21
despre dinsul, il vor vedé, și cei ce nu au audit vor înțelege.

Pentru aceea am fost impedeat de multe ori a veni la voi; 22
Ear acum ne mai avînd loc într'aceste părți, și de mulți ani 23
avînd dorință a veni la voi: Când voi ū merge in Ispania, 24
voi ū veni la voi; căci sper trecînd pe acolo și vă vîd, și sî ū
condus de voi până acolo, după ce voi ū sătura din parte do-
rința mea de a vă vedé. Ear acum merg la Ierusalem, spre a 25
servi sănților. Căci a bine-voit Macedonia și Achaia a face o 26
contribuție pentru seracii sănților, cari sunt in Ierusalem. Ei 27
aù bine-voit, și li sunt datorî. Căci dacă gîntele s'aù împărtășit
de cele spirituale ale lor, sunt datorî a li servi și in cele tim-
porale. Acăstă dar finind, și asigurând lor acest fruct, voi ū 28
merge pe la voi in Ispania. Ear scîu, că viind la voi, voi ū 29
veni in plinitatea bine-învîntării evangeliu lui Christos.

Ear vă rog, fraților, pentru Domnul nostru Iisus Christos, și 30
pentru dragostea Spiritului, ca și vă luptați cu mine in rugă-
ciuni cătră Dumneadeu pentru mine; Ca și scap de cei cari nu 31
cred in Iudeea; și ca serviciul meu in Ierusalem și fie bine-
primit sănților; Si ca, voind Dumneadeu, și reviū la voi cu 32
bucurie, și sî mă repausez împreună cu voi. Ear Dumneadeul 33
păcei fie cu voi toți. Amin.

CAP. XVI.

Diverse salutări. Se recomandă padă contra celor ce caușă discordanță.

- 1 Vă recomandă pre Fibi sora noastră, diaconesa a bisericii din
2 Chencree; Ca și o primă în Domnoul, cum se cuvine
sântilor; și și o ajutați în tot lucrul, ori în ce ar ave trebuință
de la voi; căci ea a fost ajutătoare multora, și chiar mie.
3 Salutați pre Prischilla și Achilla, conlucrătorii mei în Christos
4 Iisus; Cari pentru viața mea și-a spus pre a lor; cărora nu
5 numai ești mulțumesc, ci și tote bisericile din giute. Salutați
și biserică din casa lor. Salutați pre iubitul meu Epenet, pri-
6 mișul Achaiei în Christos. Salutați pre Mariam, care mult
7 să ostenit pentru noi. Salutați pre Andronic și pre Iunia,
rudele mele și socii mei în inchisore, cari sunt însemnați între
8 apostoli, și cari mai nainte de mine au fost în Christos. Salu-
9 tați pre Ampliu, iubitul meu în Domnul. Salutați pre Urban
10 conlucrătorul meu în Christos, și pre iubitul meu Stachiu. Sa-
lutați pre Apellas, cel ales în Christos. Salutați pre cei cu A-
11 ristobul. Salutați pre Erodion, ruda mea. Salutați pre cei cu A-
12 Narcis, cari sunt în Domnul. Salutați pre Trifena, și Trifosa, care
cari s-au ostenit în Domnul. Salutați pre iubita Persida, care
13 mult să ostenit în Domnul. Salutați pre Ruf, cel ales în Dom-
14 nul, și pre mama lui și a mea. Salutați pre Asincrit, pre
Flegont, pre Erman, pre Patroba, pre Ermin, și frații ce sunt
15 cu ei. Salutați pre Filolog, și Iuliu și Nireu, și sora lui, și
16 pre Olimpan, și pre toți sănții cei sunt cu ei. Salutați unul
pe altul cu sărutare sănătă. Vă salută pre voi bisericile lui
Christos.
17 Ear vă indemnă, fraților, și vă pădiți de cei ce fac disidență
și scandale, contra învechăturei care ați primit; și vă feriți de
18 dinsău. Căci unii ca acestia nu servesc Domnului nostru Iisus
Christos, ci pântecelui lor; și prin cuvinte bune și dulci însăși
19 animile celor simpli. Ascultarea voastră să aveste la toți; drept
aceea mă bucur de voi; și vofesc, ca și fiți înțelepți spre bine,
20 și curați în privința rândului. Ear Dumnezeul păcii și sfod-
bescă pre Satana sub picioarele vostre în curând. Harul Domnului
nostru Iisus Christos *fie* cu voi. Amin.
21 Vă salută pre voi Timotheiu, conlucrătorul meu, și Luciu, și
22 Iason și Sosipatru, rudele mele. Si eu Tertiu, care am scris
23 această epistolă vă salut în Domnul. Vă salută Gaiu, gazda
mea și a totă adunarea. Vă salută Erast, îngrijitorul orașu-
24 lui, și Cuart fratele. Harul domnului nostru Iisus Christos *fie*
cu voi toți. Amin.
25 Ear celui ce vă poate întări după evangelia mea, după
predicarea lui Iisus Christos, după descoperirea misteriului, care
26 din seculii eterni era tacut, Ear acum să arătat și să facă

cunoscut prin scripturile profetilor dupre ordinul eternului Dumnezeu, spre ascultarea credinței intre tote națiunile: Unuia 27 iușeleptului Dumnezeu și glorie priu Iisus Christos in etern. Amin.
S'a scris cără Romani de la Corinth, și s'a trimis prin Fibă, diaconesa bisericiei din Chencree.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL ÎNȚĂRÂTORA CĂTRĂ CORINTHENI.

CAP. I.

Indemnare la unire. Învățătura despre cruce rușinată înțelepciu-nei lumii.

Pavel chiamaț *o și* Apostol al lui Iisus Christos prin voea 1
 lui Dumnezeu, și Sosten fratele: Bisericei lui Dumnezeu 2
 de căre este în Corinth, celor sănți în Christos Iisus, celor
 chiamați *o și* sănți, impreuva cu toti cei ce în tot locul chiă-
 mă numele Domnului nostru Iisus Christos, și al lor și al nostru. 3
 Har *je* voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de la
 Domnul Iisus Christos.

Mulțumesc Dumnezeului meu tot-dea-una despre voi, pentru 4
 harul lui Dumnezeu ce vi s'a dat în Iisus Christos; Că în 5
 totă vătă imboștătă intr'insul: în totă invățătura și în totă sci-
 intă; Fiind că mărturisirea lui Christos s'a întărât în voi; 6
 Încăt voi nu aveți lipsă de nici un dar, acceptând arătarea Dom- 7
 nului nostru Iisus Christos; Care va și întări pre voi până 8
 la finit, ca și *nți* neînculpăți în diua Domnului nostru Iisus
 Christos. Credincios este Dumnezeu, prin care vătă chiamaț 9
 spre comuniunea Fiului seū Iisus Christos Domnul nostru.

Ear vă rog, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus 10
 Christos, ca toti și vorbiți aceeși, și *ca* și nu fie intre voi dis-
 binări; ci *ca* și fiți tare uniți într'un gând și într'o înțelegere. 11
 Căci m'am informat despre voi, frații mei, de la cei de pe lângă Chloe, că sunt certe între voi. Si acesta dic, pentru că fie- 12
 care din voi dice: Eu sunt al lui Pavel; ear eū al lui Apollos; 13
 ear eū al lui Chefa; ear eū al lui Christos.

Au döră s'a impărtit Christos? au Pavel s'a crucificat pen- 13
 tru voi? séu vătă botezat în numele lui Pavel? Multumesc 14
 lui Dumnezeu, că nici pre unul din voi n'am botezat, decăt
 numai pre Crisp și pre Gaiu; Ca și nu dic cine-va, că am 15
 botezat în numele meu; Am mai botezat și familiea lui Ste- 16
 fana; ear afară de acestia nu sciū și mał fi botezat pre cineva,

17 Căci Christos nu m'a trimis si botez, ci sîi predic evangelia; nu cu înțelepciunea cuvintelor, ca sîi nu se zădărnicescă crucea; 18 lui Christos. Căci cuvîntul cruciei nebunie este celor peritori; ear noue celor ce ne mânătuim este puterea lui Dumnezeu; 19 Căci este scris: Perde-voiă înțelepciunea înțeleptilor, și nimici; 20 voiă sciința prudentiilor. Unde este înțeleptul? unde este căr- turarul? unde este disputatorul lumei acesteia? aîn nu a înnebu- 21 nit Dumnezeu înțelepciunea lumei acesteia? Că de vreme ce cunoscut pre Dumnezeu, a bine-voit Dumnezeu prin înțelepciune nu a 22 predicarei a mânătu pre cei ce cred. Căci Iudeii cer semnă- 23 și Elinii caută înțelepciune; Ear noi predicăm pre Christos, 24 cel crucificat, Iudeilor scandal, ear Elinilor nebunie; Ear a- celora ce sunt chiamăți, și Iudeilor și Elinilor, pre Christos, 25 puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu. Căci ce este nebun a lui Dumnezeu este mai înțelept decât omenii; și ce este slab a lui Dumnezeu este mai tare decât omenii. 26 Căci vedetă chiamarea voastră, fraților, cum-că nu sunt mulți 27 înțelepti dupre corp, nu mulți puternici, nu mulți nobili; Ci cele nebune ale lumei a ales Dumnezeu, ca și rușineze pre cei înțelepti; și cele slabe ale lumei a ales Dumnezeu, ca și ruși- 28 neze pre cele tari; Si cele proste și cele disprețuite ale lumei a ales Dumnezeu, și cele ce nu sunt, ca și disfintezze pre cele 29 30 ce sunt; Ca și nu se laude nică un corp înaintea lui. Ear printr'insul este, că sunteți in Christos Iisus, care ni s'a facut de la Dumnezeu înțelepciune și dreptate și săntire și rescum- 31 părare; Ca, precum este scris, cel ce se laudă in Domnul și se laude.

CAP. II.

Evangelia este fără diferență în fața înțelepciunei și artei omenilor.

1 Si eu, fraților, viind la voi, nu am venit cu eleganța cu- 2 vintelor și a înțelepciunel, vestind vouă mărturisirea lui Dumnezeu. Căci nu mi-am propus a sci ceva între voi, de- 3 căt numai pre Iisus Christos, și pre acesta crucificat. Si am 4 fost la voi în slăbacîune, și în frică, și în cutremur mare. Si cuvîntul meu și predicarea mea nu era cu cuvinte înduplica- 5 tore ale înțelepciunel omenesci, ci in manifestarea spiritului și a puterei; Ca credința voastră și nu fie dupre înțelepciunea omenilor, ci dupre puterea lui Dumnezeu. 6 Înse între cei perfecti vorbim înțelepciune; dar nu întele- 7 părime a lumei acesteia, nici a domnilor lumei acesteia, cari se disfinteză; Ci vorbim înțelepciunea lui Dumnezeu cea mi- steriosă, cea ascunsă, care a hotărît-o Dumnezeu mai înainte 8 de seculii spre gloria noastră; Pre care nimene din domnii

lumei acesteia nu a cunoscut-o; căci de o ar fi cunoscut, nu ar fi cruciat pre Domnul gloriei. Ci, precum este scris, cele 9
ce ochii nu a vădut, nici urechia nu a auzit, nici la ânăma omului nu s'a suiat, acestea a pregătit Dumnezeu pentru cei celibesc. Dar noue mi-a discoperit *acestea* Dumnezeu priu Spîr- 10
ritul său; căci Spiritul cörca tôte, până și adincimile lui Dumne- 11
deu. Căci cine din omene scie ale omului, decât numai spi-
ritul omului, care este într'insul? aşa și ale lui Dumnezeu ni- 12
mene nu te scie, decât numai Spiritul lui Dumnezeu. Ear noi 13
nu am primit spiritul lumei, ci Spiritul cel de la Dumnezeu; ca și scim cele ce ni sunt dăruite de la Dumnezeu. Cari le 14
și vorbim, nu cu cuvinte învețate ale înțelepciuniei omenești, ci
cu cele învețate ale Spiritului Sânt; comparând cele spirituale
cu cele spirituale. Dar omul cel firesc nu primește cele ce 15
sunt ale Spiritului lui Dumnezeu; căci îi sunt nebunie, și nu te
pote înțelege, pentru că se discerne spiritualniute. Ear cel 16
spiritual discerne tôte, însă el de nimene nu se discerne. Căci 17
cine a cunoscut mintea Domnului, ca să învețe? Ear noi a-
vem mintea lui Christos.

CAP. III.

Iisus temeliea mântuirei.

Si eu, frajilor, nu am putut vorbi voie, ca la nisice spiri- 1
tuali, ci ca la nisice corporali, ca unor prunci in Chris-
tos. V'am nutrit cu lapte, ear nu cu bucate; căci âncă nu 2
putea încăpă; chiar și acum nu puteți. Âncă sunteți tru- 3
pesci; căci dacă *este* între voi invidie și certă și disbinare, 4
au nu sunteți trupesci? și au nu amblați ca omenei *trupesci*?
Căci dacă dice unul: Eu sunt al lui Pavel; și altul: Eu sunt al lui Apollos; au nu sunteți trupesci?

Cine dar este Pavel, și cine *este* Apollos, decât numai ser- 5
vitori, prin cari ati creduți, precum a dat Domnul fie-căruiua? 6
Eu am plantat, Apollos a udat, ear Dumnezeu a făcut și crășcă. 7
Încă nici cel ce planteză nici cel ce udă este ceva; ci Dum- 8
nezeu cel ce face și crășcă. Ear cel ce planteză și cel ce 9
udă sunt una; și fie-care va primi plata sa dupre osteneala sa.
Căci noi suntem conlucrători ai lui Dumnezeu; voi sunteți ogor
al lui Dumnezeu și edificiu al lui Dumnezeu.

Dupre harul lui Dumnezeu, care este dat mic, ca un archi- 10
tect înțelept am pus temelie, ear altul edifică pre ea. Înse fie-
care si ia sémă cum edifică. Căci altă temelie nimene nu 11
pote pune afară de cea pusă, adică Iisus Christos. Ear de e- 12
difícă cineva pe acéstă temelie aur, argint, pietre scumpe, lemne,
fân, trestie; Al fie-căruiua lucru va fi arătat; căci diua Dom- 13
nului il va arăta; prin foc se va discoperi; la fie-căruiua lucru

14 focul va proba ce felic este el. Dacă lucrul cuiva, ceea ce a edificat, va remâne, va primi plată; Ear dacă lucrul cuiva se va mistui, se va păgubi; ear el însuși se va măntui; înse așa ca prin foc.

16 Ați nu scîti, că sâunteți templul lui Dumnezeu, și că Spiritul lui Dumnezeu locuiesc în voi? De va strica cineva templul lui Dumnezeu, pre acela îl va strica Dumnezeu; căci templul lui Dumnezeu este sănătate, care sâuntează voi. Nimenie și nu se însele. De i se pare cuiva între voi că este înțelept în lumea aceasta, si se fucă nebun, ca si fie înțelept. Căci înțeleptul lumii acestei este nebunie înaintea lui Dumnezeu. Căci mea este scris: El prinde pre cei înțelepti în violența lor. Si earaș: Domnul cunoște gândurile înțeleptilor, că sunt deseerte.

21 Drept aceea nimenie și nu se laude între oameni. Căci totă 22 sunt la vostre: Ori Pavel, ori Apollos, ori Chefă, ori lumea, ori viață, ori moarte, ori cele de acum, ori cele viitoare; totă 23 sunt ale vostră; Ear voi sâunteți ai lui Christos; ear Christos al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

*Datorile servitorilor lui Iisus Christos dupre exemplul lui Pavel.
Intrărarea și umiliința lui Pavel.*

1 Așa și ne socotescă fie-care ca pre nisce servitor ai lui Christos, și administrator ai misteriilor lui Dumnezeu.

2 Pe lângă aceasta se cere de la administratori, ca ei și fie credincioși. Ear mie pré pucin îmi renume, ca și mă judic de voi său de judecată omenescă; da, nici insuși nu mă judic.

3 Căci pre mine nu mă scu culabil de nimic; însuși nu printă-

4 cesta sunt indreptat; dar cel ce mă judică este Domnul. Drept aceea mai nainte de timp nimic și nu judicați, până ce va veni Domnul, care va aduce la lumină cele ascunse ale întunecului, și va face cunoscute consiliile animilor; și atunci fie-care va ave laudă de la Dumnezeu.

6 Acestea, fraților, le-am intors asupra mea și asupra lui Apollos pentru voi; ca în noi și vă înveatați, ca și nu gândiți mai mult decât ce este scris, ca nimenie dintră voi și nu se fălescă 7 cu unul contra altuia. Căci cine te distinge de alții? și ce ai ce nu ai primit? ear dacă ai primit, de ce te laudă, ca cum nu ai fi primit?

8 Acum sâunteți sătuři; sâunteți deja bogăți; fără de noi domni; și măcar de ați domni, ca și noi împreună cu voi și domni.

9 Căci mi se pare, că Dumnezeu pre noi Apostoli ne-a lăsat și fum arătați ca cel mai de pe urmă, ca hotărîși spre moarte; 10 căci am devenit privilesc lumei și ângerilor și oamenilor. Noi găsim nebunul pentru Christos, ear voi înțelepti în Christos; noi

slabi, ear voi tarî; voi însemnați, ear noi disprețuiți. Până în 11
ora de acum și flămândim, și însetoșim, și suntem goli, și sun-
tem palmuiți, și nu suntem așeptați. Și ostenim, lucrând cu 12
mâinile noastre; injuriatî fiind, bine-cuvîntam; persecutați fiind,
răbdam; Hulitî fiind, sfătuim; ca nisce gunoiu ne-am făcut 13
lumei, și suntem tuturor lepădători, până acum.

Nu scriu acestea spre a vă înfrunta, ci ca pre nisice fiu al 14
mei iubiti vă îndomn. Căci de atî avé de ce mil de invetatori 15
in Christos, totuși nu arefi mulți părini; căci eū v' am născut in
Christos Iisus prin evangelie. Pentru aceea vă rog, să mî fiți 16
următori.

Pentru acesta am trimis la voi pre Timotheiu, care este fiu al 17
mei iubiti, și credincios in Domnul, care vî va aduce aminte
căile mele in Christos, precum învîțăti in tot locul, in totă biserică.

Ear unii s'au ingânfat, ca cum nu așî veni la voi. Înse cu 18 19
rînd voiî veni la voi, de va vré Domnul, și voiî cunoscne nu
cuvîntul celor ce s'au ingânfat, ci puterea. Căci imperatia lui 20
Dumnejdeu nu este in cuvînt ci in putere. Ce voiî? cu toégi și 21
viu la voi, séu cu dragoste și cu spiritul blândeței?

CAP. V-VI.

*Despre fornicatorul trădat Satanei. Indemnare de a fugi de afa
ceri cu cei de moravuri rele. Ilustrarea celor ce ămplă in judicări.*

Indemnare de a preintimpina necurățile corpului.

In genere se aude, că este disfău intre voi, și ast-feliu de 1
disfău, care nicî intre păgânii nu se atfă, ca și aibé ci-
neva pre femeea părintelui séu. Și voi v'ati ingânfat; și nu 2
mai bine atî plâns, ca cel ce a făcut această faptă și se ia din 3
mediulocul vostru. Eû dar absent fiind cu corpul, ear cu spiritul 4
fiind de façă, am judecat deja, ca cum așî fi de façă, pre cel 5
ce a făcut o aşa faptă. Adunându-vă voi și spiritul meu in
numele Domnului nostru Iisus Christos și cu puterea Domnului 6
nostru Iisus Christos, Si trădați pre unul ca acela Satanei 7
spre pierderea corpului, ca sufletul si se mănuescă in diua 8
Domnului Iisus.

Fala văstră nu este intemeietă. Aû nu scîti, că pucin aluat dos- 6
pesce totă frâmintătura? Curațiî dar aluatul cel vechiû, ca 7
si fiți frâmintătura nouă, precum sunteți fară de aluat. Căci 8
și Christos, pascile noastre, s'a sacrificat pentru noi; De a-
ceea si serbătorim, nu in aluatul cel vechiû, nicî in aluatul reu-
tăței și al violeniei, ci in azimile sinceritatei și ale adevărului.

V'am scris in epistolă, și nu petreceți cu cei disfănați. Dar 9 10
nu nici de cum cu disfănații lumei acesteia, séu cu lacomii, séu cu
răpitori, séu cu idololatrii; căci atunci ar trebui și ești din lume.
Ci v'am scris si nu petreceți cu vre un frate, dacă s'ar atâa 11
16*

disfrânat, séu lacom, séu idololator, séu calomniator, séu bețiv,
 12 séu răpitor; cu unul ca acesta nici si mâncaș. Căci ce săm
 e și judic și pre cei din afară? aū nu judicați voi pre cei din
 13 intru? Ear pre cei din afară Dumnezeu îi va judica. Deci
 scoteți afară pre cel reū d'intre voi.

VI **A** ū dóră cutedă cineva din voi, având vre-o pîră contra
 2 celor sănți? Aū nu sciți, că sănții vor si judice lumea? și de
 se va judica lumea de voi, sînteti nedemn de a face judicări
 3 prea mică? Aū nu sciți, că vom si judicăm pre ânger? cu
 4 cât mai mult cele temporale? Deci de aveți judicări tempo-
 rale, puneți si judice pre cei nebăgați in sémă in adunare.
 5 Spre rușinarea vîstră dic acésta: Nu este intre voi nici un in-
 6 telept, carele si pótă judica intre frații sei? Ci frate cu frate
 7 se judică, și âncă înaintea necredinciosilor. Chiar acésta este
 un defect intre voi, că aveți judicări intre sinevă. De ce mai
 bine nu suferiți nedreptate? de ce mai bine nu suferiți pagubă, și âncă
 8 Înse voi înșivă faceți nedreptate, și aduceți pagubă, și âncă
 fraților.

9 Aū nu sciți, că nedreptii nu vor mosceni imperația lui Dum-
 nezeu? Nu vă rătăciți; nici disfrânați, nici idololatrii, nici a-
 10 dulterii, nici efeminații, nici sodomiții; Nici furii, nici lacomii,
 nici bețivii, nici calomniatorii, nici răpitorii, nu vor mosceni
 11 imperația lui Dumnezeu. Si astfelii aū fost unii d'intre voi;
 dar v'ati spălat, dar v'ati sănțit, dar v'ati îndreptat prin numele
 Domnului Iisus, și prin Spiritul Dumnedeuului nostru.

12 Tóte imi sunt permise, dar nu tóte imi sunt de folos; tóte
 13 imi sunt permise, dar eū nu vreū si fiu dominat de ceva. Bucă-
 tele pentru pântece, și pântecele pentru bucate; ear Dumnezeu
 va disfînta și pre acela și pre acelea. Ear corpul nu este
 pentru disfrânare, ci pentru Domnul; și Domnul pentru corp.
 14 Ear Dumnezeu și pre Domnul l-a inviat, și pre noi ne va invia
 15 prin puterea sa. Aū nu sciți că corporile vostre sunt membre
 aî lui Christos? deci voiū lúa membrii lui Christos, și i voiū
 16 face membri aî meretricei? Nici de cum. Séu nu sciți, că cel
 ce se lipesc de meretrice este un corp *cu dinea?* căci vor fi
 17 dice, amândoi un corp. Ear cel ce se lipesc de Domnul este
 18 un spirit *cu dinsul.* Fericiti-vă de disfrânare; tot păcatul care
 face cineva este afară de corp; ear cel ce comite disfrânare pă-
 19 cătuesce într'al seu corp. Aū nu sciți, că corpul vostru este tem-
 plul Spiritului Sânt, ce locuesce in voi, pre care l-ați primit de la
 20 Dumnezeu, și că nu sînteti aî vostri? Căci sînteti cumpă-
 rați cu preț; glorificați dar pre Dumnezeu in corpul vostru și
 in spiritul vostru, cari sunt ale lui Dumnezeu.

CAP. VII.

Regule pentru căsătorie, pentru viță singulară, și pentru văduve.

Cătăpentru cele ce mi-ai scris, dic, că bine este omului și
că nu se atinge de femee. Dar spre a preîntâmpina dis-
frânarea, fie-care și și aibă femea sa, și fie-care femei și și
aibă bărbatul scă. Bărbatul și arete femeii cuvenita bună-vo-
iină; asemenea și femeia bărbatului. Femeia nu dispune de
corpul seu, ci bărbatul; asemenea și bărbatul nu dispune de cor-
pul seu, ci femeia. Si nu vă privăți unul pre altul, decât nu-
mai cu consumîmânt pentru un timp, ca și aveți timp pentru ru-
găciune și post, și earăși și vă intrunăti; ca și nu vă ispitescă
Satana pentru neînfrânarea voastră. Ear acăsta dic dupre con-
cessiune, ear nu dupre ordin. Căci așă voi, că totușii omenii și fie
ca mine; înse fie-care are osebit dar de la Dumnezeu, unul așă,
ear altul altmîntrelea.

Ear acelor necăsătoriți și văduvelor dic, că bine li este, de
vor remâne precum și eu. Ear de nu se înfrânză, și se că-
sătoresc; căci mai bine este a se căsători, decât a se aprinde.
Ear celor căsătoriți li ordinez, nu eu, ci Domnul: Femeia și nu se 10
dispartă de bărbat. Ear de se va dispărăti, și remăne nemărită, 11
său și se impace cu bărbatul seu; și bărbatul să nu lase pre femeie.
Ear celor-l-alți li dic eu, nu Domnul: De are vre-un frate fe- 12
mee necredinciosu, și ea voiesce și trăeșcă cu el, și nu o lasă.
Și femeia, de are bărbat necredincios, și acela voiesce și trăeșcă 13
cu dinsă, și nu l lasă. Căci bărbatul necredincios se sănțescă 14
prin femeia credincioasă, și femeia necredinciosă se sănțescă prin
bărbatul credincios; altmîntrelea ar fi copiii vostru necurați; ear
acum sunt sănți. Ear de se dispărăte cel necredincios, dispar- 15
tă-se. Fratele său sora nu mai este obligat în asemenea casuri;
spre pace ne-a chiămat Dumnezeu. Căci ce scii, femeie, 16
poți și măntuescă pre bărbat, său ce scii, bărbate. Poți și măntu-
uescă pre femeie? Înse fie-carele cum îi-a împărtit Dumnezeu, 17
fie-carele cum este chiămat de Domnul, așă și amble. Așă or-
donez eu în tôte bisericile.

Este cine-va chiămat, circumcis fiind? și remăne circumcis. 18
Este cine-va chiămat, necircumcis fiind? și nu se circumcidă.
Circumcisiunea este nimic; și necircumcisiunea este nimic, ci păda 19
comandamentelor lui Dumnezeu. Si remăne fie-care într'acea 20
stare în cale să a chiămat. Esci chiămat serv fiind? nu te în- 21
griji; înse dacă poți și fi liber, intrebuițe mai bine libertatea.
Căci cel ce este chiămat în Domnul, serv fiind, este un emancipat 22
al Domnului; asemenea cel ce este chiămat, liber fiind, este
serv al lui Christos. Cu preț sunteți cumpărăți; nu vă faceti 23
servi ai omenilor. Fie-care, fraților, în ce este chiămat, in- 24
tr'acea să remăne înaintea lui Dumnezeu.

25 Ear despre virgine nu am ordin de la Domnul; însă dăs
sfatul meu, ca unul ce a aflat milă de la Domnul a fi credincios.
26 Socotesc dar, că acăsta este bine pentru nevoea de acum, adică
27 că bine este omului și fie așa: Te-ai legat cu femeie? nu cauța
28 dislegare. Te-ai disfăcut de femeie? nu căuta femeie. Ear de
te-ai și căsătorit, nu ați păcătuțit; și de să măritat virgină, nu
a păcătuțit. Dar unii ca acestia vor avea necaz în corp; eu însă
vă crățu. 29 Ear acăsta dic, fraților, timpul este scurt de acum înainte;
30 deci cei ce au femei, să fie ca cum nu ar avea; Si cei ce plâng,
ca cum nu ar plâng; și cei ce se bucură, ca cură nu s'ar bu-
31 cură; Si cei ce cumpără, ca cum nu ar poseda; Si cei ce
se servesc de lumea acăsta, ca cum nu s'ar servi; căci forma
32 lumii acesteia trece. Dar voiesc să fiți fără de grija. Cel ne-
insurat îngrijesc de ale Domnului, cum să place Domnul; 33 Ear cel ce să
34 insurat îngrijesc de ale lumii, cum să place Domnul; mei. Este o diferență între femei și virgină. Cea nemăritată
se îngrijesc de ale Domnului, ca să fie sănătă și cu corpul și
cu sufletul; ear cea măritată se îngrijesc de ale lumii, cum să
35 place bărbatul. Si acăsta o dic spre folosul vostru; nu ca
să vă puiu cursă, ci pentru bună cuvîntă și apropiere de Dom-
nul fără distragere.

36 Ear de gândesc cineva să se pórte necuvîncios în privința
fiicei sale, dacă este trecută în etate, și trebuie a se face așa,
37 să facă ce voiесce, nu păcătuesc; mărite-se. Ear cel ce re-
mâne statornic în ânima sa, neavând necesitate, ci dispune de
voința sa, și otăresce în ânima sa a pădi fiica sa nemăritată,
38 face bine. Așa că și cel ce o mărită, bine face, ear cel ce
nu o mărită și mai bine face.

39 Femeea este legată de lege iu căt trăesce băba-
tul ei; dar dacă va muri bărbatul ei, este liberă și se mă-
40 rite după care vre; însă numai în Domnul. Dar este mai fe-
ricită dupre opinia mea, de va rămâne așa; și mi se pare
că și eu am Spiritul lui Dumnezeu.

CAP. VIII.

*Regule pentru întrebuițarea cărurilor ce se oferesc idolilor. Des-
pre întrebuițarea libertăței Chrestine.*

1 Căt pentru cele sacrificeate idolilor, scim, (căci toti avem
cunoștință, dar cunoștință îngăufeză, ear dragostea edi-
2 fică. Ear de i se pare cui-va, că scie ceva, încă nimic nu a
3 cunoscut, precum se cade a cunoșce; Ear de iubesc cine-
4 va pre Dumnezeu, acela este cunoscut de dinsul.) Deci căt
petru mâncarea celor sacrificeate idolilor, scim că idoul este
nimic în lume, și că nu este alt Dumnezeu decât numai ușul,

Căci deși sunt cari se numesc deți, séu în ceriu séu pe pămînt: 5
 cum adică sunt deți mulți, și domni mulți; Înse noi avem nu-
 mai un Dumnezeu, Părinte, din care sunt tóte, și noi intr'insul; 6
 și uu Domn Iisus Christos, prin care sunt tóte, și noi intr'insul.
 Înse nu toți aū acăstă sciință; căci unii cu conștiință că este 7
 idol pînă acum o mânâncă ca sacrificată idolului; și conștiința
 lor, fiind slabă, se spurcă.

Ear mânarea nu ne recomenđă lui Dumnezeu; căci niči,
 de vom mânca, nu vom fi mai buni; niči de nu vom mânca, nu
 ni va lipsi ceva. Înse vedești, ca nu cumva libertatea vostă 9
 acăstă și fie scandal celor slabî. Căci de te va vedé cine-va 10
 pre tine, care aī sciință, săjend în templul idolilor, aū nu con-
 sciință lui, fiind slabă, se va incuragia și mânance cele sacrifi-
 cate idolilor? Si pentru sciința ta se va pierde fratele tēu 11
 cel slab, pentru care Christos a murit. Dar așă păcătuind 12
 contra fraților, și jignind conștiința lor cea slabă, păcătuții con-
 tra lui Christos. Pentru aceea dacă mânarea este scandal 13
 fratelui meu, nu voi mânca carne in etern, ca și nu fiu de scan-
 dal fratelui meu.

CAP. IX.

Chiăr cele ce in sine sunt permise trebuie și se lase din dragoste și spre înaintirea în cele bune.

Aū nu sunt apostol? aū nu sunt liber? aū nu am vădut pre 1
 Iisus Christos Domnul nostru? aū nu suntești voi lucrul 2
 meu in Domnul? De nu sunt apostol altora, dar voue sunt; 3
 căci pecetea apostoliei mele suntești voi in Domnul. Respusul 4
 meu la cei ce mă scrutează este acesta: Aū nu avem dreptul 5
 a mânca și a bă? Aū nu avem dreptul a purta cu noi pre
 o soră femeie, ca și cei-l-alti apostoli, și frații Domnului, și Chefa? 6
 Séu numai eū singur și Barnaba nu avem dreptul a nu lucra? 7
 Cine servește in ôste vre-o-dată cu cheltuélă sa? séu cine plan-
 tează vie, și nu mânâncă din fructul ei? séu cine pasce turmă, 8
 și nu mânâncă din laptele turmei? Aū dóră dupre opinionea 9
 ómenilor dic acestea? aū nu și legea dice asemenea. Căci in 10
 legea lui Moise scris este: Si nu legi gura boului ce treeră.
 Aū dóră de boi se ingrijesce Dumnezeu? Séu dice acesta de 11
 sigur pentru noi? Pentru noi s'a scris, ca cel ce ară și are de
 speranță, și cel ce treeră cu speranță și aibă parte de speranță
 sa. Dacă noi am semenat voue cele spirituale, aū este mare 12
 lucru, de vom secera noi cele corporale ale vostre? Dacă alti 13
 profită de acest drept asupra vostă, aū nu mař bine noi? În-
 se nu am usat de acest drept; ci răbdăm tóte, ca si nu dăm vre
 un scandal evangeliu lui Christos.

Aū nu scii, că cei ce lucrăză cele sănte mânâncă din ale 13

templului? și cei ce servesc altarului, se împărtășesc din altar, escă din evangelie.
 14 Așa și Domnul a orindut ca cei ce predică evangelie să trăiască din evangelie.
 15 Ear ești nu am usat de nimic din acestea; nici nu am scris acestea, ca și se facă așa către mine; căci mi-ar fi mai bine a murit,
 16 decât să facă cineva fală mea deserță. Căci dacă predică evangelie, acăsta nu mă este pentru fală; căci sunt sub nevoie,
 17 tate, și văd de mine de nu voi predica evangelie! De fiecare, acăsta de vое, am plătit; ear dacă de sila, totuși imi este încredințată dregătoria. Deci care este plata mea? Este, că predicând evangelie, să fac evangelie lui Christos fără cheltuială, ca să nu abusez de dreptul meu în evangelie.
 18 Căci deși sunt liber de tot, tuturor mă am făcut serv, ca și
 19 dobândesc pre mai mulți: Iudeilor mă am făcut ca un Iudeu, ca și
 20 dobândesc pre Iudei; celor de sub lege ca sub lege, ca și
 21 dobândesc pre cei de sub lege; Celor fără lege ca un fără
 22 lege, ca și dobândesc pre cei fără lege, (nefiind fără lege lui Dumnezeu, ci sub lege în Christos); Celor slabii mă am făcut ca un slab, ca și dobândesc pre cei slabii; tuturor töte mă am făcut,
 23 ca ori cum să măntuiesc pre vreunii. Si acăsta fac pentru evangelie, ca să fiu părăsat ei.
 24 Așa nu știți, că cei ce alergă la circ, alergă tot, dar unul
 25 ia premiu? Așa și alergați, ca să lăpucați. Si tot cel ce combatе, se înfrânează de töte; și acăsta fac ei, ca să ia cununa stricăciósă; ear noi nestricăciósă. Ești drept aceea așa alerg,
 26 nu ca nesigur; așa mă lupt, nu ca unul ce bate în aer; Ci mă
 27 țin aspru corpul meu, și lă aservesc; ca nu cumva altora predicând, însumul să mă fac netreburnic.

CAP. X, XI.

Apostolul se sileșce a întorce pre Corintheni de la necurătie și de la idololatrie, îndemnându-i să nu se ducă la serbarele idololatrilor. Despre unele abuzuri și despre comuniune.

1 **N**u voi ști, fraților, ca să nu știți voi, că părinții nostri toti
 2 au fost sub nor, și toti au trecut prin mare; Si toti
 3 s'au botezat sub Moise în nor și în mare; Si toti au mănușat
 4 acceași mâncare spirituală; Si toti au băut acceași beută
 5 spirituală; căci beau din Piatra cea spirituală, care îl urmă;
 6 ear Piatra era Christos. Înse cu cei mai mulți dintr'insă nu
 7 a bine-voit Dumnezeu; căci au căzut în pustie.
 8 Si acestea s'au făcut spre exemple pentru noi, ca să nu fim
 9 noi poftitor de rele, precum și aceiai au poftit. Nici și vă
 10 faceți idololatri, precum unii dintr'insă; cum este scris: Popo-
 11 rul a sedut de a măncat și a băut, și s'a sculat și jocă. Nici
 12 și facem disfășurare, precum unii din ei au făcut, și au căzut într'o

și două-deci și trei de mii. Niciodispre Christos, 9 precum și unii dintr'înșii ați ispitit, și s'ațut de șerpi. Niciodispre murmurăți, precum unii dintr'înșii ați murmurat, și s'ațut 10 perduți de perdețorul. Și aceste tóte s'ațut întemplat acelora spre 11 exemplie; ear s'aștăzispre a nóstâră învățătură, cari trăim în secului cei de pe urmă. Drepătaceea celul ce i se pare că 12 stă, să îi aminte, ca și nu cađe.

Nici o ispită nu vă ajuns, decât numai omenescă; ear Dumnezeu este credincios, care nu va lăsa și vă ispită mai mult decât puteți, ci împreună cu ispită va face și scăpare, ca s'o puteți suferi.

Pentru aceea, iubiti mei, fugiți de idololatrie. Ca celor 14 15 înțelepti vorbesc; judicați voi ceea ce ești vorbesc. Potirul bine- 16 cuvântărei, care bine-cuvântăm, ați nu este împărtășirea săngelui lui Christos? Pânea care frăgeam, ați nu este împărtășirea corpului lui Christos? Căci noi, mulți fiind, suntem o pâne, 17 un corp; căci toti ne împărtășim dintr'o pâne. Vedeti pre 18 Israel după corp; ați nu sunt cei ce mânâncă sacrificiile părtășii altarului? Deci ce dic ești? că döră idolul este ceva? săcă 19 sacrificiată idolului este ceva? Dar ești dic, că cele ce sacrifică 20 gîntele, le sacrifică demonilor, ear nu lui Dumnezeu; nu volesc 21 dar, ca voi și fiți părtășii demonilor. Nu puteți bă potirul 22 Domnului și potirul demonilor; nu puteți fi părtășii mesei Domnului și mesei demonilor. Ați vom irita pre Domnul? ați sun- 23 tem mări tari decât el?

Tóte îmi sunt permise, însă nu tétoate îmi folosesc; tétoate îmi sunt permise, însă nu tétoate edifică. Nimenei să nu caute de ale 24 sale, ci fie-care de ale altuia. Ori-ce se vinde în măcelărie, 25 mănucați, nimic cercetând pentru conștiință; Căci al Domnului 26 este pămîntul, și plinitatea lui. Ear de vă invită la măsă 27 cineva din cei necredincioși, și veți merge; ori-ce se pună înaintea voastră, mănucați, nimic cercetând pentru conștiință. Ear 28 de vă va dice cinc-va: Aceasta este sacrificiată idolilor, nu mănucați, pentru acela ce v-a spus, și pentru conștiință; căci al Domnului este pămîntul și plinitatea lui; Conștiință însă, dic, nu 29 a ta, ci a celui-l-alt; căci pentru ce se judecă libertatea mea de altă conștiință? Căci dacă ești gust cu mulțumire, de ce 30 sunți hulit despre aceea pentru care ești mulțumesc. Deci ori 31 de mănucați, ori de beți, ori de faceți alt ceva, și faceți tétoate spre gloria lui Dumnezeu. Nu dați scandal nici Iudeilor, nici Eli- 32 nilor, nici bisericiei lui Dumnezeu. Precum și ești plac tutu- 33 ror în tétoate, necăutând folosul meu, ci al celor mulți, ca și se mănuescă.

Următori fiți mie, precum și ești lui Christos. XI
Vă însă laud, fraților, că în tétoate vă aduceți aminte de 2

- 3 mine, și țineți învățărurile, precum vi le-am trădat. Ear voleșc
să scîti, că Christos este capul a tot bărbatul, ear capul femeii
4 este bărbatul; ear capul lui Christos este Dumnezeu. Tot bă-
batul, rugându-se său profesind cu capul acoperit disonoroză
5 capul lui. Ear totă femeia rugându-se său profesind cu ca-
pul disvolt, își disonoră capul ei; căci una și aceeași este ca-
6 cum ar fi rasă. Căci de nu se învălesce femeia, pote și se
7 și tunză; ear de este lucru de rușine femeii a se tunde, său a
se rade, învălăscă-se. Bărbatul nu trebuie său și acopere capul,
pentru că este chipul și gloria lui Dumnezeu, ear femeia este
8 gloria bărbatului. Căci nu este bărbatul din femeie, ci femeia
9 din bărbat. Nici nu s'a făcut bărbatul pentru femeie, ci fe-
10 meea pentru bărbat. Pentru aceea femeia trebuie să aibă semn
11 de autoritate asupra capului, pentru ângerii. Înse nici bă-
batul nu este fără femeie, nici femeia fără bărbat în Domnul.
12 Căci precum este femeia din bărbat, aşa este și bărbatul prin
femeie; și tôte de la Dumnezeu.
- 13 Judicați întru voi înșivé, de este cuviincios, ca femeia și se-
14 róge lui Dumnezeu disvoltă? Aü nu și insăși natura vă în-
veță, că bărbatul de să lasă pérul și crăscë lung, este spre ru-
15 sine lui? Ear femeia, de să lasă pérul și crăscë, este spre
ornament eî; căci pérul îi este dat spre învălitore.
- 16 Ear de se vede cine-va că este gîlcevit, noi nu avem da-
tină ca acesta, nici bisericile lui Dumnezeu.
- 17 Ear despre aceea ce eû voi și vî dic nu vă laud, adică că
18 vă adunați nu spre mai bine, ci spre mai rêu. Căci întâi, când vă adunați în biserică, aud că se fac disbiinări între voi;
19 și în parte o cred; Căci trebuie să fie și secte între voi, ca
cel probat să se facă cunoscuți între voi.
- 20 Deci adunându-vă voi într'un loc, acesta nu este pentru a
21 mâncă cina Domnului. Căci la mâncare fie-care cinză mai
22 'nainte; și unul este flămând, ear altul este bêt. Aü dörâ nu
aveți case în cari să mâncați și să beți? său disprețuiți biserică
lui Dumnezeu, și rușinați pre cei ce nu au? ce voi și dice vou?
vă voi lăuda? Eû nu vă laud pentru acesta.
- 23 Căci eû am primit de la Domnul aceea, care am și trădat
voue: Că Domnul Iisus în nótpea în care s'a trădat, a luat pâne;
24 și mulțumind, o a frânt, și a quis: Luată, mâncați; acesta este
corpul meu, care se frâng pe voră; acesta faceți spre me-
25 moria mea. Asemenea a luat și potirul după cină, dicând:
Acest potir este noul testament în sâangele meu; acesta faceți
26 de căte ori îl veți băi spre memoria mea. Căci de căte-ori
veți mânca acesta pâne, și veți băi acest potir, vestiți mórtea
Domnului, pâna când va veni.
- 27 Drept-accea ori-care va mânca acesta pâne, său va băi acest

potir al Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat corpului și săngelui Domnului. Înse fie-care și se cerceteze pre sine însuși, 28 și așa și mânânce diotr'acestă pâne și si bădintr'acest potir. Căci cel ce mânâncă și bea cu nevrednicie, mânâncă și bea pentru condamnarea sa, nedistingând corpul Domnului. Pentru 29 acesta mulți sunt slabii și bolnavi între voi, și mulți dorm. Căci 31 de ne-am fi cercetat pre noă înșine, nu ne-am condamna. Ear 32 judicați fiind, ne pedepsim de la Domnul, ca și nu ne condamnăm cu lumea. De aceea, frații mei, când vă adunați și mânăcati, și acceptați unul pre altul. Ear de flămândesc cine-va, 33 și mânânce a casă; ca și nu vă adunați spre condenare. Ear cele-lalte voi și orindui, când voi și veni.

CAP. XII - XIV.

Despre darurile spirituale și despre întrebunțarea lor. Descrierea dragostei Chrestiene. Despre întrebunțarea darului de limbă.

Ear despre darurile spirituale, fraților, nu voiesc ca și nu 1 scîti voi. Scîti ca erați ginte, atrași la idoli căi muți, 2 ca cum ati fi fost duși. Pentru aceea vă declar, că nimene vorbind prin Spiritul lui Dumnezeu nu dice anathema pre Iisus; și că nimene nu poate dice că Iisus este Domn, decât numai prin Spiritul Sânt.

In adever este diversitate de daruri, dar același Spirit. Si 4 5 este diversitate de servicii, dar același Domn. Si este diversitate de lucruri, dar este același Dumnezeu, care lucrăză totă în toți. Ear manifestarea Spiritului se dă fie-cărui dupre 6 folos. Căci unuia se dă prin Spiritul cuvântul înțelepicunel; 7 ear altuia cuvântul cunoștinței prin același Spirit; Altuia 8 credința prin același Spirit; ear altuia darurile vindecărilor priu același Spirit; Altuia lucrarea minunilor; altuia profetie; altuia discernerea spiritelor; altuia feluri de limbă; altuia explicația limbilor. Înse totă acestea le face unul și același 11 Spirit, împărțind de osebi fie-cărui, precum voiesce.

Căci precum corpul este unul, și are mulți membri; și toți 12 membrii unu corpor, mulți fiind, sunt un corp: așa și Christos. Caci prin un Spirit noi toți ne-am botezat într'un corp, ori 13 Iudei, ori Eleni, ori servi, ori liberi; și toți ne-am adăpat într'un Spirit.

Căci și corpul nu este un membru, ci mulți. De ar dice 14 15 piciorul: Pentru că nu sunt mâna, nu sunt din corp; și dorești pentru aceea nu este din corp? Si de ar dice urechilea: Pentru că nu sunt ochiul, nu sunt din corp; și dorești pentru aceea nu este din corp? De ar fi tot corpul ochiul, unde ar fi auful? 16 De ar fi tot and, unde ar fi mirosul? Ear acum a pus Dumnezeu 17 membrii, pre fie-care dintr'înșii în corp, precum a voit,

19 20 Ear de ar fi toti un membru, unde ar fi corpul? Ear acum
 21 sunt mulți membri, dar un corp. Si nu poate ochiul si dice
 mâne: Nu am trebuință de tine; se cărăsi capul picioarelor
 22 Nu am trebuință de voi. Ci cu mult mai virtos membrii cor-
 23 pului, cari se pară a fi mai slabî, sunt mai necesari. Si acei
 membri ai corpului, cari nu se pară a fi mai puini considerați,
 acestora li dăm mai multă considerație; și cele deformate ale
 24 noastre au mai bună formă. Căci cele frumosale noastre nu
 au trebuință de acestea; ci Dumnezeu a intocmit corpul, dând mai
 25 multă onore părții celei mai din urmă; Ca si nu fie disibi-
 nare in corp, ci ca si ingrijescă unul de altul membrui între
 26 sine cu același interes. Si ori de suferă un membru, suferă
 toți membrii împreună cu dinsul; ori de se onoră un membru,
 împreună se bucură toți membrii.
 27 28 Ear voî suntești corpul lui Christos, și membrii in parte. Si
 Dumnezeu a pus in biserică, întâi pre apostoli, al doilea pre
 profesii, al treilea pre învățători, după aceea puterii, apoi darurile
 29 de vindecări, serviciile, dregătoriile, felurile limbilor. Aü doră
 toți sunt apostoli? aü doră toți sunt profesii? aü doră toți sunt
 30 învățători? aü doră toți sunt lucrători de minuni? Aü doră toți
 aü darurile de vindecare? aü doră toți vorbesc in limbi? aü
 doră toți explica?
 31 Înse si rîvniiș darurile cele mai bune; și âncă vi arăt o cale
 mai escențială.

XIII D e așă vorbi in limbile ómenilor și ángerilor, ear dragoste
 nu am, am devenit ca o aramă sunătoare, se căimbala resu-
 2 nător. Si de așă avé darul de profetie, și așă sci totă mister-
 rile și totă cunoșința, și de așă avé totă credința, încă și mut
 3 și munte, ear dragoste nu am, nimic nu sunt. Si de așă im-
 părți totă avuțiea mea seracilor, și de așă da corpul meu și
 ardere: ear dragoste nu am, nici un folos nu'mi este.
 4 Dragostea indelung rabdă, și este bine-făcătoare; dragostea
 5 nu învidiază, nu se trufese, nu se ingăufeză; Nu se părtă cu
 necuvîntă; nu caută ale sale, nu se întărită, nu găndesc reul;
 6 7 Nu se bucură de nedrept, ci se bucură de adever: Tote le
 suferă, tote le crede, tote le speră, tote le rabdă.
 8 Dragostea nici odată nu incetăză; chiar de se vor disfunda
 profetii, chiar de vor înceta limbile, ori chiar de va dispara
 9 cunoștința. Căci nu cunoșcem decât in parte, și nu profetim
 10 decât in parte; Ear când va veni perfecțunea, atunci imper-
 11 fețează va dispără. Când eram prunc, vorbiam ca un prunc,
 cugetam ca un prunc, gândiam ca un prunc; ear când m'am
 12 făcut bărbat, am lepădat cele pruncesti. Căci vedem acum
 ca prin oglindă in enigmă; ear atunci față către față; acum
 cunoșc in parte, ear atunci voi căruia cunoșce precum și sunt cunoscut

Si acum ramâne credința, speranța, dragostea, aceste trei; 13
ear cea mai mare dintr'acestea este dragostea.
XIV

Urmăriți dragostea, și rîvnii darurile spirituale, ear mai
mult ca și profetiți. Căci cel ce vorbesc în limbă nu 2
vorbesc omenilor, ci lui Dumnezeu; căci nimene nu'l înțelege;
inse cu spiritul vorbesc misterii. Ear cel ce profetesc vor-
besce omenilor spre edificare și indemnare și măngăiere. Cel 3
ce vorbesc în limbi se edifică însuși; ear cel ce profetesc e-
difică biserică. Așă voi ca voi și vorbiți în limbi, ear mai 4
bine și profetiți; căci mai mare este cel ce profetesc decât cel
vorbesce în limbi, decât numai de va explica, ca biserică
și se edifice.

Ear acum, fraților, de voiă veni la voi vorbind în limbi, ce 6
vi voi folosi, de nu vă voi comunica său discoperire, său cu-
nosință, său profetie, său învețătură? Căci precum cele ne- 7
insuflețite ce dă sunet, ori fluerul, ori chithara, de nu vor da
sunete diserite, cum se cunoște ce se flueră, său ce se cântă
cu chithara? Căci o trimbătă de va da sunet nehotărît, cine 8
se va găti la resbel? Așă și voi, de nu veți da prin limbă 9
cuvânt cu bună înțelegere, cum se vor cunoște cele vorbite?
Voi vorbi ca în aer. Sunt, potă, multe feluri de vocă în lume, 10
și nici una dintr'însele nu este fără semnificare. Deci de nu 11
voi înțelege semnificarea vocei, voi fi celu ce vorbesce străin,
și cel ce vorbesce *va fi* mie străin.

Așă și voi, fiind că rîvnii daruri spirituale, căutați ca și *le* 12
aveți în abundanță spre edificarea bisericii. Pentru aceea cel 13
ce vorbesc în limbă, și se róge *aşa*, ca și potă fi explicat.
Căci de mă rog în limbă, spiritul meu se rögă, ear mintea mea 14
este fără fruct. Ce să fac dar? Mă voi ruga cu spiritul, și 15
mă voi ruga și cu mintea; voi cănta cu spiritul, și voi cănta
și cu mintea. Alt mintrelea, de vei bine-cuvânta cu spiritul, 16
cel ce este neinvățat cum va dice Amin după mulțumirea ta,
fiind că el nu înțelege ce dică? Tu adevăr bine mulțumesci, 17
dar cel-l-alt nu se edifică. Mulțumesc Dumnezeului meu, că 18
vorbesc în limbi mai mult decât voi toti; Înse în biserică 19
voiesc mai bine a vorbi cincă cuvinte cu mintea mea, ca și în-
văț și pre altii, decât de ce mii de cuvinte în limbă.

Fraților, nu fiți prunci cu mintea; inse cu reitatea fiți prunci, 20
ear cu mintea fiți bărbați. In lege este scris: Într'altele limbi, 21
și cu alte buze voi vorbi acestui popor; și nici așă nu mă vor
asculta, dică Domnul. Drept aceea limbile sunt spre semn, 22
nu credinților, ci celor necredințoși; ear profetie nu este
pentru cei credințoși, ci pentru cei necredințoși.

Deci când se adună totă biserică la un loc, și toti vorbesc în 23
limbi, și intră său neinvățăți său necredințoși, așă nu vor dică,

- 24 că suntești nebun? Ear dacă profetesc toti, și intră vre-un necredincios său neînvățat, se vedește de toti, se judecă de toti.
 25 Si aşa cele ascunse ale animei lui se fac arătate; și aşa când pe față, se va închina lui Dumnezeu, și va mărturisi, că într'adevăr Dumnezeu este între voi.
- 26 Ce să se facă dar, fraților? când vă adunați, fie-care dintre voi are psalm, are invățătură, are limbă, are discoperire, are esplinări. Tote să se facă spre edificare. De vorbesc cineva în limbă, și vorbescă căte doi, său cel mult căte trei, și pe rând; 28 ear unul să splice. Ear de nu va fi cine să splice, să tacă 29 în biserică; și și și vorbescă lui și și lui Dumnezeu. Ear profeții și vorbescă doi său trei, și cei-l-alti și judice. Ear de 31 are cine-va altul ce sădă discoperire, cel d'intâi și tacă. Căci 32 33 măngăie. Si spiritele profetilor se supun profetilor. Căci Dumnezeu nu este Dumnezeu al turburării, ci al pacei, precum in tote bisericile sănților.
- 34 Femeile vostre să tacă in biserică; căci nu li s'a dat voe si 35 vorbescă, ci să fie supuse, precum dice și legea. Ear de voiesc să se învețe ceva, și și întrebă pre bărbătii lor a casă; căci 36 este rușine ca femeile să vorbescă in biserică. Aă de la voi a eșit cuvântul lui Dumnezeu? său a ajuns numai la voi?
- 37 De i se pare cui-va, că este profet, său spiritual, și înțelégé, 38 că cele ce vi scriu, sunt comandamente ale Domnului. Ear de 39 nu înțelege cine-va, și nu înțelégé. Deci, fraților, răvniti a 40 profeti, și nu opriți a vorbi in limbă. Tote să se facă dupre cuviință și orindu-elă.

CAP. XV.

Despre inviere, și despre gloria corporilor inviate.

- 1 Ear vă înscințează, fraților, despre evangelia, ce v'am predicat-o, care ati primit, in care și vă aflată; Prin care vă și măntuiai, dacă o țineai cum v'am predicat-o, afară numai 3 de ati credut in zadar. Căci v'am trădat mai întâi ceea ce am și primi, cum că Christos a murit pentru păcatele noastre 4 dupre scripturi; Si că s'a îngropat, și că a inviat la treia din 5 dupre scripturi; Si că s'a arătat lui Chefa, apoi celor doi 6 spre-dece. După aceea s'a arătat la mai mult decât cinci sute de frați odată; din cari cei mai mulți trăesc până acum, ear 7 unii au și adormit. După aceea s'a arătat lui Iacob; apoi tușii 8 turor apostolilor. Ear mai pe urmă de toti s'a arătat și mie, 9 ca unuia abort. Căci eu sunt mai micul apostolilor, care nu sunt vrednic a măchiama apostol, pentru că am persecutat biserica lui Dumnezeu. Ear prin harul lui Dumnezeu sunt cesață; și harul lui care este in mine nu a fost in deșert; ci m'am

ostenit mai mult decât toți aceia; înse nu ești, ci harul lui Dumneșteu, care este cu mine. Deci ori ești, ori aceia, așa îl predicăm, și așa ați creșut.

Ear dacă Christos se predică că s'a scusat din morți, cum 12 dic unii dintre voi, că nu este invierea morților? Ear de nu 13 este invierea morților, atunci nici Christos nu a inviat. Ear 14 dacă nu a inviat Christos, atunci predicarea noastră este deșertă, și credința voastră este deșertă. Ne aflăm încă și marturi min- 15 ciunosi ai lui Dumneșteu; căci am mărturisit asupra lui Dumne- dea, că a inviat pre Christos; pre care nu l-a inviat, dacă de 16 sigur morții nu inviează. Căci de nu inviează morții, nici Chris- 17 tos nu a inviat. Ear dacă Christos nu a inviat, deșertă este 18 credința voastră; încă sunteți în păcatele vostre. Atunci și cei 19 ce au adormit în Christos sunt pierduți. De sperăm în Chris- 20 tos numai în viață acesta, suntem mai miserabili decât toți omenii.

Ear acum Christos s'a scusat din morți, și s'a făcut primițul celor adormiți. Căci precum priu om a venit mortea, prin om 21 a venit și invierea morților. Căci precum toți cei intru Adam 22 mor, așa toți cei în Christos vor invia. Ear fie-care intră sa 23 oriuduélă: Christos primițul; după aceea cei ce sunt ai lui Christos la venirea lui. Atunci finițul, când va trăda împre- 24 răția lui Dumneșteu Părintelui; când va disfinge tótă domnia, și tótă autoritatea și puterea. Căci trebuie el și domnescă, 25 până ce va pune pre toți inimicul sub picioarele sale. Inimicul 26 cel mai de pe urmă ce se va distinge este mortea. Căci Dum- 27 neșteu a supus tóte sub picioarele lui. Ear când dice, că tóte îi sunt supuse, este vederat că afară de cel ce i-a supus tóte. Ear când i se vor supune tóte, atunci și insuși Fiul se va su- 28 puie celui ce i-a supus tóte, ca și fie Dumneșteu tóte intru tóte.

Altmintrelea ce vor face cei ce se botéză pentru cei morți? 29 dacă nu se vor scula morții nici de cum, de ce se și botéză pentru cei morți? Pentru ce și noi suntem în tótă óra în 30 pericol? Pe lauda voastră, care am în Christos Iisus Domnul 31 nostru, ești mor în tóte dilele! De m'am luptat dupre modul 32 ómenilor cu ferele în Efes, ce folos imi este, dacă morții nu se vor scula? Si mâncăm și și bem; căci mâne vom muri. Nu vă 33 înselați: vorbile cele rele strică moravurile cele bune. Discep- 34 tați-vă spre dreptate, și nu păcătuți; căci unii nu au cunoșința lui Dumneșteu; spre înfruntare vă vorbesc *acesta*.

Înse va ȣice cineva: Cum se vor scula morții, și cu ce corp 35 vor veni? Nubune, tu ceea ce sémeni nu inviează, de nu va 36 muri; Si ce sémeni, nu este corpul care are și se producă, 37 ci grâuntele gol, fie de grâu, séu de alt ceva. Ear Dumne- 38 deu îi dă corp, precum voiesce, și fie-cărei semințe corp pro- 39 priu. Nu tot corpul este acelaș corp; ci altul este corpul

meniilor, și altul corpul dobitocelor, și altul al pescilor, și altul
 40 al paserilor. *Și sunt corpori ceresci, și corpori pământesci;*
inse alta este gloria celor ceresci, și alta este gloria celor pă-
41 mîntesci. Alta este strălucirea sôrcelui, și alta strălucirea pă-
 și alta strălucirea stelelor; căci stea de stea se osebesce în
 strălucire.

42 Așa este și invierea morților. Se sămînă în stricăciune; se
 43 va scula în nestrîcăciune; Se sămînă în neciuște; se va scula
 44 în gloriă; se sămînă în slabiciune; se va scula îu putere; Se
 45 sămînă corp firesc; se va scula corp spiritual. Este corp firesc,
 și este corp spiritual. Așa și este scris: Omul cel întâi, A-
 46 dam, s'a facut cu suflet viu; Adam cel de pe urmă s'a făcut cu
 spirit viu-făcător. Înse nu este întâi cel spiritual, ci cel firesc;
 47 apoi cel spiritual. Omul cel întâi, din pămînt fiind, este pa-
 48 mîntesc; omul cel al doilea este Domnul din cerîu. Precum
 49 cel ceresc, așa sunt și cel pămîntesci. Si precum am purtat chi-
 pul celui pămîntesc, vom purta și chipul celui ceresc.

50 Ear acăsta dic, fraților, că carnea și săngele nu pot mosceni impe-
 răția lui Dumnezeu; nici stricăciunea va mosceni pre nestrîcăciune.
 51 Eca vîdic misteriu: Nu toți vom adormi, dar toți ne vom schim-
 52 ba; Într'un moment, în clipa ochiului, la sunetul trimișitei
 celei de apoi; căci va trimbița, și morții se vor scula nestrîcă-
 53 ciosi, și noi ne vom schimba. Căci trebuie ca stricăciunea să
 se imbrace în nestrîcăciune, și ceea ce este mortal să se im-
 brace în nemurire.

54 Ear când se va îmbrăca această stricăciune în nestrîcăciune,
 și acest mortal se va îmbrăca în nemurire, atunci se va inde-
 plini cuvîntul ce este scris: Mórtea s'a înghițit în biruință.
 55 Mórte, unde'ți este boldul têu? Iadule, unde'ți este biruința ta?
 56 Ear boldul mortei este păcatul; și puterea păcatului este legea.
 57 Ear lui Dumnezeu *sie mulțumită*, carele nă-a dat biruința prin
 58 Domnul nostru Iisus Christos. Drept aceea, iubiti mei fra-
 fiți tari, neclătiți, sporind în lucrul Domnului tot-dea-una; scînd
 că osteneala voastră nu este deșertă în Domnul.

CAP. XVI.

*Despre stringere de ajutare. Despre stăruință în credință. Îndem-
 nări și salutări.*

1 **E**ar despre milosteniea cea pentru sănătate, faceți și voi așa,
 2 precum am ordonat bisericilor Galatiei. In *dîua d'ân-*
tăla a septămânei fie-care din voi și pue de-o-partă, stringând
dupre cum ar prospera; ca nu viind ești, și se facă colecțiunea
 3 *atunci. Ear când voi veni, voi trimite cu epistle pre cel,*
pre cari îi veți aproba, ca și ducă milosteniea voastră la Ierusal-

lem. *Și de va fi cu cuviință și merg și eu, vor merge cu mine.* 4
 Ear voiū veni la voi, când voiū trece prin Macedonia; 5
 căci prin Macedonia voiū și trec. *Și la voi pote voiū* 6
 rămane, săd voiū și erna; ca voi și mă escortați ori înainte voiū
 merge. Căci nu voiesc și vă văd acum *nunăi* în trăcat; ci 7
 sper și rămaiu cătăva timp la voi, de va permite Domnul. *Și* 8
 eu voiū rămane în Efes până la cinci-decime. Căci mi s'a 9
 dischis ușă mare și lucrătoră; dar sunt adversari mulți.

De va veni Timotheu, vedeti ca și fie fără frică la voi; căci 10
 lucrul Domnului lucrăză, ca și mine. Deci nimene și nu'l dis- 11
 prețescă; ci și'l conduceți cu pace, ca și vie la minu; căci il 12
 ascupeți cu frații. Cât pentru fratele Apollos, mult l-am rugat 13
 și mărgă la voi cu frații, dar nu a voit de loc și mărgă acum;
 ear va merge când va avea ocazie.

Priveghiați, stați în credință, îmbărbătați-vă, întăriți-vă. Tote 13 14

ale văstre și fie cu dragoste.
 Ear, fraților, scîti casa lui Stefana, că este primițul Achaiei, 15
 și că spre serviciul sănătilor s'au orînduit pre sineași. Vă rog 16
 dar și ascultați de unii ca acestia, și de tot cel ce lucrăză și
 se ostenește cu ei. Mă bucur de venirea lui Stefana, și a lui 17
 Fortunat, și a lui Achaic; căci acestia au împlinit absența văs-
 tră. Căci au reîntărit sufletul meu și al vostru; și recunoșteți 18
 dar pre unii ca acestia.

Vă salută pre voi bisericile Asiei. Vă salută mult în Dom- 19
 nul Achilla și Prischilla, împreună cu biserică cea din casa lor.
 Vă salută pre voi toți frații. Salutăți unul pre altul cu să- 20
 rutare sănătă.

Salutarea cu mâna mea a lui Pavel. Dacă cineva nu iu- 21 22
 besce pre Domnul nostru Iisus Christos, și fie anathema, Ma-
 ranatha. Harul Domnului nostru Iisus Christos nă cu voi. 23
 Dragostea mea fie cu voi toți în Christos Iisus. Amén. 24

*Înăia epistolă către Corintheni s'a scris de la Filippi și
 la trimis prin Stefana și Fortunat și Achaic și Timotheu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL A DOUA CÂTRĂ CORINTHENI.

CAP. I, II.

*Mângăierea lui Pavel în predicarea evangeliului și în necasurile sale.
Ertarea disfărănatului. Evangeliile sunt un miroș de viață, iar
altele un miroș de moarte.*

- 1 Pavel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumnezeu,
și Timotheiu fratele, bisericei lui Dumnezeu care este în
2 Corinthus, și tuturor sănătilor, cari sunt în totă Achaia; Har *ne*
voue și pace de la Dumnezeu, Părintele nostru, și de la Dom-
nul Iisus Christos.
- 3 Bine-cuvântat *ne* Dumnezeu și Părintele Domnului nostru
Iisus Christos, Părintele indurărilor, și Dumnezeul a totă mân-
4 găierea; Cel ce ne măngăie în tot necasul nostru, ca și pu-
tem și noi măngăia pre cei ce sunt în oră-care necas prin mân-
5 găierea, cu care ne măngăiam noii de la Dumnezeu. Căci
precum prisosesc suferințile lui Christos în noi, așa prisosesc
6 și măngăierea noastră prin Christos. Si seiu de suferim necas,
este pentru a văstră măngăiere și mântuire, care se lucrăză în
răbdare acestorași suferințe, cari și noi suferim; seiu de ne mă-
7 găiam, *este* pentru a văstră măngăiere și mântuire. Si spe-
ranța noastră în privința văstră *este* tare, sciind, că precum sunteți
părtași suferinților, așa veți și și ai măngăierei.
- 8 Căci nu vom și nu scăti, fraților, despre necasul ce ni s-a
întemplat în Asia, că am fost îngreutăți preste măsură și preste
9 putință, încât nu eram siguri nici de viață; Da, aveam în noi
hotărirea morții, ca și nu ne încredem în noi, ci în Dumnezeu cel
10 ce inviează morții; Care din o moarte ca aceasta ne-a scăpat,
11 și ne scăpa; în care ne încredem, că *ne* va mai și scăpa; Dacă
veți ajutori și voi cu rugăciunea pentru noi, ca și se facă mul-
țumită de mulți pentru noi, din cauza darului ce ni se dă prin
12 rugăciunile multora. Căci fala noastră este aceasta: mărturisirea
consciinței noastre, că am petrecut în lume, și mai mult între
voi, în simplitate și sinceritate plăcută lui Dumnezeu, nu intru
13 înțelepciune trupescă, ci intru harul lui Dumnezeu. Căci nu
putem și scririm altele, decât numai cele ce ceteți și recunoșteți;
14 și cred că *le* veți recunoșce și până la finit; Precum ne-*apă-*
și recunoscut din parte, că suntem fala văstră, precum și voi
veți și a noastră în fiua Domnului Iisus.

Si cu acăstă incredere vream mai nainte să viu la voi, ca 15
si arezi o nouă mulțumire; Si atunci să trec pe la voi la Ma- 16
cedonia, și earăși din Macedonia să viu la voi, și si fiu însoțit de
voi în Judeea. Deci acăstă vrînd, aș dărâ am lucrat cu u- 17
surință? său cele ce'mi propun, trupesc le propun, ca si fie la
mine da, da; și nu, nu? Ear precum Dumnezeu credincios 18
este, cuvîntul nostru cătră voi nu a fost da și nu. Căci Fiul 19
lui Dumnezeu Iisus Christos, cel predicat intre voi prin noi, prin
mine și prin Silvan și prin Timotheiu, nu a fost da și nu, ci a
fost da intru dinsul. Căci tóte promisiunile lui Dumnezeu in 20
el sunt da, și in el Amin, ca si se glorifice Dumnezeu prin noi.
Ear cel ce ne asigură impreună cu voi în Christos, și ne-a uns, 21
Este Dumnezeu; Care ne-a și pecetluit, și a dat arbuna Spir- 22
tuului în ânimele noastre.

Ear ești chiâm pre Dumnezeu martur asupra sufletului meu, 23
că nu am venit până acum la Corinth, spre a vê cruta. Nu 24
că dărâ avem autoritate preste credința voastră, ci suntem con-
lucrători ai bucuriei voastre; căci prin credință stați.

Si mi-am propus acăsta, ca si nu viu earăși cu intristare II
la voi. Căci de vê intristez pre voi, cine este cel ce 2
mă veselesc pre mine, decât numai cel ce se intristează prin
mine? Si chiar acăsta am scris voue, ca, când voiu veni, si 3
nu am intristare de cei pentru cari mi se cădea si mă bucur;
căci am acăstă incredere în voi toti, că bucuria mea este a vós-
tră a tuturor. Căci din multă strimtorare și durere a âninel 4
v'am scris cu multe lacrimi; nu ca si vê intristați, ci ca si cu-
nosceti dragostea care am mai cu sémă spre voi.

Ear de m'a intristat cineva, nu numai pre mine a intristat, 5
ci, ca si nu vê ingreuez pre toti, și din parte și pre voi. Destul 6
este unui asemene acăstă pedepsă, care i se face de cătră mai
mulți. Încât din contra trebue mai virtos și l'ertați, și si l'mân- 7
găiați, ca nu cumva să te înghiête un asemene de pré multă du-
rere. L'entru aceea vê rog ca si întăriți dragostea voastră spre 8
diusul. Si pentru acăsta am și scris, ca si vê cerc, de sunteți 9
ascultători in tóte. Ear căruia ertați voi ceva, ert și ești; căci 10
de am ertat ceva, căruia am ertat, pentru voi am ertat in fața
lui Christos; Ca si nu fim cuprinși de Satana; căci nu suntem 11
in nescinție despre planurile lui.

Ear viind ești la Troada, spre a predica evangeliea lui Christos, 12
si usa fiindu-mi dischisă prin Domnul, Nu am avut repaus 13
in spiritul meu, neafând pre Tit fratele meu; deci lăsându-ți,
am mers in Macedonia.

Ear mulțumită fie lui Dumnezeu, cel ce ne face tot-dea-una 14
triumpători in Christos, și arată mirézma cunoșinței sale prin
noi in tot locul. Căci suntem lui Dumnezeu bună mirézmă a 15

lui Christos intre cei ce se măntuesc, și intre cei ce se plerează;
 16 Unora suntem mirzma a morței spre moarte; car altora suntem
 17 mă a vieței spre viață. Si cine este suficient la acestea? Căci nu suntem ca cei mulți, cari falsificăm cuvântul lui Dumnezeu;
 căci vorbim intru Christos ca din sinceritate, ca de la Dumnezeu;
 înaintea lui Dumnezeu.

CAP. III—VII.

Despre servirea literelor și a spiritului. Evangeliea moaște glorioasă de-
cât legea. Despre purtarea cu cei rei. Indemnare la sănătire și la
întristarea dupre Dumnezeu.

1 A ū dóră incepem earășii a ne recomenda? séu ni trebuieesc
 2 precum unora epistole de recomandare cătră voi, séu e.
 3 tră, scrisă în animile noastre, cunoscută și cetită de toți omenei;
 Arătându-vă că sunteți epistolă a lui Christos, cea lucrată de noi,
 scrisă nu cu cernelă, ci cu Spiritul lui Dumnezeu celu viu; nu
 in table de piatră, ci in tablele trupesci ale animei.
 4 Si incredere ca acesta avem prin Christos cătră Dumnezeu.
 5 Nu că suntem capabili a cugeta ceva de la sine ca de la noi
 6 înși-ne, ci capacitatea noastră este de la Dumnezeu; Care ne-a
 și făcut capabili a fi servitori ai aşeđământului nou, nu ai literelor,
 7 ci ai spiritului; căci litera omoré, ear spiritul face viu. Căci
 dacă serviciul morței cel scris și săpat in pietre a fost așa de
 glorios, încă fiii lui Israel nu puteau și caute la fața lui Moise,
 8 pentru strălucirea feței lui cea trecețore: Cum nu va fi mai
 9 glorios serviciul spiritului? Căci dacă serviciul condamnarei
 era glorios, cu mult mai mult întrece in glorie serviciul dreptății.
 10 Căci ceea ce era glorios in acăstă parte, nu mai este glorios din
 11 causa gloriei covîrsitorie a celei-lalte părți. Căci dacă ceea
 ce se distințează este glorios, cu atât mai mult ceea ce rămâne
 este glorios.
 12 Drept aceea având asemenea speranță, intrebuităm multă
 13 indrăznélă; Si nu facem precum Moise, care punea văl preste
 fața sa, ca să nu caute fiii lui Israel la finitul celei ce era a se
 14 distinția. Ear simțimintele lor s'aștimpit; căci până astăzi
 rămâne acelaș văl neluat in cetirea aşeđământului vechiū; care
 15 văl se distințează in Christos. Si chiar până astăzi, când se
 16 cetesce Moise, jace văl pe anima lor. Ear când se vor în-
 17 torce cătră Domnul, se va lăua vălul. Ear Domnul este Spi-
 18 ritul, și unde este Spiritul Domnului, acolo este libertate. Ear
 noului toți privind cu față discoperită ca prin oglindă gloria Dom-
 nului, ne schimbăm într'aceași imagine, din gloria in gloria, ca
 de la Spiritul Domnului.

Pentru acesta având acest serviciu, dupre cum am aflat IV
 sunse milă, nu sântem discuragiați. Ci am renunțat la cele as- 2
 cunse de rușine, neamblând în vicleșug, nici falcificând cuven-
 tul lui Dumnezeu, ci cu manifestarea adeverului ne recomen- 3
 dăm conșinței tuturor omenilor înaintea lui Dumnezeu. Ear
 este și acoperită evangelia noastră, în cei periori este aco- 4
 porită; Cărăr necredincioși dumnezeul acestei lume îl-a or-
 bit cugetările, ca și nu li lucescă lumina evangeliile celei gloriose 5
 a lui Christos, care este imaginea lui Dumnezeu. Căci nu pre-
 dicăm pre noi însă-ne, ci pre Christos Iisus Domnul; ear pre-
 noi ca servitorii vostru pentru Iisus. Căci Dumnezeu, care a 6
 dîs că lumina și lumineze din întuneric, a strălucit în ânimile
 noastre, spre respândirea cunoștinței gloriei lui Dumnezeu în
 fața lui Iisus Christos.

Ear avem tesaurul acesta în vase de lut, ca această putere 7
 mare și fie atribuitură lui Dumnezeu, ear nu noue. Întru tôte 8
 suntem impresurați, dar nu fără curagiū; suntem in nedumerire, 9
 dar nu lipsiți de speranță; Persecuți, dar nu abandonati; 10
 repuși, dar nu prăpădiți; In tot timpul purtând în corp mórteau.
 Domnului Iisus, ca și viața lui Iisus să se arete în corpul nostru. 11
 Căci până când trăim, tot-dea-una suntem espuși la mórte pen-
 tru Iisus, ca și viața lui Iisus să se arete în corpul nostru cel 12 13
 muritor; Încât mórtea lucrăză în noi, ear viață în voi. Ear 12 13
 având același spirit al credinței, precum este scris: Creșut-am,
 pentru aceea am și vorbit; și noi credeam, și pentru aceea și 14
 vorbim; Încredințați fiind, că cel ce a sculat pre Domnul 14
 Iisus, ne va scula și pre noi prin Iisus, și ne va înfățișa impre-
 ună cu voi. Căci tôte sunt pentru voi, ca harul prisositor 15
 prin mulțumita mai multora și prisosescă spre gloria lui Dum-
 nezeu. Pentru aceea nu suntem discuragiați; ci de se și strică 16
 omul nostru cel din afară, dar cel din intru se înnoesce din ăi
 în ăi. Căci ușurătatea întrăstării noastre din present prin es- 17
 celință ni lucrăză un escent pond de gloriă eternă; Nepri- 18
 vind noi la cele visibile, ci la cele nevisibile; căci cele visibile
 sunt trecețore; ear cele nevisibile sunt eterne.

Căci scim, că de se va disfinta acest cort pămîntesc in V
 care locuim, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută
 de mâna, eternă în ceriuri. Căci într-acesta suspinăm, dorind 2
 și ne imbrăcăm în locașul nostru cel din ceriū. Dacă după ce ne 3
 vom imbrăca, nu ne vom afla goli. Căci cel ce suntem in- 4
 tr'acest cort suspinăm sub sarcină, pentru că nu voim a ne dis-
 brăca, ci a ne superimbrăca; ca ceea ce este muritor și se 5
 inghițe de viață. Ear cel ce ne-a făcut spre acesta este Dum-
 nezeu, care nă-a și dat arbuna Spiritului. Drept aceea in- 6
 drâznam in tot timpul, scând, că petrecând in corp suntem

7 departe de la Domnul; (Căci sămblăm prin credință, *ear nu*
 8 prin vedere;) Îndrăznim, *dic*, și voim mai bine și fără disfa-
 9 cuți de corp, și și fără cu Domnul. Pentru aceea ne și
 10 simili, ca, ori de față ori de departe, și fără plăcuță. Căci noi
 toti trebuie să ne arătăm înaintea tribunalului lui Christos, ca
 și la fiecare dupre cum a făcut în corp, său bine său rău,
 11 Sciind dar frica Domnului, înduplicăm pre omenești; *ear Dum-*
 neșteu ne cunoște pre noi, și sper că și voi ne cunoșteți în con-
 12 sciințele vostre. *Acăsta dic*, nu ca și ne recomandăm earași
 la voi, ci ca și vi dăm ocazie de a vă făli pentru noi; și ca
 și aveți *cuvânt* pentru cei ce se fălesc în față, *ear nu în animă*,
 13 Căci ori de suntem în uimire, *este* pentru Dumneșteu, ori de sun-
 14 tem trești, *este* pentru voi. Căci dragostea lui Christos ne
 constringe, socotind noi acesta, că, de a murit unul pentru toți,
 15 deci toți au murit. *Si că a murit pentru toți, ca cei ce vieză*
 16 Pentru aceea de acum noi nu scim pre nimene dupre corp; *ear*
 de am și sciu pre Christos dupre corp, dar de acum nu mai
 17 scim. Deci de *este* cineva în Christos, *este* făptură nouă; cele
 18 vechi au trecut, éca tote s'au făcut noue. *Si tote acestea vin*
 de la Dumneșteu, care ne-a impăcat lui și prin Iisus Christos,
 19 și nă-a dat serviciul impăcării. Căci Dumneșteu era în Chris-
 tos, impăcând lumea lui și, neîmpătanându-li peccatele lor; și nă-a
 incredințat cuvântul impăcării.
 20 Drept aceea suntem soli în locul lui Christos; ca cum Dum-
 neșteu s'ar rugă prin noi, *vă rugăm* în locul lui Christos, ca și
 21 *vă impăcați* cu Dumneșteu. Căci pre cel ce nu a cunoscut
 peccat, *l-a făcut peccat* pentru noi, ca noi să ne facem dreptatea
 lui Dumneșteu printreinsul.

VI *N*oi dar ca conlucrători cu el *vă* și *rugăm*, ca și nu primim
 2 harul lui Dumneșteu îndeșert. (Căci dice: In timp fa-
 vorabil te-am ascultat, și în diua măntuirei 'i-am ajutat; éca
 3 acum *este* timp favorabil, éca acum *este* diua măntuirei.) Fără
 să dăm în nimic nici un scandal, ca dregețoriea noastră să nu se
 4 prihănească; Ci în tote arătându-ne ca servitorii ai lui Dum-
 neșteu: prin mare statonacie în necasuri, în nevoi și stritorări;
 5 In bătăli, în închisor, în tumulte, în ostenele, în privigheri, în
 6 posturi; Prin curăție, prin cunoștință, prin iudelelungă răbdare,
 7 prin bunătate, prin spirit sănt, prin dragoste nefăçarnică; Prin
 8 cuvântul adevărului, prin puterea lui Dumneșteu, prin armele
 9 dreptăței d'a drépta și d'a stingă; Printre onore și disonore,
 printre vorbire de rău și vorbire de bine; ca nisice înșelători,
 10 dar adevărăți; Ca nisice necunoscuți, dar bine cunoscuți; ca
 omorâți; Ca nisice întristăți, dar tot-dea-una bucurându-ne; ca

nișce seracă, dar pre mulți îmbogățind; ca nimic având, dar tóte posedéndu-le.
O Corintheni, gura nóstără s'a dischis cătră voi; ânima nós-
tră s'a lărgit. Nu aflată în noî strimtorire, ci ânima vóstră este strință. Plătiți-ni cu aceeași măsură, (vorbesc ca cătră filii), lărgind ânimile vóstre.

Nu vă injugați cu cei necredincioș; căci care împărtășire are dreptatea cu nedreptatea? séu care comunitate are lumina cu intunericul? Séu care acord are Christos cu Belia? séu care parte are credinciosul cu cel necredincios? Séu care însoțire are templul lui Dumnezeu cu idolii? căci voi sântești templul lui Dumnezeu celui viu; precum a dîs Dumnezeu: Voiu locui în eî, și voiu ămplă într-eî, și eû voiu filor Dumnezeu, și eî vor fi poporul meu. Pentru aceea ești din meillocul lor, și vă osebiți, dice Domnul, și sî nu vă atingeți de necurăție, și eû vă voiu primi; Si vî voiu fi Părinte, și voi imi veți fi filii și fiice, dice Domnul Atot-putintele.

Deci având aceste făgăduințe, iubiților, și ne curățim de VII
tota spurcăciunea corpului și a spiritului, deplinind săn-

țire in frica lui Dumnezeu.
Întelegeti-ne; pre nimene nu am nedreptățit, nimeniu nu am facut pagubă, pre nimene nu am înșelat. Acăsta nu dîc spre a vă condamna; căci am dîs deja, că sântești în ânimile nóstre, spre a muri séu a trăi cu voi. Mare este îndrăznéala mea cătră voi, mare este fală mea despre voi; m'am implut de mângâiere, am mare bucurie în tot necazul nostru. Căci venind în Macedonia, nici un repaus nu a avut corpul nostru, din tóte părțile am fost strimtorăș, din afară luptă, din intru temeri. Înse Dumnezeu, cel ce mângeă pre cei umiliți, ne-a mângeărat pre noi prin venirea lui Tit. Si nu numai prin venirea lui, ci și prin mângeărirea care avusese la voi, spuindu-ni dorința vóstră, durerea vóstră, și zelul vostru pentru mine, incă eû mai mult m'am bucurat. Pentru aceea, de v'am intristat prin epistolă, nu mă căesc, măcar de mă și căiam; căci văd că acea epistolă, măcar că v'a intristat, dar numai pentru un timp. Acum mă bucur, nu că v'ăți intristat, ci că v'ăți intristat spre pocăință; căci v'ăți intristat dumneedesce, ca în nimic să nu vă păgubiți de cătră noi. Căci intristarea dumnelească lucrreză 10 pocăință spre mântuire fără de caință; ear intristarea lumel lucrreză morte. Căci éca chiar acésta, că v'ăți intristat dumneedesce, ce feliu de silință a produs în voi, ce apologiă, ce indignație, ce frică, ce dorință, ce zel, ce revindere! In tóte v'ăți arătat, că sântești curați într'acest lucru. Deci de am 12 și scris voue, înse nu pentru cel ce a nedreptățit, nici pentru cel ce s'a nedreptățit, ci pentru a se arăta cătră voi silința nóstă, care avem pentru voi înaintea lui Dumnezeu,

13 Pentru acăsta ne-am măngăiat de măngăierea voastră; *ear*
 mult mai mult ne-am bucurat de bucuriea lui Tit, pentru că spă-
 14 ritul lui s'a reîntărit de cătră voi toti. Căci ori în ce m'am
 fălit înaintea lui despre voi, nu m'am rușinat; ci precum am
 15 vorbit pururea dupre adevăr, aşa și folă năstră în fața lui Tit
 16 s'a arătat adevărât. Si când iși aduce aminte de ascultarea
 ma să este mai mult la voi. Mă bucur *dar*, că în tōte mă-
 pot încrede în voi.

CAP. VIII.

Îndemnare la strângere de ajutare pentru bisericile din Iudeea.

1 Vă înscriu într-o scrisoare, fraților, de harul lui Dumnezeu, ce s'a
 2 rătătit în bisericile Macedoniai; Cum că strămutarea
 lor cea mare li-a produs o mare bucurie, și profunda lor să-
 3 răciă a produs o mare avuță de liberalitate. Căci li mărtu-
 4 risesc, că dupre putere, și chiar preste putere *a* contribuit bu-
 5 și împărtășirea serviciului destinat pentru sănți. Si nu *numai*
 6 precum am acceptat, ci mai 'nainte s'au devotat pre sine Dom-
 7 nului și noue, dupre voea lui Dumnezeu; Încăt am rugat noi pre
 Tit, ca precum moș 'nainte a început între voi acăstă bine-facere,
 8 așa și o și finescă.
 9 Deci precum în tōte prisoriști — cu credința, cu cuvântul, cu
 cunoștința și cu tot zelul, și cu dragostea voastră cătră noi —
 10 așa prisoriști și în acăstă bine-facere. Nu vorbesc ca cum aș
 ordona, ci vreū prin zelul altora a incerca sinceritatea dragostei
 11 vostre. Căci sciști harul Domnului nostru Iisus Christos, că
 bogat fiind, pentru voi serac a devenit, ca voi prin săracia lui
 12 și vă îmbogății. Ear într'acest lucru vă dați opinionea mea;
 căci vă este de folos, *vouă* cari deja anul trecut ați inceput nu
 13 numai a face, ci și a face bucuros. Acum dar finiști de a
 14 face; ca precum ați avut dispozițione de a voi, așa și a fini-
 15 du pre avere. Căci de este bună voință, este bine-primit dupre
 ceea ce are cineva, *ear* nu dupre ceea ce nu are. Căci nu
 16 voi ca, spre a ușura pre alții, voi și fiți însărcinați; Ci ca și
 fie egalitate; ca în timpul de acum prisorișta voastră și depli-
 nescă lipsa acelora, și ca prisorișta acelora și deplinescă lipsa
 văstră, ca așa și fie egalitate; Precum este scris: Cel ce a-
 dunase mult nu avea prisos, și cel ce a adunase pucin nu a-
 avea lipsă.
 17 Ear mulțumită *fie* lui Dumnezeu, că a inspirat în anima lui
 Tit același zel pentru voi. Căci nu numai a primit el rugă-
 18 *mea*, ci fiind mai zelos, de sine a mers la voi. Si împreună
 cu el am trimis și pre fratele, a căruia laudă în evangeliu *este*

prin tóte bisericile; Si pe lângă acésta, este și ales de bise- 19
 rici și fie soțul călătoriei nóstre cu acésta milostenie, ce se ad-
 ministráză de noi spre gloria Domnului, și spre a aráta buna-
 vointă vóstră. Ferindu-ne de acésta, ca și nu ne prihánescă 20
 cineva într'acésta contribuþiune liberală esecutată de noi; În-
 grijindu-ne de cele bune, nu numai înaintea Domnului, ci și 21
 înaintea ómenilor. Âncă am trimis împreună cu ei și pre fra-
 tele noștră, pre care de multe-orí 'l-am aflat zelos în multe, ear 22
 acum cu mult mai zelos pentru increderea cea mare ce are pen-
 tru voi. Căt pentru Tit, el este coleg și conlucrătorul meu 23
 pentru voi; și în pricina celor-l-alii fraþi ai nostri, ei sunt apos-
 tolii bisericei, gloria lui Christos. Drept aceea arătaþi proba 24
 dragostei vóstre, și a falei nóstre despre voi cătră ei și înain-
 tea bisericilor.

CAP. IX.

Darea cu mână liberală; Dumnezeu resplătesce milosteniea nóstra.

Despre contribuþiunea cea pentru sănþi, îmi este de prisos 1
 D a vî mai scrie; Căci scîu bună-voinþă vóstră, în pri- 2
 vinþă căreia mă laud despre voi cătră Macedonii, că Achaia este 3
 gata din anul recut; și zelul vostru a escitat la imitaþiune pre 4
 mulþi. Înse am trimis pre fraþi, ca fala nóstra despre voi și 5
 nu fie indeþert într'acésta privinþă; ca și fiþi gata, precum am 6
 dis că sunþeti. Ca nu cumva de vor veni împreună cu mine 7
 Macedonenii, și vă vor afla negătiþi, noi (ca și nu dicem: Voi) 8
 și fîm ruþinaþi în realitatea acestei laude. Drept aceea am 9
 credut necesar să rugăm pre fraþi ca și mérge mai 'nainte la 10
 voi, și să gătescă bine-facerea vóstră cea de mai 'nainte promisă, 11
 ca aceea să fie gata, ca o bine-facere, ear nu ca ceva stors. 12
 Ear acésta dic: Cel ce seménă cu scumpetate, va și secera cu 13
 scumpetate; ear cel ce seménă cu liberalitate, va și secera cu 14
 liberalitate. Fie-care și dea, precum și-a propus în ânimă, nu 15
 cu părere de reþ, séu de silă, căci Dumnezeu iubesc pre dâ- 16
 tatorul voios. Ear puternic este Dumnezeu și prisosescă tot 17
 harul spre voi, ca tot-dea-ună având indestulare în tóte, și aveþi 18
 și prisosinþă pentru tot lucrul bun; (Precum este scris; Îm- 19
 prăsciet-a, dat-a seracilor, dreptatea lui remâne în etern. Ear 20
 cel ce dă seménă seménătorului, și pâne spre mâncare, va da 21
 și va înmulþi seménă vóstră, și va crește fructele dreptăþei vós- 22
 tre;) Ca în tóte și fiþi imbogătiþi, spre a face tot feliul de li- 23
 beralitate, care lucrreză prin serviciul nostru mulþumită lui Dum- 24
 nezeu. Căci administrarea acestei ofrande nu numai împli- 25
 nesce lipsele sănþilor, ci și produce mult fruct prin mulþumita 26
 multora cătră Dumnezeu, Cari glorifică pre Dumnezeu pen- 27

tru proba ce li se dă din acest serviciu despre a văstră supunere mărturisită la evangelia lui Christos, și despre sincera văzută liberalitate către dinșii și către toți alții; Si prin rugăciunea lor pentru voi, cari vă doresc pentru harul lui Dumnezeu deu ce abundează asupra văstră. Eas mulțumită fie lui Dumnezeu pentru darul lui cel nespus.

CAP. X—XIII.

Armele spirituale ale servitorilor lui Dumnezeu. Apărarea autorităței și a characterului lui Pavel contra atacurilor învecinătorilor mininoși. Escelența discoperirilor date lui Pavel. Îndemnări, salutări și dorințe.

- 1 **S**i însuim că Pavel vă rog prin blândețea și indurarea lui Christos, care de față sunt umilit între voi, ear absent fiind sunt îndrăzneț către voi; Vă rog, dic, să nu sunt silit, când voi fi de față, să îndrăznesc cu acea incredere, cu care mi-am propus să îndrăznesc contra unora, cari ne socotesc că amblam dupre corp. Căci deși amblam în corp, nu ne luptăm dupre corp; Căci armele luptei noastre nu sunt trupesci ci puternice prin Dumnezeu spre surparea forterelor; Surpând privirile și totă înălțimea ce se rădică contra cunoșinței lui Dumnezeu, și 6 captivând totă cugetarea spre ascultarea lui Christos; Fiind și gata a pedepsi totă neascultarea, când va fi deplină ascultarea văstră.
- 7 La cele de față uitați-vă! De se increde cineva, că este al lui Christos, acesta să găndescă earăși în sine, că precum el este al lui Christos, aşa și noi suntem ai lui Christos. Căci de mă voi și lăuda ceva mai mult de autoritatea noastră, care nă-a dat Domnul spre edificarea, ear nu spre deripărarea văstră, nu mă 9 voi rușina; Înse ca și nu mă arăt, ca cum văși amenință prin epistole; (Căci epistolele lui, dic ei, sunt grele și tar, ear present fiind este slab și cuvântul lui disprețuibil.) Si socoteșc unul ca acela, că, precum suntem cu cuvântul prin episo-
- 10 tole, nefiind de față, aşa vom și fi în fapte, fiind de față. Căci nu îndrăznim să ne considerăm său să ne comparăm cu unii ce se laudă însuși; înse aceia măsurându-se pre sine prin sine, și 11 comparându-se pre sine între sine, sunt neînțelepti. Ear noi nu ne vom lăuda preste măsură, ci dupre măsura dreptarului
- 12 ce ni lă impărtit Dumnezeu, a ajunge până la voi. Căci nu ne pre intindem, ca cum n'ăm fi ajuns la voi; căci și până 13 la voi am venit cu evangelia lui Christos. Nu ne lăudăm preste măsură, adică în ostinată străine; ci avem speranță, ca crescând credința văstră între voi, ne vom largi dupre măsura noastră acum mai departe; Si predicăm evangelia și în părțile cele de dincolo

de voi, fără a ne lăuda cu măsură străină în cele deja gata.
Ear cel ce se laudă, laude-se în Domnul. Căci nu cel ce se 17 18
lăudă însuși este probat, ci pre care 'l laudă Domnul.

O Căci sunt jalos de voi cu dumnețesc zel, fiind că v' am 2
logodit unu bărbat, ca sî v' prezint virgină curată lui Christos.
Înse mă tem, ca nu cumva precum sărpele a amăgit pre Eva cu 3
viclenia sa, aşa sî se corupă mintea voastră de la simplitatea
cea în Christos. Căci dacă vine cineva, și predică pre alt 4
Iisus, pre care noi nu am predicat, său de atî primi alt spirit,
care nu atî primit, său altă evanghelie, care nu atî primit, bine
atî primi.

Dar socot că cu nimic nu sunt mai pucin decât apostolii 5
cei mai mari. Ear deși sunt mărginit în cuvînt, nu înse și 6
în cunoștință; ci cu totul suntem cunoscuți între voi în tóte.
Aă dóră am comis pe cat, însuși umilindu-mă, ca voi sî v' înăl-
tați, și pentru că v' am predicat evangelia lui Dumnezeu gratis? 7
Am jefuit alte biserici, luând plată de la dinșii, spre a servi voue. 8
Și când eram de față la voi, și în lipsă, nu am ingreuiat pre 9
nimenea; căci lipsa mea o-aă indestulat frații cari veniseră de
la Macedonia; și în tóte m' am pădit de a v' ingreui, și mă
voi pădi. Protest prin adeverul lui Christos care este în mine, 10
că nimene în ținuturile Achaei nu m' va răpi acăstă laudă.
Pentru ce? Pentru că dóră nu v' iubesc? Dumnezeu scie. Ear 11 12
ceea ce fac, aceea voi și face, ca și iaú pretecstul celor ce caută
pretecst; ca în ceea ce se laudă ei, și se afle ca și noi.

Căci nisice asemenea sunt apostoli minciinoși, lucrători vicleni, 13
prefacându-se în apostoli ai lui Christos. Si nu este de mi- 14
rare; căci însuși Sataua se preface în anger lumină. Deci 15
nu este lucru mare, de se preface și servitorii lui ca servitori ai
dreptatei; al căror finit va fi dupre faptele lor.

Earăși dic: Si nu mă socotă cineva, că sunt nebun; alt-feliu 16
măcar ca pre un nebun primiți-mă, ca și mă laud și eū pucin.
Ceea ce dic în privirea acestei laude nu dupre Domnul dic, ci 17
ca cum aș fi nebun. Fiind că mulți se laudă dupre corp, și 18
eū mă voi lăuda. Căci bucurosi suferiți pre cei nebuni, fiind 19
voi înțelepti; Căci suferiți de vă aservesc cineva, de vă con- 20
sumă cineva, de vă ia cineva al vostru, de se înalță cineva, de
vă bate cineva preste față. Cu rușine vorbesc, ca și când noi 21
am fi slăbit; dar în ori ce îndrăznesc cineva, (ca un nebun
vorbesc) îndrăznesc și eū. Ebrei sunt? și eū. Israeliti sunt? 22
și eū. Semență a lui Abraam sunt? și eū. Servitori ai lui 23
Christos sunt? (ca un nebun vorbesc,) mai mult eū; în ostenele
mai mult, în bătăli preste măsură, în inchisore mai ades, în morți
de multe ori; De la Iudei am luat de ciuci-qri căte patru- 24

25 deci fără una de lovitură; De trei ori am fost bătut cu toțe odată am fost bătut cu petre, de trei ori am suferit nausfragiu, 26 o di-noptime am fost în adincimea mării; In călătorii de multe-ori, în pericole pe rîuri, în pericole de către hoți, în pericole despre Iudei, în pericole despre ginte, în pericole în orașe, în pericole în pustie, în pericole pe mare, în pericole în 27 între frații cei minciinoși; In ostenelă și în trudă, în preverghezi de multe ori, în fôme și în sete; în posturi adeseori, în 28 frig și în golătate; Fără de acestea, năvâliri asupra mea în tôte dilele, grija tuturor bisericilor.

29 Cine este slab, și eu și nu fiu slab? cine se scandalizează, și 30 eu și nu mă aprind? Dacă trebuie a mă lăuda, mă voi lăuda 31 de neputințile mele. Dumnezeu și Părintele Domnului nostru Iisus Christos, cel care este bine-cuvântat în etern, scie că nu mint. 32 In Damasc dregătorul regelui Areia pădă cetatea Damascului, 33 vrând și mă prind; Si pe o ferestră intr-o coșniță m'am lăsat preste zid, și am scăpat din mâinile lui.

XII Înse a mă lăuda nu'm este de folos. Voiu veni la visiunile și discoperirile Domnului.

2 Cunosc pre un om în Christos cu patru-spre-dece ani mai 'naiente, (său în corp, nu sciu; său afară de corp, nu sciu, Dumnezeu scie;) unul ca acesta s'a răpit până la al treilea ceriu. 3 Si cunosc, că acest om (său în corp, său afară de corp, nu sciu, 4 Dumnezeu scie;) S'a răpit în Raiu, și a audit cuvinte ne-expresimabile, cari nu este permis omului a le vorbi.

5 Despre unul ca acesta mă voi lăuda; ear despre mine nu 6 mă voi lăuda, decât numai în neputințile mele. Căci deși voi lăud și mă laud, nu voi fi nebun; căci voi vorbi adeverul; ear las, ca și nu cugete cineva de mine mai mult decât mă vede, său aude ceva de la mine.

7 Si ca și nu mă înalt preste măsură prin multimea discoperirilor, mi s'a dat corpului bold, ângerul Satanei, și mă pălmu- 8 éscă, ca și nu mă înalt preste măsură. Pentru acesta m'am rugat Domnului de trei ori, ca și'l depărteze de la mine. Si 'mă-a dis: Harul meu îți ajunge; căci puterea mea se exercită în slabăciune. Deci pré bucuros mă voi lăuda mai bine în neputințile mele, ca și locuescă în mine puterea lui Christos.

10 Pentru aceea am plăcere în neputință, în defaime, în nevoi, în persecuții, în strîmtorări pentru Christos; căci când sunt slab, atunci sunt tare.

11 M'am făcut nebun, lăudându-mă; voi m'ață silit; căci mi se cădea să fiu lăudat de către voi; fiindcă în nimic nu sunt mai 12 puțin decât apostolii cei mai mari, măcar că sunt nimic. Adever probele apostolului său operat între voi: prin răbdarea 13 tuturor suferinților, prin semne, și minuni și puteri. Căci în

ce atî fost mai jos decât cele-lalte biserici, fără numai că eș
nu v' am ingreutat; erătă-mi acăstă nedreptate.
Eca a treia órá sînt gata a veni la voi, și nu v' voiú in- 14
greula; căci nu caut ale vóstre, ci pre voi; căci nu sînt da-
tori copiilor și agonisescă pentru părinți, ci părinții pentru copil.
Fără cu pré bucuros voiú chieftui, și mă voiú chieftui și pre 15
mine pentru sufletele vóstre; năcar că mai mult iubindu-vă pre
voi, nu pucin sînt iubit de voi. Iuse fie, eș nu v' am îngre- 16
uit, ci iște fiind, v' am prins cu iscusină. Aû dôră m'am 17
folosit de la voi priu cineva din cei ce am trimis la voi? Am 18
rugat pre Tit, și impreună cu el am trimis pre un frate. Aû
dôră Tit s'a folosit ceva de la voi? aû nu am amblat noi dupre
acelaș spirit? aû nu am amblat dupre aceleasi urme.

Aû earăsi vi se pare că ne apărăm înaintea vóstre? inain- 19
tea lui Dumneșeu in Christos vorbim noi tóte acestea, iubijii
mei, spre a vóstra edificare. Căci mă tem, ca nu cumva, când 20
voiú veni, și v' afu precum nu voiesc, și ca eș să mă presint
la voi, precum nu voiți; ca nu cumva să fie certe, jalusie, mânuii,
siedii, calumni, șoptiri, îngâmăfări, desordini; Ca nu cumva, 21
când voiú veni earăsi, Dumneșeu mă să mă umileșcă iutre voi,
și să plâng pre mulți, cari aû păcatuit de mai 'nainte, și nu s'au
poçait de necurăture și fornicatiune și disfrânarea cari aû făcut

Eca a treia órá cu acesta viu la voi. In gura a doi séu XIII
räsi vi dic a doua órá, ca când aș fi de façă; ear acum ne- 2
fiud de façă, scriu celor ce mai 'nainte aû păcatuit, și tuturor
celor-l-alți, că, de voiú veni earăsi, nu voiú cruta; Fiind-că 3
căutați probă, că Christos vorbesce in mine, care nu este slab
cătră voi, ci este puternic intre voi. Căci deși s'a crucificat 4
din slăbaciunea corpului, dar trăesce prin puterea lui Dumneșeu.
Să noi sùntem slabî asemenea lui; înse vom trăi prin puterea 5
lui Dumneșeu impreună cu dinusl intre voi. Cercati-vă înși-
vă, de sùnêtei in credină; cercati-vă. Aû nu v' cunoșceți pre 6
voi, cum că lisus Christos este in voi, decât numai de sùnêtei
neesperienți. Iuse sper, că veți cunoscere, că noi nu sùntem ne- 7
esperienți. Ear mă rog lui Dumneșeu, ca să nu faceți nici un
râu; nu ca noi să ne arătăm probați, ci ca voi să faceți binele, 8
deși noi am fi ca nisice neesperienți. Căci nimic nu putem
contra adevărului, ci pentru adevăr. Căci ne bucurăm, când 9
noi sùntem slabî, ear voi sùnêtei tarî, și acesta și dorim, adică
a vóstra perfectionare. De aceea nefiind de façă scriu a- 10
cestea, ca fiind de façă să nu intrebuinez asprime, dupre pu-
terea care 'mi-a dat Domnul spre edificare, ear nu spre surpare.
Deci, frajilor, bucurați-vă; regulați-vă, mânăieri-vă, liți cu 11
un cuget; liți in pace; și Dumneșeu dragostei și al pacei va n

12 cu voi. Salutări-vă unul pre altul cu sărutare sănătă. Vă să-
13 lătă toti sănătă. Harul Domnului Iisus Christos, și dragostea lui
Dumnețeū, și împărtășirea Sântului Spirit *fie* cu voi toți. Amin.
*A dona epistolă către Corinthenī s'a scris de la Filippi oraș
al Macedoniei și s'a trimis prin Tit și Luca.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL CĂTRĂ GALATENI.

CAP. I, II.

Apostolul mustătă pre Galateni, că s'a ū abătur de la învechitura cea curată a evangeliei. El li aduce aminte dumnejăescă origine a chia-mărei sale. Chișmarea lui Pavel recunoscută de cei-l-alii Apostoli. Cum el s'a opus lui Petru.

- 1 Pavel apostolul, nu de la ómeni, nici prin om, ci prin Iisus Christos, și Dumnețeū Parintele, care l-a inviat din morþ;
- 2 3 Si toþi fraþii, cari sunt cu mine, bisericilor Galatiei: Har *ne* voul si pace de la Dumnețeū Părintele, și de la Domnul nostru Iisus Christos; Care s'a dat pre sine pentru păcatele noastre, ca si ne scótă dintr'acéstă lume violenþă, dupre voea lui Dumneþu și Părintelui nostru; Cărula *fie* gloria in seculii seculilor. Amin.
- 4 Mě mir, că aþa de curênd v'abateþi de la *evangeliea* cu care sunteti chiamaþi prin harul lui Christos, la altă evangelie; Care nu este altă, ci sunt unii cari vă turbură, și voiesc și per-
- 5 vertescă evangeliea lui Christos. Înse măcar noi, séu ánger din ceriu, de vi va predica altă evangelie afară de ceea ce noi
- 6 9 v'am predicat, și fie anathema. Precum am dîs deja, aþa cum earăsi dic; De vi va predica cineva o altă evangelie afară de ceea ce aþi primit, și fie anathema. Ore acum caut favoarea ómenilor, séu a lui Dumnețeū? séu caut și plac ómenilor? căci de aþi plâcă áncă ómenilor, nu aþi fi servitor al lui Christos.
- 10 11 Ear vi declar, fraþilor, că evangeliea, care s'a predicat de
- 12 mine, nu este dupre om; Căci nici eu nu o-am primit, nici m'am înveþat de la om, ci prin discoperirea lui Iisus Christos.
- 13 14 Aþi audit de petrecerea mea óre-când in Iudaism, cum că preste mesură persecutam biserică lui Dumnețeū, și o devastam; Si înaintam in Iudaism mai mult decât mulþi din cei de o etate cu mine in naþunea mea, forte zelos fiind pentru părintescele mele tradiþuni.

Ear când a bine-voit Dumnedeu, cel ce m'a ales de la mi- 15
tra mamei mele, și m'a chiămat prin harul seū. Si discoperseră 16
pre Fiul seū în mine, ca și vestesc între ginte: îndată nu m'am
luat dupre carne și sânge; Nică nu m'am suiat la Ierusalim 17
către apostolii cei mai 'nainte de mine; ci m'am dus în Arabia,
și earășii m'am întors la Damasc. Apoi după trei ani m'am 18
suiat la Ierusalim și cercetez pre Petru, și am remas la el cinci-
spre-dece zile. Ear pe altul din apostoli nu am văzut, decât 19
numai pre Iacob, fratele Domnului. Ear cele ce vi scriu, 20
încă înaintea lui Dumnedeu nu mint. După aceea am venit 21
în partea Siriei și ale Ciliciei; Si eram necunoscut la față 22
în bisericile Iudeei cele în Christos; Ci numai arătaseră, că 23
cel ce ne persecuta óre-când, acum predică credința care óre-
când o strica. Si glorificau pre Dumnedeu pentru mine. 24

Apoi după patru-spre-dece ani earășii m'am suiat la Ieru- II
salem cu Barnaba, luând cu mine și pre Tit. M'am suiat 2
în urmarea unei discoperirii, și lă-am spus evangeliea care o
predică intre ginte, ear deosebi celor mai însemnați, ca nu cum-
va să alerg, seū să fi alergat în desert. Înse nici chiar Tit, 3
care era cu mine, Ellin fiind, nu a fost silit să se circumcidă; 4
Si acăsta pentru frații cei mininoi ce se furără, și cari ve-
niseră și îscodescă libertatea noastră, care avem în Christos Ii-
sus, ca și ne aservescă; Căroră nu ne-am plecat cu supunere 5
nici un moment; ca adevărul evangeliei și remăe între voi. Ear 6
despre cei mai însemnați, (ori cari erau ei, nu mă păsa; Dum-
nedeu nu căută la față omului;) cei mai însemnați, dic, nu mă-
au comunicat mai mult; Ci din contra vădend ei, că mi s'a in- 7
credințat evangeliea la cei necircumciși, precum lău Petru la cei
circumciși; (Căci cel ce a lucrat în Petru spre apostoliea cir- 8
cumcișiu-ne, acesta a lucrat și în mine între ginte;) Precepând, 9
dic, Iacob, și Chefa, și Ioan, cari se considerau ca stilpi, harul
ce mi s'a dat, mă-a dat mie și lău Barnaba dréptă împărtășirei,
ca noi și mergem la ginte, ear ei la cei circumciși. Numai ca 10
si ne aducem aminte de cei seraci, aceea ce m'am și silit a face.

Ear când a venit Petru la Antiochia, făciș m'am opus lui, 11
pentru că era demn de reprobare. Căci mai 'nainte de a veni 12
ore-cari de la Iacob, el mâncă cu ginte; ear după ce ei au
venit, se retrăgea, și se osebia, temându-se de cei circumciși.
Asemenea s'aș făcărnicit împreună cu el și cei-l-alți Iudei; 13
incă și Barnaba s'a ademeinit de făcărnicia lor. Înse eū vă- 14
dend că nu amblă drept dupre adevărul evangeliei, am dis lui
Petru înaintea tuturor: Dacă tu, Iudeu fiind, trăesci ca ginte,
ear nu ca Iudeii, pentru ce silesci pre ginte și trăescă ca Iu-
deii? Noi, cari suntem din fire Iudei, ear nu păcătoși din ginte, 15
Sciind că omul nu se îndreptă prin fapte de ale legii, ci prin 16

credință în Iisus Christos, și noi am credut în Iisus Christos, ca și ne îndreptăm prin credință în Christos; ear nu prin fapte de ale legei; căci prin fapte de ale legei nu se va 17 îndrepta nici un corp. Ear dacă căutând să ne îndreptăm prin Christos, no-am aflat și înși-ne păcătoși: deci este Christos servitor păcatului? Nici de cum. Căci dacă eărăși edificare ce odată am dărămat, nărăat ca abătut de la lege. Edificiat cu Christos; ear vîz; înse nu eu, ci Christos vîză în mine; ear intru căt vîz acum în corp, vîz prin credință în Fiul lui Dumnezeu, care m'a iubit, și s'a dat pre sine pentru mine. Nu disfînțează harul lui Dumnezeu; căci dacă dreptatea vine de la lege, atunci Christos a murit în desert.

CAP. III., IV.

Apostolul continuă învățând curîndul de îndreptare prin credință, și nu prin lege. Asemenea stări omului sub lege și sub har. A. gar și Sara reprezentă cele două așezămintele.

- 1 O Galateni fără minte! cine v'a fermecat pre voi, ca și nu ascultați de adevăr, pre voi în ochii cărora Iisus Christos a fost reprezentat ca crucificat între voi? Acăsta voiesc numai și sciù de la voi: Prin fapte de ale legei ați primit Spiritul, său prin audul credinței? Așa de fără de minte sunteți? începând în Spirit, acum în trup finiti? Atâtdea ați sunte ferit în desert? dacă era și în desert. Deci cel ce vî comunică Spiritul, și lucrăză minuni între voi, ore prin fapte de ale legelui său prin audul credinței lucrăză? Precum Abraam a credut lui Dumnezeu, și i s'a socotit spre dreptate.
- 7 Si sciți dar, că cei ce sunt din credință, aceia sunt fi lui Abraam. Ear prevădând scripture, că prin credință va îndrepta Dumnezeu pre ginte, mai nainte a bine-vestit lui Abraam: Întru tine se vor bine-cuvânta tôte neamurile. Pentru aceea cel ce sunt din credință se bine-cuvântă împreună cu credinciosul Abraam.
- 10 Căti sunt din fapte de ale legei sunt sub blestem, căci scris este: Blestemat este tot cel ce nu va remăne intru tôte cele scrise în cartea legei, ca și le facă. Ear cum că nu se îndreptăză nimene înaintea lui Dumnezeu prin lege, este învederat; căci: Dreptul prin credință va trăi. Ear legea nu este din credință, ci: Omul care va face acestea, va trăi întru ele. Christos ne-a rescumpărat din blestemul legelui, făcându-se pentru noi blestem; căci scris este: Blestemat este tot cel spânjurat pe lemn; Ca bine-cuvântarea lui Abraam și vie preste ginte prin Iisus Christos; ca și primim prin credință Spiritul cel promis.
- 15 Fraților, dupre om vorbesc; Aședemântul unui om, dacă este

Iutărit, nimene nu'l disfintéză, nică nu adaogă la el. Ear luf 16
 Abraam și seminței lui s'a făcut făgăduințile. Nu dice: Se-
 nimilor, ca de multe; ci ca de una: Seminței tale, care este
 Christos. Și acesta dic: Așezământul cel intărít mai 'nainte 17
 de la Dumnezeu în Christos, nu s'a putut anula de legea, care
 s'a dat cu patru sute și trei-deci de ani mai târziu, incăt si
 se disfinteză făgăduință. Căci moscenirea de este din lege, 18
 nu nu'i este din făgăduință; ear Dumnezeu a dăruit-o lui A-
 braam prin făgăduință.

Pentru ce dar este legea? S'a adăogit pentru călcările de 19
 lege, până ce era și vie semință căreia s'a dat făgăduință; și
 a fost orinduită prin ângerii în mâna unui mijlocitor. Ear 20
 mijlocitorul nu este al unuia; ear Dumnezeu este unul.

Deçi ore este legea contra făgăduinților lui Dumnezeu? nici 21
 de cum; căci de s'ar fi dat o lege care să poate viu-face, într'ade-
 văr priu lege ar fi fost dreptatea. Ear a inchis scriptura totă 22
 sub peccat, ca cea făgăduință să se dea prin credință întru Iisus
 Christos celor ce cred. Ear mai 'nainte de venirea credinței, 23
 eram pădiți sub lege, închiși find spre credință, care era și se
 discopere; Încât legea ni-a fost pedagog spre Christos, ca și 24
 ne îndreptăm prin credință.

Ear după ce a venit credința, nu mai suntem sub pedagog. 25
 Căci toți sunteți fi și ai lui Dumnezeu prin credință întru Christos 26
 Iisus. Căci ori căți v'ati botezat întru Christos, cu Christos 27
 v'ati imbrăcat. Nu este Iudeu, nici Ellin; nu este serv, nici 28
 liber; nu este parte bărbătescă, nici femeiescă; căci voi toți sun-
 teți unul întru Christos Iisus. Ear dacă sunteți voi și ai lui 29
 Christos, atunci semință a lui Abraam sunteți, și moscenitorii
 dupre făgăduință.

Ear dic, că moscenitorul, în cît timp este prunc, în nimic IV
 nu se osebesce de servitor, deși este domu tuturor; Ci 2
 este sub epitetă și îngrijitor, până la timpul otărit de părin-
 tele seū. Așa și noi când eram prunci, eram aserviți sub e- 3
 lemente lumiei; Ear când a venit plinitatea timpului, a trimis 4
 Dumnezeu pre Fiului seū, cel născut din femeec, venit sub lege; 5
 Si rescumpere pre cei de sub lege, ca și primim înfierea. Ear 5 6
 fiind că sunteți fi, a trimis Dumnezeu pre Spiritul Fiului seū
 în animile voastre, strigând: Abba, Părintele. Pentru aceea 7
 nu mai esci serv, ci fiu; ear de esci fiu, esci și moscenitor al
 lui Dumnezeu prin Christos.

Inse atunci, necunoscend pre Dumnezeu, serviați celor ce 8
 din fire nu sunt dumnezei; Ear acum, după ce ați cunoscut 9
 pre Dumnezeu, seū mai bine, după ce v'ati cunoscut de Dum-
 nezeu, cum v'î întorceți earăși la elemente cele slabe și serace,
 căroru earăși din nou voi și li servi? Vilele pădiți, și lunile, 10

11 și timpă și anii. Mă tem de voi, ca nu cumva îndeșert să mă
 fi ostenit la voi.
 12 Fratilor, vă rog, fiți ca mine; și eu sunt ca voi; intru nimic
 13 nu mătă nedreptățit. Scîș că fiind slab cu corpul v' am vestit
 14 evangelia mai întâi. Înse pentru îspita mea ce era în corpul
 meu nu mătă defaimat, nici mătă disprețuit; ci mătă primit ca
 15 pre un ánger al lui Dumnezeu, ca pre Iisus Christos. Deci
 unde este acum fericirea voastră? căci vă dau mărturie, că de
 ar fi fost cu putință, ochii vostră scoțându-ți, "i-ată fi dat mie,
 16 Deci aș inimic m'am făcut vouă, pentru că vă vorbesc aderevărul;
 17 Ei sunt zeloși de voi, dar nu bine; da, vor să vă exclude
 18 de la noi, ca să fiți voi zeloși de ei. Ear bine este în tot tim-
 pul a fi zeloși în lucru bun, și nu numai când sunt de față la
 19 voi. Copiii mei, pre cari earăși cu durere vă nasc, până ce
 20 se va forma Christos întru voi; Așă vă se va forma acum la voi,
 și să mi schimb vócea mea; căci nu mă precep de voi.
 21 Spuneți-mi, cei ce voiți să fiți sub lege, nu auditi legea?
 22 Căci este scris, că Abraam a avut doi fiți, unul din servă, ear
 23 altul din cea liberă. Înse cel din servă s'a născut dupre corp;
 24 ear cel din cea liberă dupre făgăduință. Cari aș altă în-
 legere; căci aceste femei sunt cele doue așeđâamente: una din
 25 muntele Sinaei, ce nasce spre servitute, care este Agar; Căci
 Agar semnifică muntele Sina, care este în Arabia, și este ală-
 turea cu Ierusalemul de acum, și este în servitute cu filii sei
 26 Ear Ierusalemul cel de sus este liber, care este mamă nouă
 27 turor. Căci scris este: Veselescete, stérpă, care nu nasc,
 vociferă și strigă, ceea ce nu aî dureri de facere; căci mai mulți
 28 sunt fiți cei singuratici, decât aî celeia ce are bărbat. Ear
 29 noi, fraților, precum Isaac, suntem fiți aî făgăduinței. Înse
 precum atunci cel ce se născuse dupre corp persecuta pre cel
 30 ce se născuse dupre Spirit; aşă este și acum. Dar ce dice
 scriptura? Isgonesce pre servă și pre fiul seu; căci fiul servel
 31 nu va mosceni cu fiul celei libere. Drept aceea, fraților, nu
 suntem fiți aî servei, ci aî celei libere.

CAP. V.

Libertatea evangelică. Lucrările corpului se opun fructelor Spiritului.

1 Stați dar în libertatea, cu care Christos ne-a făcut liberi,
 și nu vă implicați earăși în jugul servitutiei.
 2 Ecă ești Pavel dicătă, că de vă veți circumcidă, Christos
 3 nimic nu vă va folosi. Căci earăși declar fie căruia ce se cir-
 4 cuncide, că este dator și împlinescă totă legea. Văță disfa-
 cut de la Christos, voi cari voiți să vă îndreptați prin lege; din
 5 har ați cădut. Căci noi dupre Spirit acceptăm speranță dreptă-
 6 tăței, carea vine din credință. Căci în Iisus Christos nici cir-

cumcisiune nu poate nimic, nici necircumcisiune; ci credința care se lucrăză prin dragoste. Alergați bine; cine vă oprit ca să nu ascultați de adevăr? Acăstă induplicare nu este de la cel ce vă chiamați. Pucin aluat dospesce totă frămintătura. Ești 7
am incredere în voi intru Domnul, că alt nimic nu veți cugeta; ear cel ce vă turbură va purta pedepsa sa, ori-care va fi. Ear 8
eu, fraților, de predică încă circumcisiune, pentru ce mai sunt persecutati? atunci a inceat scandalul crucei. O de sărăciu 9
excluse de tot cei ce vă pervertesc. Căci voi, fraților, văți chiamați la libertate; numai și nu 10
intrebuiți libertatea voastră de pretest pentru corp, ci în dragoste și servitul unul altuia. Căci totă legea se impingesce 11
într'un cuvânt, adică într'acesta: Si iubesci pre aprópele tău ca insuși pre tine. Ear de vă mușcați și vă mâncăți unul pre 12
altul, căutați și nu vă consumați unul de către altul.

Ear eu dic: Amblați dupre Spirit, și nu veți împlini pofta corporii. Căci corpul poftesece contra spiritului, și spiritul conține corpul; și acestea se opun unul altuia, încât nu faceti cele ce ați voi. Dar de sunteți conduși de Spirit nu sunteți sub lege. Ear faptele corpului sunt vederate, și sunt acestea: Adulteriu, fornicare, necurăție, înfrângere, Idolatria, ferme, inimicizile, stădile, jalusiile, mâniile, gâlcevile, disperanțele, eresurile, Invidiile, uciderile, bețiile, îmbuibile, și cele asemenea acestora; de cari mai nainte vă spun, precum am și mai spus, că cei ce fac unele ca acestea nu vor mosceni imperația lui Dumnezeu. Ear fructul Spiritului este: Dragoste, bucurie, pacea, îndelungă răbdare, bunătatea, facerea de bine, credință; Blândețea, înfrângerea poftelor: contra acestora lege nu este. Ear cei ce sunt ai lui Christos și au crucificat corpul cu patimile și poftele lui. De trăim dupre Spirit, și și amblați dupre Spirit. Si nu căutăm glorie deșertă, întăritând unul pre altul, invidiând unul pre altul.

CAP. VI.

Indemnare de a ajuta unul pre altul. Pavel nu se laudă decât în crucea lui Christos.

Fraților, de se va obliți vre-un om în vre-o greșală, voi și cei spirituali îndreptați pre unul ca acela cu spiritul blândeței; pădiindu-te pre tine, ca și nu fi și tu ispitit. Purtați sarcinile unul altuia, și aşa împliniți legea lui Christos. Căci de socotescine cineva, că este ceva, nimic fiind, pre sine se înșelă. Ear fie-care și să cerceteze fapta sa, și atunci va avea laudă în sine insuși, ear nu în altul. Căci fie-care își va purta sarcina sa.

Ear cel învețat în cuvânt și comunice celui ce înveță 6
17*

7 tóte cele bune. Nu vă amăgiți; Dumneșteu nu se batjocu-
 8 resce; căci oră ce séménă omul, aceea va și secera. Căci cel
 ce séménă pentru corpul seu, din corp va secera stricăchue;
 9 ear cel ce séménă pentru spirit, din spirit va secera viața e-
 10 ternă. Și și nu ne obosim în facere de bine; căci la timpul
 10 seu vom secera, dacă nu ne vom osteni. Așa dar până când
 avem ocaziune, să facem bine cătră toți, și mai cu sémă cătră
 11 12 cei ai nostri de o credință.
 11 12 Vedetă ce epistolă mare v'lam scris cu mâna mea. Căți vor
 13 să se fălăscă de corp, aceia vă silesc să vă circumcidetă, numai
 14 însuși cei ce sunt circumciși nu pădesc legea; ci voiesc să vă
 14 circumcidetă, ca să se laude în corpul vostru. Ear mie să nu'mi
 15 fie a mă lăuda, decât numai în crucea Domnului nostru Iisus
 15 Christos, prin care s'a crucificat lumea mie, și eu lumei. Căci
 16 în Christos Iisus nici circumcisire nu este ceva, nici necir-
 16 cumcisire, ci făptura cea nouă. Și căți vor sămbla dupre
 acéstă regulă, pace fie preste ei și milă, și preste Israelul lui
 Dumneșteu.
 17 Ear mai mult nimene să nu mă supere; căci eu port pe cor-
 18 pul meu semnele Domnului Iisus. Fraților, harul Domnului
 nostru Iisus Christos fie cu spiritul vostru. Amin.
Cătră Galateni s'a scris de la Roma.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

E F E S E N I .

CAP. I, II.

*Harul lui Dumneșteu în Iisus Christos, care este capul bisericii.
 Unirea Iudeilor și gintelor în Christos.*

1 Pavel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumneșteu,
 2 sănătorii celor ce sunt în Efes și credincioșilor în Chris-
 tos Iisus: Har fie voue și pace de la Dumneșteu Părintele
 nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
 3 Bine-cuvântat fie Dumneșteu și Părintele Domnului nostru
 Iisus Christos, care ne-a bine-cuvântat cu totă bine-cuvântarea
 4 spirituală în cele ceresci în Christos; Precum ne-a ales în-
 tr'insul mai 'nainte de intemeierea lumiei, ca să fim noi sănăți
 5 și neprihăniti înaintea lui în dragoste; Mai 'nainte otărîn-
 du-ne spre înfiere cătră sine prin Iisus Christos, dupre buna-
 6 vointă a voie sale; Spre lauda gloriei harului seu, cu care
 7 ne-a grațiat în cel iubit; În care avem rescumpărare prin

sângelile lui, ertarea păcatelor, dupre bogățiea harului seū; Pre 8
 care l-a prisosit cătră noi în totă înțelepciunea și priceperea;
 Făcându-ni cunoscut misterul voei sale dupre bună-voința sa, 9
 care a otărīt-o în sinești; Pentru pregătirea plinătății timpilor, 10
 ca și intrunăscă tōte în Christos, și cele din ceriuri și cele
 de pe pămînt; Într'insul, în care am primit și moscenire, 11
 mai naînte otărīt fiind dupre bună-voința celuī ce lucrăză tōte
 dupre consilul voei sale; Ca și fîm noi spre lauda gloriei 12
 sale, cari mai ântăiu am creduț in Christos; In care și voi 13
 și credut, auind cuvîntul adevărului, evangelia măntuirei vós-
 tre; in care și credînd v'au sigilat cu Spiritul Sânt cel făgă-
 duit; Carele este arbuna moscenirei nôstre pentru rescum- 14
 părarea proprietăței, spre lauda gloriei sale. 15

Drept aceea și eū, auind credința vîstră in Domnul Iisus 15
 și dragostea vîstră cătră toți sănții; Nu încelez de a mul- 16
 sumi pentru voi amintindu-vă in rugăciunile mele: Ca Dum- 17
 neșul Domnului nostru Iisus Christos, Părintele gloriei, și
 vi dea Spiritul inspirației și al discoperirii spre cunoștință 18
 deplină a lui; Si ochi luminați mintei vîstre, ca și sciți 19
 speranța chiâmării lui, și bogățiea gloriei moscenirei lui in cei
 sănții; Si pré-înaltă mărire a puterei sale cătră noi cari cre- 20
 dem, dupre lucrarea putericei sale tării; Cu care a lucrat 21
 in Christos, sculându-l din morți, și puindu-l a sedé d'a drépta
 sa in ceriu, Mai pe sus decât totă incepătoriea, de totă pu- 22
 tera și stăpânirea și domniea, și decât tot numele ce se nu-
 mesce nu numai in seculul acesta, ci și in cel viitor; Si tōte 23
 le-a supus sub picioarele lui, și l-a pus cap preste tōte in biserică;
 Carea este corpul lui, plinitatea celuī ce împlinesc tōte in toți. 23

Si pre voi, cari erați morți prin abateri și prin păcate; II
 In cari ore-când atî amblat dupre cursul lumei acesteia, 2
 dupre domnul puterii aerului, a spiritului celuī ce acum lucrăză 3
 in fiii neascultărei; Între cari și noi toți am petrecut ore- 4
 când in poftele corpului nostru, făcând voile corpului și ale cu-
 getelor; și eram din fire fii ai mânăie, ca și cei-l-alți. Ear 5
 Dumneșeu, bogat fiind in milă, pentru dragostea sa cea mare 6
 cu care ne-a iubit; Si fiind noi morți prin păcate, ne-a viu- 7
 făcut impreună cu Christos; (prin har sunteți măntuiți;) Si 8
 impreună cu dinsul ne-a sculat, și ne-a pus a sedé impreună 9
 in ceriu in Christos Iisus; Ca și arete in seculii cei viitori 10
 bogățiea cea mare a harului seū prin bunătatea sa spre noi in
 Christos Iisus. Căci din har sunteți măntuiți prin credință; 8
 și acăsta nu de la voi; darul lui Dumneșeu este; Nu din fapte,
 ca și nu se laude cineva. Căci noi suntem făptura lui, creați 9
 in Christos Iisus spre fapte bune, cari a făgăduit Dumneșeu,
 ca și amblam in ele. 10

- 11 Pentru aceea aduceți-vă aminte, că voi ōre-când păgânii *fîind*
in corp, cari vă chiămați necircumcisire de cătră cel ce se
12 chiamă circumcisire in corp, făcută de mână; Că întracel
temp erați fără Christos, înstrăinăți de cetățenia lui Israel, și
străini de așeđamentele făgăduinței, neavând speranță și fără
13 Dumnezeu în lume; Ear acum in Christos Iisus *fînd*, voi cări
ōre-când erați depărtați, văță făcut aproape prin săngele lui
14 Christos. Căci el este pacea noastră, care a facut amândouă
15 una, și a dărămat murul dispărțirei *între noi*; Inimicizia, dis-
fintând prin corpul lui legea comandamentelor din precepte,
spre a zidi in sine pre amândoi intru un om nou, *aza făcând*
16 pace; Si spre a împăca lui Dumnezeu pre amândoi *unificîn-*
17 *tr'un corp prin cruce, omorind inimicizia printr'insa.* Așa a
venit și a vestit pace voie celor de departe, și celor de aproape.
18 Căci printr'insul avem amândoi apropierea intr'un Spirit cătră
Părintele.
- 19 Așa dar nu mai sunteți străini și pelerini, ci concetăteni al
20 sănților, și casnici ai lui Dumnezeu; Edificați *fînd* pe te-
melie apostolilor și a profetilor, singur Iisus Christos *fînd* pia-
21 *tra unghiară;* In care tot edificiul alcătuindu-se, cresc spre
22 templul sănt în Domnul; In care și voi împreună vă edifi-
cați spre locaș al lui Dumnezeu in Spirit.

CAP. III.

Misteriul chămărei gintelor, și mărirea nespusă a iubirei lui Christos cătră biserică.

- 1 Pentru acesta eū Pavel legatul lui Iisus Christos pentru voi
2 gintel; De ati audit de dregețoriea harului lui Dum-
3 nezeu, care mi s'a dat pentru voi: Că prin discoperire *'mi-a*
4 făcut cunoscut misteriul; (precum am scris deja in scurt; Din
care cetind, puteți cunoșce înțelegerea mea in misteriul lui
5 Christos;) Care in seculii trecuți nu s'a făcut cunoscut filor
omenilor, precum s'a discoperit acum sănților lui apostoli și
6 profetilor prin Spirit: Ca gintel sî se conmoscenitor, și din
aceleași corp, și părtași făgăduinței lui in Christos prin evan-
7 gelie; Căreia m'am făcut servitor, dupre darul harului lui
8 Dumnezeu, care mi s'a dat dupre lucrarea puterei lui; Mie,
celui mai mic din toți sănții, mi s'a dat acest har, spre a pre-
9 dica între ginte bogățiea lui Christos cea neurmărită; Si a
lumina pre toți, care este împărtășirea misteriului celui ascuns
din eternitate in Dumnezeu, care a creat tôte prin Iisus Christos;
10 Ca acum începătorilor și puterilor in ceriu și fie cunoscută prin
11 biserică înțelepcionea lui Dumnezeu cea mult variată; Dupre
otărirea cea eternă, care a făcut-o in Christos Iisus Domnul
12 nostru; In care avem îndrăznelă și apropiere cu incredere

prin credință într'insul. Pentru aceea vă rog, ca și nu fiți dis- 13
curăgați în strimtorările mele pentru voi, cari sunt gloria văstră.
Pentru acesta plec genunchiele mele către Părintele Dom- 14
nului nostru Iisus Christos, De la care totă familiea în ceriu și 15
pe pământ se numesc; Ca și vi dea, dupre bogățiea gloriei 16
sale, și vă întăriți cu putere prin Spiritul său în omul cel din 17
intru; Ca Christos și locuiescă în animile văstre prin credință; 18
ca fiind iurădicină și intemeiați în dragoste, Si puteți cu 19
prinde impună cu toții sănătă, ce este lățimea și lungimea și
adincimea și înălțimea; Si și scîti dragostea lui Christos ce 20
iutrece totă cunoștința, ca și vă depliniți în totă plinitatea lui
Dumnezeu.

Ear celui ce pôte face prê de prisos preste tòte cele ce ce- 20
rem său gândim, dupre puterea ce se lucrăză în noi, Aceluia 21
fie glorie în biserică cea în Christos Iisus prin tòte genera-
țiunile în seculii seculilor.

CAP. IV—VI.

*Indemnare la unire in Christos, și a fugi de la corupțiunea lumei.
Pavel îndemnă la milostenie și condamnă necurățiea. Sântirea și
datorile căsătoriei. Datorii reciproce între copii și părinți, și
între servitori și domn. Armele spirituale ale Creștinului.*

Drept aceea vă rog, eû legatul în Domnul, ca și ămplați 1
vrednicî de chiamarea în care sunteți chiamăți; Cu 2
totă umilință și blândeță, cu îndelungă răbdare, îngăduind unul 3
altul în dragoste; Silindu-vă a pădi unitatea Spiritului prin 4
legătura pacei. Un corp și un Spirit, precum și sunteți chia- 5
mați într'o speranță a chiamării văstre; Un Domn, o cre- 6
dință, un botez; Un Dumnezeu și Părinte al tuturor, care este preste toti și prin toți și în voi toți.

Ear fie-cărula din noi s'a dat har dupre măsura darului lui Christos. Pentru aceea dice: Suindu-se la înălțime, a făcut 8
multî captivi, și a dat daruri omenilor. (Ear aceea ce dice că 9
s'a suit, ce este decât numai că s'a și pogorit mai întâi la 10
pările cele mai de jos ale pămîntului? Cel ce s'a pogorit, acela este care s'a și suit mai pe sus de tòto cerurile, ca și imple tòte.) 11
Și acela a dat pre unii, apostoli; ear pre alții, profeti; ear pre alții, evangeliști; ear pre alții, păstorii și învățători; Spre per- 12
fecționarea sănătilor, spre lucrul serviciului, spre edificarea cor- 13
pului lui Christos. Până ce vom ajunge toti la unirea cre-
dintei și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, în bărbat perfect, la măsura statului deplin al lui Christos; Ca și nu mai fim 14
prunci, invăluindu-ne și purtându-ne de tot vîntul învățăturei, prin amăgirea omenilor, prin vicleșug spre meșteșugirea înșe- 15
lăciunei; Ci urmărind adevărul în dragoste, și crescem in

- 16 tōte cără dinsul, care este capul, Christos; Din care tot cor-
 pul alcătuindu-se și intocmindu-se prin tōte legăturile recipro-
 caminte ajutătore, dupre lucrare în mēsura fie-cărui membru,
 face crescere corporului pentru a sa edificarea în dragoste.
 17 Drept aceea dic, și vē conjur in Domnul: Si nu mai amblați,
 precum ămbăi și cele-lalte ginte, in deșertăciunea minței lor;
 18 Intunecați fiind la minte, instrânați de la vița lui Dumnezeu;
 prin necunoștința ce este in dinsu pentru impetrarea animel-
 lor; Cari fiind in nesimțire s'aș trădat disfrânărei, spre a
 21 văți învățat despre Christos; Dar precum ati audit de din-
 sul, și văți învățat într'insul, cum este adeverul in Iisus;
 22 Trebuie și vă disbrăcați de omul cel vechi cu petrecerea sa
 23 de mai 'naiente, carele se corupe prin poftele iușelăciuniei; Si
 24 si vă înnoiți in spiritul minței vostre; Si ca si vă îmbrăcați
 și in sănțire adeverată.
 25 Drept aceea renunțând la minciună, vorbiți adeverul fie-care
 cu aprópale lui; căci săntem unii altora membrei.
 26 Mâniați-vă, și nu păcătuți; sōrele și nu apuna între-mâniea
 27 văstră; Nu dați loc diabolului.
 28 Cel ce fură, și nu mai fure; ci mai bine și se ostenescă,
 lucrând binele cu mâinile sale, ca și aibă de dat celu în lipsă.
 29 Nică un cuvēnt rēu și nu esé din gura văstră, ci numai cuvēnt
 bun spre edificare după trebuință, ca și comunice har celor ce
 30 aud. Si și nu intristați Spiritul cel Sânt al lui Dumnezeu,
 prin care văți sigilat spre diua resumpărărei.
 31 Totă amârăciunea și mâniea, și urgiea și strigarea, și hula și
 32 se rădice de la voi, împreună cu totă reutatea; Si fiți unul
 cără altul bună, îndurători, ertând unul altuia, precum și Dum-
 nezeu vă ertat in Christos.
- V Imitați dar pre Dumnezeu, ca nisce copii iubiți; Si ăm-
 2 blați in dragoste, precum și Christos a iubit pre noi, și
 s'a dat pre sine pentru noi dar și sacrificiul lui Dumnezeu spre
 miros plăcut.
- 3 Dar disfrânarea și totă necurățirea séu avarițiea, nică și se
 4 numescă intre voi, precum se cade sănților; Nică cuvintele
 urite, nică vorba nebunescă, nică glumirea, cari nu sunt conve-
 5 nabile; ci mai bine mulțumită. Căci acesta scîti, că nică cel
 disfrânăt, séu necuratul, séu avarul, care este idololatriu, nu are
 6 moscenire in împărățiea lui Christos și a lui Dumnezeu. Nimene
 și nu vă îngăduie cu cuvinte vane; căci pentru acestea vine mă-
 7 niea lui Dumnezeu preste fiți neascultărei. Deci nu fiți părtăși
 8 lor. Căci erați óre-când întunecate, ear acum sănțeti lumină
 9 in Domnul; amblați dar ca fi ai luminei; (Căci fructul Spi-

ritulu*u* *consistă* in totă bunătatea, și dreptatea și adevărul;) Cercând ce este bine-plăcut Domnului. Si nu luăti parte la lucrurile nefructifere ale intunericului, ci mai bine mustați-le. Căci cele ce se fac de cătră dinșii într'ascuns, este rușine de a le și vorbi. Ear tōte acestea vădindu-se de lumină, se arată; căci tot ce se arată este lumină. Pentru aceea dice: Disceptă-te cel ce dormi, și te scolă din morți, și te va luma Christos.

Vedeți dar, ca și amblați cu pađă, nu ca nisice neînțeleptă, ci ca cei înțelepți; Rescumpărând timpul, pentru că dilele sunt rele. Drept aceea nu fiți nepricepuți, ci înțelegeți ce voea Domnului. Si nu vă îmbătați de vin, in care este disfrânare; ci vă împleteți de Spirit; Vorbind între voi in psalmi și imne și cântări spirituale, cântând și lăudând in nimile vostre Domnului; Mulțumind in tot timpul pentru tōte lui Dumnezeu și Părintele, in numele Domnului nostru, Iisus Christos; Supuneți-vă unul altuia in frica lui Dumnezeu. 21

Femeilor, supuneți-vă bărbăților vostri ca Domnului. Căci bărbatul este cap femeei, precum și Christos este cap bisericiei; și acesta este măntuitorul corpului. Deci precum biserică se supune lui Christos, aşa și se supune și femeile bărbăților lor in tōte.

Bărbăților, iubiți-vă femeile vostre, precum și Christos a lăbit biserică, și pre sine s'a dat pentru diusa; Ca și o sănătescă, curățindu-o cu baie apei prin cuvēut; Ca și o presintă luiș bicerică gloriósă, neavând pată séu sbăcitură, séu alt-ceva de acest felu; ci ca și fie sănătă și neprihănătă. Așa datoresc bărbății și și iubescă femeile lor ca și corporile lor propriе. Cel ce și iubesc pre femeea sa, se iubesc pre sine. Căci nimenei nici odată nu și-a urit corpul séu; ci'l nutresce și'l încăldesce, precum și Christos biserică; Căci noi suntem membri ai corpului séu, din carnea sa, și din ósele sale. Pentru aceea va lăsa omul pre părintele séu și pre mama sa, și se va lipi de femeea sa, și vor fi amândoi un corp. Mare este acest miste- teriu; ear eș vorbesc de Christos și de biserică; Înse și voi in parte fie-carele aşa și și iubescă pre femeea sa ca pre sine; ear femeea și respecteze pre bărbat.

Copililor, ascultați pre părinții vostri in Domnul; căci acesta este drept. Onoră pre părintele tēu, și pre mama ta; acesta este comadamentul cel d'intēu cu făgăduință; Ca și fie bine, și să trăiescă îndelung pe pămēnt.

Si voi, părinților, nu întărați pre copiii vostri spre mânie; ci cresceți-i in învētătura și indreptarea Domnului.

Servilor, ascultați pre domnii vostri cei dupre corp cu frică și cu cutremur, in simplitatea ânimei vostre, ca pre Christos;

- 6 Nu cu serviciu de videre, ca cei ce vor se placă ómenilor; ci ca servi ai lui Christos, făcând voea lui Dumnezeu din ánimă;
- 7 Cu buna-voință servindu-l; ca Domnului, ear nu ca ómenilor;
- 8 Sciind că ori-ce bine va face fie-care, aceea va primi de la Dom-nul, fie el serv séu liber.
- 9 Si voi, domnilor, aceleași si faceți cătră dinsăi, lăsând ame-nințarea; sciind că și al vostru Domn este in ceriuri, și căutare in faça nu este la dinsul.
- 10 Pe lângă acésta, frații mei, fiți tarî in Domnul, și in puterea tării lui; Imbrăcați-vă in totă armarea lui Dumnezeu, ca și puteți sta contra mesteșugirilor diabolului. Căci nu ni este luptă contra cárnei și săngelui, ci contra incepétorilor și pute-riilor și a domnilor intunericului lumei acesteia, contra spirite-neдеu, ca si puteți resista in diua cea rea, și tóte indeplinind,
- 11 și stați. Stați deci, incingându-vă cōpsele vóstre cu adevérul,
- 12 și imbrăcându-vă cu platoșa dreptăei; Si incălțându-vă pi-cioarele in gătirea evangeliu păcei; Preste tóte luati parvaza credinței, cu care veți stinge tóte săgețile cele arđetore ale vi-
- 13 clénului; Si luati coiful mantuirei, și sabiea Spiritului, care este cuvântul lui Dumnezeu; Rugându-vă in tot timpul cu rugăciunea și cererea in Spirit; și spre insăși acésta priveghind cu tótă stăruiță și rugăciunea pentru toți sănăti; Si pentru mine, ca si mi se dea cuvântul, ca cu îndrăznélă și dischidu gura mea a vesti misteriul evangeliu; Pentru care sunt sol in lan-țuri; ca intrînsa cu îndrăznélă și vorbesc, precum mi se cade a vorbi.
- 21 Ear ca si scîti și voi cele despre mine, și ce fac, Tichic lu-bitul frate și credințios servitor in Domnul, vi va face cunoș-22 cut.tóte; Pre care pentru insăși acésta l-am trimis la voi, ca si scîti cele despre noi, și ca si măngăe ánimile vóstre.
- 23 Pace fie fraților și dragoste cu credință de la Dumnezeu
- 24 Părintele, și de la Domnul Iisus Christos. Harul fie cu toți cari iubesc pre Domnul nostru Iisus Christos in sinceritate. Amin.
- Cătră Efesenii s'a scris de la Roma și s'a trimis prin Tichic.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL către FILIPPENI.

CAP. I, II.

Dragostea apostolului către Filipeni, și fructele întristări sale.
Christos este viața sa, și mōrtea lui îs este căștig. Îndemnare la u-
nire in Christos. Lăudarea lui Timotheu și Epafrodit.

Pavel și Timotheu, servitori ai lui Iisus Christos, tuturor 1
sâンtorilor in Christos Iisus, celor ce sunt in Filippi, îm-
preună cu episcopii și diaconi: Har fie voue și pace de la 2
Dumnezeu Părintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.

Multumesc Dumnezeulu meu in totă amintirea de voi; 3
In tot timpul in totă rugăciunea mea pentru voi toți cu bu- 4
curie făcând rugăciune, Pentru participarea văstră in evan- 5
gelie, din diau d'intâi până acum; Încredințat fiind de în- 6
săși acesta, că cel ce a inceput in voi lucrul cel bun, îl va în-
deplini până la diau lui Iisus Christos; Precum am temeiū 7
a cugeta acesta despre voi toți, pentru că și in lanțurile mele
și in apărarea și adeverirea evangeliei m'aveți in anima văstră,
voi, cari toți sunteți părtășii harului meu. Căci Dumnezeu 8
imi este martur, că vă iubesc pre voi toti cu animă de a lui
Iisus Christos. Si de acesta mă rog, ca dragostea văstră sănătății
mai mult și abundeze in cunoștință și in totă priceperea, Ca 10
si cercăți ce este drept și ce este nedrept, și ca să fiți curați
și neprăhuniți in diau lui Iisus Christos; Plini de fructele 11
dreptatei, cari prin Iisus Christos servesc spre gloria și lauda
lui Dumnezeu.

Ear voi esc și sciți voi, frațiilor, că cele ce mi s'au întemplat, 12
au contribuit chiar la progresul evangeliei; Fiind că in tot 13
pretoriul și la toți ceilalți s'au făcut cunoscute lanțurile mele;
Si cei mai mulți din frați in Domnul, incuragiati fiind prin lan- 14
țurile mele, cu mai multă îndrăznelă aú vorbit cuvîntul, și fară
frică. Unii de-o-partea predică pre Christos din rîvnă și emulațiune; 15
de altă parte alții din buna-voință; Unii vestesc pre Christos dine- 16
mulațiune, nu din sinceritate, socotind că vor agrava lanțurile mele;
Ear alții din dragoste, sciind că sunt orînduit pentru apărare 17
evangeliei. Ce dar? in tot chipul, séu in apărîntă séu in sin- 18
ceritate Christos se predică; și pentru acesta mă bucur, și mă
voiu bucura. Căci sciū, că acesta imi va fi de mântuire prin 19
rugăciunea văstră, și prin ajutorul Spiritului lui Iisus Christos;

20 Dupre tarea mea aşteptare și speranță, că in nimic nu mă voi rușina, ci că cu totă îndrăznéla, precum in tot timpul, ^{aza a-} cum se va glorifica Christos in corpul meu, său prin viața mea 21 și prin mórtea mea. Căci viața mea este Christos, și mórtea 22 imi este căstig. Ear dacă trăesc in corp, acesta imi este fructul 23 lucrului meu; inse ce voiă alege nu sciu. Căci mă strim- 24 torez in doue priviri: având dorință a mă disface de corp ^{și a} 25 fi împreună cu Christos, ceea ce este cu mult mai bine; ^{înse} 26 a ramână in corp este mai necesar pentru voi. Deci având 27 această incredere, sciuj că voiă ramâne și voiă petrece cu voi tot; 28 Ca fala voastră și fie mare in Iisus Christos despre mine, prin 29 venirea mea earăși la voi. Numai și amblați demni de evan- 30 geliea lui Christos, ca ori viind eu și vădându-vă, ori nefind de față la voi, și aud despre voi, că stați într'un spirit, cu un cu- 31 get, împreună luptându-vă pentru credința evangeliiei; Intru- 32 nimic nesfîndu-vă de adversari; ceea ce acelora este dovedă de 33 perdare, ear voue de mântuire, și acesta de la Dumnezeu; 34 Căci voue s'a dăruit in privința lui Christos, nu numai a crede 35 in el, ci și a suferi pentru dinsul; Sustinând acești luptă, care atij veșut in mine, și care atij audit că am.

II Deci de este vre-o consolație in Christos, de este vre-o măngăiere a dragostei, de este vre-o comuniune a Spi-
ritului, de este vre-o duioșie și indurare, Îndeplinită bucuriea mea, ca și cugetați aceeași, având aceeași dragoste, un suflet ^{fiind și una cugetând;} Nimirici ^{făcând} prin emulație și glorie vană: ci in umilință unul pre altul socotind ^{a fi} superior sie-^{și}.
4 Si nu caute fie-care de ale sale, ci fie-care și de ale altuia.
5 Si fie in voi același cuget, care era și in Christos Iisus;
6 Care in chipul lui Dumnezeu fiind, nu a socotit ca o răpire a fi in-
7 tocma cu Dumnezeu; Ci s'a deserțat pre sine, luând chip
8 de serv, ^{făcându-se} in asemenarea omenilor; Si afiindu-se
9 in formă ca omul, s'a umilit pre sine, ^{făcându-se} ascultător păuă
la mórte, și mórte de cruce. Pentru acesta și Dumnezeu l-a
pré-inălțat, și l-a dăruit nume, care este preste tot numele;
10 Ca in numele lui Iisus și se plece tot genunchiul al celor ce-
11 rescă, și al celor pămîntesci, și al celor de desubt; Si ca totă
limba și mărturisescă, că Iisus Christos este Domn, spre gloria
lui Dumnezeu Părintele.
12 Deci, iubiții mei, precum in tot timpul atij ascultat, nu nu-
mai când eram de față, ci cu mult mai mult când sunt absent,
13 lucrăți mântuirea voastră cu frică și cu cutremur. Căci Dum-
nezeu este care lucrăză in voi și a voi și a face, dupre bună-
14 voința sa. Tóte faceti-le fără de murmur și fără de dispute;
15 Ca și fiți neprihăniți și integri, fiți ai lui Dumnezeu nevinovați

în medulocul unui neam îndărătnic și pervers, între care stră-lucișii ca nisice lumiini în lume, Refinindu-vă la cuvântul vieței 16 spre fiile mea în diua lui Christos, că nu am alergat îndeșert,

nu m'am ostenit îndeșert. Că deși mă vîrs asupra sacrificiului și în serviciul credinței 17 văstre, mă bucur; da, mă bucur cu voi toți. Si voi vă bu- 18 curați; da, vă bucurați cu mine. Si sper în Domnul Iisus și 19 triunf pre Timotheu în curând la voi, ca și eu să mă reanimez, atând cele despre voi. Căci pre nimene alt nu am asemenea 20 lui care să se îngrijescă de voi cu sinceritate. Căci toți caută 21 ale lor, ear nu ale lui Iisus Christos. Ear voi scîpî proba lui, 22 că precum un fiu unui părinte, aja a servit el împreună cu mine 23 în evanghelie. Deci pre acesta sper și l trimitem îndată, după ce 24 voi fi regulat cele de pe lângă mine. Ear am incredere în 25 Domnul, ca și eu în curând voi veni la voi.

Am socotit înse de trebuință a trimite la voi pre Epafrodit, 25 fratele și conlucrătorul și conluptatorul meu, car al vostru a- postol și ajutător în trebuințele mele. Căci se doria de voi 26 toti, și era forte întristat, pentru că ați audit că a fost bolnav. Căci într'adevăr a fost bolnav de moarte; înse Dumnezeu 'l-a mi- 27 luit; și nu numai pre el, ci și pre mine, ca și nu am întristare preste întristare. Deci căt mai degrabă 'l-am trimis, că vă- 28 dîndu-l earashi să vă bucurați, și ca eu să fiu mai pucin întristat. Deci primiți-l în Domnul cu totă bucurie, și si prețuiți pre unii 29 ca acestia; Căci pentru lucrul lui Christos s'a apropiat până 30 la moarte, nebăgând în semă viața sa, ca să indeplinescă lipsa serviciului vostru către mine.

CAP. III, IV.

Renunțarea lui Pavel de tot lucrul pentru Iisus Christos. Îndem-nare la stăruință. Disinteresarea lui Pavel.

Pe lângă acestea, frații mei, bucurați-vă în Domnul. A scrie 1 de aceleasi, mie nu mă este de ingreuiere, ear voue vi este de siguranță.

Pădiți-vă de caini; pădiți-vă de lucrătorii cei rei; pădiți-vă 2 de ruptură. Căci noi suntem cei circumciși, cari servim 3 lui Dumnezeu în spirit, și ne lăudăm în Christos Iisus, dar nu ne incredem în corp. Măcar că eu m'asăi puté bisui și în corp. 4 De se pare cui-va altuia, că pote a se bisui în corp, cu atâta mai mult eu: Circumcis a opta zi, din neamul lui Israel, din 5 seminția lui Benjamin; Ebreu din Ebrei; dupre lege, Fariseu; Dupre zel, persecutând biserică; dupre dreptatea cea din lege, 6 fără de prihană. Înse cele ce'mi erau dobândă, acestea le-am 7 socotit pagubă pentru Christos. Mai mult încă socotesc 8 totă pagubă pentru escența cunoștinței lui Christos Iisus Dom-

nul meu; pentru care m'am păgubit de tōta, și le socotesc ^{așa},
 9 gunōe, ca și căstig pre Christos; Și și mă aștu intr'insul, ne-
 avēnd dreptatea mea cea din lege, ci ceea ce este prin cre-
 10 dîntă in Christos, acea dreptate *care vine* de la Dumnezeu prin
 11 credință; Ca și cunosc pre el, și puterea învierei lui, și im-
 cum-va așī ajunge la invierea morților. Ca dōră
 12 Nu că așī fi deja ajuns, său așī fi deja perfect; ci urmăresc,
 13 Iisus. Frațiilor, eū âncă nu mă socotesc și fi ajuns; însă
 14 cetea una fac; uitând cele din urmă, și intindându-mă la cele
 din 'naiente, Alerg la întă cātră premiul chiămărei celei ce-
 rești a lui Dumnezeu in Christos Iisus.
 15 Deci cātă suntem perfecti, și cugetăm acesta; și dacă cu-
 16 tați ceva intr'alt chip, Dumnezeu vă va discoperi și acesta. Înse-
 si ămplă dupre aceeași regulă cu care am ajuns; și cugetăm
 17 aceeași. Frațiilor, fiți următori mie, și vă uitați la cel ce ămplă
 18 așa, precum aveți exemplu pre noi. (Căci mulți ămplă, de
 cari de multe ori v'am dis, ear acum și plângend dic, că sunt ini-
 19 micii cruciei lui Christos; Al căror finitul este perdarea, al
 căror Dumnezeu este pântecele, și a căror glorie este in ru-
 20 shinea lor, cari cugetă cele pămîntesci.) Ear noi ne purtăm
 ca cetăteni ai cerului, de unde și acceptăm pre Mântuitorul, și
 21 Domnul nostru Iisus Christos; Care va schimba corpul nos-
 tru cel injosit, ca și se facă asemenea corpului său cel glorios,
 dupre lucrarea cu care pôte a'și supune tōte.

IV Deci frații mei cei iubiți și doriti, bucurie și cununa mea, așa stați in Domnul, iubițiilor!

2 Rog pre Evodia, și rog pre Sintiche, ca și cugete aceeași
 3 in Domnul. Âncă te rog și pre tine sociile credințios, ajută-l
 lor, cari împreună cu mine s'au luptat pentru evagelie; împre-
 ună cu Clement, și cei-l-alți conlucrători ai mei, ale căror nu-
 me sunt scrise in cartea vieței.

4 Bucurăți-vă in Domnul tot-dea-una, și earăși dic: Bucura-
 5 ţi-vă. Blândeța voastră și se arete tuturor ómenilor. Aprope-
 6 este Domnul. Întru nimic și nu fiți îngrijită; ci in tōte prin
 rugă și rugăciune cu multumită și se facă cunoscut cererile
 7 vostre lui Dumnezeu. Si pacea lui Dumnezeu, care intrece
 totă înțelegerea, va pădi animile și cugetele vostre in Christos
 Iisus.

8 Pe lângă acestea, frații mei, căte sunt adeverate, căte sunt
 respectuoase, căte sunt drepte, căte sunt curate, căte sunt de iubit
 9 cesta și vă gândiți; Cari v'ati și învățat, și ati primit, și ati
 vădut in mine, acestea și le faceți; și Dumnezeul păcei va fi cu voi.

M'am bucurat forte in Domnul, că in fine s'a disțeptat ea- 10
 răsi ingrijirea văstră de mine, la care și gândiați, dar v'a lipsit
 ocașunea. Nu döră că dic acăstea pentru lipsa *mea*; căci m'am 11
 deprins în ori-ce sūnt a fi indestulat. Sciu și a suferi lipsă, 12
 și a avé de prisos; in tot și in tōte m'am învățat și a mē să-
 lura și a flămândi; și a avé de prisos și a suferi lipsă. Tōte 13
 le pot prin Christos care mē întăresc.

Inse bine ați făcut, de ați luat parte la strîmtorarea mea. 14
 Scii și voi, Filippenilor, că la începutul evangeliei, când am eșit 15
 din Macedonia, nici o biserică nu a stat în relațune cu mine
 în privință de dare și de luare, decât numai voi singuri. Căci 16
 chiar in Thessalonici și o-dată și de doue-ori ați trimis cele spre
 trebuința mea. Nu că cauă dare, ci cauă fructul ce abundează 17
 pe societă văstră. Dar am de tōte, și am de prisos; m'am 18
 implus, luând de la Epafrodit cele trimise de la voi, miroș de
 bună mirésmă, sacrificii bine-primit, plăcut lui Dumneșdă. Ear 19
 Dumneșdă meu și indeplinescă tōte trebuințele văstre, dupre
 bogățiea sa în glorie prin Christos Iisus. Ear lui Dumneșdă 20
 și Părintelui nostru *fie* glorie in seculii seculilor. Amin.

Salutăți pre toți sănții in Christos Iisus. Vă salută pre voi 21
 frații, cari sunt cu mine. Vă salută toți sănții, mai ales cei 22
 din casa Cesarului. Harul Domnului nostru *fie* cu voi toți. Amin. 23

Către Filippeni s'a scris de la Roma și s'a trimis prin
 Epafrodit.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL CĂTRĂ COLASSENİ.

CAP. I.

Credința Colassenilor. Suferințile lui Pavel.

Pavel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumneșdă 1
 și Timothei fratele, Sânților și credincioșilor frații in 2
 Christos ce sūnt in Colasse: Har *jie* voue și pace de la Dum-
 neșdă Părintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.

Mulțumim lui Dumneșdă și Părintele nostru Iisus Christos, 3
 tot-de-a-una rugându-ne pentru voi. Auind de credință văstră 4
 cea in Christos Iisus, și dragostea văstră către toți sănții; Pentru 5
 speranța cea păstrată voue in ceriuri, de care ați audit mai
 nainte in cuvântul adevărului evangeliei; Care a venit la voi, 6
 precum și in tōta lumea, și produce fruct, precum și in voi, din
 diua in care ați audit și ați cunoscut harul lui Dumneșdă in- 7
 tr'adever; Precum v'ati și învățat de la Epafra, iubitul con-

lucrător cu noi, care este pentru voi servitor credincios al lui Christos; Care nă-a și arătat dragostea văstră în Spirit.

Drept-aceea și noi din care îl am audit de acestea, nu încetăm rugându-ne pentru voi, și cerând ca și vă împletești de cunoștința voei lui, în totă înțelepciunea și înțelegerea spirituală;

Ca să îmblași cu vrednicie Domnului spre a îl plăce în tôte, fructifer fiind în tot lucru bun, și crescând în cunoștința lui Dumnezeu;

Întărindu-vă cu totă puterea dupre potestatea cea gloriösă a sa în totă îngăduirea și indelunga răbdare cu bucurie;

Mulțumind Părintelui, care ne-a învrednicit a fi părtăși ai sortiei sănătorilor în lumină; Care ne-a scăpat din puterea întunericului, și ne-a strămutat în imperația Fiului său celui iubit;

In care avem resucumpărarea prin sângele lui, ertarea păcatelor;

Care este imaginea lui Dumnezeu celui nevisibil, antaiu-născutul a totă creație. Căci printr'insul său creat tôte, cele din ceriuri și cele de pe pămînt, cele visibile și cele nevisible, său tronurile său domniile, său începeriorile, său stăpâniile; tôte său creat printr'insul și pentru dinsul; Si el este mai haine de tôte, și tôte printr'insul subsistă; Si el este capul corpului bisericii; carele este și începutul, antaiu-născutul din morți, ca și fie el în tôte cel d'antaiu.

Căci Părintele a bine-voit, ca în el să locuescă totă plinitatea;

Si făcând pacea prin sângele crucei lui, și impace printr'insul tôte pentru sine; printr'insul, dic, său celor de pe pămînt, său celor din ceriuri.

Si pre voi, cari erați ore-când instrăinați și inimică cu mintea prin lucruri rele, însă acum vă împăcat, În corpul cărnei lui prin moarte, ca și vă prezintă sănătă și fără de prihană și nevinovăție înaintea sa; De veții remână intemeiați și întăriți în credință, și nu veți părăsi speranța evangheliei, de care atăi audit, carea să și predica la tôte creaturile cele de sub ceriu; căreia eș Pavel sunt servitor.

Acum mă bucur în suferințile mele pentru voi, și îndeplineșc lipsele suferinților lui Christos în corpul meu pentru corpul său, care este biserică; Căreia eș m'am făcut servitor, dupre drăguția care Dumnezeu 'nu-a dat pentru voi, ca și vestesc cu deplinitate cuvântul lui Dumnezeu; Adică misteriul cel ascuns din toți seculii și din tôte generaționile, ear acum s'a arătat sănătă lor lui; Cărora a voit Dumnezeu a li face cunoscut, care este bogăție gloriei misteriului acestuia între ginte, care este Christos între voi, speranța gloriei; Pre care noi predicăm, îndemnând pre tot omul, și învețând pre tot omul în totă înțelepciunea; ca să presint pre tot omul perfect în Christos. Spre această puțină și ostensie, luptându-me prin puterea lui care lucrăză puțeric prin mine.

CAP. II—IV.

Tenare de înțelepciune în Iisus Christos. Învățători mincinoși. În-
dunare la pietate și la urmarea datorilor casnice. Despre stăru-
ință în rugăciune. Salutări.

Căci voiesc și scăz căt de mare luptă susțin pentru voi, și 1
 dumnezeu pe cei din Laodicea, și pentru aceia cari nu au vă-
 dut față mea în corp; Ca și se măngăie animile lor, unite 2
 și cu dragoste, și ca și fiți deplin informați de totă înțelep-
 cionea înțelegerii, spre cunoștința misteriului lui Dumnezeu, și 3
 a Pariutelui și a lui Christos; In care sunt ascunse tôte te-
 saurile înțelepciunii și ale cunoștinței. Si acesta dic, ca ni- 4
 nene și nu vă amăgescă cu cuvinte de înduplecare. Căci de și 5
 nu sunt de față cu corpul, dar cu spiritul sunt impreună cu voi,
 bucurându-mă, și vădând orindu-ela văstră și tărtea credinței văstre 6
 in Christos. Deci precum ati primit pre Christos Iisus Dom-
 nul, aşa și ămplați într'întul; Înrădincinăți și edificați fiind 7
 într'insul, și întăriindu-vă în credință, precum v'ati învățat, în-
 mantind în ea cu mulțumită. 8

Căutați ca și nu vă răpescă cineva prin filosofie, și prin 9
 înșelăciunea deserță, dupre tradiționea omenilor, dupre elemen-
 tele lumiei, și nu dupre Christos. Căci într'insul locuesce totă 10
 plinăitatea dumnezeirei trupesc. Si sunteți deplini într'insul, 11
 care este capul a totă incepătorie și puterea. In care sunteti 12
 și circumciși cu circumcisionea nefăcută de mâni, in disbrăcarea
 corpului păcatelor cărnei in circumcisionea lui Christos. Îngro- 13
 pați fiind impreună cu el in botez, in care v'ati și sculat im-
 preună, prin credință factică a lui Dumnezeu, care 'l-a sculat 14
 din morți. Si pre voi, cari erați morți in păcate și in necir-
 cumsionea cărnei văstre, v'a viu-făcut impreună cu dinsul, er- 15
 tându-vă totă greselele; Stergând înscrișul, cel contra noastră, 16
 fost in comandamente, ceea ce ni era contrariu; și 'l-a luat din
 mediloc, pironindu-'l pe cruce; Disbrăcând incepătoriile și 17
 puterile, 'l-a vădit de față, triumfând asupra lor prin ea. 18

Deci nimene și nu vă condemne pentru mâncare séu băeu- 19
 tură, séu in privința serbatorei, séu a lunei noue, séu a săm-
 betelor: Cari sunt umbră celor viitoré; ear corpul este al lui 20
 Christos. Si nu vă răpescă cineva premiu vostru, sub pre-
 tecstul umilinței și adorărei ângerilor, ămplând in cele ce nu
 le-a vădut, îndeșert îngânsându-se din mintea sa trupescă; Si 21
 nețind Capul, din care tot corpul prin încheieturi și legături
 primind nutriment și alcătuindu-se, face crescere dupre Dumnezeu.

Deci de ati murit impreună cu Christos in privința elemen- 22
 telor lumiei, de ce primiți comandamente, ca cum ati trăi încă
 in lume? (Cum sunt: Nu te atinge, nici gusta, nici pipai. 23
 Cari sunt tôte spre stricăciune prin întrebuițare:) dupre ordi-

- 23 nile și învățăturile ómenilor. Cari intr'adéver au párere de
întelepciune in adorarea dupre voință și umilință, și in negri-
jirea corpului, nu cu vre-o onore spre iudestularea corpului.
III **D**e văți sculat împreună cu Christos, căutați cele de sus,
2 unde sede Christos d'a drépta lui Dumnezeu. Cugetați
3 la cele de sus, *ear nu* la cele de pe pămînt. Căci ați mu-
4 rit, și viéta voastră este ascunsă cu Christos in Dumnezeu. Când
se va arăta Christos, viéta nôstră, atunci și voi împreună cu
dînsul vă veți arăta in glorie.
- 5 Drecht aceea omoriș membrii vestri cei de pe pămînt: dis-
frânarea, necurățea, patima, pofta cea rea, și avaritie, care este
6 idolatrie; Pentru cari vine mânica lui Dumnezeu preste fii
7 neascultări; Între cari și voi ore-când ați ámplat, când trăiați
8 într'acelea. Ear acum lepădați tote acestea: mânica, iuțimea,
9 reutatea, hula, cuvântul de rușine din gura voastră. Nu vorbiți
10 vechiū d'impreună cu faptele lui; Si văți îmbrăcat in cel nou,
care se înnoesce spre cunoștință, dupre imaginea celui ce l-a
11 creat; Unde nu este nici Ellin, nici Judeu, circumcis nici ne-
circumcis, barbar, Scit, serv seu liber, ci Christos totă și in tóte.
12 Deci îmbrăcați-vă ca nisice aleși ai lui Dumnezeu, sănii și
iubiți, in ânimă de îndurări, in bunătate, in umilință, in blan-
13 dețe, in îndelungă răbdare; Îngăduind unul pre altul, și er-
tând unul altuia, de are cineva de a se plângă contra cuiva;
14 precum și Christos a ertat voue, aşa și voi. Ear preste tote
acestea îmbrăcați-vă in dragoste, care este legătura perfecțiunel.
15 Si pacea lui Dumnezeu și domnescă in ânimile vóstre, la care
sûnteți și chiamați *ca membri ai unui corp*; și fiți mulțumitori.
16 Cuvântul lui Christos și locuescă in voi cu bogătie in totă
întelepciunea; învățându-vă și indemnându-vă unul pre altul cu
psalmi, și cu imne, și cu cântări spirituale, cântând cu har in
17 ânimile vóstre Domnului. Si ori-ce faceți, cu cuvântul seu cu
lucrul, și faceți tote in numele Domnului Iisus, mulțumind lui
Dumnezeu și Părintele prin el.
- 18 Femeilor, supuneți-vă bărbaților vestri, precum se cade in
Domnul.
- 19 Bărbaților, iubiți-vă femeile vóstre, și nu vă amăriți asupra lor.
- 20 Copiilor, ascultați pre părinții vestri in tóte; căci acesta este
bine-plăcută Domnului.
- 21 Părinților, nu întărițați pre copiilor vestri spre mână, ca și
nu se discurgeze.
- 22 Servitorilor, ascultați in tóte pre domnii vestri cei dupre
corp, nu numai servind la vedere, ca cei ce vor sî placă óme-
nilor; ci in simplitatea ânimei, temêndu-vă de Dumnezeu; Si
tot ori-ce faceți, și faceți din suflet, ca Domnului, ear nu

Sciind că de la Domnul veți primi resplăti- 24
 rea omoneilor; rea moșeneirei, căci serviți Domnului Christos. Ear cel ce 25
 face nedreptate, va primi acea nedreptate ce a făcut; și nu
 este căutare în față.
 Stăpânitor; scînd că și voi aveți Domn în cerii.

Vitorilor; scînd că și voi aveți Domn în cerii. 4
 Stăruiți în rugăciune, și priveghiați întrînsa cu multumită; 2
 Rugându-vă tot-o-dată și pentru noi, ca și ni dischide Dumnezeu 3
 pe care și sunt în lanțuri; Ca și'l fac cunoscut, precum se 4
 cade a vorbi.

Îmblați cu înțelepciune cătră cel de afară, rescumpărând 5
 timpul. Cuvântul vostru tot-dea-una și fie cu har, dres cu sare, 6

ca și scînt cum vi se cade a responde fie-cărui. 7
 Tote cele despre mine vi le va spune Tichic, iubitul frate, 8
 și credinciosul servitor, și împreună-serv în Domnul; Pre care 9
 l-am trimis la voi înadins, ca și afle cele despre voi, și și mână-
 gie săuile vostre; Împreună cu Onesim, credinciosul și iu-
 bitul frate, care este dintre voi. Aceia vi vor face cunoscut tóte
 cele de aici.

Vă salută pre voi Aristarch cel împreună cu mine legat, și 10
 Marcu nepotul Barnabei, (despre care ați primit mandate să il
 primiți, de va veni la voi;) Si Iisus ce se chiamă Iust, cari 11
 sunt din cei circumciși. Acestia singuri sunt conlucrătorii mei
 pentru împărăție lui Dumnedeu, cari mi-a fost de măngăiere. 12
 Vă salută Epafra, care este dintre voi, servitor al lui Christos, 13
 care în tot timpul se luptă pentru voi în rugăciuni, ca și fiți
 perfecti, și deplini în totă vœa lui Dumnedeu. Căci mărturisesc
 din celul de dinsul, că are mult zel pentru voi și pentru cei din
 Leodicea și din Ierapoli. Vă salută Luca, medicul cel iubit, 14
 și Demas.

Salutați pre frații cei din Laodicea, și pre Nimfan, și biserică cea din casa lui. Si când se va ceti acăstă epistolă de 15
 cătră voi, faceți ca și se cetescă și în biserică Laodiceenilor, și
 ca și voi să cetiți cea din Laodicea. Si diceți lui Archip: 16
 Căută serviciul care ați primit de la Domnul, ca și'l împlinescă.

Salutarea cu mâna mea a lui Pavel. Aduceți-vă aminte de 18
 lanțurile mele. Har fie cu voi. Amin.

Cătră Coloseni s'a scris de la Roma și s'a trimis prin Tichic și Onesim.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

ÎNTÂIA CĂTRĂ
THESSALONICENI.

CAP. I.

Pavel laudă pre Thessalonicienii pentru statornicia lor în credință.

1 Pavel și Silvan și Timotheiu bisericei Thessalonicanilor în
Dumneleu Părintele și Domnul Iisus Christos: Har ~~se~~
voue și pace de la Dumneleu Părintele nostru, și de la Dom-
nul nostru Iisus Christos.

2 Mulțumim lui Dumneleu în tot timpul pentru voi toți, facând
3 amintire de voi în rugăciunile noastre; Neincetat amintindu-
ne de lucrul credinței vostre, și ostenela dragostei, și răbdarea
4 speranței, în Domnul nostru Iisus Christos, înaintea lui Dum-
nedeu și Părintele nostru; Sciind, frați iubiți de Dumneleu,
5 alegerea văstra. Căci evangelia noastră nu a fost la voi numai
în cuvânt, ci și în putere și în Spiritul Sânt, și cu multă siguranță,
precum și sciți în ce chip ne-am purtat între voi pentru voi.
6 Si voi ne-ați imitat pre noi și pre Domnul, primind cuvântul
7 în multă strimtorare, cu bucurie Spiritului Sânt: Încă v-ați
făcut exemple tuturor celor ce cred în Macedonia și Achaia.
8 Căci de la voi s'a vestit cuvântul Domnului, nu numai în Ma-
cavia și Achaia, ci și în tot locul s'a făcut cunoscută credința
văstră în Dumneleu; încă nu avem trebuință și mai vorbum.
9 Căci aceia singuri spun de noi, ce fel de intrare am avut la voi,
si cum v-ați intors la Dumneleu de la idoli, a servi Dumnezeu
10 lui celu viu și adeverat; Si a accepta pre Fiul lui din ceru,
pre care l-a sculat din morți, adică pre Iisus, care ne mân-
tesce de mâniea ce va si fie.

CAP. II, III.

Zelul și disinteresarea apostolului în predicarea evangelii. Buna credință a Thessalonicanilor. Dragoste și urările lui pentru ei.

1 Căci voi singuri sciți, fraților, că întrarea noastră la voi nu
2 a fost indesert. Ci desigur mai înainte am suferit, și am
fost maltratați precum sciți în Filippi, am îndrăznit în Dumne-
deul nostru a vorbi către voi evangelia lui Dumneleu cu multă
3 luptă. Căci predicarea noastră nu s'a făcut din înșelăciune, nici
4 din intențiuni necurate, nici cu vicleșug; Ci precum ne-am
socotit vrednică de Dumneleu, ca și ni se incredințeze evan-

celui co cărcă animile noastre. Căci nici o-dată nu am întreba- 5
bunat curinte linguisitore, precum sciți, nici-un pretect pen-
tru acarijă; Dumnețeū este martur; Nică nu am căutat laudă 6
de la ómeni, nici de la voi, nici de la alții; deși am putut și vă
îngreun ca apostoli al lui Christos; Ci am fost cu linitate 7
în medilocul vostru, precum doica își caută de copiii sei: Așa 8
dorind de voi, am voit a vă împărtășii nu numai evangeliea lui
Dumnețeū, ci ană și sufletele noastre, pentru că ați fost noue 9
iubiti. Căci vă aduceți aminte, fraților, de ostenela și truda
nóastră, că diua și nótpea lucrând, ca și nu îngreuem pre cineva
din voi, v'am predicat evangeliea lui Dumnețeū. Voi sânteți 10
marturi, și Dumnețeū, cum cu pietate, și cu dreptate, și fără
de prihană ne-am purtat către voi cari ați cređut; Precum 11
sugur sciți cum am indemnăat și am mânăgăiat pre fie-care din
voi, ca un părinte pre copiii sei; conjurându-vă. Ca și am- 12
blăzi demini de Dumnețeū, care vă chiămat la imperațiea și
gloria lui.

Drept aceea și noi mulțumim lui Dumnețeū neincetat, că primind cuvântul lui Dumnețeū, care l-ați audit de la noi, l-ați primit nu ca cuvântul ómenilor, ci precum este într'adevăr, cuvântul lui Dumnețeū, care se și lucrăză în voi cari credești. Căci voi, fraților, ați imitat bisericile lui Dumnețeū cari sunt în Iudeea în Christos Iisus; căci aceleași ați suferit și voi de la cel de un neam cu voi, precum și aceia de la Iudei; Cari sunt omorit și pre Domnul Iisus și pre profetii lor, și pre noi ne-a persecutat; și nu plac lui Dumnețeū, și sunt contrarii tuturor ómenilor; Cari ne opresc și nu vorbim gintelor ca să se mantuiescă, ca și și indeplineșcă păcatele lor pururea; și a sosit asupra lor mânăea spre perdere.

Ea noi, fraților, dispărțiti fiind de voi pentru un timp, cu fața, nu cu ânima, mai mult ne-am silit a vedé fața vóstră cu mare dorință. Pentru aceea am vrut și venim la voi, adică ești Pavel, și odată și de doue ori; ear Satana ne-a oprit. Căci care este speranța nóastră, său bucurie, său cununa laudei? Așa nu și voi vezi înaintea Domnului nostru Iisus Christos la venirea lui? Da, voi sânteți gloria și bucuriea nóstră.

Drept aceea neputend mai mult răbda, am bine-voit a re-mâne in Athena singuri; Si v'-am trimis pre Timothei, fratele nostru, și servitorul lui Dumnețeū și conlucrătorul nostru în evangeliea lui Christos, și vă întărescă și si vă sfătuiescă în privirea credinței vóstre. Ca nici unul și nu se clătescă într'aceste strimtorări; căci singuri sciți, că spre acesta suntem otarii. Căci când am fost la voi, v'am dîs mai 'nainte, că vom ave strimtorări; precum s'a și întemplat și sciți. Drept

20

III

2

3

4

5

aceea neputând mai mult răbdă, 'l-am trimis și se informeză despre credința voastră, ca nu cumva să vă fi ispitit îspitoritor, și ostenela noastră și fie îndesert.

- 6 Ear sosind Timotheiu la noi de la voi, și vestindu-ni ceea ce și dragostea voastră, și cum că în tot timpul vă amintiți crezintă și de noi, dorind a ne vedea pre noi, precum și noi pre voi; De aceea, fraților, ne-am măngălat de voi în totă strîmtorarea și 7 nevoea noastră prin credința voastră. Căci acum trăim noi, dacă 8 stații statonici în Domnul. Căci ce mulțumită vom putea înțelege în tărce lui Dumnezeu în privirea voastră, pentru totă bucuriea cu care ne bucurăm din cauza voastră înaintea Dumnezeului nostru! Nóptea și diua pre mult rugându-ne, ca să vedem fața voastră, și să îndeplinim aceea ce lipsesc credinței văstre.
- 9 Ear însuși Dumnezeu și Părintele nostru, și Domnul nostru 10 Iisus Christos, să îndrepteze calea noastră către voi; Si să vă facă Domnul să creșteți și să abundați în dragoste unul către 11 altul, și spre toți, precum și noi spre voi; Ca să se întărescă 12 țările văstre în sănătate, șiind voi fără prihană înaintea lui Dumnezeu și Părintele nostru, la venirea Domnului nostru Iisus Christos cu totii sănătii sei.

CAP. IV.

Îndemnare la sănătate. Mângăeri provenite din invierea morților.

- 1 Pe lângă acestea, fraților, vă rugăm și vă îndemnăm în 2 Domnul Iisus, ca, precum văți învețat de la noi, cum se cade și amblați, și să plăceați lui Dumnezeu, așa să abundați 3 tot mai mult. Căci sciți ce ordină vă am dat prin Domnul Iisus. 4 Căci acesta este voea lui Dumnezeu: sănătarea voastră, și ca să 5 vă feriți de disfărâname; Încă să scie fie-care din voi cum ați 6 pădi vasul în sănătare și onore; Nu în poftă disfărânată, pre- 7 cum și ginte cari nu cunosc pre Dumnezeu. Ca nimene să nu facă nedreptate și să nu înceleze pre fratele seu în afaceri; 8 căci Domnul este resbunaritor de toate acestea, precum mai ha- 9 intă vă am dit, și vă am preventit. Căci Dumnezeu nu ne-a 10 chiamat spre necurăție, ci spre sănătare. Drept aceea cel ce deconsideră acestea, nu deconsideră pre om, ci pre Dumnezeu, care nă-a și dat Spiritul cel sănătate.
- 11 Ear despre iubirea de frații nu trebuie să vă mai scriu, căci 12 înșivă voi sunteți învețați de la Dumnezeu, și iubiți unul pre altul. Si intr'adevăr și faceți aceea spre totii frații, cari sunt în totă Macedonia; ear noi vă rugăm, fraților, ca să sporii 13 tot mai mult; Si ca să vă siliți și linisciți, și să faceți ale 14 văstre, și să lucrați cu mâinile văstre, precum vă am ordonat; 15 Ca să amblați cu cuviință către cei de afară, și de nimene să nu aveți trebuință.

Ear nu voi, fraților, și fiți in necunoscință despre cei ce 13
 spernăti. Căci de credem, că Iisus a murit și a înviat, aşa 14
 și pre cei adormiți în Iisus îi va aduce Dumnezeu împreună cu
 el. Căci acestea vorbim voue dupre cuvântul Domnului, că 15
 noi cei vil, cari vom fi remași până la venirea Domnului, nu
 vom întrece pre cei adormiți; Căci însuși Domnul se va po- 16
 vori din ceriș intru strigare, în vocea archangerului, și in trim-
 bită lui Dumnezeu; și cei morți in Christos vor invia întâiau;
 Apoi noi cei vil, cari vom fi remași, împreună cu dinșii ne vom 17
 ripi in nori, spre intimpinarea Domnului in aer; și aşa vom fi
 cu Domnul tot-dea-una. Drept aceea măngăiați-vă unul pre 18
 alii cu cuvintele acestea.

CAP. V.

*Indemnare spre a priveghia și a ne pregăti, acceptând diua Domnu-
 lui. Învățături și salutări.*

Ear de timpă și anotimpă, fraților, nu aveți trebuință să vi 1
 scriu. Căci însivă sciți bine, că diua Domnului aşa va 2
 reni ca un fur năptea. Căci când vor dice: Pace și siguranță; 3
 atunci fără de veste va veni preste dinșii perdarea, ca și du-
 rerea preste cea îngrecată; și nu vor scăpa. Ear voi, fraților, 4
 nu sunteți in intuneric, ca și vă apuce acea di ca un fur. Voi 5
 toți sunteți fii ai luminei, și fiți ai dilei; nu suntem ai năptei, 6
 nici ai intunericului. Drept aceea să nu dormim ca și cei-l-alii, 7
 ci și priveghiăm, și să fim treji. Căci cei ce dorm, năpteau 8
 dorm; și cei ce se imbată, năpteau se imbată. Ear noi fiind 9
 ai dilei, să fim treji, îmbrăcându-ne in platoșa credinței și a
 dragostei, și cu coiful, speranța mântuirei. Căci Dumnezeu 10
 nu ne-a otărit spre mânie, ci spre dobândirea mântuirei, prin
 Domnul nostru Iisus Christos, Care a murit pentru noi; ca 11
 ori de priveghiăm, ori de dormim, împreună cu el să trăim. Deci 12
 măngăiați-vă unul pre altul, și edificați unul pre altul, precum
 și faceți.

Și vă rugăm, fraților, să recunoșceți pre cei ce se ostenesc 13
 între voi, și pre mai marii vostri in Domnul, și pre cei ce vă
 sfătuiesc. Și săi pre-prețuiți in dragoste pentru lucrul lor. Și 14
 fiți in pace între voi.

Dar vă rugăm, fraților, indemnați pre cei fără de orinduélă, 15
 măngăiați pre cei pucini la suflet, sprijiniți pre cei slabii, fiți
 indelung-răbdători spre toți.

Căutați ca nimene să nu resplătească cuiva rêu pentru rêu; 16
 ci in tot timpul să urmați cele bune, și intre voi însivă și spre toți.

Bucurăti-vă tot-dea-una. Rugați-vă neîncetat. In tôte mul- 17—18
 jumiți; căci acesta este voea lui Dumnezeu in Christos Iisus
 pentru voi.

- 19 Nu stingești Spiritul.
 20 Nu disprețuiți profetiile. Cercetați tōte; țineți ceea ce este
 21 bun. Fericiti-vă de tot lucrul rēu.
 22 Ear însuși Dumnezeul păcēi și vă sănțescă deplin; și intreg
 23 spiritul vostru și sufletul și corpul și se pădăscă fară de pri-
 24 hană la venirea Domnului nostru Iisus Christos. Credincios
 este cel ce vă chăiamat, care va și face.
 25 Fraților, rugați-vă pentru noi. Salutați pre toți frații cu
 26 sărutare sănătă. Vă jur pe Domnul, ca și se cetăscă acăstă
 27 epistolă tuturor fraților sănătă.
 28 Harul Domnului nostru Iisus Christos *fie* cu voi. Amin.
Întăia epistolă către Thessalonicieni s'a scris de la Athena.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

A DOUA CĂTRĂ
THESSALONICENI.

CAP. I.

Indemnare spre pietate și statornicie în întristări.

- 1 Pavel și Silvan și Timotheiu bisericei Thessalonicienilor în
 Dumnezeu, Părintele nostru, și în Domnul Iisus Chris-
 2 tos: Har jie voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru,
 și de la Domnul Iisus Christos.
 3 Sūntem datorăi a mulțumi lui Dumnezeu în tot timpul pen-
 tru voi, fraților, precum se cade, pentru că credința voastră
 cresce forte, și dragostea fie-cărui d'intre voi prisosesce de la
 4 unul cătră altul; Încă și noi înșine ne lăudăm în voi în bi-
 sericile lui Dumnezeu, pentru răbdarea și credința voastră în
 5 tōte persecuțiunile și strimtorările, cari suferiți; *Carec este*
 o dovédă a dreptei judicării a lui Dumnezeu, că vă veți afa
 6 vrednică imperației lui Dumnezeu, pentru care și suferiți. Fiind
 că este cu dreptate la Dumnezeu a face strimtorare celor
 7 ce vă strimtorăză; Ear voue celor strimtorăți repaus cu noi,
 când se va discoperi Domnul Iisus din ceri cu ângerii puterii
 8 sale, Cu văpae de foc, dând resbunare celor ce nu cunosc pre
 Dumnezeu, nici nu ascultă evangelia Domnului nostru Iisus
 9 Christos; Cari vor fi pedepsiți cu eterna perjare de la fața
 10 Domnului, și de la gloria puterii sale; Când va veni și se
 glorifice în sănții sei, și și se facă minunat în toți cei ce au
 credit, (căci și mărturia noastră între voi s'a creduț.) intr'acea di-
 11 Pentru aceea ne și rugăm în tot timpul pentru voi; ca Dum-
 nezeul nostru și vă facă demnă chămărei sale, și să împlinescă

*cu putere în voi totă bună-voința sa, și lucrul credinței; Ca 12 si se glorifice numele Domnului nostru Iisus Christos în voi, și
rol în el, dupre harul Dumnezeului nostru, și al Domnului Ii-
sus Christos.*

CAP. II.

Caracterul lui Antichrist.

*In privința venirei Domnului nostru Iisus Christos, și a reu- 1
nierei noastre cu dinsul, vă rugăm, fraților, Ca nu degrabă 2
să vă clătiți din minte, nici să nu vă spăimântați, nici prin spi-
rit, nici prin cuvânt, nici prin epistolă, ca cum ar fi trimisă de 3
la noi, cum că s-ar fi apropiat diua lui Christos. Si nu vă 4
amăgescă cineva nici într'un chip; căci acea și nu va veni, de
nu va veni mai întâi apostasie, și de nu se va ivi omul păca-
tului, fiul perdării; Adversarul, cel ce se înaltează mai presus 5
de tot ce se dice Dumnezeu și se adorăză, ședând el în tem-
plul lui Dumnezeu ca Dumnezeu, arătându-se pre sine, că
el este Dumnezeu.*

Au nu vă aduceți aminte, că încă fiind eu la voi, v' am dîs 6
acestea? Si acum scîti ceea ce opresce, ca și se arete el la 7
tempul seu. Căci misteriul fără-de-legei se lucrăză deja; fără 8
numai cel ce opresce va opri până se va lua din mijloc. Si 9
atunci se va arăta acel Nelegiuț, pre care Domnul îl va mistui
cu suflarea gurei sale, și'l va perde cu strălucirea venirei sale;
Pre acela, a căruia venire este dupre lucrarea lui Satana cu 10
totă puterea și cu semne și minuni mincinóse; Si cu totă a-
măgierea nedreptăței în cei peritori; pentru că nu au primit dra-
goștea adeverului, ca și se mântuiescă. Pentru aceea li va 11
trimit Dumnezeu puteri lucrătoare de înșelăciune, ca și credeș
minciunie; Ca și se condemne toți cei ce nu au creduț adevăr- 12
ului, ci au avut placere în nedreptate.

Ear noi suntem datori în tot timpul a multumi lui Dumne- 13
deu despre voi, fraților iubiți de Domnul, că Dumnezeu v'a a-
les de la început spre mântuire prin sănătarea Spiritului și prin 14
credință în adever; La care v'a cluamat prin evangeliea nos-
tră, spre căstigarea gloriei Domnului nostru Iisus Christos.

Drept aceea, fraților, stați statornici, și țineți învățăturile, 15
cari v'au invățat, ori prin cuvânt ori prin epistola noastră. Ear 16
insuși Domnul nostru Iisus Christos, și Dumnezeu și Părintele
nostru, care ne-a iubit, și nă-a dat măngâiere eternă și spe-
ranță bună din har, Si măngăie ânurile văstre, și și vă 17
intărescă în tot cuvântul și lucrul bun.

CAP. III.

Indemnare de a se rugă pentru progresul evangeliului, și de a se dispărți de cei ce au viță neregulară.

- 1 Pe lângă acesta, fraților, rugați-vă pentru noi, ca cuvenit Domnul să se propage, și să se glorifice, precum a ajuns la voi; Si ca să scăpăm de ómenii cel rei și vicenii; căci credința nu este a tuturor. Ear credincios este Domnul, care vă va întări, și vă va pădi de cel rău. Ear are acelașă incredere în Domnul despre voi, că și faceți și veți face cele 5 ce vă ordonăm. Ear Domnul să îndrepteze animile voastre spre dragostea lui Dumnezeu și statornicie pentru Christos.
 - 6 Ear vă ordonăm, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Christos, ca să vă feriți de tot fratele ce amblă fără de orin duélă, și nu dupre învețătura care a primit de la noi. Căci însivă scîti, cum vă se cade a ne urma; căci noi nu am amblat fără de orinduélă între voi; Nică nimeneu pânea nu am mâncaț-o gratis, ci cu osteneală și trudă năptea și diua lucrără, 9 ca să nu îngreuem pre cine-va din voi; Nu că dóră nu avem dreptul, ci ca să vă dăm pre noi insine exemplu, spre a ne urma.
 - 10 Căci și când eram la voi, acesta vă ordonam, că dacă cine-va 11 nu voiesce să lucreze, nică și mânance. Căci audim, că unii dintre voi amblă fără de orinduélă, nimic nelucrând, ci amescându-se în lucrările altora. Ear unora ca acestora ordonăm, să îndemnăm prin Domnul nostru Iisus Christos, ca cu linisice lucrând și să mânânce pânea lor.
 - 13 14 Ear voi, fraților, să nu vă discurgătați în a face bine. Ear de nu ascultă cineva de cuvenitul nostru din această epistolă, să însemnați pre acela, și să nu vă însotiți cu el, ca să se rușineze. Înse să nu-l socotiți ca pre un inamic, ci să-l îndemnați ca pre un frate.
 - 16 Ear însuși Domnul păceți să vă dea pace pururea în tot cipul. Domnul fie cu voi toti.
 - 17 Salutare cu mâna mea a lui Pavel, care este semn în totă 18 epistolă; aşa scriu. Harul Domnului nostru Iisus Christos fie cu voi toti. Amin.
- A doua epistolă către Thessalonicieni s'a scris de la Athena.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

ÎNTÂIA CĂTRĂ
T I M O T H E I Ũ.

CAP. I.

*Circumspectiune și întrebuițarea de lege. Pavel se dă de exemplu alu-
milei lui Dumnezeu în evanghelie.*

Pavel apostol al lui Iisus Christos, dupre ordinul lui Dum- 1
nezeu Mântuitorului nostru, și Domnului Iisus Christos,
speranței noastre; Lui Timotheiu, adeveratului fiu în credință: 2
Har, milă și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de la
Iisus Christos Domnul nostru.

Precum te-am sfătuit și remăi în Efes, când mergeam în 3
Macedonia, ca și ordonii unora, ca și nu învețe într'alt chip;
Nici și ia aminte la fabule și la genealogii nefinite, cari nasc 4
dispute mai mult decât dumneedească edificare cea în credință,
așa și faci.

Ear scopul comandamentului este dragostea din ânimă cu- 5
rată, și din conștiință bună, și din credință nefăcarnică; De 6
la care unii abătându-se, s'au întors la cuvinte deșerte; Dân- 7
du-se de învățători de lege, ear singuri neînțelegând cele ce
vorbescū, nici despre cele ce dovedesc. Înse scim că legea 8
este bună, de o întrebuițéză cineva legitim. Sciind acesta, 9
că legea nu este dată pentru cel drept, ci pentru cei fără de
lege și nesupuși, pentru impioși și păcătoși, pentru nesântă și
spurcată, pentru ucidători de părinte și ucidători de mamă, pen- 10
tru ucigași; Pentru disfărăță, pentru sodomiți, pentru furi 11
de ómeni, pentru mincinoși, pentru cei sperjură; și pentru ori-
ce alt ceva contrariu învățăturei celei sănătose; Dupre e- 12
vangeliea gloriosă a fericitului Dumnezeu care mi s'a încredințat.

Multumesc lui Christos Iisus, Domnului nostru, cel ce m'a 13
intărit, că m'a socotit credincios, otârindu-mă pentru servicii;
Pre mine, cel ce eram mai 'naïnte hulitor și persecutor, și vă- 14
tămațor; ci am fost miluit, pentru că nesciind o-am făcut în
necredință. Dar prea a abundat harul Domnului nostru în 15
credință și dragostea cea în Christos Iisus. Aceasta este cu-
vîntul credincios și demn de totă primirea: că Christos Iisus
a venit în lume și mântuëscă pre cei păcătoși, din cari cel
d'intâi sunt eu. Înse pentru acesta am fost miluit, ca în 16
mine mai întâi și arete Iisus Christos totă îndelunga răbdare,
ca exemplu celor ce vor să crede într'insul spre viață eternă.

- 17 Ear Regelui etern, celuī immortal, celuī nevisibil, unuia pre-în-
țeleptului Dumneidei și onore și glorie în seculii seculilor. Amin.
- 18 Acest mandat îți recomand, fiule Timotheiu, ca dupre pro-
fețiile cari s'au făcut mai naînte despre tine, să te luptă dupre
dinsele cu luptă bună; Pășind credință și bună conștiință,
care unii lepădându-o au suferit naufragiu în privirea credin-
ței, d'între cari este Imeneu și Aleșandru; pre cari î-am tră-
dat Satanei, ca si se învețe si nu hulescă.

CAP. II.

*Apostolul îndemnă a se ruga pentru toți omenii, și recomandă fe-
meilor modestie.*

- 1 Deci vă îndemn, ca mai întâi de toate și se facă cereri,
rugăciuni, rugămintă și mijlociri și mulțumite pentru toți
2 omenii: Pentru regi, și pentru toți cari sunt în autoritate, ca
să petrecem viată lină și cu odihnă, în totă pietatea și onesti-
3 tatea. Căci acesta este bine și bine-primit înaintea lui Dum-
4 nedeu, Mântuitorului nostru; Care voiesce ca toți omenii și
5 se mantuescă, și si vie la cunoștința adeverulului. Căci unul
este Dumneadeu, unul și mijlocitor între Dumneadeu și între omeni,
6 omul Iisus Christos; Care s'a dat pre sine preț de resucu-
7 răre pentru toți, marturie pentru timpii sei; Spre care eū
sunt orinduit predicator și apostol, (cic adeverul in Christos,
nu mint), învățător gintelor în credință și în adever.
- 8 Deci voiesc, ca și se roge omenii în tot locul, rădicând mâni
9 sânte, fără de mânie și fără de disputațione. Asemenea și
femeile, rugându-se cu gâtelă modestă, cu respect și cu înțelep-
ciune, și se orneze, nu cu impletetură, fie de aur, fie cu mărgă-
10 ritare, fie cu vestimente luxuriante; Ci (precum se cade fe-
11 meilor celor ce profesă pietate) cu fapte bune. Femeea și
12 se învețe în linisice cu totă supunerea; Ear femeii nu daă voe
13 și învețe, nicăi a'ștăpâni bărbatul, ci și fie în linisice. Căci A-
14 dam s'a creat întâi, apoi Eva. Si Adam nu s'a amăgit, ear
15 femeea amăgindu-se a călcăt comandamentul. Dar se va mă-
tui prin nascerea de copii, de vor stăru în credință și în dra-
goste, și în sănătire, cu castitate.

CAP. III.

Cualitatea presbiterilor și a diaconilor. Demnitatea bisericiei.

- 1 Aceasta este cuvînt adeverat: De postesce cineva episcopie,
2 A bun lucru postesce. Dar episcopul trebuie și fie fără
de prihană, bărbat al unei femei, treaz, prudent, cuviincios, iu-
bitor de străini, capabil de a învăța; Nebeșiv, nebăteuș, ne-
rău-interesat, bland, nesfăduic, neavar; Bine îngrijindu-se de
5 casa sa, având copii sei ascultători cu totă modestie. (Căci dacă

CAP. 3, 4.

... cu scio cineva a'și îngrijii casa sa, cum va îngrijii de biserica lui Dumnezeu?). Nu noviciu, ca nu îngânsându-se și cadă in cursa diabolului. Ear trebue și fie și bine-probat de la cei din afară; ca și nu cadă in defaimare și in cursa diabolului.
 Asemenea și diaconii trebuie să fie modesti, nu dupli in cunoscute, nu dedați la vin mult, nerăuinteresați; Pădind miste-riul credinței in conștiință curată. Si acestia întâiau și se cerceze, după aceea si se diaconescă, fiind fără de prihană. Asemenea și femeile lor trebuie să fie modeste, necalomniatōre. Treze, credințiose in tōte. Diaconi și fie bărbăți și unei femei, bine îngrijindu-se de copiii și casele lor. Căci cei ce dia-conesc bine, și dobândesc trăptă bună, și multă îndrăznelă in credință cea în Christos Iisus.

Acesta îți scriu, sperând a veni la tine curēnd, Séu de 14 15 mă voi întărdia, si scii cum trebuie să petreci in casa lui Dum-nezeu, carea este biserica lui Dumnezeu celui viu, stîlp și în-tărire a adevărului. Si intrădevăr mare este misteriul pie-tatelor: Dumnezeu s'a arătat in corp, s'a justificat in spirit; s'a redut de ângerii, s'a predicat gintelor; s'a cređut in lume, s'a înălțat in glorie.

CAP. IV.

Predicerea unei mari apostasii, și indemnare la milostivire.

Ear Spiritul vorbesce rostit, că in timpii de apoi se vor abate uni de la credință, luând aminte la spiritele cele inselătoare, și la invățăturile demonilor; Ale celor ce cu fă-țările vorbesc minciuni, fiind inferați in a lor conștiință; Oprind a se insura, și ordonând a se reține de bucatele, cari Dumnezeu le-a făcut spre gustare cu mulțumită de cătră cei ce cred și cunosc adevărul. Căci totă creatura lui Dumnezeu este bună, și nimic nu este de lepădat, care se ia cu mulțumită; Căci se sănțește prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune.

De vei aduce aminte fraților de acestea, vei fi bun servitor al lui Iisus Christos, crescut in cuvintele credinței, și ale bunei invățături, căreia ai urmat. Ear de fabulele cele profane și bă-besci feresce-te; și deprinde-te mai bine in pietate; Căci exercițiul corporal pucin folosesce; ear pietatea este spre tōte de folos, având promisiunea vieței de acum, și a acelei viițore; Credințios este cuvântul, și demn de totă primirea. Căci spre acăsta ne și ostenim, și suntem defaimați, pentru că ne-am încredințat in Dumnezeu cel viu, care este Măntuitor tuturor menișilor, mai cu sămă celor credințioși. Acestea ordonă și

Nimene și nu disprețuăscă tinerețile tale; ci te fă exemplu credințioșilor in cuvânt, in petrecere, in dragoste, in inspirație,

13 in credință, in curățire. Până ce voiū veni, la aminto la cete
 14 tire, la indemnare, la învățătură. Nu neglige de darul ce este în
 tine, care și s'a dat prin profeție cu punerea mâinilor presibi-
 15 teriului. Acestea cugetă; într' acestea stăi, ca progresul tău
 16 si fie văderat in tōte. Pădesce-te pre tine și învățătură; re-
 măi într'acestea; căci acestea facend, te vei măntui și pre tine
 și pre cei ce te vor asculta.

CAP. V.

Indemnare in privirea datorilor de presbiteri, și asupra alegerii lor.

1 **S**i nu înfruntelezi pre cel bătrân, ci'l îndemnă ca pre un
 2 părinte; și pre cei mai tineri ca pre nisice frați; Pre
 cele bătrâne ca pre nisice mame; pre cele tineri ca pre nisice
 surorii, cu totă curățiea.
 3 Onoră pre văduve, pre acelea ce sunt într'adevăr văduve.
 4 Ear dacă vre-o văduvă are copii său nepoți, și se învețe mai
 intăi și face pietate in casa sa, și si resplătescă pre strămoși;
 5 căci acesta este bine și placut înaintea lui Dumnezeu. Ear
 cea cu adeverat văduvă și isolată, se increde in Dumnezeu, și
 6 stăruiesc in rugăciuni și in cereri nótpea și diua. Ear ceea
 7 ce petrece in disfătări, a murit de vie. Acestea ordonă, ca
 8 si fie neprihănite. Ear dacă cineva nu pörta grija de ai sei,
 și mai cu sémă de ai casei sale, a renunțat la credință, și este
 mai rēu decât un necredincios.
 9 O văduvă și se considere nu mai pucin de șese-deci de ani,
 10 care a fost femeie unui bărbat; Si este mărturisită de fapte
 bune: de a crescut copii; de a primit străini; de a spălat pi-
 ciorele sănților; de a ajutat celor strimtorăți; de a urmat la tot
 11 lucrul bun. Ear de văduve tineri te feresce; căci când se
 12 înferbintă contra lui Christos, vor și se remărite; Trágendu-și
 13 condemnare, pentru că a lepădat făgăduința cea dinătau. Pe
 lângă acesta se deprind și leneșe, și blând din casă in casă;
 și nu numai leneșe, ci și limbute, și curiose, vorbind cele ce nu
 14 se cade. Drept aceea voiū ca cele tineri să se remărite, și
 nasce copii, și conduce case, și nu dea adversarului nici o o-
 15 casină spre defăimare: Căci unele său intors dejă in urma
 16 Satanei. Ear de are vre-un credincios său credinciosă văduve,
 și le ajute, și si nu ingreueze biserică, ca și pótă ajuta acelor
 ce sunt cu adeverat văduve.
 17 Presbiterii cei ce și căută bine de dregătorie, și se învredni-
 cescă de indoită onore, mai ales cei ce se ostensesc in curven-
 18 ti și in învățătură; Căci scriptura dice: Bouluī ce treeră și nu î-
 legă gura; și: Vrednic este lucrătorul de plata sa.
 19 Contra presbiterului nu primi pîră, decât numai prin doi său
 20 trei marturi. Pre cei ce păcatuiesc mustări-i înaintea tuturor;

ca și cei-l-alti și se temă. Te conjur înaintea lui Dumnezeu și 21
ș Domnului Iisus Christos, și a angerilor lui celor aleși, ca și pă-
desci acestea fără prejudiciu, nimic facând cu părtinire;
Mâinile și nu'ți pui pe nimene curând, nici te face părță în 22
peccate străine; pădesce-te pre tine curat. De acum nu mai 23
bea apă, ci întrebunțează pucin vin pentru stomahul tău, și pen-
tru deseale tale slăbiciuni.

Păcatele unor omeni sunt văde rate, conducând la judecată; 24
ear ale altora vin în urmă. Asemenea și faptele cele bune 25
sunt văde rate; și cele ce sunt într'alt chip nu pot să se ascundă.

CAP. VI.

Datorile servitorilor. Amăgitor. Pericolul și întrebunțarea bogăției.

Căti sunt sclavi sub jug și socotă pre domnii lor demnii de 1
totă onore, ca și nu se defame numele lui Dumnezeu, 2
nici învățătura. Ear cari au domni credincioși, și nu'z dis-
preuescă, pentru că sunt frați; ci mai mult și li servescă, pen-
tru că sunt credincioși și iubiti cei ce primesc facerea de bine.
Aceasta înveță și indemnă.

De înveță cinea alt mintrelea, și nu convine la cuvintele cele 3
sănătose ale Domnului nostru Iisus Christos, și la învățătura 4
cea dupre pietate; Acela s'a trufit, nescind nimic, ci este 5
inclinând la întrebări și la disputațuni, din cari se nasce invidia,
sfâda, defaimele, prepusurile violene; Disputele deșerte ale 6
oménilor corrupți la minte, și lipsiți de adevăr, cari socotesc
căstig pietatea; de la unii ca aceastia depărtéză-te.

Înse pietatea cu îndestulare este căstig mare; Căci nimic 7
nu am adus în lume, și este văde rat, că nici nu putem a scôte
ceva dintr'insa. Înse având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea 8
sî sim îndestulări. Ear cei ce vor să se imbogătescă cad în 9
ispită, și în cursă, și în multe pofte nebunesci și vătămatore.
cari cufundă pre oménii în peire și perdare. Căci iubirea de 10
argint este rădăcina tuturor reutăților; care unii rîvnindu-o să
rătăcit din credință, și s'a încurcat în multe dureri.

Ear tu, omule al lui Dumnezeu, fugi de acestea, și ur- 11
mează dreptatea, pietatea, credința, dragostea, răbdarea, blân-
deja. Luptă-te cu lupta cea bună a credinței, apucă-te de 12
vieta cea eternă, la care și esci chișmat, și *despre care* ai făcut
bună mărturisire înaintea multor marturi. Îți ordon înaintea 13
lui Dumnezeu, care viu-face tóte, și înaintea lui Christos Iisus,
care înaintea lui Pontiū Pilat a făcut bună mărturisire; Ca și 14
pădesce ordinul fără pată și fără prihană, până la venirea Dom-
nului nostru Iisus Christos; Care în timpii sei o va arăta 15
cel fericit și singur Puternic, Regele regilor, și Domnul domni-
lor; Care singur are immortalitate, și locuesce în lumină ne- 16

apropiată; pre care nimene din ómeni nu 'l-a védut, nici nu
póte a'l vedé; căruia *sie* onore și domnie eternă. Amin.
 17 Recomandă celor bogăți în lumea de acum, ca și nu se
înalte cu gândul, nici să nu se încrede în bogățieea cea nesigură,
ci în Dumneșeul cel viu, care ni dă tóte în abundanță spre in-
destulare; Ca să facă lucruri bune; ca să fie bogăți în fapte
bune, dăruiori, împărtășitori; Agonisindu-și temelie bună
pentru viitor, ca și capete viața cea eternă.
 20 O Timothee, pădesce lucrul bun cel încredințat *tie*, depăr-
tându-te de vorbirile profane și deserte și de controversele
șeinței false, pre care unii profesându-o s'au abătut de la cre-
dință. Har *sie* cu tine. Amin.
Intăia epistolă către Timotheiū s'a scris de la Laodicea,

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL, A DOUA CĂTRĂ TIMOTHEIŪ.

CAP. I.

Dragostea lui Pavel pentru Timotheiū. Indemnare la stăruință.

- 1 Pavel apostol al lui Iisus Christos prin vocea lui Dumneșeū,
2 dupre făgăduința vieței care este în Christos Iisus, Lui
Timotheiū, iubitului mei fiu: Har, milă și pace de la Dumneșeū
Părintele, și de la Iisus Christos, Domnul nostru.
 3 Multumesc lui Dumneșeū, căruia servesc de la strămoși, în
curată conștiință, așa precum fac amintire neincedată de tine
4 în rugăciunile mele nótpea și diua; Amintindu-mă de lacri-
5 mile tale, doresc să te văd, ca și mă împlu de bucurie, A-
ducându-mă aminte de credința cea nefăcănică care este în
tine, care avu loc mai întâi în bunica ta Loida, și în mama
ta Evnica, și sunt încredință că și în tine.
 6 Pentru care caușă îți aduc aminte, ca și reincăldesci darul
lui Dumneșeū, care este întru tine prin punerea mânilor mele.
 7 Căci Dumneșeū nu nă-a dat spiritul temerei, ci al puterii, și
al dragostei, și al mintei sănătoase.
 8 Deci nu te rușina de mărturisirea Domnului nostru, nici de
mine legatul lui; ci sufere împreună pentru evangelie dupre
9 puterea lui Dumneșeū; Care ne-a măntuit, și ne-a chiămat cu
chiămare sănătă, nu dupre faptele noastre, ci dupre a sa propu-
nere, și dupre harul, care ni s'au dat în Christos Iisus mai na-

între de totii seculii; 10
 tarea Mântuitorului nostru Iisus Christos, care a disfășurat mōrtea,
 și a adus la lumină viața și immortalitatea prin evanghelie;
 La care sūnt pus cū predicator și apostol și învechitator gintelor. 11
 Petru care causă sufer și acestea; înse nu mă rușinez; căci 12
 scū cui am credut, și sūnt incredințat, că el pote pădi lucrul
 cel incredințat mie pānă la ziua aceea.
13

Tine forma cuvintelor celor sănătoșe, cari ai audit de la
 mine, iu credință și in dragostea cea in Christos Iisus. 14
 cel bun cel incredințat tie și l pășesci prin Spiritul cel Sănt
 care locuiesc in noi.

Sci, acēsta, că toți cei din Asia s'au intors de la mine; d'in- 15
 tre cari este Figel și Ermogen. Dea Domnul milă casei lui 16
 Onesifor; căci de multe ori m'a reintărit, și nu s'a rușinat de
 lanțul meu: 17 Ci fiind in Roma mai cu silință m'a căutat, și
 m'a aflat. Dea-i lui Domnul, ca si astă milă de la Domnul 18
 in acea zi; și cu căte mi-a servit in Efes tu mai bine sci.

CAP. II.

*Indemnare către Timotheu de a urmări lucrul dregătoriei sale, su-
 ferind cu tare și îndrăznelă.*

Decei tu, fiul meu, fi tare in harul cel in Christos Iisus; 1
 și cele ce ai audit de la mine in fața multor marturi, 2
 acestea le incredințeză la omenei credincioși, cari vor fi capabili
 a înveța și pre altii. Tu dar sufere ca uu bun ostaș al lui 3
 Iisus Christos. Nimene fiind ostaș nu se implică in lucruri 4
 de ale viaței, ca si placă generalului. Si de se și va lupta 5
 cineva, nu se incunună, de nu se va lupta dupre regulă. 6
 Agricultorul ce se ostenesce trebuie mai întăru și se împărtășescă 7
 din fructe. Înțelege cele ce dic; și dea-ți Domnul înțelegere 7
 in tôte.

Adu-ți aminte de Domnul Iisus Christos din semința lui 8
 David, care s'a sculat din morți, dupre evangelica mea; 9
 Pentru care sufer pānă la lanțuri ca un făcător de rele; înse
 cuvântul lui Dumnezeu nu se legă. 10 Pentru acēsta tōte 10
 le răbd pentru cōi alești, ca și aceia si dobândescă māntuirea
 care este in Christos Iisus, cu glorie eternă. Credincios este 11
 cuvântul: de am murit împreună cu dinisul, vom și via împreună; 12
 De răbdănum, vom și domni împreună cu el; de ne vom 13
 lepăda de el, și el se va lepăda de noi; De sănțem necre- 14
 dinciosi, el remâne credincios; a se tăgădui el pre sine nu pote.

Acestea si li aduci aminte, conjurându-ți înaintea Domnului, 14
 ca și nu se certe in cuvinte spre nici un folos, decât numai 15
 spre surparea celor ce aud. Silesce-te a te infăgășa lui Dum-
 nezeu capabil lucrător, care si nu se rușineze, drept împărtind

16 cuvântul adevărului. Ear de vorbirile deșerte cele profane
 17 te feresce, căci vor spori spre mai multă impiciat. Si cu-
 vîntul lor va mânca ca cangrena; d'intre cari sunt Imeneu și
 18 Filet; Cari de la adevăr s'a abătut, dicând că invierea să
 făcut deja, și astfelii restóră credința unora.
 19 Însă temeliea cea tare a lui Dumnezeu stă, având sigilul a-
 cesta; cunoscă Domnul pre cei ce sunt ai lui; și: Si se depăr-
 teze de la nedreptate tot cel ce numește numele lui Christos.
 20 Ear în casă mare nu sunt numai vase de aur și de argint, ci
 și de lemn, și de lut; și unele spre trebuință de cinstă, ear
 21 altele spre trebuință de necinste. Deci de se va curăță ci-
 neva de acestea, va fi vas de onore, sănătă și de bună trăie-
 stăpânului, gătit spre tot lucrul bun.
 22 Fugi și de poftele tănărătelor; și urmăză dreptatea, credin-
 ța, dragoste și pacea cu cei ce chiamă pre Domnul din au-
 23 mă curată. Ear de întrebările cele nebune și inepțe te fe-
 24 resce, sciind că nasc certe. Si servitorului Domnului nu i-
 se cade să se certe, ci să fie bland cătră toți, învățător, tol-
 25 rant; Cu blândetea muștrând pre adversari; pote că li va
 26 da Dumnezeu pocăință spre cunoștința adevărului; Si că
 vor scăpa din cursa diabolului, ca unii ce sunt prinși de dn-
 sul spre a lui voe.

CAP. III.

Predicerea unei mari corruptii de moraruri. Escelința scripturei.

1 Si acesta să scii, că în dilele cele de pe urmă vor veni
 2 varii, falnici, trufași, defaimători, neascultători de părinti, ne-
 3 mulțumitori, profani, Fără de dragoste firescă, neimpăcași,
 4 calomniatori, neinfrânași, crudi, inimici binelui; Trădători,
 furioși, îngânași, iubitori de disfățări mai mult decât iubitoni
 5 de Dumnezeu; Având forma pietăței, ear puterea ei tagă-
 6 duindu-o; de acestia te feresce. Căci dintr'acestia sunt cei
 ce se viră prin case, și duc captive femeiuscile cele îngreută de
 7 păcate, impinse de diferite pofte; Cari pururea se înveță, și
 8 nici odată nu pot veni la cunoștința adevărului. Precum și
 Iaunes și Iambres s'a opus lui Moise, aşa și acestia se opun
 adevărului, omeni fiind corrupți la minte, reprobați în credință.
 9 Înse nu vor înainta mai mult; căci nebunica lor va fi cunoscută
 tuturor, precum să făcut și nebuniea acelora.
 10 Ear tu ai urmat învățătura mea, conduita, dispositiunea, cre-
 11 dință, îndelunga răbdare, dragostea, îngăduință, Persecuțiu-
 nile, suferințile, cari m'-au întimpinat in Antiochia, in Iconia, in
 Listra; ce fel de persecuție am răbdat; dar din toțe m'a
 12 scăpat Domnul. Si toti cari voiesc a trăi cu pietate in Chris-

tos Iisus vor fi persecuati. Ear oménii cei violenți și amăgi- 13
tori vor propăși spre mai rău, amăgind și amăgindu-se.
Ear tu remăi în cele ce te-ai învățat și despre cari te-ai in- 14
credință, sciind de la cine te-ai învățat; Si că din copilărie 15
săi sănțele scripturi, cari pot și te înțeleptescă spre măntuire
prin credința cea în Christos Iisus. Totă scriptura este in- 16
suflată de Dumnezeu, și de folos spre învățătură, spre muștrare,
spre coregere, spre înțeleptirea cea intru dreptate; Ca omul 17
lui Dumnezeu și fie deplin, pregătit spre tot lucrul bun.

CAP. IV.

Datorile presbiterului. Pavel predice mórtea sa încurând. Încre-
derea sa în făgăduințile lui Dumnezeu.

Te conjur drept aceea înaintea lui Dumnezeu și Domnu- 1
lui Iisus Christos, care va să judice pre vii și morți în 2
arătarea sa și impărățiea sa: Predică cuvântul, stărușcă la 3
temp și fără timp; muștră, certă, indemnă cu totă indelunga 4
răbdare și cu învățătură. Căci va veni temp, când nu vor su- 5
feri învățatura cea sănătosă; ci dupre poftele lor iși vor gră- 6
mădi învățătorii gădilindu-și audul. Si și vor întorce audul de 7
la adever, ear la fabule se vor pleca. Ear tu priveghiează în 8
tote, suferă, fă lucrul evangelistului, împlinescă serviciul tău. 9

Căci me sacrific dejă, și timpul dispărțirei mele s'a apro- 10
piat; Lupta cea bună am făcut, am finit cursul meu, am 11
pădit credință; De acum îmi este păstrată cununa dreptăței, 12
care îmi va da-o Domnul, judecătorul cel drept, în diua aceea; 13
și nu numai mie, ci și tuturor celor ce au iubit venirea lui.

Silește-te a veni la mine curând; Căci Demas m'a pără- 14
sit, lăubind lumea de acum, și s'a dus la Thessalonici; Cresc 15
la Galatia, Tit la Dalmatia. Singur Luca este cu mine. Pre- 16
Marcu luându-l și l aducă cu tine; căci îmi este de folos pen- 17
tru serviciu. Ear pre Tichic l-am trimis la Efes.

Mantaua, care o-am lăsat în Troada la Carp, viind să o aducă, și cărtile, mai cu semă pergamentele.

Aleșandru arămarul mi-a făcut multe reale; plătescă-i Dom- 18
nul dupre faptele lui; De care și tu te pădesce, căci forțe 19
s'a opus cînvintelor noastre.

La întâia mea apărare nimene nu m'a asistat, ci toți m'a u 20
părăsit; și nu li se socotescă. Ear Domnul a stătut lângă mine, și m'a întărît; ca prin mine predicarea să se împlinescă, și ca să o aude totă gîntelescă; și am scăpat din gura leului. Si 21
mă va scăpa Domnul de tot lucrul rău, și mă va măntui spre 22
impărățiea sa cea cerescă; căruia fie glorie în seculii secuili- 23
lor. Amin.

Salutăți pre Prischilla și pre Achilla, și casa lui Onesifor. 24
19*

20 Erast a remas in Corinth; ear pre Trofim l-am lăsat in Melita,
 21 bolnav. Sileșe-te a veni mai 'naînte de érnă. Te salută
 22 Evbul, și Pud, și Lin, și Claudia și toți frații. Domnul Iisus
 Christos *nu* cu spiritul tău. Iarul *nu* cu voi. Amin.
A doua epistolă către Timotheiu, cel întâi orinduit episcop
bisericii Efeseniilor, s'a scris de la Roma, când a doua vîră a să-
tut Pavel înaintea Cesarului Neron.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

către
T I T.

CAP. I.

*Cum trebuie să se părte presbiterii bisericiilor. Victuri comune la
Creteni.*

1 Pavel servitor al lui Dumnezeu, și apostol al lui Iisus Christos, dupre credința aleșilor lui Dumnezeu, și dupre cunoștința adevărului, celui dupre pietate; În speranța vieții celei eterne, care o-a făgăduit Dumnezeu, cel ce nu poate minți, 3 mai 'naînte de seculii eterni; Ear în timpul său a discoperit cuvântul său prin predicarea, care mi s'a incredintat, dupre comandamentul lui Dumnezeu, Mântuitorului nostru: Lui Tit adevărului meu fiu dupre credința coa comună: har, milă și pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Domnul Iisus Christos, Mântuitorul nostru.

5 Pentru acesta te-am lăsat in Creta, ca să îndrepezei cele ce lipsesc, și să orinduiesc presbiteri în fie-care oraș, precum și am ordonat; De este cineva neprăhuit, bărbat al unei femei, având copii credincioși, cari nu sunt calificați de disfărâmare, său 7 de neascultare. Căci episcopul trebuie să fie neprăhuit, ca un îngrijitor al lui Dumnezeu; nesumet, nemânos, nebăsăt, tăuș, nerăuinteresat; Ci iubitor de străini, iubitor de bine, 9 tréz, drept, sănt, infrânat; Înțindu-se de cuvântul cel credințios dupre învățătură, ca să potă prim învechitura cea sănătoasă și a sfătu și a înfrunta pre cei ce se opun.

10 Căci sunt mulți și neascultători, limbuți și amâgori, mai 11 cu sămă cei din circumcisire; Cărora trebuie să li astupă gura, cari restörnă întregi case, învățând cele ce nu se cade, 12 pentru un căstig necuvios. Un profet al lor d'între dinșii a des: Cretenii sunt tot-de-a-una minciunosi, fere rele, pântece le-nese. Mărturieea acestăa este adevărată. Pentru aceea certă-l as-

pru, ca și fie sănătoși în credință; Pentru ca și nu dea luară aminte la fabule iudeescl, și la comandamentele oménilor, cari se intorc de la adever. Tote sunt curate color curați, car celor necurăți și necredincioși nimic nu este curat; ci li s-a păngărit și mintea și conștiința. El mărturisesc că sciu pre 16 Dumnegeu; ear cu faptele îl tăgăduiesc, urî și fiind și neascultători, și spre tot lucrul bun netrebnici.

CAP. II.

Datorii diverse. Învățătură despre harul lui Dumnezeu.

Ear tu vorbesce cele ce sunt conforme cu învățătură sănătoșă în credință, in dragoste, in răbdare. Asemenea și bătrânele, și aibe conduită cuvenită sănătirei: necalomuiatore, nebjetive, învățătore de bine; Ca și învețe pre cele tenure și și iubescă bărbații lor, și și iubescă copiii. **S**i și ie caste, curate, stătătore în case, bune, supuse bărbaților lor, ca și nu se defaimă cuvențul lui Dumnezeu. Asemenea pre cel tineri indemnăți și fie infrânați. În tote dându-te pre tine exemplu de fapte bune, arătând in învățătură necorruptiune, seriositate, sinceritate. Cuvenit sănătos și neprihănit, ca adversarul și se rușineze, neavând nimic a vorbi râu de voi.

Servitorii și se supuse domnilor lor, și și li placé in tote, necontradicendu-li; Nevinclenindu-ți, ci arătându-li totă bună-credință, ca și orneze învățătura lui Dumnezeu Mântuitorul nostru in tote.

Căci harul lui Dumnezeu cel mânătoru s'a arătat tuturor oménilor. Învățându-ne, ca renunțând la impietate și poftele cele lumesci, și trăim discepți, cu dreptate și cu pietate in lumea de acum; Asceptând fericita speranță și arătarea gloriosă a marelui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Christos; Care s'a dat pre sine pentru noi, ca și ne scape de totă ne-dreptatea, și și și curățescă luis popor propriu, zelos de fapte bune. Acestea vorbesce, și sfătuiesce, și mustă cu totă autoritatea. Nimene și nu te disprețuiescă.

CAP. III.

Supunere la autoritate. Mila lui Dumnezeu in Iisus Christos, și faptele bune.

Adu-li aminte și se supuse guvernelor și autorităților, și le asculte, și fie gata spre tot lucrul bun; Pre nimene și nu defaimă, și nu fie sfadnică, ci linii, arătând totă blândețea către toti oménii. Căci eram și noi ore-când fără de minte, neascultători, rătăciind, sclavi fiind feluriitelor poftă și disfătări, trăind in reutate și invidie, urî și fiind, și urind unul pre altul. Ear după ce s'a arătat bunătatea și iubirea de omeni a lui

- 5 Dumnedeu, Mântuitorul nostru; Ne-a măntuit el, nu pentru
 6 lucrurile cele cu dreptate cari am făcut noi, ci dupre a lui mi-
 7 lă, prin băea renascerei și a înnoirei Spiritului Sânt; Pre-
 8 care 'l-a vîrsat preste noi in abundență prin Iisus Christos,
 9 Mântuitorul nostru; Ca îndreptându-ne prin harul lui, și fîm-
 10 moscenitorii ai vieței eterne dupre speranță.
 11 Credincios este cuvîntul, și pentru acestea voiesc si adeve-
 12 rezî, ca cei ce aă credut lui Dumnedeu și se îngrijescă si facă
 13 fapte bune. Acestea sunt bune și de folos omenilor. Ear de
 14 intrebările cele nebune, și de genealogii, și de certe și dispu-
 15 tațiunîi despre lege, feresce-te; căci sunt nefolositore și desperte.
 10 De omul eretic după una și a doua sfatuire dispărtesc-te;
 11 Sciind că unul ca acesta este abătut, și păcătuesce, condamnat
 find de sine însuși.
 12 Când voiă trimite pre Arteman la tine, său pre Tichic, si-
 13 lesce-te si vîi la mine in Nicopoli; căci 'mî-am propus si ernez
 14 acolo. Pre Zina legistul și pre Apolos degrabă să trimit, ca
 15 nimic si nu li lipsescă. Si si se învețe si ai nostri si facă
 fapte bune spre trebuințile necesare, ca si nu fie nefructiferi. Te
 salută pre tine toți cei ce sunt cu mine. Salută pre cei ce ne
 iubesc in credință. Harul *fie* cu voi toți. Amin.
Cătră Tit, cel întăru orinduit episcop bisericii Cretenilor, s'a
scris de la Nicopoli, oraș al Macedoniei.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ
FILEMON.

CAP. I.

*Pavel rögă pre Filemon si erte pre Onesim, servitorul seu, si cu iu-
 bire si'l primescă ecarăși.*

- 1 Pavel legat al lui Iisus Christos, și Timotheiu fratele, lui
 2 Filemon iubitului, și conlucrătorului nostru; Si Aphei
 3 celei iubite, și lui Archip conluptătorului nostru, și bisericei ce-
 4 rei din casa ta: Har *fie* voue și pace de la Dumnedeu, Pa-
 5 rentele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
 6 Multumesc Dumnezeuleui meu, in tot timpul facând amintire
 7 de tine in rugăciunile mele; Auind de dragostea și credința ta
 8 ta cătră Domnul Iisus și cătră toți sănții; Ca credința ta
 9 comună cu a noastră si se facă lucrătore in cunoștința de tot
 10 binele ce este intre voi in Christos Iisus. Căci mare bucurie

și mulțăiere avem în dragostea ta, fiind că animile sănătorilor s-au
reîntărit prin tine, frate.

Pentru aceea, deși în Christos aș fi putut fără îndrăzni,
să îl ordon ceea ce se cuvine, Cu toțe acestea mai bine te rog
din dragoste, un asemenea fiind ca Pavel bătrân, ear a-
cum și legat al lui Iisus Christos. Te rog pentru fiul meu
Onesim, pre care l-am născut în lanțurile mele; Care ore-
când era (ie) neutil, ear acum și te și mie pre util, pe care l-am
și trimis înapoi. Deci primeșce-l pe el, adică pre anima mea.
Pr acesta vream să îți lă mină, ca în locul tău să mă ajute în
lanțurile evangheliei; Dar fără voea ta nimic nu am voit să fac,
ca fapta ta cea bună să nu fie ca din silă ci de văo. Căci
potă pentru acăsta să depărăt pe un timp, ca în etern săl-
albii; De acum dar și nul mai consideră ca un serv, ci mai
pe sus de serv, frate iubit, ceea ce mai cu semă este mie, și
cu atâtă mai mult tie, și dupre corp și în Domnul. Căci de
mă socotesci sociu, primeșce-l pre dinsul ca pre mine. Ear de
te-a nedreptățit în ceva, său își este dator, aceea mie și o so-
cotesci; Eu Pavel am scris cu mâna mea, eu voi plăti;
ca și nu își dic, că și tu insuți îmi esci dator. Da, frate, eu
mă bucur de tine în Domnul; liniscește anima mea în Dom-
nul. Acătu am scris tie, incredându-mă în ascultarea ta, scând
că vei face și mai mult decât dic. Tot-o-dată gătescă-mi și
gazdă, căci sper că prin rugăciunile văstre voi fi dăruit voie.

Te salută pre tine Epafras cel împreună cu mine legat în
Christos Iisus; Marcu, Aristarch, Demas, Luca conlucrătorii
mei. Harul Domnului nostru Iisus Christos și cu spiritul vos-
tru. Amin.

Cătră Filemon s'a scris de la Roma și s'a trimis prin ser-
vul Onesim.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

cătră
EBREI

CAP. I, II.

*Iisus Christos, Fiul lui Dumnezeu, înălțat mai pe sus de ăngeri și
de toțe creațurile. Îndemnare de a primi învechitura lui Iisus Chris-
tos, carele a venit spre a ne măntui.*

In multe părți și în diverse moduri vorbind Dumnezeu
de demult cătră părinți prin profetii, în dilele acestea
mai de pe urmă nă-a vorbit prin Filul, Pre care l-a pus
moscenitor tuturor, prin care a făcut și seculii; Care fiind

1

2

3

strălucirea gloriei, și imaginea ființei lui, și purtând totușe cu cun-

ventul puterii sale, făcând prin sine însuși curățirea păcatelor

noastre, a sedut de-a-drăptă maștăței în înălțimi: Cu atât

mai bun săcându-se decât ângerii, cu căt a moscenit nume mai

escelenite decât dinșii.

5 Căci căruia din ângeri a dis când-va: Fiul meu esci tu, eu
astă-dî te-am născut? și earaști: Eu voi și lui Părinte, și acela
va fi mic Fiiu. Si earaș, când duce pre cel întâia-născut în
lume, dice: Si si se iuchine lui toți ângerii lui Dumnezeu. Si
in privirea ângerilor dice: Cel ce face pre ângerii sei spiriti,
și pre servii sei pară de foc. Ear cătră Fiul *dice*: Tronul tău,
Dumnezeule, este în seculii seculilor; sceptrul dreptăței este
trul împărăției tale. Iubit-ai dreptatea, și ai urit fără-de-le-
gea; pentru aceea te-a uns pre trone Dumnezeu, Dumnezelui tău,
cu eleul bucuriei mai mult decât pre socii tei. Si: La ince-
put tu, Dōmne, aî intemeiat pămîntul, și lucrurile mâinilor tale
sunt cerurile; Aceleia se vor perde, ear tu remăi, și totuș ca
un vestmînt se vor învechi; Si ca o imbrăcăminte le vei infă-
șura, și se vor schimba; ear tu același esci, și anii tei nu se
vor fiini.

13 Ear căruia d'entre ângeri a dis când-va: Sedă de-a-drăpta
mea, până când voi și pune pre inimicul tei asternut pictoarelor
tale? Aă nu toți sunt spirite servitore, cari se trimit spre
serviciu pentru cei ce vor să moscenescă măntuirea?

II 1 Pentru aceea ni se cade mai mult și luăm aminte la cele
2 ce s'aă audit, ca nu când-va și ne alunecăm. Căci de
a fost sigur cuvîntul ce s'a vorbit prin ânger, și totuș abaterea și ne-
3 ascultarea a primit drăptă resplătire, Cum vom scăpa noi,
negligind o astfelie de măntuire? care luând incepere a se vesti
4 de la Domnul, ni s'a adeverit prin cei ce l-aă audit; Împreună
mărturisind Dumnezeu cu semne, și cu minuni, și cu feluri
puteri, și cu impărtășiri de ale Spiritului Sânt, dupre voea sa.
5 Căci nu ângerilor a supus Dumnezeu lumea cea viitoare, des-
6 pre care vorbim; Ci a mărturisit ore-cine unde-va, dicând:
Ce este omul, că'l amintesci, său fiul omului, că'l cercetezi?
7 'L-aă micșorat pucin ceva decât ângerii; 'l-aă incununat cu glorie
8 și cu onore, și 'l-aă pus preste lucrurile mâinilor tale; Totuș
le-aă supus sub pictoarele lui. Si dacă 'l-aă supus totuș, nimic nu
a lasat lui nesupus. Înse acum âncă nu vedem supuse lui totuș.
9 Ear pre Iisus cel micșorat pucin ceva decât ângerii il vedem
incununat cu glorie și cu onore, pentru suferirea morței; ca el
10 prin harul lui Dumnezeu și guste mörte pentru toți. Căci se
cădea acelui pentru care sunt totuș, și prin care sunt totuș. Per-
ducând mulți și la glorie, și facând pre autorul măntuirii lor per-
fect priu suferință.

Căci cel ce sănțesc și cei ce se sănțesc sunt toți dintr-un
pui; pentru care caușă nu se rușinează aii numi frâjii; Vicend:
Anghelu-voiū numele tēu fraților mei; în mediuocul adunărei te
voiū lauda. Si cărăș: Eu voiū pune încrederea mea întrin-
sul. Si cărăș: Eea eū și copiū, cari mi-a dat Dumnezeu. Deci
tînd-că copiū sunt părtașă cărnei și sângelui, și el de asemenea
ne a participat la acelui, ca prin moarte și disfinezze pre cel
ce are stăpânirea morței, adică pre diabolul; Si și elibereze 15
pre cei ce prin frica morței în totă viață erau supuși servituitei.
Căci de sigur pre angeri nu a luat pentru sine; ci semința lui 16
Abraam a luat. Pentru aceea trebuie în totă a se asemăna 17
fraților, ca și fie milostiv și credincios archiereu în cele ce sunt
către Dumnezeu, spre a face împăcare pentru păcatele popo-
rului. Căci în ceea ce a suferit însuși fiind ispiti, poate și 18
ajute și celor ce se ispitesc.

CAP. III—VI.

Despre ascultarea ce datorim lui Iisus Christos. Superioritatea lui Iisus Christos asupra lui Moise. Despre participarea la repausul lui Dumnezeu, și despre puterea cuvenitului. Pretezia lui Iisus Christos de la Dumnezeu. Despre pericolul de a părăsi credința. Spăranța creștină.

Pentru aceea, frați sănță, părtașă chiumărei celei ceresci, 1
priviți pre Apostolul și Archieureul mărturisirei noastre, 2
pre Iisus Christos; Care era credincios celui ce l-a orinduit, 3
precum și Moise în totă casa lui. Acesta s'a socotit demn de 4
mai multă onoare decât Moise, cu căt are mai mult onoare cel 5
ce a zidit casa decât casa. Căci totă casa se zidesc de cinea, 6
ear cel ce a zidit totă casa este Dumnezeu. Moise adeveră a
fost credincios în totă casa lui Dumnezeu ca serv, spre mărturia 7
celor ce erau și se vorbescă. Ear Christos ca un fiu
în casa sa, a căruia casă suntem noi, dacă vom ține neclătit
până la finit îndrăzneala și fala speranței.

Drept aceea, precum dice Spiritul Sânt: Astă-dă, de veți audi
vóce mea, Nu vî învîrtoșați ânimile vóstre, ca și în întări- 8
tare, în diua ispitei în pustie; Unde m'aū ispiti părintii vos- 9
tri, m'aū cercat, și aū vădut lucrurile mele patru-deci de ani.
Pentru aceea n'am indignat asupra generațunei acesteia, și am 10
dis: Pururea se rătăcesc cu ânima, și nu aū cunoscut căile mele;
Incăt m'am jurat în mânia mea, că nu vor intra în repausul 11
meu. Socotiți, fraților, ca și nu fie când-va în vre-unul din voi 12
ânimă violență de necredință, care si se depărteze de la Dum-
nezeu cel viu. Ci indemnăti-vă unul pre altul în totă dilele, 13
până ce se dice astă-dă, ca și nu se impetrăscă cineva d'inte-
voi cu înșelăciunea păcatului. Căci ne-am facut părăși lui 14

Christos, daca ținem începutul încrederei noastre până în finit
 15 neclătit; De vreme ce se dice: Astă-dî de vești audi vocea
 16 sa, nu vă impetriți ânimile văstre, ca și în intărrire. Căci
 17 unii audind î-l-au amărit; dar nu toți cari au eşit din Egipt cu
 18 Moise. Si asupra cărora s'a indignat patru-decii de ani? au
 19 nu asupra celor ce au păcătuit, ale cărora corporile au cădut
 in pustie? Si cărora s'a jurat, ca și nu între în repausul lui,
 decât numai celor ce nu au credut? Vedem dar că nu au
 putut să intre din cauza necredinței.

IV Deci și ne temem că nu cumva, având promisiune de a în-
 2 tra în repausul lui, să se socote cineva lipsit de dinșa. Căci
 și noi avem promisiune ca și aceia; inse nu a folosit pre a-
 3 cea cuvântul cel vestit, nefind amestecat cu credința celor ce
 4 au audit. Căci numai dacă am credut, întrăm noi în repaus,
 precum a dis: M'am jurat în mânia mea, de vor intra în re-
 pausul meu; măcar că de la intemeierea lumei s'a finit lucruri.
 5 Si intr'acest loc earăști: De vor intra în repausul meu. Deci
 6 mind că rămâne ca ore-carri și între în el: și aceia cărora mai
 'nainte li s'a vestit din cauza necredinței nu au intrat.—

7 Earăști după atată timp otăresce o di, dicând în David:
 Astă-dî de vești audi vócea lui, nu vă impetriți ânimile văstre.
 8 Căci dacă Iosua lă-ar fi dat repaus, nu ar fi vorbit după acestea
 9 de altă di. Drept aceea rămâne repaus pentru poporul lui
 10 Dumnezeu. Căci cel ce a intrat în repausul lui, și acela s'a
 repausat de lucrurile sale, precum Dumnezeu de ale sale.—

11 Deci și ne silim a intra într'acel repaus, ca și nu cajă ci-
 12 neva dupre același exemplu al neascultării. Căci cuvântul lui
 Dumnezeu este viu și puternic, și mai ascuțit decât ori-ce sabie
 cu doி tăișuri, și pătrunde până ce disparte sufletul și spiritul,
 inchieturile și măduva, și este judecător cugetelor și gândurilor
 13 ânimei. Si nu este nici o creațură ascunsă înaintea lui, ci
 toté sunt gole și discoperite înaintea ochilor celui căruia avem
 a da séma.

14 Drept aceea având archiereu mare, care a străbătut corușurile,
 15 pre Iisus, Fiul lui Dumnezeu, și ținem mărturisirea. Căci nu
 avem archiereu, care și nu pótă compătimi cu neputințile noastre;
 16 ci pre unul ispitit în toté ca și noi, inse fără de pecat. Si no-
 propiäm dar cu îndrăsnelă la tronul harului, ca și luăm milă,
 și si aflăm har spre ajutor la ocasiune,

V Căci tot archiereul luându-se d'intre ómeni, se orinduse
 1 para ómeni în cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ca și
 2 oferescă daruri și sacrificii pentru păcate: Care și pótă com-
 pătimi cu cei ignoranți și rătăciți, fiind că și el este cuprin-

de neputință. Si pentru acesta trebuie, precum pentru popor,
așa și pentru sine să oferescă pentru păcate. Si nimene nu și
la lui și onorea acesta, ci cel căiamat de Dumnezeu, cum era
Aaron. Așa și Christos nu și-a luat sieși onore de a fi ar-
chiereu, ci o-a primit de la cel ce a vorbit către dinsul: Fiul
meu esci tu, eu astăldi te-am născut. Precum și într-alt loc
dice: Tu esci preut în etern dupre ordinea lui Melchisedec.

Căci în dilele, când a fost în corp, oferind rugăciuni și ru-
găminti cu strigare tare și cu lacrimi cătră cel ce putea a'l
mântui de mörte, și eliberat fiind de temere; Măcar că era
fiu, s'a învățat ascultarea din cele ce a suferit; Si așa per-
fecționându-se, s'a făcut tuturor celor căl ascultă autor de mân-
tuire eternă. Numin fiind de Dumnezeu archiereu dupre or-
dinea lui Melchisedec; Despre care mult avem a vorbi și greu
de spus, fiind că sunteți tardii la aud.

Căci voi, când dupre timp trebuie să fiți învățători, vă tre-
buesc însivă și vă învățăți cari sunt cele d'ântăre elemente ale
cuvântului lui Dumnezeu; și ati devenit a ave necesitate de
lapte, eau nu de nutriment virtos. Căci tot cel ce se nutresce 13
cu lapte nu înțelege cuvântul dreptățel, căci este prunc. Ear 14
pentru cef de etate deplină este un nutriment virtos, cari prin
multă deprindere și-au exercitat simțurile, spre a distinge bi-
nele de rău.

Pentru aceea lăsând elementele învățăturei lui Christos, si VI
propăsim spre perfecțiune; nu earăși puind temelie a po-
căinței din lucruri mörte, și a credinței în Dumnezeu; A in-
vățături botezurilor, și a punerii mâinilor și a invierii morților,
și a judecăței celei eterne. Si acesta vom face, de va permite 3
Dumnezeu. Căci este impossibil, ca cei ce odată s'aștălumintă, 4
și s'a gustat darul cel ceresc, și s'a făcut părtași Spiritului
Sânt. Si s'a gustat cuvântul cel bun al lui Dumnezeu, și puterile 5
seculului celui viitor; De vor cădă, ca earăși și se înnoescă 6
spre pocăință; fiind că a doua óră crucifică lorusi pre Fiul
lui Dumnezeu, și l'espun la batjocorire.

Căci pămîntul care se adapă de plăea ce vine de multe ori
asupra sa, și produce érbă de trébă acelora pentru cari se lu-
crează, primeșce bine-cuvântare de la Dumnezeu; Ear care 8
aduce din sine spină și ciulină este netrebnic și aprope de blestem,
al căroru finit este arsura.

Inse suntem incredințați despre voi, iubiților, de cele mai 9
bune și cari se țin de mântuire, deși vorbim așa. Căci Dum-
nezeu nu este nedrept, și uite lucrul vostru și ostenela dragostei,
care ați arătat pentru numele lui, servind sănților, și mai 10
nainte și acum. Ear dorim ca fie-care din voi și arete a-
céasta și silință spre deplină siguranță a speranței până în finit;

12 Ca și nu fiți leneșii, ci următorii celor ce prin credință și prin răbdare moscenesc promisiunile. Căci Dumnezeu promisiune dând lui Abraam, fiind că nu se putea jura pe nimene mai mare, 13 s'a jurat pe sinești. Vicenț: Cu adeverat te voi bine cu, 14 vîntă și te voi immulți fără. Si așa acceptând cu răbdare, 15 a dobândit promisiunea. Omeniș în adever se jură pe cel mai mare, și jurământul li este finitul a totă certă, servind spre aderare. 16 Pentru care, vrând Dumnezeu să arete mai bine moscenitorilor promisiunei neschimbarea voie sale, a pus la mijloc 17 jurământul; Ca prin doue lucruri nemutabile, în care era imposibil să miște Dumnezeu, și avem noi tare măngăiere, care 18 avem adăpost a apucă speranța cea pusă înaintea noastră; Carea o avem ca o ancoră a sufletului, sigură și tare, și care 19 intră din cele în intru după catastrofă; Unde înainte-mergător pentru noi a intrat, adică Iisus, făcut arhieceru în eternu dupre ordinea lui Melchisedec.

CAP. VII - X.

Comparatiunea lui Iisus Christos și a preuștei lui cu Melchisedec, și cu preuștei lui Levi. Cele doue așezămintele. Cortul și sacrificiile legate tipă ai bunurilor viitoare. Rescumpărarea făcută de Christos odată pentru totdeauna.

- 1 Căci acest Melchisedec, regele Salemlui, preutul lui Dumnezeu celui pre-înalt, care a întimpinat pre Abraam, când s'a intors aesta de la tăierea regilor, și l-a bine-cuvântat;
- 2 Căruia Abraam îl-a și dat deciuélă din tôte; al căruia nume insemnăză mai antăru regele dreptatei, ear apoi a fost regele Salemlui, care este rege al păcii; Fără părinte, fără mamă, fără genealogie, neavând nici început dilelor, nici finit vieței; asemănăt fiind Fiului lui Dumnezeu, ramânde preut pururea.
- 3 Vedești dar căt de mare a fost acesta, căruia și patriarchul Abraam îl-a dat deciuélă din prédă! Adever căd dio fiil lui Levi, cari primesc preuștea, și pentru sine ordin și la deciuélă de la popor dupre lege, adică de la frații lor, măcar că și a-6 ceia au esit din cōpsele lui Abraam; Ear cel ce nu se tragea de la dînsii a luat deciuélă de la Abraam, și a bine-cuvântat
- 7 pre cel ce avea promisiunile. Si fără de contradicere cel mai mic se bine-cuvânteză de cel mai mare.
- 8 Si aici ómeniș cei muritori iau deciuéle, ear acolo el le ia, de care se mărturisesc că este viu. Si în scurt, și Levi, care
- 9 ia deciuélă, a dat deciuélă prin Abraam. Căci anca în cōpsele părintelui seū era, când l-l-a întimpinat Melchisedec.
- 10 Deci de ar fi fost perfectiune prin preuștea Levitică, (caci sub aceea poporul a primit legea), pentru ce mai era trebuință, și se rădice alt preut dupre ordinea lui Melchisedec, și și nu se

dice dupre ordinea lui Aaron? Căci schimbându-se preuție, 12 de necesitate se schimbă și legea. Căci acesta, de altă seminție, din care se 13 duc acestea, este de altă seminție, din care nimene a funcționat la altar. Căci iudeverat este, că din Iuda a răsărit Domnul nostru, 14 despre care seminție Moise nu a vorbit nimic de asemenearea lui Melchisedec se rădică alt preut, fiind că dupre 15 răcat dupre legea unui comandament trupesc, ci dupre puterea unei vieți nemărginite. Căci mărturisescă *scriptura*: Tu esci 17 preut în etern dupre ordinea lui Melchisedec.

Căci disfântarea unui comandament, care mai nainte a fost, 18 se face pentru slabiciunea și nefolosul ei. Căci legea nu a făcut 19 nimic perfect, ci este introducere unei mai bune speranțe, prin care ne apropiăm de Dumnezeu. Si pe căt nu fără de jurământ 20 menit s'a făcut preut; (Căci aceia fără de jurământ se făceau 21 preuți; ear acesta cu jurământ prin cel ce a qis cătră dinsul: Juratu-să Domnul, și nu se va căi: Tu esci preut in etern dupre ordinea lui Melchisedec); Cu atâta s'a făcut Iisus garan- 22 tul unui aşeđământ mai bun.

Acea mai mulți erau preuți, pentru că din cauza morțelui nu 23 puteau remână; Ear acesta, pentru că remâne in etern, are 24 preuție neincălcată. Pentru aceea pote și a măntui cu depli- 25 nitate pre cei ce vin prin el la Dumnezeu, pururea trăind și mijlocescă pentru dinsău.

Căci un asemenei archiereu ni se cuvinea, care este sănt, ino- 26 cent, fără de pată, separat de cei păcătoși, și mai înalt decât cerurile; Care nu are trebuință în tôte dilele, ca acel ar- 27 chieră, a oferi sacrificii mai antăiu pentru păcatele sale, și apoi pentru ale poporului; căci acesta o-a făcut odată, oferindu-se pre sine. Căci legea orinduescă pre omeni archierei cari 28 au neputință; ear cuvîntul jurămîntului, celui ce a fost in urma legii, pune pre Fîful, care este perfectionat in etern.

Ear suma celor dise este: Avem un asemenea archiereu, VIII care s'a aşedat d'a drépta tronului majestăței in ceruri; Servitor săntelor și cortului celui adeverat, care 'l-a infițat Domnul și nu omul.

Căci tot archiereul s'a orinduit să oferescă daruri și sacri- 3 ficii; pentru aceea este necessar ca și acesta să aibă ceva de oferit. Căci de ar fi pe pămînt, nu ar fi preut, fiind că sunt 4 preuți ce oferesc daruri dupre lege; Cari servesc chipulul 5 și umbrei celor cresci, precum s'a vestit lui Moise, când vrea să facă cortul; căci, vezi, dice, ca și faci tôte dupre chipul care și s'a arătat in munte. Ear acum a dobândit un serviciu mai 6 superior, cu căt este mijlocitorul unui mai bun aşeđământ, care este stabilit cu mai bune promisiuni.

7 Căci cel întăiu *aședământ* de ar fi fost fără de prihană, nu
 8 s'ar fi cerut loc pentru un al doilea; Dar iustrându-*î* dice:
 9 Ecă vin dile, dice Domnul, când voiū face aședământ nou cu
 casa lui Israel și cu casa lui Iuda; Nu dupre aședământul,
 care am făcut cu părintiilor lor în țiuia, când i-am apucat de
 mâna și scoț din pământul Egiptului; pentru că ei nu au
 remas în aședământul meu, și eu i-am părăsit, dice Domnul.
 10 Căci acesta este aședământul care voiū face cu casa lui Israel
 după acele dile, dice Domnul: Voiū pune legile mele în cuge-
 tul lor, și le voiū scrie în animile lor; și voiū fi lor Dumne-
 11 ște, și ei vor fi mie popor; Si nu va mai invetea fie-care pre-
 aproapele seu, și fie-care pre fratele seu, dicend: Cunosc pre-
 Domnul; căci tot mă vor cunoșce de la cel mic până la cel
 12 mare. Căci voiū fi milostiv nedreptăților lor, și pețatele lor
 13 și fără-de-legile lor nu le voiū mai aminti. Dicend: Un nou
aședământ, a învechit pre cel d'intăiu. Ear ce se învechiesc și
 imbațrănesce este aprope de peire.

IX **D**eci și cel întăiu *aședământ* avea reguli de serviciu, și
 2 sanctuarii pământesc. Căci s'a format un cort; și în
 partea d'intăiu era specificul, și masa, și pânilor de punere ina-
 3 inte; care se numesce sănte. Ear după a doua perdea cor-
 4 tul cel ce se chiama: Santele săntelor; Care avea tâmătatore
 de aur, și arca aședământului, ferecată preste tot cu aur, în
 care era vasul cel de aur, care avea manna, și toégul lui Aaron
 5 ce înflorise, și tablele aședământului; Ear pe d'asupra lui che-
 ruvini gloriei, cari umbrea propiitorul; despre care nu tre-
 bue acum a vorbi cu de amăruntul.

6 Ear acestea fiind tocmită așa, preuți încăruiau în tot timpul
 7 în cortul cel d'intăiu, când făcea serviciul; Ear în cel de
 al doilea *întra* odată în an singur archiereul, nu fără de sânge,
 pre care îl oferia pentru sine și pentru rătăcirile poporului.
 8 Spiritul cel Sânt dicend acesta: că calea ce intră în Sântele
 săntelor nu se arătase, încă existând cortul cel d'intăiu;
 9 Care simbol *privesc* timpul de acum, în care se oferesc daruri
 și sacrificii, cari nu pot face perfect dupre conștiință pre cel
 10 ce servește *luă Dumnezeu*; *Cuprinđendu-se* numai în mâncăr și
 hăetură și în feluri spălări, și în reglemente trupesci, impuse
 până la timpul îndreptărei.

11 Ear Christos venind archiereu bunurilor viitore, a trecut prin
 un cort mai mare și mai perfect, nefăcut de mâna, adică nu
 12 al acestei făpturi. Nici cu sânge de capre și de vitel, ci cu
 sângele său, a *întrat* odată în cele sănte, căscigând eternă re-
 13 scumpărare pentru noi. Căci dacă sângele taurilor și al capre-
 lor, și cenușa de juncie stropind pre cei necurați, îi sănțesc
 14 spre curățirea corpului; Cu cât mai mult sângele lui Chris-

tos, care prin Spiritul cel etern s'a oferit pre sine fără pată lui Dumnezeu, va curățî consciința văstră de faptele cele morte, spre a servi Dumnezeului celui viu!

Si pentru acesta este mijlocitorul unu așeđămînt nou, ca 15 supundu-se morței spre recumpărare de la abaterile comise sub așeđămîntul cel d'intaiu, și primescă cei chiamați promisiunea moscenirei eterne. Căci unde este testament, acolo trebue si fie vorbă despre mórtea celu ce face testament. Căci testamentul are putere în privirea celor morți; alt-mintrele este fără putere până când trăiesce cel ce face testamentul.

Pentru aceea nici cel d'intaiu așeđămînt nu s'a introdus fără 18 sânge. Căci după ce a vorbit Moise tot comandamentul la în- 19 tregul popor dupre lege, luând sânge de viței și de capre cu apă și lână roșie și cu issop, a stropit cartea și tot poporul, dicând: Acesta este sângele așeđămîntului, care Dumnezeu l-a 20 ordonat voue. Anca și cortul și tóte vasele de serviciu asemenea le-a stropit cu sânge. Si dupre lege mai tóte se cu- 21 rătesc cu sânge; și fără vîrsare de sânge nu se face ertare.

Trebua dar ca tipurile celor ceresci si se curățescă cu 23 acestea; ear insuși cele ceresci cu mai bune sacrificii de căt acestea. Căci nu în sănte făcute de mâna a intrat Christos, 24 cari sunt antipite celor adevărate; ci chiar în ceriu, spre a se arăta acum înaintea lui Dumnezeu pentru noi. Nici ca de 25 multe ori si se oferescă pre sine, precum archiereul intră în cele sante in fie-care an cu sânge străin; Căci atunci ar fi 26 trebuit si suferă de multe ori de la intemeierea lumiei; ci acum odată la finitul seculilor s'a arătat, spre a disfășa păcatul prin sacrificiul seu. Si precum este hotărît omenilor odată si móră, 27 ear după aceea judecată, Aşa și Christos o dată fiind oferit 28 si rădice păcatele multora, se va arăta a doua óră fără păcat spre mântuire celor ce'l ascăptă.

Căci legea având umbra bunurilor viitòre, ear nu insaș-X imaginea lucurilor, nici odată nu pote cu aceleași sa- crifici, cari in fie-care an se oferesc neconenit, si facă per- fecti pre cei ce le oferesc. Căci atunci aú nu ar fi incetat 2 ele a se oferi? pentru că odată fiind curății, cei ce oferesc, nu ar mai ave nici o consciință de păcat. Înse prin acestea se face in fie-care an amintire de păcat. Căci nu este possibil, ca sânge de tauri și de capre si rădice păcatele. Pentru aceea intrând in lume dice: Sacrifici și prosfiră nu ai voit, ear corporul mi-ai pregătit; Olocauste și sacrifici pentru păcat nu î plac. Atunci am dis: Eca viu, (in incepul cărei este scris despre mine,) si fac voea ta, si o Dumnezeule. Mai sus dicând: Sacrifici și prosfiră si olocauste și sacrificiil pentru păcat nu ai voit, nici nu î plac, cari se oferesc dupre lege;

9 Atunci a dis: Ecă viu și fac voea ta, o Dumnezeule; el rădică pre ceea d'intâi, pentru ca să stabilească pre cea de a doua.
 10 Prin această vose suntem sănăti prin sacrificarea corpului lui Iisus Christos odată.
 11 Și tot precul stă în toate dilele făcând serviciu, și oferesc de multe ori aceleași sacrificii, cari nici odată nu pot să rădice peșcate. Ear acesta, după ce a oferit un singur sacrificiu pentru peșcate, să așează pentru tot-de-a-una dă drepta lui Dumnezeu;
 12 Asceptând în urmăre până se vor pune inimicul lui
 13 așternut picioarelor lui. Căci cu un sacrificiu a adus la perfecțiune pentru tot-de-a-una pre ceea ce se sănțesc.
 14 Aceasta nu mărturisesc și Spiritul cel Sânt; căci după ce a
 15 dis mai nainte: Aceasta este așeđământul care voi face cu
 16 dinșii după acele dile, dice Domnul: Pune-voi legile mele în
 17 ânina lor, și în cugetele lor le voi scrie, el odauge: Si pă
 18 cetele lor și fără-de-legile lor nu le voi mai aminti. Ear unde este ertare de acelea, acolo nu mai este sacrificiu pentru peșcate.
 19 Drept aceea, fraților, având îndrăsuñă a intra în cele sânte
 20 prin sângele lui Iisus, Pe cale nouă și vie, care ni-a înnoit-o,
 21 prin perdeaua, adică prin corpul scu; Si având preut mare
 22 preste casa lui Dumnezeu; Si ne apropiam cu adevărată ani
 23 mă, asigurări fiind în credință, și stropi la ânimi pentru
 24 curătire de conștiința cea rea, și spălați la corpă cu apă cu
 25 rată; Si ținem mărturisirea speranței noastre neclătită; (căci
 26 credincios este cel ce a promis); Si si căutăm și escităm unul
 27 pre altul spre dragoste și spre fapte bune; Nepărăsind adu
 28 narea noastră, precum aș unii datină; ci si ne indemnăm unul
 29 pre altul; și cu atâtă mai mult, cu cât vedeți apropiindu-se diua.
 30 Căci dacă peșteauim de bună vose după ce am primit cuno
 31 scința adevărului, nu mai reまne sacrificiu pentru peșcate; Ci
 32 ore-care acceptare înfricoșată a judecătei, un zel ardător, care
 33 va să consume pre cel adversari. Lepădând cineva legen lui
 34 Moise, moře fără de milă prin doi seu trei marturi; Căt de
 35 mai aspră socotiți că trebuie să fie pedepsa celui ce a călcăt
 36 pre Fiul lui Dumnezeu, și a socotit spurcat sângele așeđămâ
 37 tului cu care s'a sănăt, și a insultat Spiritul harului? Căci
 38 scim pre cel ce a dis: A mea este resbunarea, eu voi replăti,
 39 dice Domnul. Si eařăši: Domnul va judica pre poporul seu.
 40 Infricoșat lucru este a cădăc în mâinile Dumnezeului celui viu.
 41 Ear aduceți-vi aminte de dilele cele mai d'înainte, în cari,
 42 luminându-vă aș suporât mare luptă de suferință; De o
 43 parte făcându-vă privelă prin defaimări și strimtorări; ear de
 44 altă parte socii fiind celor ce aș fost tractați astfelii. Căci
 45 aș compătimi la lanțurile mele, și jefuirea de averile vostre
 46 aș primit-o cu bucurie, sciind că aveți în cerluri mai bună și

mai sigură esență. Nu lepădați dar increderea voastră, care 35
are mare resplătire.

Căci aveți trebuință de răbdare, ca, făcând voea lui Dumnezeu, să primiți promisiunea. Căci încă pucin timp, și cel 36
ce este și vie va veni, și nu va întârdia. Ear dreptul va trăi 37
prin credință; ear de se va sufi cineva, sufletul meu nu va
avea plăcere într'insul. Ear noi nu suntem din cei ce se sfătuiesc spre perdere; ci din cei ce cred spre dobândirea sufletului. 39

CAP. XI.

*Esempie luate din Vechiul Testament, care descriu natura, puterea
și resplătirea credinței.*

Ear credința este adeverul celor sperate, învederarea lucruilor celor nevăzute. Căci prin acesta s'a probat 1
cei de demult. 2

Prin credință pricepem că lumea s'a făcut prin cuvântul lui Dumnezeu, că cele ce se văd nu s'a făcut din cele văzute. 3

Prin credință Abel a oferit lui Dumnezeu sacrificiu mai esențial decât Cain, prin care a luat mărturisirea, că a fost drept, mărturisind Dumnezeu de darurile lui; și prințacăstă desigur, 4
încă vorbesc.

Prin credință Enoch s'a strămutat, ca și nu văde mărte; și 5
nu s'a aflat, pentru că Dumnezeu l-a strămutat; căci mai năște de strămutarea lui a luat mărturia aceasta, că a bine-plăcut lui Dumnezeu. Dar fără credință nu este posibil a' bine-plăcut, 6
căci cel ce se apropie de Dumnezeu trebuie să crede că el este, și că este resplătitor celor ce'l caută.

Prin credință Noe înșinuia fiind de Dumnezeu despre cele 7
ce încă nu se văzuseră, temându-se a gătit arcă spre măntuirea casei sale; și prin acesta a condamnat lumea, și s'a făcut moscenitor dreptatei celei din credință.

Prin credință Abraam, chiamat fiind de a ești la locul, care 8
era sălăia spre moscenire, a ascultat; și a eșit, nesciind unde merge. Prin credință a petrecut în pământul promisiunii, ca 9
într'un pământ străin, în corturi locuind cu Isaac și cu Iacob, moscenitorii aceleiași promisiuni; Căci acceptă cetatea, 10
care are temeliu, al căreia architect și creator este Dumnezeu.

Prin credință și însăși Sarra a primit putere spre concepere 11
semînței, și preste timpul etăței a născut, pentru că a socotit credincios pre cel ce a promis. Pentru aceea s'a născut dintr'unul, și acela ca și mort, ca stelele cerului în multime, și ca nășipul cel nenumerabil de pe malul mării. 12

Acestia totuși au murit în credință, neprimind cele promise, 13
ci de departe văzându-le, și convingându-se de ele, și îmbrățișându-le, și mărturisind că erau străini și perigrini pe pământ. 14

- 14 Căci cei ce dic unele ca acestea, declară învederat că caută
 15 patrie. Și de și-ar fi adus aminte de aceea din care așa eșit,
 16 așa avut destul timp a se întorce. Ear acum doresc de
 patriea cea bună, adică de cea cerescă; pentru aceea nu se ru-
 17 găsit cetate.
 18 19 Prin credință Abraam, ispitit fiind, a oferit sacrificiu pre
 Isaac, și cel ce primise promisiunile oferia pre cel unul-născut;
 Despre care s'a dîs: In Isaac și se va numi semiușă; Socotind
 că pote Dumnezeu a'l scula și din morți; de unde 'l-a și pri-
 mit într'un felu de asemănare.
 20 Prin credință Isaac a bine-cuvântat pre Iacob și pre Esaă
 în privința celor viitoră.
 21 Prin credință Iacob murind, a bine-cuvântat pre fie-care din
 fiil lui Iosef, și s'a închinat, rădîmându-se pe capul toțegului său.
 22 Prin credință Iosef murind a făcut mintire de esirea fiilor
 lui Israel, și a dat ordin despre oștele sale.
 23 Prin credință Moise, când s'a născut, a fost ascuns de pă-
 riunii sei trei luni, fiind că 'l-a vădut prunc frumos; și nu s'a
 24 temut de ordinul regelui. Prin credință Moise făcându-se
 25 mare, a refuzat a se numi fiul fiiei lui Faraon; Preferind a
 suferi cu poporul lui Dumnezeu, decât a gusta plăcerile păca-
 26 tului cele trecătoare; Socotind defaimarea lui Christos mai
 mare avuție decât tesaurile Egiptului; căci se uita la resplătire.
 27 Prin credință a lăsat Egiptul, netemendu-se de urgia regelui;
 28 căci a remas statornic, ca cum ar vedé pre cel nevisibil. Prin
 credință a făcut pascile și vîrsarea sângeului, ca cel ce perdea pre
 cei ântaiu-născuți să nu se atingă de dinșii.
 29 Prin credință așa trecut Marea Roșie ca pe uscat; ceea ce
 Egiptenii încercându-o, s'a inecat.
 30 Prin credință muri Ierichonulu a cădut, după ce așa fost
 încunjurați șepte dile,
 31 Prin credință Rahab, meretricea, nu s'a perdit împreună cu
 cei necredincioși, pentru că primește iscădele cu pace.
 32 Și ce voiu mai dice? căci nu'mi ajunge timpul a spune de
 Ghedeon, și de Barac, și de Samson, și de Iefthae, și de David,
 33 și de Samuel, și de profetii; Cari prin credință așa biruit re-
 gate, așa lucrat dreptate, așa căstigat promisiunile, așa astupat
 34 gurile leilor; Așa stins puterea focului, așa scăpat de ascuți-
 tul sabiei, așa făcut tarî din slăbiciune, așa fost tarî în resbele,
 35 așa întors armatele inimicilor în fugă; Femeile așa primit prin
 inviere pre morții lor copii, și unii așa torturat, neasceptând
 36 scăparea, ca și dobândescă mai bună inviere; Ear alții așa avut
 37 ispiti de batjocuri, și âncă și de lanțuri și de închisori; S'a
 ucis cu petre, așa tăiat cu ferestreul; așa fost ispitii, așa murit

ocist de sabie; aă cutrierat in cojocă și in piei de capre, fiind iu lipsă, necăjiți, rău trătați; (De cari lumea nu era demnă;) 38 rătăcind in pustii, și in munți, și in pesceri și in crăpăturile pământului.

Acestia totă, desă probați prin credință, nu aă primit cele 39 promise; Dumneadeu prevădend ceva mai bun pentru noi, ca 40 aceia fără de noi să nu se perfectioneze.

CAP. XII.

Indemnare spre a suferi tōte pentru Iisus Christos și dupre exemplul seu.

Drept aceea și noi având imprejurul nostru atâtă nor de 1 marturi, și lepădăm tótă sarcina, și păcatul cel ce lesne ne incunjură, și să facem cu răbdare cursul, care stă înaintea noastră; Căutând la Iisus, autorul și implinitorul credinței; 2 care in locul bucuriei ce îi presta a răbdat crucea, disprețuind rușinea, și a sedut d'ă drépta tronului lui Dumneadeu.

Dar gândiți-vă la cel ce a răbdat ast-feliu de contravorbire 3 din partea păcătoșilor asupra sa, ca și nu vă osteniți, discu- 4 ragiați fiind in cugetele vostre. Căci âncă nu ați resistat până la sânge, luptându-vă contra păcatului. Si ată uitat măngă- 5 ierea, care vă vorbesce ca unor fi: Fiul meu, nu disprețui coregerea Domnului, nici nu fi discurăgiat, mustrat fiind de el. Căci pre care iubesc Domnul îl corege, și bate pre tot fiul, 6 pre care primește. De suferiți coregere, Dumneadeu vă trătează 7 ca pre nisice fi; căci care fiu este, pre care părintele nu'l corege? Ear de sânteți fără coregere, căreia toți sunt părtași, 8 atunci sânteți bastardi, ear nu fi.

Pe lângă acesta am avut părinți dupre corp, cari ne-aă co- 9 regeat, și i-am respectat; aă nu ne vom supune cu atată mai mult Părintelui spiritelor, și să trăim? Căci aceia ne-aă co- 10 regeat pentru puçine dile dupre părere lor; ear acesta spre folosul nostru, ca și participăm la sănătirea lui. Ear tótă core- 11 gerea in timpul de față nu se pare a fi de bucurie, ci de in- tristare; ear mai pe urmă produce fructe pacifice ale dreptăței pentru cei ce s'aă deprins prin ea.

Pentru aceea rădicați mânilă cele slabite, și genunchile cele 12 nepuținciose; Si faceți cărări drepte piciorelor vostre; ca cel 13 ce este schiop să nu se abată; ci mai bine să se vindece. Urmați 14 pace cu toți, și sănătirea fără care nimene nu va vedé pre Dom- nul; Ferindu-vă, ca nimene să nu se lipsescă de harul lui 15 Dumneadeu; ca nu rădiciñă de amăraciune, odrăslind in sus să 16 vă turbure, și print'aceea mulți să se spurce. Ca și nu fie ci- 17 uva disfrânat său profan ca Esaă, care pentru o mâncare 'și-a vândut primogenia sa. Căci sciți cum că după aceea, vrând 20*

și moscenescă bine-cuvântarea a fost disaprobat; căci nu a aflat loc de căință, măcar că și cu lacrimi o căuta.

18 Căci nu v'ati apropiat de muntele ce se putea pipăi, nici de focul ce ardea, nici de nor, nici de cetea, nici de visor, Nică de sunetul trîmbitei, și de vîcoea cuvintelor; ca sunetul căreia cei ce 20 o audiau, său rugat ca să nu li se mai repetescă cuvînt. Căci nu puteau suferi ceea ce li se ordona, că măcar fără de s'ar atinge de 21 munte, cu pietre se va omori, său cu săgetă se va săgeata. Si 22 aşa înfricoșat lucru era ceea ce se arata, că Moise a dis: M'am spăimîntat și mă cutremur. Ci v'ati apropiat de muntele Sion, și de cetatea lui Dumnezeu celui viu, de Ierusalemul cel 23 ceresc, și de mil de ângeri; De adunarea generală și biserică celor întări-născuți, cari sunt scriși în ceriu, și de Dumnezeu, Judicatorul tuturor, și de spiritele dreptilor ce au ajuns 24 la perfectiune; Si de Iisus, Mediatorul așeđămîntului nou, și de sângele stropirei, care vorbesce mai bine decât *al lui* Abel.

25 Vedeți, ca să nu vă lepădați de cel ce vorbesce! Căci de nu au scăpat aceia cari său lepădat de cel ce vorbia pe pămînt, cu atâtă mai mult noi *nu vom scăpa*, de ne intorcem de la cel 26 ce vorbesce din ceriu; A căruia voce atunci a cutremurat pămîntul; ear acum a promis, dicând: Încă odată voiă clăti nu 27 numai pămîntul, ci și ceriul. Ear aceea ce dice: Încă odată, însemneză schimbarea celor ce se clătesc, ca a unor lucruri fă- 28 cute, ca să rămăne cele ce nu se clătesc. Drept aceea pri- mind o împărătie neclătită, și avem har, prin care putem servi 29 lui Dumnezeu cu placere, cu temere și cu sfială; Căci Dumnezelui nostru este foc mistuitor.

CAP. XIII.

Feliurite indemnări, urări și salutări.

1 2 **D**ragostea frățescă și remână între voi. Nu uitați iubirea de străini; căci prin acesta unii nesciind au ospetat an- 3 geri. Aduceți-vă aminte de cei legați ca împreună legați, și 4 de cei strimtoroți ca cei ce și voi sînuteți in corp. Cinstiția fie căsătoriea in tóte, și patul fără pată; ear pre disfrânați și 5 pre adulteri va judica Dumnezeu. Fără avariice fie conduita vîstră, și fiți îndestulat cu cele ce aveți; căci el a dis: Nu te 6 voiă părăsi, nici te voiă lăsa; Încăt ne incurăgăză de a dice: Domnul imi este ajutor, și nu mă voiă teme ce'mi va face omul.

7 Aduceți-vă aminte de conducătorii vostrui, cari v'au vorbit cu vîntul lui Dumnezeu, la al căror finit al vieței privind, și li 8 urmați credință. Iisus Christos același este eri și astă-di și 9 în etern. Să nu vă lăsați a vă învăluui de învățături feluri și străine; căci bine este ca prin har și se întărescă anima, nu cu mâncări, din cari nu s'au folosit cei ce au petrecut într'însele.

Aveam altar, din care nu aă drept a mâncă cel ce servesc 10
cortului. Căci ale cărora dobitoce săngele de archierei se 11
vîră in intru in cele sănte pentru păcate, ale acelora corporile
se ard afară dă taberă. Pentru aceea și Iisus, ca și sănțescă 12
pre popor cu săngele seu, a suferit afară de portă. Deci și 13
eșim la dinsul afară din taberă purtând defalmarea lui. Căci 14
aci nu avem cetate stătătoare, ci căutăm pre cea viitoră. Prin- 15
trînsul dar și oferim sacrificiu de laudă pururea lui Dumnezeu,
adică fructul buzelor ce se mărturisesc numelui seu.

Ear a face bine și a împărți si nu uități; căci de sacrificii ca 16
acestea Dumnezeu are plăcere. Ascultați de conducătorii vostrii, 17
și vă supuneți lor; căci ei priveghiează pentru sufletele văstre, ca
cel ce aă și dea sémă, ca și facă acesta cu bucurie, ear nu
suspinănd; căci acesta nu vă este de folos. Rugați-vă pentru 18
noi; căci ne incredem că avem bună conștiință, în tōte vrēnd
a vietui cuviințios. Ear cu atâta mai mult vă rog și faceți 19
acesta, ca și fiu redat voine mai curênd.

Ear Dumnezeul păcei, care a sculat din morții pre Domnul 20
nostru Iisus, pre Păstorul oilor cel mare, prin săngele aședă-
mântului etern. Si vă facă gata spre tot lucrul bun, ca și 21
faceti voea lui, lucrând în voi ceea ce este plăcut înaintea lui,
prin Iisus Christos; căruia fie glorie în seculii seculilor. Amin.

Si vă rog, fraților, primiți cuvîntul indemnării; căci pe scurt 22
v'am scris. Scîi că fratele Timotheu este eliberat; de va veni 23
curênd, vă voiă vedé impreună cu el. Salutați pe toți con- 24
ducătorii vostrii și pre toți sănții. Vă salută pre voi cel din 25
Italiă. Harul jie cu voi toți. Amin.

Cătră Ebrei s'a scris de la Italia și s'a trimis prin Timotheu.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

IACOB.

CAP. I.

*Indemnare la răbdare și veselie in suferință, și la adevărata primire
a cuvîntului lui Dumnezeu.*

Iacob serv al lui Dumnezeu și al Domnului Iisus Christos, 1
I celor doue-spe-dece seminții cari sunt împrăsciate, și se
bucure.

Frații mei, și aveți tot-dea-una bucurie, când cădeți in fe- 2
liurite ispite; Sciind că cercarea credinței văstre lucrreză răb- 3
dere. Ear răbdarea și fie deplină, ca și fiu perfectă și întregă, 4
in nimic având lipsă.

- 5 Ear de este cineva d'intre voi lipsit de înțelepciune, și cără
de la Dumnezeu, care dă tuturor liberalminte, și nu infruntează;
6 și i se va da. Ear și cără în credință, nimic îndoindu-se;
căci cel ce se îndoeșce este asemenea cu valul mărei, care de
7 vînturi se aruncă și se învâluesce. Acel om și nu gândescă
8 că va primi ceva de la Domnul. Bărbatul duplu la suflet este
nestatornic în toate cările sale.
- 9 10 Laude-se fratele umilit în înălțimea sa; Si cel avut în
11 umilirea sa; căci ca floră erbei va trece. Căci săroale resare
cu arșiță, și uscă erba, și floră ei cade, și frumusețea ei se perde;
așa și avutul se va vesteji în cările sale.
- 12 Fericit este bărbatul, care răbdă îspită; căci cercându-se
va primi cununa vieței, care o-a promis Dumnezeu celor ce l
13 iubesc. Nimene îspitindu-se și nu dice: Mă îspitesc de la
Dumnezeu; căci Dumnezeu este neîspitat de rele, și nu îspitesc
14 pre nimene; Ci fie-care se îspitesc, fiind tras și amăgit de a
15 sa poftă. Apoi poftă concepând, nasce păcat; ear păcatul
făptuindu-se, nasce morțe.
- 16 17 Nu vă rătăciți, frații mei iubiți. Tot darul bun și tot darul
perfect vine de sus, pogorindu-se de la Părintele luminilor,
18 la care nu este schimbare, nicăi umbră de mutare. Din a sa
voe ne-a născut cu cuvântul adevărului, ca și fim noi un felu
de primiu al creaturilor sale.
- 19 Drept aceea, frații mei iubiți, și fie tot omul grabnic la
20 audiu, tardiu la vorbit, tardiu la mânie; Căci mâniaea omului
21 nu lucrăză dreptatea lui Dumnezeu. Pentru aceea lepădând
totă necurăție și prisosință reuțătei, primiți cu blândeță cu
vîntul cel implantant în voi, care poate mântui sufletele voastre.
- 22 Dar fiți făcători cuvântului, ear nu numai ascultători, amăgind
23 pre voi înșivă. Căci de este cineva ascultător cuvântului, și
nu făcător, acela este asemenea cu omul, care și caută față
24 sa naturală în oglindă; Si care căutându-se pre sine s'a dus,
25 și îndată și a uitat cine era. Ear cel ce privesc în legea
cea perfectă a libertăței, și remâne într'insă, acela nefind as-
cultător cu uitare, ci făcător al lucrului, acesta va fi fericit în
lucrarea sa.
- 26 De se pare cui-va între voi a fi religios, și nu și înfrânează
limba sa, ci și înșelă ânima sa, acestuia religie este vană.
27 Religie curată și fără pată înaintea lui Dumnezeu și Părintele
este acesta: A cerceta pre cei orfani și pre văduve în strîmto-
rarea lor, și a se pădi pre sine nepătat de către lume.

Credința Creștinului trebuie să fie fără căutare în față dupre legea iubirii. Credința fără săpte este însăși în sine morță.

Frații mei, și nu aveți credința Domnului nostru Iisus Christos al gloriei cu făcărie. Căci de va intra în adunărea voastră vre-un om, purtând inel de aur, cu vestiment strălucit; și va intra și vre-un serac cu haină prăstă; și veți căuta la cel ce pórta vestiment strălucit, și îveți dice: Tu, potrivit, sedi aici; și seracului veți dice: Tu stă acolo, său sedi aici la picioarele mele; Aū nu suntești părtinitor între voi? și aū nu judecată dupre macsimile reale? Ascultați, frații mei iubiti! Aū nu Dumnezeu a ales pre seraci lumiei acesteia, bogăți în credință și moscenitori imperației, care o-a promis celor cel iubesc? Ear voi ați disprețuit pre cel serac. Aū nu bogății vă asupreso pre voi, și aceia vă trag la judecăț? Aū nu ei defaimă numele cel bun, dupre care suntești chiamați? De implinîți legea cea regală dupre scriptură: Si iubesci pre apăropele tău ca insuți pre tine, bine faceți; Ear de vă făcăriți, comiteți peccat, condamnându-vă de lege ca nisice călcători de lege.

Căci oră-cine va pădi tótă legea, și va gresi într'un punct s'a făcut tuturor vinovat. Căci cel ce a dis: Si nu comitti adulteriu, a dis și: Si nu ucișă. Deci de nu comitti adulteriu, dar ucișă: te-ai făcut călcător legei.

Așa si vorbiți și așa si faceți ca cei ce vor si se judice prin legea libertăței. Căci va aveă judecată fără milă cel ce nu face milă; și mila se laudă contra judecăței.

Ce folos este, frații mei, de ar dice cineva, că are credință, vre-un frate nu are? aū pôte credință și lămâuăscă? De va fi vre-un frate său soră golă și în lipsă de hrana cea de tóte dilele, și li va dice cineva d'intre voi: Mergeți în pace, incăldiți-vă și 16 săturăti-vă; inse voi nu li-ați da cele necesare pentru corp, care îl folosul? Așa și credința, dacă nu are fapte, este morță 17 de sine însăși. Va dice cineva: Tu ai credință, ear eū am 18 fapte; arată-mi credința ta fără faptele tale, și eū și voi arăta credința mea prin faptele mele. Tu credi că Dumnezeu unul 19 este, bine faci; și demouii cred și se cutremură. Voiesci dar 20 si înțelegi, O omule deserte, că credință fără fapte este morță? Abraam părintele nostru aū nu s'a indreptat prin fapte, când 21 a oferit pre Isaac fiul său pe altar? Vede că credința lucra 22 d'impreună cu faptele lui, și prin fapte s'a perfectionat credința? Și s'a împlinit scriptura, care dice: Si a cređut Abraam lui Dumnezeu, și i s'a considerat ca dreptate, și amic lui Dumnezeu 23 s'a chiamaț. Vedeți dar, că prin fapte se îndrepteză omul, 24 car nu numai prin credință. Asemenea âncă și Rahab, me- 25 retricea, aū nu s'a indreptat prin fapte, primind pre cei trimiș,

26 și scotându-ți pe altă cale? Căci precum corpul fără spirit este mort, aşa și credința fără fapte este mărtă.

CAP. III.

CAT. III. Limba poate vesti multe rele. Caracterul de înțelegere ce vine de sus.

- 1 Frații mei, nu fiți mulți învățători, sciind că vom și luăm
2 mai mare condamnare. Căci în multe gresim toți. De
3 nu gresesc cineva în cuvânt, acesta este bărbat perfect, și pote
4 a și infrâna și tot corpul. Eca cailor punem frânele în guri,
5 ca și ni se supue; și printre insele întorcem tot corpul lor. Eca
6 și corăbiile, deși sunt atât de mari, și se impinge de vînturi vio-
7 lente, tot se întorc de prea-mică cărmă încotro voiesce cărmașul.
8 Așa și limba mic membru este, dar mult se laudă. Eca pucin
9 foc, și căt de mare materie arde! Si limba este foc, o lume
10 a nedreptăței: așa se află limba între membrii nostri, încât spurcă
11 tot corpul, și aprinde cursul firei, și este însăși aprinsă de focul
12 iadului. Căci natura tuturor fărelor și a paserilor, și a teră-
13 tórelor, și a pescilor, se domolesc, și s'a domolit de ómeni.
14 Ear limba nimene din ómeni nu o pote domoli; este o neinfrâ-
15 nată reutate, plină de otrava aducetóre de mórtă. Cu dinsa
16 bine-cuvântăm pre Dumnedeu și Părintele, și cu dinsa bleste-
17 măm pre ómeni, cari sunt făcuți dupre imaginea lui Dumnedeu.
18 Dintr'aceeași gură ese bine-cuvântarea și blestemul. Frații mei,
19 acestea nu trebuie să fie așa. Aü dóră izvorul printre-aceeași
20 gură izvoresce dulce și amar? Aü dóră pote, frații mei, smo-
21 chinul și producă masline? séu viața de vie smochine? așa nici
22 un izvor nu poate face apă sărată și dulce.
23 Cine este înțelept și bine-sciitor între voi? și și arăte din viéta
24 cea bună faptele sale în blândea înțelepciunei. Dar de aveți
25 zel amar și certă în ánimile vóstre, nu vă laudați, nici minții
26 contra adeverului. Acésta nu este înțelepciunea, ce se po-
27 görî din sus, ci este pămîntescă, simțuală, demonescă, Căci
28 unde este zel amar și certă, acolo este neorinduélă și tot lucrul
29 rêu. Ear înțelepciunea cea de sus întăiu este curată, apoi
30 pacifică, blândă, lesne de convins, plină de milă și de fructe
31 bune, fără părtinire și fără fațărie. Ear fructul dreptăței se
32 sémenă în pace decâtă cei ce fac pace.

CAP. IV.

CAP. IV.

Despre neuniri și certe. Acela păcătuesc cărle scie a face binele și nul face.

- D**e unde *vin* resbele și sfădăi între voi? aū nu de aici, din poftele vóstre, cari se luptă in membrii vostri? Voi poftiți, și nu aveți; ucideți și invidiați, și nu puteți dobândi; vă sfădăi și faceți resbele, și nu aveți, pentru că nu cereți;

Voi cerești, și nu primiști, pentru că rău cerești, ca și consumați 3
în poftele văstre.
Adulterilor și adulterelor, aă nu sciți, că amicia lumei ini- 4
micia este cătră Dumnezeu? deci ori-care va vré și fie amic
lumei se face inimic lui Dumnezeu. Aă vi se pare, că scrip- 5
tura îndeseră vorbesce: Spiritul cel ce locuesce în noi poftesc
spre invidie? Înse mai mare har dă. Pentru aceea dice: 6
Domnul se opune celor mândri, și dă har celor umiliți. Su- 7
puniți-vă drept aceea lui Dumnezeu. Opuniți-vă diabolului, și
va fugi de la voi. Apropiați-vă de Dumnezeu, și se va apro- 8
pia de voi. Curățați-vă mâinile, păcătoșilor; și vă purificăți âni-
mule văstre, cei dupli la suflet. Fiți suferindă, și lâcrimați, și 9
plângeți; risul vostru și se întorcă spre jale, și bucuria văstră
în intristare. Umiliți-vă înaintea lui Dumnezeu, și el vă va 10
înălța.

Nu vorbiți de rău unul pre altul, frațiilor; cel ce vorbesce 11
de rău pre fratele *seu*, și judică pre fratele *seu*, vorbesce de
rău legea, și judică legea; ear dacă judici legea, nu esci făcă-
tor legei, ci judicator. Unul este legislatorul, care pote mân- 12
tui și perde; ear tu cine esci, care judici pre altul?

Venii acum cei ce dicești: Astă-di său mâne vom merge în- 13
tracel oraș, și vom sedea acolo un an, și vom neguțători, și vom
căstiga; Cari nu sciți ce se va întembla mâne; căci ce este 14
viță văstră? Este abur, care în pucin se arată, și după aceea
pere. În loc de a dice voi: De va vré Domnul și vom trăi, 15
vom face aceasta *seu* aceea. Acum vă lăudați în trufiea 16
văstră; ori-ce asemene laudă este rea. Drept aceea celu ce 17
scie a face bine, și nu'l face, ii este păcat.

CAP. V.

*Rea întrebuițare a bogăților. Răbdare în necasuri. Rugăciuni
pentru bolnavi. Mărturisirea păcatelor.*

Venii acum, bogăților, plângeți și vă tânguiți de nenoro- 1
tre, și vestimentele văstre le-aă măncat molile. Aurul și 2
argintul vostru a ruginit; și rugina lor va fi mărturie asupra 3
văstră, și va consuma corporile văstre ca focul. Aă strâns te-
saur la dilele cele de pe urmă. Eca plata lucrătorilor celor 4
ce aă secerat terenile văstre, carea o aă oprit, strigă; și stri-
gările secerătorilor aă intrat în urechile Domnului Sabaoth. 5
Aă trăit în desfătări și disfrânră pe pămînt; v'aă nutrit ca în
dina junghierei. Aă condamnat și aă omorit pre cel drept; 6
și el nu s'a oppus voue.

Drept aceea, frații mei, fiți îndelung-răbdători până la ve- 7
nirea Domnului. Eca agricultorul ascăptă fructul cel scump al

pământului, indelung-răbdând pentru dinsul, până ce va primi plă-
 8 timpurie și tărzie. Deci și voi răbdăți indelung; intărîți-vă și
 nimile vostre; căci venirea Domnului s'a apropiat.
 9 Nu ostați unul contra altuia, fraților, ca să nu vă condam-
 10 nați; éca judecătorul stă înaintea ușilor. Luați spre exemplu
 de suferință și de indelung-răbdare pre profetii cari au vorbit
 11 în numele Domnului. Éca fericim pre cei ce au răbdat. De
 răbdarea lui Iob ați anșit, și finitul Domnului ați văzut; căci
 Domnul este mult milostiv și îndurat.
 12 Ear mai nainte de tóte, frații mei, să nu vă jurați, nici pe
 ceriu, nici pe pământ, nici cu alt ori-care jurământ; ci fie al
 vostru da, da; și nu, nu, ca să nu cădeți în condamnare.
 13 De sufere cineva între voi? să se róge. De este cineva ve-
 14 sel? și psalmodiez. De este cineva bolnav între voi? și chiă-
 me presbiterii bisericei; și să se róge pentru dinsul, ungându-l
 15 cu oleu în numele Domnului. Si rugăciunea credinței va mân-
 tui pre cel bolnav, și Domnul îl va rădica; și de va fi făcut
 16 păcate, i se vor erta. Mărturisiti-vă unul altuia păcatele și
 vă rugați unul pentru altul, ca să vă vindecați. Mult pôte ru-
 17 găciunea cea eficace a dreptului. Ilie era om asemene păti-
 mași ca noi, și s'a rugat ferbinte, ca să nu ploae; și nu a plouat
 18 pe pămînt trei ani și șese luni. Si earăși s'a rugat, și ceriul
 a dat ploae, și pămîntul a produs fructul seu.
 19 Fraților, de se va rătăci cineva între voi de la adevăr, și l
 20 va întorci cineva; Si scie, că cel ce a intors pre păcatos de
 la rătăcirea cărei sale, va măntui suflet din mórte, și va aco-
 peri mulțime de păcate.

EPISTOLA GENERALĂ

ÎNTÂIA A LUI

P E T R U .

CAP. I, II.

Despre renascere. Despre încercarea credinței noastre. Datorile celor renăscuți, ale celor supuși, ale servitorilor și ale altora.

1 Petru, apostol al lui Iisus Christos, nemernicilor celor im-
 prăsciați prin Pont, Galatiea, Cappadociea, Asia și Bi-
 2 thinia; Aleși dupre prescriență lui Dumnezeu Părintelui, în
 sănătarea Spiritului, spre ascultarea și stropirea săngelui lui Iisus
 Christos: Har jie voue, și pace si se immultescă.
 3 Bine-cuvîntat fie Dumnezeu și Părintele Domnului nostru
 Iisus Christos, care dupre mare mila sa ne-a renăscut spre spe-

rauă vie, prin învierea lui Iisus Christos din morții, Spre mo- 4
scenire nesticăciósă, și nepătătă, și nevestejită, păstrată în ce-
riuri pentru voi; Cari sunteți pădiți cu puterea lui Dumnezeu 5
prin credință spre mântuire, gata a se discoperi în timpul de
pe urmă; In care vă bucurăți, deși acum pentru pucin timp, 6
dacă trebuie să fie, sunteți amărăți prin felurite ispite; Ca 7
cercarea credinței văstre cea cu mult mai prețioșă decât aurul
cel peritor și care se cărcă prin foc, și se afle spre laudă și
onore și glorie în arătarea lui Iisus Christos; Pre care ne- 8
rejdențu-l îl iubiți; in care înse credând, deși acum nu'l vedeti,
vă bucurăți cu bucurie nespusă și gloriosă; Dobândind scopul 9
credinței văstre, mântuirea sufletelor văstre.

Pentru care mântuire a căutat și au cercetat profetii, cari 10
au profetit despre harul ce vi era *hotărît*; Cercetând în care 11
și în ce feliu de timp li arăta Spiritul lui Christos cel dintr'însui,
mai 'nainte vestind suferințile lui Christos și gloria de pe urmă;
Cărora s'a discoperit, că nu lor însuși, ci noue serviau în a- 12
cestea cari acum se vestesc voie, prin cei ce v'au predicat e-
vangelia prin Spiritul Sânt trimis din cîrui; spre care doresc
angerii și privescă.

Pentru aceea incingând cōpsele cugetului vostru, fiți treji, 13
și acceptați cu speranță deplină harul, care vi se aduce în ară-
tarea lui Iisus Christos; Ca fiți ascultători neconformându-vă cu 14
poftele cele de mai 'nainte ale necunoscinței văstre; Ci precum 15
cel ce v'a chăinat este sănt, aşa și voi fiți sănti, în totă petre-
cerea. Căci scris este: Fiți sănti, că eū sunt sănt. 16

Și dacă invocați pre Părintele, care judică fără părtinire 17
dupre lucrul fie-căruiă, și petreceti timpul înstrăinării văstre cu
fnică; Sciind, că nu cu cele stricătoare, *precum* argint și aur, 18
v'ati rescumpărat de petrecerea văstră deșertă tradițională;
Ci cu scumpul sânge al lui Christos, ca al unui miel inocent 19
și nepătat; Care era hotărît mai 'nainte de intemeierea lu- 20
mei, dar s'a arătat în anii cei de pe urmă pentru voi, Cari 21
prințr'insul atât creditul în Dumnezeu, care l-a inviat din mortii
și l-a dat glorie, ca credința și speranța văstră și fie în Dumnezeu.

Deci curățind sufletele văstre cu ascultarea adevărului prin 22
Spirit, spre nefăçarnica iubire de frați, din animă curată iubi-
ți-vă unul pre altul ferbinte; Fiind renăscuți nu din semință 23
sticăciósă, ci din nesticăciósă, prin cuvântul lui Dumnezeu
cel viu, care remâne în etern. Căci tot corpul este ca érbă, 24
și totă gloria omului ca flórea erbei; Érba se uscă, și flórea 25
ei cade; Ear cuvântul Domnului remâne în etern. Și acesta 26
este cuvântul cel ce vi s'a vestit.

Deci lepădând totă reutatea și totă violenia, și făcăriea, II
și invidiile, și vorbirea de rêu, Ca nisce prunci de 2

curând născută, dorință lapte rational și nefalsificat, ca să creșteți
 3 prin el; Dacă intrădevăr atât gustat, că Domnul este bun.
 4 Cătră care apropiindu-vă, cu cătră o piatră vie, deconsiderată
 5 intrădevăr de omeni, ear alăsă la Dumnezeu și prețiósă; Si
 6 voî însă-vă ca nisice pietre vîl, vă edificați casă spirituală, preuție
 7 săntă, și oferijă sacrificii spirituale, plăcute lui Dumnezeu prin
 8 Iisus Christos. Pentru acesta se și cuprinde în scripturi: Eca
 9 puiu in Sion piatră ânghiulară, alăsă, prețiósă; și cel ce va
 10 crede in ea nu se va rușina. A văstră este onoarea celor ce
 11 credeți; ear celor necredințoși, piatra ce o să deconsiderează
 12 ditorii, acesta s'a făcut piatră ânghiulară; Si piatră de po-
 13 tecnire și piatră de struncinare celor ce se potecnesc de cuvânt,
 14 find neascultători; spre care sunt și hotărîți. Ear voî sănseți
 15 neam ales, preuție regală, națiune săntă, popor căstigat, ca să
 16 vestiți bunătățile celui ce v'a chiămat din întuneric la minu-
 17 tă nată sa lumină; Cari odiniorră nu erați popor, ear acum săn-
 18 teți miluiți.
 19 Iubițiilor, vă indemn ca pre nisice înstrăinați și perigrini și vă
 20 feriți de poftele cele trupesci, cari se luptă contra sufletului;
 21 Având petrecerea văstră bună între ginte; ca fiind voi calom-
 22 niati ca nisice făcători de rele, ei, vădând faptele văstre cele
 23 bune, și glorifice pre Dumnezeu în diua cercetării.
 24 Deci supuneți-vă la totă ordinea omenescă pentru Domnul;
 25 ori Imperatului, ca celu mai pe sus; Ori guvernătorilor, ca
 26 celor trimiși de el spre pedepsirea făcătorilor de rele, și spre
 27 laudă făcătorilor de bine. Căci aşa este voea lui Dumnezeu,
 28 ca cu facerea de bine să amuțeți necunoșința oménilor celor
 29 fără de minte; Ca cei liberi, și nu ca cum atât ave libertatea
 30 ca un acoperiment reuțătei, ci ca servii lui Dumnezeu. Res-
 31 pectați pre toții; iubiți frățiea; temeți-vă de Dumnezeu; ono-
 32 rați pre Imperatul.
 33 Servitorilor, supuneți-vă stăpânilor vostrui cu totă frica, nu
 34 numai celor bună și blândă, ci și celor aspri. Căci acesta este har,
 35 de rabdă cineva tristeță pentru conștiința cătră Dumnezeu, su-
 36 ferind cu nedreptate. Căci ce laudă este, dacă gresind și pe-
 37 depindu-vă, veți răbdă? înse dacă bine-făcând și suferind veți
 38 răbdă, acesta este bine-primit înaintea lui Dumnezeu. Spre a-
 39 cesta văți chiămat; căci și Christos a suferit pentru noi, lăsân-
 40 du-ni exemplu, ca și urmați urmelor lui; Care nu a făcut
 41 păcat, nicăi să aflat vicleșug în gura lui; Care insultat fiind,
 42 nu a contra-insultat; suferind, nu a amenințat; ci se supunea
 43 celul ce judecă drept; Care însuși a rădicat păcatele noastre
 44 cu corpul său pe lemn, ca noi disfăcându-ne de păcate, și trăim
 45 în dreptate; cu a căruia rană văți vindecat. Căci erați ca

nisce și rătăcite; înse v'atî întors acum la Păstorul și Episcopul suflorilor vostre.

CAP. III.

Datorile femeilor și ale bărbaților. Îndemnare la dragostea de frați și la suferirea cu răbdare.

Asemenea, femeilor, supuneti-vă bărbaților vostrui; ca, dacă prin petrecerea femeilor; Vădând petrecerea voastră cea curată și cu frică. Al cărora ornament și fie nu impletirea rătățită cu frică. Ci omul cel ascuns al ânimei, care în afară a pérului, și întrebunțarea lucrurilor de aur, său îmbrăcarea vestimentelor; Ci omul cel ascuns al ânimei, care conține în nestricarea spiritului bland și lin; acesta este înaintea lui Dumnezeu de mult preț. Căci aşa odinioară și săntele femei, care sperau în Dumnezeu, se ornau, supuindu-se bărbaților lor; Precum Sarra asculta pre Abraam, chiămându-l domn; căreia suntești fiu, dacă faceti bine, și nu vă temeți de nimic.

Asemenea, bărbaților, locuți împreună cu dinsele cu chibsuță, dând onore femeiei ca unuia vas mai slab, și commoscenitorale harului vieței, ca și nu se impedece rugăciunile vostre.

In fine, toti și fiți cu un cuget, milostivi, iubitori de frați, indurători, umiliți; Neresplătind rău pentru rău, său insultă pentru insultă, ci din contra, bine-cuvântând; sciind că spre acestea suntene și chiamați, ca și moscenii bine-cuvântarea. Căci cel ce voiesce și iubescă vieță, și și vădile bune, și și oprescă limba sa de la rău, și buzele sale și nu vorbescă violență; Si se abate de la rău, și și facă bine; și caute pacea, și și o urmează. Căci ochii Domnului sunt spre cei drepti, și urechile lui spre rugăciunea lor; ear faça Domnului este contra celor ce fac rele. Si cine este cel ce vî va face rău, de veți fi următori binelui? Ci de veți suferi pentru dreptate, fericiti veți fi; și și nu vă temeți de dinșii, nici și nu vă turburați; Ci și sănții pre Domnul Dumnezeu în ânimele vostre, și și fiți gata pururea a da respuns la cel ce vî cere cuvîntul despre speranța voastră, cu blândețe și cu frică; Având consciință bună, ca, când vă calamnează ca pre nisce făcători de rele, și se rusineze cei ce hulesc petrecerea voastră cea bună in Christos. Căci mai bine este, dacă voiesce Dumnezeu, ca și suferiți facând bine, ear nu facând rău.

Căci și Christos odată a suferit pentru păcate, cel drept pentru cei nedrepti, ca și ne aducă la Dumnezeu, omorindu-se cu corpul, ear înviind cu spiritul. In care s'a și dus, și a predicat spiritelor din închisorile; Celor ce fuseseră neascultători odinioară, acceptând indelungă-răbdarea lui Dumnezeu în filele lui Noe, precând se facea arca, in care pucine, adică opt

21 suflete, s'aț măntuit prin apă; A căreia antitip, botezul, și
acum ne măntuesce, (nu lepădarea necurățirei corpului, ci re-
spunsul unei bune conștiințe către Dumnezeu,) prin invierea lui
Iisus Christos; Care sede dă dreptă lui Dumnezeu, după ce
s'a suiat la ceriu, supuindu-i-se ângerii și stăpânile și puterile.

CAP. IV.

Indemnare spre a trăi în trezvie, în priveghiere și în rugăciuni.

- 1 **D**eci fiind că Christos a suferit pentru noi în corp, înar-
2 mați-vă și voi cu același cuget; căci cel ce a suferit în
3 corp a incetat de pecat; Ca și nu mai trăescă restul tim-
4 pului *său* în corp dupre poftele omenesci, ci dupre voea lui Dum-
5 nezeu. Căci destul nici este, că în timpul cel trecut al vieței
6 am implinit voea păgânilor, ămplând în disfărări, în poftă, în
7 betăi, în ospețe, în băuturi, și în cele urite a idololatriei;
8 Pentru care se minună că nu alergați cu *dinșii* la același esec
9 de disfărări, defaimându-re. Cari vor da sămă la cel ce este
10 gata și judice pre cel vii și pre cel morți. Căci și spre a-
11 cesta s'a predicat evangheliea morților, ca și se judice dupre
om în corp, înse și viețe dupre Dumnezeu în spirit.
12 Ear finitul tuturor s'a apropiat; deci fiți treji, și priveghiați
13 spre rugăciune. Ear mai nainte de tôte, aveți dragoste fer-
binte între voi; căci dragostea acopere multime de păcate.
14 Fii iubitorî de străinătate între voi fără de murmur. Pie-care
15 precum a primit darul, și l'intrebuiuști unul pentru altul, ca
16 nisice buni îngrijitorî ai harului celui variat al lui Dumnezeu.
17 De vorbescineva, și vorbescă ca cuvintele lui Dumnezeu; de
18 servescineva, și servescă ca din puterea care o dă Dumnezeu; ca
19 în tóte și se glorifice Dumnezeu prin Iisus Christos, căruia
20 fie gloria și domnie în seculii secolilor. Amin.
21 Iubiților, nu vă mirați de aprinderea spre ispită ce vi se
22 întemplă, ca de o întemplare străină; Ci mai bine bucurăți-
vă, fiind că participați la suferințile lui Christos; ca și în ară-
tarea gloriei lui să vă veseliți cu bucurie mare. De sunteți
23 defaimați pentru numele lui Christos, fericiti sănătuți; căci spi-
ritul gloriei și al lui Dumnezeu repausă preste voi; din partea
24 lor se hulesce, ear din partea vostre se glorifică. Ear nimene
25 din voi să nu sufere ca ucigaș, său fur, său facător de rele, său
26 observător de cele străine; Ear dacă ca un Chrestiu, și
27 nu se rușineze; ci mai bine să glorifice pre Dumnezeu în acăstă
28 privință. Căci timpul a venit, ca și se începă judicata de la
29 casa lui Dumnezeu; ear dacă începe mai întâi de la noi, care
30 va fi finitul celor ce nu ascultă de evangheliea lui Dumnezeu? Si
31 dacă dreptul abia se măntuesce, cel impios și păcătos unde se

ra arăta? Pentru aceea și cei ce sufer dupre voea lui Dumnezeu, să și încredințeze sufletele lor lui ca unuī Creator credios în facerea de bine.

CAP. V.

Datorile presbiterilor bisericii și ale tinerilor. Indemnare la trezire și la priveghiere.

Pre presbiterii cei dintre voi îi indemn, ca cel ce sunt impreună presbiter, și martur al suferinților lui Christos, și părțea al gloriei celei ce va și se discopere; Păstorii turma lui Christos cea dintre voi, priveghând asupra-ți, nu cu sila, ci de voe, nu din interes reu, ci cu promptitate; Niciodată ca cun ați domina preste parochii, ci făcându-vă exemple turmei. Apoi când se va arăta Păstorul cel mare, veți primi cununa gloriei cea nevestejită.

Asemenea cei mai tineri, supunoți-vă celor mai bătrâni. Toți și vă supuneți unul altuia, și îmbrăcați-vă cu umilință; căci Dumnezeu se opune celor mândri, și dă har celor umiliți. Drept aceea umiliți-vă sub mâna cea tare a lui Dumnezeu, ca și vă înainte la timp; Totă grijă voastră aruncați-o spre dinsul; căci el se ingrijesc pentru voi.

Fiți treji, priveghiați, căci adversarul vostru diabolul ca urează răcind amblă, căutând pre cine și înghițe; Cărula oppuneți-vă, tari fiind în credință, sciind că acelăși suferință intimă și cei-l-alti frați ai vostru din lume.

Ea Dumnezeul a tot harul, care ne-a chișmat la gloria sa cea eternă prin Christos Iisus, acela pre voi, după ce ați suferit pucin, și vă dirige, și vă întărăscă, și vă face puternici, și vă intemeieze. Aceluia fie glorie și domnie în seculii seculilor. Amiu.

Prin Silvan, credinciosul frate, precum socotesc, am scris voie pucin, indemnându-vă și adeverind, că acesta este adeveratul har al lui Dumnezeu, în care stați. Vă salută pre voi biserica din Babilon cea impreună alăsă; și Marcu fiul meu. Salutați-vă unul pre altul cu sărutarea dragostei. Pace fie văoue tuturor celor în Christos Iisus. Amin.

EPISTOLA GENERALA

A DOUA A LUI
PETRU.

CAP. I.

Valoarea învățăturii Chrestine. Fructele credinței. Importanța mărturiei sociilor lui Iisus și profetilor.

- 1 **S**imon Petru, servitor și apostol al lui Iisus Christos, celor ce așă dobândit asemenea credință cu a noastră, întru dreptatea Dumnezeului nostru și a Mântuitorului Iisus Christos:
- 2 **H**ar fie voare, și pace să se înmulțească prin cunoșința lui Dumnezeu și a Domnului nostru Iisus Christos.
- 3 **P**recum dumnezeasca putere a lui nă-a dăruit tōte cele ce sunt spre viață și spre pietate, prin cunoșința celui ce ne-a
- 4 **c**hiāmat dupre glorie și virtute; Prin cari ni său dăruit mari și scumpe făgăduință; ca prin acestea să vă faceti părțașă dumneedesei naturi, fugind de corrupțiunea cea din lume prin poftă.
- 5 **S**i pentru acēsta întrebuițând totă silință, adăogăti la credință
- 6 **v**ostră virtutea, ear la virtute cunoșință; Ear la cunoșință
- 7 **i**nfrânarea; ear la infrâna răbdarea; Ear la răbdare pietatea;
- 8 **e**ar la pietate iubirea frățescă; ear la iubirea frățescă dragostea.
- 9 **C**ăci acestea fiind intru voi și abundând, vă vor face *a nu și* nici lenesi nici nefructiferi în cunoșința Domnului nostru Iisus
- 10 **C**hristos. Căci cel ce nu are acestea este orb și scurt la vedere, și uītă curățirea păcatelor sale celor de demult. Pentru
- 11 **a**ceea, fraților, mai mult siliști-vă și faceți sigură chiāmarea și alegerea voastră; căci acestea făcând, nu vă veți poteci nici o dată; Căci astfelii se va da voare deplină intrare în eterna
- 12 **i**mperație a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos.
- 13 **P**entru aceea nu voi neglije și aduce aminte pururea de
- 14 **a**cestea, măcar că scîpi, și sunteți intărîti într'acest adever.
- 15 **I**nse mi se pare a fi cu dreptul, până când sunt într'acest cort,
- 16 **a**vă discepta cu aducerea aminte; Sciind că preste pucin
- 17 **v**oi depune acest cort al meu, precum și Domnul nostru Iisus Christos mă-a arătat. Ear mă voi sili, ca, după treccerea mea din viață, să puteți tot-dea-una a vă aduce aminte de acestea.
- 18 **C**ăci noi nu urmând fabulelor maestrite v'am făcut cunoșcut
- 19 **p**uterea și venirea Domnului nostru Iisus Christos, ci marturi
- 20 **oc**ulari fiind ai majestăței acestuia. Căci a primit de la Dumnezeu Părintele onore și glorie, viind cătră dinsul o asemenea
- 21 **v**oce de la gloria cea mărăță: Aceasta este Fiul meu cel iubit,

in care am bine-voit. Si acăstă vóce noi o-am audit din ceriu 18
pogorindu-se, fiind cu dinsul in muntele cel sănt.
Si acum mai sigur ni este cuvîntul cel profetesc, la care 19
bine faceti luând aminte, ca la o lumină ce strălucesc in loc
intunecos, până ce știaua va lumina, si luceafelul va râsări in-
tru animile vostre; Sciind acăstă mai întâi, că ori-ce pro- 20
fie a scripturei nu este de dislegare particulară; Căci nu 21
priu voea ómenilor s'a făcut când-va profetie; ci purtaș de
Spiritul Sânt aú vorbit ómenii cei sănți ai lui Dumnezeu.

CAP. II.

*Predicere despre venirea de învățători minciunoși. Caracterul și pe-
depsa lor.*

Înse aú fost și profetii minciunoși in popor, precum și între 1
voi vor fi învățători minciunoși, cari pe ascuns vor intro-
duce eresuri perniciose, lepădându-se de Domnul ce î-a re- 2
scumpără, și aducându-șii lor grabnică perditione. Si dupre dis-
fruinăile lor vor urma mulți; din cauza căror se va defaima 3
calea adevărului. Si prin avariie cu cuvinte fictive vă vor
precupi pre voi; a căroră judicata, âncă de demult hotărîtă, nu
întârziă, nici perderea lor nu dormitează.

Căci dacă Dumnezeu pre ángerii, cari aú păcatuit, nu î-a 4
crutat, ci cu lanțurile intunericului legându-i, î-a aruncat in 5
tarar, și î-a trădat spre a se pădi la judicată; Si lumea cea 6
vechiă nu a crutat-o, ci pre Noe al optulea predicator al dreptăței
î-a pădit, aducând diluviu asupra lumei impioșilor; Si orașele 7
Sodomei și ale Gomorei reducându-le in cenușă, î-a condamnat
spre perditione, făcându-le exemple celor ce vor si petrecă in im-
pietate; Si pre dreptul Lot, ce era chinuit de petrecerea cea 8
disfrinată a celor vițioși î-a scăpat; (Căci dreptul acela lo-
cund între dinșii, și vădend și aușind de faptele lor cele fără-
de-lege își muncea sufletul seu cel drept din di in di;) Scie 9
Dumnezeu a scăpa de ispită pre cei pioși, ear pre cei nedrepti
și pădi la știaua judicătei, spre a se pedepsi; Cu atâtă mai 10
mult nu va cruta pre cei ce ámplă trupesc in pofta necurate,
și disprețesc domnia; Îndrăzneți, aroganți fiind, nu se cutre-
mără a vorbi de rêu autoritată. Pre când ángerii, cari aú mai 11
mare putere și tărie, nu aduc pîră hulitoră asupra lor înaintea
Domnului. Ear acestia ca nisice dobitoce fără de minte și 12
sensuale, născute spre cotropire și stricate, vorbesc de rêu de
cele ce nu înțeleg; și in corrupțiunea lor se vor perde; Si vor 13
primi plata nedreptăței; placerea socotind disfășarea cea de
tote dilele; pătași și vițioși fiind, se disfăză cu înșelăciunile
lor, ospătându-se cu voi; Ochi având plini de adulteriu, și 14
neputând inceta de la păcat; ademenind sufletele cele nestatornice,

15 având sănătatea deprinsă în avariie, fiind blestematului; Cari au lăsat calea cea drăptății, și au rătăcit, urmând pe calea lui Balaam
 16 al lui Bosor, care a iubit plata nedreptăței; Ear s'a mustrat pentru fără-de-legea lui; asinul cel mut vorbind cu voce omenească a opri nebuniea profetului. Acesteia sunt izvōre fără de apă; nori cari se pōrtă de vifor; cărora se păstrează negura intunericului în etern.
 17 Căci vorbind *cuvinte* îngânciate ale desertoarei, ademenesc prin pofta trupesci, și prin multe disfășurări pre cei ce d'abia
 18 au scăpat de cei ce trăesc în rătăcire. Făgăduindu-li libertatea, ei însuși sunt sclavi ai stricătoarei; căci de care este invins cineva, de acela s'a și aservit. Că dacă după ce au
 19 scăpat de la necurăție lumiei prin cunoștința Domnului și Măntuitorului Iisus Christos, în acelea earăși incurcându-se se înving,
 20 li s'a făcut cele de pe urmă mai rele decât cele dințăiu. Căci mai bine era lor a nu fi cunoscut calea dreptăței, decât după ce o au cunoscut, a se întorce înapoi de la sănătul comandament
 21 ce li s'a dat. Ear li s'a potrivit adevărul proverbului: Cânele s'a întors la vomitura sa, și porcul scăldat la tăvelitură în tină.

CAP. III.

Bătjocoritorii ce vor veni în dilele de pe urmă. Despre a două venire a lui Iisus Christos, și despre reînnoirea tuturor lucrurilor.

1 A cestă a două epistolă, iubișilor, vi scriu acum; în care discept mintea voastră cea curată cu aducerea a minte;
 2 Ca să vă aduceți aminte de cuvintele cele mai 'nainte vorbite de sănătii profeti, și de comandamentul nostru, cari suntem a-
 3 postoli ai Domnului și Măntuitorului; Acesta mai 'nainte sciind, că vor veni în dilele cele de pe urmă bătjocoritori, și
 4 bland dupre poftele lor. Si dicând: Unde este promisiunea venirei lui? căci de când părintii au adormit, tôte rămân așa precum aii fost din începutul creației. Căci ei nu voiesc a sci acesta, că prin cuvântul lui Dumnezeu ceriurile au fost de
 6 demult, și pământul s'a aşedat din apă și prin apă; Prin carea
 7 lumea cea de atunci cu apă inecându-se s'a perdit. Ear cere-
 rurile și pământul de acum printre aceleși cuvânt sunt păstra-
 te, păzindu-se pentru foc în diua judecăței și a perderei omene-
 nilor celor împioși.
 8 Ear, iubișilor, despre acesta să nu fiți în necunoștință, că înaintea Domnului o să este ca o mie de ani, și o mie de ani
 9 ca o zi. Nu va întârdia Domnul făgăduința sa, precum unii so-
 cot că întârdia; ci rabdă îndelung pentru noi, nevrând a se
 10 perde cineva, ci ca toți să vie la pocăință. Si va veni diua Domnului ca un fur năpteas; în care ceriurile vor trece cu su-

net mare, și elementele se vor topi ardând; și pământul și lumenile cele de pe dînsul vor arde.

Deci dacă tôte acestea se vor disfața, ce felii trebuie să fiți voi în săntă petrecere și pietate. Asceptând și grăbindu-vă spre venirea dilei lui Dumnezeu, în care ceriurile ardând se vor disfața, și elementele se vor topi ardând? Înse noi, dupre promisiunea lui, acceptăm cerințe noue și pământ nou, în care locuiesc dreptatea.

Pentru aceea, iubișilor, acestea asceptând, siliti-vă ca și vă sălăiți înaintea lui în pace, nepătați și fără de prihană. Și să îndelung-răbdarea Domnului nostru *este* mântuire; precum și iubitul nostru frate Pavel dupre înțelepciunea dată lui ră scris; Precum și în tôte epistoile sale, vorbind de acestea; în cari sunt unele greu de înțeles, pre cari cei ignoranți și nestatornic le pervertesc, ca și pre cele-lalte scripturi, spre a lor perdare.

Deci voi, iubișilor, acestea mai 'nainte sciind, pădiți-vă, ca nu și voi, ademeniți fiind cu rătăcirea celor rei, și cădeți de la statorniciea voastră. Ci și cresceti în harul, și în cunoștință Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos. Aceastuia *fie* glorie și acum și in etern. Amin.

EPISTOLA GENERALĂ

ÎNTĂIA A LUI

IOAN.

CAP. I.

Cuvîntul vieței, communiunea cu Christos, și mărturisirea păcatelor noastre.

Ceea ce era din început, ce am audit, ce am vădut cu ochii nostri, ce am privit, și mâinile noastre au pipăit, în privirea cuvîntului vieței; (Căci viața s'a arătat, și o-am vădut, și mărturisim, și vestim voue viața cea eternă, care era la Părintele, și s'a arătat noue;) Ceea ce am vădut și am audit vestim voue, ca și voi și aveți communiune cu noi; și communiunea noastră *este* cu Părintele, și cu Fiul lui, Iisus Christos. Și acestea scriem voue, ca bucuriea voastră și fie deplină.

Și acăsta este vestirea care am audit de la dînsul și anunțam voue, că Dumnezeu *este* lumină, și într'insul nă este nici-o întunecime. De vom dice, că avem communiune cu dînsul, și ămplăim în întuneric, mințim, și nu facem adevărul; Ear de vom ămplăi în lumină precum el este în lumină, avem com-

muniune unui cu alții, și săngele lui Iisus Christos, Fiului seu, ne curățește de tot păcatul.

- 8 De vom dice, că nu avem păcat, ne înselăm pre noi însine,
 9 și adevărul nu este în noi. De vom mărturisi păcatele noastre,
 el este credincios și drept, și ni erte păcatele, și și ne curățescă
 10 de totă nedreptatea. De vom dice că nu am păcatuit, îl fa-
 cem minciunos, și cuvântul lui nu este în noi.

CAP. II, III.

Fericirea cea mare a fiilor lui Dumnezeu, și cugetarea cei distinge.

- 1 Copiii mei, acestea vă scriu, ca și nu păcătuți. Si de pă-
 cătuesc cineva, avem mijlocitor către Părintele, pre Iisus
 2 Christos cel drept. Si acesta este împăcarea pentru păcatele
 noastre; și nu numai pentru ale noastre, ci și pentru ale totiei lumi.
 3 Si pentru acesta scim că l-am cunoscut, de vom pădi co-
 mandamentele lui. Cel ce dice: 'L-am cunoscut, și coman-
 damentele lui nu le pădesce, este minciunos, și adevărul nu este
 5 intr'insul. Ear cel ce pădesce cuvântul lui, într'adevăr în-
 tr'insul este dragostea lui Dumnezeu deplină; prin acesta cu-
 6 noscem că suntem intr'insul. Cel ce dice că rămâne intr'in-
 sul, datoresc și amble așa, precum el a amblat.
 7 Fraților, nu vi scriu comandament nou, ci comandament vechi,
 care a fost la voi din început. Acest comandament vechi este
 8 cuvântul, care ati audiat din început. Earăși comandament
 nou scriu voue, care este adevărat intr'insul și în voi; pentru-
 că întunericul trece și lumina cea adevărată acuma răsare.
 9 Cel ce dice că este în lumină și uresce pre fratele seu, este în
 10 întuneric până acum. Cel ce iubesc pre fratele seu rămâne
 11 în lumină, și intr'insul nu este scandal. Ear cel ce uresce
 pre fratele seu este în întuneric, și amblă în întuneric, și nu
 scie încotro merge, pentru că întunericul a orbit ochii lui.
 12 Scriu voue, fraților, pentru că vă se értă păcatele văstre pen-
 13 tru numele lui. Scriu voue, părinților, pentru că ati cunoscut
 pre cel ce este din început. Scriu voue, tinerilor, pentru că ati
 invins pre cel viclean. Scriu voue, copiilor, pentru că ati cu-
 14 noscut pre Părintele. Am scris voue, Părinților, pentru că ati
 cunoscut pre cel ce este din început. Am scris voue, tinerilor,
 pentru că sunteți tari, și cuvântul lui Dumnezeu rămâne în voi,
 și ati invins pre cel viclean.
 15 Nu iubiti lumea, nici cele din lume. De iubesc cineva lu-
 16 mea, dragostea Părintelui nu este intr'insul. Căci tot ce este
 în lume, adică pofta trupului, și pofta ochilor, și trufie vieței,
 17 nu este de la Părintele, ci este din lume. Si lumea trece cu
 pofta ei; ear cel ce face voea lui Dumnezeu rămâne în etern.
 18 Copiilor, este ora cea de pe urmă; și precum ati audit că

antichrist vine, și acum mulți s'au făcut antichriști; dintr'acesta cunoșzem, că este ora cea de pe urmă. Dintre noi aū eșit, 19 dar nu eraū d'intre noi; căci de ar fi fost d'intre noi, ar fi rămas cu noi; dar aū eșit, ca si se arăte că nu sunt toti d'intre noi. Înse voi aveți ungere de la cel Sânt, și scîci tôte. Nu 20 21 am scris voue, ca cum nu ați sci adevărul, ci ca cum 'l-ați sci, și cum că nici o minciună nu este din adevăr. Cine este min- 22 ciunulos, decât numai cel ce tagăducesc că Iisus este Christos; acesta este antichrist, care tagăducesc pre Părintele și pre Fiul. Tot cel ce tagăducesc pre Fiul nu are nici pre Părintele; ear 23 vel ce mărturisesc pre Fiul are și pre Părintele.

Deci aceea si rămăne în voi ce ati audit de la început. Dacă 24 aceea ce ati audit de la început va rămăne în voi, și voi veți rămăne în Fiul și in Părintele. Si acesta este promisiunea, 25 care el-n-a făcut, vițea eternă. Acestea am scris voue in pri- 26 virea celor ce vă înșelă. Ear ungerea, care ați luat de la 27 dinsul, rămâne in voi, și nu aveți trebuință, ca si vă iubețe ci- neva; și precum aceeași ungere vă înveță despre tôte, și este adevărata, și nu este minciunosă, și precum v'ați învețat, si re- 28 mănești într'aceea.

Si acum, copiii mei, rămănești într'insul; ca când se va arăta, 28 si avem incredere și să nu ne rușinăm înaintea lui la venirea lui. De scîci că este drept, cunoșteți că tot cel ce face drept- 29 tale s'a născut de la dinsul.

Vedeți ce feliu de dragoste nă-a arătat Părintele, ca si ne III numim fii ai lui Dumnezeu; pentru acesta lumea nu ne cunoște pre noi; căci nu 'l-a cunoscut pre dinsul.

Îubiților, acum suntem fii ai lui Dumnezeu, și âncă nu s'a 2 arătat ce vom fi; înse scim că, când se va arăta, vom fi ase- 3 menea lui; căci îl vom vedea precum este. Si tot cel ce are 3 acestă speranță într'insul, se curățesce, precum și el este curat. Tot cel ce comite păcatul calcă și legea, căci păcatul este că- 4 care de lege. Si scîci că el s'a arătat și rădice păcatele năs- 5 tre; și într'insul nu este păcat. Tot cel ce rămâne într'insul 6 nu păcatăresc; tot cel ce păcatăresc nu 'l-a vădut, nici nu 'l-a cunoscut.

Copiii mei, nimene si nu vă înșele; cel ce face dreptate este 7 drept, precum și el este drept. Cel ce comite păcatul este 8 de la diabolul; căci diabolul păcatăresc din început. Spre a- 9 cesta s'a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca si disfășeze lucrurile diabolului. Tot cel născut de la Dumnezeu nu comite păcat; 9 căci semința lui rămâne într'insul; și nu poate păcatui, pentru- 10 că s'a născut de la Dumnezeu. Într'acesta sunt arătați fii lui Dumnezeu și fiili diabolului: tot cel ce nu face dreptate nu este de la Dumnezeu, precum nici cel ce nu iubesc pre fratele seu.

11 Căci acăsta este vestirea care ați audit din inceput, ca și
 12 iubim unul pre altul; Nu precum Cain, care era de la vi-
 cleanul și a ucis pre fratele seu. Si pentru ce l-a ucis? Pen-
 13 tru-că lucrările lui erau rele, car ale fratelui seu drepte. Nu
 14 vă mirați, frații mei, de vă uresc lumea. Noi scim, că am
 trecut din mōrte la viață, pentru-că iubim pre frații. Cel ce nu
 15 iubesc pre fratele rămâne în mōrte. Tot cel ce uresc pre
 fratele seu este ucidător de omeni, și sciți că tot ucidătorul nu
 are viață eternă rămâindă într'insul.
 16 Într'acăsta am cunoscut dragostea, că el și-a pus viață sa
 pentru noi; și noi trebuie să ni punem viață nostră pentru frații.
 17 Ear cel ce are bogățiea lumei acesteia, și vede pre fratele seu
 în lipsă, și și inchide ânima sa despre dinsul, cum rămâne dra-
 18 gostea lui Dumnezeu într'insul? Copiii mei, și nu iubim cu
 cuvîntul nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul.
 19 Si prin acăsta cunoscem, că suntem din adevăr, și ni vom
 20 asigura ânimile noastre: De ne condémnă ânima noastră, mai
 21 mare este Dumnezeu decât ânima noastră, și scie toate. Iubiți
 22 mei, de nu ne condémnă ânima noastră, atunci avem incredere
 cătră Dumnezeu; Si ori-ce vom cere, vom lua de la dinsul,
 23 pentru-că pădîm comandamentele lui, și facem cele plăcute înna-
 24 intea lui. Si acesta este comandamentul lui, ca și credem
 in numele Fiului seu Iisus Christos, și și iubim unul pre altul,
 precum ni-a dat comandament. Si cel ce pădesce comanda-
 mentele lui rămâne într'insul, și acela în el. Si intr'acăsta cu-
 noscem că rămâne in noi, prin Spiritul care ni l'a dat.

CAP. IV.

Trebue a cerca spiritele, și a iubi pre Dumnezeu și pre aproapele.

1 Iubișilor, și nu credeți la tot spiritul, ci și cercați spiritele,
 de sunt de la Dumnezeu; pentru-că mulți profeti minciu-
 2 noși au eșit in lume. Prin acăsta și cunoscetă Spiritul lui
 Dumnezeu: Tot spiritul care mărturisesce pre Iisus Christos,
 3 că a venit in corp, este de la Dumnezeu; Si tot spiritul,
 care nu mărturisesce pre Iisus Christos, că a venit in corp, nu
 este de la Dumnezeu; și acela este spiritul lui antichrist, de
 care ați audit că va veni, și care acum este deja in lume.
 4 Voi sunteți de la Dumnezeu, copiii mei, și ați învins pre a-
 ceia; pentru-că mai mare este cel ce este in voi decât cel ce
 5 este in lume, Aceia sunt din lume, pentru aceea vorbesc din
 6 lume, și lumea îi ascultă. Noi suntem de la Dumnezeu; cel
 ce cunosc pre Dumnezeu ne ascultă; cel ce nu este de la Dum-
 nezeu nu ne ascultă; prin acăsta cunoscem spiritul adevărului,
 și spiritul rătăcirei.
 7 Iubișilor, și ne iubim unul pre altul, căci dragostea este de la

Dumnedeu; și tot cel ce iubesc este născut de la Dumnedeu și cunoște pre Dumnedeu. Cel ce nu iubesc nu a cunoscut pre Dumnedeu; căci Dumnedeu este dragoste. Într'acesta s'a arătat 8 dragostea lui Dumnedeu către noi, că Dumnedeu a trimis pre Fiul său cel unul-născut în lume, ca și viam print'insul. În 9 tr'acesta este dragostea, nu că noi am iubit pre Dumnedeu, ci că el ne-a iubit pre noi, și a trimis pre Fiul său a fi impăcare pentru păcatele noastre. Iubiților, dacă Dumnedeu ne-a iubit 10 pre noi, și noi trebuie să iubim unul pre altul. Nimene nicăi 11 predată nu a vădut pre Dumnedeu. De iubim unul pre altul, Dumnedeu rămâne în noi, și dragostea lui este deplină în noi. Prin 12 acesta cunoșcem că rămânem intr'insul, și el în noi, că nă-a dat din Spiritul său.

Si noi am vădut, și mărturism, că Părintele a trimis pre 14 Fiul și Mântuitorul lumiei. Cel ce mărturisesc, că Iisus este 15 Fiul lui Dumnedeu, într'acela rămâne Dumnedeu, și acela în Dumnedeu. Si noi am cunoscut și am credut dragostea, care 16 are Dumnedeu către noi. Dumnedeu este dragoste; și cel ce rămâne în dragoste rămâne în Dumnedeu, și Dumnedeu într'insul. Într'acesta s'a deplinit dragostea cu noi, ca și avem în- 17 drăznelă în diua judecăței; pentru că precum el este, așa și noi suntem într'acesta lume. Frică nu este în dragoste, ci dragoste 18 cea deplină scote afară frica; căci frica are tortură. Cel ce se teme nu este deplin în dragoste. Noi îl iubim, pentru- 19 că el întăiu ne-a iubit pre noi. De dice cineva, că iubesc 20 pre Dumnedeu, ear pre fratele său uresce, minciună este; căci cel ce nu iubesc pre fratele său, pre care 'l-a vădut, cum pôte iubi pre Dumnedeu, pre care nu 'l-a vădut? Si acest coman- 21 dament avem de la dinsul, că cel ce iubesc pre Dumnedeu, și iubesc și pre fratele său.

CAP. V.

Credința învinge lumea, și este întemeietă pe mărturii netăgăduite.

Puterea rugăciunii.

Tot cel ce crede că Iisus este Christos este născut de la Dumnedeu; și tot cel ce iubesc pre cel ce 'l-a născut iubesc și pre cel născut dintr'insul. Prin acesta cunoșcem că iubim pre fiu lui Dumnedeu, când iubim pre Dumnedeu, și pădim comandamentele lui. Căci acesta este dragostea lui Dumnedeu; ca și pădim comandamentele lui; și comandamentele lui nu sunt grele. Căci tot cel născut de la Dumnedeu învinge lumea; și acesta biruință ce a învins lumea este credința noastră. Cine este cel ce învinge lumea, decât numai cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnedeu?

Acesta este cel ce a venit prin apă și prin sânge, Iisus Chris-

1

2

3

4

5

6

tos; nu numai prin apă, ci prin apă și sânge. Și Spiritul este cel ce mărturisesc; căci Spiritul este adevărul. Căci trei sunt cari mărturisesc in ceriu: Părintele, Cuvântul și Sântul Spirit; și acesti trei sunt una. Și trei sunt cari mărturisesc pe pămînt: Spiritul și apa și săngele; și acesti trei intr'una sunt.

De primim mărturia ómenilor, mărturia lui Dumneșteu mai mare este; căci acésta este mărturia lui Dumneșteu, ce a făcut despre Fiul seu. Cel ce crede in Fiul lui Dumneșteu are mărturia in sine; cel ce nu crede lui Dumneșteu 'l-a făcut minciunos, pentru că nu a credut mărturia care a făcut Dumneșteu despre Fiul seu. Și acesta este mărturia; că Dumneșteu nă-dăt vieta eternă, și acéstă vieta este in Fiul seu. Cel ce are pre Fiul, are vieta; ear cel ce nu are pre Fiul lui Dumneșteu nu are vieta.

Acestea am scris voue celor ce credeți in numele Fiului lui Dumneșteu; ca și sciți că aveți vietă eternă, și ca și credeți in numele Fiului lui Dumneșteu. Și acésta este încrederea, care avem într'insul, că de cerem ceva dupre voea lui, ne aude. Și dacă scim că ne aude in ori-ce vom cere, scim că avem cele ce am cerut de la dînsul.

De vede cineva pre fratele seu comîțend păcat *ce nu este* spre mórte, și céré, și va da vietă pentru cei ce nu păcătuiesc spre mórte. Este păcat spre mórte; nu dic ca și se róge pentru acela. Tótă nedreptatea este păcat, și este păcat nu spre mórte.

Scim că tot cel născut de la Dumneșteu nu păcătuiesce; ci cel născut de la Dumneșteu se pădesce, și cel rêu nu se atinge de el. Scim că suntem de la Dumneșteu, și tótă lumea jace in reutate. Și scim că Fiul lui Dumneșteu a venit, și nă-dăt pricepere, ca și cunoșcem pre cel adevărât, și suntem in cel adevărât, in Iisus Christos Fiul lui. Aceasta este Dumneșteul cel adevărât, și vieta eternă.

Copiii mei, pădiți-vă de idolii. Amin

EPISTOLA GENERALĂ

A DOUA A LUI
IOAN.

CAP. I.

Iubirea lui Dumneșteu este a tine comandamentele lui. Trebuie și fugim de amăgitorii și de ómeni rei.

Bâtrânul, alesei Dómne și copiilor ei, pre cari eú iubesc intr'adevăr; și nu numai eú, ci și toți cei ce au cunoșcut adevărul; Pentru adevărul care rămâne in noi și va fi

cu noi pururea; Fie cu voi har, milă și pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Domnul Iisus Christos, Fiul Părintelui, intr'adéver și în dragoste. 3

M'am bucurat fără, că am aflat despre copiile tăi că ămplă intr'adéver, precum am primit ordin de la Părintele. 4 Si acum te rog, Dómnă, nu ca cum aș scrie tie comandament nou, ci 5 care avem din început, ca să ne iubim unul pre altul. 6 Si aceasta este dragostea, ca să ămplă dupre comandamentele lui. Acesta este comandamentul: Ca, precum ați audit din început, să ămplă și într'insul.

Căci mulți amăgitori au intrat în lume, cari nu mărturisesc 7 că Iisus Christos a venit în corp. Acesta este amăgitorul și Antichrist. Pădiți-vă pre voi însăși-vă, ca să nu perdem cele 8 ce am lucrat, ci ca să primim plătă deplină. Tot cel ce calcă 9 comandamentul, și nu rămâne în invățătură lui Christos, nu are pre Dumnezeu. Cel ce rămâne în invățătură lui Christos, acela are și pre Părintele și pre Fiul. De vine cineva la voi, și 10 nu aduce această invățătură, și nu'l primiți în casă, nici să-l salutăți; Căci cel ce l salută se face părță faptelor lui celor 11 rele.

Multe având a vă scrie, nu am voit cu hărtie și cernelă; 12 înse sper a veni la voi, și a vorbi gură către gură, ca bucuriea noastră să fie deplină.

Te salută pre tine copiile surorei tale celei alese. Amin. 13

EPISTOLA GENERALA

A TREIA A LUI

IOAN.

CAP. I.

Milosteniea lui Gaiu, mândriea lui Diotrefes, și zelul lui Dimitriu.

Bâtrânul, lui Gaiu celuia iubit, pre care eu iubesc intr'adéver. 1

Iubitule, doresc ca să sporesc și să fi sănătos în totă pri- 2 vință, precum sporesc sufletul tău. Căci m'am bucurat fără, 3 după ce ați venit frații, și ați mărturisit de credință ta, precum tu ămplă intr'adéver. Mai mare bucurie nu am de căt 4 acesta, când aud că fiu meu ămplă intr'adéver. Iubitule, cu 5 credință faci orice lucru către frații și către cei străini; Cari 6 să mărturisit de dragostea ta înaintea bisericel; pre cari de-i 7 vei escorta într'un mod vrednic de Dumnezeu, bine vei face. Căci pentru numele lui ați esit, neluând nimic de la ginte. Noi 8

dar trebuie să primim pre unu că acestia, ca și sun conlucrători
aă adeverului.

9 Am scris bisericei; inse Diotrefes cel ce iubesc si li fie lor
căpitenie, nu ne primesce. Pentru acesta de voiă veni și voiă
aminti faptele cari li face, clevetindu-ne cu cuvinte rele; și ne-
fiind indeslatul cu acestea, nu primesce pre frați, și pre cei ce
11 vor să primeșcă și opresce, și să scote din biserică. Iubiture,
nu urma râului, ci binelui. Cel ce face bine de la Dumnezeu
este; cel ce face rău nu a vădut pre Dumnezeu.

12 Dimitriu este probat de cătră toți, și de cătră insuși ade-
verul; inse și noi mărturism de dinsul; și sciță că mărturia
noastră este adeverată.

13 Multe aveam a scrie, inse nu voiesc cu cernela și condeiu
14 a'yi scrie; Înse sper că curând te voiă vedé, și vom vorbi
gură cătră gură. Pace fie tie. Te salută pre tine amicii. Sa-
lută pre amici pe nume. Amin.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI
I U D A.

CAP. I.

*Indemnare la statonacie și la sinceritate în credință contra înveță-
torilor minciunosi.*

1 Iuda servitor al lui Iisus Christos, și frate al lui Iacob,
2 celor căiămați cari sunt sănăti in Dumnezeu Părintele,
și păstrați de Iisus Christos; Milă fie voue și pace, și dra-
gostea și se immulțescă.

3 Iubișilor, puind totă silința a vi scrie de mantuirea cea co-
mună, am găsit de trebuință a vi scrie, indemnându-vă, ca și vă
4 luptați pentru credință ceea ce odată s'a trădat sănătilor. Căci
s'aă furisiat ore-cari omeni, cari de mai nainte erau otăriți spre
acesta condamnare, impioși, cari schimbă harul Dumnezeului
nostru in disfrânare, și tagăduesc pre singur stăpânul Dumnezeu,
și Domnul nostru Iisus Christos.

5 Deci voi și vi aduc aminte de aceea ce odată ată sciut:
cum că Domnul, după ce a scăpat pre popor din pămentul E-
6 giptului, mai pe urmă a perduț pre cei ce nu au credut. Si
pre angerii, cari nu și-aă pădit starea lor cea d'intaiu, ci și-aă
lăsat locașul lor, și are păstrați in eterne lanțuri sub intunere, spre
7 judecata dilei celei mari. Precum Sodoma și Gomorra și o-
rașele cele d'imprejurul lor, cari asemenea acelora au facut dis-

trăinare, și aū ămblat dupre carne străină, sunt propuse de e-
semplu, suferind pedepsa focului celui etern. Asemenea și 8
acestia visând iși spurcă corpul, disprețuesc domniea și defaimă
deznăuțiile. Ear Michael archi-ângerul, când, certându-se cu 9
diabolul, disputa despre corpul lui Moise, necuțedând și hu-
lescă a dis: Certe-te Domnul. Ear acestia hulesc ceea ce nu 16
inteleag; și ceea ce sciu dupre natură ca nisce dobitoce fără de
munte, intr'acelea se corrump. Vaî lor! căci aū ămblat in calea 11
lui Cain, și aū alergat voioșii in rătăcirea lui Balaam pentru
plată, și s'aū percut cu contradicerea lui Core.

Acestia sunt pete in ospetele vostre de dragoste, măncând 12
cu voi, și păscându-se fără de frică; nori sunt fără de apă,
purtându-se de vînturi; arbori tomnatici și fără fruct; de doue
ori morți și disradicinați; Valuri furiose de mare, spumă- 13
gându-și rușinea lor; stele rătăcitore, căror se păstrează negura
intunericului in etern.

Ear și Enoch, cel al șaptelea de la Adam, a profetit de a- 14
cestia, dicând: Eca vine Domnul cu miriadele de sănți ai sei,
Si exercite iudicata contra tuturor omenilor, și si mustre pre 15
toți impiosii între dinșii de tôte faptele lor cele impiose cari
să comis, și de tôte cuvintele lor cele aspre, cari aū vorbit con- 16
tra lui păcătoșii cei impiosi. Acestia sunt cărtitorii, nemulțu-
miti, ămbăld dupre poftele lor; și gura lor vorbesce curinte
trușe, mirându-se de persoane pentru folosul lor.

Ear voi, iubiților, aduceți-vă aminte de cuvintele cari s'aū 17
dis mai 'nainte de apostolii Domnului nostru Iisus Christos;
Cum v'au dis, că in timpul de pe urmă vor fi batjocoritori, 18
cari vor ămpla dupre poftele lor cele impiose. Acestia sunt 19
cari se deosebesc, simțuală, neavând Spirit.

Ear voi, iubiților, edificându-vă in credința voastră cea mai sănătă, 20
și rugându-vă in Spirit Sânt, Păduți-vă pre voi in dragostea 21
lui Dumnezeu, acceptând mila Domnului nostru Iisus Christos,
spre viața cea eternă. Si cu unii compătimiți, facând osebire; 22
Ear pre alții și măntuiți cu frică, răpindu-'i din foc; urind și 23
vestimentul cel intinat de corp.

Ear celui ce pote să vă pădăscă neclătiți, și si vă pue în- 24
întea gloriei sale fără prihană cu bucurie, Unuia înțeleptu- 25
lui Dumnezeu, Mântuitorului nostru, fie glorie și majestate, dom-
nie și putere și acum și in toti seculii. Amin.

APOCALIPSUL SÂNTULUI IOAN TEOLOGUL.

CAP. I—III.

Iisus Christos se arătă lui Ioan și îl ordonă a scrie la cele septe biserici din Asiea. Prevenirea făcută de Iisus Christos bisericilor din Efes, Smirna, Pergam, Thiatira, Sardes, Filadelfia și Laodiceea.

- 1 **D**iscoverirea lui Iisus Christos, care Dumneșteu i-a dat-o, și arăte servilor săi cele ce trebuie să se întâpte în curând, și pre care o a spus și trimis prin angerul său servului său Ioan; Care a mărturisit cuvântul lui Dumneșteu, și mărturiea lui Iisus Christos, și căte a vădut. Fericit este cel ce ceteșce, și cei ce aud cuvintele acestei profetii, și pădesce cele scrise într'insa; căci timpul este aproape.
- 4 2 **I**oan celor septe biserici cari sunt in Asiea: Har fie voue și pace de la cel ce este și cel ce era și cel ce vine, și de la cele 5 septe spirite cari sunt înaintea tronului său; Si de la Iisus Christos, martorul cel credincios, și cel întâi-născut din morți, și Domnul regilor pământului. Celuia ce ne-a iubit și ne-a 6 spălat de păcatele noastre cu sângele său, Si ne-a făcut regi și preuți lui Dumneșteu și Părintelui său, acelaia fie glorie și domnie in seculii seculilor. Amin.
- 7 7 Eca vine cu norii, și l va vedé tot ochiul, și cei ce l-au impuns; și vor plângé la fața lui tóte semîntile pământului. Da, 8 Amin. Eù sunt Alfa și Omega, începutul și finalul, dice Domnul, cel ce este și cel ce era, și cel ce vine, Atot-poternicul.
- 9 9 Eù Ioan, cel ce sunt și fratele vostru și părtaș în strâmtorarea și în impărătie și în statonicia lui Iisus Christos, eram în insula ce se chiamă Patmos, pentru cuvântul lui Dumneșteu 10 și pentru mărturisirea lui Iisus Christos. Eram în Spirit în diua Duminei, și am audit după mine vócea tare ca de trimbită, Dicând: Eù sunt Alfa și Omega, cel d'intâi și cel de pe urmă, și: Ce vedi, scrie în carte, și o trimite celor septe biserici din Asiea: la Efes, și la Smirna, și la Pergam, și la Thiatira, și la Sardes, și la Filadelfia, și la Laodiceea.
- 12 12 Si m'am intors, și văd de unde vine vócea care vorbia cu 13 mine. Si intorcându-mă am vădut septe sfesinice de aur; Si în medilocul celor septe sfesinice preunul asemenea Fiului omului, îmbrăcat cu vestiment lung, și incins la mediloc cu briu de aur;

Capul și părul lui erau albe ca lâna cea albă, ca zăpada; și o-
chii lui ca para focului; și picioarele lui asemenea cu arama
dină arsă în captură, și vocea lui ca sunet de ape multe. Si 15
avea în mâna sa cea drăptă septe stele; și din gura lui eșea
sabie cu două tâișuri; și fața lui era ca soarele când luminăză
în puterea sa. Si 16 văzduhul, am cădut la picioarele lui ca un 17
mort. Ear puindu-și mâna sa cea drăptă preste mine mi-a spus:
Nu te teme; eu sunt cel d'intăiu, și cel de pe urmă; Si 18
ce sunt viu, și am fost mort; și éca trăesc în seculii seculilor,
Amin; și am cheile iadului și ale morțel. Scrie cele ce ai văzut 19
dintre cele ce sunt, și cele ce vor să fie după acestea; Mistere-
rul celor septe stele cari le-ai văzut în drăptă mea, și cele
septe specifice de aur. Cele septe stele sunt angeri celor septe
biserici; și cele septe specifice cari le-ai văzut sunt septe biserici.

Angerul bisericei Efesului și scrii: Acestea dice cel ce Il
locul celor septe specifice de aur; Sciu faptele tale, și osteneala 2
ta, și răbdarea ta, și cum că nu poți suferi pre cei rei; și ai
cercat pre cei ce dic că sunt apostoli, și nu sunt; și i-ai spus
minciunuoș; Si 3 ai suferit, și ai răbdare, și pentru numele meu
te-ai ostenit, și nu te-ai discurat. Înse am asupra ta a- 4
răsta, că ai părăsit dragostea ta cea d'intăiu. Drept aceea a- 5
du-ți aminte de unde ai cădut, și pocăesc-te, și fă faptele cele
d'intăiu; altminterea voi veni la tine curând, și voi împăra
specificul tău din locul seu, de nu te vei pocăi. Înse acesta 6
să că uresc faptele Nicolaiților, cari și eu le uresc.

Cel ce are urechi audă ce dice bisericilor Spiritul: Celui ce 7
iuvine voi și lui sî mânânce din arborul vieței, care este în
mediul raiului lui Dumnezeu.

Si 8 angerul bisericei Smirnei și scrii: Acestea dice cel d'intăiu și cel de pe urmă, care a fost mort și a inviat: Sciu 9
faptele tale, și strimtorarea și serăciea ta, (inse esci bogată,) și
blasfemia celor ce dic că sunt Iudei, și nu sunt, ci sinagogă a
Satanei. Nimic nu te teme de cele ce ai a suferi; éca diabolul va și arunce pre unu d'intre voi în închisore, ca să vă cerăți; și veți ave strimtorare dece dile; și credinciosă până la
morte, și voi da cununa vieței.

Cel ce are urechi, audă ce dice bisericilor Spiritul: Cel ce 11
iuvine nu se va vătăma de a doua moarte.

Si 12 angerul bisericei celei din Pergam și scrii: Acestea dice cel ce are sabie ascuțită cu două tâișuri: Sciu 13
faptele tale, și unde locuiesc, unde este scaunul Satanei; și și numele
meu, și nu ai lepădat credința mea în dilele în cari era Antipa
martorul meu cel credincios, care s'a ucis la voi, unde locuiesc
Satana. Înse am contra ta pucine, că ai acolo pre cei ce 14

învățătura lui Balaam, care învăță prin Balac și puse scandal înaintea fililor lui Israel, și mânânce de cele sacrifice idolilor, și și comită disfărâname. De asemene și și pre cei ce țin învățătura Nicolaiților, care ești o uresc. Poceasce-te! altminterea voiă veni la tine curând, și voiă face resbel contra lor cu sabie gurei mele.

Cel ce are urechi, audă ce dice bisericilor Spiritul: Celui ce învinge îi voiă da și mânânce din manna cea ascunsă, și îi voiă da semn alb, și pe semn nume nou scris, care nimene nu'l scie, decât numai cel ce l'ia.

Si ângerului bisericei celei din Thiatira și scrii: Acestea dice Fiul lui Dumnezeu, care are ochii sei ca para focului, și picioarele sale asemenea cu arama fină: Sciū faptele tale, și dragostea, și serviciul și credința și răbdarea ta și faptele tale; și cele de pe urmă sunt mai multe decât cele d'intăiu.

Înse am contra ta pucine, că lași pre femeea Ezabel, care se dice că este profetă, de învăță și amângesc pre servii mei și comită disfărâname, și și mânânce cele sacrifice idolilor.

Am dat ei timp să se pocăescă de disfărânamea sa; dar nu s'a pocăit. Ecă ești o voiă pune în pat, și pre cei ce comit disfărâname cu ea în strimtorare mare, de nu se vor pocăi de faptele lor. Si pre copiii ei îi voiă ucide; și vor cunoște totă bisericile, că ești sunt cel ce cerc rerunchii și ânimile; și voiă da voue fiecăruia dupre faptele vostre. Ear voue și celor-alți din Thiatira, căci nu aș acăstă învățătură, și cari nu aș cunoșcut adincimile Satanei, precum dic, nu voiă pune preste voilă altă sarcină.

Înse ceea ce aveți, țineți până voiă veni. Si celui ce învinge și pădesce faptele mele până în finit, acelaia îi voiă da putere preste ginte; Si le va păstori cu toată de fer; și se vor sdrobi ca vasele de lut; precum și ești am luat de la Părintele meu. Si l' voiă da steaua cea de demință. Cel ce are urechi, audă ce dice bisericilor Spiritul.

III Si ângerului bisericei celei din Sardes și scrii: Acestea dice cel ce are cele șepțe spirite ale lui Dumnezeu, și cele șepțe stele: Sciū faptele tale, că ai nume că trăiesci, și ești mort. Priveghéză, și întăresc pre cele-l-alte cari aș se moră; căci nu am aflat faptele tale depline înaintea lui Dumnezeu.

Drept aceea aduți aminte, cum ai primit și ai audit, și ține, și pocăesc-te. Ear de nu vei priveghia, voiă veni asupra ta că un fur, și nu vei cunoșce în care oră voiă veni asupra ra. Ai pucine nume și în Sardes, cari nu și-aș intinat vestimentele lor; aceea vor ămplă împreună cu mine în haine albe: căci sunt demni.

Cel ce învinge, acesta se va îmbrăca în vestimente albe; și nu voiă sterge numele lui din carteia vieței, și voiă mărturisisti numerole lui înaintea Părintelui meu, și înaintea ângerilor lui. Cel ce are urechi, audă ce dice bisericilor Spiritul.

Si angerului bisericei celei din Filadelfie si scrii: Acestea dice cel sănt, cel adeverat, cel ce are cheia lui David, cel ce dischide, si nimene nu inchide; si inchide, si nimene nu dischide: Sciu faptele tale; éca am pus înaintea ta ușă dischisă, si care nimene nu o pôte inchide; căci putere mică ai, si ai pădit cuvîntul meu, si nu aî tăgăduit numele meu. Eca, voi face pre cei din sinagoga Satanei, aceia ce se dic că sunt Iudei, si nu sănt, ci mintesc: éca i voi face si vie, si si se inchine înaintea piciorelor tale, si si scie că te-am iubit pre tine. Pentru-că al pădit cuvîntul răbdărei mele, si eû te voi pădi de óra ispitei, ce are si vie preste totă lumea, si cerce pre cei ce locuesc pe pămînt. Eca viu curînd; tîne ceea ce ai, ca nimene si nu-ti ia cununa ta.

Cel ce învinge il voi face stilp in biserică Dumnedeuil met, si nu va mai esî afară; si voi scrie preste el numele Dumnedeuil meu, si numele cetătei Dumnedeuil meu, Ierusalemu-lu celui nou, care se pogor  din ceriu de la Dumnedeuil meu si voi scrie preste el numele meu cel nou. Cel ce are urechi aud  ce dice bisericilor Spiritul.

Si angerului bisericei celei din Laodiceea si scrii: Acestea dice cel Amin, martorul cel credincios si adeverat, inceputul crearei lui Dumnedeu: Sciu faptele tale, ca nici rece esci nisi ferbinte; o de aș fi rece seu ferbinte! Ear fiind-că esci c ldut, si nici ferbinte nici rece, te voi v rsa din gura mea. Pentru-că dici: Bogat sunt si m'am învinauit, si de nimic nu am lipsa; si nu sc i, ca tu esci mișel si ticălos, si serac si orb si gol. Te sf tesc si cumperi de la mine aur l m urit prin foc, ca si te imbogătesc; si vestimente albe, ca si te imbraci, si si nu se arate rușinea golicin i tale; si unge ochii tăi cu collurion, ca si vedi.

Eu ori pe c ti iubesc, ii mustru si cert; si albi deci zel, si pocasces-te! Eca sta  la u a, si bat; de va au  cineva v cea mena si va dischide u a, voi intră la el, si voi cina cu el si el cu mine.

Celui ce învinge i voi da si sed  cu mine pe tronul meu, precum si e  am invins, si m'am aşedat cu Părintele meu pe tronul lui. Cel ce are urechi, aud  ce dice bisericilor Spiritul.

CAP. IV.

Discoperirea majest tei lui Dumnedeu incunjurat si adorat de cele patru s re, si de cei doue-deci si patru de b trani.

După acestea am v dut, si éca o u a discisa in ceriu; si v cea care o au sem mai nainte vorbindu-mă ca o trîmbită, dic ndu-mă: Sue-te aici, si-ti voi arata cele ce trebuie si se int mple după acestea.

2 Si indată am fost în Spirit; și éca tron era pus în ceriū, și
 3 unul sedea pe tron. Si cel ce sedea era la vedere asemenea
 cu piétra iaspis și sardinul; și curcubeu era imprejurul tronului,
 4 la vedere ca piétră smaragd. Si imprejurul tronului era doue-
 deci și patru alte tronuri; și po tronuri am vădut pre cei doue-
 deci și patru de bâtrâni ședînd, îmbrăcați cu vestimente albe;
 5 și având pe capetele lor cununi de aur. Si din tronuri eșau
 fulgere, și tunete și vocî; și erau șepte lampe de foc ardînd
 înaintea tronului, cari sunt cele șepte spirite ale lui Dumnezeu.
 6 Si înaintea tronului era o mare de steclă asemenea cu cristalul;
 și in medîlocul tronului și imprejurul tronului erau patru fere-
 7 pline de ochi, din 'nainte și din'apoî. Si feara cea d'intăiu
 era asemenea unui leu, și a doua feară asemenea unui vitel, și
 a treia feară avea fața de om, și a patra feară era asemenea
 8 unui vultur sborând. Si cele patru feare aveau fie-care căte
 sese aripi de jur imprejur, și in intru erau pline de ochi; și nu
 inceteză șau și năptea de a dice: Sânt, sânt, sânt este Dom-
 9 nul Dumnezeu Atot-puternicul, cel ce era, și cel ce este, și cel
 ce vine. Si când fearele acestea dău glorie și onore și mulțumită
 10 celui ce sedea pe tron, care trăesce în seculii seculilor, Cei doue-
 deci și patru de bâtrâni se prosternă înaintea celui ce sedea pe
 tron, și se inchină celui ce trăesce în seculii seculilor, și pun
 11 cununile lor înaintea tronului, dicînd: Demn esci, Dóinne, a
 luna gloriei și onorei și puterei; căci tu ai creat tôte, și pen-
 tru voea ta sunt și s'aúcreat.

CAP. V.

Visiunea cărței sigilate. Cântare in onoarea Mielului singur demn de a o deschide.

1 Si am vădut in drépta celui ce sedea pe tron o carte scri-
 2 Să din intru și din afară, sigilată cu șepte sigile. Si
 am vădut un ánger tare, strigând cu voce mare: Cine este demn
 3 a deschide cartea, și a dislega sigilele ei? Si nimene in ceriū,
 nici pe pămînt, nici sub pămînt nu putea deschide cartea, nici
 4 a o privi. Ear eú plângem mult, că nimene nu s'a afiat demn
 5 a deschide și-a ceti cartea, nici a o privi. Si unul din bâtrâni
 mi-a dis mie: Nu plâng; éca Leul cel din semînțiea lui Iuda,
 Rădicina lui David, a isbutit și deschidé cartea, și sì dislege
 cele șepte sigile ale ei.
 6 Si am vădut, și éca in medîlocul tronului și al celor patru
 feare, și in medîlocul bâtrânilor sta un Miel ca junghiat, avînd
 șepte cörne, și șepte ochi, cari sunt cele șepte spirite ale lui
 7 Dumnezeu, trimise in tot pămîntul. Aceasta a venit, și a luat
 cartea din drépta celui ce sedea pe tron.

Si luând el cartea, cele patru feare și coi doue-deci și par-
tru de bătrâni s'aș prosternat înaintea Mielului, având fie-care
chitară și cupe de aur pline de tămăeri, cari sunt rugăciunile
sântilor; Si căntău cântare nouă, dicând: Demn esci a lua 8
cartea, și a deschide sigilele ei; căci te ai jungiat, și ne-ai re-
scumpărăt lui Dumnezeu cu săngele tău din totă semințiea și 9
limba și poporul și națiunea; Si ne-ai făcut Dumnezeului 10
nostru regi și preuți, și vom domini pe pămînt. Si uitându-
mă am auzit voce de ânger multă împrejurul tronului și a sea-
relor, și a bătrânilor, și era numărul lor miriade de miriade, și 11
miil de miil. Acestia auzis cu voce tare: Demn este Mielul 12
cel jungiat a primi puterea, și bogățiea, și înțelepciunea, și
tăriea, și onoarea, și gloriea, și bine-cuvântarea. Si totă crea- 13
tură din ceriu și de pe pămînt și de sub pămînt, și cele din
mare, și toate cele ce sunt într-oisele, le-am audit dicând: Bine-
cuvântarea, și onoarea, și gloriea, și puterea *nie* celui ce sede pe
tron și Mielului în seculii seculilor. Si cele patru feare diceau: 14
Amin. Si cei doue-deci și patru de bătrâni s'aș prosternat,
și s'aș inchinat celui ce trăiesc în seculii seculilor.

CAP. VI—XI

*Mielul deschide cele d'intăi șese sigile. Numărul celor aleși însem-
nați cu sigilul lui Dumnezeu. Cântarea celor pré-sericii. Deschi-
derea celor săpte sigile; cei d'intăi patru ângeri suslă în trîmbită,
și mai multe plăgi se trimit pe pămînt. Al cincilea și al seaselea ân-
ger suslă în trîmbită, care este semnul de plăgi nove. Un ânger se
coboără din ceriu fiind în mâna o carte, care o dă lui Ioan ca și o
înghięte. Cei doi marturii sunt omorîși de feară, dar ei învieă și se
înălță la ceriu. Ângelul al septetea suslă în trîmbită, și mai multe
voi anunță, că toate sunt reduse sub puterea lui Dumnezeu și a lui
Christos.*

Si am vădut când a deschis Mielul una din cele *septe si-*
gile, și am auzit pre una din cele patru feare dicând ca 1
cu voce de tunet: Vino și veidi. Si am vădut, și éca un cal 2
alb; și cel ce sedea pe el avea arc; și i s'a dat cunună; și a
eșit învingând și spre învingere.

Si deschideștiu-se al doilea sigil, am auzit pre cea a doua 3
feară dicând: Vino și veidi. Si a eșit alt cal ca focul; și ce- 4
lui ce sedea pe el i s'a dat *putere* și ia pacea de pe pămînt,
și ca și se jungheie unul pre altul; și i s'a dat sabie mare.

Si deschideștiu-se al treilea sigil, am auzit pre a treia feară 5
dicând: Vino și veidi. Si am vădut, și éca un cal negru; și cel 6
ce sedea pe el avea cumpăna în mâna sa. Si am auzit voce
din mijlocul celor patru feare, dicând: O măsură de grâu pen-
tru un dinar, și trei măsuri de orz pentru un dinar; eleul și
vinul și nu vătămăi.

- 7 Si dischidești-se al patrulea sigil, am audit a patra feară
 8 dicând: Vino și vezi. Si am văzut, și éca un cal galbă; și
 numele celui ce sedea pe el era Mórtea; și Iadul urma după
 ea; și li s'a dat putere preste a patra parte a pământului, și
 omore cu sabie, și cu fome, și cu pestilență, și prin fearele pă-
 mîntului.
- 9 Si dischidești-se al cincilea sigil, am văzut sub altăr su-
 fletele celor uciși pentru cuvîntul lui Dumnezeu, și pentru măr-
 10 turisirea care faceau; Si strigați cu voce tare, dicând: Până
 când, Domnul cel sănt și adêverat, nu judeci și nu răsbumi săn-
 11 gele nostru de la cei ce locuiesc pe pămînt? Si vestimente
 albe s'a dat fie-cărula dintrînșii; și li s'a dis, si se repauseze
 âncă pucin timp, până ce se vor împlini și conservii lor și frații
 lor, cari au și se omore ca și ei.
- 12 Si am văzut când a dischis al șeselea sigil, și éca s'a făcut
 cutremur mare, și soarele a devenit negru ca un sac de păr, și
 13 luna a devenit ca săngele. Si stelele cerului au căzut pe pămînt,
 precum smochinul lépădă smochinele cele crude ale lui, când
 14 se clătesc de vînt mare. Si ceriul a dispărut ca o carte în-
 vălătucită; și tot muntele și insula s'aă mișcat din locurile lor.
 15 Si regii pământului, și domni, și bogății și căpitani și cei pu-
 ternici, și tot servul și cel liber, s'aă ascuns în pesceri și în
 16 pietrele munților. Si diceau munților și pietrelor: Cădeți
 preste noî, și ne ascundeți de cătră fața celui ce sede pe tron
 17 și de la mâniea Mielului; Căci a venit diua cea mare a mă-
 niei sale; și cine va putea și stea.
- VII Si după acestea am văzut patru ângerî stând în cele pa-
 tri tru ânghiuri ale pământului, țind cele patru vînturi ale
 pământului, ca și nu sufle vînt pe pămînt, nici preste mare,
 nici preste vre-un arbor.
- 2 Si am văzut alt ânger suindu-se de la răsăritul sôrelui, a-
 vînd sigilul lui Dumnezeu celui viu; și a strigat cu voce tare
 la cei patru ângerî, cărora s'a dat să vătăme pămîntul și marea;
 3 Dicând: Nu vătămați pămîntul nici marea, nici arborul, până
 ce vom sigila pre servitorii Dumnezeului nostru pe frunțile lor.
 4 Si am audit numérul celor sigilați: O sută patru-deci și pa-
 5 tri de mii, sigilați din totă semînțea filor lui Israel. Din semîn-
 6 teia lui Iuda doue-spre-dece mii sigilați. Din semînțea lui Gad doue-
 7 spre-dece mii sigilați. Din semînțea lui Asser doue-spre-dece
 8 mii sigilați. Din semînțea lui Neftali doue-spre-dece mii sigilați.
 Din semînțea lui Manasse doue-spre-dece mii sigilați. Din semîn-
 teia lui Simeon doue-spre-dece mii sigilați. Din semînțea lui Za-
 issachar doue-spre-dece mii sigilați. Din semînțea lui Za-

bulon doue-spre-dece mii sigilați. Din semențiea lui Iosef doue-spre-dece mii sigilați. Din semențiea lui Beniamin doue-spre-dece mii sigilați.

După acestea am vădut, și éca mulțime mare, pre care nimeni nu putea a o numera, din tôte națiunile, și semințile și poporele, și limbele, stând înaintea tronului, și înaintea Mielului, imbrăcați în vestimente albe, și finici în mâinile lor; Si strigau cu vóce tare, dicând: Mântuirea Dumnezeului nostru care 9
sede pe tron, și Mielului. Si toti angerii stață împrejurul tronului, și a bâtrânilor, și a celor patru feare, și s'a prosternat înaintea tronului pe fețele lor, și s'a încinhat lui Dumnezeu, 10
Dicând: Amin; bine-cuvântarea, și gloria, și înțelepciunea, și 11
mulțumita, și onorea, și puterea, și tărcea și Dumnezeului nos-
tru în seculii seculilor. Amin.

Atunci luând cuvîntul unul d'intre bâtrâni, mi-a dis: Aceastia 13
cari sunt imbrăcați cu vestimentele cele albe, cine sunt, și de unde aș venit? Si i-am dis: Dómne, tu scii. Si 'mi-a dis: 14
Aceastia sunt cei ce vin din strîmtoarea cea mare, cari și-a spălat vestimentele lor, și le-a albit în săngele Mielului. Pentru 15
acesta sunt înaintea tronului lui Dumnezeu, și servesc diua și năptea în templul lui; și cel ce sede pe tron va locui întru dinșii. Nu vor mai flămândi, nici vor mai insetoşa, nici va 16
mai căde preste ei solele, nici vre o arșiță; Căci Mielul cel 17
din mijlocul tronului îi va pasce, și va conduce la isvoré de ape vii; și va sterge Dumnezeu tótă lacrima de la ochii lor.

Si dischidându-se al septelea sigil, s'a făcut tacere în ceriu, VIII.

Si ca la o jumătate de óră.

Si am vădut pre cei septe angeri cari stață înaintea lui Dumnezeu; si li s'a dat septe trîmbite. Si alt anger a. venit, și 2
sta la altar, avînd tămăitorie de aur; și i s'a dat tămăe multă, 3
ca și o aducă cu rugăciunile tuturor sănților pe altarul cel de aur, care este înaintea tronului. Si fumul tămăei cu rugăciunile sănților s'a suiat înaintea lui Dumnezeu din mâna angerului. 4
Si a luat angerul tămăitoriea, și o a împlut din focul 5
altarului, și o a aruncat pe pămînt; și s'a făcut vocă, și tunete, 6
și fulgere, și cutremur.

Si cei septe angeri, cari aveau cele septe trîmbite, s'a 6
gătit și trîmbiteze.

Si angerul cel d'intâi a trîmbitat, și s'a făcut grădină și 7
foc amestecat cu sânge, și s'a aruncat pe pămînt; și a treia parte din arbori a ars, și tótă érba verde a ars.

Si al doilea anger a trîmbitat, și ceva ca un munte mare 8
arjedînd cu foc s'a aruncat în mare; și a treia parte din mare 9
s'a făcut sânge; Si a treia parte din creaturile mărei, cari aveau viață, a murit; și a treia parte din corăbiu s'a stricat.

- 10 Si al treilea ânger a trimbitat, și a cădut din ceriu o stenă mare argând ca o lampă, și a cădut preste a treia parte din 11 riuri, și preste isvorile apelor. Si numele steloi se dice Pelin; și a treia parte din ape s'a făcut ca pelinul; și mulți din omeni au murit de ape, pentru că se făcuseră amare.
- 12 Si al patrulea ânger a trimbitat, și s'a rănit a treia parte a soarelui, și a treia parte a lumii, și a treia parte a stelelor; astfel încă s'a intunecat a treia parte din ele, și ziua nu a luminat decât a treia parte, și năptea asemenea!
- 13 Si uitându-me am audit pre un ânger sburând prin mijlocul cerului, și dicând cu voce tare: Vaiu, vaiu, vaiu celor ce locuiesc pe pămînt de cele-lalte voci de trimbită ale celor trei ângeri, cari au si trimbițeze!
- IX Si al cincilea ânger a trimbitat, și am vădut o stenă din ceriu cădând pe pămînt; și i s'a dat cheia fontanei a 2 bisului. Si a dischis fontana abisului; și s'a suiat fum din fontana ca fum de un cupor mare; și s'a intunecat soarele și 3 aerul de fumul fontanei. Si din fum au ieșit locuste pe pămînt; și li s'a dat putere, precum sătul scorpilei pămîntului. Si li s'a quis, ca si nu vătămește erba pămîntului, nici vrea o verdetă, nici vrea un arbor; decât numai pre omeni, cari nu 5 au sigilul lui Dumnezeu pe frunțile lor. Si li s'a dat ordin ca si nu-i omore, ci ca si chinuiescă cinci luni; și chinul lor 6 era ca chinul scorpiei, când lovesc pre om. Si într-acele 7 zile vor căuta omenii mórtea, și nu o vor aflat; și vor pofti și móră, și mórtea va fugi de la ei. Si formele locustelor erau 8 asemenea cailor gătiți spre resbel; și pe capetele lor erau cu-nunii ca de aur, și fețele lor asemenea fețelor omenesci. Si 9 aveau păr ca părul femeilor, și dinții lor ca de leu. Si zale 10 aveau ca zalele de fer; și sunetul aripilor lor era ca sunetul de cară cu mulți cal alergând la resbel. Si aveau codă ca de 11 scorpii, și erau bolduri în codele lor; și aveau putere a vătăma pre omeni cinci luni. Si rege aveau preste ele, care este 12 gerul abisului, al căruia nume Ebreesce este Abaddon, ear in limba Ellinescă are nume Apollion.
- 12 Un vaiu a trecut; éca mai vin încă doue valuri după acestea.
- 13 Si al seselea ânger a trimbitat, și am audit o voce din cele patru colțuri ale altarului celui de aur, care este înaintea lui Dumnezeu. Dicând ângerul al seselea, care avea trimbită: Dislegă pre cei patru ângeri legătă la rîul cel mare Eufrat.
- 14 Si s'a dislegat cei patru ângeri, cari erau gătiți spre ora, și 15 ziua, și luna, și anul, ca si omore a treia parte din omeni. Si 16 numărul oștilor călărimel era doue miriade de miriade; și am 17 audit numărul lor. Astfel îu am vădut ca în visiune, și pre cei ce ședeau pe ei, având zale ca de foc, și de iacint,

și de puciōsă; și capetele cailor erau ca de leu; și din gurile lor eșia foc și fum și puciōsă. De acestea trei plăgi s'a o-
18 morit u treia parte din ômeni: de foc, și de fum, și de puciōsă
ce eșia din gurile lor. Căci puterea lor este în gura lor și 19
iu codele lor; căci cîdele lor erau asemenea șerpilor, cu ca-
pote, cu cari vătămă. Si cei-l-alti ômeni, cari nu au murit de 20
plăgile acestea nu s'au poătit de faptele mâinilor lor, ca și nu
se inchine demonilor, și idolilor celor de aur, și de argint, și
de aramă, și de piatră, și de lemn; cari nu pot nici vedé, nici
auși, nici ànbla; Nici nu s'au poătit de uciderile lor, nici 21
de fermăcăturile lor, nici de disfărăcarea lor, nici de furturile lor.

Si am vîdut alt ànger tare pogorindu-se din ceriû, imbră- X
sorele, și picioarele lui ca nisice stilpi de foc; Si avea în mâna sa 2
cărticică dischisă; și a pus piciorul lui cel drept pe mare, ear
cel stîng pe pămînt; Si a strigat cu voce tare, precum râ- 3
nesce leul; și când a strigat, a sunat cele șepte tunete vocile
lor. Si sunând cele șepte tunete, vream si scriu; și am au- 4
dit voce din ceriû dicîndu-mi: Sigilăză ceea ce a vorbit cele
șepte tunete, și nu scrie. Si àngerul, pre care l-am vîdut 5
stînd pe mare și pe pămînt, și-a rădicat mâna sa spre ceriû;
Si s'a jurat pe cel ce trăiesc în seculii seculilor, care a creat 6
ceriul și cele ce sunt într'insul, și pămîntul și cele ce sunt în-
tr'insul, și marea și cele ce sunt într'insa, că timp nu va mai fi;
Ci în dilele voicei àngerului al șeptelei, când va trîmbița, se va 7
fini misteriul lui Dumnezeu, precum a vestit servilor sel pro-
feților.

Si vocea care o-am audit din ceriû earăși a vorbit cu mine, 8
și a dis: Mergi de în cărticica cea dischisă din mâna àngerului
ce stă pe mare și pe pămînt. Si am mers cătră ànger, și 9
l-am dis: Dă-mi cărticica; Ear el mă-a dis: Ia-o, și o mânău-
că; și va amârni pântecele têu, ear în gura ta va fi dulce ca
mierea. Si am luat cărticica din mâna àngerului, și o am 10
mâncat; și era în gura mea dulce ca mierea; și după ce o am
mâncat, s'a amârnit pântecele meu. Si mi dicea: Trebuie ca 11
tu earăși să profetesci la multe popore și limbi și regi.

Si mi s'au dat trestile asemenea unui tocg; și sta ànge- XI
rul, dicînd: Scolă-te, și măsură templul lui Dumnezeu
și altarul, și pre cei ce se închină într'insul. Ear curtea cea 2
din afară de templu lasă-o, și și nu o măsuri; căci s'a dat giu-
telor; și cetatea cea sănătă vor călca patru-deci și doue de lună.

Si voiă da putere celor doi marturi ai mei a profeti o mie 3
doue sute șese-deci de dile, imbrăcați în sac. Acesteia sunt 4
cei doi olivi, și cele doue sfecinice, cari staă înaintea Dumne-
zeului pămîntului. Si de va vré cineva să vătăme, foc va ești 5

- 6 din gura lor, și va mistui pre inimicilor lor; da, de va vré cinera
 și în vătăme, astfel încât trebuie acela să se omore. Acestia său
 putere a închide cerul, ca să nu ploue în zilele profetiei lor;
 și au putere preste ape a le intorce în sânge, și a lovi pămînen-
 tul cu totă plaga, ori de căte ori vor voi.
- 7 Si când vor fiini mărturisirea lor, feara care se sue diu abis va
 face rebel cu ei, și va învinge, și va omori. Si trupurile
 cele morte ale lor vor jacea în ulita cetăței celei mari, care spi-
 ritualminte se chiama Sodoma și Egipt; unde și Domnul nos-
 tru s-a cruciat.
- 8 Si cei din popor și din seminții și din limbi și din națiuni
 vor vedea trupurile cele morte ale lor trei zile și jumătate, și
 nu vor lăsa să piue trupurile cele morte ale lor în morminte, și
 10 Si cei ce locuiesc pe pămînen se vor bucura de ei, și se vor veseli,
 și vor trimite daruri unul altuia; pentru că acești doi pro-
 feți au chinuit pre cei ce locuiesc pe pămînen.
- 11 Si după acele trei zile și jumătate Spirit de viață de la
 Dumnezeu a intrat în ei, și au statut pe picioarele lor; și frică
 12 mare a cădut preste cei ce îi priveau: Si au audit vocea tare
 din ceriu dicându-li: Suiți-vă aici; și s-au suiat în ceriu pe nor;
 13 și îi-au văzut iniinții lor. Si întracea oră s-a făcut cutremur
 mare, și a cădut a decea parte din cetate, și într'acel cutremur
 s'a ucis număr de omeni septă mii; și cei-l-alti s-au infricoșat,
 și au dat glorie Dumnezeului ceriu.
- 14 Al doilea văiu a trecut; éca al treilea văiu vine curând.
- 15 Si al septetelea anger a trimișat; și s-au făcut vocile tari
 în ceriu, dicând: Imperațiiile lumii s-au făcut imperațiea Dom-
 nului nostru și a Christosului seu; și el va domni în seculii
 seculilor.
- 16 Si cei două-deci și patru de bâtrâni, cari sedeau pe tronu-
 rile lor înaintea lui Dumnezeu, s-au prosternat pe fețele lor, și
 17 s-au închinat lui Dumnezeu. Dicând: Mulțumim tăie, Domne
 Dumnezeule Atot-puternice! cel ce esci, și cel ce erai, și cel
 18 ce vii, că ai luat puterea ta cea tare, și ai domnit. Si na-
 ţiunile s-au măniat, și a venit mânia ta, și timpul celor morți,
 ca să fie judecati, și si dai plată servilor tei profetilor și săn-
 tilor, și celor ce se tem de numele tău, celor mici și celor mari;
 și si strici pe cei ce strică pămînenul.
- 19 Si templul lui Dumnezeu s-a dischis în ceriu, și în templul
 lui s'a văzut arca aședământului seu; și s'a făcut fulgere, și
 vocile, și tunete, și cutremur, și grădină mare.

CAP. XII.

Visiunea femeii îngreunate și a draconului invins, carele tot mai persecută încă pre femei și pre ei din semenția ei.

Si s'a arătat semn mare în ceriu; o femeie îmbrăcată cu 1
sórele, și luna sub picioarele ei, și pe capul ei cunună 2
dia doue-spre-dece stele; Si îngreunată fiind, striga, chinu-
indu-se și sfărâmându-se să nască. 3
Si s'a arătat alt semn în ceriu, și éca un dracón mare la vedere 4
ca focul, având șepte capete și dece córne, și șepte cununi pe ca-
petele lui. Si coda lui trage a treia parte din stelele ceriu-
lui, și le-a aruncat pe pămînt; și draconul a stătut înaintea 5
femeiei celei ce avea să nască, ca, născând ea, să mânânce co-
pilul ei. Si a născut copil parte bărbătescă, care are a pasce tóte
națiunile cu toég de fer; și copilul ei s'a răpit la Dumnezeu-
și la tronul lui. Si femeea a fugit în pustie, unde are loc 6
gâtit de la Dumnezeu, ca acolo să se nutrescă o mie doue sute
șese-deci de dile. 7

Si s'a făcut resbel în ceriu: Mihael și ângerii lui au dat 8
resbel cu draconul; și draconul cu ângerii lui au dat resbel. 9
Si nu au isbutit; nici s'a mai aflat locul lor în ceriu. Si s'a 10
aruncat draconul cel mare, serpele cel vechiù, care se chiamă
Diabolul și Satana, cel ce înșelă totă lumea; s'a aruncat pe pă-
mînt, și ângerii lui s'a aruncat cu el. Si am audit vóce tare 11
în ceriu, dicénd: Acum s'a făcut mântuirea, și tăriea, și impe-
riatia Dumnezeului nostru, și puterea Christosului seù; căci s'a
aruncat pîritorul fratilor nostri, cel ce'ñ pira înaintea Dumne-
deului nostru șiua și nótpea. Si el l-a invins pentru săn- 12
gele Mielului, și pentru răjuines martirului lor; și nu și-a iu-
bit viéta lor până la mórté. Pentru acésta bucurăti-vé, ceriu-
rilor, și cei ce locuïți într'însele! Vaî celor ce locuiesc pămînt
și mareal că s'a pogorit diabolul la voi având mânie mare,
pentru că scie că are pucin timp. 13

Si vîdend draconul că s'a aruncat pe pămînt, a persecutat 14
pre femeea, care a născut copil parte bărbătescă. Si s'a dat 15
femeei doue aripi ca de vultur mare, ca să sbóre în pustie la
locul seù, unde se nutresce un timp și timpi și jumătate de
timp, departe de la faça serpelui. Si a aruncat serpele după 16
femei din gura sa apă ca un riû, ca să o facé dusă de riû. Si 17
a ajutat pămîntul femeei, și și-a dischis pămîntul gura sa, și
a înghiit riul pre care l-a aruncat draconul din gura sa. Si
s'a mâniat draconul asupra femeei, și a plecat și facé resbel
cu cei-l-alti din semenția ei, cari pădesc comandamentele lui
Dumnezeu, și ūin mărturiea lui Iisus Christos. 18

CAP. XIII.

Doue feare es din mareu și din pămînt spre a blestema și a amângi.

1 *S*i am stătut pe năsipur măreș, și am vădut o feară suin-
2 *S*u-se din mare, care avea șepte capete și dece cörne,
3 *s*i preste cörnele ei dece diademă, și pe capetele ei nume de
4 *b*lasfemie. *S*i feară care o-am vădut era asemenea padosu-
5 *l*ui, și piciorile ei ca de urs, și gura ei ca o gură de leu; și
6 *i*-a dat draconul puterea sa, și scaunul seu, și domnie mare.
7 *S*i am vădut un cap de ale ei, ca rânit de mórtă; și rana mor-
8 *t*eț lui s'a vindecat; și tot pămîntul s'a mirat despre feară;
9 *S*i s'a închinat draconului celu ce a dat putere fearei; și s'a
10 *u*nchinat fearei, dicând: *Cine este asemenea fearei? cine pôte si*
11 *f*acă resbel cu ea? *S*i i s'a dat gură care vorbia multe bles-
12 *t*eme; și i s'a dat putere a face *resbel* patru-đeci și doue de lună.
13 *S*i i s'a dischis gura sa spre blasfemie contra lui Dumnezeu, și
14 *h*uleșcă numele lui, și cortul lui, și pre cei ce locuesc în ceriu.
15 *S*i i s'a dat a face resbel cu sănții și a'i invinge; și i s'a dat
16 *p*utere preste tótă seméntiea și limba și națiunea. *S*i i se
17 *v*or închina toți cei ce locuesc pe pămînt, ale căroră nume nu
18 *s*unt scrise în cartea vieței Mielului celu înjunghiat de la in-
19 *temierea lumei.* *D*e are cineva urechi, audă. *C*el ce asser-
20 *v*esce se va asservi; cel ce ucide cu sabiea cu sabie trebue si
21 *s*e ucidă. *A*ici este răbdarea și credința sănților.
22 *S*i am vădut altă feară suindu-se de pe pămînt; și avea doue
23 *c*örne asemenea mielului, și vorbia ca un dracon; *S*i essercita
24 *t*otă puterea fearei celei d'intâi in prezența sa, și facea ca pă-
25 *m*întul și cei ce locuesc pe dinsul și se închine fearei celei
26 *d*'intâi, a cărei rână de mórtă se vindecase; *S*i făcea semne
27 *m*ari, încât și se pogore și foc din ceriu pe pămînt înaintea
28 *o*menilor. *S*i înșela pre cei ce locuesc pe pămînt prin sem-
29 *ne*le cari i s'a dat și le facă înaintea fearei; dicând celor ce
30 *l*ocuesc pe pămînt, ca și facă imagine fearei, care avea o rână
31 *d*e sabie, și a trăit. *S*i i s'a permis a da spirit imaginei fea-
32 *r*ei, ca imaginea fearei să vorbescă, și să facă ca cei ce nu se
33 *v*or închina imaginii fearei să se omore. *S*i făcea pre toți, pre
34 *c*ei mici și pre cei mari, și pre cei bogăți și pre cei seraci,
35 *s*i pre cei liberi și pre cei servi, și li dea semn pe mâna lor
36 *c*ea dréptă, său pe frunțile lor; *S*i ca nimene să nu pôtă cum-
37 *p*ără său vinde, decât numai cel ce are semnul, său numele fea-
38 *r*ei, său numérul numelui ei. *A*ici este înțelepciunea: Cel ce
39 *a*re minte și socotescă numérul fearei; căci este numér de
40 *om*; și numérul ei este: *Ş*ese sute șese-đeci și șese.

CAP. XIV.

Fericirea și finitul norocit al sănătorilor. Căderea Babilonei, și pe-
dépsu adorătorilor fearei.

Si am védut, și éca un Miel stând pe muntele Sionului, și 1
 cu el o sută patru-deci și patru de mii, cari aveau nu-
 mele Părintelui lor scris pe frunze lor. Si am auzit voce 2
 din ceriu, ca voce de ape multe, și ca voce de tunete mari; și
 am auzit voce de chitaristi cântând cu chitarele lor; Si can- 3
 tau o cântare nouă înaintea tronului, și înaintea celor patru
 feare, și a bâtrânilor; și nimene nu putea cunoșce cântarea,
 decât numai cele o sută patru-deci și patru de mii, cei re- 4
 scumpărăți de pe pămînt. Acesteia sunt cei ce nu s'au intinat
 cu femei, căci sunt feciorelinci. Acesteia sunt cei ce urmăză Mie- 5
 lului ori-unde merge. Acesteia sunt cei resumpărăți din omeni,
 primițul lui Dumnezeu și al Mielului. Si in gura lor nu s'a 6
 aflat vicleșug; căci sunt nevinovați înaintea tronului lui Dumnezeu.

Si am védut alt ânger sburând în mijlocul cerului, având 6
 evanghelie eternă și vestescă celor ce locuiesc pe pămînt, și la 7
 totă națiunea, și semenție, și limba, și poporul. Dicând cu
 voce tare: Temeți-ve de Dumnezeu, și dați-i glorie; căci ora
 judecătelui lui a venit; și vă inchinăți celui ce a facut cerul și
 pămîntul, și marea și isvorile apelor.

Si urma alt ânger, dicând: A cădut, a cădut Babilona, ce- 8
 tatea cea mare, pentru că a adăpat totă națiunele din vinul mă-
 niei disfrânări sale.

Si al treilea ânger li urmă, dicând cu voce tare: Oră-cine 9
 se inchină fearei și imaginei ei, și ia semnul ei pe fruntea sa,
 său pe mâna sa, Acesta va be din vinul mâniei lui Dumnezeu, 10
 cel turnat neamestecat în paharul mâniei lui; și se va chinui cu
 foc și cu pucișoară înaintea sănătorilor ângeră, și înaintea Mielului. Si 11
 fumul chinului lor se sue în seculii seculor; și nu au repaus
 diua și noptea acei cari se inchină fearei și imaginei ei, și cel ce
 ia semnul numelui ei. Aici este răbdarea sănătorilor; aici sunt 12
 cei ce pădesc comandamentele lui Dumnezeu și credința lui
 Iisus. Si am auzit voce din ceriu, dicându-mi: Scrie: Feri- 13
 căți sunt cei morți, cari mor în Domnul, de acum, Da, dice Spi-
 ritul, ca și se repause de ostenelelor lor; ear faptele lor li urmăză.

Si am védut, și éca nor alb, și unul sedea pe nor asemenea 14
 cu Fiul omului, având în capul lui cunună de aur, și în mâna
 lui secere ascuțită. Si alt ânger a eșit din templu, strigând 15
 cu tare voce către cel ce sedea pe nor: Trimit secerea ta, și se-
 ceră; căci îți-a venit ora de a seceră; secerișul pămîntului s'a
 coperit. Si cel ce sedea pe nor a aruncat secerea sa pe pă- 16
 mînt; și pămîntul s'a secerat.

Si alt ânger a eșit din templul cel din ceriu, având și el se- 17

18 cere ascuțită. Si alt ânger a eșit din altar, având puter preste foc; și a strigat cu strigare tare celuī ce avea secere cea ascuțită, dicând: Trimite secerea ta cea ascuțită, și culeg struguri pământului; căci strugurii lui s'aș copți. Si ângerul a aruncat secerea lui pe pământ, și a cules viaa pământului 19 și o a pus în tescul cel mare al mânier lui Dumnezeu. Si tescul s'a călcăt afară de cetate, și a eșit sânge din tesc până la frânele cailor, de o mie și șase sute de stadii.

CAP. XV, XVI.

Cântare de triumf pentru celu din urmă judecății ale lui Dumnezeu contra fearei. Descrierea celor șepte plăgi din urmă vîrsate pe pământ.

1 Si am vîdut alt semn în ceriu, mare și minunat, șepte ângeri având șepte plăgi cele de pe urmă; căci într-acelea s'a finit mâniera lui Dumnezeu.
 2 Am vîdut ca o mare de steclă amestecată cu foc; și pre cei ce biruiau asupra fearei, și asupra imaginei, și asupra semnului ei, și asupra numărului numelui ei, stând pe marea cea de steclă, având chitarele lui Dumnezeu. Si cântau cântarea lui Moise servului lui Dumnezeu, și cântarea Mielului, dicând: Mari și minunate sunt lucrurile tale, Dômne Dumnezeule Atot-poternice!
 3 Am vîdut că se leagă șepte plăgi de pe urmă, căci în urmă nu se va teme de tine, Domne, și nu va glorifica numele têu? căci tu singur esci sănt; căci tôte națiunile vor veni, și se vor inchina înaintea ta; căci judecătile tale s'aș arătat.
 4 Si după acestea am vîdut, și éca templul cortului mărturiei
 5 6 in ceriu s'a dischis; Si cei șepte ângeri au eșit din templu, având cele șepte plăgi, imbrăcați cu în curat și strălucit, și în cinși împrejurul pieptului cu brâe de aur. Si una din cele patru feare a dat celor șepte ângeri șepte vase de aur, pline
 7 8 de mâniera lui Dumnezeu celui viu în seculii seculilor. Si templul s'a implet de fum din gloria lui Dumnezeu și din puterea lui; și nimene nu putea intra în templu, până se vor fini cele șepte plăgi ale celor șepte ângeri.

XVI Si am audit vîoce tare din templu, dicând celor șepte ângeri: Duceți-vă și vîrsetă vasele mânier lui Dumnezeu pe pământ.

2 Si s'a dus cel d'intaiu, și a vîrsat vasul seu pe pământ; și s'aș iscat bube rele și mari în ómenii cari aveau semnul fearei, și în cei ce s'aș închinat imaginei ei.
 3 Si al doilea ânger a vîrsat vasul seu în mare: și s'a facut sânge ca de mort; și tot suflétul viu în mare a murit.
 4 5 Si al treilea ânger a vîrsat vasul seu în rîuri și în isvórele apelor, și s'aș facut sânge. Si am audit pre ângerul apelor dicând: Drept esci, Domne, cel ce esci, și cel ce eraș, și cel

sânt, că ai făcut aceste judecăți. Căci săngele sănților și 6
al profetilor aș vîrsat, și sănze li-ai dat și bea; căci ei merită
acvista. Si am audit pre altul din altar dicând: Așa Domne 7
Dumneadeu Atot-puternice! adeverate și drepte sunt judecă-
tile tale!

Si al patrulea ánger a vîrsat vasul seū preste sôre, și i-s'a 8
dat putere și ardé pre ómeni cu foc. Si s'aú ars ómenii cu 9
un foc mare, și aú hulit numele lui Dumneadeu celui ce are pu-
ture preste aceste plâgi; și nu s'aú pocăit și dea glorie.

Si al cincilea ánger a vîrsat vasul seū preste scaunul fearei, 10
și imperațiea sa s'a făcut intunecosă; și și mușcau limbile lor
de durere. Si aú hulit pre Dumneadeul ceriului pentru dure- 11
rile lor și pentru ranele lor, și nu s'aú pocăit de faptele lor.

Si al șeselea ánger a vîrsat vasul seū preste rul cel mare, 12
Eufratul; și apa lui a secat, ca și se gătescă calea regilor ce-
lor de la răsăriturile sôrelui. Si am vîdut trei spirite necurate 13
asemenea brôștelor *viind* din gura drâconului, și din gura fearei,
și din gura profetului celui minciunos. Căci sunt spirite ale 14
demonilor, facând semne, și mergând la regi pămîntului și a
totâ lumea, și adune la resbelul dilei celei mari a lui Dumne-
deu Atot-puternicul. Eca viu ca un fur. Fericit este cel 15
ce priveghieză, și pădesce vestimentele sale, ca și nu ămble gol,
spre a se vedé rușinea lui. Si î-a strins la locul ce se chia- 16
mă Ebreesce Armageddon.

Si al șeptelea ánger a vîrsat vasul seū în aer; și a eşit voce 17
tare din templul ceriului de la tron, dicând: S'a făcut. Si 18
îndată s'aú audit vocî și fulgere și tunete; și s'a întemplat cu-
tremur mare, în ce felî nu s'a făcut de când ómenii aú fost
pe pămînt, ca acest cutremur așa mare. Si cetatea cea mare 19
s'a impărțit în trei părți, și orașele gintelor aú căzut; și Babi-
lona cea mare a venit în amintire înaintea lui Dumneadeu, și î-
dea păharal vinului iuțimeî mânieri sale. Si totâ insula a fu- 20
git, și muntei nu s'aú aflat. Si grădină mare ca talantul se 21
pogore din ceri preste ómeni; și ómenii aú hulit pre Dum-
neadeu de plaga grăndinei; căci plaga era forte mare.

CAP. XVII, XVIII.

*Descrierea meretricei celei mari și a pierdărei și căderei sale. De-
scriere profetică a stricării și căderii Babiloniei.*

Si a venit unul din cei șepte ángeri, cari aveau cele șepte 1
vase, și a vorbit cu mine, dicându-mă: Vino și și arăt
judecata meretricei celei mari, care șede preste ape multe; 2
Cu care aú comis disfânare regii pămîntului, și s'aú imbatat
de vinul disfânării ei cei ce locuesc pe pămînt. Si m'a dus 3
în spirit în pustie, și am vîdut o femeie sedând pe o feară roșie,

plină de nume de blasfemie, care avea șepte capete și dece cörne.
 1 Si femeea era imbrăcată cu purpură și cu roș, și ornată cu aur
 și cu piatră scumpă și cu mărgăritare, având păhar de aur în
 mâna ei plin de abominăriuni și de necurăție disfrânărei sale;
 2 Si în fruntea ei nume scris: Misteriu, Babilonă cea mare, ma-
 ma Meretricilor și a abominăriunilor pământului. Si am vă-
 dut pre femeie beată de săngele sănătilor și de săngele marti-
 rilor lui Iisus; și vădendu-mă mirat cu mirare mare. Si
 3 îngerul mi-a dispus: Pentru ce te-ai mirat? ești îți voiu spune mis-
 teriul despre femeie și despre feara ce o părță, care are cele
 4 șepte capete și cele dece cörne. Feara care o aî vădut era,
 și nu este, și va si se sue din abis, și sî mîrgîe în perdiare; și
 5 se vor mira cei ce locuiesc pe pămînt, ale căror nume nu sunt
 scrisice în carteia vieței de la intemeierea lumei, vădend pre feară
 6 că era, și nu este, deși este: Aici este mintea ceea ce are
 7 înțelepciune: Cele șepte capete sunt șepte muoști unde șede fe-
 8 meea preste ei; Si sunt șepte regi; cinci au cădut, și unul
 9 este, și cela-l-altă anca nu a venit; și când va veni, trebuie să ră-
 10 măe pucin. Si feara care era și nu este, și acesta este al
 11 optulea, și este din cele șepte, și merge în perdiare. Si cele
 12 dece cörne, cari le-aî vădut, sunt dece regi, cari anca nu au
 primit imperație; ci primesc putere ca nisice regi odătu cu feara.
 13 14 Aceștia au un gând si dea puterea și tăriea lor fearei. Aceștia
 vor face resbel cu Mielul, și Mielul îi va învinge; căci el este
 Domnul domnilor și Regele regilor, și cei ce sunt cu el sunt
 chiamați și aleși și credincioși.
 15 Si mî dîcea: Apene, cari le-aî vădut, unde șede meretricea,
 16 sunt popore, și glote, și națiuni, și limbi. Si cele dece
 17 cörne, cari le-aî vădut la feară, acestea vor urî pre meretrice, și
 o vor face desolată și gola, și vor mânca carnei ei, și o vor
 arde cu foc. Căci Dumnezeu a pus în-ânimile lor și facă vœa
 lui, și sî fie de un gând, și sî dea imperațiea lor fearei, până
 ce se vor indeplini cuvintele lui Dumnezeu.
 18 Si femeea, pre care o-aî vădut, este cetatea cea mare, care
 domnesce preste regii pământului.

XVIII **S**i după acestea am vădut alt înger pogorindu-se din ceriū,
 care avea putere mare, și pământul s'a luminat de stră-
 2 lucirea lui. Si a strigat în tărie cu vóce mare, dicând: A că-
 3 dăt, a cădut Babilonă cea mare, și a devenit locaș demonilor,
 și padă a tot spiritul necurat, și padă a totă pasărea necurată
 și abominabilă. Căci totă națiunile au băut din vinul măniei
 disfânării ei, și regii pământului au comis disfânare cu ea, și
 neguitorii pământului s'aî imbogățit prin abundanța disfa-
 4 tarilor ei.
 1 Si am audit altă vóce din ceriū, dicând: Ești dintr'insa, po-

porul meu, ca nu participând în păcatele ei, și luanți parte la plăgile ei. Căci păcatele ei au ajuns până la ceriu, și Dumnejudeu și-a adus aminte de nedreptările ei. Resplătiți ei precum și ea v'a resplătit voue, și întorceți indoit dupre faptele ei; cu păharul care a turnat, turnați-i indoit. Pe căt s'a mărit pre sine, și s'a disfătat, pe atâtă dați-i chin și stritorare; căci ea dice în anima ei: *Sed ca o imperatresa, și nu sunt văduvă, și dureri nu voiă vedé.* Pentru aceea intr'o di vor veni plăgile ei: mórte și dureri și fómete; și cu foc se va arde; căci tare este Domnul Dumnezeu care o judecă.

Si rogi pământului, cari aú comis disfăñare și s'a disfătat cu ea, o vor plângere, și o vor tângui, când vor vedé fumul arderei ei. Stând departe pentru frica muncei ei, vor dice: Vaiu, vaiu cetăței celei mari, Babilona, cetatea cea tarel căci intr'o oră a venit judecata ta.

Si neguitorii pământului o vor plângere și o vor jăli pre ea; căci nimene nu mai cumpără marfa lor. Marfa de aur, și de argint, și de piatră scumpă, și de mărgăritare, și de bisson, și de purpură, și de mătasă și de roșu; și tot lemnul de teiu, și tot vasul de fildeș, și tot vasul de lemu scump, și de aramă, și de fer, și de marmură; Si scortisoară și tămăleri, și mir, și vin, și eleu, și făină de grâu, și grâu, și dobitoce, și oi, și cai, și căruțe, și servă, și susflete de omeni. Si fructele cari le potrivesc sufletul tău s'aú due de la tine, și tôte cele grase și strălucite s'aú dus de la tine, și nu le vei mai afla. Neguitorii de acestea, carii s'aú imbogățit de la ea, vor sta departe pentru frica chinului ei, plângend și tânguindu-se; Si dicând: Vaiu, vaiu de cetatea cea mare! cea imbrăcată cu bisson și cu purpură și cu roșu, și ornată cu aur și cu piatră scumpă, și cu mărgăritare; Căci într'o oră s'a pusuitătă bogăție.

Si tot cărmaciul, și totă glóta cea din corabii, și corăbierii, și ori-căți lucrăză pe mare, aú statut de departe; Si strigau, vădend fumul arderei ei, dicând: Cine era asemenea cu cetatea cea mare? Si și puneaú tărăna pe capetele lor, și strigau, plângend și tânguindu-se, dicând: Vaiu, vaiu de cetatea cea mare, in care s'aú imbogățit toți cei ce aú corăbil in mare din tesaurile eil cum într'o oră s'a pusuitătă bogăție!

Veselesce-te de dinsa, cerurile, și sănți apostoli și profetii; căci v'a resbunat pre voi Dumnezeu despre dinsa.

Si un ánger tare a rădicat o piatră mare ca de móră, și a aruncat in mare, dicând: Așa de cu furie se va arunca Babilona, cetatea cea mare; nu se va mai afla. Si voce de chiristii, și de musici, de fluerăși și de trîmbițași nu se vor mai audi in tine; și nici un meșter de ori-care mestesug nu se va afla in tine; și sunet de móră nu se va mai audi in tine. Si

lumină de luminare nu se va mai ivi în tine; și vóce de mire
și de miresă nu se va mai audi în tine; deși neguțitorii tei e-
rau cei mai însemnați ai pământului; căci cu fermecătoriea ta s'au
24 înșelat toțe națiunile. Si întrînsa s'a aflat sânge de profeti,
și de sănți, și de toți cei uciși pe pămînt.

CAP. XIX.

*Urmări gloriöse de la judecata lui Dumnezeu asupra fearei și asupra
meretricei celei mari.*

- 1 **D**upă acestea am audit o vóce tare de glotă multă în ceriu, dicând: Alleluia! Mântuirea și gloria și puterea *sunt* judecătile lui; căci a judecat pre meretricea cea mare, care a corrupt pămîntul cu disfrânarea sa, resbunând săngele servilor *săi* asupra îi. Si a doua óră s'au dîs: Alleluia! și fumul ei se suia în seculii seculilor. Si cel doue-deci și patru bâtrâni, și celo patru feare s'au prosternat, și s'au închinat lui Dumnezeu celui ce sedea pe tron, dicând: Amiu, Alleluia. Si vóce a esit de la tron, dicând: Lăudați pre Dumnezeul nostru, toți servii lui, și cei ce vă temeți de dinsul și cei mici și cei mari.
- 6 Si am audit ca o vóce de glotă multă, și ca o vóce de ape multe, și ca o vóce de tunete tarî, dicând: Alleluia! căci Domnul Dumnezeu Atot-puternicul s'a făcut rege. Si ne bucurăm, și si ne veselim, și si i dăm onore; căci a venit nuntă Mielului, și femeia lui s'a gătit. Si s'a dat el, ca si se imbrace cu bisson curat și strălucit, căci bissonul este dreptatea sănților.
- 9 Si mi dicea: Scrie: Fericiti *sunt* cei chiamați la cina nuntei Mielului. Si mi dicea: Acestea sunt cuvinte adevărate ale lui Dumnezeu. Si m'am prosternat înaintea picioarelor lui și m'inchin la el. Si mi dicea: Feresce-te de a face acesta; conserbul têu sunt, și al fraților tēi, cari au mărturiea lui Iisus; închină-te lui Dumnezeu; căci mărturiea lui Iisus este spiritul profetiei.
- 11 Si am văzut ceriul dischis, și éca un cal alb; și cel ce sedea pe el se chiama Credincios și Adeverat, și în dreptate judecă și face resbel. Ochiile lui erau ca para focului, și pe capul lui erau diademe multe; și avea nume scris, care nimene nu'l scie, decât numai el singur. Si era imbrăcat în vestiment immuiet în sânge; și se chiama numele lui: Cuvîntul lui Dumnezeu. Si osțile cerești urmău după el pe căi albi, imbrăcați în bisson alb și curat. Si din gura lui ese sabie ascuțită, ca cu dinsa și lovescă națiunile; și el le va pasce cu toțig de fer; și el calcă tescul vinului întemei și mâniei lui Dumnezeu Atot-
- 16 puternicul. Si și are preste vestimentele și preste căpsa sa numeroase scris: Regele regilor, și Domnul domnilor.

Si am vădut pre un ânger stând iu sôră; și a strigat cu voce 17
tare, dicând tuturor paserilor ce săbău în mijlocul cerului; Ve-
niți și vă adunați la cina marelui Dumnezeu; Ca și mâncăți 18
corpuș de regi, și corpuș de căpitanii, și corpușele celor tari,
și corpușele cailor și ale celor ce sed pe ei, corpușele tuturor
celor liberi, și celor servi, și ale celor mici și ale celor mari.

Si am vădut pre feară, și pre regiș pământului, și ostile lor 19
adunate, și facând resbel cu cel ce ședea pe cal și cu osțea lui.
Si s'a prins feară, și cu el profetul cel minciunos, care a făcut 20
semnele înaintea ei, cu cari a amăgit pre cei ce au luat sem-
nul fearei, și pre cei ce s'așu închinat imaginiei ei. Aceșia a-
măndoi s'așu aruncat vîi în lacul de foc, care arde cu puciósă,
Si cei-l-alți s'așu ucis cu sabiea celui ce ședea pe cal, carea e- 21
șia din gura lui; și toté paserile s'așu săturat din trupurile lor.

CAP. XX.

*Fericirea celor d'intâi și invitații. Despre imperațiea domniei de ani,
și despre judecata cea de pe urmă.*

Si am vădut ânger pogorindu-se din ceriu, având cheea 1
abisului și lanț mare în mâna lui. Si a prins pre dra- 2
con, pre serpele cel vechiū, care este Diabolul și Satana; și l-a
legat o mie de ani. Si l-a băgat în abis, și l-a închis, și a 3
sigilat d'asupra lui, ca și nu mai însele pre națiuni, până se vor
implini o mie de ani; și după aceasta trebuie să se dislege pu-
cin timp.

Si am vădut tronuri, și au ședut pe ele; și judecată li s'a- 4
dat; și am vădut sufletele celor tăiați pentru mărturisirea lui Iisus, și pentru cuvântul lui Dumnezeu, și cari nu s'așu închinat 5
fearei nici imaginiei ei, nici nu au luat semnul ei pe fruntea
lor, și pe mâna lor; și au vietuit, și au domnit cu Christos o
mie de ani. Ear cei-l-alți morți nu au inviat până nu s'așu 6
finis mica de ani. Aceasta este inviterea cea d'intâi. Fericit
și sănt este cel ce are parte în inviterea cea d'intâi; preste nisice 7
asemeni mórtea cea de a doua nu mai are putere, și vor fi preuș
ai lui Dumnezeu și ai lui Christos, și vor domni cu el o mie 8
de ani.

Si când se va fi împlinit acea mie de ani, se va dislega 9
Satana din închisórea lui; Si va ești și însele națiunile ce sunt
în cele patru părți ale pământului; pre Gog și pre Magog, și 10
adune la resbel; al căror numérul este ca násipul mărei. Si
s'așu suiat pe latul pământului, și au incunjurat tabăra sănților,
și cetatea cea iubită, și s'a pogorât foc de la Dumnezeu din
ceriu, și l-a mistuit. Si diabolul cel ce l-a îngelat s'a arun-
cat în lacul cel de foc și de puciósă, unde se află feara și profetul
cel minciunos; și se vor chinui diua și nótpe în seculii seculilor.

11 Si am vădut un tron alb mare și pre cel ce ședea pe el, de
 a căruia față a fugit pământul și cerul; și loc nu s'a aflat pen-
 tru dinsele. Si am vădut pre morți, pre cei mici și pre cei
 mari, stând înaintea lui Dumnezeu; și cărti s'au dischis; și altă
 carte s'a dischis care este cartea vieții, și cei morți s'au judecat din
 13 cele scrise într'acele cărti, dupre faptele lor. Si marea a
 dat pre morții cei dintr'insa; și morțea și iadul aù dat pre morții
 14 cei dintr'insa, și s'au judecat fie-care dupre faptele sale. Si
 15 morțea și iadul s'au aruncat în lacul cel de foc. Acăsta este
 morțea cea de a doua. Si ori-care nu s'a aflat scris în cartea
 vieții s'a aruncat în lacul cel de foc.

CAP. XXI, XXII.

*Descrierea deplinei mângăeri și fiericirii a celor măntuitori în Ierusal-
 emul cereșc Adevărul profetilor în astă privință.*

1 Si am vădut ceriu noū și pămînt noū; căci ceriu cel d'in-
 tăiu și pămîntul cel d'intăiu aù trecut; și marea nu mai
 2 este. Ear eù Ioan am vădut cetatea cea sănătă, Ierusalemul
 cel noū, pogoriudu-se de la Dumnezeu din ceriu, gătit ca o mi-
 3 răsă ornată pentru bărbatul seu. Si am auzit voce tare din
 ceriu, dicend: Eca cortul lui Dumnezeu cu ómeniil și va locui
 cu ei, și ei vor fi popor al lui; și insuș Dumnezeu va fi cu ei,
 4 și va fi Dumnezeu al lor. Si va sterge Dumnezeu totă lacri-
 ma din ochii lor; și nu va mai fi morțe, nici plângere, nici stri-
 gare, nici durere nu va mai fi; căci cele d'intăiu aù trecut.
 5 Si cel ce ședea pe tron dicea: Eca toté le fac noue. Si mi
 dicea: Scrie; căci aceste cuvinte sunt adeverate și credințiose.
 6 Si 'mă-a dis: S'a făcut. Eù sunt Alfa și Omega, începutul și fi-
 7 nitul. Eù voiù da celui insetat din isvorul vieții în dar. Cel
 ce învinge va mosceni toté; și eù îi voiù fi Dumnezeu, și el
 8 îmă va fi fiu. Ear celor fricoși și necredințioși și abominabili,
 și ucigași, și disfărași, și fermăcători, și idololatri, și tuturor
 celor minciunoși, partea li va fi în lacul ce arde cu foc și cu
 puciösă; acăsta este morțea cea de a doua.
 9 Si a venit cătră mine unul din cei septe ángerii, cari avu-
 seră cele septe vase pline de cele septe plăgi cele mai de pe
 urmă; și a vorbit cu mine, dicend: Vino și'ri arăt femeea, mi-
 10 résa Mielului. Si m'a dus în spirit într'un munte mare și
 înalt, și 'mă-a arătat cetatea cea mare, Ierusalemul cel sănătă,
 11 gorîndu-se din ceriu de la Dumnezeu, Având gloria lui Dum-
 nezeu; și luminătorul ei era asemenea cu o piatră pre-scumpe,
 12 ca piatra iaspis, ce este ca cristalul; Si avea mur mare și
 înalt, la care erau doue-spre-dece porți, și la porți, doi-spre-
 dece ángerii, și nume scrise d'asupra, cari sunt ale celor doue-
 13 spre-dece seminții ale filor lui Israel. Despre răsărit, trei

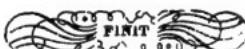
porti; despre mădă-nópte, trei porti; despre mădă-di, trei porti; și despre apus, trei porti. Si murul cetăței avea doue-spre-dece 14 temeli, și într-insele numele celor doi-spre-dece apostoli ai Mie- lului. Si cel ce vorbia cu mine avea trestie de aur, și mă- 15 sure cetatea și portile sale și murul seu. Si cetatea era pa- 16 trată; lungimea este atâta căt și lățimea; și a măsurat cetatea cu trestie ca la doue-spre-dece mil de stadii. Lungimea și lă- 17 mea și înălțimea sa sunt întocma. Si a măsurat murul seu de o 18 sătu patru-deci și patru de coți, dupre măsure omului, adică a 19 ăngerului. Si murul era zidit de iaspis; și cetatea era de aur curat, asemenea stelei celei curate. Si temeliile murului cetății 20 erau ornate cu tot felul de piatră scumpă: Temelia cea din- tăiu, iaspis; a doua, safir; a treia, halcidon; a patra, smaragd; A cincea, sardonics; a sesca, sardion; a șeptea, hrisolit; a opta beril; a noua, topaz; a decea, hrisopras; a un-spre-decea, ia- 21 cint; a doue-spre-decea, ametist. Si cele doue-spre-dece porti, doue-spre-dece mărgăritare; fie-care portă era dintr-un mărgă- 22 ritar; și ușa cetăței aur curat, ca steala cea străvăză. Si templu nu am vădut într'insa; căci Domnul Dumneșteu Atot-puternic și Mielul sunt templul seu. Si cetatea nu are tre- 23 buință de sóre nici de lună și lumineze în ea; căci gloria lui Dumneșteu o luminéza, și Mielul este luminătorul ei. Si na- 24 ţunile celor ce se măntuesc vor ámpla în lumina sa; și regii pămîntului aduc gloria și onoarea lor într'insa. Si portile ei nu se vor inchide diua, și nótópe nu va fi acolo. Si vor a- 25 26 duce gloria și onoarea națiunilor într'insa. Si nu va intra în- 27 tr'insa tot ce este spurcat și face abominațune și minciună; ci numai cei scriși în carteia vieței Mielului.

Si 'mi-a arătat rîu limpede al apei vieței, luminos ca cris- XXI talul, eșind din tronul lui Dumneșteu și al Mielului. In 2 medilogul ușitei sale, și de o parte și de alta a rîului era arborele vieței, producînd doue-spre-dece feluri de fructe, dându-și fructul seu în fie-care lună; și frunzelile arborelui erau spre vindecarea națiunilor. Si nu va fi nici un blestem acolo; ear tronul lui Dumneșteu și al Mielului vor fi într'insa; și servitorii lui îi vor servi; Si vor vedea fața lui; și numele lui va fi pe frunțile lor. Si nótópe nu va fi acolo, și nu au trebuință de făcie, nici de lumina sórelui; căci Domnul Dumneșteu li lumi- néază; și vor domni în seculii seculilor.

Si 'mi-a dis: Aceste cuvinte sunt credinciose și adeverate; și Domnul Dumneșteul sănătorilor profeti a trimis pre ăngerul seu, și arăte servilor sei cele ce trebuie să se întempele curând. Eca viu degrab; fericit este cel ce pădesce cuvintele profetiei din a- cestă carte.

Si eu Ioan sunt cel ce vedeam și audiam acestea; și audind 8

- și vădând, m'am prosternat și mă inchin înaintea piciórelor an-
- 9 gerului, care mă arăta acestea. Atunci îmi dicea: Feresce-te
de a face acesta, căci eu sunt conservul tău și al fraților tei
profetii, și al celor ce pădesc cuvintele acestei cărți, închină-te
lui Dumnejdeu.
- 10 Și mă dicea: Si nu sigilezi cuvintele profetiei acestei cărți:
11 căci timpul este aprópe. Cel ce este nedrept, și mai fie ne-
drept; și cel ce este spurcat, și mai fie spurcat; și cel ce este
drept, și mai fie drept; și cel ce este sănt, și mai fie sănt.
12 Ecă vin degrab; și plata mea cu mine, și dau fie-cărula dupre
13 fapta lui. Eù sunt Alfa și Omega, începutul și finitul, cel din-
14 tâi și cel de pe urmă. Fericiti sunt cei ce fac comanda-
mentele lui, ca și alibé drept la arborele vieței, și si între pe
15 porti în cetate. Căci afară sunt câni, și fermecătorii, și dis-
frânați, și ucigașii, și idololatrii, și tot cel ce iubesc și face
16 minciună. Eù Iisus am trimis pre ăngerul meu, ca și mărturisescă voie acestea în biserici. Eù sunt rădicina și semința
lui David, steaua cea strălucitoare și de deminată.
- 17 Și Spiritul și miresa dic: Vino. Și cel ce ande și dică: Vino.
18 Și cel insetat și vie, și cel ce voiesce și în apa vieței în dar.
19 Căci mărturisesc la tot cel ce ande cuvintele profetiei a-
cestei cărți: De va adăogi cineva la acestea, va adăogi la el
20 Domnul plăgile cele scrise într'acștă carte; Și de va scôte
21 cineva din cuvintele cărței acestei profetii, va scôte Dumnejdeu
partea lui din carteia vieței, și din cetatea cea săntă, și din cele
scrise într'acștă carte.
- 20 Cel ce mărturisesc acestea dice: De sigur vin curând. A-
21 min. Așa, vino, Dómne Iisuse. Harul Domnului nostru Iisus
Christos fie cu voi toți. Amin.

ca păgânii; căci el găndesc, că vor fi auditi pentru multa lor
 8 vorbire. Deci nu ve asemeneați lor, căci scie Părintele vostru de
 9 ce aveți trebuință mai înainte de a cere voi de la dinsul. Deci
 așa și ve rugați voi. Părintele nostru, carele esci în ceruri,
 10 sănțescă-se numele tău. Vie imperația ta. Fie voca ta, precum
 11 în ceri și pe pămînt. Pânea nôstră cea de totă ziile dă-
 12 ni-o astă-dă. Si ni eartă datorile nôstre, precum și noi er-
 13 tam datornicilor nostri. Si nu ne duce în ișpită, ci ne scapă
 de cel râu. Căci a ta este imperația și puterea și gloria în
 14 etern. Amin. Căci de veți era oménimilor greșelele lor, și va
 15 era și voue Părintele vostru cel ceresc. Dar de nu veți era
 oménimilor greșelele lor, nici Părintele vostru nu vî va era voue
 greșelele vostre.

16 Si când postați, nu fiți ca făcăncișii posomoriști; căci ei dis-
 17 figurează fegele lor, ca și se arete oménimilor că postesc. A-
 18 devăr dic voue, că și iaă plata lor. Dar tu, când postesc,
 19 Nu vî adunați tesăure pe pămînt, unde molia și rugina le
 20 strică, și unde furii le sapă și le fură. Ci vî adunați tesăure în
 21 ceriū, unde nici molia nici rugina nu le strică, și unde furii
 22 nu le sapă nici le fură. Căci unde este tesaurul vostru, acolo va
 23 fi și ânima vîstră. Luminatorul corpului este ochiul; deci de
 24 va fi ochiul tău curat, tot corpul tău va fi luminat. Dar de va fi o-
 chiul tău râu, tot corpul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina care
 este în tine este întuneric, întunericul ore căt de mare va fi!

25 Nimene nu pôte servi la doi domini, căci séu pre unul va
 urî, și pre altul va iubi; séu de unul se va alipi și pre altul
 va disprețui. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamon.
 Pentru acesta ești dic voue: Nu ve îngrijită de vieta vîstră, ce
 26 veți mâncă și ce veți băi; nici de corpul vostru, cu ce ve veți
 imbrăca. Așa nu vieta este mai mare de căt hrana, și corpul
 27 decât haină. Căutați la paserile ceriului! căci nici sămână
 nici seceră nici adună în grănarie, și Părintele vostru cel ceresc
 28 le nutresce. Așa nu sunteți mai mult decât acestea? Si cine
 din voi prin grija sa pote sîși adaoga un cot la statura sa.
 29 Si de haină ce ve îngrijită? Priviți crinii cămpului cum cresc,
 30 ei nu se osteneșc, nici nu tore; Ear dic vase, că nici Solomon în
 31 totă gloria sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr' acestia. Deci da-
 că Dumnezeu așa îmbrăca ierba cămpului, care este astă-dă,
 și mâne se aruncă în cupitor, așa nu cu mult mai virtos pre
 32 voi, puçin-credincioșilor! Deci nu ve îngrijită, dicând: Ce
 vom mâncă? séu ce vom băi? séu cu ce ne vom îmbrăca?

Căci acestea totă le caută păgânii, și scie Parintele vostru cel

ceresc, că aveți trebuință de tōte acestea. Ci căutați mai 33
intăiu imperația lui Dumnezeu și dreptatea lui; și tōte a-
cestea se vor adauge voue. Drept accea nu ve ingeriți de 34
diua de mâne, căci diua de mâne se va îngrijii de sine. Ajunge
dilei reutataea ei.

Nu judecați, ca și nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care VII
veți judeca, veți fi judecați; și cu măsura cu care veți mă- 3
sura, vi se va măsura și voue. Și pentru ce vedî pașul ce este 4
în ochiul fratelui tău, car birna care este în ochiul tău
nu-o bagî în sămău? Șe că cum duci fratelul tău: Lasă și scotă 5
pașul din ochiul tău, și éca birna este în ochiul tău. Făçăr-
nice! scôte intăiu birna din ochiul tău, și atunci vei vedea și 6
scotă pașul din ochiul fratelui tău.

Nu dați cele sânte cănilor, nici aruncați mărgăritarii vestri
înaintea porcilor, ca nu cumva să îl calce cu picioarele lor, și 7
intorcându-se să ve sfâșie.

Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi se 8
va dischide. Căci tot cel ce cere ia, și cel ce caută află, și 9
celui ce bate î se va dischide. Séu care este omul dintr- 10
voi, de la carele va cere fiul lui pâne și î va da piatră? Séu 11
de va cere pesce și va da sărpe? Deci dacă voi fiind rei,
scîși și dați dărî bune copiilor vestri, cu căt mai mult Părin- 12
tele vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dînsul.

Deci tōte căte voiți și vi facă ómenii, faceți și voi lor asc- 12
menea; căci acésta este legea și profetii.

Intrați prin pôrta cea strîmtă; că largă este pôrta și lată 13
este calea ce duce spre perdgare; și mulți sunt cei ce intră prin-
trînsa; Inse strîmta este pôrta, și angustă calea, carea duce 14
la viță, și puțini sunt cei ce o află.

Pădiți-ve de profetii cei mincinoși, cari vin la voi in vest- 15
minte de oî, dar pe din launtru sunt lupi răpitori. Din fruc- 16
tele lor î veți cunoșce. Se culeg óre struguri din spină, séu
smochine din ciulină? Ast-feliu tot arborele bun face fructe 17
bune, car arborele putred face fructe rele. Nu pôte arborele 18
bun și facă fructe rele, nici arborele putred să facă fructe bu-
ne. Tot arborele care nu face fructe bune se tae, și se arun- 19
că in foc. Așa dar dupre fructul lor î veți cunoșce. 20

Nu tot cel ce'mi dice: Dómn! Dómn! va intra in imperația 21
cerurilor; ci acela ce face voia Părintelui meu carele este in ce-
riuri. Multî îmi vor dice in diua aceea! Dómn! Dómn! nu am 22
profetit in numele tău? și nu am scos demoni in numele tău?
și nu am făcut lueruri minunate in numele tău? Si atunci li 23
voi mărturisi: Nici odată nu v'am cunoscut; depărtați-ve de
la mine, voi că ce lucrați fără-de-legea!

Deci tot cel ce audе aceste cuvinte ale mele, și le face, il voiū 24

- 38 Si ducându-se el, el a intrat într'un sat; ear o femeie anume
 39 Martha l-a primit în casa sa. Si aceea avea o soră, ce se chiajma
 Maria, care și sedând la picioarele lui Iisus asculta cuvințele lui.
 40 Ear Martha era distrasă de multă servire, și viind la dinsul a
 dîs: Dómne, aū nu 'tî pésă, că soră mea singură m'a lásat și ser-
 41 vesc? deci dî ei ca s'ñi ajute. Si respundînd Iisus, l-a dîs:
 42 Martho, Martho, te îngrijesc și te turburi de multe. Iuse un lu-
 cru trebesce; ear Maria 'sî-a ales partea cea bună, care nu se
 lăua de la dinsa.

CAP. XI.

Iisus învăță pre discipulii sei cum trebuie să se roge: rindecă pre un demonisat, și refuză pre Farisei cari însușesc acăstă minune lui Beelzebul. Îi muștră pentru moravurile rete și făcăria lor.

- 1 Si când el era într'un loc, rugându-se, după ce a început,
 a dîs unul din discipulii lui cătră dinsul: Dómne, înve-
 tă-ne si ne rugăm, precum și Ioan a învețat pre discipulii sei.
 2 Si li-a dîs: Când vă rugăți, dicetă: Părintele nostru, carele esci
 în ceriuri, Sântescă-se numele tău. Vie imperația ta. Facă-se
 3 voea ta, precum in ceriū, și pe pămînt. Pânea noastră cea de
 4 tôte dilele dă-ni-o astă-di. Si ni értă păcatele nóstre, precum
 si noi értăm tuturor celor ce ni sunt datori. Si nu ne duce
 în îspită, ci ne scăpă de cel réu.
 5 Si li-a dîs: dacă cineva dintre voi ar avé un amic, și ar veni
 la dinsul la mieșul noptii, și l-ar dice: Amice, dă-mi împru-
 6 mut trei pâni; Căci a venit din cale un amic la mine, și nu
 7 am ce pune înaintea lui; Si acela din întru respundînd ar
 dice: Nu mă supera; deja s'a incuiat ușa, și copiii mei sunt în
 8 asternut cu mine; nu pot să mi se scol să 'tî dău. Dic voue: Mă-
 char de nu se va scula și' dea pentru că este amicul seu, dar
 9 pentru stâruința lui se va scula și' dea căte lîtrebue. Si dic
 voue: Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi
 10 se va dischide. Căci tot cel ce cere, ia; și cel ce caută,
 află; și celui ce bate i se va dischide.
 11 De va cere fiul pâne de la unul dintre voi care este părinte,
 aă dóră lî va da piatră? séu de va cere pesce, aă dóră lî va da
 12 șerpe in loc de pesce? Séu de va cere oú, aă ilî va da scor-
 13 pie? Deci dacă voi, fiind rei, sciți și datî darurî bune copii-
 lor vostrî: cu căt mai mult Părintele vostru cel din ceriū va
 da Spirit Sânt celor ce cer de la dinsul?
 14 Si scotea un demon, și acela era mut. Si după ce a eşit
 15 demonul, a vorbit mutul; și s'a mirat multimea. Ear óre-cari
 dintr'îngii diceau: El scóte demonii prin Beelzebul, domnul de-
 16 monilor. Alții ispitindu-l cereau de la dinsul semn din ceriū.
 17 Ear el sciind gândurile lor, l-a dîs: Tótă imperația ce se dis-

bină între sine, se pustiesc; și casă care este contra sa cade.
 Dacă chiar Satana s'a disbinat între sine, cum va sta împărăția lui? pentru că diceți, că ești scot demoni prin Beelzebul. Ear dacă ești scot demoni prin Beelzebul, prin cine nu scot fiți vostri? pentru că acesta ei vi vor fi judecători. Ear dacă ești scot demoni prin degetul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. Când cel tare înarmat pădesce curtea sa, este în pace avearea lui. Dar când vine un mai tare de călărit, și lă biruesce, ia totă armele lui, în cari se incredea, și împarte prădile lui. Cel ce nu este cu mine este contra mea, și cel ce nu adună cu mine risipesc.

Când spiritul cel necurat ese din om, amblă acesta prin locuri seci, căutându-și repaus; dar neafăland, dice: Mă voi întorce în casa mea, de unde am eşit. Si viind, o astă măturată și înfrumusețată. Atunci merge și mai la alte șepte spirite mai rele decât sine; și ei intrând locuiesc acolo; și se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele decât cele d'intâi.

Vorbind el acestea, o femeie rădicându-și voce din popor i-a spus: Fericită este mitra care te-a purtat, și fiicele cari aș supt. Ear ei a spus: Da, fericiti sunt cei ce ascultă cuvîntul lui Dumnezeu și lă pădesc.

Ear adunându-se glottele, a început a dica: Această generație este rea; cere semn; și semnul nu i se va da, decât numai semnul profetului Iona. Căci precum Iona a fost semn pentru Nineviți, așa va fi și Fiul omului pentru generația aceasta. Regina de la međa-di se va scula la judecata cu bărbatii acestei generații, și va condena; căci a venit de la marginile pămîntului și aude înțelepcioanea lui Solomon; și éca mai mult decât Solomon aici. Bărbatii de la Nineve se vor scula la judecata cu această generație, și o vor condena; căci ei s-au pocăit la predicarea lui Iona; și éca mai mult decât Iona aici.

Nimene aprindând lumină o pune în loc ascuns, nicăi sub obroacă, ci în sfecinic, ca cei ce intră să vădă lumina. Lumină torul corpului este ochiul; deci de este ochiul tău curat, tot corpul tău este luminat; dar de este rău, și tot corpul tău ră și intunecat. Drept aceea caută, ca lumina care este în tine să nu fie intunecată. Deci dacă corpul tău este tot luminat, neavând vre o parte intunecosă, tot va fi luminat, ca și când luminătorul te-ar lumina cu strălucirea lui.

Ear vorbind el, îl ruga un Fariseu să prindăscă la el; și intrând a ședut la măsesă. Ear Fariseul vădând, că nu s'a spălat întâi, mai nainte de prânz, s'a mirat. Dar Domnul i-a spus: Acum voi Fariseu curăță partea cea din afară a paharului și a blidului; dar cea din întrul vostru este plină de răpire